Robert Murray M'Cheyne

Taler

Prekener fra St. Peter's, Dundee

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Robert Murray M'Cheyne: *Taler* (Prekener fra St. Peter's, Dundee).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 25. november 2026.

Innhold

Forord 1
1. Jeg er veien, sannheten og livet 2
2. Betrakt den apostel og yppersteprest som vi bekjenner, Kristus Jesus 7
3. Som en lilje blant torner er min venninne blant døtrene 13
4. Et sverd! Et sverd er kvesset 18
5. Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn 25
6. Det som var fra begynnelsen 30
7. Den troende er Kristi hage 36
8. Forløserens godhet mot en troende sjel 40
9. Johannes' syn 43
10. Kristus, en barmhjertig yppersteprest 48
11. Forkynneres stilling og plikter (ordinasjonstale) 54
12. Den fullkomne kjærligheten driver frykten ut 64
13. Å rose seg av korset 69
14. Den rette måten å komme fram for Herren på 75
15. En troende gleder seg i Guds lov 80
16. Det sønderknuste hjertet 86
17. Naturlige menneskers forferdelige tilstand 89
18. Inntrykkene hos naturlige mennesker er flyktige 94
19. Gjør det du kan 100
20. Motiver for å gripe tak i Jesus 105
21. Kristus i dere, håpet om herlighet 108
22. En forkastet 112
23. Kristi bønn til Faderen (nattverdstale) 118
24. Formaning ved nattverdbordet 124
25. Min elskedes røst 130
26. Vår plikt mot Israel 138
27. Salige er de døde i Herren 144
28. Tale ved avslutningen av en nattverd 149
29. Tale etter nattverd 154
30. Vend om ved min irettesettelse 157
31. En sønn ærer sin far 164
32. Omvendelsens vanskelighet og ønskelighet 170
33. Kristi kjærlighet tvinger oss 177
34. Stå opp, bli lys 186
35. Å smelte forræderen 191
36. Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd 199

37. Vend om til meg 205
38. Jeg vil øse vann 210
39. Gud lar ingen av sine ord falle til jorden 216
40. Åndens gjerning 222
41. Moses og Hobab 227
42. Trøst mitt folk 232
43. Glemmer vel en kvinne 237
44. Takksigelse bringer Ånden 243
45. Et overmåte godt land 248
46. Ledelse i familien 253
47. Og på dette fjellet 256
48. Hjertet er svikefullt 261
49. Sett din lit til Herren 266
50. Ikke den er jøde som er det i det ytre 271
51. Jesu medfølelse med folkemengdene 277
52. Kristi kjærlighet til kirken 282
53. Kristus ble fattig for syndere 286
54. Fiender forsonet gjennom døden 292
55. Min Gud, min Gud 298
56. Stefanus' død 303
57. Tiden er kort 309
58. Herre, vi vil gjerne se Jesus 315
59. Du som bor i hagene 320
60. Øs vann med glede 326
61. Se på ham som er gjennomboret 331
62. Jeg sover, men mitt hjerte våker 337
63. En torn i kjødet 343
64. Det andre komme 347
65. Lots hustru 353
66. Salig er du, Israel! 359
67. Prøv ikke å overtale meg til å forlate deg 367
68. Synet av de tørre bena 372
69. Kristus, den eneste tilflukt 379
70. Vil også dere gå bort? 387
71. Dere vil ikke komme til meg 392
72. Om noen tørster 398
73. Overbevisning om synd 404
74. Overbevisning om rettferdighet 412
75. Min Herre og min Gud! 421
76. Så lang en tid har jeg vært hos dere 426
77. Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? 432
78. Et menneske, født av en kvinne 438
79. Kristus, en frelser som opphøyer loven 441
80. Den enes lydighet og ulydighet 447
81. Herren vet hvordan han skal utfri 453

82. Flid er nødvendig 457
83. Følg Herren helt og fullt 461
84. Advarsel til den uverdige nattverdsgjest 468
85. Saligere å gi enn å ta imot 474
86. Kristi taushet under lidelse 480
87. Som en hjort skriker etter rennende bekker 486
88. Troens gode strid 492
89. I din hånd overgir jeg min ånd 496
90. Grå hår er kommet på ham 500
91. Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg 505
92. Dere vil ikke komme til meg 509
93. For jeg skammer meg ikke ved evangeliet 513
Om Robert Murray M'Cheyne 518

Forord

Pastor Andrew A. Bonars biografi om forfatteren, med de etterlatte skriftene hans, er blitt svært godt mottatt av de kristne. Det har fått utgiveren av dette bindet til å gi ut flere av M'Cheynes etterlatte skrifter: et utvalg av de talene han holdt i løpet av sin tjenestetid. Det skjer med samtykke og støtte fra en framstående og gudfryktig prest, som kjente forfatteren og skriftene hans godt, og som har gjennomgått det meste av verket.

I likhet med talene som står bak i Bonars biografi, er disse trykt etter forfatterens egne manuskripter. Han skrev dem som forberedelse til prekestolen, men de var ikke ment for trykk, og han gjennomgikk dem aldri med tanke på det. Bindet inneholder taler fra alle årene av hans tjeneste, og der sted og dato er notert, står de til slutt i hver tale.

Mange i menigheten hans og andre venner – mange av dem ser på ham som sin åndelige far – har sterkt og inntrengende bedt om at talene måtte bli utgitt. For alle disse vil boka være kjærkommen fordi den kan hjelpe dem til å «vekke deres rene sinn ved påminnelse» (2 Pet 3,1). Boka har mange ufullkommenheter, som ikke var til å unngå slik den ble til. Likevel håper utgiveren at den med Guds velsignelse også kan bli til nytte for andre som får den i hendene.

Edinburgh, november 1846

Oversettelsen bygger på Knut Hegles norske oversettelse og er gjennomgått og revidert etter den engelske originalen.

1. Jeg er veien, sannheten og livet

«*Jesus sier til ham: Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg*» (*Joh 14,6*)

En gammel gudslærd mann har sagt at Gud ofte ordner det slik at nettopp når han er i ferd med å vise oss sin største miskunn, da synder vi mest mot ham. Slik gjør han sin kjærlighet enda større.

I ordene jeg har lest, finner vi et eksempel på dette. Aldri strømmet Jesu hjerte over av en ømmere og friere kjærlighet til disiplene enn da han sa: «La ikke deres hjerte forferdes!» De var urolige for mange ting. Han hadde sagt til dem at han skulle forlate dem, at én av dem skulle forråde ham og en annen fornekte ham, og at de alle skulle ta anstøt av ham den samme natten. Kanskje trodde de også at han gikk fra dem i vrede.

Men hva grunnen til uroen deres enn var, var Jesu hjerte som et kar fylt til randen, og disse ordene var kjærlighetens dråper som rant over: «La ikke deres hjerte forferdes! Tro på Gud, og tro på meg!» Aldri før var så tillitsfulle og ømme ord blitt hvisket i denne kalde verden. Og tenk så hvor kaldt, mørkt og tregt spørsmålet er når Tomas bryter inn i den himmelske samtalen: «Tomas sier til ham: Herre, vi vet ikke hvor du går hen, hvordan kan vi da vite veien?»

Likevel, hvor tålmodig bærer ikke Jesus over med deres kalde og trege hjerter! Hvor kjærlig begynner han ikke med selve frelsens alfabet for dem! Han svarer ikke bare Tomas, han gir ham mer enn han kunne be om eller tenke seg. Tomas spurte om veien og stedet, men Kristus svarer: «Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» La oss se på dette som en fullstendig beskrivelse av evangeliets frelse og gå gjennom de enkelte delene av det.

1. Kristus er veien

«Jeg er veien. Ingen kommer …» Hele Bibelen vitner om at vi av naturen ikke har noen vei til Faderen. Vi er av naturen fulle av synd, og Gud er av sin natur uendelig hellig, det vil si at han viker unna synden. Som mimosaen av sin natur trekker seg sammen når en menneskehånd rører ved den, viker Gud av sin natur unna når synden rører ved ham. Han er for evig skilt fra syndere, han har for rene øyne til å se på det onde.

1. *Dette ble innprentet Adam og patriarkene*. Så lenge Adam vandret hellig, bodde Gud i ham, vandret i ham og hadde samfunn med ham. Men da Adam

falt, «drev han mennesket ut, og øst for Edens hage plasserte han kjerubene og det flammende sverdet som svingte hit og dit for å vokte veien til livets tre» (1 Mos 3,24). Dette flammende sverdet mellom kjerubene var et storslått bilde på Gud – den rettferdige Gud som hater synd.

I tornebusken viste han seg for Moses som en fortærende ild. I templet viste han seg mellom kjerubene i Sjekinas mildere herlighet. Men her viste han seg mellom kjerubene som et sverd – den rettferdige Gud som hater synd. Og legg merke til at dette flammende sverdet svingte til alle kanter for å vokte veien til livets tre. Hadde det ikke svingt til alle kanter – hadde det latt en eneste sti stå uten vakt – kunne Adam ha sneket seg inn den veien og banet seg vei fram til livets tre.

Men nei! Hvilken vei han enn prøvde, hvor skjult, smal, bratt og vanskelig den enn var, og hvor stille han enn krøp av sted, møtte dette flammende lynet ham, og det var som om det sa: «Hvordan skulle et menneske kunne ha rett mot Gud? Ved lovgjerninger blir intet kjød rettferdiggjort.» Adam kunne nok sette seg ned, trett av å lete forgjeves etter en sti inn til livet. For mennesket har av naturen ingen vei til Faderen.

Men Kristus sier: «Jeg er veien.» Han sier i Salme 16: «Du vil kunngjøre meg livets vei.» Intet menneske kunne finne denne livets sti, men Jesus sier: «Du vil kunngjøre meg den. Fylde av glede er det for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet.» Jesus syntes synd på Adams stakkars barn, som strevde forgjeves for å finne en vei inn i Guds paradis, og han forlot Faderens favn nettopp for å åpne en vei for oss inn i Faderens favn.

Og hvordan gjorde han det? Var det ved å slippe forbi det flammende sverdets vakt? Nei, for det svingte til alle kanter. Var det ved å bruke sin guddommelige makt og befale den blinkende klingen å vike? Nei, for da ville han ha vanæret sin Fars lov i stedet for å gjøre den stor.

Derfor ble han et menneske i vårt sted, ja, han ble gjort til synd. Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham. Han gikk fram i vårt sted for å møte dette flammende lynet, og han falt under den gjennomborende klingen. For han husket profetens ord, som står skrevet: «Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste! sier Herren, hærskarenes Gud.»

Og nå, siden den blinkende klingen er badet i Forløserens side, kan den største av syndere, hvem du enn er og hva du enn er, gå inn over hans blødende legeme, finne adgang til Guds paradis, ete av livets tre og leve evig. Kom fort – tvil ikke! For han sier: *Jeg er veien*.

2. *Det samme – at mennesket av naturen ikke har noen vei til Faderen – ble innprentet Moses og Israels folk*. Da Gud nedlot seg til å bo blant Israels barn, bodde han på en særlig måte i Det aller helligste, det innerste rommet i jødenes tempel. Der hvilte det synlige tegnet på hans nærvær mellom kjerubene. Noen ganger beskrives det for oss som et lys som ingen kan komme til, fullt av herlighet, andre ganger som en sky som fylte templet.

Men dette innerste rommet, Det aller helligste (eller «det skjulte», som det kalles i Salmene), var skilt fra Det hellige ved et forheng. Ingen unntatt ypperstepresten fikk gå gjennom forhenget, for at de ikke skulle dø. Han gikk

inn én gang i året, og ikke uten blod. Intet bilde kunne vise tydeligere at veien inn til Det aller helligste ennå ikke var åpenbart – at intet syndig menneske har noen vei inn i Guds nærhet.

Men Jesus sier: «Jeg er veien.» Det gjorde Jesus vondt at vi var stengt ute fra Det aller helligste, fra Guds nærhet. For han visste av erfaring at for hans åsyn er det fylde av glede. Men hvordan åpnet han veien? Trakk han forhenget til side, så vi kunne snike oss lett og ubemerket inn for Faderen? Nei, han ofret seg selv som et offer for å tilfredsstille Guds rettferdighet og forsone oss med Gud. «Han sa: Det er fullbrakt! Og han bøyde sitt hode og oppga sin ånd. Og se, forhenget i templet revnet i to, ovenfra og ned.»

Det er fullbrakt! Lovens straff er båret, lovens krav er oppfylt, veien er ferdig, forhenget er revnet ovenfra og ned! Ikke en trevl er igjen av det forferdelige forhenget som kan stenge for oss. Den mest skyldige og usle synder blant dere har nå frihet til å gå inn gjennom det revnede forhenget, i lyset fra Herrens åsyn, for å bo i skjulet i hans telt, skue hans prakt og grunne i hans tempel.

Og nå, venner, er dette din vei til Faderen? Kristus sier: «Jeg er veien. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» Vil du fortsatt holde deg til din egen vei, hva den enn er – tårer, botsøvelser, løfter om bedring eller håp om at Gud ikke vil ta det så strengt – og vil du ikke la deg advare, da skal du på dommens dag få se at kjerubens sverd svinger til alle kanter, og at du er overlatt til den fortærende ild.

Men å, om det finnes én sjel som ikke finner fred på noen selvrettferdig vei, om det finnes én av dere som ser at han er fortapt i seg selv, se, Kristus sier til deg: «Jeg er veien», slik han sier et annet sted: «Jeg er døren.» Det er en fullkommen, fri og åpen vei, og det er en vei for syndere. Hvorfor vente et øyeblikk lenger?

En gang sto det en skillemur mellom deg og Gud, men Kristus har brutt den ned. En gang var Gud vred, men hans vrede er vendt bort fra denne velsignede veien. I Kristus har han alltid sitt velbehag.

2. Kristus er sannheten

Hele Bibelen og all erfaring vitner om at vi av naturen ikke kjenner sannheten. Riktignok er det mange sannheter et uomvendt menneske kjenner. Han kan kjenne matematikkens og regningens sannheter og mange av hverdagens vanlige sannheter. Likevel kan en ikke si at et uomvendt menneske kjenner *sannheten*, for Kristus er sannheten.

Kristus kan kalles sluttsteinen i sannhetens hvelving. Ta sluttsteinen ut av en hvelving, og det hele blir en grushaug. De samme steinene kan være der, men de har falt ned og ligger hulter til bulter, uten orden og uten mål. Akkurat slik er det: Ta Kristus bort, og hele sannhetens hvelving blir en grushaug. De samme sannhetene kan være der, men de har falt ned, uten sammenheng, uten orden og uten mål.

Kristus kan også kalles solen i sannhetens solsystem. Ta solen bort fra vårt solsystem, og hver planet ville styrte ut i forvirring. De samme planetene ville være der, men kreftene som virket mot hverandre, ville trekke dem hit og dit, så klode støtte mot klode i endeløs forvirring. Akkurat slik er det: Ta Kristus bort, og hele sannhetens system styrter ut i forvirring. De samme sannhetene

kan være i sinnet, men de strider og skurrer mot hverandre i en floke ingen kan greie ut. For «de ugudeliges vei er som det dype mørke, de vet ikke hva de snubler over» (Ordsp 4,19).

Men la Kristus bli åpenbart for en uomvendt sjel – ikke bare ved at et menneske taler til ham om Kristus, men ved at Guds Ånd åpenbarer ham – da blir ikke bare *en* sannhet åpenbart, men *sannheten*. Da settes sluttsteinen inn i sannhetens hvelving, og solen settes tilbake i midten av systemet. Alle sannheter kommer i orden og blir til nytte i det sinnet.

Nå kjenner han sannheten om seg selv. Forlot Guds Sønn virkelig Faderens favn for å bære vreden i vårt sted? Da må jeg være under vreden. Ble Herren Jesus en tjener for å lyde Guds vilje i synderes sted? Da må jeg være uten noen rettferdighet – et ulydighetens barn.

Når han kjenner Kristus, kjenner han også sannheten om Gud. Ga Gud virkelig fritt sin Sønn i døden for oss alle? Da er det ingen fordømmelse for meg når jeg tror på Jesus. Gud er min Far, og Gud er kjærlighet.

Venner, har dere sett Kristus, han som er sannheten? Er han blitt åpenbart for dere, ikke ved kjød og blod, men ved vår Guds Ånd? Da vet dere hvor sant det er at i ham «er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult», og at han er «Alfa og Omega», begynnelsen og enden på all kunnskap.

Men har du ikke sett Kristus, da har du ennå ikke kjent noe slik du burde. All din kunnskap er som en bro uten sluttstein, som et solsystem uten sol. Hva hjelper det deg i helvete at du kjente alle verdens vitenskaper, alle historiens hendelser og all den travle politikken i din korte levetid? Vet du ikke at selve kunnskapen din skal bli et pinselredskap i helvete?

Å, hvor du den dagen vil ønske at du hadde lest mindre i avisen og mer i Bibelen! At du for alt ditt gods hadde kjøpt forstand, og at du med all din kunnskap hadde kjent Frelseren – han som det er evig liv å kjenne!

3. Kristus er livet

Hele Bibelen vitner om at vi av naturen er døde ved våre overtredelser og synder – at vi er like ute av stand til å vandre hellig i verden som en død mann er ute av stand til å reise seg og gå. Både Skriften og erfaringen vitner om at vi av naturen er døde. Likevel er det ikke en død der vi er helt uvirksomme, for det står at vi i den vandrer «på denne verdens vis, etter høvdingen over luftens makter».

Denne sannheten lærer vi på en mektig måte av profeten Esekiels syn. Han ble ført ut ved Ånden og satt ned midt i en dal full av ben. Da han gikk rundt omkring dem, se, da lå de der i store mengder utover dalen, og de var helt tørre. Nettopp slik ser ethvert Guds barn på verden. De tørre benene er svært mange, og de er helt tørre. Og han spør som Gud spurte Esekiel: «Skal disse benene bli levende?»

Å ja, venner, og lærer ikke erfaringen dere det samme? Riktignok kan ikke de døde vite at de er døde. Men om Herren rører ved hjertet ditt, vil du oppdage det. Vi profeterer for tørre ben, for det er Herrens måte, og mens vi profeterer, kommer livsånden inn i dem.

Se tilbake på livet ditt! Se hvordan du har vandret på denne verdens vis. Du har alltid vært som en som svømmer *med* strømmen, aldri som en som svømmer *mot* den. Se inn i hjertet ditt, og se hvordan det har vendt seg mot alle budene. Sabbaten er en byrde for deg, i stedet for at du kaller den en lyst og ærverdig.

Har du noen gang prøvd å holde Guds bud – å holde øynene borte fra syndig begjær, tungen fra sinne, sladder og bitterhet, hjertet fra ondskap, misunnelse og pengegriskhet? Har du noen gang prøvd det – og jeg tror de fleste uomvendte har prøvd det – fant du ikke da at det var umulig? Det var som å vekke opp døde. Merket du ikke at du kjempet mot deg selv?

Å, hvor tydelig er det ikke da at du er død og ikke født på ny! Undre deg ikke over at vi sier til deg: «Dere må bli født på ny!» Du må bli forent med Kristus, for Kristus er livet.

Tenk deg at et dødt lem kunne bli føyd inn i et levende legeme, så fullstendig at alle årene fikk den røde strømmen av levende blod, og ben ble føyd til ben, sene til sene og nerve til nerve. Ser du ikke da at det lemmet ville bli et levende lem, hvor dødt det enn var før? Før var det kaldt, stivt, ubevegelig og fullt av forråtnelse. Nå er det varmt og smidig og fullt av liv og bevegelse. Det er et levende lem fordi det er føyd sammen med det som er liv.

Eller tenk deg at en vissen grein kunne bli podet inn i et levende vintre, så fullstendig at alle årene fikk den gode saften fra det. Ser du ikke at den greinen blir en levende grein, hvor død den enn var før? Før var den tørr, fruktløs og vissen. Nå er den full av saft, liv og kraft. Det er en levende grein, for den er forent med vintreet, som er dens liv. På nøyaktig samme måte er Kristus livet for hver sjel som holder seg til ham. «Den som holder seg til Herren, er én ånd med ham.»

Er din sjel som et dødt lem, kald, stiv, ubevegelig og full av forråtnelse? Hold deg til Kristus! Bli forent med ham ved troen, så skal du bli én ånd med ham. Du skal bli varm og kraftig og virksom i Guds tjeneste.

Er din sjel som en vissen grein, tørr, fruktløs og vissen, uten både blader og frukt? Hold deg til Kristus! Bli forent med ham, så skal du bli én ånd med ham. Du skal få erfare at det er sant at Kristus er livet. Ditt liv skal være skjult med Kristus i Gud. Du skal si: «Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det liv jeg nå lever i kjødet, det lever jeg i troen på Guds Sønn, han som elsket meg og ga seg selv for meg.»

Husk derfor, mine vantro venner, at den eneste måten dere kan bli hellige på, er å bli forent med Kristus. Og husk, mine troende venner, at om dere noen gang slakker av i helligheten, så er grunnen at dere slakker på grepet om Kristus. «Bli i meg, så blir jeg i dere … Den som blir i meg, og jeg i ham, han bærer mye frukt. For uten meg kan dere intet gjøre.»

Dundee, 1836

2. Betrakt den apostel og ypperste-prest som vi bekjenner, Kristus Jesus

«Gi *akt på Jesus, den apostel og yppersteprest som vi bekjenner*» (*Hebr* 3,1)

Når en reisende farer svært fort gjennom et land, får øyet ikke tid til å hvile på det han ser. Når han kommer fram, har han ikke fått noen klare inntrykk, men bare en uklar forestilling om landet han har reist gjennom.

Dette forklarer hvorfor døden, dommen og evigheten gjør så lite inntrykk på de fleste. De fleste stanser aldri for å tenke. De skynder seg gjennom livet og står plutselig i evigheten før de en eneste gang har spurt: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» Flere sjeler går tapt fordi de ikke tenker etter, enn av noen annen grunn.

Grunnen til at mennesker ikke våkner og blir urolige for sjelen sin, er at djevelen aldri gir dem tid til å tenke etter. Derfor roper Gud: Stans, stakkars synder, stans og tenk! «Legg merke til hvordan det går dere!» «Dersom de var vise, ville de forstå dette, innse hvordan det vil gå dem til slutt.» Og igjen roper han: «Israel kjenner ikke, mitt folk tenker ikke etter» (Jes 1,3).

På samme måte prøver djevelen å få Guds barn til å tvile på at det finnes et Guds forsyn. Han jager dem av sted til butikken og torget. «Ikke kast bort tiden», sier han, «tjen penger!» Derfor roper Gud: Stans, stakkars synder, stans og tenk! Og Jesus sier: «Gi akt på liljene, hvordan de vokser! … Legg merke til ravnene! … de har verken matbod eller låve.»

På samme måte prøver djevelen å få Guds barn til å leve uten trøst og uten hellighet. Han lokker dem bort fra bare å se på Jesus og jager dem til å se på tusen andre ting, slik han fikk Peter til å se seg om på bølgene da han gikk på vannet. Men Gud sier: Se hit, gi akt på den apostel og yppersteprest som dere bekjenner! Vend dere til meg og bli frelst! Løp med blikket festet på Jesus! Gi akt på Kristus, han som er i går og i dag den samme, ja, til evig tid!

1. Kristi storhet og herlighet

De troende bør leve slik at de hver dag tenker over Kristi storhet og herlighet.

1. *Før verden ble til.* Det var en gang en tid da tiden ikke fantes, da det verken fantes jord, sol, måne eller stjerner. Du kunne ha vandret gjennom hele verdensrommet uten å finne et sted å sette foten. Du ville ikke ha funnet noen

skapninger noe sted, men Gud overalt. Det fantes ingen engler med gullharper som sang himmelske lovsanger, men Gud alene var alt i alle.

Spørsmål: Hvor var Jesus da? Svar: Han var hos Gud. «I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud.» Han var nær Gud og fullkomment lykkelig der. «Herren hadde meg i eie som begynnelsen av sin vei, før sine gjerninger i gammel tid … da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn.» Han var i Guds favn: «Den enbårne Sønn, som er i Faderens favn.» Han var i fullkommen herlighet der: «Herliggjør du meg, Far, hos deg selv med den herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til!»

Spørsmål: Hva var Jesus da? Svar: Han var Gud. Ordet var hos Gud, og «Ordet var Gud». Han var lik Faderen. Han holdt det ikke «for et røvet bytte å være Gud lik». Han var rik.

«Han er avglansen av hans herlighet og avbildet av hans vesen.»

Å, brødre, om jeg kunne løfte dere bort til den tiden da Gud var alene fra evighet av! Om jeg kunne vise dere Jesu herlighet slik den var da, hvordan han bodde i Faderens favn og var hans glede dag etter dag! Og om jeg kunne si til dere: «Det er dette herlige vesenet som skal ta seg av fortapte synderes sak. Det er han som skal stille seg i deres sted, lide alt det de skulle ha lidt, og lyde alt det de skulle ha lydt. Gi akt på Jesus! Se lenge og grundig på ham. Vei alt med den sunneste dømmekraft.

Tenk på hans rang, på hvor nær og hvor dyrebar han er for Gud Fader! Tenk på hans makt, hans herlighet og at han er lik Faderen i alt! Tenk etter og si: Tror du at du kunne overlate din sak til ham? Tror du at han ville være en frelser som strekker til?» Å, brødre, ville ikke hver sjel rope ut: Han er nok, jeg trenger ingen annen frelser!

2. *Da verden ble skapt*. Det var en tid da denne verden ble til, da solen begynte å skinne, og jord og hav begynte å smile. Det var en tid da myriader av lykkelige engler ble til og for første gang bredte ut vingene for å gjøre det han befalte, da «alle morgenstjerner jublet, og alle Guds sønner ropte av fryd».

Spørsmål: Hva gjorde Jesus da? Svar: «Uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til.» «For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, enten det er troner eller herredømmer eller makter eller myndigheter. Alt er det skapt ved ham og til ham.»

Å, brødre, om jeg kunne løfte dere tilbake til den underfulle dagen og vise dere Jesus som kalte alle englene til liv og hengte jorden på intet! Om dere kunne ha hørt Jesu røst si: «Det bli lys!» – og det ble lys. Og om jeg kunne si til dere: «Det er han som en gang skal ta seg av syndere. Gi akt på ham, og se om du tror han vil være en frelser som strekker til. Se lenge og grundig på ham!»

Gode nyheter, gode nyheter for syndere – hvis dette mektige vesenet tar seg av oss! Jeg kan like lite tvile på at min frelse er sikker og fullkommen, som jeg kan tvile på at den faste jorden under føttene mine er sikker.

3. *Nå*. Men skaperverket er for lengst fullført. Jesus har vært her på jorden. Og nå er han ikke her, han er oppstått. Mer enn atten hundre år er gått siden Kristus var på jorden.

Spørsmål: Hvor er Jesus nå? Svar: Han «satte seg ved Majestetens høyre hånd i det høye». Han sitter på tronen hos Gud i sitt herliggjorte legeme, og hans trone står i all evighet. Et septer er lagt i hans hånd, rettferds stav, og gledens olje er utøst over ham. Han er gitt all makt i himmel og på jord.

Å, brødre, om du og jeg i dag kunne gå gjennom disse himlene og se hva som nå skjer i helligdommen der oppe! Om du kunne se det som Guds barn ser nå – han som døde i natt! Om du kunne se Lammet med arrene etter de fem dype sårene midt på tronen, omgitt av alle de gjenløste, hver med harpe og gullskåler fulle av røkelse! Om du kunne se de mange englene omkring tronen – tallet på dem er ti tusen ganger ti tusen og tusen ganger tusen – som alle synger: «Verdig er Lammet, som ble slaktet»!

Og om en av disse englene sa til deg: «Dette er han som tok seg av fortapte synderes sak. Han påtok seg å bære deres forbannelse og å yte den lydigheten de skyldte. Han påtok seg å være den andre Adam, mennesket i deres sted. Og se, der sitter han på himmelens trone! Gi akt på ham. Se lenge og grundig på hans sår og på hans herlighet, og si meg: Tror du det er trygt å stole på ham? Tror du at hans lidelser og hans lydighet har vært nok?»

Ja, ja, roper hver sjel. Herre, det er nok! Herre, hold din hånd tilbake! Vis meg ikke mer, for jeg kan ikke bære mer! Eller la meg heller alltid stå og se på den allmektige, aller verdigste, helt guddommelige Frelseren, til min sjel drikker inn den fulle visshet om at det verk han påtok seg for syndere, er et fullbrakt verk. Ja, om så hele verdens synder lå på mitt eget ugudelige hode, kunne jeg likevel ikke tvile på at hans verk er fullkomment, og at jeg er helt trygg når jeg tror på ham.

Jeg vil nå tale til de troende. Noen av dere er virkelig blitt ført av Gud til å tro på Jesus. Likevel har dere ingen varig fred og vokser svært lite i hellighet. Hvorfor det? Fordi blikket deres er festet på alt annet enn på Kristus. Dere har så travelt med å se i bøker, se på mennesker eller se på verden at dere verken har tid eller hjerte til å se på Kristus. Ikke rart dere har lite fred og glede i troen! Ikke rart dere lever et så ujevnt og uhellig liv!

Legg om kursen! Tenk over Kristi storhet og herlighet, han som har påtatt seg alt i synderes sted, og dere vil se at det er helt umulig å vandre i mørket eller å vandre i synd. Å, for noen små og ringe tanker dere har om den herlige Immanuel! Løft blikket fra ditt eget hjerte, du nedslåtte troende, og se på Jesus! Det er godt å tenke over sine veier, men det er langt bedre å gi akt på Kristus.

Jeg vil nå innby de urolige sjelene. Du urolige sjel! Har du forstått hele Kristi herlighet? Har du forstått at han tok seg av skyldige syndere? Og tviler du likevel på om han er en frelser som strekker til? Å, for et ringe syn du har på Kristus hvis du ikke våger å sette din sjel på ham!

Innvending: Jeg tviler ikke på at Kristus har lidd og gjort mer enn nok, men jeg er redd det var for andre og ikke for meg. Var jeg sikker på at det var for meg, ville jeg være helt lykkelig. Svar: Det står ingen steder i Bibelen at Kristus døde for den eller den bestemte synderen. Venter du til du finner ditt eget navn i Bibelen, kommer du til å vente evig.

Men det står noen vers før vår tekst at han skulle «smake døden for alle», og et annet sted: «Han er en soning … for hele verdens» synder. Ikke slik at alle mennesker blir frelst ved ham. Akk, nei! De fleste kommer aldri til Jesus og går fortapt. Men dette viser at enhver synder kan komme, også den største av syndere, og ta imot Kristus som sin egen frelser. Kom da, du urolige sjel! Si: «Min tilflukt og min borg!» – og vær så urolig om du kan!

2. Kristus er Guds apostel

Gi akt på Kristus som Guds apostel, eller sendebud. Ordet apostel betyr sendebud, en som er innsatt og sendt ut med et bestemt oppdrag. Kristus er en apostel, for Gud innsatte ham og sendte ham til verden.

I Det gamle testamente blir han oftest kalt Herrens engel eller paktens engel. Han kalles Guds utvalgte, utvalgt til verket. Han kalles Guds tjener. Han kalles Messias, Kristus eller den Salvede, fordi Gud salvet ham og sendte ham til verket.

I Det nye testamente kaller Kristus seg gang på gang den som er utsendt av Gud. «Likesom du har utsendt meg til verden, har også jeg utsendt dem til verden … for at verden skal tro at du har utsendt meg.» «Og disse har erkjent at du har utsendt meg.» Alt dette viser tydelig at ikke bare Sønnen, men også Faderen har sitt hjerte i å frelse stakkars syndere. «Faderen har sendt Sønnen som verdens frelser.»

Innvending: Ja, Kristus er en stor og herlig frelser, og han kan gjøre alt for å frelse stakkars syndere. Men kanskje Gud Fader ikke vil gå med på å øse ut sin vrede over sin Sønn eller godta sin Sønn som borgen i vårt sted?

Svar: Se hit, Kristus er Guds apostel. Det er like mye Gud Faders verk som det er Kristi verk. Det lå Gud like mye på hjertet som det noen gang lå Kristus på hjertet. Gud elsket verden like mye og like sant som Kristus noen gang elsket verden. Gud ga sin Sønn like mye som Kristus ga seg selv for oss. Og Gud Den Hellige Ånd er like opptatt av det som Faderen og Sønnen. Gud ga sin Sønn, og Ånden salvet ham og bodde i ham uten mål. Ved dåpen vedkjente Gud seg ham som sin elskede Sønn, og Den Hellige Ånd kom over ham som en due.

Å, brødre, om jeg kunne løfte dere bort til evigheten som ligger bak oss! Om jeg kunne føre dere inn i rådet til de tre evige, og la dere høre ordene «La oss frelse mennesket», slik det en gang ble sagt: «La oss gjøre mennesker»!

Om jeg kunne vise dere hvordan Gud fra evighet av bestemte at hans Sønn skulle ta seg av stakkars syndere, og hvordan det var selve planen og det dypeste ønsket i Faderens hjerte at Jesus skulle komme til verden og gjøre alt og dø i synderes sted! Om jeg kunne vise dere hvordan Den Hellige Ånd åndet ut den søteste røkelse og falt som den helligste olje på hodet til Frelseren som steg ned!

Om jeg kunne vise dere hvor inderlig Guds øye fulgte Jesus gjennom hele hans vei av sorg, lidelse og død! Om jeg kunne vise dere hvor ivrig og raskt Gud rullet steinen bort fra graven mens det ennå var mørkt, fordi han ikke ville overgi Jesu sjel til dødsriket eller la sin hellige se tilintetgjørelse!

Om jeg kunne vise dere den henrykte kjærlighet og glede som banket i den uendelige Guds hjerte da Jesus fór opp til sin Far og vår Far, og hvordan Gud tok

imot ham med en fylde av godhet og nåde som bare Gud kunne gi og bare Gud kunne ta imot, og sa: «Du er min Sønn, jeg har født deg i dag! Du er sannelig verdig til å kalles min Sønn, og aldri før denne dag var du så verdig til å kalles min. Din trone, Gud, står i all evighet. Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!»

Å synder, vil du noen gang igjen tvile på at Gud Fader søker din frelse, og om Kristi hjerte og hans Fars hjerte er ett i denne ene store saken? Å troende, gi akt på denne Guds apostel! Grunn på dette! Se og se igjen, til din fred blir som en elv og din rettferdighet som havets bølger, og til din sjel ånder ut ropet: Abba, Far!

3. Kristus er vår yppersteprest

Gi akt på Kristus som den yppersteprest vi bekjenner. Ypperstepresten hadde en dobbel oppgave: Han skulle gjøre soning, og han skulle gå i forbønn.

Når ypperstepresten slaktet bukken ved brennofferalteret, gjorde han det mens hele folket så på, for å gjøre soning for dem. Alle sto omkring og så på og ga akt på sin yppersteprest. Og når han samlet blodet i gullskålen, tok på seg de hvite klærne og gikk bort fra dem og inn bak forhenget, fulgte øynene deres ham til det hemmelighetsfulle forhenget skjulte ham for dem. Men selv da fulgte den troende jødens hjerte ham fremdeles: Nå trer han fram for Gud for oss. Nå stenker han blodet sju ganger foran nådestolen og sier: La dette blodet gjelde i stedet for vårt blod! Nå ber han for oss.

Brødre, la også oss gi akt på vår store yppersteprest.

1. *Gi akt på ham mens han gjør soning*. Dere kan ikke se på ham på korset slik disiplene gjorde. Dere kan ikke se blodet strømme fra hans fem dype sår eller se ham utøse sitt blod for at synderes blod ikke skulle bli utøst. Likevel, om Gud sparer oss, kan dere se brødet bli brutt og vinen bli skjenket, et levende bilde av den døende Frelseren.

Nå er soningen fullført, brødre. Kristus er død, og alle hans lidelser er over. Hvorfor har dere da ikke fred? Fordi dere ikke tenker etter. «Israel kjenner ikke, mitt folk tenker ikke etter.» Tenk etter: Har Jesus dødd i skyldige synderes sted, og samtykker du av hele ditt hjerte i å ta imot Jesus som mannen i ditt sted? Da trenger du ikke å dø. Du lykkelige troende, gled deg alltid! Lev med Golgata for øye, og du skal leve med herligheten for øye. Og gled deg over nattverden, den salige ordningen som setter en sønderbrutt Frelser så tydelig fram for deg!

2. *Gi akt på Kristus mens han går i forbønn*. Kristus fór opp fra Oljeberget og gikk gjennom disse himlene og bar sine blodige sår fram for Guds åsyn. Og da disiplene hadde stirret etter ham til en sky tok ham bort fra øynene deres, står det at de vendte tilbake til Jerusalem med stor glede.

Hva! Er de glade for å skilles fra sin velsignede Mester? Da han fortalte dem at han skulle forlate dem, ble hjertene deres fylt av sorg, og han måtte tale dem til rette og trøste dem og si: «La ikke deres hjerte forferdes! … Det er til gagn for dere at jeg går bort.» Hvordan kan de da være så forandret? Jesus har forlatt dem, og de er fylt av glede! Å, her er hemmeligheten: De visste at Kristus nå gikk fram for Guds åsyn for dem, og at deres store yppersteprest nå gikk inn bak forhenget for å gå i forbønn for dem.

Troende, vil du nå få del i disiplenes store glede? Gi akt på den apostel og yppersteprest som vi bekjenner, Kristus Jesus! Han er over skyene der oppe og over himmelen der oppe. Å, om du ville stå og stirre opp mot himmelen, ikke med legemets øye, men med troens øye!

Å, for en underfull ting troens øye er! Det ser forbi stjernene, det trenger fram til Guds trone, og der ser det ansiktet til Jesus, som går i forbønn for oss. «Ham elsker dere, enda dere ikke har kjent ham. Ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham. Og dere fryder dere med en usigelig og herliggjort glede.»

Å, om du ville leve slik! For en søt fred som da ville fylle ditt hjerte! Og hvor mange dråper av Ånden ville ikke falle på deg som svar på Frelserens bønn! Å, hvordan ditt ansikt ville skinne som Stefanus'! Og den stakkars blinde verden ville se at det finnes en glede som verden ikke kan gi og ikke kan ta bort – en himmel på jorden.

Dundee, 1836

3. Som en lilje blant torner er min venninne blant døtrene

«Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene. Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn. I hans skygge satte jeg meg med stor fryd, og hans frukt var søt for min gane» (Høys 2,2–3)

Om et uomvendt menneske ble tatt med opp til himmelen, der Kristus sitter i herlighet, og fikk høre Kristus tale med beundrende kjærlighet til den troende, ville han ikke forstå det. Han ville ikke fatte hvordan Kristus kunne se noe vakkert hos de stakkars gudfryktige menneskene som han selv innerst inne foraktet.

Eller om et uomvendt menneske fikk høre en kristen be når han virkelig er inne bak forhenget, og lyttet til ordene hans, fulle av beundrende og tilbedende kjærlighet til Kristus, kunne han umulig forstå dem. Han ville ikke fatte hvordan den troende kunne ha en så brennende kjærlighet til en han ikke ser, og som han selv ikke så noen skikkelse eller herlighet hos. Så sant er det at det naturlige mennesket ikke tar imot det som hører Guds Ånd til, for det er en dårskap for ham.

Kanskje noen som hører meg nå, har en inngrodd uvilje mot gudfryktige mennesker. De er så stive, så nøye, så dystre – dere tåler ikke å være sammen med dem. Vel, se da her hva Kristus tenker om dem: «Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.» Hvor ulik Kristus er ikke du!

Kanskje noen her ikke lengter etter Jesus Kristus og aldri tenker på ham med glede. Dere ser ingen skikkelse eller herlighet hos ham, ikke noe utseende så dere kunne ha deres lyst i ham. Dere elsker ikke klangen av hans navn, og dere ber ikke uavbrutt til ham. Vel, se da her hva den troende tenker om ham, og hvor ulik deg han er: «Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn. I hans skygge satte jeg meg med stor fryd, og hans frukt var søt for min gane.»

Å, om dere ville bli vakt av nettopp dette – at dere er så ulike Kristus og så ulike den troende – så dere skjønte at dere må være i den naturlige tilstanden, at dere må være under vreden!

Teksten lærer oss dette: Den troende er usigelig dyrebar i Kristi øyne, og Kristus er usigelig dyrebar i den troendes øyne.

1. Hva Kristus tenker om den troende

«Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.» Kristus ser ingenting så vakkert i hele denne verden som den troende. Hele resten av verden er som torner, men den troende er som en vakker lilje i hans øyne.

Når du vandrer i en ødemark som er grodd igjen av tistler og torner, og øyet ditt faller på en ensom blomst, høy og hvit, ren og fin, som vokser midt blant tornene, da ser den særlig vakker ut. Sto den i en rik hage blant mange andre blomster, ville den ikke vært så påfallende. Men når den er omgitt av torner på alle kanter, fanger den blikket. Slik er den troende i Kristi øyne. «Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.»

1. *Se hva Kristus tenker om den uomvendte verden*. I hans øyne er den som en mark full av tistler og torner. For det første fordi den er uten frukt. «Sanker en vel druer av tornebusker, eller fiken av tistler?» Slik får Kristus ingen frukt av den uomvendte verden. Den er én vid, tornete ødemark. For det andre fordi det å forkynne Ordet blant dem er som å så blant torner. «Bryt dere nytt land og så ikke blant torner!» Da såmannen sådde, falt noe blant torner, og tornene vokste opp og kvalte det. Slik er det å forkynne for de uomvendte.

For det tredje fordi det skal gå dem til slutt som det går tornene. De er tørre og duger bare til å brennes. De skal «bli som avskårne tornekvister som brennes opp med ild». For den jorden som får regn titt og ofte og bare bærer torner og tistler, «da er den unyttig og forbannelsen nær, og det ender med at den brennes».

Venner, er dere ikke kristne, så se hva dere er i Kristi øyne: torner! Dere tror at dere har mange beundringsverdige egenskaper, at dere er verdifulle borgere i samfunnet, og dere har et håp om at det skal gå dere vel i evigheten. Men se hva Kristus sier: Dere er torner og tistler, unyttige i denne verden og bare skikket til å brennes.

2. *Se hva Kristus tenker om den troende*. «Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.» Den troende er som en yndig blomst i Kristi øyne. For det første fordi han er rettferdiggjort i Kristi øyne. Han er vasket i hans blod og er ren og hvit som en lilje. Kristus kan ikke se noen flekk i sin egen rettferdighet, og derfor ser han ingen flekk på den troende. «Alt er vakkert ved deg, min kjæreste.» Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste.

For det andre fordi den troendes natur er forandret. En gang var han som den ufruktbare, stikkende tornen, som bare dugde til å brennes. Nå har Kristus gitt ham en ny ånd. Han har fått dugg, og han vokser opp som liljen. Kristus elsker den nye skapningen. «Jeg har all min glede i dem.» «Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.»

Er du en kristen? Da skal du ikke bry deg om at verden forakter deg og gir deg økenavn. Husk at Kristus elsker deg. Han kaller deg «min kjæreste». Bli i ham, så skal du bli i hans kjærlighet. «Dersom dere blir i mitt ord, da er dere i sannhet mine disipler.»

For det tredje fordi han er så ensom i verden. Legg merke til at det bare er én lilje, men mange torner. Det er en stor ødemark full av torner og bare én ensom blomst. Slik er det også: en hel verden som ligger i det onde, og en liten hjord

som tror på Jesus. Noen troende er nedslått fordi de føler seg ensomme og alene. «Var jeg på den rette veien, ville jeg vel ikke være så ensom. Sannelig, de vise, de elskverdige og de vennlige menneskene jeg ser omkring meg – var det noen sannhet i gudsfrykten, ville de vel ha visst det.»

Mist ikke motet! Det er et av kjennetegnene på Kristi folk at de er alene i verden, og likevel er de ikke alene. Nettopp at de står ensomme i en verden av torner, er noe av det vakre Kristus ser hos sitt folk. «Som en lilje blant torner, slik er min kjæreste blant de unge kvinnene.»

Mist ikke motet! Denne verden er ensomhetens verden. Når du blir plantet om i Guds hage der borte, skal du ikke lenger være ensom, og da skal du være borte fra alle tornene. Som blomstene i en rik hage blander sine tusen dufter og fyller vinden som går forbi, skal du i paradiset der oppe slutte deg til de tusener av gjenløste og blande din lovsangs duft med deres. Sammen med de gjenløste skal du være levende blomster som blir flettet til en krans om Forløserens panne.

2. Hva den troende tenker om Kristus

«Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn. I hans skygge satte jeg meg med stor fryd, og hans frukt var søt for min gane.»

1. *Kristus er mer dyrebar enn alle andre frelsere i den troendes øyne*. En reisende foretrekker et epletre framfor alle andre trær i skogen fordi han finner både ly og nærende mat under det. På samme måte foretrekker den troende Kristus framfor alle andre frelsere.

Når en mann reiser i landene i Østen, er han ofte nær ved å segne om under solens brennende stråler. Det er en stor lettelse når han kommer til en skog. Da Israel vandret i ørkenen, «kom de til Elim. Der var tolv vannkilder og sytti palmetrær. Og de slo leir der ved vannet.» De var glade for skyggen fra trærne. Slik sier Mika at Guds folk «bor for seg selv i en skog», og Esekiel lover at de skal «sove i skogene».

Men er den reisende sulten og svak av mangel på mat, nøyer han seg ikke med et hvilket som helst tre i skogen. Han velger seg ut et frukttre som han kan sette seg under, så han finner både næring og skygge. Han får øye på et vakkert epletre og velger det blant alle skogens trær, for han kan både sitte i skyggen og ete av de deilige fruktene.

Slik er det med den sjelen Gud har vakt. Han kjenner heten fra Guds vrede. Han er i et trett land, han er ført ut i ørkenen, han er nær ved å gå til grunne. Han kommer til en skog, og mange trær byr ham skygge. Hvor skal han sette seg? Under grantreet? Akk, hvilken frukt har det å gi? Han kan dø der. Under sedertreet med de mektige greinene? Akk, han kan gå til grunne der, for det har ingen frukt å gi.

Den sjelen som er lært av Gud, søker en fullkommen frelser. Epletreet blir åpenbart for sjelen, og den sultne sjelen velger det for alltid. Han trenger å bli frelst fra helvete og få næring for himmelen. «Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn.»

Dere vakte sjeler, husk at dere ikke må sette dere under hvert tre som byr seg fram. «Se til at ingen fører dere vill! For mange skal komme i mitt navn og si: Jeg er Messias! Og de skal føre mange vill.» Det er mange måter å si «Fred! Fred!» på når det ikke er fred. Du vil bli fristet til å søke fred i verden, i din egen anger eller i å bedre deg selv. Husk å velge et tre som gir både frukt og skygge. «Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn.»

Be om en tro som velger rett. Be om et øye som kan kjenne igjen epletreet. Å, det finnes ingen hvile for sjelen unntatt under den grein som Gud har gjort sterk. Mitt hjertes ønske og min bønn for dere er at dere alle må finne hvile der.

2. *Hvorfor tenker den troende så høyt om Kristus*? Svaret er for det første: fordi han har prøvd Kristus. «I hans skygge satte jeg meg med stor fryd.» Alle sanne troende har satt seg ned i Kristi skygge. Noen tror at de skal bli frelst fordi de har fått en hodekunnskap om Kristus. De leser om Kristus i Bibelen, de hører om Kristus i Guds hus, og de tror at dette er å være en kristen.

Akk, venner, hva ville dere ha igjen for et epletre om jeg bare beskrev det for dere og fortalte hvor vakkert det var og hvor tungt lastet med deilige epler? Eller om jeg bare viste dere et bilde av treet, eller viste dere selve treet på avstand – hva ville dere være hjulpet med? Dere ville ikke få nyte godt av skyggen eller den deilige frukten.

Akkurat slik er det, kjære brødre: Hva har dere igjen for Kristus om dere bare hører om ham i bøker og prekener, eller ser ham framstilt i sakramentet, eller om dere så ham med deres legemlige øyne? Hva hjelper alt dette om dere ikke setter dere ned i hans skygge? Å, venner, en må selv sette seg ned i Kristi skygge om en vil bli frelst. Kristus er tornebusken som brant, men ikke ble fortært. Å, det er et trygt sted å hvile for en synder som har fortjent helvete!

Noen som hører meg, kan kanskje si: «I hans skygge satte jeg meg.» Og likevel har du forlatt ham. Akk, har du gått etter dine elskere og bort fra Kristus? Vel, så må Gud stenge veien for deg med torner! «Vend om! Vend om, Sjulammit!» Det finnes ingen annen tilflukt for din sjel. Kom og sett deg igjen i Frelserens skygge!

For det andre: fordi han satte seg ned med stor fryd. Noen tror at det ikke finnes glede i gudsfrykten, at den er en dyster ting. Når et ungt menneske blir en kristen, sier de: «Akk, nå må han si farvel til fornøyelsene, farvel til ungdommens gleder, farvel til et muntert hjerte!» Han må bytte disse gledene mot bibellesning og tørre prekensamlinger, mot et liv i alvor og strenghet. Slik sier verden.

Men hva sier Bibelen? «I hans skygge satte jeg meg med stor fryd.» Å, la det stå fast at Gud er sannferdig, men hvert menneske er en løgner! Likevel kan bare de som har prøvd det, tro dette.

Akk, la dere ikke bedra, mine unge venner! Verden har mange sanselige og mange syndige gleder: gleden ved å ete og drikke og gå i fine klær, gleden ved fest og dans. Ingen vis mann vil nekte for at dette er deilig for det naturlige hjertet. Men å, det forgår mens det brukes, og det ender i et evig helvete.

Men å sette seg ned i Kristi skygge, trett av Guds brennende vrede, trett av å søke etter tomme frelsere, og endelig finne hvile i Kristi skygge – å, det er stor

fryd! Herre, la meg alltid få sitte i denne skyggen! Herre, la meg alltid bli fylt av denne gleden!

Noen er redde for alt som ligner glede i gudsfrykten. Selv har de ingen glede, og de liker ikke å se den hos andre. Gudsfrykten deres er som stjernene: svært høy og svært klar, men svært kald. Når de ser tårer av uro eller tårer av glede, roper de: «Svermeri, svermeri!» Vel, så la oss gå «til ordet og til vitnesbyrdet»: «I hans skygge satte jeg meg med stor fryd.» Er dette svermeri? Å Herre, gi oss alltid dette svermeriet!

«Må så håpets Gud fylle dere med all glede og fred i troen!» Er det virkelig gleden ved å sitte i Kristi skygge, så la det ikke være noen grenser for gleden deres. Å, om Gud bare ville åpne øynene deres og gi dere en enkel, barnlig tro til å se på Jesus og sitte i hans skygge, da skulle det stige jubelsang opp fra alle våre hjem. «Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!»

For det tredje: fordi Kristi frukt er søt for ganen. Sanne troende sitter ikke bare i skyggen; de får også del i hans deilige frukter. Når du sitter under et epletre, henger frukten over deg og omkring deg og innbyr deg til å rekke ut hånden og smake. Slik er det også når du gir deg inn under Guds rettferdighet, bøyer hodet og setter deg ned i Kristi skygge: Da får du alt det andre i tillegg.

Timelige velsignelser er søte for ganen. Bare dere som er kristne, vet dette, når dere sitter i skyggen av Kristi timelige gaver, for de er paktens velsignelser. «Sitt brød skal han få, vannet skal ikke slippe opp for ham.» Dette er søte epler fra treet som er Kristus. Å kristne, si meg: Smaker ikke brødet bedre når det blir spist slik? Er ikke vannet rikere enn vin, og Daniels grønnsaker bedre enn lekkerbiskenene fra kongens bord?

Lidelsene er også søte for ganen. Hvert godt eple har noe syrlig i seg. Slik er det også med eplene fra treet som er Kristus. Han gir lidelser så vel som velsignelser. Han gjør tennene vonde, men også lidelsene er velsignelser i forkledning, gaver i pakten. Å, lidelse er en tung ting når du ikke er i hans skygge. Men er dere kristne? Se da på sorgene deres som epler fra det velsignede treet. Visste dere hvor sunne de er, ville dere ikke ønske å være dem foruten. Flere av dere vet at det ikke er noen selvmotsigelse å si: Disse eplene er sure, men likevel søte for min gane.

Åndens gaver er søte for ganen. Å, her er den beste frukten som vokser på treet, de modneste eplene fra den øverste greinen! Dere som er kristne, vet hvor ofte sjelen deres holder på å segne om. Vel, her er næring for den trette sjelen din. Alt du trenger, finnes i Kristus. «Min nåde er nok for deg.» Kjære kristne, sitt mye under det treet, spis mye av den frukten! «Styrk meg med druekaker, forfrisk meg med epler! For jeg er syk av kjærlighet.»

Løftene om herligheten er søte for ganen. Noen av eplene har en smak av himmelen i seg. Spis av dem, kjære kristne! Noen av Kristi epler gir dere smak på frukten fra Kanaan, på klasene fra Esjkol. Herre, gi meg alltid disse eplene, for å, de er søte for min gane!

St. Peter's, 1837

4. Et sverd! Et sverd er kvesset

«Et sverd! Et sverd er kvesset, og slipt er det også! Til å slakte er det kvesset, til å lyne er det slipt. Eller skulle vi glede oss, du min sønns stamme, du som forakter alt tre?» (Esek 21,9–10)

Av det andre verset i dette kapitlet lærer vi at profetien var rettet mot Jerusalem: «Menneskesønn! Vend ditt ansikt mot Jerusalem og prek mot helligdommene og profeter mot Israels land!» (Esek 21,2).

Vi har allerede fortalt dere at Esekiel ble ført bort som fange av Nebukadnesar mens han ennå var ung, og at han ble bosatt sammen med mange av sine landsmenn ved elven Kebar. Der bar han fram sine profetier gjennom tjueto år. Profetien jeg har lest, ble gitt i det sjuende året av fangenskapet hans, bare tre år før Jerusalem ble ødelagt og templet brent.

Av vers 2 ser vi at disse ordene var rettet mot Jerusalem. For selv om Gud hadde tatt Esekiel bort for at han skulle tjene de bortførte ved elven Kebar, lot han ham likevel sende mange budskap om advarsel og barmhjertighet til sitt elskede Jerusalem: «Menneskesønn! Vend ditt ansikt mot Jerusalem og prek mot helligdommene og profeter mot Israels land!»

Gud hadde allerede oppfylt mange av profetenes ord mot Jerusalem. Han hadde oppfylt Jeremias ord mot en av kongene deres, Jojakim: «Som de begraver et esel, slik skal han begraves. De skal slepe ham bort og slenge ham vekk langt fra Jerusalems porter» (Jer 22,19). Han hadde oppfylt den samme profetens ord da han førte en annen konge, Jojakin, til Babylon sammen med alle de kostbare karene fra Herrens hus.

Men verken profetier eller dommer kunne vekke Jerusalem. Derfor leser vi at Sidkia, den neste kongen, «gjorde det som var ondt i Herrens, hans Guds øyne. Han ydmyket seg ikke for profeten Jeremia, han som talte ord fra Herrens munn» (2 Krøn 36,12).

«Også alle prestene og folkets høvdinger syndet grovt og fulgte alle hedningefolkenes avskyelige skikker. De gjorde Herrens hus urent, det som han hadde helliget i Jerusalem. Herren, deres fedres Gud, sendte sine ord til dem ved sine sendebud tidlig og sent. For han hadde medynk med sitt folk og over sin bolig. Men de spottet Guds sendebud og foraktet hans ord og hånte hans profeter, inntil Herrens vrede mot sitt folk ble så sterk at det ikke lenger var noen legedom» (v. 14–16).

Profetien foran meg ble altså gitt i en tid med stor hardhet og ubotferdighet i Jerusalem, bare tre år før Guds vrede ble utøst over dem fullt ut. For det første var alt lystighet og sanselighet i Jerusalem. For det andre lovet de falske profetene fred, og folket ville gjerne ha det slik. For det tredje hørtes ingen annen lyd enn festlarm i den dødsdømte byen. Men midt i all larmen og festingen hørte den ensomme profeten ved elven Kebar rumlingen av tordenen i det fjerne.

Guds trofaste tjener så Gud ruste seg som en veldig kriger til strid, med hevnens blinkende sverd i hånden. Og med en tordenrøst som skulle vekke dem, roper profeten til sine sorgløse landsmenn: «Et sverd! Et sverd er kvesset, og slipt er det også! Til å slakte er det kvesset, til å lyne er det slipt. Eller skulle vi glede oss?»

Mine venner, dere som er uomvendte, er i nøyaktig samme stilling som Jerusalem var. I årene som nå er flyktet bort som morgentåken, hvor mange budskap har dere ikke fått fra Gud? Hvor mange ganger har han ikke sendt sine sendebud til dere, tidlig og sent?

Hans Bibel har stått i husene deres, en taus, men desto mektigere talsmann for Gud. Hans forsyn har vært med i familiene deres, i sykdom og død, i overflod og fattigdom – alt, alt har bønnfalt dere om å flykte fra den kommende vrede, alt, alt har bønnfalt dere om å holde dere til Herren Jesus, den eneste Frelser, han som er nok for alle.

Alle disse budskapene har nådd dere, og likevel er dere uomvendte, fremdeles døde, tørre ben, uten Kristus og uten Gud i verden. Og dere sier: «Sjel! … Slå deg til ro – et, drikk, vær glad!» (Luk 12,19). Men hør likevel en gang til, mine venner, for Gud vil ikke at noen skal gå fortapt. Jeg har et ord fra Gud til deg: «Et sverd! Et sverd er kvesset, og slipt er det også! Til å slakte er det kvesset, til å lyne er det slipt. Skulle vi da glede oss?»

Lære: Det er høyst urimelig at uomvendte mennesker lever i lystighet.

1. De er allerede dømt

Det er urimelig fordi de allerede er under dom. Sverdet er kvesset, og slipt er det også. Til å slakte er det kvesset, til å lyne er det slipt. Skulle vi da glede oss?

Mange tror at menneskene er på prøve, slik Adam var, og at de som er uten Kristus, ikke blir dømt før på dommens dag. Men slik er det ikke. Bibelen sier: «Den som ikke tror, er allerede dømt» (Joh 3,18). «Den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham» (Joh 3,36). «Forbannet er hver den» (ikke *skal bli*) «som ikke holder fast ved alt det som står skrevet i lovens bok, slik at han gjør det» (Gal 3,10).

Sjeler som er uten Kristus, er allerede nå i den grufulle gropen. Hver munn er lukket, og de er skyldige for Gud. De sitter i fengsel og venter på å bli ført ut til henrettelse. Når Gud sender oss for å forkynne for dem som er uten Kristus, kaller han det derfor å preke «for åndene som var i varetekt» (1 Pet 3,19), det vil si for dem som er under dom. (*Utgiveren: Jeg tror han senere forstod 1 Pet 3,19 om «åndene som nå er i varetekt».*)

Sverdet er ikke bare dratt ut av sliren, det er kvesset og slipt. Det holdes over hodene deres. Skulle de da glede seg? Det er urimelig av en dødsdømt forbryter

å være lystig. Ville det ikke ryste ethvert følsomt hjerte å se en flokk dødsdømte menn møtes og more seg, prate lettsindig og spøkefullt, som om sverdet ikke hang over dem?

Likevel er det nettopp slik det står til med dere som er uomvendte og lever et liv i lystighet. Dere er veid på vektskål og funnet for lett (Dan 5,27). Dere er dømt av den rettferdige dommeren. Dommen er avsagt. Dere sitter nå i fengsel, og dere kan ikke bryte dere ut av det. Sverdet er kvesset og løftet over dere. Å, er det ikke høyst urimelig å være lystig? Er det ikke høyst urimelig å være glad og fornøyd med seg selv og munter sammen med vennene sine? Er det ikke galskap å synge drankerens sang: «La oss ete og drikke, for i morgen dør vi!» (1 Kor 15,32)?

2. Guds redskaper til ødeleggelse står klare

De som er uten Kristus, er ikke bare dømt allerede. Redskapene som skal ødelegge dem, er også laget og står helt klare. Hevnens sverd er kvesset, og slipt er det også. Så lenge sverdene ligger i våpenkammeret, holdes de sløve så rusten ikke skal skade eggen. Men når det er arbeid å gjøre og de tas fram til slakting, blir de slipt og kvesset, gjort skarpe og blanke.

Slik er det også med bøddelens sverd. Når det ikke er i bruk, holdes det sløvt, men når det er arbeid å gjøre, blir det kvesset og gjort klart. Det kvesses og slipes like før hugget faller, så det skal skjære rent. Slik er det med Guds hevnsverd. Det ligger ikke sløvt i sliren. Det er kvesset og slipt, helt klart til sitt verk, helt klart til en forferdelig slakting.

Sykdommen som hvert uomvendt menneske skal dø av, står helt klar; kanskje er den i årene hans i dette øyeblikk. Ulykken som skal styrte ham inn i evigheten, står helt klar; alt som skal til for at den skal skje, er ordnet. Pilen som skal treffe ham, ligger på strengen; kanskje har den alt forlatt strengen og flyr nå mot ham.

Plassen i helvete står helt klar for hver uomvendt sjel. Da Judas døde, sier Skriften at han gikk «til sitt eget sted» (Apg 1,25). Stedet var hans eget før han kom dit, ferdig og beredt for ham. Når en mann går til sengs om kvelden, sier vi at han har gått til sitt eget rom; slik står en plass i helvete helt klar for hver den som er uten Kristus. Det er hans eget sted.

Da den rike mannen døde og ble begravet, var han straks på sitt eget sted. Han fant alt ferdig. «Han slo sine øyne opp i dødsriket, der han var i pine» (Luk 16,23). Slik står helvete helt klart for hver den som er uten Kristus. Det ble beredt for lenge siden, for djevelen og englene hans (Matt 25,41). Ilden står helt klar, tent og brennende.

Å, skulle sjeler uten Kristus da være lystige? En forbryter kunne kanskje si at han ville more seg så lenge skafottet han skulle dø på, ikke var reist. Men om han fikk høre at skafottet sto ferdig, at sverdet var kvesset og at bøddelen sto klar, å, ville det ikke være galskap å være lystig? Akk, dette er din galskap, stakkars sjel uten Kristus! Du er ikke bare dømt, men sverdet som skal ramme din sjel, er kvesset og klart. Og likevel kan du være glad og drømme bort dager og netter i fornøyelser som forgår idet de brukes.

Sykdommen er klar, ulykken er klar, pilen ligger på strengen, graven er klar, ja, helvete selv er klart, ditt eget sted er gjort i stand – og likevel kan du være lystig! Du kan spille spill og kose deg i godt selskap. Hvor sant er det ikke at latteren din er som tornene som spraker under gryten (Fork 7,6): et kort bluss, og så det svarteste mørke i evighet!

3. Sverdet kan falle når som helst

De som er uten Kristus, er ikke bare dømt allerede, og hevnens sverd står ikke bare helt klart. Sverdet kan falle i hvilket som helst øyeblikk. Slik er det ikke med forbrytere. Dagen deres er fastsatt, og de har fått vite den, så de kan telle tiden. Har de mange dager igjen, morer de seg i det minste i dag og tar til å bli alvorlige i morgen. Men slik er det ikke med dem som er uten Kristus. Dagen deres er fastsatt, men de har ikke fått vite den. Det kan være i dette øyeblikk. Å, skulle de da være lystige?

Noen forbrytere har vært svært hardføre helt til det siste. Mange har hørt dommen sin helt uberørt og med et fast ansikt. Noen har til og med gått til skafottet like uberørt, ja, noen med et lett og likegyldig sinn. Men når hodet legges ned på blokken, når øynene bindes for og nakken blottes – når det blinkende sverdet løftes høyt i været og kan falle når som helst – da kommer en forferdelig stund i uvisshet. Det ville være grufullt å se en mann med et lett og likegyldig sinn i den stunden. Å, det ville være galskap å være lystig da!

Akk, dette er din galskap, stakkars sjel uten Kristus! Du er ikke bare dømt, og sverdet står ikke bare klart, men det kan falle over deg i hvilket som helst øyeblikk. Hodet ditt ligger så å si på blokken. Nakken din er blottet for Gud, og det kvessede sverdet holdes over deg – og likevel kan du være lystig? Kan du fylle sinnet ditt med forretninger og jordiske ting, med å bli rik, med å bygge og plante, når din sjel kan kreves av deg i denne natt (Luk 12,20)?

Kan du fylle tiden med spill og fornøyelser, tåpelige bøker og underholdende kamerater? Kan du fylle timene etter arbeidet med løst snakk og utuktig framferd, legge synd til synd og hope opp vrede til vredens dag (Rom 2,5), når du ikke vet hvilken time Guds vrede kan komme over deg fullt ut? Kan du gå til sengs om kvelden uten å be, med sinnet fylt av mørke og grufulle forestillinger som ikke er verdt å nevne, og likevel kanskje være i helvete før morgenen? Et sverd! Et sverd – det er slipt!

4. Gud har ikke lovet å holde hånden tilbake

Gud har ikke gitt sjeler uten Kristus noe løfte om å holde sin hånd tilbake et eneste øyeblikk. Alle Guds løfter er ja og amen, det vil si: de er sanne. Han oppfyller alltid sine løfter. Men det samme skriftstedet sier at de har fått sitt ja og amen i *Kristus Jesus* (2 Kor 1,20). Alle Guds løfter er gitt til Kristus og til syndere som holder seg til Kristus. Jeg tror det etter sakens natur er umulig at Gud skulle gi et løfte til et uomvendt menneske. Derfor er alle Guds løfter gitt til Kristus og til hver synder som holder seg til Kristus.

Men de uomvendte er nettopp de som aldri har kommet til Kristus, og derfor har de ikke fått noen løfter. Gud har ingen steder lovet å gjøre dem urolige for

sin sjel. Han har ingen steder lovet å føre dem til Kristus. Han har ingen steder lovet å holde dem borte fra helvete et eneste øyeblikk. Skulle de da være lystige?

La meg tale til dem som er uten Kristus og likevel er trygge og sorgløse. Mange av dere som hører meg, vet at dere er uten Kristus, og likevel vet dere at dere er trygge og glade. Hvorfor er det slik? Det er fordi dere håper å bli ført til Kristus før dere dør. Dere sier: «En annen dag er like god; jeg vil høre deg om dette en annen gang.» Og derfor tar dere det med ro nå.

Men dette er svært urimelig. Det er ikke et tenkende menneske verdig å handle slik. Gud har ingen steder lovet å føre dere til Kristus før dere dør. Gud har ikke forpliktet seg overfor dere på noen måte. Han har ingen steder lovet at dere skal se morgendagen, eller at dere skal få høre en preken til. Det kommer snart en dag da dere ikke skal se noen morgendag. Er ikke denne prekenen den siste, så kommer det likevel en preken som blir den siste dere noen gang får høre.

La meg tale til dem som er uten Kristus, men urolige for sin sjel. Noen som hører meg, vet at de er uten Kristus, og det har gjort dem urolige. Likevel er jeg redd for at noen av dem er i ferd med å miste denne uroen og nå vender tilbake til verdens lystighet. Hvorfor er det slik? Det er høyst urimelig. Er du fremdeles utenfor Kristus, så husk at Gud ikke har gitt noe løfte om å frelse deg, hvor urolig du enn har vært. Sverdet henger fremdeles over deg, kvesset og slipt. Å, vær da ikke lystig!

Strid for å komme inn gjennom den trange døren (Luk 13,24)! Ta himmelriket med makt (Matt 11,12)! Treng deg inn i det! Hvil aldri før du er inne i paktens bånd. Etterpå kan du være så glad som dagen er lang.

5. Det blir en forferdelig slakting

«Et sverd! Et sverd!»

1. *Forferdelig fordi den skal ramme alle som er uten Kristus*. Det forferdelige ved slaktingen i Jerusalem var at alle ble drept, både gamle og unge. Befalingen profeten hørte, lød: «Gå igjennom byen etter ham og slå ned! Vis ikke skånsel og spar ingen! Gamle folk, unge menn og jomfruer, spedbarn og kvinner skal dere hogge ned for fote. Men dere må ikke røre noen av dem som tegnet er på» (Esek 9,5–6). Slik er den forferdelige slaktingen som venter uomvendte sjeler. Alle som er uten Kristus, skal gå til grunne, unge og gamle. Gud skal ikke skåne, og hans øye skal ikke vise medynk.

Tenk på dette, dere gamle og gråhårede som har levd i synd og aldri har kommet til Kristus: Dør dere slik, skal dere visselig gå til grunne i den forferdelige slaktingen. Tenk på dette, dere som er midt i livet, dere hardt arbeidende kjøpmenn og arbeidsfolk som tjener penger, men ikke selger alt for den kostbare perlen. Tenk på dette, dere Marta-er som gjør dere strev og uro med mange ting, men glemmer at ett er nødvendig (Luk 10,41–42): Også dere skal falle i den forferdelige slaktingen.

Tenk på dette, dere unge som lever uten bønn, men i lystighet og moro, dere som kommer sammen for å spøke og more dere om sabbatskveldene, dere som vandrer etter det deres egne øyne ser: Også dere skal falle i den forferdelige

slaktingen. Tenk på dette, små barn, dere som er mors stolthet, men som har fart vill fra mors liv og talt løgn (Sal 58,4). Små barn, dere som er glade i å leke, men ikke glade i å komme til Jesus Kristus, de små barnas Frelser: Sverdet skal ramme også dere.

Å, det er en forferdelig slakting, som ikke skåner den unge, den vakre eller den vennlige, den milde moren eller det kjærlige barnet, enken eller hennes eneste sønn. Skulle dere da være lystige? Uomvendte familier, når dere kommer sammen om kvelden for å spøke og more dere med hverandre, så still dette ene spørsmålet: Skulle vi være lystige? Er vår lystighet rimelig? Er den tenkende mennesker verdig? Uomvendte kamerater som så ofte kommer sammen for lystighet og moro: Skulle dere more dere sammen når dere er i en slik stilling? Å, hvor dyster blir ikke motsetningen når Gud sier: «Bind det i bunter for å brenne det» (Matt 13,30)!

2. *Forferdelig slakting fordi sverdet er Guds sverd.* Hadde det bare vært et menneskes sverd som var slipt og kvesset til slakting, ville det ikke vært så forferdelig. Men det er den allmektige Guds sverd, og derfor er det svært forferdelig. «Frykt ikke for dem som slår legemet i hjel og deretter ikke kan gjøre mer. Jeg skal vise dere hvem dere skal frykte: Frykt for ham som har makt til å slå i hjel og til deretter å kaste i helvete. Ja, sier jeg dere: Ham skal dere frykte» (Luk 12,4–5).

Var det et menneskes sverd, kunne det bare nå legemet. Men å, det er Guds sverd, og jernet skal trenge inn i sjelen. Det er det samme sverdet som viste seg i Edens hage, «det flammende sverdet som svingte hit og dit for å vokte veien til livets tre» (1 Mos 3,24).

Det er det samme sverdet som gjennomboret Jesu Kristi side i hans dødsangst: «Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste! sier Herren, hærskarenes Gud. Slå hyrden, og fårene skal spres» (Sak 13,7). Det er det sverdet Kristus taler om når han sier: «Han skal hogge ham ned og gi ham hans del med hyklerne. Der skal de gråte og skjære tenner» (Matt 24,51).

Kjære brødre, det er ikke noen få kjøttsår dette sverdet vil gi. Det skal hogge i stykker. Det blir et dødshugg – den evige død. Det er en død der legeme og sjel alltid dør, men aldri er døde.

1. *La meg tale til de gamle*. Blant dem som hører meg, kan det være noen som er alt dette på én gang: De er gamle, de er uten Kristus, og de er fulle av lystighet. Å, er det noen slike blant dere, så tenk over veiene deres – tenk over om denne lystigheten er et tenkende menneske verdig.

Jeg har vist dere klart ut fra Skriften hvordan det står til med dere: For det første at dere allerede er dømt. For det andre at Guds sverd står klart. For det tredje at det kan falle når som helst. For det fjerde at Gud ikke har gitt dere noe løfte om å holde sin hånd tilbake. Og for det femte at det blir en forferdelig slakting.

Tenk da over om det er rimelig å tro en løgn, å bedra sin egen sjel og si: «Fred! Fred!» når det ikke er noen fred (Jer 6,14). Etter livets vanlige gang må dere snart gå all verdens vei og samles til fedrene deres, og da skal alt det jeg har sagt, gå i oppfyllelse.

Skulle dere da være lystige? Står dere og vakler på kanten av helvete, og lever likevel uten bønn og uten Kristus, leker med strå, forteller ungdommens gamle historier om igjen og ler av den samme gamle spøken? Å, hvilken dyp mening ligger det ikke i Salomos ord! «Til latteren sa jeg: Du er gal! Og til gleden: Hva gagn gjør du?» (Fork 2,2). «Selv under latter har hjertet smerte, og enden på gleden er sorg» (Ordsp 14,13).

2. *La meg tale til de unge*. Blant dem som hører meg, kan det være mange som er alt dette på én gang: De er unge av år, langt borte fra Kristus, og likevel fulle av lystighet. Mine kjære venner, jeg ber dere innstendig: Tenk over om lystigheten deres er rimelig. Sverdet er kvesset til en forferdelig slakting. Skulle dere da være lystige?

Innvending 1: Ungdommen er tiden for lystighet. *Svar:* Jeg vet godt at ungdommen er tiden for lystighet. Det unge lammet er en lykkelig skapning der det hopper omkring på den grønne beitemarken. Kjeet hopper fra klippe til klippe i den livligste fryd. Folen kaster hovene høyt i været, full av liv og glede. Men de har ingen synd, og det har dere. De har ikke noe helvete foran seg, og det har dere. Vil dere nå komme til Jesus Kristus og bli fridd fra vreden, å, da skal dere få erfare at ungdommen er tiden for glede – tiden for å kjenne en søt fred i hjertet, det livligste samfunn med Gud og det lyseste håp om herligheten.

Innvending 2: Du vil at vi skal være dystre og triste. *Svar:* Langt derifra! Alt jeg hevder, er at så lenge dere ikke er kommet til Kristus, er lystigheten deres gal og urimelig. Vil dere komme til Kristus, så vær så glade dere vil. Der er det ingen grenser for gleden deres, for dere skal glede dere i Gud. Og når dere dør, skal dere komme til «fylde av glede» for hans åsyn og «livsalighet ved» hans «høyre hånd i evighet» (Sal 16,11).

Innvending 3: Er jeg uten Kristus, så hjelper det meg ikke til Kristus å være trist, og da kan jeg like gjerne være lystig. *Svar:* Det er sant at du ikke kommer til Kristus ved å være trist. Og likevel: Om du virkelig ble vakt til å rope til Gud, ville han kanskje høre ropet ditt. Om du strevde for å komme inn, ville du kanskje finne inngang. Om du trengte deg inn i riket, kunne du kanskje rive det til deg. «Søk rettferdighet, søk ydmykhet! Kanskje dere blir skjult på Herrens vredes dag» (Sef 2,3).

Blir du værende der du er, går du helt sikkert fortapt. Lever du videre i kjødelig trygghet, i lystighet og moro, mens du er utenfor Kristus, går du helt sikkert til grunne. «Gled deg i din ungdom, du unge! La ditt hjerte være vel til mote i din ungdoms dager. Vandre på ditt hjertes veier og etter det dine øyne ser. Men vit: for alt dette vil Gud føre deg fram for dommen» (Fork 11,9).

Dundee, 1837

5. Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn

«Til *dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn*» (*Ordsp* 8,4)

1. *Dette er visdommens ord.* Og visdommen i Ordspråkene er ingen annen enn vår Herre og Frelser Jesus Kristus. Det ser vi av kap. 1,23, der han sier: «Da vil jeg la min ånd velle fram for dere.» Men det er bare Kristus som har Den Hellige Ånds gave.

Vi ser det også av 8,22, der han sier: «Herren hadde meg i eie som begynnelsen av sin vei», og av vers 30: «Da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn.» Disse ordene er ikke sanne om noen annen enn Jesus Kristus, Ordet som var hos Gud og var Gud. Alt er blitt til ved ham.

2. *Stedene han går til med innbydelsen*. For det første går han ut på landet. Han klatrer opp på hver høyde og roper der, og så går han ned til landeveien der mange veier møtes. For det andre går han til byen. Han begynner ved portene, der folket er samlet for å gjøre handel og høre rettssaker. Så går han videre langs hovedgaten inn i byen og roper inn gjennom hver dør han går forbi. Først går han ut på veiene og langs gjerdene, så går han inn i byens gater og smug med det velsignede budskapet.

3. *Legg merke til måten han innbyr på*. Han roper høyt, han lar røsten lyde, han står og roper, han kaller og løfter sin røst. Han er som en kjøpmann som byr fram varene sine, først på torget og så fra dør til dør. Aldri har en travel utroper budt fram varene sine så ivrig som Jesus byr fram sin frelse: «Ta imot min formaning istedenfor sølv, og ta imot kunnskap fremfor utsøkt gull!» (v. 10).

4. *Legg merke til hvem innbydelsen gjelder.* «Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn» (v. 4). Kjøpmenn byr bare varene sine fram for visse grupper av folket, dem som vil kjøpe. Men Jesus byr sine fram for alle mennesker. Hvor det enn finnes en Adams sønn, hvor det enn finnes en som er født av en kvinne, der gjelder ordet ham. «Den som har ører, han høre!» (Matt 11,15).

Lære: Kristus byr seg selv fram som Frelser for hele menneskeslekten.

1. Den mest vekkende sannhet i Bibelen

Mange mener at forkynnelsen av den hellige lov er den mest vekkende sannheten i Bibelen, at det er ved den hver munn blir lukket og hele verden blir skyldig

for Gud. Jeg tror også at dette er det middelet Gud oftest bruker. Og likevel synes jeg det er langt mer vekkende å se en guddommelig Frelser by seg selv fritt fram for hvert eneste menneske. Det er noe i dette ropet som kunne gjennombore et hjerte av stein: «Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn.»

For det første: Hadde du levd i de dagene da Noah bygde arken, og sett det veldige skipet stå åpent og klart og innby hele verden til å komme inn i de romslige rommene sine – ville ikke det ha vært det mest vekkende synet av alle? Kunne du ha sett på det uten å tenke på vannflommen som skulle komme og feie den ugudelige verden bort?

For det andre: Hadde du levd mens Jesus var på jorden, og sett ham ri ned fra Oljeberget og stanse da han fikk se Jerusalem ligge fredelig og slumrende ved føttene hans – hadde du sett Guds Sønn gråte over byen og hørt ham si: «Visste også du, om enn først på denne din dag, hva som tjener til din fred! Men nå er det skjult for dine øyne» (Luk 19,42) – ville du ikke ha kjent at en forferdelig ødeleggelse ventet den slumrende byen? Ville han felle disse tårene for ingenting? Han må visselig se en ulykkesdag komme som ingen andre enn han kjenner til.

For det tredje: Slik er det også, kjære venner, når dere her ser Jesus løpe fra sted til sted, fra høydene til landeveiene, fra landeveiene til byportene, fra portene til dørene. Når dere hører hans engstelige rop: «Til dere, menn, roper jeg», viser ikke det at alle mennesker er fortapt, og at et forferdelig helvete ligger foran dem? Ville Frelseren rope så høyt og så lenge om det ikke fantes noe helvete?

Bruk dette på sjeler som sover.

1. *Legg merke til hvem det er som roper til deg*. Det er Visdommen! Det er Jesus Kristus, han som alle visdommens og kunnskapens skatter er skjult i (Kol 2,3). «Til dere, menn, roper jeg.»

Ofte når forkynnere stikker dere i hjertet med prekenene sine, går dere hjem og sier: «Å, det var bare en forkynners ord. Skal jeg skjelve for et menneskes ord?» Men her er det ikke en forkynners ord, men Kristi ord. Her er ordet fra en som kjenner din virkelige tilstand, som kjenner ditt hjerte og ditt liv, som kjenner syndene dine – de som er gjort i lyset, de som er gjort i mørket, og de som er gjort i hjertets lønnkammer – og som kjenner vreden som er over deg, og helvete som ligger foran deg. «Til dere, menn, roper jeg.»

2. *Legg merke til hvor mange steder han roper til deg*. På høydene og ved veiene, i portene, ved inngangen til byen, der dørene går inn. Har det ikke vært slik med deg? Er du ikke blitt kalt i Bibelen, i familien, i bønnens hus? Du har gått fra sted til sted, men Frelseren har gått etter deg. Du har gått til fornøyelsens steder, du har gått til syndens steder, men Kristus har fulgt etter deg. Du har ligget på sykesengen, og Kristus har fulgt etter deg. Må ikke fåret være i stor fare når hyrden følger etter det så langt for å lete det opp?

3. *Hør hvor høyt han roper.* Han kaller og løfter sin røst. Har det ikke vært slik med deg? Har han ikke banket hardt på døren din gjennom advarsler, gjennom det han har latt hende deg, gjennom dødsfall? Har han ikke ropt høyt gjennom

det forkynte ordet? Har ikke Kristi røst noen ganger lydt høyere enn torden når du satt alene og leste Bibelen?

4. *Han roper til alle.* Hadde han ropt til de gamle, ville de unge ha sagt: «Vi er trygge, vi trenger ingen Frelser.» Hadde han ropt til de unge, ville de gamle blant dere ha sagt: «Han er ikke for oss.» Hadde han kalt på de gode eller på de onde, ville likevel noen ha følt seg unnskyldt.

Men han roper til dere alle. Det finnes ikke én av dere som hører dette, som Jesus ikke roper til. Altså er alle fortapt – gamle og unge, rike og fattige. Hva dere enn tenker om dere selv, vet Jesus at dere er fortapt. Derfor dette gjennomtrengende ropet: «Til dere, menn, roper jeg.»

2. Den mest trøstende sannhet i Bibelen

Når vakte mennesker først får høre om Jesus Kristus, gjør det som regel sorgen deres større. De ser klart at han er en svært stor og herlig Frelser, men samtidig kjenner de at de har forkastet ham, og de frykter at han aldri kan bli deres Frelser. Svært ofte sitter vakte mennesker og hører en levende skildring av Kristus og av hans stedfortredende verk i synderes sted, men spørsmålet deres er fremdeles: «Er Kristus en Frelser for *meg*?»

På dette spørsmålet svarer jeg: Kristus blir fritt budt fram for hele menneskeslekten. «Til dere, menn, roper jeg.» Fantes det ikke et eneste annet skriftsted i hele Bibelen som oppmuntret syndere til å komme fritt til Kristus, kunne dette alene overbevise dem.

Ingenting misforstår uomvendte sjeler så mye som dette: at Kristus er gitt fritt og uten vilkår. Av naturen har vi så liten forstand på den frie nåde at vi ikke kan tro at Gud kan by oss en Frelser mens vi er i en ugudelig tilstand og har fortjent helvete. Å, det er trist å tenke på hvordan mennesker taler mot sin egen lykke og ikke vil tro Guds eget ord!

Alle forbildene viste at Frelseren er fritt tilbudt alle. For det første ble kobberslangen løftet opp for øynene på hele Israel, for at hvem som helst kunne se på den og bli helbredet. Kristus forklarer selv dette: «Og likesom Moses opphøyet slangen i ørkenen, slik må Menneskesønnen bli opphøyet, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv» (Joh 3,14–15).

For det andre viste tilfluktsbyen det samme. Den lå på et fjell med portene åpne natt og dag. Hvem som helst som vil, kan søke tilflukt der for å gripe det håpet som ligger foran oss (Hebr 6,18). For det tredje sa englene over Betlehem det samme: «Se, jeg forkynner dere en stor glede – en glede for alt folket» (Luk 2,10). Og Bibelens siste innbydelse er den frieste av alle: «Og den som vil, han får ta livets vann for intet!» (Åp 22,17).

Legg også merke til tekstordet vårt: «Til dere, menn, roper jeg.» Det viser at han ikke er tilbudt djevlene, men alle mennesker. For hver den som har menneskeskikkelse og bærer menneskenavn, er Frelseren nå fritt tilbudt. Det er ikke for noe godt i menneskene, og ikke for noen forandring i dem, at Kristus byr seg selv fram, men for dem slik de er, fortapte mennesker. Han stiller seg fritt der de kan nå ham.

Djevelen har mange knep for å holde menneskene borte fra Kristus.

1. *Noen sier:* «*Det er ikke noe håp for meg.*» «Det nytter ikke! Nei! Jeg elsker fremmede, og etter dem vil jeg gå (Jer 2,25). Jeg har gjort så store synder, jeg har sunket så dypt i syndens gjørme, jeg har tjent lystene mine så lenge at det ikke er noen vits i å tenke på å vende om. Det nytter ikke!»

Til deg svarer jeg: Det er håp. Syndene dine kan bli tilgitt for Kristi skyld. Hos Gud er tilgivelsen (Sal 130,4). Å, hvorfor skulle Satan få bedra deg slik? Det er sant at du har vasset dypt ut i syndens gjørme og ødelagt deg selv, og likevel er det hjelp i Kristus. Han kom for slike som deg. Kristus taler til deg i disse ordene. Du hører til menneskeslekten, og Kristus taler til alle som hører til menneskeslekten: «Til dere, menn, roper jeg.»

2. «*Jeg bryr meg ikke det minste om min sjel.*» «Til denne dag har jeg aldri hørt etter i en preken eller brydd meg om et ord i Bibelen. Jeg har ingen lyst til å høre om Kristus eller Gud eller de evige ting.»

Til deg svarer jeg: Kristus er likevel fritt tilbudt deg, helt og fullt. Selv om du ikke bryr deg om sjelen din, gjør Kristus det, og han vil frelse den. Selv om du ikke bryr deg om Kristus, bryr han seg om deg og rekker hendene ut mot deg. Kristus kom ikke til jorden fordi menneskene brydde seg om sjelene sine, men fordi vi var fortapt. Du er bare desto mer fortapt, og Kristus søker deg desto mer. I dag kan du finne en Frelser. «Til dere, menn, roper jeg.»

3. «*Visste jeg at jeg var en av de utvalgte, ville jeg komme, men jeg er redd jeg ikke er det.*» Til deg svarer jeg: Ingen er noen gang kommet til Kristus fordi han visste at han hørte til de utvalgte. Det er helt sant at Gud av sin frie, gode vilje har utvalgt noen til evig liv, men de visste det aldri før de kom til Kristus. Kristus innbyr ingen steder de utvalgte til å komme til ham. Spørsmålet for deg er ikke: «Er jeg en av de utvalgte?» men: «Hører jeg til menneskeslekten?»

4. *Noen av dere sier kanskje:* «*Kunne jeg se navnet mitt i Bibelen, da ville jeg tro at Kristus vil at jeg skal bli frelst.*» «Da Kristus kalte på Sakkeus, sa han: ‹Sakkeus, skynd deg og kom ned!› (Luk 19,5). Han kalte ham ved navn, og han kom straks ned. Om Kristus nå ville kalle meg ved navn, ville jeg straks løpe til ham.»

Til deg sier jeg: Kristus kaller deg faktisk ved navn, for han sier: «Til dere, menn, roper jeg.» Tenk om Kristus hadde skrevet ned navnene på alle menn og kvinner i verden – da ville navnet ditt ha stått der. Men i stedet for å skrive ned hvert eneste navn samler han dem alle i ett ord som rommer hver mann, kvinne og barn: «Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn!» Altså står navnet ditt i Bibelen. «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!» (Mark 16,15).

5. «*Kunne jeg omvende meg og tro, da ville Kristus være fritt tilbudt meg, men jeg kan ikke omvende meg og tro.*» Til deg sier jeg: Er du ikke et menneske før du omvender deg og tror? Altså blir Kristus budt fram for deg før du omvender deg. Og du som tror: Kristus blir ikke budt fram for deg fordi du omvender deg, men fordi du er en ussel, fortapt synder. «Til dere, menn, roper jeg.»

6. «*Jeg er redd torgdagen er over.*» «Om jeg bare hadde kommet i livets morgen! Den gang ble Kristus nok budt fram for meg – i ungdommen, ved min første nattverd. Men nå er jeg redd torgdagen er forbi.» Er du ikke fremdeles et menneske, en av menneskeslekten? Det er sant at du har avvist Frelseren i årevis,

men han byr seg likevel fram for deg. Det var ikke for noe godt i deg at han bød seg fram for deg i begynnelsen, men fordi du var ussel og fortapt. Du er ussel og fortapt ennå, og derfor byr han seg fram for deg fremdeles. «Til dere, menn, roper jeg.»

Derfor vil jeg her benytte anledningen til å by Kristus med alle hans velgjerninger fram for hver sjel i denne forsamlingen. Til hver mann, kvinne og barn gir jeg nå, i min Mesters navn, et fullt og fritt tilbud om en korsfestet Frelser, til å være din borgen og din rettferdighet, din tilflukt og din styrke. Jeg vil senke evangeliets snor så lavt at syndere som er små av vekst, som Sakkeus, kan gripe tak i den. Å, er det ingen som vil gripe Kristus, den eneste Frelser?

3. Den mest fordømmende sannhet i Bibelen

Blir Kristus fritt budt fram for alle mennesker, er det klart at alle som lever og dør uten å ta imot Kristus, skal få samme dom som de som avviser Guds Sønn. «Den som ikke finner meg, skader sin egen sjel. Alle de som hater meg, elsker døden» (Ordsp 8,36). Å, det er sørgelig at den samme sannheten som er liv for hver sjel som tror, er død for alle andre. «Og dette er dommen» (Joh 3,19). «Vi er Kristi vellukt for Gud» (2 Kor 2,15).

Når de uvitende hedningene står for Guds domstol – hinduer, afrikanere og kinesere som aldri har fått Kristus budt fram for seg – skal de ikke dømmes slik som de som har levd og dødd ufrelst under det forkynte evangeliet. Tyrus og Sidon skal ikke få samme dom som Korasin og Betsaida og det vantro Kapernaum (Matt 11,21–23).

Å, brødre, dere er uten unnskyldning for Gud om dere går ufrelst hjem i dag. Evangeliets snor er senket helt ned til hver eneste en av dere i dag. Går dere bort uten å gripe tak i den, blir dommen over dere tyngre på den siste dag. Var ikke Kristus kommet til dere, da hadde dere ikke synd, men nå har dere ingen unnskyldning for deres synd (Joh 15,22).

Innvending: Men hjertet mitt er så hardt at jeg ikke kan tro. Hjertet mitt henger så fast ved det jordiske at jeg ikke kan vende meg til Kristus. Jeg ble født slik. *Svar*: Dette gjør bare skylden din større. Det er sant at du ble født slik, og at hjertet ditt er som den underste kvernsteinen (Job 41,15). Men nettopp fordi du helt fra barndommen har vært hard i hjertet og vantro, skal Gud med full rett dømme deg. Om en tyv sto for en jordisk dommer og erkjente seg skyldig, men sa at han alltid hadde vært tyv, og at hjertet hans allerede som spedbarn elsket å stjele – ville ikke skylden hans bli desto større nettopp fordi han var tyv av vane og hadde ord på seg for det? Slik er det med deg.

Å, brødre, kunne dere dø og si at Kristus aldri var blitt budt fram for dere, da ville dere få et lettere helvete enn det som venter dere. I dag må dere gå herfra enten med glede over Kristus eller etter å ha avvist ham – enten vunnet eller mer fortapt enn noen gang. Det finnes ikke én av dere som ikke en gang skal kjenne skylden fra denne sabbatsdagen. Denne prekenen skal møte dere igjen. «Se til at dere ikke avviser ham som taler!» (Hebr 12,25). «Hvordan skal vi da unnfly om vi ikke akter så stor en frelse?» (Hebr 2,3).

St. Peter's, 1838

6. Det som var fra begynnelsen

«Det som var fra begynnelsen, det som vi har hørt, det som vi har sett med våre øyne, det som vi betraktet og våre hender rørte ved, om livets Ord – og livet ble åpenbart, og vi har sett det og vitner og forkynner dere livet, det evige, som var hos Faderen og ble åpenbart for oss –

det som vi har sett og hørt, det forkynner vi for dere, for at også dere kan ha samfunn med oss. Og vårt samfunn er med Faderen og med hans Sønn, Jesus Kristus. Dette skriver vi til dere for at deres glede kan være fullkommen» (1 Joh 1,1–4)

1. Hva Johannes forkynte

Det var Jesus Kristus og ham korsfestet. «Det som vi har sett og hørt, det forkynner vi for dere.» Dette var døperen Johannes' forkynnelse: «Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd!» (Joh 1,29). Han pekte på Jesus. Dette var Filips forkynnelse: «Filip kom da ned til en by i Samaria og forkynte Kristus for dem» (Apg 8,5). Og da han kom til den etiopiske hoffmannen, «forkynte han evangeliet om Jesus for ham» (Apg 8,35).

Dette var Paulus' forkynnelse: «For jeg ville ikke vite av noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet» (1 Kor 2,2). Dette var begynnelsen, midten og slutten på Paulus' forkynnelse. Og dette var Johannes' forkynnelse. Å forkynne alt han hadde sett med sine øyne, hørt med sine ører og rørt ved med sine hender av Immanuel – dette var målet for livet hans, Alfa og Omega i forkynnelsen hans.

Han visste at Jesus var som alabastkrukken med ekte, meget kostbar nardussalve, og hele hans arbeid var å bryte krukken og helle ut den gode salven for øynene på syndere som var nær ved å gi opp, så de kunne bli dratt av den søte duften.

Han visste at Jesus var en myrrapose (Høys 1,13), og hele livet hans gikk med til å åpne den for syndere, så de kunne bli overveldet av den forfriskende duften. Han bar Kristi vellukt med seg hvor han gikk. Han visste at Jesus var balsamen i Gilead (Jer 8,22), og hans arbeid var å åpne denne knuste balsamen for øynene på syke sjeler, så de kunne bli helbredet.

1. *Hans evighet*. «Det som var fra begynnelsen.» Johannes hadde ofte hørt Jesus tale om at han var evig. «I begynnelsen var Ordet» (Joh 1,1). «JEG ER før Abraham ble til» (Joh 8,58). Han husket hvordan Jesus ba: «Og nå, herliggjør

du meg, Far, hos deg selv med den herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til!» (Joh 17,5), og: «Du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt» (Joh 17,24).

Slik visste Johannes at han var den Evige – at han var før alle synlige ting, for han hadde skapt dem alle. Ved ham skapte Gud verden. Selv da Johannes lå inntil hans bryst, kjente han at det var den Uskaptes bryst. Dette forkynte Johannes alltid; han elsket å gjøre ham kjent. Å, mine kjære, er dere kommet for å hvile inntil Jesu bryst, da er dere kommet til den Uskapte, den Evige.

2. *Han var hos Faderen*. Johannes visste av Ordsp 8,30 at Jesus hadde vært hos Faderen: «Da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn.» Han hadde hørt Jesus fortelle mange av hemmelighetene fra sin Fars hjerte, og av det skjønte Johannes at Jesus hadde vært hos Faderen. «Alt det jeg har hørt av min Far, har jeg kunngjort dere» (Joh 15,15). Han hadde hørt Jesus si rett ut: «Jeg er utgått fra Faderen og er kommet til verden. Jeg forlater verden igjen og går til Faderen» (Joh 16,28).

Selv da Jesus vasket føttene hans, kjente Johannes at dette var «den mann som er min neste», Guds like (Sak 13,7). Selv da han så Jesus på korset, med bleke lepper og blødende hender og føtter, som en pint orm «og ikke et menneske» (Sal 22,7), visste han at dette var mannen som var Guds like. Han levde for å forkynne dette. Ser du slik på Jesus? Har du sett hans herlighet, «en herlighet som den en enbåren Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet» (Joh 1,14)? Å, du stormdrevne sjel, dette er han som kommer for å frelse deg!

3. *Det evige liv*. Johannes visste at Jesus er opphavet til alt naturlig liv – at ikke et menneske puster, ikke et villdyr i skogen brøler, ikke en fugl stuper på vingene, uten at livets strøm kommer til dem fra Immanuels hånd. Han hadde sett Jesus vekke synagogeforstanderens datter opp fra de døde og kalle Lasarus ut av graven.

Han visste at Jesus er opphavet til alt liv i sjelen. Han hadde hørt Jesus si: «For likesom Faderen reiser opp de døde og gjør levende, slik gjør også Sønnen levende dem han vil» (Joh 5,21), og: «Mine får hører min røst … Og jeg gir dem evig liv» (Joh 10,27–28). Han hadde hørt ham si: «Jeg er veien og sannheten og livet» (Joh 14,6).

Framfor alt hadde han kjent i sin egen sjel at Kristus var det evige liv. Den morgenen han satt i båten sammen med sin far Sebedeus og bøtte garn, sa Jesus: «Følg meg!» Og livet kom inn i sjelen hans, og han fant at det var en kilde til liv som aldri tørket ut. Kristus var hans liv; derfor gjorde Johannes ham kjent som det evige liv. Selv da han så Jesus oppgi ånden, da han så det bleke, livløse legemet hans, de stive hendene og føttene, det brustne øyet, legemet like kaldt som klippegraven de la ham i, kjente han likevel at dette var det evige liv.

Å, mine kjære, tror dere at han er verdens liv? Noen av dere kjenner at sjelen deres er død, livløs i bønnen, livløs i lovsangen. Å, se på ham som Johannes forkynner for dere! Alt er død uten ham. Kom til ham med din døde sjel, så den blir forent med ham, og han vil gi deg evig liv.

4. *Åpenbart*. Å, mine kjære, var ikke Jesus blitt åpenbart, ville dere aldri ha blitt frelst. Det ville ha vært helt rettferdig av Gud å beholde sin Sønn i sitt eget fang – å beholde den juvelen på sin egen plass på himmelens trone. Gud ville

ha vært den samme elskelige Gud, men vi ville ha ligget i et brennende helvete. Hadde det evige liv, som var hos Faderen, blitt i sin herlighet som den levende, da ville du og jeg ha måttet bære vår egen forbannelse.

Men han ble åpenbart: «Gud åpenbart i kjød, rettferdiggjort i ånd, sett av engler, forkynt blant folkeslag, trodd i verden, tatt opp i herlighet» (1 Tim 3,16). Johannes så ham – han så hans elskelige ansikt, han så hans herlighet, en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet. Han så den bedre Sol, tilslørt av kjød, et slør som ikke kunne hindre strålene fra hans guddom i å skinne igjennom. Han så ham på fjellet, da ansiktet hans skinte som solen. Han så ham i hagen, der han lå på jorden. Han så ham på korset, der han hang mellom jord og himmel.

Han så på ham – mange ganger så han opp i hans himmelske ansikt, og øyet hans møtte hans øye. Han hørte ham – hørte den røsten som sa: «Bli lys!» (1 Mos 1,3). Han hørte røsten som var som bruset av vannmasser (Åp 1,15). Han hørte alle hans nådefulle ord, ordene om Gud og om fredens vei. Han hørte ham si til en synder: «Vær frimodig, sønn! Dine synder er deg forlatt!» (Matt 9,2).

Han rørte ved ham – han la hendene sine i hans hender, armene sine om hans armer og hodet sitt mot hans bryst. Kanskje rørte han ved legemet hans da det ble tatt ned fra korset – rørte ved Immanuels kalde leire.

Å, mine kjære, det er en åpenbart Kristus vi forkynner for dere. Det er ikke Sønnen i Faderens fang – det ville aldri ha frelst dere. Det er Jesus åpenbart i kjød, Guds Sønn som levde og døde som menneske i synderes sted. Ham forkynner vi for dere.

Lær av dette den sanne veien til fred. Veien er å se på en åpenbart Jesus. Noen av dere tror dere skal få fred ved å se inn i deres eget hjerte. Øyet deres er naglet fast der. Dere vokter på hver forandring der. Kunne dere bare se et glimt av lys der, å, hvilken glede det ville gi dere! Kunne dere bare se steinhjertet smelte – kunne dere bare se hjertet vende seg til Gud – kunne dere bare se et glimt av Jesu bilde i hjertet, da ville dere få fred. Men dere kan ikke; alt er mørkt der inne.

Å, kjære sjeler, det er ikke der dere skal finne fred. Dere må vende øyet helt bort fra deres eget indre. Dere må se på den Kristus som blir forkynt.

Bre ut Guds vitnesbyrd om sin Sønn. Evangeliene er beretningen om Jesu hjerte, Jesu verk og Jesu nåde. Bre dem ut for sinnets øye til de fyller hele synsfeltet. Rop til Ånden om at han må blåse over bladet og la en åpenbart Kristus stå klart fram for dere. Og i samme øyeblikk dere er villige til å tro alt det som står der om Jesus, i samme øyeblikk skal dere tørke bort tårene og bytte ut sukkene med en ny lovsang.

2. Hva Johannes ville med å forkynne Kristus

1. *For at også dere kan ha samfunn med oss*. Å ha samfunn med en annen er å ha noe felles med ham. Slik står det i Apg 4,32 om de første kristne at de «hadde ett hjerte og én sjel. Og ikke en eneste sa at noe av det han eide, var hans eget, men de hadde alt felles». De hadde alt de eide, felles; de delte det de hadde, med

hverandre. Dette var det Johannes ønsket i de åndelige ting: at vi skulle dele hans åndelige goder med ham, likt og broderlig.

For det første tilgivelsen. Noen mener det er umulig å få den samme tilgivelsen som apostlene fikk – at det ville være svært dristig å tenke seg å smake den samme. Men er det ikke langt dristigere å si at Johannes lyver og at Den Hellige Ånd lyver? For han sier her rett ut at hele hans forkynnelse og hele hans ønske var at dere skulle ha samfunn med ham.

Ja, synder, tilgivelsen står like åpen for deg som for Johannes. Det blodet som vasket ham, står klart til å vaske deg hvit som snø (Jes 1,18). Johannes trengte Kristus like mye som den verste av dere. Se bare på den Immanuel som blir forkynt. Rens øyet for vantro og se på en Jesus som er fritt åpenbart, så skal dere finne at den samme tilgivelsen er like fritt å få for dere som den var for Johannes.

For det andre den samme kjærligheten fra Jesus. Johannes var den disippelen Jesus elsket. På samme måte som Daniel var den høyt elskede profeten – «du høyt elskede mann» (Dan 10,11) – var Johannes den disippelen Jesus elsket. Ved det siste måltidet Jesus holdt i denne verden, lå Johannes inntil hans bryst. Han hadde plassen nærmest Kristi hjerte av alle i hele verden.

Kanskje tenker du at det er umulig at du noen gang kan komme dit. Noen av dere skjelver langt borte. Men også dere skal få dele Jesu kjærlighet med Johannes, om dere bare vil se dit Johannes peker og tro hele Guds vitnesbyrd om Jesus. Da blir du en av dem han elsker på en særlig måte.

De som tror mest, får mest kjærlighet. De kommer nærmest Jesus; de legger så å si hodet mot hans bryst. Og en dag skal du visselig dele den plassen ved hans bryst med Johannes – i virkeligheten. Tror du lite, holder du deg langt borte fra Jesus.

For det tredje den samme faderlige ledelsen som Johannes fikk. Johannes fikk erfare mange underfulle veier med Gud. Han fikk erfare mye av Faderens beskjæring. Han var en grein som bar frukt, og Faderen renset ham for at han skulle bære mer frukt (Joh 15,2).

Da han var svært gammel, ble han forvist til Patmos, en øy i Egeerhavet, og trolig ble han satt til slavearbeid i gruvene der. Han hadde del i trengselen (Åp 1,9), men han fikk mange søte glimt av Faderens kjærlighet i sjelen. Han fikk herlige åpenbaringer av Kristus i lidelsens tid, og han ble med glede fridd ut av alle sine trengsler. Han fikk på en særlig måte erfare Guds faderlige ledelse.

Det samme kan du få, du som tror. Se dit Johannes så, tro slik Johannes trodde, så skal du finne, som han, at du har en Far i himmelen. Han vil sørge for deg, tukte deg med måte (Jer 30,11), holde sitt harde vær tilbake på østavindens dag (Jes 27,8) og frelse deg inn i sitt himmelske rike (2 Tim 4,18).

2. *Samfunn med Faderen*. Å, mine kjære, dette er så underfullt at jeg ikke kunne ha trodd det om jeg ikke hadde sett det. Skal en orm som har fortjent helvete, få dele med den hellige Gud? Å, for en dybde og lengde i Guds kjærlighet, den som overgår all kunnskap (Ef 3,18–19)!

For det første i hans hellighet. Et naturlig menneske har ikke en gnist av Guds hellighet i seg. Det finnes en slags godhet hos dere. Dere kan være vennlige,

hyggelige, omgjengelige, godlynte og elskverdige mennesker. Det kan finnes en slags rettskaffenhet hos dere, så dere er for gode til å stjele eller lyve. Men så lenge dere er i den naturlige tilstanden, finnes det ikke et korn av Guds hellighet i dere. Dere har ikke et korn av det fullkomne hatet mot all synd som Gud har, og dere har ingenting av den flammende kjærligheten til det som er elskelig, rent og hellig, den som bor i Guds hjerte.

Men i samme øyeblikk dere tror på en åpenbart Kristus, får dere Ånden. Den samme Ånd som bor i Faderens uendelige hjerte, bor i dere. Slik får dere del i Guds hellighet, dere får del i guddommelig natur (2 Pet 1,4). Dere blir ikke like hellige som Gud, men den samme strømmen som flyter gjennom Guds hjerte, blir gitt dere. Å, brister ikke hjertet ditt av lengsel etter å bli helligere? Se da på Jesus og bli i ham, så skal du ha den samme Ånd som Gud selv.

For det andre i hans glede. Ingen glede er som den guddommelige gleden. Den er uendelig, full, evig, ren og ublandet. Den er lys uten en sky som formørker det; den er stille uten et vindpust som kruser den. Skyer og mørke omgir ham, storm og ild går foran ham (Sal 97,2–3), men innenfor er alt en usigelig og uforanderlig fred. De troende får i noen grad del i denne gleden. La oss nevne noe av det Guds glede består i.

Først: Alt skjer etter hans viljes gode behag. Han har forutbestemt alt som skjer. Ingenting kommer uventet på Gud. Mye er avskyelig i hans øyne, og likevel kan han, når han ser på helheten, glede seg over det hele. Er du kommet til Kristus, skal du få noen dråper av hans glede. Du kan se på alt som skjer, med en rolig og hellig glede, fordi du vet at bare din Fars vilje og råd skal stå fast.

Dernest: Sjeler som blir omvendt. «Det blir glede blant Guds engler over én synder som omvender seg» (Luk 15,10), mer enn over «nittini rettferdige som ikke trenger til omvendelse» (Luk 15,7). Jeg tviler ikke på at dette er en stor del av hans glede: å se sjeler bli ført inn i hans nåde. Gud elsker å frelse. Han «har lyst til miskunnhet» (Mika 7,18). Han gleder seg når han kan være «en rettferdig Gud og en frelser» (Jes 45,21). Er du kommet til Kristus, skal du få den samme gleden.

3. *Samfunn med Sønnen*. For det første får vi del med Sønnen i hans rettferdiggjørelse. En gang var Jesus ikke rettferdiggjort; en gang ble synder lagt ham til last, manges synder. Dette voldte ham dødsangst i hagen og på korset. Hans eneste trøst var: «Han er nær, han som hjelper meg til min rett» (Jes 50,8). Han visste at tiden ville bli kort.

Men nå har Guds vrede falt over ham fullt ut. Tordenskyene av Guds harme har brukt opp alle lynene sine over hodet hans. Skålene med Guds vrede har tømt sine siste dråper over ham. Nå er han rettferdiggjort fra alle de syndene som var lagt på ham. Han lot dem bli igjen sammen med gravklærne. Mennesker og djevler la ham all synd til last, men han tidde.

Tror du dette vitnesbyrdet om Sønnen? Holder du deg til Jesus som din egen? Da har du samfunn med ham i hans rettferdiggjørelse. Du er like fullt rettferdiggjort som Kristus er. Det hviler like lite skyld på deg som på Kristus. Vredens skåler har ikke en eneste dråpe igjen for Kristus, og heller ikke en eneste dråpe for deg. Du er rettferdiggjort fra alt (Apg 13,39).

For det andre får vi del i hans barnekår. Da Jesus fór opp til himmelen, sa han: «Jeg går til Faderen.» Da han kom inn i himmelen, lød Guds ord: «Du er min Sønn» (Sal 2,7), «Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!» (Sal 110,1). Å, det var et salig bytte da han forlot denne verdens rynkede panner og forbannelser for sin Fars favn, da han forlot tornekronen for herlighetens krone, da han kom ut fra Guds vrede og inn i Guds faderlige kjærlighet.

Slik blir også du forvandlet, du som tror på Jesus. Du har samfunn med Sønnen, du får del i hans barnekår. Han sier: «Jeg farer opp til min Far og deres Far» (Joh 20,17). Gud er like mye din Far som han er Kristi Far, din Gud like mye som Kristi Gud. Å, for en forvandling! At en helvetes arving skal bli Guds arving og Kristi medarving (Rom 8,17), arve Gud selv og ha en sønns rett i Gud! Bare evigheten skal lære deg hva som ligger i ordet «Guds arving».

4. *Fullkommen glede*. Andre gleder kan ikke fylle. Gleder fra det skapte fyller bare en liten del av sjelen. Penger, hus, jord, musikk, selskaper og venner – dette er ikke gleder som fyller; de er bare dråper av glede. Men Kristus åpenbart får begeret til å flyte over. «Du salver mitt hode med olje, mitt beger flyter over» (Sal 23,5). Å tro på en åpenbart Kristus fyller hjertet med glede. «Fylde av glede er det for ditt åsyn» (Sal 16,11). Kristus fører sjelen fram for Guds åsyn. Ett smil fra Gud fyller hjertet mer enn ti tusen smil fra verden.

Dere som ikke har annen glede enn den det skapte gir, som jager etter sommerfugler og lever av åtsler: «Hvorfor veier dere ut penger for det som ikke er brød?» (Jes 55,2). Dere som er herjet av storm og ingen trøst har funnet (Jes 54,11): Se på en åpenbart Jesus!

«Det skje dere etter deres tro!» (Matt 9,29). Tror du ingenting, får du ingen glede. Tror du lite, får du lite glede. Tror du mye, får du mye glede. Tror du alt, får du all glede, og gleden din blir fullkommen. Den blir som en skål som er fylt til randen – «et godt mål, stappet, ristet og overfylt» (Luk 6,38). Amen.

St. Peter's, 1839

7. Den troende er Kristi hage

1. Navnet de troende får

«*En lukket hage er min søster, min brud – et avstengt oppkomme, en forseglet kilde*» (*Høys* 4,12)

Lære: Den troende er Kristi hage.

«Min søster, min brud», eller snarere: «min søster-brud». Fra Kristi lepper får de troende mange søte navn: «du vakreste blant kvinner» (1,8), «min kjæreste» (2,2), «min kjæreste, du min vakre» (2,10), «min due» (2,14), «min søster, min kjæreste, min due, du fullkomne» (5,2), «du høvdingdatter» (7,1). Men her er ett som er ømmere enn alle de andre: «min søster, min brud» (4,9), og igjen i vers 10, og her i vers 12.

Å bli omtalt godt av verden er lite å trakte etter, men å høre Kristus tale slike ord til oss er nok til å fylle hjertet med himmelsk glede. Hva det betyr, ser dere av det Paulus sier: «Har vi ikke rett til å føre med oss en søster som kone, slik som de andre apostlene?» (1 Kor 9,5). Han mener retten til å gifte seg med en som er likesinnet, en søster i Herren, en som er både hustru og søster i Kristus Jesus – hustru ved pakt, søster ved å være født av den samme Far i himmelen.

Slik sier Kristus her om de troende: «min søster, min brud». De er ikke bare knyttet til ham ved utvelgelse og pakt, men de er også likesinnet med ham. Disse to tingene kan ikke skilles. Noen vil gjerne være Frelserens brud uten å være hans søster. Noen vil gjerne bli frelst av Kristus, men ikke bli gjort lik Kristus.

Kristus utvelger en synder og fester sin kjærlighet på sjelen. Han frir til den og drar den inn i pakt med seg selv. Men alt dette gjør han bare for å gjøre sjelen til en søster – for å gi den sine trekk, sitt eget hjerte, ja, alt han er.

Nå er det mange som slår seg til ro med syndenes forlatelse alene. Mange har kjent at Kristus frir til sjelen deres og tilbyr seg selv fritt, og de har tatt imot ham. De har sagt ja til ekteskapet. De er syndige og uverdige og har fortjent helvete, men de finner at Kristus vil ha det slik: Han blir ikke vanæret ved det, han får ære av det. Og hjertet deres fylles med glede over å bli tatt inn i pakt med en så herlig brudgom.

Men hvorfor har han gjort det? For å gi deg del i sin hellighet, for å forandre din natur, for å gjøre deg til sin søster, med samme sinn og ånd som han selv. Han har stenket rent vann på deg bare for at han også skal gi deg et nytt hjerte. Han fører deg til seg og gir deg hvile bare for at du skal lære av ham – han som er saktmodig og ydmyk av hjertet.

1. *Uatskillelig*. Du kan ikke være Kristi brud uten også å bli hans søster. Kristus tilbyr seg å være brudgom for sjeler som er dekket av synd. Det var for dette han kom fra himmelen, og for dette han tok kjøtt og blod. Han prøver å fri til syndere; han står og rekker ut hendene. Han forteller dem om all sin makt og herlighet og rikdom, og at alt skal bli deres. Han er en brudgom stenket med blod, men nettopp det gjør ham aller mest elskelig.

Sjelen tror hans ord, smelter under hans kjærlighet og sier ja til å bli hans: «Min elskede er min, og jeg er hans» (Høys 2,16). Da vasker han sjelen i sitt eget blod, kler den i sin egen rettferdighet og tar den med seg inn for sin Fars åsyn. Fra den dagen begynner sjelen å gjenspeile hans bilde. Kristus begynner å leve i sjelen. Det samme hjertet og den samme ånden er i dem begge.

Sjelen blir søster så vel som brud – Kristi egen, ikke bare ved utvelgelse og pakt, men også ved likhet. Noen av dere har Kristus utvalgt; dere er blitt hans rettferdiggjorte. Slår dere dere til ro der? Nei, husk at dere må bli gjort lik ham og gjenspeile hans bilde. Dere kan ikke skille de to.

2. *Rekkefølgen*. Du må først være Kristi brud før du kan være hans søster – hans ved pakt før du blir hans ved likhet. Noen tenker at de først skal bli lik Kristus; de vil etterligne hans trekk til de kan anbefale seg selv for ham. Nei, det går ikke. Han utvelger bare dem som ikke har noen skjønnhet, men er tilsølt i sitt eget blod, for at han skal få æren av å vaske dem: «Du som ligger der i ditt blod» (Esek 16,6).

Er det noen her som prøver å anbefale seg for Kristus ved å forandre livet sitt? Å, hvor lite dere kjenner ham! Han kommer for å søke dem som er svarte i seg selv. Er noen av dere fattige, besmittet og urene? Da er du nettopp den sjelen Kristus frir til. Er du stolt og hånlig? Kristus frir til deg. Han tilbyr deg alt han har, og etterpå vil han forandre deg.

2. En lukket hage

Det er dette Kristus sammenligner de troende med: «En lukket hage». Hagene i Østen er alltid lukket, noen ganger med et gjerde av siv, som agurkhagene i ørkenen, noen ganger med en steinmur, som Getsemane-hagen, og noen ganger med en hekk av kaktusfiken. Enda mer verdt å merke seg er det at de ofte er gjerdet inn midt i ørkenen. Rundt omkring er det ofte bare gold sand, og dette ene inngjerdede stedet er som Herrens hage. Slik er den troende.

1. *Lukket ved utvelgelsen*. I Guds øyne var verden én stor ørken, gold og død, uten frukt. Ingen del av den dugde til å bære annet enn torner. Den var nær ved å bli forbannet. I hans øyne var den ene delen ikke bedre enn den andre. Menneskenes hjerter var alle harde som klippen, tørre og golde som sanden.

Men bare fordi han fritt ville det, staket han ut en lysthage der han kunne vise sin makt og nåde, til pris for seg selv. Noen av dere kjenner på frukten at Gud har utvalgt dere – på troen, kjærligheten og helligheten deres. La det ydmyke deg at det bare var fordi han utvalgte deg. Hvorfor meg, Herre? Hvorfor meg?

2. *Lukket ved Åndens gjerning*. Utvelgelsen er planen for hagen; Åndens gjerning er at planen blir satt ut i livet: «Han gjerdet den inn» (Jes 5,2). Når Ånden begynner sin gjerning, er det en gjerning som skiller ut. Når et menneske blir

overbevist om synd, er han ikke lenger ett med den likegyldige, gudløse verden. Han holder seg borte fra kameratene sine og går for seg selv.

Når han kommer til Kristus, blir han skilt ut enda mer. Han kommer da inn i en ny verden. Han er ikke lenger under forbannelsen, ikke lenger under vreden. Han er i Guds smil og nåde. Som Gideons ullskinn får han nå duggen mens alt rundt omkring er tørt.

3. *Lukket ved Guds armer.* Gud er en ildmur. Englene er rundt sjelen. Fjellet rundt Elisja var fullt av hester av ild. Gud er rundt sjelen slik fjellene står rundt Jerusalem. Sjelen er skjult i ly av hans åsyn. Ingen røver kan noen gang komme over gjerdet. «Der er en edel vingård, syng om den! Jeg, Herren, er dens vokter. Hvert øyeblikk vanner jeg den. For at ikke noen skal skade den, vokter jeg den dag og natt» (Jes 27,2–3). Dette blir sunget over deg.

3. En hage med rikelig vann

Hagen blir vannet på tre måter: Ved en skjult brønn – i Østen er det skikk å rulle en stein over brønnåpningen for å verne vannet mot sanden. Ved en brønn med levende vann, en kilde som alltid velter fram. Og ved strømmer fra Libanon.

1. *Et avstengt oppkomme*. Dette er et bilde på Ånden i hjertet når han virker på det mest skjulte. I noen hager finnes bare denne skjulte brønnen. Det ligger en stein over åpningen. Vil du vanne hagen, må du rulle bort steinen og senke bøtta ned. Slik er Guds liv i mange sjeler. Noen av dere kjenner at det ligger en stein over brønnåpningen i dere. Ditt eget steinharde hjerte er steinen. Opptenn den Guds nådegave som er i deg (2 Tim 1,6).

2. *En brønn med levende vann*. Dette er det samme som i Joh 4 – en brønn som alltid er full og renner over. Nåde som er ny hvert øyeblikk, friske kilder som velter fram fra Gud. Bare slik vil du komme videre.

3. *Strømmer fra Libanon*. De er svært rikelige. På alle kanter faller de i vakre fossefall, nede i dalen samler de seg til brede, fulle elver, og på veien vanner de de rikeste hagene. Ibrahim pasjas hage ved Akko blir vannet av strømmer fra Libanon. Slik får de troende noen ganger strømmer fra det Libanon som er der oppe. Vi tar imot av Kristi fylde og drikker av hans gledes bekk.

Å, om vi hadde mer av disse strømmene fra Libanon! Selv i den tørre årstiden er de fulle. Jo varmere sommeren er, desto fullere blir strømmene fra Libanon, for varmen smelter bare snøen på fjellene.

4. Frukten

Selve hensikten med en hage er at den skal bære frukt og blomster. Det er derfor den blir lukket, gjerdet inn, plantet og vannet. Bærer den verken frukt eller blomster, er alt arbeidet spilt. Da er jorden nær ved å bli forbannet. Slik er det med den kristne. Tre ting er verdt å merke seg her.

1. *Det nevnes ikke noe ugress*. Her er deilige fruktrær og alle de beste velluktende urtene, men ikke noe ugress. Hadde et menneske beskrevet hagen sin, ville han ha begynt med ugresset: vantroen, fordervelsen, det onde sinnet og så videre. Slik gjør ikke Kristus. Han dekker over alle syndene. Ugresset blir borte for øynene hans. Han ser ingen gjenstridighet. Slik er det i Joh 17: «De har holdt

fast på ditt ord», «de er ikke av verden» (v. 6.14). Og i Åp 2,2: «Jeg vet om dine gjerninger.»

2. *Fruktene*. Granatepletreet, det aller beste, og alle slags kostbar frukt. Og alt sammen er hans eget: «Din frukt kommer fra meg» (Hos 14,9); «… og spise dens kostbare frukt» (v. 16). De nådegavene Kristus legger inn i hjertet og lar komme fram i livet, er de aller beste, rikeste, deiligste og ypperste en skapning kan bære fram.

Kjærlighet til Kristus, kjærlighet til brødrene, kjærlighet til sabbaten, tilgivelse mot fiender – alle de beste fruktene som kan vokse i et menneskehjerte. Hvor urimelig verden er! Den fordømmer den sanne omvendelsen, enda omvendelsen bærer selve paradisets frukter – frukter som Gud har behag i, selv om dere ikke har det. Skulle ikke dette få dere til å stanse og tenke etter?

3. *De velluktende urtene*. Disse urtene vokser ikke av seg selv i hagene. Selv i Østen har det aldri vært en slik prakt som denne. Slik er heller ikke Åndens velluktende nådegaver naturlige for hjertet. De er hentet fra et fjernt land. De må passes omhyggelig. De trenger bekken og den milde vinden.

Å, jeg frykter at de fleste av dere må bøye hodet når Kristus begynner å tale om velluktende urter i hjertet deres. Hvor er de? Finnes det ikke kristne som er snakkesalige og fremfusende? Finnes det ikke kristne som søker seg selv og sin egen ære og vil behage mennesker? Finnes det ikke kristne som ber med stolthet? Finnes det ikke kristne med et ondt sinn? Finnes det ikke kristne som er overilte og tankeløse? Finnes det ikke kristne som er late og gjør dårlig arbeid? Herre, hvor er de velluktende urtene?

Sannelig, Kristus er en myrrapose (Høys 1,13). Å, om vi var lik ham! Å, om hver blomst og hver frukt ville vokse! De må komme ovenfra. Om mange blir en nødt til å si: «Ja, de kan nok være kristne, men jeg ville ikke like å ha plassen ved siden av dem i himmelen!» Rop på vinden: «Våkn opp, nordavind! Kom, sønnavind! Blås gjennom min hage, så dens duft kan strømme ut!» (Høys 4,16).

8. Forløserens godhet mot en troende sjel

«Hvem er hun som kommer opp fra ørkenen og støtter seg på sin elskede? – Under epletreet vekket jeg deg. Der ble din mor forløst med deg, der ble hun forløst, hun som fødte deg.

Sett meg som et segl på ditt hjerte, som et segl på din arm. For sterk som døden er kjærligheten, hard som dødsriket er dens lidenskap. Dens glød er som ildens glød, en Herrens flamme.

Mange vann kan ikke slokke kjærligheten, og strømmer kan ikke overskylle den. Om noen ville gi alt han har i sitt hus for kjærligheten, ville han bare bli foraktet» (Høys 8,5–7)

Her blir vi ført fram for den store Forløseren og en troende sjel, og vi får høre samtalen deres. (*Dette er alt som finnes av denne talen, som mange husket godt. Den er lite mer enn et utkast.*)

1. Menighetens stilling

1. *Fra ørkenen.* For et Guds barn er denne verden en ørken. For det første fordi alt visner her. Her er ingenting som varer. Pengene gjør seg vinger og flyr bort, og vennene dør. Alle er som gresset, og selv om noen er vakrere eller mer tiltrekkende enn andre, er de likevel bare som blomsten på gresset: litt mer prydet, men ofte visner de bare fortere.

Noen ganger er en jordisk trøst som Jonas kikajontre. Det vokste opp over hodet hans for å gi skygge og fri ham fra mismotet, og Jona hadde stor glede av kikajontreet. Men da morgenen brøt fram dagen etter, lot Gud det komme en orm, som stakk kikajontreet så det visnet (Jona 4,6–7). Slik vokser vår jordiske trøst noen ganger opp over hodet på oss og gir skygge, og vi har stor glede av kikajontreet vårt. Men Gud lar det komme en orm, og vi blir matte og er nær ved å dø.

Vi har ikke her en by som forblir, men søker den som kommer (Hebr 13,14). Dette er en ørken: «Stå opp og dra bort! For dette er ikke noe hvilested» (Mika 2,10), for her er det urent. En erfaren kristen ser på alt her som noe som ikke varer, for det synlige varer en kort stund, men det usynlige er evig (2 Kor 4,18).

For det andre fordi alt er flekket av synd her. Selv naturen i denne verden er flekket av synd. Tornene og tistlene vitner om en forbannet jord. Og fremfor alt

ser du det når du ser flommen av ugudelige mennesker: «Vi vet at vi er av Gud. Men hele verden ligger i det onde» (1 Joh 5,19). Verden kjenner ikke en kristen og elsker ham ikke. Selv om du elsker menneskene i verden og gjerne ville gi ditt legeme for at de skulle komme over til herligheten, vil de ikke høre.

Men mest av alt er det synden i vårt eget hjerte som får oss til å bøye oss under byrden og kjenne at dette er en tåredal. Akk, jeg elendige menneske! Hadde vi ikke hatt syndens legeme, hvilken søt herlighet ville vi ikke da se i alt! Vi ville synge som fuglene om våren.

2. *Hun kommer opp fra den*. Uomvendte sjeler går ned i ørkenen for å omkomme der. Alle kristne kommer opp fra den. Sabbatsdagene er som milesteiner langs veien vår – eller rettere: de er som brønnene vi pleide å komme til om kvelden. Hver sann kristen kommer videre. Er sauen på hyrdens skulder, kommer den hele tiden nærmere kveen. Med noen tar hyrden lange skritt.

Kjære kristne, dere burde gå framover, komme høyere, nærmere Kanaan, bli mer modne for herligheten. I Sør-Russland består landet av vidstrakte sletter som hever seg trinn for trinn. Kjære venner, dere burde komme opp på et høyere sted, ett trinn høyere hver sabbatsdag. Når du er på reise, tenker du aldri på å bygge deg et hus i ørkenen. Så, kjære venner, slå dere ikke til ro her – vi er på reise. La alt dere strever med, gå ut på å komme videre på reisen.

3. *Hun støtter seg på sin elskede*. Legg merke til at det ikke er noen andre her enn bruden og hennes elskede – de to alene i en vidstrakt ørken. Hun støtter seg ikke på ham med den ene armen og på en annen med den andre; hun støtter seg på ham alene. Slik er det med den sjelen som er lært av Gud. Den kjenner seg alene med Kristus i denne verden og støtter seg så helt på Kristus som om det ikke fantes noe annet vesen i hele verdensrommet.

Hun legger hele sin vekt på mannen sin. Når et menneske er reddet fra å drukne, legger han hele sin vekt på den som reddet ham. Da det bortkomne fåret ble funnet, la hyrden det på skulderen. Du må da være fornøyd med å legge hele din vekt på Kristus. Kast byrden med de timelige tingene på ham. Kast omsorgen for din sjel på ham. Er Gud for oss, hvem er da imot oss? De som venter på Herren, får ny kraft. Ørnen stiger så rett til værs at diktere har tenkt seg at den ville helt opp til solen. Slik gjør også den sjelen som venter på Kristus.

2. Kristi ord til sjelen som støtter seg på ham

1. «*Under epletreet vekket jeg deg*.» Han minner den troende om hans naturlige tilstand. Hver sjel som nå er i Kristus, var en gang som et utsatt spedbarn (Esek 16), kastet ut på marken. «Se, jeg er født i misgjerning» (Sal 51,7). Glem ikke hva du var. Begynner du noen gang å glemme hva du var, kan du være sikker på at du ikke står rett for Gud. Legg merke til når angeren kommer. Det er når dere støtter dere på Kristus at han forteller dere om deres synd og elendighet (Esek 36,31).

2. *Han minner deg om sin kjærlighet*: «Under epletreet vekket jeg deg.» Han er selv epletreet, åpent til alle kanter, og gir skygge og frukt. «Jeg vekket deg.» Kristus gir ikke bare ly, men drar oss også inn i lyet. Ham være æren! Er det ikke

noen her som kjenner seg som et spedbarn som er kastet ut? Vend øynene mot Kristus. Bare han kan reise opp din sjel under epletreet.

3. Sjelen roper om mer nåde

«Sett meg som et segl.» Det er et sikkert tegn på nåde å ønske mer. Ypperstepresten hadde et vakkert brystskjold over brystet, prydet med edelsteiner – gjør meg til en av dem. Han hadde også en edelstein på hver skulder – gjør meg til en av dem. De var festet med kjeder av gull; den troende festes med kjærlighetens kjeder. Dette er et sant tegn på nåde. Er du fornøyd med å bli der du er, uten å komme nærmere Gud og bli mer hellig, er det et tydelig tegn på at du ikke har fått noen nåde. Skjul meg dypere, bind meg fastere og bær meg helt!

1. *Kristi kjærlighet er sterk som døden*. Døden er forferdelig sterk. Når den kommer over en sterk, ung mann, legger den ham ned. Slik er Kristi kjærlighet.

2. *Hard, eller ubøyelig, som dødsriket*. Graven gir ikke fra seg sine døde, og Kristus gir heller ikke fra seg sine egne. Å, be om at denne kjærligheten må favne dere! Heftig som helvete – en ild som ikke kan slokkes. Dere har valget, kjære venner, mellom to evige ilder. «Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet?» (Rom 8,35). Strømmene kan ikke overskylle den – trengslene kan ikke.

3. *Den kan ikke kjøpes*. «Om noen ville gi alt han har i sitt hus …» Du må ta imot den for intet, eller slett ikke.

Dundee, 1840

9. Johannes' syn

«*Deretter så jeg – og se: En stor skare som ingen kunne telle, av alle folkeslag og stammer og folk og tungemål. De sto for tronen og for Lammet, kledd i lange, hvite kapper, og med palmegreiner i sine hender. Og de ropte med høy røst og sa: Frelsen tilhører vår Gud, han som sitter på tronen, og Lammet.*

Alle englene sto omkring tronen og om de eldste og om de fire livsvesener, og de falt ned for tronen på sitt ansikt og tilba Gud, og sa: Amen! Velsignelsen og herligheten og visdommen og takken og æren og makten og styrken tilhører vår Gud i all evighet! Amen.

Og en av de eldste tok til orde og sa til meg: Disse som er kledd i de lange hvite kappene – hvem er de? Og hvor er de kommet fra? Jeg sa til ham: Herre, du vet det! Og han sa til meg: Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod.

Derfor er de for Guds trone og tjener ham dag og natt i hans tempel, og han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem. De skal ikke hungre mer, heller ikke tørste mer. Solen skal ikke falle på dem, eller noen hete. For Lammet, som er midt for tronen, skal vokte dem og føre dem til livets vannkilder. Og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,9–17)

Det er én ting å lese disse ordene med en dikters øye og en annen å lese dem med en kristens øye. Å, be, kjære venner, om at Ånden må rive sløret bort fra hjertene våre og vise oss de store virkelighetene som er her. Det er både godt og nyttig å få se dem.

1. Til *vekkelse for de ugudelige*. Dere får se hva den himmelske verden er opptatt med, og hvor lite skikket dere ville være til det. Jeg tror mange av dere kjenner at dere ikke har vasket kappene deres, og at dere ikke kunne synge de forløstes sang. Da må dere være på vei til helvete.

2. Til *undervisning for de troende*. Det viser dere hva som er det viktigste arbeidet i den salige verden der vi så snart skal være. Det gir dere grunntonen i den himmelske sangen, og det lærer dere å bruke mye av tiden deres til det samme som dere skal bruke evigheten til.

3. Til *trøst for troende som er i nød*. Det viser dere hvor korte prøvelsene deres vil være. Vår trengsel er kortvarig og lett. Dere trenger verken å knurre eller sørge. En liten stund til, så skal vi være hos Kristus, og Gud skal tørke bort alle tårene deres. Det var derfor Johannes fikk dette synet.

1. Hva Johannes så og hørte

1. *En stor skare av alle folkeslag*. Da Johannes var på jorden, så han bare få troende: «Vi vet at vi er av Gud. Men hele verden ligger i det onde» (1 Joh 5,19). Menigheten var som en lilje blant torner, som lam midt blant ulver. Men nå er det helt annerledes. Tornene er revet bort, og liljene kan ikke telles.

«Av alle folkeslag.» Kanskje kunne han kjenne igjen sine medapostler, sin egen bror Jakob, den hellige Paulus og Stefanus med engleansiktet, egyptere og etiopiere, afrikanere og kinesere langt borte fra, folk fra Burma og India, tyskere og italienere, og kanskje skarer fra en fjern øy i havet. Hvert land hadde sine der; noen var frelst ut av hvert land. Alle var lik Kristus, og likevel beholdt de alle sine særtrekk.

Lær av dette at Kristus skal få en herlig krone. «Fordi hans sjel har hatt møye, skal han se det og mettes» (Jes 53,11). Ofte når jeg ser på en stor by som Dundee og ser hvor få som er omvendt til Kristus, blir jeg syk i hjertet. Jeg føler ofte at vi arbeider forgjeves og til ingen nytte. Selv om det har vært så mye velsignelse, er det likevel så mange ugudelige familier!

Men å, fatt mot! Kristus skal få sin fulle krone. Om ikke en eneste sjel til skulle bli frelst her på stedet, skal Kristus få sin fulle lønn. Vi skal bli helt tilfreds når vi får se det hele. Hvem han vil, den viser han miskunn.

Lær også kraften i hans blod. Det sletter ut syndene til hele den skaren, synder av alle slag og alle farger. Hvorfor ikke dine? Å, når en så herlig skare blir frelst, hvorfor skulle da du gå fortapt? Når så mange drar ut herfra, hvorfor skulle du holde deg tilbake?

2. *Hvor de står*. De sto foran tronen, ja, nærmere enn englene, for englene sto omkring. De forløste sto nærmest tronen, og englene rundt dem. Dette viser at deres rettferdighet er fullkommen. Men de ugudelige kan ikke bli stående i dommen. Om Gud bare førte et ugudelig menneske inn for sitt åsyn, ville mennesket dø.

Dere tar grundig feil om dere tror at Gud må sette inn stor kraft for å ødelegge dere. Som en sky blir tørket bort i solens lys, slik ville dere gå til grunne for Guds åsyn, som en møll i lysflammen. Men denne store skaren står nærmest tronen, med Guds øye rettet fullt på seg. De står i Kristus, ikke i seg selv.

De står nærmere enn englene. Englene har bare en skapnings rettferdighet, men disse er kledd i Skaperens rettferdighet. Kristi rettferdighet er en million ganger herligere enn den høyeste engels rettferdighet, og derfor står de nærmere. Guds rettferdighet er over dem alle. Hvem er den som fordømmer? Skal du noen gang være nær Gud, kan du fritt komme til ham nå. Hvorfor holde deg så langt borte?

3. *Drakten deres: hvite kapper og palmer*. De har alle den samme drakten; det er ingen forskjell. Det er Kristi kledning. Den ene var en langt større troende enn den andre og hadde kommet langt lenger i hellighet, men drakten er den samme. Den er hvitere enn englenes (v. 13).

Også englene blir framstilt i hvite klær, men de forløstes skinnende kledning ser ut til å overstråle englenes kapper langt. Englene er kledd i en skapnings rettferdighet, de forløste i Guds rettferdighet. Det er dette som nå blir tilbudt

dere, syndere. Vakte mennesker blir noen ganger drevet til å rope: «Å, om jeg aldri hadde syndet!» Men her er noe som er bedre enn om du aldri hadde syndet.

Palmene er tegn på seier. Jødene pleide å ta palmegreiner ved løvhyttefesten, innhøstingsfesten, som var et forbilde på himmelen. Englene har ingen palmer, for de har ikke kjempet noen strid og ikke vunnet noen seier. Hver den som har hvit kappe, har en palme. Hver den som er i Kristus, skal seire. Vær ikke redd for fiendene dine.

4. *Sangen deres*. Innholdet i sangen er «Frelsen». De gir Gud all æren. På jorden er det mange som ikke kan tro på en Gud som utvelger – at Gud utvalgte dem uten at det var noe godt i dem. Men i himmelen kjenner de det alle, og de gir ham all pris. På jorden taler mange om å gjøre seg selv villige, men i himmelen synger de: «Frelsen tilhører vår Gud.»

På jorden prøver mange å grunnlegge sin egen rettferdighet; i himmelen synger de: «Æren tilhører Lammet.» På jorden tar mange Kristus som en del av sin rettferdighet og sine egne plikter som en annen del; i himmelen gir alle æren til Lammet. Hva sier du til denne sangen? Finner den gjenklang i ditt hjerte? Husk at du må begynne på den nå hvis du skal synge den siden.

Legg så merke til hva sangen fører til: Den vekker englenes hjerter (v. 11–12). Ofte her på jorden vekker det andres hjerter når en troende begynner å prise Gud for det Gud har gjort for sjelen hans. Slik er det også i himmelen. Englene hører røsten til forløste syndere, branner revet ut av ilden, som står like ved tronen. Da får de et overveldende syn av Guds herlighet, hans miskunn og nåde, og de faller ned og tilber Gud.

De misunner ikke de forløste plassen deres. Tvert imot blir de fylt med inderlig lovprisning når de hører hva Gud har gjort for de forløstes sjeler. Hvordan har du det når du hører om andre som blir frelst og ført nærmere Gud enn deg? Misunner og hater du dem, eller faller du ned og priser Gud for det?

2. Hva de har bak seg

Vers 13–14 nevner to ting. Hver av de forløste hadde sin egen historie, men i disse to tingene var de like.

1. *De hadde vasket sine kapper.* Dette fører oss tilbake til omvendelsen deres. En gang hadde hver eneste en i den skaren skitne klær. De var som Josva; kjortelen deres var flekket av kjødet. Den var som et klesplagg med spedalskhet i. Noen var flekket av blod – blodflekker på klærne; noen av hor, noen av ulydighet mot foreldrene, noen av stolthet, løgn og baktale. Alle, alle var flekket.

Hver eneste en ble overbevist om at han ikke kunne gjøre seg selv ren. Han kunne verken vaske klærne sine eller kaste dem av seg. Han fikk se at han var fortapt og hjelpeløs. Da ble Jesus åpenbart for ham – og Jesu dyrebare blod, som er utøst for syndere, selv for den største. Og Jesus sa til dem som har tungt å bære: «Kom til meg.»

Av hele den skaren er det ikke én som står der på noen annen måte. Alle er vasket i blodet. Det er den eneste måten de kan bli stående på. Er du vasket i blodet? Du vil ikke finne én eneste i himmelen som kom dit på noen annen måte. Du tenker å komme til himmelen ved din egen anstendighet og uskyld og ved å

passe dine plikter. Ja vel, da ville du bli den eneste av det slaget der oppe; alle er vasket i blod. «Kom og la oss gå i rette med hverandre» (Jes 1,18).

2. *De kom ut av den store trengsel.* Hver den som kommer fram til tronen, må sette foten på tornen. Veien til kronen går gjennom korset. Vi må smake gallen om vi skal smake herligheten. Da de var rettferdiggjort av tro, førte Gud dem også inn i trengsler. Da Gud førte Israel gjennom Rødehavet, ledet han dem inn i ørkenen. Slik er det også når Gud frelser en sjel: Da prøver han den. Han gir aldri tro uten å prøve den.

Veien til Sion går gjennom Baka-dalen, tåredalen (Sal 84,7). Du må gjennom ørkenen ved Jordan om du skal komme til det lovede land. Noen troende blir svært forundret når de blir kalt til å lide. De trodde de skulle gjøre noe stort for Gud, men alt Gud lar dem gjøre, er å lide.

Gå rundt til hver og en i herligheten. Hver av dem har sin egen historie, men hver eneste en har en historie om lidelse. Én ble forfulgt i sin egen familie, av vennene og kameratene sine. En annen ble hjemsøkt av sterke smerter og ydmykende sykdom og var oversett av verden. En tredje mistet barna sine. Hos en fjerde møttes alle disse trengslene på en gang – dyp kalte på dyp.

Legg merke til at alle er ført ut av dem. Det var en mørk sky, men den drev over. Vannet var dypt, men de er kommet over på den andre siden. Ikke én av dem klandrer Gud for den veien han førte dem; «Frelsen» er deres eneste rop.

Er det noen av dere, kjære barn, som knurrer over lodden sin? Synd ikke mot Gud. Dette er veien Gud fører alle sine forløste. Du må ha en palme så vel som en hvit kappe. Ingen smerte, ingen palme; ingen kors, ingen krone; ingen torner, ingen trone; ingen galle, ingen herlighet. Lær å rose dere også av trengslene. «For jeg er overbevist om at den nåværende tids lidelser ikke er for noe å regne mot den herlighet som skal åpenbares på oss» (Rom 8,18).

3. Hva som venter dem

1. *Tjenesten for Gud selv.* Her har vi lov til å bruke mye av tiden på våre jordiske kall. Det er rett for et menneske å arbeide for brødet sitt, å pløye, så og høste, å spinne og veve. Men der skal hele vår kraft gå med til å tjene Gud selv. Vi skal stå for hans åsyn, og han skal bo hos oss. Det blir en evig sabbat. Vi skal bruke evigheten til å elske Gud, tilbe ham, beundre ham og prise ham. Vi burde bruke mye av tiden nå til dette også.

Noen innbiller seg at de bare tjener Gud når de besøker syke eller er opptatt med annen ytre tjeneste. Men den høyeste tjenesten er den tilbedende kjærligheten i sjelen. Kanskje får Gud mer ære av ett eneste tilbedende blikk fra en fattig troende på sykesengen enn av en hel dags ytre arbeid.

2. *Ikke lenger i ørkenen.* Nå er vi som en flokk i ørkenen. Sjelen er ofte sulten og tørst og hardt prøvet. Ofte kjenner vi det som om vi ikke kan gå lenger, men må legge oss ned og dø. Ofte kjenner vi at fristelsene blir for mye for oss, eller at forfølgelsene er for tunge å bære. Når vi er hos Kristus, skal vi ikke hungre mer, og alle smertene skal være over. Lær å herliggjøre ham i ilden og synge i ørkenen. Dette er den eneste verden der du kan gi Gud den æren.

3. *Faderen, Sønnen og Ånden skal velsigne oss*. Lammet skal vokte oss – han som døde for oss. I vår borgen skal vi alltid se at vi er trygge, og aldri mer skal det komme skjelving over sjelen vår. Han skal være én som oss – et lam – lik den minste av oss, og av ham skal vi lære Gud å kjenne. Ånden skal være som «livets vannkilder». Her har vi aldri nok; der får vi uten mål.

Faderen skal være en far for oss. Han skal tørke bort tårene: tårene vi felte da vi døde, tårene i ørkenen, tårene over venner vi mistet og over en verden som går fortapt. Hvor nødvendig er det da at vi ferdes i hellighet og gudsfrykt (2 Pet 3,11)!

Dundee, 1840

10. Kristus, en barmhjertig yppersteprest

«For sannelig, det var ikke englenes natur han tok på seg, men han tok på seg Abrahams ætt. Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud til å sone folkets synder. For ved at han selv har lidd og er blitt fristet, kan han komme dem til hjelp som blir fristet» (Hebr 2,16–18)

Lære: Kristus er en barmhjertig yppersteprest.

1. Kristi suverene barmhjertighet da han ble menneske

«For sannelig, det var ikke englenes natur han tok på seg, men han tok på seg Abrahams ætt.» Vi leser om to store opprør i verdens historie: englenes opprør og menneskets opprør. Gud planla og tillot dem begge i sin uendelig vise og nådige hensikt, for at han skulle kunne føre godt fram av det onde. Det første fant sted i selve himmelen. Stolthet var den synden englene falt i, og derfor kalles den «djevelens dom» (1 Tim 3,6).

«De holdt ikke fast ved sin høye stilling, men forlot sin egen bolig» (Jud 6). «Gud sparte ikke de englene som hadde syndet, men styrtet dem ned og holdt dem lenket i avgrunnens mørke inntil dommen» (2 Pet 2,4). Det neste fallet fant sted på jorden. Satan fristet, og mennesket falt. Mennesket trodde djevelen heller enn Gud og kom slik under forbannelsen: «Du skal visselig dø» (1 Mos 2,17).

Begge disse slektene kom under det samme mishaget og den samme fordømmelsen, og begge ble dømt til den samme «evige ild». Men Guds herlige Sønn hadde fra evighet bestemt seg for å dø for syndere. Hvem av de to skulle han så dø for? Kanskje lengtet englene i himmelen etter at han skulle dø for dem som en gang var deres englebrødre. Englenes natur var høyere enn menneskets. Menneskene hadde falt dypere i synd enn de englene som gjorde opprør. Vil han ikke dø for englene?

Her er svaret: «Det var ikke englenes natur han tok på seg, men han tok på seg Abrahams ætt.» Her er suveren barmhjertighet som går forbi én slekt og kommer til en annen. La oss undre oss over og tilbe Jesu suverene barmhjertighet.

1. *Bli ikke forundret om Jesus går forbi mange*. Herren Jesus har på en underfull måte ridd gjennom landet vårt, på sin hvite hest og med mange kroner på hodet.

Han har sendt ut mange piler og gjennomboret mange hjerter her på stedet og ført mange ned for sine føtter. Men har han ikke gått forbi mange? Er det ikke mange som er overlatt til sitt eget hjertes lyst og vandrer i sine egne råd? Bli ikke forundret.

Det var nettopp slik han gjorde da han kom til denne jorden: Han gikk forbi helvetes port. Hjertet hans var fullt av kjærlighet og nåde, og «Gud er kjærlighet». Likevel mente han ikke at det stred mot dette å gå forbi de falne englene og komme for å dø for mennesker. Og slik kan Jesus, selv om han fremdeles er kjærlighet, frelse noen og overlate andre til å bli forherdet.

«Det var mange enker i Israel i Elias dager … Men ikke til noen av dem ble Elia sendt, bare til en enke i Sarepta i Sidons land. Og mange spedalske var det i Israel på profeten Elisjas tid. Men ingen av dem ble renset, bare syreren Na'aman» (Luk 4,25–27).

2. *Har Kristus gjestet din sjel, så gi ham all æren*. «Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn gi du ære» (Sal 115,1). Den eneste grunnen til at du er frelst, er Jesu suverene medlidenhet. Det er ikke fordi du er bedre enn andre, mindre ugudelig, har et bedre sinnelag eller har lest mer i Bibelen. Mange som er blitt forbigått, har levd et langt mer ulastelig liv. Det er heller ikke fordi du har sittet under en særlig god forkynnelse. Den samme forkynnelsen har Gud latt bli et middel til å forherde mange.

Det er Guds frie nåde. Elsk Gud i all evighet fordi han utvalgte deg av sin egen frie vilje. Tilbe Jesus fordi han gikk forbi millioner og døde for deg. Tilbe Den Hellige Ånd fordi han av fri, suveren barmhjertighet kom og vakte deg. Dette skal vi prise ham for i all evighet.

3. *Gjester Kristus din sjel nå, så lek ikke med ham*. Når Kristus begynner å banke på hjertets dør, er det noen som skyver ham fra seg gang på gang. De leker med overbevisningene sine. De sier: «Jeg er for ung ennå. La meg smake litt mer av verdens fornøyelser. Ungdommen er tiden for moro. En annen gang skal jeg åpne døren.»

Noen sier: «Jeg har for mye å gjøre. Jeg må sørge for familien min. Når jeg får en bedre anledning, skal jeg kalle deg til meg.» Noen sier: «Jeg er sterk og frisk, og jeg håper jeg har mange år igjen. Når jeg blir syk, skal jeg åpne døren.»

Tenk på at Kristus kanskje ikke kommer igjen. Han banker nå – slipp ham inn! En annen dag går han kanskje forbi døren din. Du kan ikke befale overbevisningen om synd å komme når det passer deg. Kristus er helt suveren når han frelser sjeler. Uten tvil har mange av dere fått det siste bankesignalet fra Kristus. Mange av dere som en gang var urolige for sjelen, er det ikke nå, og dere kan ikke få det tilbake.

Det er uten tvil en tid i hvert menneskes liv da han blir frelst om han åpner døren; gjør han det ikke, går han fortapt. Trolig er dette den tiden for mange av dere. Kanskje banker Kristus for siste gang hos noen i dag.

2. Kristus ble gjort lik oss i alle ting

Kristus ble ikke bare menneske; han måtte også bli gjort lik oss i alle ting. Han led da han ble fristet.

I forrige tale viste jeg dere de to eneste punktene der han var forskjellig fra oss. For det første var han Gud så vel som menneske. I krybben i Betlehem lå det et fullkomment spedbarn, men der var også Herren selv. Det gåtefulle vesenet som red på et eselfole og gråt over Jerusalem, var like mye menneske som du er, og like mye Gud som Faderen er. Tårene han felte, var menneskelige tårer, men under kappen hans svulmet Herrens kjærlighet. Han som hang blek og skjelvende på korset, var sannelig et menneske – det var menneskeblod som rant fra sårene hans – men han var like sant Gud.

For det andre var han uten synd. Av alle i menneskeskikkelse er han den eneste det kan sies om at han var hellig, uskyldig, ren og skilt fra syndere (Hebr 7,26). Han var den eneste som Gud kunne se ned på fra himmelen og si om: «Dette er min Sønn, den elskede! I ham har jeg velbehag» (Matt 3,17). Hvert lem på kroppen vår og hver evne i sinnet vårt har vi latt tjene synden. Hvert lem på hans kropp og hver evne i hans sinn ble bare brukt i hellighetens tjeneste.

Hans munn var den eneste menneskemunn som det aldri kom annet enn nådige ord fra. Hans øye var det eneste menneskeøye som aldri skjøt lyn av stolthet, misunnelse eller lyst. Hans hånd var den eneste menneskehånd som bare ble rakt ut for å gjøre godt. Hans hjerte var det eneste menneskehjerte som ikke var svikefullt mer enn noe annet og ubotelig sykt (Jer 17,9). Da Satan kom til ham, fant Satan ingenting i ham.

I disse to tingene måtte han være ulik sine brødre, ellers kunne han slett ikke ha vært noen Frelser. I alt annet måtte han bli gjort lik oss. Det var ingen side ved våre kår som han ikke ydmyket seg under.

1. *Han gikk gjennom alle livets alderstrinn, fra barndom til manndom.* For det første var han et lite barn, utsatt for alle smertene og farene i spedbarnsalderen: «Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe» (Luk 2,12). For det andre bar han guttealderens prøvelser og smerter. Det var nok mange som undret seg over den hellige gutten i snekkerverkstedet i Nasaret. «Jesus gikk fram i visdom og alder og i velvilje hos Gud og mennesker» (Luk 2,52). For det tredje bar han manndommens trengsler og bekymringer, da han var omkring tretti år gammel.

2. *Han smakte vanskene i mange av livets kår.* De første tretti årene delte han trolig snekkeren Josefs ringe arbeid; han smakte det tunge ved å arbeide for sitt daglige brød. Siden levde han av andres godhet. Noen kvinner som fulgte ham, tjente ham med det de eide. Han hadde ikke noe sted å helle sitt hode til. Mang en natt tilbrakte han på Oljeberget eller i Galileas fjell.

Så bar han prøvelsene til en forkynner av evangeliet. Han forkynte fra morgen til kveld, og likevel med så liten frukt at han kunne si: «Forgjeves har jeg arbeidet meg trett, og til ingen nytte har jeg fortært min kraft» (Jes 49,4). Hvor ofte ble han ikke bedrøvet over folkets vantro! Han undret seg over deres vantro. «Å du vantro … slekt! Hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg tåle dere?» (Matt 17,17).

Hvor ofte vakte han ikke anstøt hos mange med forkynnelsen sin! «Mange … sa da: Dette er harde ord! Hvem kan høre dem?» (Joh 6,60). «Etter dette trakk mange av disiplene hans seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med

ham» (Joh 6,66). Hvor ofte hatet de ham ikke for hans kjærlighet! «Til lønn for min kjærlighet anklager de meg, men jeg er bare bønn» (Sal 109,4).

Og hvor bedrøvet ikke hans egne disipler ham med sin mangel på tro! «Du lite troende!» «Så lang en tid har jeg vært hos dere» (Matt 14,31; Joh 14,9). Tenk på Tomas' vantro, at de sov i hagen, at de forlot ham og flyktet, at Peter fornektet ham og Judas forrådte ham!

3. *Hvilke prøvelser han hadde i sin egen familie!* Selv hans egne brødre trodde ikke på ham, men spottet ham. Folket i hans egen hjemby prøvde å styrte ham utfor stupet. Hvilken smerte led han ikke for sin mors skyld, da han så sverdet gjennombore hennes kjærlige hjerte! Midt i dødskampen sa han til Johannes: «Se, det er din mor!» og til sin mor: «Se, det er din sønn!»

4. *Hvilke prøvelser fra Satan!* De troende klager over Satan, men de har aldri kjent hans makt slik Kristus gjorde. Hvilken forferdelig kamp var det ikke de førti dagene i ørkenen! Hvor forferdelig drev ikke Satan fariseerne, Herodes og Judas til å plage ham! Hvilken forferdelig time var det ikke da han sa: «Dette er deres time og mørkets makt» (Luk 22,53)! Hvilket forferdelig rop: «Frels meg fra løvens gap» (Sal 22,22), da han kjente sjelen sin i selve Satans gap!

5. *Hvilke prøvelser fra Gud!* De troende sukker ofte når Gud skjuler sitt ansikt, men akk, de smaker sjelden så mye som en dråpe av det Kristus drakk. Hvilken forferdelig dødsangst var det ikke i Getsemane, da blodet trengte ut gjennom porene! Hvor forferdelig var ikke Guds vrede på korset, da han ropte: «Min Gud, min Gud!» I alt dette og tusen ting til ble han gjort lik sine brødre. Han gikk inn i vårt sted. I all evighet skal vi granske disse lidelsene.

For det første: Lær hvor underfull Kristi kjærlighet er – han ville forlate herligheten for slike kår. For det andre: Lær å bære lidelser med glede. Du har ennå ikke lidd slik han gjorde.

3. Målet: en barmhjertig og trofast ypperstеprest

Målet var at han skulle bli en barmhjertig og trofast ypperstеprest. Her blir Kristi gjerning som ypperstеprest framstilt som todelt: å gjøre soning for våre synder og å hjelpe sitt folk når de blir fristet.

1. Å *gjøre soning*. Dette er Kristi store gjerning som vår ypperstеprest. For dette måtte han bli menneske og dø. Hadde han bare vært Gud i sin Fars favn, kunne han ha hatt medlidenhet med oss, men han kunne ikke ha dødd for oss eller tatt syndene våre bort. Da måtte vi ha gått fortapt. Hver prest i Det gamle testamente var et forbilde på Jesus i dette, og hvert lam som ble slaktet, var et forbilde på at Jesus ofret sitt eget legeme som offer for våre synder.

La øyet ditt hvile der hvis du vil bli lykkelig. Den troende sjel får lys for evigheten av de få, mørke timene på Golgata, da den store ypperstеpresten bar fram det underfulle offeret. Bare dette vil trøste deg når du skal dø. Ikke dine nådegaver og ikke din kjærlighet til Kristus – ikke noe i deg, men bare dette: Kristus er død. «Han elsket meg og ga seg selv for meg» (Gal 2,20). Kristus er blitt åpenbart for å ta bort synden ved sitt offer (Hebr 9,26).

2. Å *hjelpe dem som blir fristet*. Alle troende er et folk som blir fristet. Hver dag har de sine prøvelser, og hver tid er for dem en tid da de trenger hjelp.

De uomvendte blir lite fristet: De er uten menneskers plage og slites ikke som andre mennesker (Sal 73,5). De kjenner ikke fristelsene stige opp i hjertet, og de kjenner heller ikke Satans makt. Før omvendelsen tror et menneske like lite på djevelen som han tror på Kristus. Men når et menneske kommer til Kristus, blir han en fristet sjel – en av de elendige og fattige som leter etter vann, men det er ikke noe (Jes 41,17).

For det første blir han prøvet av Gud. Gud satte Abraham på prøve – ikke for å friste ham til synd, for Gud blir ikke fristet av det onde, og selv frister han ingen (Jak 1,13).

Likevel prøver Gud alltid barna sine. Han gir aldri tro uten å føre barnet sitt inn i kår der troen blir prøvet. Noen ganger opphøyer han det for å prøve om det blir stolt og glemmer Gud. Noen ganger fører han det langt ned for å se om det vil knurre mot Gud. «Salig er den mann som holder ut i fristelse» (Jak 1,12). Noen ganger fører han det inn i trengsel, og prøven er om det vil tro på ham alene eller stole på kjøtt og blod.

For det andre frister verden et Guds barn. Menneskene lurer på om han skal falle. Ingenting liker de bedre enn å se et Guds barn falle i synd; det beroliger samvittigheten deres å tenke at alle er like ille. De truer, og de smiler.

For det tredje er deres eget hjerte en kilde til fristelse. Noen ganger sier det: «Hva skade gjør vel det? Det er en liten synd.» Eller: «Jeg skal bare synde denne ene gangen, og aldri mer.» Eller: «Jeg skal omvende meg etterpå og bli frelst.»

For det fjerde slynger Satan sine brennende piler. Han skremmer dem bort fra Kristus, forstyrrer dem i bønnen, fyller tankene deres med gudsbespottelser og hisser verden opp mot dem.

Akk, troende, dere er et folk som blir fristet! Dere er alltid fattige og trengende. Og Gud vil at det skal være slik, for at dere stadig skal ha et ærend til Jesus. Noen vil kanskje si at det ikke er godt å være troende. Men å, se hvem vi kan gå til!

Vi har en barmhjertig og trofast yppersteprest. Han led da han ble fristet, nettopp for at han skulle kunne hjelpe dem som blir fristet. I gamle dager bar ypperstepresten ikke bare fram offer på alteret; hans gjerning var ikke slutt når lammet var brent. Han skulle være en far for Israel. Han bar alle navnene deres inngravert over hjertet, og han gikk inn bak forhenget og ba for dem. Han kom ut og velsignet folket og sa: «Herren velsigne deg og bevare deg! Herren la sitt ansikt lyse …» (4 Mos 6,24–26).

Slik er det med Herren Jesus. Hans gjerning ble ikke ferdig på Golgata. Han som døde for våre synder, lever for å be for oss og hjelpe oss i hver tid da vi trenger det. Han er fremdeles menneske ved Guds høyre hånd. Han er fremdeles Gud, og derfor er han i kraft av sin guddom til stede her i dag like mye som noen av oss.

Han kjenner hver eneste sorg du har, hver prøvelse og vanske. Hvert sukk du så vidt får fram, hører han, og han bringer budskap om det til sitt menneskehjerte ved Guds høyre hånd. Hans menneskehjerte er det samme i går og i dag og til evig tid; det taler din sak, tenker på deg og legger planer for å fri deg ut.

Kjære fristede brødre! La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn og finne nåde til hjelp i rette tid (Hebr 4,16).

Har du mistet en du var glad i? Gå og si det til Jesus. Bre ut sorgene dine for hans føtter. Han kjenner dem alle og lider med deg i dem alle. Han er en barmhjertig yppersteprest. Han er også trofast og svikter aldri i nødens stund. Han er mektig til å hjelpe deg ved sitt ord, ved sin Ånd og ved sitt forsyn. Han ga deg all den trøst du hadde ved vennene dine. Han kan gi deg den uten dem. Han har tatt bort bekken for at du skal gå til kilden.

Lider du i kroppen? Gå til denne ypperstepresten. Han kjenner inngående alle dine sykdommer; han har kjent nettopp den smerten. Husk mannen som var døv og hadde vanskelig for å tale. Da de førte ham til Jesus, så Jesus opp mot himmelen, sukket og sa: «Effata!» (Mark 7,34). Han sukket over mannens elendighet. Slik sukker han over deg. Han er mektig til å gi deg utfrielse, eller tålmodighet til å bære det, eller åndelig vinning av det.

Er du hardt fristet i sjelen, satt i vanskelige kår så du ikke vet hva du skal gjøre? Se opp! Han er mektig til å hjelpe deg. Hadde han vært på jorden nå, ville du da ikke ha gått til ham? Ville du ikke ha falt på kne og sagt: «Herre, hjelp meg!»? Gjør det noen forskjell at han er ved Guds høyre hånd? Han er den samme i går og i dag og til evig tid.

11. Forkynneres stilling og plikter (ordinasjonstale)

Ved ordinasjonen av pastor P. L. Miller, Wallacetown, Dundee, 1840

«Jeg vitner for Gud og Kristus Jesus, som skal dømme levende og døde, og ved hans komme og hans rike: Forkynn Ordet! Vær rede i tide og utide. Overbevis, irettesett og trøst med all tålmodighet og lære» (2 Tim 4,1–2)

1. Hvor den trofaste tjeneren står

«For Gud og Kristus Jesus.» Det finnes ikke noe sted i hele verden som er så høytidelig og gripende som det stedet der en trofast tjener står.

1. *For Gud.* Dette er sant på to måter. For det første står han der som en synder som er frelst av nåde. Han var en gang langt borte, men er *nå* ført nær ved Jesu blod. Han har «i Jesu blod frimodighet til å gå inn i helligdommen», på den «nye og levende vei» som Jesus har innviet for oss «gjennom forhenget, det er hans kjød», og så kommer han nær. Han står innenfor forhenget, i Det aller helligste, i Guds kjærlighet. Han er rettferdiggjort for Gud. En trofast tjener er et eksempel for hjorden sin på en synder som er frelst.

Gud sier til ham som han sa til Abraham: «Vandre for mitt åsyn og vær ustraffelig!» Med Paulus kan han si: «Jeg var før en spotter og forfølger og voldsmann. Men jeg fikk miskunn.» En trofast tjener er lik Arons stav, som ble lagt ned ved Guds ark og skjøt knopper der.

For det andre står han der som tjener. I Østen står tjenerne alltid hos sin herre og ser etter tegn fra hånden hans. Dronningen av Saba sa til Salomo: «Lykkelige er … disse tjenerne dine som alltid står for ditt åsyn og hører din visdom!» Slik sies det også om englene at de «ser alltid min himmelske Fars åsyn». Selv når de er mest opptatt med å tjene de hellige, kjenner de at de står under hans altseende, hellige, levende øye.

Slik bør de trofaste tjenerne også kjenne det. De bør alltid kjenne at de står for hans åsyn, under hans hellige, levende øye, som gjennomskuer sjelen og leder mildt. «Jeg vil gi deg råd med mitt øye.» «Herrens øyne er vendt til de rettferdige.»

Akk, hvor ofte kjenner vi ikke at vi står for mennesker! Da visner all kraft, og vi blir svake som andre. Men å, hvor godt det er å kjenne at vi står for Gud, som om ingen andre øyne så på oss enn Guds! Hvor godt er det ikke i bønnen å kjenne

at vi står for ham, å knele ved hans fotskammel og legge hånden på nådestolen – uten forheng, uten teppe, uten sky mellom sjelen og Gud!

Hvor godt er det ikke i forkynnelsen å kunne si som Elia da han sto foran Akab: «Så sant Herren, Israels Gud, lever, han som jeg står ansikt til ansikt med»! Å stå ved hans føtter, i hans familie, i hans telt – å, dere troende, da kommer vi over bølgene! Da farer menneskers bifall, raseri og forakt forbi oss som tom vind vi ikke enser. Slik er Ordets tjener lik en klippe i havet: Brottsjøene slår mot toppen av den, men den står urokket.

2. *For Jesus Kristus*. Også dette er sant på to måter. For det første har den trofaste tjeneren Kristus for øye nå, som sin rettferdighet. Han er som døperen Johannes: «Han ser Jesus komme til seg, og sier: Se der Guds lam!» Eller som Jesaja: «han så hans herlighet, og talte om ham.» Hans egen sjel våker stadig ved Getsemane og Golgata.

Å, brødre, bare slik kan vi noen gang tale med varme, med kraft eller med sannhet om Kristi uransakelige rikdom. Vi må ha smaken av mannaen i munnen, «honning og melk under tungen», ellers kan vi ikke fortelle hvor søt den er. Vi må drikke av det levende vannet fra klippen som ble slått, ellers kan vi ikke tale om hvordan det kveger. Vi må skjule våre skyldige sjeler i Jesu sår, ellers kan vi ikke med glede tale om den fred og hvile vi finner der.

Det er derfor utro tjenere er kalde og uten frukt i arbeidet sitt. De taler som Bileam om en Frelser uten å kjenne hans nåde. De taler som Kaifas om Kristi blod uten å ha kjent hvordan det har makt til å tale fred til et urolig hjerte.

Det er også derfor mange gode menn har en tjeneste uten frukt. De taler ut fra en klar hodekunnskap eller ut fra det de har erfart før, men ikke ut fra et grep om sannheten nå, ikke ut fra et syn av Guds Lam nå. Derfor faller ordene deres som snø: hvit og vakker, men kald og frysende. Herren gi oss å stå for Herren Jesu åsyn!

For det andre bør den trofaste tjeneren kjenne at en levende Frelser er nær. En tjener bør være som bruden i Høysangen, som «støtter seg på sin elskede». Dette var Jeremias styrke: «Frykt ikke for dem, for jeg er med deg og vil redde deg, sier Herren» (Jer 1,8). Slik var det også med Paulus: «Frykt ikke, men tal, og ti ikke! For jeg er med deg, og ingen skal røre deg eller gjøre deg noe ondt. For jeg har mye folk i denne byen» (Apg 18,9–10).

Slik sa Jesus til alle disiplene: «Ennå en liten stund, og verden ser meg ikke lenger. Men dere ser meg, for jeg lever, og dere skal leve.» Og igjen sier han uttrykkelig: «Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!» Ja, brødre, Kristus vandrer like sant midt mellom de sju lysestakene av gull – like sant her på dette stedet i dag – som om dere så ham med legemlige øyne.

Hans menneskenatur er ved Guds høyre hånd og trer fram for Guds åsyn for oss. Hans guddom fyller alt i alle. Slik er han med oss og står ved vår høyre hånd, så vi ikke skal rokkes. Det er godt å vite og kjenne dette. Bare slik kan vi holdes oppe i alle tjenestens prøvelser.

Er vi trette? Da kan vi hvile ved hans bryst, som Johannes. Er vi tynget av synd? Da kan vi skjule oss i kløftene i den evige klippe. Er vi tomme? Da kan vi se opp til ham og få det vi trenger, straks. Er vi hatet av alle? Da kan vi skjule

oss under hans vinger. Stå for Herren Jesu Kristi åsyn, så kan du smile av Satans raseri og møte en verden som ser truende på deg.

Lær også her hvor stor skyld det er å vise fra seg evangeliets tjeneste: «Den som forkaster dere, forkaster meg. Men den som forkaster meg, forkaster ham som har sendt meg.»

3. *Med dommen for øye*. «... som skal dømme levende og døde.» Tjenerne og hjordene deres skal møtes for Herren Jesu trone. Det blir en høytidelig dag. De har mange høytidelige møter på jorden. En ordinasjonsdag er en høytidelig dag. Møtene deres fra sabbat til sabbat er høytidelige møter, og nattverdsdagene er svært høytidelige dager. Men møtet for domstolen blir det aller mest høytidelige. Da skal dette skje:

For det første skal tjeneren avlegge regnskap, enten med glede eller med sorg. Han skal ikke lenger møte folket for å bønnfalle dem eller be med dem, men for å vitne om hvordan de tok imot Ordet. For noen vil han avlegge regnskap med et glad ansikt: at de tok imot Ordet med all villighet, at de ble omvendt og ble som små barn. De skal være hans glede og krone.

For de fleste vil han avlegge det med sorg: at han kom med budskapet til dem, men de ville ikke komme, de brød seg ikke om det; eller kanskje hørte de en tid, men trakk seg så tilbake til fortapelse. Han skal være et snart vitne mot dem på den dagen. «Gå bort fra meg, dere som er forbannet!»

For det andre skal folket avlegge regnskap om tjeneren sin. Var han trofast, var det hans mat og drikke å gjøre Guds vilje, forkynte han hele sannheten alvorlig, kjærlig og inntrengende, var han hellig i livet, forkynte han offentlig og fra hus til hus – da skal den tjeneren skinne som stjernene.

Men var han utro, røktet han seg selv og ikke hjorden, søkte han ikke at sjeler skulle bli omvendt, var han ikke i fødselsveer for dem, søkte han sin egen makelighet, sin egen rikdom og sin egen ære og ikke deres sjeler – da skal de fortapte sjelenes høye forbannelser falle over det ulykkelige mennesket, og Gud skal si: Ta den utro tjeneren, bind hender og føtter på ham og kast ham ut i mørket utenfor!

Å, dere troende, det er tjenernes plikt å forkynne med denne høytidelige dagen for øye. Vi burde stå som Abraham og se ned på røyken fra Sodoma, og som Johannes lytte til den nye sangen og gullharpene i det nye Jerusalem. Ville ikke det ta bort frykten for mennesker? Ville ikke det gjøre forkynnelsen vår inntrengende? Enten må du få disse sjelene inn i Kristus, eller så kommer du til å se dem ligge i den evige ild. Å, brødre, var det ikke sant det jeg sa, at stedet der en Ordets tjener står, er det mest høytidelige stedet i hele verden?

2. Tjenerens store gjerning

Den beskrives på to måter: i det store og hele – «Forkynn Ordet!» – og mer i det enkelte – «Overbevis, irettesett og trøst».

1. *Forkynn Ordet!* Forkynnelsen er tjenerens store gjerning, den han skal legge all sin kraft i, både legemets og sinnets. Hvor svak og dåraktig den enn kan se ut, er den det store redskapet Gud har lagt i våre hender. Ved den skal syndere bli

frelst og de hellige gjort skikket til herligheten. Gud fant for godt «å frelse dem som tror, ved forkynnelsens dårskap».

Til dette viet vår velsignede Herre årene av sin egen tjeneste. Å, hvilken ære han har gitt denne gjerningen ved selv å forkynne i synagogene, i templet og ved Galileas blå bølger, under åpen himmel! Har han ikke innviet denne verden til en mark for forkynnelse? Dette var den store gjerningen for Paulus og alle apostlene, for dette var vår Herres befaling: «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet!»

Å, brødre, dette er vår store gjerning. Det er godt å besøke de syke, og godt å undervise barn og kle de nakne. Det er godt å møte i presbyteriet. Det er godt å skrive bøker eller lese dem. Men her er hovedsaken: Forkynn Ordet! Prekestolen er, som George Herbert sier, «vår glede og trone». Den er vårt vakttårn. Her må vi advare folket. Sølvbasunen er lagt i vår hånd. Ve oss om vi ikke forkynner evangeliet!

Innholdet er Ordet. Det nytter ikke at vi forkynner, om vi ikke forkynner Ordet – sannheten slik den er i Jesus.

For det første: ikke andre ting. «Dere er mine vitner.» «Han kom for å vitne. Han skulle vitne om lyset.» Vi skal ikke tale om annet enn det vi har sett og hørt fra Gud. Det er ikke Ordets tjeners oppgave å legge fram menneskelig visdom eller lærdom eller å komme med sine egne påfunn, men å fortelle om evangeliets gjerninger og herlighet. Vi må tale om det som står i Guds ord.

For det andre: Forkynn Ordet, og særlig det som er mest vesentlig. Om du satt hos en døende og visste at han bare hadde en halv time igjen å leve, hva ville du si til ham? Ville du legge ut om noen av de merkverdighetene som står i Ordet, eller innskjerpe noen av de moralske budene? Ville du ikke fortelle ham hvor fortapt han er av naturen og ved onde gjerninger? Ville du ikke fortelle ham om Herren Jesu kjærlighet og død? Ville du ikke fortelle ham om Den Hellige Ånds kraft? Dette er det vesentlige, det et menneske må ta imot, ellers går han fortapt. Dette er forkynnelsens store emner.

Burde vi ikke forkynne slik Jesus gjorde da han gikk til Emmaus, da han begynte med Moses og alle profetene og forklarte for dem det som sto om ham? «La det være mye av Kristus i din tjeneste», sier den gode Eliot. Rowland Hill pleide å si: «Se til at ingen preken er uten de tre G-ene: gått fortapt ved fallet, gjort rettferdig ved Kristus og gjenfødt ved Ånden.» Forkynn Kristus til vekkelse, Kristus til trøst, Kristus til helliggjørelse. «Det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors!»

For det tredje: Forkynn slik Ordet gjør. Jeg vil ydmykt be alle tjenere tenke over om vi ikke burde forkynne mer på Guds ords egen måte. Er ikke Ordet Åndens sverd? Burde ikke vår store gjerning være å dra det ut av sliren, rense det for all rust og så sette den skarpe eggen mot menneskenes samvittighet? Det er sikkert at fedrene forkynte på denne måten. Brown fra Haddington pleide å forkynne som om han ikke hadde lest noen annen bok enn Bibelen. Ånden vil helst ære og velsigne Guds sannhet i dens nakne enkelhet. «Hellige dem i sannheten! Ditt ord er sannhet.»

2. *Overbevis, irettesett og trøst*. Åndens første gjerning i det naturlige hjertet er å overbevise verden om synd. Selv om han er kjærlighetens Ånd, selv om duen er hans sinnbilde, og selv om han sammenlignes med den milde vinden og den stille duggen, er hans første gjerning likevel å overbevise om synd. Er tjenerne fylt av den samme Ånd, vil de begynne på samme måte.

Det er Guds vanlige framgangsmåte å vekke menneskene og få dem til å oppgi håpet om å bli frelst ved sin egen rettferdighet, før han åpenbarer Kristus for dem. Slik var det med fangevokteren. Slik var det med Paulus; han var blind i tre dager. En trofast tjener må sette alt inn på dette. «Bryt dere nytt land og så ikke blant torner!» Menneskene må bøyes ned ved lovens gjerning, så de ser sin skyld og elendighet, ellers er all vår forkynnelse som å slå i løse luften.

Å, brødre, er dette vår tjeneste? La oss gjøre det uten omsvøp. De fleste i alle våre menigheter, er jeg redd, seiler makelig nedover strømmen mot en fortapt evighet, uomvendte og uvakte. Brødre, de kommer ikke til å takke oss i evigheten for at vi talte smigrende ord – for at vi sydde puter under armene deres og ropte: «Fred! Fred!» når det ikke er fred. Nei, de kan rose oss nå, men i evigheten kommer de til å forbanne smigeren vår. Å, om hver tjener hadde Jesu Kristi hjertelag, så vi kunne lengte etter dem alle!

Det siste ordet, «trøst», betyr i grunnteksten å trøste, å tale slik Talsmannen gjør. Dette er den andre delen av Åndens gjerning: å føre til Kristus, å tale et godt budskap til sjelen. Det er den vanskeligste delen av tjenesten. Slik gjorde Johannes: «Se der Guds lam!» Slik gjorde Jesaja: «Trøst, trøst mitt folk!» Slik befalte vår Herre: «Gå ut … og forkynn evangeliet for all skapningen!» Men det er nettopp dette som gjør budbærerens føtter fagre på fjellene. Han har en fullkommen, fri og guddommelig Frelser å fortelle om.

Og her vil jeg peke på det jeg mener er en feil ved forkynnelsen i vårt kjære Skottland. De fleste tjenere er vant til å stille Kristus fram for folket. De legger fram evangeliet klart og vakkert, men de driver ikke menneskene til å gå inn. Men Gud sier: Forman, be og overtal menneskene! Pek ikke bare på den åpne døren, men nød dem til å komme inn! Å, om vi var mer barmhjertige mot sjelene, så vi la hånd på menneskene og dro dem inn til Herren Jesus!

3. Måten

1. *Med all tålmodighet*. Ingen nådegave trengs mer i tjenesten enn denne. Slik er Gud Faders hjerte mot syndere: «han har tålmodighet med dere, for han vil ikke at noen skal gå fortapt». Slik er Herren Jesu hjerte. Hvor ømt roper han ikke: «Jerusalem, Jerusalem! … Hvor ofte jeg ville …» Slik er Den Hellige Ånds sinnelag når han går i rette med menneskene. Han skal ikke til evig tid gå i rette med dem, men å, hvor lenge gjør han det ikke! Kjære troende, hadde han ikke gått så lenge i rette med oss, ville vi i dag ha stått som Lots hustru, minnesmerker over nåde vi sto imot.

Slik bør tjenerne være. Mer enn alle andre trenger vi den kjærligheten som «er tålmodig, er velvillig». Når syndere er gjenstridige og forherdet, blir vi iblant fristet til å gi opp i fortvilelse eller til å miste besinnelsen og skjenne på dem – som disiplene som ville kalle ned ild fra himmelen. Men, brødre, vi må

være av en annen ånd. «Manns vrede virker ikke det som er rett for Gud.» La oss bare bli fylt av Kristi Ånd, så gjør den oss tålmodige mot alle. Den får oss til å rope: «Hvor ofte jeg ville …!»

2. *Med lære*. Noen gode menn roper: «Flykt, flykt!» uten å vise synderen hva han skal flykte fra. Og så roper de: «Kom, kom!» uten å vise tydelig veien til tilgivelse og fred. Disse mennene gjør som en som løp gjennom gatene og ropte: «Brann, brann!» uten å si hvor det brant.

I apostlenes forkynnelse vil dere legge merke til at en klar og enkel framstilling av sannheten går foran den varme og inderlige formaningen. Slik har de klokeste og mest velsignede forkynnerne alltid gjort. Tjenerne bør forene kjeruben og serafen i sin tjeneste – kunnskapens engel og den brennende iverens engel. Vil vi vinne sjeler, må vi vise veien til himmelen klart samtidig som vi roper: «Flykt fra den kommende vrede!»

Jeg tror ikke vi kan legge fram menneskets skyld og fullstendige fordervelse og Kristi herlige evangelium for klart, og heller ikke drive menneskene for varmt til å ta imot og flykte. Å, om vi hadde en hyrde som forente Edwards' dype kunnskap, Owens veldige framstillinger og Richard Baxters brennende formaninger!

3. *Inntrengende*. Om naboens hus sto i brann, ville vi ikke da rope høyt og gjøre alt vi kunne? Om en venn holdt på å drukne, ville vi da skamme oss over å spenne hver muskel for å redde ham? Men akk, naboenes sjeler er i dette øyeblikk på vei til den evige ild – de holder på å drukne i fortapelsens dyp.

Å, skal vi være mindre ivrige etter å redde deres udødelige sjeler enn vi ville vært etter å redde legemene deres? Hvor opptatt var ikke Herren Jesus av dette – da han kom nær og så byen, gråt han over den! Hvor ivrig var ikke Paulus: «husk at jeg i tre år, natt og dag, ikke holdt opp med å formane hver eneste en med tårer»! Slik var George Whitefield; den store mannen forkynte nesten aldri uten å smelte i tårer.

Brødre, den samme iveren trengs nå. Helvete er like dypt og like brennende som før. Uomvendte sjeler styrter like sikkert dit. Kristus er like fritt tilbudt, og tilgivelsen like søt som før! Akk, hvor forundret skal vi ikke bli over vår egen kulde når vi en gang kommer til himmelen!

4. *Til alle tider*. Vår Herre gikk stadig omkring og gjorde vel; det var hans mat og drikke. «Han lærte daglig i templet.» Slik bør vi også gjøre. Satan er i arbeid til alle tider; han gjør ingen omstendigheter, han holder seg ikke til sabbatsdager eller faste kirketider. Døden er i arbeid. Mennesker dør mens vi sover. Omkring femti dør hvert minutt; nesten én går hvert sekund inn i en uforanderlig verden!

Guds Ånd er i arbeid. Gud være lovet, han har latt oss leve i en tid da den store Ånd rører seg blant de tørre benene. Skal tjenerne da gå ledige eller gjøre omstendigheter? Å, om Gud ville døpe oss med Den Hellige Ånd og ild, så vi alle ble forvandlet som til en ildslue og forkynte og bygde opp Kristi menighet helt til vår siste time, vår dødsstund!

Til den nye presten

Kjære bror! Det er ikke mange år siden du og jeg lekte sammen som barn, og nå har jeg ved Guds underfulle forsyn fått i oppdrag å lede din ordinasjon til den hellige tjenesten. Sannelig, «gjennom havet gikk din vei, dine stier gjennom store vann». Tro derfor ikke at jeg vil ta meg en myndighet jeg ikke har. Jeg kan ikke tale til deg som en far, men som en elsket bror i Herren vil jeg gi deg noen råd.

1. *Takk Gud for at han satte deg inn i tjenesten.* «Jeg takker ham som gjorde meg sterk, Kristus Jesus, vår Herre, at han aktet meg tro, idet han satte meg til tjenesten.» «Til meg, den minste av alle de hellige …» Å, bror, takk Gud for at han frelste din sjel – for at han sendte sin Ånd inn i hjertet ditt og dro deg til Kristus.

Men i dag har du en ny grunn til å takke: at du er satt inn i tjenesten. Det er den største ære i denne verden. «Hadde jeg tusen liv, ville jeg gjerne bruke dem i den, og hadde jeg tusen sønner, ville jeg med glede vie dem til den.» Riktignok er det et embete med et forferdelig ansvar: Tusener av menneskers evighet avhenger av din troskap. Men å, nåden er så rik og lønnen så herlig!

Den døende Payson sa: «Om tjenerne bare så hvor dyrebar Kristus er, ville de ikke kunne la være å klappe i hendene av glede og rope: Jeg er Kristi tjener! Jeg er Kristi tjener!» Glem derfor ikke, kjære bror, å øse ut en takkesang midt i de brutte bekjennelsesordene fra et sønderknust hjerte. Gud være takk – for min egen del kan jeg i sannhet si om de få årene jeg har vært prest, at jeg ikke ønsker noen annen ære på jorden enn å få forkynne det evige evangelium. «Gud være takk for sin usigelige gave!»

2. *Søk Den Hellige Ånds salvelse.* Jo mer av Den Hellige Ånds salvelse du har, desto lykkeligere, helligere og mer fruktbar blir du som tjener. Du husker de to oliventrærne som sto like ved gull-lysestaken og tømte gulloljen ut av seg selv. De er bilder på tjenere som bærer frukt, «de to salvet med olje som står hos all jordens herre». Herren gjøre deg lik et av dem!

Husk døperen Johannes: «han skal bli fylt av Den Hellige Ånd … og mange av Israels barn skal han omvende til Herren deres Gud.» Herren fylle deg på samme måte, så blir du en tjener som fører sjeler til omvendelse. Husk apostlene: Før pinsedagen var de tørre, saftløse trær med lite frukt. Men da Ånden kom over dem som et veldig, stormende vær, ble tre tusen stukket i hjertet.

Å, bror, bønnfall Gud om å fylle deg med Ånden, så du kan stå i hans råd og la folket høre hans ord og føre mange tilbake fra deres onde vei. Du vet at et glødende jern trenger gjennom, selv om det er sløvt, der et langt skarpere redskap ikke kommer inn når det er kaldt. Be om å bli fylt av Åndens ild, så du kan trenge inn i de harde hjertene til uomvendte syndere.

3. *Slå deg ikke til ro uten frukt av tjenesten.* Der tjenesten er levende, er frukt regelen og mangel på frukt unntaket. «Mangel på frukt i tjenesten», sier Robinson, «er en forferdelig ting, som en aldri kan tenke på uten gru.» Folket ditt vil være av to slag.

For det første Herrens folk, de som alt er i Kristus. Søk frukt blant dem. «Han … ga noen til hyrder og lærere, for at de hellige kunne bli gjort i stand.» Glem

aldri Kristi ord: «Fø mine lam! … Vokt mine får!» Vær som Barnabas, en trøstens sønn. Forman dem til å holde fast ved Herren. Si ikke: «De er trygge, så jeg lar dem være.» Det er en stor feil. Se hvordan Paulus satte inn all sin kraft på å styrke disiplene. Vær en medarbeider for deres glede. Slå deg ikke til ro før du får dem til å leve etter evangeliets rene, hellige regler.

For det andre vil du finne at den store mengden er uomvendt. Gå, bror, forlat de nittini og gå etter det ene fåret som var kommet bort. Forlat hjemmet ditt, bekvemmelighetene, sengen, makeligheten, alt du har, for å fø fortapte sjeler. Herlighetens Herre forlot himmelen for dette, og «det er nok for disippelen at han blir som sin mester». Om Alleine sies det at «han var uendelig og umettelig grådig etter at sjeler skulle bli omvendt».

Rutherford skrev til sin kjære menighet: «Mitt vitne er i det høye: Deres himmel ville være to himler for meg, og frelsen for dere alle som to frelser for meg.» Herren gi deg denne himmelske medlidenheten med dette folket! Vær ikke fornøyd uten omvendelse. Du vil ofte finne at det blir en larm blant de tørre benene, at de nærmer seg hverandre, hvert ben til sitt ben, og at det kommer kjøtt og hud på dem – men ånd er det ikke i dem. Å, bror, rop etter himmelens ånde! Husk at en moralsk synder skal ligge i det samme helvete som den verste.

4. *Lev et hellig liv.* Jeg tror, bror, at du er født ovenfra, og derfor har jeg den tillit til Gud når det gjelder deg, at du skal bli bevart fra det onde. Men å, legg vinn på en hellighet som gjennomsyrer hele livet! Hele din nytte avhenger av det. Prekenen din på sabbaten varer bare en time eller to; livet ditt forkynner hele uken.

Husk at tjenerne er fanebærere. Satan sikter de brennende pilene sine mot dem. Kan han bare gjøre deg til en grisk tjener eller til en som elsker nytelser, ros eller god mat, da har han ødelagt tjenesten din for alltid. «Å, la ham bare forkynne i femti år», sier han, «han gjør meg aldri noen skade.» Kjære bror, kast deg ned for Kristi føtter og bønnfall hans Ånd om å gjøre deg til en hellig mann. «Gi akt på deg selv og på læren!»

5. *Til sist: Vær en bønnens mann.* Gi deg helt til bønnen og Ordets tjeneste. Ber du ikke, vil Gud trolig sette deg til side fra tjenesten, slik han gjorde med meg, for å lære deg å be. Husk Luthers ord: «Å ha bedt godt er å ha studert godt.» Hent tekstene dine fra Gud, og tankene og ordene dine fra Gud. Bær navnene på den lille hjorden på brystet slik ypperstepresten gjorde, og kjemp i bønn for de uomvendte.

Luther brukte sine tre beste timer til bønn. John Welch ba sju eller åtte timer om dagen. Han hadde et pledd på sengen så han kunne svøpe seg i det når han sto opp om natten. Noen ganger fant hustruen ham liggende på gulvet og gråte. Når hun klaget, svarte han: «Å, kvinne, jeg har tre tusen sjeler å svare for, og jeg vet ikke hvordan det står til med mange av dem!»

Å, om Gud ville øse ut denne bønnens ånd over deg og meg og over alle tjenerne i vår kjære kirke! Da skal vi få se bedre dager i Skottland. Jeg overgir deg til Gud …

Til menigheten

Kjære søsken! Jeg håper dette skal bli begynnelsen på mange lykkelige dager for dere på dette stedet. Gaver som kommer som svar på bønn, er alltid de søteste. Jeg tror at deres kjære prest er gitt dere som svar på bønn, for jeg tror ikke den underfulle enigheten deres kan forklares på noen annen måte.

1. *Elsk presten deres*. Så langt jeg kjenner ham, er han verdt deres kjærlighet. Jeg tror han er en som Herren har vist stor miskunn, at Gud allerede har vedkjent seg arbeidet hans, og jeg håper Gud vil gjøre det tusen ganger mer. Akt ham meget høyt i kjærlighet på grunn av den gjerning han gjør. Dere vet lite om de bekymringene, fristelsene, smertene og kampene han blir kalt til å bære for dere. Få kjenner de dype brønnene av uro i brystet på en trofast hyrde. Elsk ham og ær ham høyt.

Gjør ham ikke til en avgud; det vil ødelegge hans nytte. Det ble sagt om brødrene Erskine at folk ikke kunne se Kristus for hodene deres. Husk å se forbi ham og over ham. De som ville tilbe Paulus, var de samme som steinet ham. Ta ikke anstøt av skrøpelighetene hans. Det er flekker på solen, og skrøpeligheter hos de beste mennesker. Dekk over dem, ta ikke anstøt av dem. Ville du avvise gull fordi det ble brakt til deg i en fillete pung? Ville du avvise rent vann fordi det kom i en skåret skål? Skatten er i et leirkar.

2. *Bruk presten deres*. Han kommer med godt budskap fra et fjernt land. Kom og hør!

For det første: Hør tålmodig på forkynnelsen hans. Han kommer ikke i sitt eget navn. Herren er med ham. Avviser dere ham, avviser dere Kristus, for han er sendebud fra Herren, hærskarenes Gud.

For det andre: Ta imot ham i husene deres. Han kommer slik hans Mester kom, for å oppsøke det fortapte og forbinde det nedbrutte, styrke det syke og føre tilbake det bortdrevne. Dere trenger ham alle sammen, enten dere er omvendt eller ikke. Husk at det hviler en forferdelig forbannelse over dem som ikke tar imot evangeliets budskap. Han skal riste støvet av føttene sine mot dere, og det støvet skal reise seg mot dere i dommen.

For det tredje: Plag ham ikke med verdslige saker. Hans store oppgave er å få sjelene deres frelst. Han er ikke en forretningsmann, men en bønnens mann. Han har gitt seg helt til bønnen og Ordets tjeneste.

For det fjerde: Gå gjerne til ham med det som gjelder sjelen. «Prestens hus var mer fullt av folk enn vertshuset noen gang hadde vært.» Det var lykkelige dager. Det finnes ingen næring jeg heller ville se gå over ende på dette stedet enn vertshusenes. Det er en næring som ødelegger sjeler. Jeg ville gjerne se vertshusene tomme og prestens hus fullt.

Nøl ikke med å gå til ham. Det er både deres plikt og deres forrett. Det er deres plikt: Det vil oppmuntre ham og vise ham hvordan han skal forkynne for sjelene deres. Det er deres forrett: Jeg har kjent mange som har fått mer lys av en kort samtale enn av mange prekener.

For det femte: Fatt dere i korthet. Fortell hvordan det står til med deg, hør hva han sier, og gå. Husk at legemet hans er svakt og tiden hans dyrebar. Du

stjeler tiden hans fra andre eller fra Gud. Jeg kan ikke si hvilken velsignelse det vil være om dere gjør besøkene svært korte. «Tomt snakk fører bare til tap.»

3. *Guds barn, be for ham.* Be for legemet hans, at han må holdes sterk og spares i mange år. Be for sjelen hans, at han må bevares ydmyk og hellig, et brennende og skinnende lys, og at han må vokse. Be for tjenesten hans, at den må bli rikt velsignet, og at han må bli salvet til å forkynne godt budskap. La det ikke være noen bønn i lønnkammeret uten at dere nevner ham for deres Gud, og ingen husandakt uten at dere bærer presten deres på hjertet fram for Gud. Hold hendene hans oppe, så skal Israel seire over Amalek.

4. *Uomvendte sjeler, sett pris på denne nådetiden.* Jeg ser på denne ordinasjonen som et smil fra himmelen over dere. Gud kunne ha tatt tjenere bort fra denne byen i stedet for å gi oss flere. Jeg tror Herren Jesus sier: «Jeg har mye folk i denne byen.» I dag har døren begynt å åpne seg. Ånden begynner å skinne. Å, om dere ville kjenne deres besøkelsestid! Dette er nådens markedsdag som begynner i denne enden av byen, og dere burde alle komme og kjøpe.

Å, om dere kjente deres besøkelsestid! Noen, er jeg redd, vil bli verre og ikke bedre av denne tjenesten. De utvalgte skal bli frelst, og de andre skal bli forblindet. Noen kommer til å ønske at de hadde dødd før denne kirken ble åpnet. Vær sikre på det, kjære sjeler: Ved denne tjenesten blir dere enten frelst eller enda mer fortapt.

Presten deres kommer med nådens sølvbasun. Hvorfor vil dere gjøre den til dommens basun? Han kommer med godt budskap om en stor glede. Hvorfor vil dere gjøre det til et sørgelig budskap om endeløs ve? Han kommer for å utrope et nådens år fra Herren. Hvorfor vil dere gjøre det til en hevnens dag fra vår Gud?

16. desember 1840

12. Den fullkomne kjærligheten driver frykten ut

«Frykt er ikke i kjærligheten, men den fullkomne kjærligheten driver frykten ut. For frykten har pine, og den som frykter, er ikke blitt fullkommen i kjærligheten. Vi elsker fordi han elsket oss først. Dersom noen sier: Jeg elsker Gud! – og likevel hater sin bror, så er han en løgner. For den som ikke elsker sin bror som han har sett, hvordan kan han elske Gud, som han ikke har sett? Og dette budet har vi fra ham at den som elsker Gud, skal også elske sin bror» (1 Joh 4,18–21)

Lære: Den fullkomne kjærligheten driver frykten ut.

1. Den vakte sjelens tilstand

«Frykten har pine.» Bibelen nevner to slags frykt som er helt motsatte. Den ene er selve himmelens luft, den andre er selve helvetes luft.

1. *Det finnes en kjærlighetens frykt*. Den er selve sinnelaget til et lite barn: «Å frykte Herren er begynnelsen til visdom.» Slik var Jobs sinnelag: Han «fryktet Gud og holdt seg fra det onde». Ja, den er selve Herren Jesu sinn. Over ham hvilte «den Ånd som gir kunnskap om Herren og frykt for ham», og han skulle «ha sitt velbehag i frykten for Herren».

2. *Det finnes en redselens frykt*. Den er selve sinnelaget til de onde åndene: De «tror det – og skjelver». Den kom over Adam og Eva etter fallet; de flyktet for Guds røst og prøvde å skjule seg mellom trærne i hagen. Slik var det med fangevokteren da han løp inn skjelvende, førte dem ut, falt ned for føttene deres og sa: «Herrer! Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

Det er denne frykten det tales om her, den frykten som piner. «Frykten har pine.» Noen av dere har kjent denne frykten som piner. Mange flere kan komme til å kjenne den i dag; den kan nå også dere. La meg forklare hvordan den vokser fram i sjelen.

For det første kaster det naturlige mennesket frykten fra seg og holder bønnen tilbake for Gud. «De har levd i ro fra sin ungdom av og ligget stille på sin berme. De er ikke blitt tappet om fra kar til kar. Derfor har de beholdt sin smak, og deres duft er ikke forandret.» De er som brakkmark som aldri er brutt opp av plogen, men er overgrodd av tornebusker og tistler. Er det ikke noen blant dere som aldri har skjelvet for sin sjel? Du mener du er like god som naboene dine. Ja vel, men den drømmen kommer til å briste en dag, og det snart.

For det andre: Når Guds Ånd åpner øynene, får han selv den mest hardbarkede synder til å skjelve. Han viser ham hvor mange syndene hans er, eller rettere: at de ikke kan telles. Før hadde han en hukommelse som lett glemte syndene; eder gled over tungen hans uten at han merket det, og hver dag ble nye synder føyd til på hans side i Guds bok, men han husket det ikke.

Men nå stiller Guds Ånd alle syndene hans rett foran ham. Alle de utilgitte ugjerningene han for lengst hadde glemt, reiser seg bak ham. Da begynner han å skjelve. «Trengsler uten tall omgir meg, mine misgjerninger har grepet meg.»

For det tredje lar Ånden ham kjenne hvor stor synden er, hvor overmåte syndig den er. Før syntes den å være ingenting, men nå stiger den som en flom over sjelen. Han kjenner at Guds vrede blir over ham; en forferdelig lyd er i ørene hans. Han vet ikke hva han skal gjøre; frykten hans har pine. Nå ser han at synden er gjort mot en hellig Gud, mot en kjærlighetens Gud, mot Jesus Kristus og hans kjærlighet.

For det fjerde er det noe annet som piner sjelen forferdelig: fordervelsen som virker i hjertet. Ofte får en som er under syndenød, kjenne hvor forferdelig fordervelsen arbeider i hjertet hans. Ofte møtes fristelse og syndenød og piner sjelen grusomt, så den rives i stykker. Syndenøden gjennomborer hjertet hans og driver ham til å flykte fra den kommende vrede, og i samme øyeblikk koker det i hjertet hans av en rasende lyst, av misunnelse eller grusom ondskap som driver ham mot helvete.

Da kjenner mennesket et helvete inni seg. I helvete blir det nettopp denne forferdelige blandingen: en overveldende redsel for Guds vrede, og likevel en fordervelse som koker inni og driver sjelen lenger og lenger inn i flammene. Dette kjennes ofte allerede på jorden. Noen av dere kjenner det kanskje. Dette er den frykten som har pine.

For det femte overbeviser Ånden sjelen om at den ikke kan hjelpe seg selv. Når et menneske først blir vakt, sier han: «Jeg skal snart komme meg ut av denne triste tilstanden.» Han finner på mange råd for å rettferdiggjøre seg selv. Han forandrer livet sitt; han prøver å omvende seg og å be. Men han lærer snart at «all vår rettferdighet ble som et urent klesplagg», at han prøver å dekke filler med skitne filler. Han får kjenne at alt han kan gjøre, betyr ingenting, og at han aldri kan få noe rent ut av noe urent. Dette senker sjelen ned i mørke. Denne frykten har pine.

For det sjette frykter han at han aldri skal komme inn i Kristus. Noen av dere vet kanskje at denne frykten har pine. Nettopp det frie tilbudet om Kristus gjennomborer deg i hjertet. Du hører at alt ved ham er tiltrekkende, at han innbyr syndere til å komme til ham, og at han aldri støter bort dem som kommer. Men du frykter at du aldri skal bli en av dem. Du frykter at du har syndet for lenge eller for mye, at du har syndet bort din nådetid. Akk, denne frykten har pine!

Innvending: Noen vil si: «Da er det ikke godt å bli vakt.»

Svar 1: Det er veien til den freden som overgår all forstand. Det er Guds utvalgte måte å la deg kjenne at du trenger Kristus, før du kommer til Kristus. Nå er freden din som en drøm; når du våkner, vil du se at det var slik. Spør vakte

sjeler om de ville gå tilbake til søvnen sin. Å nei! Dør jeg, så la meg dø ved foten av korset; la meg ikke gå fortapt uten å ha våknet.

Svar 2: Du må våkne en dag. Gjør du det ikke nå, så gjør du det etterpå, i helvete. Etter døden kommer frykten over deres trygge sjeler. Det finnes ikke én uvakt sjel i helvete; alle skjelver der. De onde åndene skjelver, de fordømte åndene skjelver. Ville det ikke være bedre å skjelve nå og flykte til Jesus Kristus og søke tilflukt hos ham? Nå lengter han etter å være nådig mot deg. Da vil han spotte når det kommer som du gruer for. Du skal i all evighet vite at «frykten har pine».

2. Forvandlingen når en kommer til tro

«Frykt er ikke i kjærligheten.» «Den fullkomne kjærligheten driver frykten ut.»

1. *Kjærligheten det tales om her, er ikke vår kjærlighet til Gud, men hans kjærlighet til oss*. For den kalles *fullkommen* kjærlighet. Alt som er vårt, er ufullkomment. Når vi har gjort alt, må vi si: «Vi er unyttige tjenere!» Synd blander seg i alt vi tenker og gjør. Det ville ikke være noen trøst å fortelle oss at hvis vi elsket Gud fullkomment, ville det drive ut frykten. For hvordan skulle vi få den kjærligheten inn i sjelen vår?

Det er Faderens kjærlighet til oss som driver frykten ut. Han er den Fullkomne. Alle hans gjerninger er fullkomne. Han kan ikke gjøre annet enn det som er fullkomment. Hans kunnskap er fullkommen kunnskap, hans vrede er fullkommen vrede, hans kjærlighet er fullkommen kjærlighet. Det er denne fullkomne kjærligheten som driver frykten ut. Som solstrålene driver mørket ut overalt der de faller, driver denne kjærligheten frykten ut.

2. *Men hvor faller denne kjærligheten*? På Jesus Kristus. To ganger talte Gud fra himmelen og sa: «Dette er min Sønn, den elskede! I ham har jeg velbehag.» Gud elsker sin egen Sønn fullkomment. Han ser uendelig skjønnhet i Sønnens person. Gud ser seg selv åpenbart i ham. Han har uendelig velbehag i hans fullbrakte verk. Den uendelige Guds uendelige hjerte strømmer ut i kjærlighet til vår Herre Jesus Kristus.

Og det er ingen frykt i Kristi bryst. All hans frykt er forbi. En gang sa han: «Jeg bærer dine redsler, jeg må fortvile.» Men nå er han i den fullkomne kjærligheten, og den fullkomne kjærligheten driver frykten ut.

Hør, dere skjelvende sjeler! Her kan dere finne hvile for sjelene deres. Dere behøver ikke leve én time til under den frykten som piner dere. Jesus Kristus har båret den vreden dere er redde for. Han står nå som «en borg for den undertrykte, en borg i nødens tider».

Se til Kristus, så blir frykten din drevet ut. Kom til Kristi føtter, så finner du hvile. Påkall Herrens navn, så blir du frelst. Du sier at du ikke kan se, ikke komme og ikke rope, for du er hjelpeløs. Hør da, så skal din sjel leve! Jesus er en Frelser for de hjelpeløse. Kristus er ikke bare en Frelser for dem som er nakne og tomme og ikke har noe godt å anbefale seg med; han er også en Frelser for dem som ikke er i stand til å gi seg selv til ham. Tilstanden din kan ikke være for fortvilet for Kristus.

Så lenge du blir i vantroen, er du under hans fullkomne vrede – vrede uten noen blanding. Guds vrede blir like ufattelig som hans kjærlighet; den kommer fra det samme hjertet. Men i samme øyeblikk du ser til Kristus, kommer du inn under hans fullkomne kjærlighet – kjærlighet uten kulde, lys uten skygge, kjærlighet uten sky eller fjell imellom. Guds kjærlighet skal drive ut all din frykt.

3. Frimodighet på dommens dag

Hans kjærlighet gir frimodighet på dommens dag (v. 17). Det kommer en stor dag som Bibelen ofte taler om – dommens dag, den dagen da «Gud skal dømme det skjulte hos menneskene … ved Jesus Kristus». De som er uten Kristus, kan ikke bli stående på den dagen. «De ugudelige skal ikke bli stående i dommen.» Nå har synderne stor frimodighet; nakken deres er en jernsene og pannen av kobber. Mange av dem rødmer ikke engang når de blir grepet i synd.

Er det ikke forbausende hvor frekt syndere blant oss holder seg borte fra nådemidlene? Med hvilket frekt ansikt banner ikke noen menn! Hvor frekt går ikke noen ugudelige til Herrens bord! Men slik skal det ikke være om en liten stund. Når Kristus åpenbarer seg – den hellige Jesus i all sin herlighet – da skal de frekke synderne begynne å rødme.

De som aldri ba, skal begynne å jamre. Syndere som gikk med faste skritt til synden og til Herrens bord forrige sabbat, skal kjenne knærne slå mot hverandre. «Hvem kan utholde den dagen han kommer? Hvem kan bli stående når han åpenbarer seg?» Når bøkene blir åpnet – den ene Guds minnebok, den andre Bibelen – da skal de døde bli dømt etter det som var skrevet i bøkene.

Da skal hjertet dø i de ugudelige; da begynner deres «skam og evig avsky». Mange ugudelige trøster seg med at synden deres ikke er kjent, at ingen ser dem. Men på den dagen skal selv de mest skjulte syndene bli dratt fram i lyset. «Hvert unyttig ord som menneskene sier, skal de gjøre regnskap for på dommens dag.»

Du ugudelige, hvor ville du ikke skjelve og rødme om jeg nå skulle legge fram for hele menigheten de skjulte syndene du har gjort den siste uken: alt ditt skjulte svik og juks, din skjulte urenhet, ditt skjulte nag og misunnelse! Hvor ville du ikke rødme og bli til skamme! Hvor mye mer på den dagen, når hemmelighetene i hele ditt liv skal bli åpenbart for en samlet verden! For en evig skam som skal tynge sjelen din ned på den dagen! Du skal bli helt motløs; all stolthet og alt skryt skal være borte.

Alle som er i Kristus, skal ha frimodighet.

1. *Fordi Kristus skal være dommer.* Hvilken rik fred skal det ikke gi deg på den dagen, du troende, når du ser at Kristus er dommer! Han som utøste sitt blod for deg, han som er din borgsmann, din hyrde, ditt alt. Det tar bort all frykt. Du kan si: «Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død.» I selve hånden som åpner bøkene, skal du se merkene etter de sårene dine synder ga ham. Kristus skal være den samme for deg i dommen som han er nå.

2. *Fordi Faderen selv elsker deg*. Kristus og Faderen er ett. Faderen ser ingen synd i deg, for «slik som han er, slik er også vi i denne verden». Gud dømmer deg etter det din borgsmann er, så Guds kjærlighet skal være med deg på den dagen. Du skal kjenne Faderens smil og høre Jesu røst si: «Kom hit, dere som er

velsignet av min Far!» Lær å ikke frykte noe fra nå og fram til dommen. Frykt ikke! «Vent på Herren! Vær ved godt mot!»

4. Følgene av å være i Guds kjærlighet

1. «Vi *elsker fordi han elsket oss først*» (*v.* 19). Når en stakkars synder holder seg til Jesus og finner Guds tilgivende kjærlighet, kan han ikke annet enn elske Gud igjen. Da den bortkomne sønnen kom hjem og kjente farens armer om halsen, kjente han kjærligheten strømme fram mot faren. Når sommersolen skinner rett ned på havet, drar den dampen opp mot himmelen. Slik er det også når strålene fra rettferdighetens sol faller på sjelen: De drar fram en kjærlighet som stadig stiger opp til ham igjen.

Noen av dere lengter etter å kunne elske Gud. Kom da inn i hans kjærlighet! Gå med på å bli elsket av ham, enda du er uverdig i deg selv. Det er bedre å bli elsket av ham enn å elske, og det er den eneste veien til å lære å elske ham.

Når solens lys faller på månen, finner det månen mørk og uanselig, men månen kaster lyset tilbake. La Guds kjærlighet skinne inn i ditt bryst på samme måte, så skal du kaste den tilbake. «Kristi kjærlighet tvinger oss.» «Vi elsker fordi han elsket oss først.» Den eneste legedom for et kaldt hjerte er å se på Jesu hjerte.

Noen av dere har ingen kjærlighet til Gud fordi dere elsker en avgud. Da kan dere være sikre på at dere aldri er kommet inn i hans kjærlighet. Den forbannelsen hviler over dere: «Om noen ikke elsker Herren, han være forbannet! Maran ata!»

2. Vi *elsker også vår bror.* Elsker du en som er borte, vil du elske bildet av ham. Hva er det sjømannens hustru gjemmer så omhyggelig, innpakket i et tørkle og lagt i den beste skuffen blant velluktende blomster? Hun tar det fram morgen og kveld og ser på det gjennom tårer. Det er bildet av mannen hennes, som er borte. Hun elsker det fordi det ligner ham. Det har mange feil, men likevel ligner det.

De troende er Guds bilder i denne verden. Kristi Ånd bor i dem. De vandrer slik han vandret. Riktignok er de fulle av ufullkommenheter, men likevel er de ekte avbilder. Elsker du ham, vil du elske dem. Du vil gjøre dem til dine fortrolige venner.

Er det ingen av dere som misliker ekte kristne? Dere liker ikke utseendet deres, framferden, talen eller bønnene deres. Dere kaller dem hyklere og holder dere unna dem. Vet dere hvorfor? Dere hater avbildet fordi dere hater forbildet. Dere hater Kristus og hører ham ikke til.

St. Peter's, 1840

13. Å rose seg av korset

«*Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors! For ved det er verden blitt korsfestet for meg og jeg for verden*» (*Gal 6,14*)

Lære: Å rose seg av korset.

1. Det Paulus taler om: Kristi kors

Dette ordet brukes i tre forskjellige betydninger i Bibelen, og det er viktig å skille mellom dem.

1. *Det brukes om selve trekorset*, treet som Herren Jesus ble korsfestet på. Korsfestelsen var en romersk straff, og den ble bare brukt mot slaver eller særlig beryktede forbrytere. Korset var laget av to trebjelker som krysset hverandre. Det ble lagt på bakken, og forbryteren ble strukket ut på det. En nagle ble slått gjennom hver hånd og én nagle gjennom begge føttene. Så ble korset reist opp og sluppet ned i et hull, der det ble kilt fast. Der ble den korsfestede hengende etter hender og føtter til han døde.

Til en slik død bøyde Jesus seg ned. «Han led tålmodig korset, uten å akte vanæren.» «Han ble lydig til døden – ja, døden på korset» (Matt 27,40.42; Mark 15,30.32; Luk 23,26; Joh 19,17.19.25.31; Ef 2,16).

2. *Det brukes om frelsesveien ved Jesus Kristus korsfestet*. Slik står det i 1 Kor 1,18: «For ordet om korset er vel en dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft.» Sammenlign med vers 23: «Vi forkynner Kristus korsfestet» osv. Her er det tydelig at forkynnelsen av korset og forkynnelsen av Kristus korsfestet er det samme.

Denne betydningen har ordet i teksten vår: «Det skal være langt fra meg å rose meg» osv. Ordet er navnet på hele frelsesplanen ved en korsfestet Forløser. Dette lille ordet rommer hele Kristi herlige verk for oss. Det rommer Guds kjærlighet da han gav sin Sønn (Joh 3,16), og Kristi kjærlighet da han gav seg selv (Ef 5,2). Det rommer at Guds Sønn ble menneske, at han gikk inn i vårt sted, én for mange, og at han led og døde til soning.

Hele Kristi verk ligger i dette lille ordet: Kristi kors. Og grunnen er klar: Hans død på korset var det dypeste punktet i hans fornedrelse. Det var der han ropte: «Det er fullbrakt!» Verket jeg skulle fullføre i lydighet, er ferdig! Mine lidelser er til ende, forløsningens verk er fullbrakt, vreden over mitt folk er over! «Og han bøyde sitt hode og oppga sin ånd.» Derfor kalles hele hans fullbrakte verk for Kristi kors.

3. *Det brukes om lidelsene en må bære når en følger Kristus.* «Om noen vil komme etter meg, da må han fornekte seg selv, ta sitt kors opp og følge meg» (Matt 16,24). Når et menneske bestemmer seg for å følge Kristus, må han gi opp sine syndige lyster og sine syndige kamerater. Han møter hån, latter, forakt og hat og blir forfulgt av gamle venner, og navnet hans blir kastet ut som noe ondt. «Alle som vil leve gudfryktig i Kristus Jesus, skal bli forfulgt.» Å møte alt dette er å «ta sitt kors opp». «Den som ikke tar sitt kors og følger etter meg, er meg ikke verd.»

I teksten vår brukes ordet i den andre betydningen: frelsesplanen ved en korsfestet Frelser.

Kjære venner, det er dette som blir stilt fram for dere i det brutte brødet og den utøste vinen: hele Kristi verk for å frelse syndere. I dem er Herren Jesu kjærlighet og nåde samlet som i et brennpunkt. Faderens kjærlighet, pakten med Sønnen, Jesu kjærlighet, at han ble menneske, hans lydighet og død – alt blir stilt fram for dere i dette brutte brødet og vinen. Det er en søt og stille preken. Mange prekener har ikke Kristus i seg fra begynnelse til slutt, og mange viser ham fram uklart og ufullkomment.

Men her er det ikke noe annet enn Kristus, og ham korsfestet. For et rikt og talende sakrament! Be om at selve synet av det brutte brødet må knuse hjertene deres og få dem til å strømme mot Guds Lam. Be om at mange må bli omvendt når de ser det brutte brødet og den utøste vinen. Se godt etter, kjære sjeler og små barn, når brødet blir brutt og vinen helt ut. Det er et syn som griper hjertet. Måtte Den Hellige Ånd velsigne det!

Kjære troende, se godt etter, så dere kan få et dypere og fyldigere syn på veien til tilgivelse og hellighet. Ett blikk fra Kristi øye knuste og smeltet Peters stolte hjerte, «og han gikk ut og gråt bittert». Be om at ett blikk på dette brutte brødet må gjøre det samme med deg. Da den romerske høvedsmannen som holdt vakt ved Jesu kors, så ham dø og klippene revne, ropte han: «I sannhet, dette var Guds Sønn!»

Se på dette brutte brødet, og du vil se det samme. Måtte hjertet ditt bli drevet til å rope etter Herren Jesus! Da den døende røveren så på Immanuels bleke ansikt og så den hellige majesteten som strålte fra hans døende øye, ropte han: «Herre, husk meg!» Dette brutte brødet åpenbarer det samme. Måtte den samme nåden bli gitt deg, så du hvisker det samme ropet: Herre, husk meg!

Å, kjære troende, søk et syn på Kristus som får dere til å modnes! I høsttiden modnes kornet iblant mer på én dag enn i ukene før. Slik får også noen kristne mer nåde på én dag enn i mange måneder før. Be om at dette må bli en slik høstdag som modner sjelene deres.

2. Hva Paulus følte overfor Kristi kors: «Det skal være langt fra meg»

1. *Det ligger i ordene at han helt hadde forlatt veien til rettferdighet ved lovgjerninger.* Ethvert naturlig menneske søker frelse ved å gjøre seg bedre i Guds øyne. Han prøver å bedre livet sitt, han legger bissel på tungen, han prøver å styre følelsene og tankene sine – alt for å bli bedre i Guds øyne.

Eller han går lenger og prøver å dekke over de gamle syndene med gudstjeneste og fromme skikker. Han blir en gudfryktig mann: Han ber, gråter, leser, går til nattverd, er dypt opptatt av gudsfrykt og prøver å få den inn i hjertet – alt for å se god ut i Guds øyne, så han kan sette Gud i gjeld og Gud må tilgi og elske ham.

Paulus prøvde denne veien lenge. Han var fariseer, «i rettferdighet etter loven ulastelig». Han levde et liv uten lyte i det ytre og ble regnet for en svært gudfryktig mann. «Men det som var en vinning for meg, det har jeg for Kristi skyld aktet som tap.»

Da det behaget Gud å åpne øynene hans, gav han opp denne selvrettferdighetens vei for alltid. Han fant ikke lenger fred ved å se inn i seg selv: «Vi setter ikke vår lit til kjød.» Han sa farvel for alltid til den måten å søke fred på. Ja, han trampet den under føttene: «Jeg akter det for skrap, for at jeg kan vinne Kristus.» Å, det er en herlig ting når et menneske blir ført dit at han tramper sin egen rettferdighet under føttene! Det er det vanskeligste i hele verden.

2. *Han tok sin tilflukt til Herren Jesus Kristus*. Paulus fikk et slikt syn på herligheten, glansen og storheten i frelsesveien ved Jesus at det fylte hele hjertet hans. Alt annet sank sammen og ble smått. Hvert fjell og hver haug ble senket, det krokete ble rett, det ujevne ble slett, og Herrens herlighet ble åpenbart. Som den stigende solen får alle stjernene til å forsvinne, slik forsvant alt annet da Kristus gikk opp over sjelen hans. Jesus som led for oss, fylte både øyet og hjertet hans. Han så, trodde og var lykkelig.

Kristus for oss dekket alt han trengte. Fra Kristi kors flammet en stråle av himmelsk lys inn i sjelen hans og fylte ham med lys og uutsigelig glede. Han kjente at Gud ble æret, og at han selv ble frelst, og han holdt fast ved Herren av hele sitt hjerte. Han kunne si som Edwards: «Jeg ble usigelig glad.»

3. *Han roste seg av korset*. Han bekjente Kristus for mennesker, og han skammet seg ikke over Kristus i denne utro slekten. Han roste seg av at dette var hans vei til tilgivelse, fred og hellighet. Å, for en forandring! En gang spottet han Jesu navn og forfulgte dem som påkalte det, helt til døden. Nå er dette all hans ros: «Og straks forkynte han Jesus i synagogene, at han er Guds Sønn.»

En gang roste han seg av sitt ulastelige liv da han levde blant fariseerne. Nå roser han seg av dette: at han er den største av syndere, men at Kristus døde for slike som ham.

En gang roste han seg av lærdommen sin, da han satt ved Gamaliels føtter. Nå roser han seg av å bli regnet for en dåre for Kristi skyld, av å være et lite barn som Jesus leder ved hånden. Ved Herrens bord, blant vennene sine, i hedenske byer, i Aten, i Roma, blant vise og uvise, for konger og fyrster roser han seg av det eneste som er verdt å kjenne: veien til frelse ved Jesus Kristus, og ham korsfestet.

Kjære venner, er dere blitt ført dit at dere roser dere bare av Kristi kors?

1. *Har du gitt opp den gamle veien til frelse ved lovgjerninger*? Ditt naturlige hjerte står etter den veien. Du vil alltid gjøre deg bedre og bedre, helt til du kan sette Gud i gjeld, så han må tilgi deg.

Du ser alltid inn i deg selv etter rettferdighet. Du ser på at du er blitt overbevist om synd, på sorgen over de gamle syndene, på tårene og de engstelige bønnene dine. Eller du ser på at du har bedret deg, at du har lagt bort onde veier og strever etter et nytt liv. Eller du ser på din egen gudsdyrkelse, på din iver og ditt vide hjerte i bønnen eller i Guds hus. Eller du ser på Den Hellige Ånds verk i deg, på Åndens nådegaver.

Ak, ak! «Sengen er for kort til å strekke seg ut i, og teppet er for smalt til å svøpe seg i.» Oppgi håpet om tilgivelse på den veien. Gi den opp for alltid. Hjertet ditt er ubotelig ondt. All rettferdighet som hjertet ditt har hatt noen del i, er uren og besmittet og kan ikke stå for hans åsyn. Akt det alt for tap, for skitne filler og skrap, for at du kan vinne Kristus.

2. *Ta din tilflukt til Herren Jesus Kristus*. Tro Herren Jesu Kristi kjærlighet. Han har lyst til miskunnhet, han er rede til å tilgi, hos ham strømmer barmhjertigheten, han rettferdiggjør den ugudelige.

Har du sett herligheten i Jesu kors? Har det dratt hjertet ditt til seg? Er du usigelig glad for den frelsesveien? Ser du at Gud blir æret når du blir frelst – at Gud er en Gud full av majestet, sannhet, plettfri hellighet og ubøyelig rettferdighet, og at du likevel blir rettferdiggjort? Fyller Kristi kors hjertet ditt? Gjør det sjelen din helt stille, gir det en himmelsk hvile? Elsker du de ordene: «Guds rettferdighet», «rettferdigheten av tro», rettferdigheten uten gjerninger? Sitter du der du kan se korset? Hviler sjelen din der?

3. *Ros deg bare av Kristi kors*. Legg merke til at det ikke kan finnes en hemmelig kristen. Nåden er som salve en holder skjult i hånden – den røper seg selv. En levende kristen kan ikke tie. Kjenner du virkelig hvor søtt Kristi kors er, vil du bli drevet til å bekjenne Kristus for mennesker. Det er «som den beste vin, som glir lett ned og får leppene til å tale».

Bekjenner du ham i familien din? Gjør du det kjent der hjemme at du hører Kristus til? Husk at du må være helhjertet i ditt eget hus. Det er et kjennetegn på en hykler at han er kristen overalt unntatt hjemme.

Vedkjenner du deg ham blant kameratene dine, som en venn du har funnet? Er du villig til å være kjent i butikken og på torget som en som er vasket i Lammets blod? Lengter du etter at evangeliets milde regler skal styre alt du har med andre å gjøre?

Kom da til Herrens bord og bekjenn ham som har frelst sjelen din. Gud gi at det må bli en sann, fri og full bekjennelse: Dette er min søte føde, mitt lam, min rettferdighet, min Herre og min Gud, mitt alt i alle! «Det skal være langt fra meg å rose meg, uten av korset!» En gang roste du deg av rikdom, venner, ry og synd; nå roser du deg av en korsfestet Jesus.

3. Virkningene

«Verden er blitt korsfestet for meg og jeg for verden.» «Om noen er i Kristus, da er han en ny skapning» osv. Da Herren åpnet øynene til den blinde tiggeren i Jeriko, ble hele denne verden en annen for ham, og han en annen for verden.

Slik var det også med Paulus. Straks han reiste seg fra knærne med Jesu fred i hjertet, fikk verden sitt banesår i hans øyne. Når han skyndte seg over de glatte

steinene i gatene i Damaskus, eller så ned fra det flate taket på huset over de vakre hagene langs elven Abana, syntes verden og all dens blendende prakt for ham som en fattig, skrumpet, korsfestet ting.

En gang var den alt for ham. En gang var dens myke og glatte smiger som musikk i øret hans. Hjertet hans hadde hengt ved rikdom, skjønnhet, nytelse – alt det naturlige øyet beundrer. Men i det øyeblikket han trodde på Jesus, begynte alt dette å dø.

Det var riktignok ikke dødt, men det var naglet til et kors. Det hadde ikke lenger den levende dragningen på ham som før, og nå mistet det sin makt dag for dag. Som en døende mann på korset blir svakere for hvert øyeblikk, mens hjerteblodet siler fra de dype sårene i hender og føtter, slik mistet verden sin dragning for hvert øyeblikk – den verden som en gang var alt for ham. Han smakte så mye sødme i Kristus – i tilgivelsen, i adgangen til Gud, i Guds smil, i Ånden som bodde i ham – at verden ble mer smakløs for ham for hver dag.

En annen virkning var: «og jeg for verden». Da Paulus la hånden på sitt eget bryst, kjente han at også det var forandret. En gang var hjertet hans som en ildfull veddeløpshest som tramper i bakken og ikke lar seg tøyle, eller som jakthunder som har fått ferten og ikke tåler båndet. Slik stormet det etter ry, ære og ros fra verden. Men nå var det naglet til korset, et sønderbrutt og knust hjerte.

Riktignok var det ikke dødt. Mang et plutselig rykk kom fra den gamle naturen hans og drev ham ned på knærne, så han ropte om nåde til hjelp. Men jo mer han så på Jesu kors, jo mer begynte det gamle hjertet hans å dø. For hver dag kjente han mindre lyst til synd og mer lengsel etter Kristus, etter Gud og etter fullkommen hellighet.

Noen vil kanskje oppdage at de aldri har kommet til Kristus. Er verden blitt korsfestet for deg? En gang var den alt for deg – dens ros, dens rikdom, dens sanger og lystige lag. Er den blitt naglet til korset for dine øyne? Å, legg hånden på hjertet! Har det mistet sitt brennende begjær etter jordiske ting? «De som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster.» Kjenner du at Jesus har slått naglene gjennom lystene dine? Ønsker du at de var døde?

Hva kan dere svare, sønner og døtre av fornøyelsene, dere som mener at dans og sang, glasset og vittige svar er summen av all lykke? Dere hører ikke Kristus til.

Hva kan dere svare, dere som elsker penger, dere smålige pengejagere som heller vil ha noen gullmynter til enn Guds nåde i hjertet? Hva kan dere svare, dere som lever for kjødet, dere som går ute om natten og elsker mørket? Dere hører ikke Kristus til. Dere er ikke kommet til Kristus. Verden er levende for dere, og dere lever for verden. Dere kan ikke rose dere av korset og samtidig elske verden.

Å, dere stakkars forførte sjeler, dere har aldri sett herligheten i veien til tilgivelse ved Jesus! Gå bare videre: Elsk verden, grip hver fornøyelse, samle hauger av penger, mett og fet dere på lystene deres, ta for dere så mye dere vil! Hva vil det gagne dere når dere mister deres egen sjel?

Noen sier: Å, om verden var korsfestet for meg og jeg for verden! Å, om hjertet mitt var dødt som en stein for verden og levende for Jesus! Ønsker du det virkelig? Se da til korset! Se kjærlighetens forunderlige gave! Frelsen er lovt den som ser. Sett deg ned som Maria og se på en korsfestet Jesus. Da blir verden en blek og døende ting.

Når du ser inn i solen, blir alt annet mørkt; når du smaker honning, blir alt annet smakløst. Slik er det også når sjelen din får næring av Jesus: Alt jordisk mister sin sødme – ros, fornøyelser og kjødelige lyster. Hold blikket festet på ham. Løp «med blikket festet på Jesus». Se, helt til frelsesveien ved Jesus fyller hele synsranden – så herlig og så full av fred. Da blir verden korsfestet for deg og du for verden.

25. oktober 1840 (*nattverdstale*)

14. Den rette måten å komme fram for Herren på

«*Hva skal jeg komme fram for Herren med, bøye meg ned for Gud i det høye? Skal jeg komme fram for ham med brennoffer, med årsgamle kalver? Vil Herren ha behag i tusener av værer, i titusener av oljebekker? Skal jeg gi min førstefødte for min overtredelse, mitt livs frukt som syndoffer for min sjel? Han har sagt deg, menneske, hva som er godt. Og hva krever Herren av deg uten at du skal gjøre rett og gjerne vise kjærlighet og vandre ydmykt med din Gud?*» (Mika 6,6–8)

Lære: Den gode veien til å komme fram for Herren.

Slik spør en sjel som er vakt: «Hva skal jeg komme fram for Herren med?» Et menneske som ikke er vakt, stiller aldri det spørsmålet. Et naturlig menneske har ingen lyst til å komme fram for Gud eller bøye seg ned for Gud i det høye. Han liker ikke å tenke på Gud; han tenker heller på hva som helst annet. Det han hører om Gud, glemmer han fort. Et naturlig menneske har ingen hukommelse for det guddommelige, fordi han ikke har noe hjerte for det.

Han har ingen lyst til å komme fram for Gud i bønn. Det er ingenting et naturlig menneske hater mer enn bønn. Han vil langt heller bruke en halv time hver morgen på kroppsøving eller hardt arbeid enn å være for Guds åsyn. Han har heller ingen lyst til å komme fram for Gud når han dør. Han vet at han må stå fram for Gud, men det gir ham ingen glede. Han ville heller bli til intet; han ville heller aldri se Guds ansikt.

Å, mine venner, er det slik det står til med dere? Da kan dere vite sikkert at dere har den «kjødets attrå» som «er fiendskap mot Gud». Dere er som farao: «Hvem er Herren, som jeg skal lyde?» Dere sier til Gud: «Vik fra oss! Vi har ikke lyst til å kjenne dine veier.» For en forferdelig tilstand: ikke å lengte etter ham som er kilden med det levende vann!

1. Det gjennomtrengende spørsmålet til hver sjel som er vakt

1. *En sjel som er vakt, kjenner at hans største lykke er å komme fram for Gud.* Dette var Adams lykke før fallet. Han følte seg som et barn under en kjærlig fars øye. Det var hans største glede å komme fram for Gud og bli elsket av ham, å være som et støvkorn i en solstråle, alltid badet i solskinnet fra hans kjærlighet, uten at noen sky eller noe slør kom imellom.

Dette er de hellige englenes glede: å komme fram for Herren og bøye seg for Gud i det høye. «Fylde av glede er det for ditt åsyn.» Englene «i himmelen ser alltid min himmelske Fars åsyn». Hvilket kjærlighetsærend de enn flyr ut på, kjenner de at hans kjærlige øye hviler på dem. Det er deres glede hver dag og hver time.

Dette er også den troendes sanne lykke. Hør David (Sal 42): «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud. Min sjel tørster etter Gud, etter den levende Gud. Når skal jeg komme og tre fram for Guds åsyn?» Han lengtet ikke etter Guds gaver, etter hans velgjerninger eller trøst, men etter ham selv. En troende lengter etter Gud – etter å komme fram for hans åsyn, kjenne hans kjærlighet og være nær ham i lønnkammeret, og midt i mengden å kjenne at han er nærmere enn alle skapninger.

Å, kjære brødre, har dere noen gang smakt denne saligheten? Én time for Guds åsyn gir mer hvile og trøst enn en evighet blant mennesker. Å være for hans åsyn, under hans kjærlighet og under hans øye, det er himmelen, hvor det enn måtte være. Gud kan gjøre deg lykkelig i alle kår. Uten ham kan ingenting det.

2. *En sjel som er vakt, kjenner hindringene på veien:* «Hva skal jeg komme fram med» osv. Det er to store hindringer.

For det første synderens egen natur: «Hva skal jeg komme fram med?» Når Gud virkelig vekker en sjel, viser han synderen hvor ussel og avskyelig han selv er. Han vender blikket hans innover. Han viser ham at alle tankene i hjertet hans har vært onde hele dagen lang, at han har brukt hvert lem på kroppen i syndens tjeneste, at han har behandlet Kristus skammelig, at han har syndet både mot loven og mot kjærligheten, og at han har holdt hjertets dør stengt for Herren Jesus til hans «hode var fullt av dugg, hans lokker av nattens dråper».

Å, brødre, har Gud noen gang vist deg hvem du er, da må du undre deg over at en slik klump av helvete og synd har fått puste så lenge, og at Gud har hatt tålmodighet med deg til i dag. Ropet ditt blir: «Hva skal jeg komme fram for Herren med?» Om så hele verden kom fram for ham – hvordan kan jeg?

For det andre Guds natur: «Gud i det høye». Når Gud virkelig vekker en sjel, åpenbarer han som regel noe av sin egen hellighet og majestet for ham. Slik gjorde han med Jesaja (kap. 6): «Jeg så Herren sitte på en høy, opphøyet trone, og slepet av hans kåpe fylte templet. Serafer sto omkring ham … Og den ene ropte til den andre og sa: Hellig, hellig, hellig er Herren, hærskarenes Gud! All jorden er full av hans herlighet … Da sa jeg: Ve meg! Jeg er fortapt.»

Da Jesaja så at Gud var en så stor og så hellig Gud, kjente han seg fortapt. Han kjente at han ikke kunne bli stående for en så stor Guds åsyn.

Å, brødre, har dere noen gang fått se Guds høyhet og hellighet slik at det har lagt dere lavt ved hans føtter? Å, be om å få se Gud slik Job så ham: «Bare det ryktet meldte, hadde jeg hørt om deg, men nå har mitt øye sett deg. Derfor kaller jeg alt tilbake og angrer i støv og aske.»

Ak, jeg frykter at de fleste av dere aldri vil kjenne den Gud dere har med å gjøre, før dere står skyldige og målløse for hans store, hvite trone. Å, om dere

ville be om å få se ham nå, så dere kunne rope: «Hva skal jeg komme fram for Herren med, bøye meg ned for Gud i det høye?»

3. *Angsten i den vakte sjelen fører fram til spørsmålet:* «Hva skal jeg komme fram med?» Å, det er et spørsmål som går gjennom marg og ben! Det er spørsmålet til en som har fått kjenne at «ett er nødvendig». Alt han har, ville han gi for å få fred med Gud. Hadde han tusener av værer eller titusener av oljebekker, ville han gjerne gi dem. Kunne han vinne freden ved å gi barnas liv, det kjæreste han har på jorden, ville han gi dem. Hadde han tusen verdener, ville han gi alt for å få del i Kristus.

«Ve de trygge på Sion!» Ve dere som aldri har stilt dette spørsmålet: Hva skal jeg komme fram for Herren med? Å, dere dårer som leker med det evige! Stakkars sommerfugler som flagrer fra blomst til blomst og ikke tenker på den mørke evigheten som ligger foran dere!

«Gjør deg rede til å møte din Gud, Israel!» Dere haster mot død og dom, og likevel spør dere aldri: Hvilken kledning skal dekke meg når jeg står for den store, hvite tronen? Skulle du stå fram for en jordisk konge, ville du spørre i forveien: Hva skal jeg kle meg i? Skulle du stilles for en jordisk domstol, ville du sørge for å ha en forsvarer. Hvordan kan det ha seg at dere haster så fort mot Guds domstol og aldri spør: Hva skal jeg stå fram i? «Er det med nød og neppe den rettferdige blir frelst, hvordan skal det da gå med den ugudelige og synderen?»

2. Fredens svar til den vakte sjelen

«Han har sagt deg, menneske, hva som er godt.» Ingenting et menneske kan ha med seg, kan rettferdiggjøre ham for Gud. Det naturlige hjertet strever alltid med å bære fram noe som kan være en rettferdighetens kjortel for Gud. Det er ingenting et menneske ikke ville gjøre, og ingenting han ikke ville lide, om han bare kunne dekke seg til for Gud. Tårer, bønner, plikter, forbedringer, andaktsøvelser – hjertet gjør hva som helst for å være rettferdig for Gud. Men all denne rettferdigheten er skitne filler. For:

1. *Hjertet er fortsatt et forferdelig dyp av fordervelse*. Alt dette hjertet har noen del i, er urent og usselt. Selv disse tårene og bønnene måtte vaskes.

2. *Selv om denne rettferdigheten var fullkommen, kan den ikke dekke over det som har vært*. Den gjelder bare for den tiden da den ble gjort. Gamle synder og ungdommens synder står fortsatt udekket.

Å, kjære brødre, skal Jesus rettferdiggjøre dere, må han gjøre med dere som han gjorde med Josva (Sak 3,4): «Ta de skitne klærne av ham!» og: «Jeg … kler deg i høytidsklær.» Jesu hånd alene kan ta de skitne klærne av deg. Jesu hånd alene kan kle deg i høytidsklær.

Kristus er den gode veien. «Han har sagt deg» osv. «Stå på veiene og se til. Spør etter de gamle stier. Spør hvor den gode veien er, og vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler.» Kristus er den gode veien til Faderen.

For det første fordi han passer så godt. Han svarer nøyaktig til synderens nød: For hver synd synderen har, har han et sår; for hver nakenhet har han et dekke; for hver tomhet har han noe å fylle med. Det er ingen fare for at han ikke vil ta

imot synderen, for han kom til verden nettopp for å frelse syndere. Det er ingen fare for at Faderen ikke vil ha velbehag i oss i ham, for Faderen sendte ham, la vår misgjerning på ham, reiste ham opp fra de døde og peker deg til ham. «Han har sagt deg, menneske, hva som er godt.»

For det andre fordi han er så fri. «For likesom de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskets ulydighet, så skal også de mange stilles fram som rettferdige ved den enes lydighet.» Så langt som forbannelsen ved Adam rekker, så langt rekker også tilbudet om tilgivelse ved Jesus. Her er et godt budskap til de verste av mennesker. Du kan bli dekket like fullt og like fritt som de som aldri har syndet slik du har gjort. «Han har sagt deg, menneske, hva som er godt.»

For det tredje fordi han gir Gud æren. Alle andre frelsesveier gir mennesket æren, men denne veien gir Gud æren, og derfor er den god. Den veien er god og best som gir Lammet æren. Rettferdighetens vei ved Jesus er god nettopp fordi Jesus får all pris. Ham være æren!

Det er av tro, for at det skal være av nåde. Kunne et menneske rettferdiggjøre seg selv, eller tro av seg selv og dra Kristi rettferdighet over sjelen sin, da kunne det mennesket rose seg. Men når et menneske ligger dødt ved Jesu føtter, og Jesus brer sin hvite kjortel over ham av fri, suveren miskunn – da får Jesus all pris.

Har du valgt den gode veien til å bli rettferdiggjort? Det er den veien Gud har vist fra verdens grunnvoll ble lagt. Han viste den i Abels lam, i alle offrene og ved alle profetene. Han viser den ved sin Ånd i hjertet.

Er denne gode veien blitt åpenbart for deg? Er den det, da akter du alt for tap fordi kunnskapen om den er så mye mer verd. Å, du søte, guddommelige vei til å rettferdiggjøre en synder! Å, om hele verden kjente den! Å, om vi så mer av den! Å, om dere ville ta den i bruk! «Vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler.»

3. Hva Gud krever av den som er rettferdiggjort

Da Jesus helbredet den lamme mannen ved Betesda-dammen, sa han til ham: «Se, du er blitt frisk. Synd ikke mer, for at ikke noe verre skal hende deg.» Og da han dekket over synden til kvinnen som var grepet i ekteskapsbrudd (Joh 8), sa han: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer!» Slik også her: Når han har vist den gode veien til rettferdighet, legger han til: «Og hva krever Herren av deg?»

1. *Gud krever at de han har forløst, skal være hellige*. Er dere hans brødre, vil han at dere skal være rettferdige og hellige mennesker.

For det første krever han at du gjør rett – at du er rettferdig i din handel og vandel med andre mennesker. Det er et av hans egne herlige drag. Han er en rettferdig Gud. «Skulle ikke all jordens dommer gjøre rett?» Han er «min klippe. Det er ingen urett i ham.» Er du kommet til ham ved Jesus? Da krever han at du gjenspeiler hans bilde. Er du hans barn? Da må du ligne ham.

Å, brødre, vær nøyaktige i all handel! Lign deres Gud! Vokt dere for uærlighet, vokt dere for knep i forretninger. Vokt dere for å rose varene deres når dere

selger, og rakke dem ned når dere kjøper. «Dårlig, dårlig! sier kjøperen. Men når han går bort, roser han seg.» Slik skal det ikke være blant dere. Gud krever at dere gjør rett.

For det andre krever han at du gjerne viser kjærlighet og barmhjertighet. Det er det klareste draget i Kristi karakter. Er du i Kristus, så drikk dypt av hans Ånd. Gud krever at du er barmhjertig. Verden er selvisk og ubarmhjertig. En uomvendt mor har ingen barmhjertighet med sitt eget barns sjel; hun kan se det synke ned i helvete uten å ynkes over det. Å, den helvetes grusomheten hos uomvendte mennesker! Slik skal det ikke være med dere. «Vær barmhjertige, likesom også deres Far er barmhjertig.»

For det tredje krever han at du vandrer ydmykt med din Gud. Kristus sier: «Lær av meg, for jeg er nedbøyd og ydmyk av hjertet.» Har Gud dekket over alle dine svarte synder, ditt opprør, dine frafall og dine utskeielser, da må du aldri åpne munnen uten for å prise ham ydmykt. Dette krever Gud av deg: Vandre med Gud, og vandre ydmykt.

2. *Husk at dette er Guds hensikt med å rettferdiggjøre deg*. Han «elsket menigheten og ga seg selv for den, for å hellige den ved å rense den». Dette var hans store mål: å reise opp et eget folk som skulle tjene ham og bære hans bilde, i denne verden og i evigheten. For dette forlot han himmelen, for dette sukket han, blødde og døde – for å gjøre deg hellig. Blir du ikke gjort hellig, da er Kristus død forgjeves for deg.

3. *Det han krever, gir han også nåde til å gjøre*. Kristus er ikke bare god som vår vei til Faderen; han er også vår kilde med levende vann. «Bli sterk ved nåden i Kristus Jesus!» I Kristus er det nok til å dekke alt hans folk trenger. En gammel prest sier at et barn bare kan bære lite vann fra havet i sine to hender; slik er det også lite vi får ut av Kristus. Det er uransakelig rikdom i ham.

Bli sterke ved nåden i ham. Lev ut fra deg selv og lev av ham. Gå og si til ham at siden han krever alt dette av deg, må han gi deg nåde etter det du trenger. «Min Gud skal etter sin rikdom fylle all deres trang i herlighet i Kristus Jesus.»

Han har vist deg én som er god, den fagre Immanuel. Len deg nå på ham. Få fra ham liv som aldri skal dø, og levende vann som aldri tørker ut. La hans hånd holde deg oppe blant bølgene på dette stormfulle havet; la hans skulder bære deg over tornene i denne ørkenen. Se like mye til ham for helliggjørelsen som for rettferdiggjørelsen.

Så blir din vandring nær med Gud,
så stille sjelen din,
så viser renere lys den vei
som fører deg til Lammet.

15. En troende gleder seg i Guds lov

«*For etter mitt indre menneske slutter jeg meg med glede til Guds lov. Men i lemmene mine ser jeg en annen lov, som strider mot loven i mitt sinn, og som tar meg til fange under syndens lov, som er i mine lemmer. Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme? Gud være takk, ved Jesus Kristus, vår Herre! Jeg, som jeg er, tjener da Guds lov med mitt sinn, men syndens lov med mitt kjød*» (Rom 7,22–25)

En troende kjennes ikke bare på sin fred og glede, men også på sin strid og nød. Hans fred er av et eget slag: Den strømmer fra Kristus, den er himmelsk, den er en hellig fred. Hans strid er like mye av et eget slag: Den sitter dypt, den er full av smerte, og den holder ikke opp før døden. Om Herren vil, får mange av oss sette oss ved Herrens bord neste sabbat. Det store spørsmålet som må besvares før vi setter oss der, er dette: Har jeg flyktet til Kristus eller ikke?

Dette vil jeg så gjerne vite,
ofte vekker det en engstelig tanke:
Elsker jeg Herren eller ikke?
Er jeg hans, eller er jeg ikke?

For å hjelpe dere til å avgjøre dette spørsmålet har jeg valgt å tale om den kristnes strid, så dere av det kan se om dere er Kristi soldater – om dere virkelig strider troens gode strid.

1. En troende gleder seg i Guds lov

Vers 22: «For etter mitt indre menneske slutter jeg meg med glede til Guds lov.»

1. *Før et menneske kommer til Kristus, hater han Guds lov.* Hele sjelen hans reiser seg mot den: «Kjødets attrå er jo fiendskap mot Gud» osv. (8,7).

For det første hater de uomvendte Guds lov for dens renhet. «Ditt ord er lutret og renset, og din tjener elsker det.» Av samme grunn hater verdslige mennesker det. Loven er åndedraget fra Guds rene og hellige sinn. Den står i uendelig motsetning til all urenhet og synd, og hver linje i loven er rettet mot synden. Men naturlige mennesker elsker synden, og derfor hater de loven, for den står dem imot i alt de elsker. Som flaggermusene hater lyset og flyr mot det, slik hater uomvendte mennesker det rene lyset fra Guds lov og farer mot det.

For det andre hater de den for dens bredde: «Ditt bud strekker seg meget vidt.» Det gjelder alle deres ytre handlinger, både de som blir sett, og de som ikke blir sett. Det gjelder hvert tomt ord menneskene taler, og det gjelder blikket

i øynene deres. Det dykker ned i de dypeste hulene i hjertet og fordømmer de mest skjulte kildene til synd og lyst som har bygd reir der.

Uomvendte mennesker klager på Guds lov fordi den er så streng. «Gjaldt den bare mine ytre handlinger, kunne jeg tåle den; men den fordømmer mine mest skjulte tanker og ønsker, som jeg ikke kan hindre.» Derfor reiser ugudelige mennesker seg mot loven.

For det tredje hater de den fordi den er uforanderlig. Himmel og jord skal forgå, men ikke den minste bokstav eller en eneste tøddel i loven skal forgå. Ville loven forandre seg, eller slakke på kravene, eller dø, da ville ugudelige mennesker være godt fornøyd.

Men den er uforanderlig som Gud. Den er skrevet i Guds hjerte, og hos ham «er ingen forandring eller skiftende skygge». Den kan ikke forandres uten at Gud forandres; den kan ikke dø uten at Gud dør. Selv i et evig helvete vil dens krav og forbannelser være de samme. Det er en uforanderlig lov, for han er en uforanderlig Gud. Derfor har ugudelige mennesker et uforanderlig hat til denne hellige loven.

2. *Når et menneske kommer til Kristus, blir alt dette forandret*. Han kan si: «For etter mitt indre menneske slutter jeg meg med glede til Guds lov.» Han kan si med David: «Å, hvor høyt jeg elsker din lov! Hele dagen grunner jeg på den.» Han kan si med Jesus i Sal 40: «Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lov er i mitt hjerte.» Det er to grunner til dette.

For det første er loven ikke lenger en fiende. Skjelver noen av dere når dere tenker på deres uendelige synder og forbannelsene fra loven dere har brutt, så flykt til Kristus, og dere skal finne hvile. Dere skal få se at han som borgen for syndere har oppfylt alt loven krever, og at han har båret alle dens forbannelser. Dere skal kunne si: «Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss. For det står skrevet: Forbannet er …» osv.

Da har du ikke lenger noe å frykte fra denne forferdelig hellige loven: «Dere er ikke under loven, men under nåden.» Du har ikke mer å frykte fra loven nå enn du vil ha etter dommens dag.

Tenk deg en frelst sjel etter dommens dag. Når den forferdelige stunden er over, når de døde, små og store, har stått for den store, hvite tronen, når dommen til evig ve har falt over alle de uomvendte og de har sunket ned i sjøen der ilden aldri kan slokkes – ville ikke den forløste sjelen da si: Jeg har ingenting å frykte fra den hellige loven; jeg har sett dens vredesskåler bli tømt ut, men ikke en dråpe har falt på meg?

Slik kan du si nå, du som tror på Jesus. Når du ser på Kristi sjel, merket av Guds lyn, og når du ser på hans legeme, gjennomboret for synd, kan du si: Han ble en forbannelse for meg – hvorfor skulle jeg frykte den hellige loven?

For det andre skriver Guds Ånd loven i hjertet. Dette er løftet (Jer 31,33): «Men dette er den pakten jeg vil opprette med Israels hus etter de dager, sier Herren: Jeg vil gi min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mitt folk.»

Når du kommer til Kristus, blir frykten for loven tatt bort, men det som får deg til å elske loven, er at Den Hellige Ånd kommer inn i hjertet ditt. Den Hellige

Ånd blir ikke lenger skremt bort fra det hjertet. Han kommer og gjør det mykt, han tar ut steinhjertet og gir et kjøtthjerte, og der skriver han Guds hellige, hellige, hellige lov. Da blir Guds lov søt for den sjelen; han har en inderlig glede i den. «Så er da loven hellig, og budet hellig og rettferdig og godt.»

Nå ønsker han oppriktig at hver tanke, hvert ord og hver handling skal være etter denne loven. «Å, at min ferd måtte bli stø, så jeg holder dine forskrifter!» «Stor fred har de som elsker din lov, og det er ikke noe anstøt for dem.» Sal 119 blir dette nye hjertets åndedrag. Nå ville han også så gjerne se hele verden bøye seg under denne rene og hellige loven. «Mine øyne flyter bort i vannstrømmer fordi din lov ikke blir fulgt.» Å, om hele verden visste at hellighet og lykke er ett! Å, om hele verden var én hellig familie som med glede gikk inn under evangeliets rene regler!

Prøv dere selv på dette. Kan du si: «Jeg slutter meg med glede» osv.? Husker du den tiden da du hatet Guds lov? Elsker du den nå? Lengter du etter den tiden da du skal leve helt under den – hellig som Gud er hellig, ren som Kristus er ren?

Å, kom, syndere, og overgi hjertene deres til Kristus, så han kan skrive sin hellige lov i dem! Lenge nok har dere hatt djevelens lov risset inn i hjertene. Kom til Jesus, så vil han både verne dere mot lovens forbannelser og gi dere Ånden, som skriver hele denne loven i hjertet; han vil få dere til å elske den av den innerste sjel. Hold ham fast på løftet. Dere har sannelig prøvd syndens gleder lenge nok. Kom nå og prøv hellighetens gleder ut fra et nytt hjerte.

Dør du med hjertet slik det er nå, vil det være stemplet som et ugudelig hjerte i all evighet. «La den som gjør urett, fortsatt gjøre urett, og la den urene fortsatt bli uren!» (Åp 22,11). Å, kom og få det nye hjertet før du dør! For «uten at en blir født på ny, kan han ikke se Guds rike».

2. En sann troende kjenner en lov i lemmene som strider imot

Vers 23: «Men i lemmene mine ser jeg en annen lov» osv. Når en synder først kommer til Kristus, tror han ofte at han nå kan si et evig farvel til synden: Nå skal jeg aldri synde mer. Han føler det som om han allerede står ved himmelens port. Men et lite pust av fristelse viser ham snart hva som bor i hjertet hans, og han roper: «Jeg ser *en annen lov*.»

1. *Legg merke til hva han kaller den*: «*en annen lov*». Det er en helt annen lov enn Guds lov, en lov som står rett imot den. I vers 25 kaller han den «syndens lov» – en lov som befaler ham å synde, og som driver ham fram med lønn og trusler. I 8,2 kaller han den «syndens og dødens lov» – en lov som ikke bare fører til synd, men også til døden, den evige død: «For syndens lønn er døden.»

Det er den samme loven som i Galaterbrevet kalles «kjødet»: «For kjødet begjærer imot Ånden» osv. (Gal 5,17). Det er det samme som i Ef 4,22 kalles «det gamle menneske, som er fordervet ved de forførende lyster». Det er den samme loven som i Kol 3 kalles «deres jordiske lemmer»: «Så død da deres jordiske lemmer» osv. Og det er det samme som i vers 24 kalles «dette dødens legeme». Sannheten er altså at alle lemmene og hele legemet av et gammelt menneske, en

gammel natur, fortsatt er igjen i den troendes hjerte. Der finnes fortsatt kilden til hver synd som noen gang har besmittet verden.

2. *Legg også merke til hva denne loven gjør: Den «strider».* Denne loven i lemmene ligger ikke stille og hviler; den strider og kjemper hele tiden. Det kan aldri bli fred i den troendes bryst. Det er fred med Gud, men stadig krig mot synden. Denne loven i lemmene har en hel hær av lyster under seg og fører stadig krig mot Guds lov. Iblant ligger riktignok en hær i bakhold og holder seg stille til et gunstig øyeblikk kommer. Slik ligger lystene ofte stille i hjertet til fristelsens time, og da strider de mot sjelen.

Hjertet er som en vulkan: Iblant slumrer den og sender ikke opp annet enn litt røyk, men ilden ulmer hele tiden under og vil snart bryte ut igjen. Det er to store stridsmenn i den troendes sjel. På den ene siden står Satan, med kjødet og alle dets lyster under sin kommando; på den andre siden står Den Hellige Ånd, med hele den nye skapningen under sin kommando. Og så «begjærer kjødet imot Ånden, og Ånden imot kjødet. De to står hverandre imot, for at dere ikke skal gjøre det dere vil.»

Lykkes Satan noen gang? Ja, i Guds dype visdom hender det at loven i lemmene tar sjelen til fange. Noah var en ulastelig mann, og Noah vandret med Gud, men likevel ble han tatt til fange: «Han drakk av vinen og ble beruset.» Abraham ble «kalt Guds venn», men likevel løy han da han sa om Sara, sin hustru: «Hun er min søster.» Job var en uklanderlig mann, som fryktet Gud og holdt seg fra det onde, men likevel lot han seg drive til å forbanne den dagen han ble født. Og slik var det med Moses, David, Salomo, Hiskia, Peter og apostlene.

1. *Har du kjent denne striden*? Den er et klart kjennetegn på Guds barn. De fleste av dere, frykter jeg, har aldri kjent den. Misforstå meg ikke. Alle har dere fra tid til annen kjent en strid mellom deres naturlige samvittighet og Guds lov. Men det er ikke den striden som går for seg i den troendes bryst. Den er en strid mellom Guds Ånd i hjertet og det gamle mennesket med dets gjerninger.

2. *Sukker noen av dere under denne striden, så la den ydmyke dere, men ikke ta motet fra dere.*

For det første: Bli ydmyket under den. Den skal få deg til å ligge i støvet og kjenne at du ikke er mer enn en makk. Å, for en ussel stakkar du må være, når hjertet ditt fortsatt er en kilde til all slags ondskap, enda du har fått tilgivelse og har fått Den Hellige Ånd! Hvor ussel er det ikke at du fortsatt har alle lemmene av din gamle natur i brystet, selv når du kommer aller mest høytidelig fram for Gud – i Guds hus, eller i stunder som griper deg dypt, som når du kneler ved en dødsseng! La dette holde deg nede.

For det andre: La dette lære deg hvor mye du trenger Jesus. Du trenger Jesu blod like mye som i begynnelsen. I deg selv kan du aldri bestå for Gud. Du må gå igjen og igjen for å bli vasket; selv på dødsleiet må du skjule deg under «Herren, vår rettferdighet». Du må også lene deg på Jesus. Bare han kan seire i deg. Hold deg nærmere og nærmere til ham hver dag.

For det tredje: Mist ikke motet. Jesus vil gjerne være en Frelser for slike som deg. Han «kan også fullkomment frelse». Tror du din sak er for ille til at Kristus kan frelse deg? Hver eneste en som Kristus frelser, hadde et hjerte akkurat som

ditt. «Strid troens gode strid! Grip det evige liv!» Ta samme beslutning som Edwards: «Aldri å gi opp eller slakke det minste på striden mot min fordervelse, hvor lite jeg enn lykkes.» «Den som seirer, ham vil jeg gjøre til en støtte» osv.

3. Hva den troende føler under denne striden

1. *Han føler seg elendig*. Vers 24: «Jeg elendige menneske!» Det finnes ingen i denne verden så lykkelig som en troende. Han er kommet til Jesus og har funnet hvile. Han har tilgivelse for alle sine synder i Kristus. Han får komme nær til Gud som et barn. Han har Den Hellige Ånd boende i seg. Han har håp om herlighet. I de mest forferdelige tider kan han være rolig, for han kjenner at Gud er med ham.

Likevel er det tider da han roper: Jeg elendige menneske! Når han kjenner plagen i sitt eget hjerte, når han kjenner tornen i kjødet, når hans onde hjerte blir avdekket i all sin forferdelige ondskap – ak, da legger han seg ned og roper: Jeg elendige menneske!

En grunn til denne elendigheten er at synden han oppdager i hjertet, tar bort følelsen av at han har tilgivelse. Skyld legger seg på samvittigheten, og en mørk sky dekker sjelen. Hvordan kan jeg noen gang vende tilbake til Kristus? roper han. Ak, jeg har syndet bort min Frelser!

En annen grunn er at synden er så motbydelig. Den kjennes som en giftslange i hjertet. Et naturlig menneske er ofte ulykkelig på grunn av synden sin, men han kjenner aldri hvor motbydelig den er. For den nye skapningen er den virkelig avskyelig. Å, brødre, kjenner dere noe til en troendes elendighet? Gjør dere ikke det, vil dere heller aldri kjenne hans glede. Kjenner du ikke en troendes tårer og sukk, vil du aldri kjenne hans seierssang.

2. *Han søker utfrielse:* «Hvem skal fri meg?» I gammel tid pleide noen tyranner å lenke fangene sine til et lik, så fangen måtte slepe et råtnende lik etter seg hvor han enn gikk. En mener at Paulus her sikter til denne umenneskelige skikken. Han kjente det gamle mennesket sitt som et motbydelig, råtnende lik som han hele tiden måtte slepe med seg. Hans brennende ønske er å bli fri fra det. Hvem skal fri oss?

Dere husker at da Gud en gang lot en torn i kjødet plage sin tjener – «en Satans engel som skal slå meg» – ble Paulus drevet ned på knærne: «Om denne ba jeg Herren tre ganger at den måtte vike fra meg.»

Å, dette er det sanne kjennetegnet på Guds barn! De i verden har også en gammel natur; de er alle sammen bare gamle mennesker. Men den driver dem ikke ned på knærne.

Hvordan er det med dere, kjære sjeler? Kjenner dere fordervelsen inne i dere, og driver den dere til nådens trone? Får den dere til å påkalle Herrens navn? Gjør den dere lik den pågående enken: «Hjelp meg til å få rett over motstanderen min!»? Gjør den dere lik mannen som kom ved midnatt og ba om tre brød? Gjør den dere lik den kanaaneiske kvinnen som ropte etter Jesus? Ak, husk: Kan lysten få virke i hjertet ditt mens du slår deg til ro med den, da hører du ikke Kristus til!

3. *Han takker for seieren*. Sannelig, «i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss»; for vi kan takke før striden er over. Ja, selv midt i den hardeste striden kan vi se opp til Jesus og rope: Gud være takk! Sukker en sjel under fordervelsen, blir sukkene forvandlet til lovsanger i samme øyeblikk som den lar øyet hvile på Jesus.

I Jesus finner du en kilde som vasker bort skylden for all din synd. I Jesus finner du nåde som er nok for deg, nåde til å holde deg oppe til enden, og et sikkert løfte om at synden snart skal bli rykket opp med roten for godt. «Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg, kalt deg ved navn, du er min.»

Å, dette gjør våre sukk til lovsanger! Hvor ofte begynner ikke en salme med sukk og ender med lovsang! Dette erfarer alt Herrens folk hver dag. Er det din? Prøv dere selv på dette. Å, kjenner du ikke de troendes lovsanger, vil du aldri kaste kronen din ned sammen med dem ved Jesu føtter!

Kjære troende, nøy dere med å rose dere av deres skrøpelighet, «for at Kristi kraft kan bo i» dere. Ære, ære, ære være Lammet!

16. Det sønderknuste hjertet

«Offer for Gud er en nedbrutt ånd. Et nedbrutt og knust hjerte vil du, Gud, ikke forakte» (Sal 51,19)

Ingen salme gir et fyldigere uttrykk for det en angrende og troende sjel erfarer. For det første hans ydmyke syndsbekjennelse (v. 5–7). For det andre hans inderlige lengsel etter tilgivelse ved Kristi blod (v. 9). For det tredje hans lengsel etter et rent hjerte (v. 12). For det fjerde hans ønske om å gi Gud noe igjen for alle hans velgjerninger. Han sier: «Så vil jeg lære overtredere dine veier»; «Så skal min munn kunngjøre din pris»; og han vil gi et knust hjerte (v. 18–19).

Slik de i gammel tid ofret slaktede lam som takkoffer, sier han at han vil ofre Gud et slaktet og knust hjerte. Hver og en av dere som har funnet den samme tilgivelsen, burde ta den samme beslutningen: å ofre Gud et knust hjerte i dag.

1. Det naturlige hjertet er helt og ubrutt

Loven, evangeliet, velgjerninger, trengsler og død – ingenting av dette knuser det naturlige hjertet. Det er hardere enn stein; det finnes ingenting i hele verden som er så hardt. «Hør på meg, dere stolte hjerter, dere som er langt borte fra rettferdighet!» (Jes 46,12). «Vi har dratt omkring på jorden og sett at hele jorden er rolig og stille» (Sak 1,11). «Jeg vil ransake Jerusalem med lykter, og jeg vil hjemsøke de mennene som ligger på sin berme» (Sef 1,12). «De gjorde sitt ansikt hardere enn stein» (Jer 5,3). «Dere sorgløse kvinner» (Jes 32,9), og vers 11: «Bev, dere trygge!»

Hvorfor er det slik? For det første ligger det et dekke over hjertet deres. De tror ikke Bibelen, de tror ikke at loven er streng, eller at vreden kommer – et dekke ligger over øynene deres. For det andre har Satan herredømmet. Satan tar bort ordet som ble sådd. For det tredje er de døde ved sine overtredelser og synder. De døde hører ikke og kjenner ikke; de er «følelsesløse». For det fjerde bygger de en vegg og stryker den over med kalk. De håper å være trygge i en løgnens tilflukt – at de ber, eller at de gir almisser.

Be Gud bevare deg fra den forbannelsen det er å ha et dødt og ubrutt hjerte! For det første fordi det ikke varer lenge: Du står på glatte steder, bølgene er under føttene dine. For det andre fordi Kristus vil le når ulykken rammer deg. Var du grepet av alvor nå, da var det håp. Forkynnere og kristne står rede, Kristus står rede – men siden vil han le.

2. Det vakte hjertet er såret, men ikke knust

1. *Loven gir det første såret*. Når Gud vil frelse en sjel, fører han den til å tenke over syndene sine. «Forbannet er hver den» osv. «Alt det loven sier» osv. «Jeg levde en gang uten lov» osv. Livet og hjertet står fram i forferdelige farger.

2. *Guds majestet gir det neste såret*. Synderen får kjenne hvor stor og hellig den Gud er som han har syndet mot: «Mot deg alene» (Sal 51,6).

3. *Det tredje såret kommer av at han ikke makter å gjøre seg selv bedre*. Likevel er hjertet ikke knust; hjertet reiser seg mot Gud. For det første fordi loven er så streng. For det andre fordi troen er den eneste veien til frelse, og den er Guds gave. For det tredje fordi Gud er suveren og kan frelse eller la være, etter som han vil. Dette viser at hjertet er ubrutt. Det finnes ingen mer elendig tilstand enn denne.

Lær av dette: Det er én ting å bli vakt og en annen ting å bli frelst. Slå deg ikke til ro med at du er blitt overbevist om synd.

3. Det troende hjertet er knust på to måter

1. *Det er knust bort fra sin egen rettferdighet*. Når Den Hellige Ånd fører et menneske til korset, brister hjertet hans der, så han slutter å søke frelse ved sin egen rettferdighet. Hele byrden av egne gjerninger og påfunn faller av.

For det første står Kristi verk fram som så fullkomment – Guds visdom og Guds kraft, en guddommelig rettferdighet. «Jeg undres over at jeg noen gang kunne tenke på noen annen frelsesvei. Om jeg kunne ha blitt frelst ved mine egne plikter, ville hele min sjel nå ha sagt nei til det. Jeg undres over at ikke hele verden så denne veien til frelse ved Kristi rettferdighet og gikk inn på den.» (*Brainerd*, s. 319.)

For det andre står Kristi nåde fram som så underfull. At all denne rettferdigheten skulle gis fritt til en slik synder! At jeg så lenge lot den ligge, foraktet og hatet den og la fjell imellom – og at han likevel er kommet over fjellene! «For at du skal minnes din ferd og skamme deg, og ikke mer opplate din munn for din skams skyld, når jeg tilgir deg alt det du har gjort» (Esek 16,63).

Har du dette knuste hjertet – knust der du ser korset? Det som knuser hjertet, er ikke et blikk inn i ditt eget hjerte eller inn i helvetes hjerte, men et blikk inn i Kristi hjerte. Å, be om dette knuste hjertet! «Hvor er så vår ros? Den er utelukket.» Ham være æren! Verdig er Lammet! Hele striden i en selvrettferdig sjel går ut på å sette kronen på sitt eget hode i stedet for å legge den ved Jesu føtter.

2. *Det er knust bort fra kjærligheten til synden*. Når et menneske tror på Kristus, ser han at synden er avskyelig. For det første skilte den ham fra Gud, gjorde den store kløften og tente helvetes ild. For det andre korsfestet den herlighetens Herre, tynget hans sjel og fikk ham til å svette, blø og dø. For det tredje er den nå plagen i hans eget hjerte. All min ulykke kommer av at jeg er en synder.

Nå klager han sårt som en due over at han kunne synde mot så stor kjærlighet. «Der skal dere minnes deres ferd og alle de gjerningene som dere har gjort dere urene med, og dere skal vemmes ved dere selv.»

4. Det et knust hjerte vinner

1. *Det holder deg fra å ta anstøt av forkynnelsen av korset*. Et naturlig hjerte tar anstøt av forkynnelsen av korset hver eneste dag. Mange av dere hater den, det tviler jeg ikke på. Forkynnelsen av en annens rettferdighet – at du må ha den eller gå fortapt – gjør ofte mange rasende i hjertet, det tviler jeg ikke på. Mange har nok forlatt denne kirken på grunn av den, og mange flere vil følge etter. Korsets anstøt er ikke borte.

Men et knust hjerte kan ikke ta anstøt. Forkynnerne kan ikke tale for tydelig for et knust hjerte. Et knust hjerte kunne sitte til evig tid og høre om rettferdigheten uten gjerninger. Mange av dere tar anstøt når vi taler tydelig mot synden; mange tok anstøt sist sabbat. Men et knust hjerte kan ikke ta anstøt, for det hater synden mer enn forkynnerne kan få fram. Mange er som Baals-dyrkerne: «Før din sønn ut, han skal dø!» (Dom 6,30). Men et knust hjerte elsker å se avgudsbildet bli trampet på og knust til støv.

2. *Et knust hjerte har fått hvile*. Det uomvendte hjertet er som det opprørte hav: «Hvem vil la oss se det gode?» Det flakker fra den ene skapningen til den andre. Den vakte sjelen har ikke hvile; dødens rep og dødsrikets redsler følger dem som glemmer sitt hvilested. Men det knuste hjertet sier: «Kom igjen til din ro, min sjel!» Kristi rettferdighet tar bort all frykt – den «driver frykten ut». Selv plagen i hjertet kan ikke for alvor forstyrre den troende, for han kaster sin byrde på Jesus.

3. *Ingenting kan gå det imot*. For den uomvendte – hvor forferdelig er ikke sykeleie, fattigdom og død! Han kaster seg hit og dit som et vilt dyr i garnet. Men et knust hjerte har nok i Kristus. Dette er nok; han trakter ikke etter mer. Ta bort alt, så står dette igjen. Han er som et avvent barn.

17. Naturlige menneskers forferdelige tilstand

«*De ugudelige er fremmede fra mors liv av. De som taler løgn, farer vill fra mors liv. Giften i dem er som slangegift. De er lik en døv slange, som stopper sitt øre til, så den ikke hører på slangetemmernes røst, han som kan kunsten å mane*» (Sal 58,4–6)

Noen utleggere har ment at denne salmen ble skrevet som en profetisk skildring av de urettferdige dommerne som dømte vår Herre Jesus Kristus. For det første begynner den med å refse dem for den urettferdige dommen deres (v. 2): «Taler dere rettferdig …?» For det andre åpner den de mørke krokene i hjertet og livet deres (v. 4): «De ugudelige er fremmede fra mors liv av …» Og for det tredje viser den undergangen som kommer over dem (v. 11): «Den rettferdige skal glede seg når han ser gjengjeldelsen, han skal vaske sine føtter i den ugudeliges blod.»

Hvordan det nå enn er med det, så hadde de samme natur som vi. De skriftlærde og fariseerne som dømte vår Herre, hadde hjerter av samme slag som våre. Derfor kan vi i dag lære hvor forferdelig fordervet menneskets hjerte er.

1. Arvesynden

«De ugudelige er fremmede fra mors liv av» (v. 4). Uttrykket «fra mors liv» står ofte i Skriften og betyr fra den aller første begynnelsen av livet vårt. Herrens engel sa til Manoahs hustru: «Barnet skal være en Guds nasireer fra mors liv» (Dom 13,5), det vil si fra det aller første øyeblikket det fantes. Gud sier til Jeremia: «Før jeg dannet deg i mors liv, kjente jeg deg, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg deg. Jeg satte deg til en profet for folkene» (Jer 1,5). Jeremia ble skilt ut til profet før han ble født.

Paulus sier: «Men da han som utvalgte meg fra mors liv og kalte meg ved sin nåde, etter sin gode vilje besluttet å åpenbare sin Sønn i meg …» (Gal 1,15–16). Paulus ble skilt ut av Gud til å tjene med Ordet helt fra første stund. Slik sier også ordene foran oss at vi er fremmede for Gud helt fra første stund. Dette fremmedskapet er dobbelt.

1. I *forstanden*. Hele sinnet er fremmed for Gud. «Dere var … uten Gud» (Ef 2,12). Det naturlige mennesket kjenner ikke Gud, helt fra mors liv. Gud er en fremmed for ham; han kjenner ham ikke. Han har ikke fått noe sant syn av Guds uendelige renhet, hans uforanderlige rettferdighet og lovens strenghet.

Han kjenner ikke Guds kjærlighet, og heller ikke hvor fritt Gud har sørget for en Frelser.

I det store og hele kjenner han ikke Gud. «Det er ingen plass for Gud i alle hans planer» (Sal 10,4). Enten vender han slett ikke tankene mot Gud, eller så tenker han at Gud er akkurat som han selv. «Det er ikke én som er forstandig» (Sal 14,2; Rom 3,11).

2. *I hjertet*. Et nyfødt barn leter av seg selv etter morens bryst; det søker brystet av naturen. Men det søker ikke Gud på samme måte. «Det er ikke én som søker Gud» (Rom 3,11). Helt fra første stund misliker vi Gud. Et barn lærer snart å glede seg over å være sammen med foreldrene sine og andre barn, men det gleder seg ikke over å være hos Gud. Hjertet vil av naturen bort fra Gud og holde seg ute av hans syn.

Et naturlig menneske liker ikke å være sammen med et særlig gudfryktig menneske. Får han gjøre som han vil, forlater han rommet og søker annet selskap som passer ham bedre. Akkurat slik behandler han Gud. Gud er for hellig for ham, for ren, og derfor gjør han alt han kan for å komme bort fra ham.

Derfor får du ikke uomvendte mennesker til å be i lønnkammeret. De vil heller gå en halvtime i tredemøllen hver morgen enn å gå og møte Gud. Slik er det i sannhet med hver og en av dere som ennå er uomvendt. Ja, slik var det med oss alle, men noen av dere er blitt ført ut av det. Fra dere var i mors liv og til nå har hele hodet og hjertet deres vært vendt bort fra Gud. «Menneskehjertets tanker er onde fra ungdommen av» (1 Mos 8,21). «Kunne det bare komme en ren av en uren? Ikke én!» (Job 14,4)

Hele din natur er gjennomfordervet. Du er vant til å tenke at noe i deg er godt – at selv om noe var fordervet, så var noe annet friskt. Men lær at «hvert hode er sykt, og hvert hjerte er svakt» (Jes 1,5). Du er vant til å tenke at en stor del av livet ditt har vært uskyldig. Du innrømmer at noen sider i livet ditt er flekket av blodrøde og skarlagensrøde synder, og at du rødmer når du ser tilbake på noen av dem. Men du har vel noen rene sider også?

Lær at du er «fremmed fra mors liv av». Hvert øyeblikk har du levd uten Gud og vendt deg bort fra Gud. Øverst på hver eneste side står det skrevet: Denne dagen var det ingen plass for Gud i hans tanker; han brydde seg ikke om å holde fast på kunnskapen om Gud (Rom 1,28). «Alle tanker og hensikter i hjertene deres var onde hele dagen lang» (1 Mos 6,5).

2. De faktiske syndene

«De … farer vill fra mors liv.» Det er to veier som hvert naturlig menneske farer vill fra så snart det er født.

1. *Guds buds vei*. Dette er lysets rene vei, der de hellige englene går. De gjør det han befaler, og hører på hans ords røst (Sal 103,20). Det er en ren vei med ti stier, og de oppriktiges føtter elsker å gå på dem. «Salige er de som går de oppriktiges vei, som vandrer i Herrens lov» (Sal 119,1). «Led meg fram på dine buds sti! For i dem har jeg min lyst» (Sal 119,35).

Fra denne veien farer vi vill så snart vi er født, og taler løgn. En av stiene sier: «Du skal ikke si falskt vitnesbyrd mot din neste» (2 Mos 20,16). Men den er en

av de aller første vi forlater – vi taler løgn. «Vi for alle vill som får, vi vendte oss hver til sin vei» (Jes 53,6).

2. *Tilgivelsens vei*. «Jesus sier til ham: Jeg er veien» (Joh 14,6). Og videre: «Trang er den porten, og smal er den veien som fører til livet» (Matt 7,14). Det samme sier Jesaja: «De gjenløste skal ferdes der» (Jes 35,9). Også fra denne veien «farer de vill fra mors liv, de som taler løgn». Livet er gitt syndere nettopp for at de skal gå inn på denne veien, men de bruker det til å gå lenger og lenger bort.

Lignelsen om det bortkomne fåret viser hvordan det i sannhet står til med hver uomvendt sjel: den streifer bort fra den gode hyrde. Hyrden søker for å frelse det som er fortapt, og du går lenger og lenger bort. «Alle er veket av» (Rom 3,12). «Ødeleggelse og elendighet er det på deres veier. Freds vei kjenner de ikke» (Rom 3,16–17).

Å, for en forferdelig mening dette gir ordene «de som taler løgn»! For det står skrevet: «Hvem er løgneren om ikke den som nekter at Jesus er Kristus?» (1 Joh 2,22) Og videre: «Den som ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner» (1 Joh 5,10). Ingen kan gå bort fra Kristus uten å tale løgn.

Lær av dette hvor forferdelig det står til med dere som er naturlige mennesker.

For det første: Fra den dagen du ble født, har du fart vill fra Guds buds sti. Hvert år, hver måned, uke, dag, time og hvert minutt har vært fylt med synd. Hver dag har du gått lenger bort fra helligheten, lenger bort fra Gud og nærmere helvete. Du hoper deg opp vrede til vredens dag (Rom 2,5). Å, for en skatt – du samler brensel som skal brenne deg gjennom evigheten!

Lever du i drikk eller banning eller i en eneste synd, så dynger du opp brensel til ditt evige helvete. Du kommer lenger og lenger inn i synden. Du snor lenkene tettere og tettere om deg. Det er en lov i menneskenaturen at vanen blir sterkere hver gang du synder. Slik blir du for hver dag mer og mer lik djevelen. For hver dag blir det vanskeligere å vende om. Erfaringen viser at de fleste blir omvendt mens de er unge. Kjære unge, for hver dag dere lever i synd, blir det enda mer umulig å vende om. «De som søker meg, skal finne meg» (Ordsp 8,17).

For det andre: Fra den dagen du ble født, har du fart vill fra Kristus. Den gode hyrde har søkt etter deg. Hver dag du blir værende ufrelst, går du lenger bort fra ham. Hver dag kommer du nærmere helvete og lenger bort fra Kristus. Vantroen blir sterkere for hver dag.

3. Det naturlige menneskets dødelige fiendskap mot Gud

«Giften i dem er som slangegift» – og det av to grunner.

1. *Fordi de er barn av den gamle slangen, djevelen*. Alle naturlige mennesker er slangens ætt (se 1 Mos 3,15). Alle som står Guds barn imot og misliker dem, gjør det fordi de er slangens ætt, og den gamle slangens gift er fortsatt i dem. Døperen Johannes kaller fariseerne «Ormeyngel!» (Matt 3,7). Enda mer forferdelig sa vår velsignede Herre det: «Slanger! Ormeyngel!» (Matt 23,33). Fariseerne og saddukeerne hadde ikke en annen natur enn vi. De hadde det samme kjøtt og blod og det samme onde hjertet. De hadde djevelen til far, og de ville gjøre etter sin fars lyster (Joh 8,44). «Giften i dem er som slangegift.»

2. *Fordi de er Guds dødsfiender.* Slangens gift er dødelig. Når slangen hugger sin giftige brodd inn i et menneske, vil den drepe ham. Like grusom er giften i det naturlige hjertet mot Gud. Det naturlige mennesket er en dødsfiende av Guds hellige styre. Det er blitt sagt: «Var Guds trone innen din rekkevidde, og du visste det, ville den ikke være trygg en eneste time.»

Han er en dødsfiende av selve Guds tilværelse. «Dåren sier i sitt hjerte: Det er ingen Gud» (Sal 14,1). Det er i sitt hjerte han sier det; det er det skjulte ønsket i hvert uomvendt bryst. Var Guds bryst innen menneskers rekkevidde, ville det bli stukket en million ganger på et øyeblikk. Da Gud ble åpenbart i kjødet, var han bare elskelig. Han gjorde ingen synd, han gikk stadig omkring og gjorde vel. Likevel tok de ham og hengte ham på et tre; de spottet ham og spyttet på ham. Og slik ville menneskene gjøre med Gud igjen.

Lær av dette for det første hvor forferdelig fordervet hjertet ditt er. Jeg våger å si at det ikke er et eneste uomvendt menneske her som har den fjerneste anelse om den uhyrlige ondskapen som nå bor i brystet hans. Vent til du er i helvete, så skal den bryte løs uten tøyler. Men la meg likevel si deg hva den er: Du har et hjerte som ville drepe Gud om du kunne. Var Guds bryst nå innen din rekkevidde, og ett slag kunne gjøre at Gud ikke fantes mer, så har du et hjerte som kunne gjøre det.

Og for det andre: Lær hvor underfull Kristi kjærlighet er. Kristus døde for oss mens vi ennå var fiender (Rom 5,8.10).

4. Døve for evangeliets røst

Det er velkjent at mange slags slanger kan temmes ved musikkens makt. Skriften nevner det i Fork 10,11 og Jer 8,17, og mange reisende i Egypt og India har sett det. Men det sies at det finnes ett slag slange som enten er døv og ikke kan høre musikken, eller som kan gjøre seg døv en stund, så den ikke lar seg mane. Slik er det med uomvendte mennesker.

Kristus er den store temmeren, han som kan kunsten å mane. Hans røst er «som bruset av vannmasser» (Åp 1,15). «Aldri har noe menneske talt slik som denne mannen!» (Joh 7,46) Da Andreas og Peter hørte den, forlot de alt og fulgte ham, og det samme gjorde Jakob, Johannes og Matteus. Når bruden hører ham, roper hun: «Hør, der er min elskede!» (Høys 2,8) Når fårene hører hans røst, følger de ham (Joh 10,27); når de døde hører hans røst, lever de (Joh 5,25); når de som har tungt å bære, hører den, finner de hvile (Matt 11,28).

Men uomvendte mennesker vil ikke høre. De er som Manasse – de aktet ikke på det (2 Krøn 33,10). De er som jødene da Stefanus talte: De holdt seg for ørene og stormet løs (Apg 7,57).

Å, hvor mange av dere gjør ikke akkurat dette – holder dere for ørene! Hvor mange av dere stopper ørene til med larmen fra verden, med dens forretninger og bekymringer, og noen med en lyst de har kjær! Den store temmerens røst er ofte blitt hørt på dette stedet. Noen har hørt den og fulgt ham. Hvorfor blir du da stående igjen?

Lær av dette for det første hvor dumt det er. Kristus maner deg for å velsigne deg, for å føre deg til fred, tilgivelse og hellighet. «Det finnes ikke

noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved» (Apg 4,12).

Og for det andre: Lær hvor stor skylden er. Det er den aller største synden å vende seg bort fra «ham som taler fra himmelen» (Hebr 12,25). Den er nevnt sist her. Den kan ikke tilgis. All slags synd og spott kan du få forlatelse for, men vil du ikke høre Kristi røst, må du gå fortapt. Kristus banker på døren din og sier: «Om noen hører min røst … da vil jeg gå inn til ham» (Åp 3,20).

Å, tenk på hvor stor skylden er når du lar Guds Sønn bli stående utenfor døren din! Noen vil gjerne skyve skylden bort fra seg selv, men Gud vasker seg ren for den vantros skyld. Det er du som stopper øret til. «Dere står alltid Den Hellige Ånd imot» (Apg 7,51). En dag skal du få se at «den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark 16,16).

18. Inntrykkene hos naturlige mennesker er flyktige

«Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im? Hva skal jeg gjøre med deg, Juda? For deres kjærlighet er som en morgensky, lik duggen som tidlig går bort» (Hos 6,4)

Lære: Inntrykkene hos naturlige mennesker blekner bort.

Med disse ordene klager Gud over at inntrykkene hos Israel bleknet så fort at han ikke visste hva han skulle gjøre med dem. Han sier i vers 5 at han har hogd løs på dem ved profetene og drept dem ved sin munns ord, og at dommene hans var som lyset som bryter fram. Den ene gangen sendte han dem strenge og vekkende budskap om vreden som skulle komme, den andre gangen budskap om kjærlighet og nåde, like klare og like mange som solens stråler.

De ble litt grepet av budskapene. Nødens sky begynte å samle seg i pannen deres, og sorgens dugg syntes å komme fram på kinnene, men den tørket snart inn. Det var som morgenskyen og duggen som tidlig går bort.

Slik er det med alle de uomvendte i denne menigheten som til slutt skal gå fortapt. Gud har sendt dem vekkende budskap, hogd løs på dem ved profetene og drept dem ved sin munns ord. Han har også sendt dem søte og oppmuntrende budskap; dommene hans har vært som lyset som bryter fram. De tenker seg om og blir grepet en liten stund, men det dør snart bort. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

1. At inntrykkene hos naturlige mennesker blekner bort

1. *Vi viser det fra Skriften*. Skriften er full av eksempler på det.

For det første Lots hustru. Hun var nokså vakt. De to englemennenes bekymrede ansikter, deres alvorlige ord og barmhjertige hender gjorde et dypt inntrykk på henne. Også ektemannens uro og ordene hans til svigersønnene sank inn i hjertet hennes. Hun flyktet med engstelige skritt. Men etter hvert som det lysnet av dag, begynte de engstelige tankene å slites bort. Hun så seg tilbake og ble til en saltstøtte (1 Mos 19,26).

For det andre Israel ved Rødehavet. Da Israel var ført trygt gjennom det dype vannet og så fiendene sine drukne, sang de Guds pris. Hjertene deres var sterkt grepet av denne utfrielsen. De sang: «Herren er min styrke og min lovsang, han ble meg til frelse» (2 Mos 15,2). De sang hans pris, men «snart glemte de hans

gjerninger» (Sal 106,13). Tre dager etter knurret de mot Gud på grunn av det bitre vannet (2 Mos 15,22–24).

For det tredje: En gang kom en ung mann løpende til Jesus, falt på kne for ham og spurte: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?» (Mark 10,17) Overbevisningen hadde glimtet til i samvittigheten hans. Nå lå han på kne ved Kristi føtter, men aldri mer knelte han der; han «gikk bedrøvet bort» (Mark 10,22). Hans kjærlighet var som en morgensky.

For det fjerde: En gang talte Paulus for Feliks, den romerske landshøvdingen. Og da han talte om rettferdighet og avhold og den kommende dom, ble Feliks forferdet. Evangeliets forkynnelse fikk den stolte romeren til å skjelve på tronen sin – men frelste det sjelen hans? Å nei! «Gå bort for denne gangen! Når jeg får tid, skal jeg sende bud på deg igjen» (Apg 24,25). Hans kjærlighet var som en morgensky.

For det femte: Paulus talte også for kong Agrippa og hans vakre Berenike og alle offiserene og byens fremste menn. Ordet uroet Agrippas hjerte, tåren kom fram i det kongelige øyet, og et øyeblikk tenkte han på å forlate alt for Kristus. «Det mangler lite på at du overtaler meg til å bli en kristen!» (Apg 26,28) Men å, hans kjærlighet var som en morgensky og som duggen som tidlig går bort.

Over alle disse samlet skyen seg, og et øyeblikk glitret duggen i øynene deres. Men snart gikk det over, og tilbake ble det harde, steinete hjertet.

2. Vi *viser det fra erfaringen*. De fleste som hører evangeliet forkynt, har sine tider da de blir vakt. Var inntrykkene hos naturlige mennesker varige, ville de fleste bli frelst. Men vi vet at slik er det ikke. «Få er de som finner den» (Matt 7,14). Jeg tar kanskje ikke mye feil om jeg sier at det knapt finnes ti voksne menn i denne menigheten som aldri har vært urolige for sjelen sin. Likevel frykter jeg at det kan være hundrevis som til slutt skal gå fortapt.

For det første: Hvor mange har ikke hatt en vekkelsestid i barndommen, da en troende mor ba for dem, en troende far advarte dem eller en trofast søndagsskolelærer underviste dem? Hvor mange har ikke fått dype inntrykk på søndagsskolen? Men de har gått bort som morgenskyen og duggen som tidlig går bort.

For det andre: ved den første nattverden. Den første gangen de snakket med en prest om sjelen sin og hørte de gjennomtrengende spørsmålene og de trofaste advarslene hans, da de fikk adgangstegnet av hans hånd, og da de første gang tok imot brødet og vinen og satt ved Herrens bord – da skalv de, tårene gjorde øynene deres dunkle, og de gikk hjem for å be. Men snart ble det slitt bort. Verden, fornøyelser og bekymringer fylte sinnet, og alt var borte som skyen og duggen.

For det tredje: den første sykdommen. Hvor mange blir ikke lagt på sykeleiet og må se ut over gravens kant! De skjelver når de tenker på hvor uforberedt de er til å dø. Nå begynner de å love og bestemme seg: Hvis Herren sparer meg, skal jeg holde meg borte fra dårlige kamerater, jeg skal be og lese i Bibelen min. Men straks de er blitt bedre, er forsettene glemt, som skyen og duggen.

For det fjerde: det første dødsfallet i familien. For et dypt inntrykk det gjør på et følsomt hjerte! Den kjære kretsen rundt ildstedet er brutt og blir aldri hel igjen.

Nå begynner de å be og å vende seg til ham som slår. Kanskje kneler de ved det kalde legemet og lover at de ikke lenger vil vende tilbake til synd og dårskap. Eller de følger den døde til graven, med store tårer i øynene, og lover å begrave alle sine synder og dårskaper i graven til den de var glad i. Men snart blir de forandret: tårene tørker, og bønnen blir glemt. Verden tar plassen sin igjen og hersker. Deres kjærlighet er som en morgensky.

For det femte: I en vekkelsestid får mange dype inntrykk. Noen blir skremt når de ser at andre, som ikke er verre enn de selv, blir skremt. Hos mange blir følelsene vekket og hjertet beveget. Mange kommer så langt at de ønsker å bli omvendt, og de gråter og ber. Jonathan Edwards forteller at det knapt var et eneste menneske i hele byen som ikke var urolig; det fantes tegn på Guds nærvær i hvert hus. Slik har det vært her også. Og likevel, når den tiden er over, hvor snart synker de ikke tilbake i den gamle likegyldigheten! Deres kjærlighet er som en morgensky.

Kjære venner, dere er mine vitner. Jeg vet det ikke, men jeg tror ikke jeg tar feil når jeg sier at langt de fleste av dere en eller annen gang har kjent at samvittigheten har anklaget dere. Likevel vet Gud og deres egen samvittighet hvor fort disse inntrykkene har bleknet. Morgenskyen glir bort fra fjellets topp, og duggen tørker bort fra klippen og lar den være like mye klippe som før. Slik har inntrykkene deres gått bort og latt dere bli igjen med et like steinhardt hjerte.

Slik er det med dem som går fortapt. Veien til helvete er brolagt med gode forsetter, og helvete er fullt av mennesker som en gang gråt og ba for sjelen sin. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

3. Vi *viser trinnene når inntrykkene blekner bort*. Når et naturlig menneske er urolig, begynner han å bruke nådemidlene svært flittig.

For det første bønnen. Når et menneske frykter helvete, begynner han å be, og ofte får han svært ømme og søte følelser i bønnen. Så lenge inntrykkene varer, kan han være svært trofast i sin plikt.

Men «kan han påkalle Gud til hver tid?» (Job 27,10) Når uroen tar slutt, tar også den hemmelige bønnen hans slutt, litt etter litt. Ikke med én gang, men gradvis slutter han å be i lønnkammeret. Den ene gangen har han vært ute i selskap, den andre gangen er han blitt holdt lenge igjen på arbeidet, den tredje gangen sover han – og slik gir han det helt opp, litt etter litt. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

For det andre det å høre Ordet. Når et menneske først blir vakt, er han flittig til å komme når Ordet blir forkynt. Han vet at Gud særlig velsigner forkynnelsen av Ordet – at Gud har funnet for godt «å frelse dem som tror, ved forkynnelsens dårskap» (1 Kor 1,21). Han er en grepet tilhører og drikker inn det presten sier. Han er ivrig til å komme når Ordet blir forkynt, og er det forkynnelse en hverdagskveld, legger han arbeidet til side for å være der.

Men når uroen slites bort, går han først lei av hverdagsmøtet, så av sabbaten, og så søker han kanskje en mer likegyldig forkynnelse, der han kan slumre

videre til død og dom. Å, slik har det gått med tusener på dette stedet! «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

For det tredje at de søker råd hos prestene. Når sjeler kjenner at samvittigheten anklager dem, søker de ofte råd hos Kristi underhyrder. «De skal gå og gråte, og Herren sin Gud skal de søke. De skal spørre etter veien til Sion» (Jer 50,4–5).

De går til vekterne og sier: «Har dere sett ham som min sjel elsker?» (Høys 3,3) Dette er en av den trofaste hyrdens plikter, for «en prests lepper skal bevare kunnskap, lov skal hentes fra hans munn, for han er sendebud fra Herren, hærskarenes Gud» (Mal 2,7). Men når uroen dør bort, dør også dette bort. Mange kommer én gang og aldri igjen. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

For det fjerde at de holder seg borte fra synden. Så lenge et menneske kjenner seg overbevist om synd, holder han seg alltid borte fra åpen synd og flykter fra den av all makt. Han legger om livet sitt; sjelen hans blir «feid og pyntet» (Matt 12,44). Men når uroen dør bort, våkner lystene hans til live igjen, og han går tilbake som hunden til sitt eget spy og som det nyvaskede svinet til å velte seg i sølen (2 Pet 2,22).

Var det noe frelsende i inntrykkene hos naturlige mennesker, ville de bli helligere. Men tvert imot blir de verre og verre. Sju onde ånder flytter inn i det mennesket, og det siste blir verre enn det første (Matt 12,45). «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?»

2. Hvorfor inntrykkene hos naturlige mennesker dør bort

1. *De blir aldri ført til virkelig å kjenne at de er fortapt*. Sårene hos naturlige mennesker går som regel ikke dypere enn huden. Noen ganger er det bare et glimt av redsel som har skremt dem. Ofte er det følelsen av en bestemt stor synd de har gjort. Noen ganger er det bare at de blir revet med av andre – de flykter fordi andre flykter. Ofte kommer de så langt at de sier: «Jeg er en stor synder; jeg er redd det ikke finnes nåde for meg.»

Likevel blir de ikke ført til å kjenne at de er fortapt. Munnen deres blir ikke lukket (Rom 3,19), og de dekker ikke til munnen som den spedalske (3 Mos 13,45). De tror at litt bønn, sorg, anger og bedring skal være nok – om de bare kunne legge om livet sitt. De blir ikke ført til å se at alt de gjør, ikke betyr det minste for at de skal bli rettferdiggjort. Ble de ført til å kjenne at de er helt fortapt og trenger en annens rettferdighet, kunne de aldri mer finne ro i verden.

2. *De har aldri sett Kristi skjønnhet*. Et glimt av redsel kan få et menneske i kne, men det fører ham ikke til Kristus. Å nei, det er kjærligheten som må dra. Et naturlig menneske som er urolig, ser ingen skjønnhet i Kristus og ingenting som gjør ham ønskelig. Han blir ikke ført til å «skue opp til» ham han har gjennomstunget, og «sørge» (Sak 12,10).

Men når et menneske først har fått se Kristi overveldende herlighet og godhet, når han ser at i ham er det fylde av tilgivelse, fred og hellighet, da trekker han seg aldri tilbake. Han kan være i nød og mørke, men han skal stå opp og gå omkring i byen og lete etter ham som hans sjel elsker (Høys 3,2). Det hjertet som

en gang har sett Kristus, er grepet av kjærlighet til ham. Det kan aldri finne ro eller slå seg til tåls med noe som er mindre enn ham.

3. *Han har aldri hatet synden av hjertet*. Inntrykkene hos naturlige mennesker er som regel redsel. De kjenner faren ved synden, ikke urenheten i den. De kjenner at Gud er rettferdig og sann, at loven må få sin gjengjeldelse, at Guds vrede skal komme. De ser at det er helvete i syndene deres, men de kjenner ikke syndene sine som et helvete. De elsker synden; naturen deres er ikke blitt forandret. Guds Ånd bor ikke i dem, og derfor slites inntrykket lett bort, som i sand.

De som blir ført til Kristus, blir ført til å se hvor stygg synden er. De roper ikke bare: «Se, jeg er fortapt», men: «Se, jeg er uren.» Så lenge synden er i brystet deres, flykter de stadig til Kristi kors.

4. *De har ingen løfter som bevarer inntrykkene deres*. De som er i Kristus, har søte løfter. «Frykt for meg vil jeg legge i deres hjerte» (Jer 32,40). «Jeg er fullt viss på dette at han som begynte en god gjerning i dere, vil fullføre den» (Fil 1,6). Men naturlige mennesker har ingen del i disse løftene. Derfor slites uroen deres lett bort i fristelsens tid.

3. Hvor sørgelig det står til med dem

1. *Gud sørger over dem*. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?» Det må stå virkelig sørgelig til når Gud sørger. Da Kristus gråt over Jerusalem, viste det at byen var i en fortvilet stilling. For det øyet som gråt, så tydelig hva som skulle komme. Og ganske riktig – noen få år etter var den vakre byen en ruinhaug, mengder av dem som levde da, var i helvete, og barna deres var hjemløse flyktninger.

Da Kristus så omkring på fariseerne med harme, full av sorg over deres forherdede hjerter (Mark 3,5), viste det at det stod fortvilet til; han sørger ikke for ingenting. Slik kan du også her være viss på at når Gud sier disse ordene: «Hva skal jeg gjøre med deg, Efra'im?», da står det svært fortvilet til med naturlige mennesker som mister inntrykkene sine.

2. *Gud har ingen ny måte å vekke på*. Gud taler som om han ikke vet hva han skal gjøre, for å vise deg at «det ikke lenger er tilbake noe offer for synder» (Hebr 10,26). Du har hørt alle de vekkende sannhetene i Bibelen og alle de lokkende og trøstende sannhetene. Du har vært ved Sinai, i Getsemane og på Golgata. Hva mer kan jeg gjøre med deg?

Gud har trykket disse sannhetene inn på deg ved sine førelser – i trengsel, ved dødsleiet og i en tid med vidstrakt vekkelse. Du har levd i en tid da det var ti ganger mer sannsynlig enn ellers at du skulle bli virkelig omvendt. Men du er sunket tilbake. Å, «innhøstingen er forbi, sommeren er til ende», og du er ikke frelst (Jer 8,20)! Gud har ikke flere piler i koggeret, ingen nye grunner, ikke noe annet helvete og ingen annen Kristus.

3. *Dine tidligere inntrykk har ikke gjort deg noe godt*. Når skyen er tørket bort fra fjelltoppen og duggen fra klippen, er fjellet like stort som før og klippen like hard. Men når overbevisningen blekner bort fra hjertet til et naturlig menneske, blir fjellet av synder mye større og det steinharde hjertet mye hardere. Det blir mindre sannsynlig at det mennesket noen gang blir frelst. Det er som

når jern blir herdet ved at det smeltes og kjøles ned igjen, eller som når en som holder på å komme seg etter feber, får et tilbakefall og blir verre enn før.

For det første er du nå eldre, og for hver dag blir det mindre sannsynlig at du blir frelst. Hjertet ditt venner seg til sin gamle måte å tenke og føle på; det gamle kneet lærer ikke lett å bøye seg.

For det andre har du krenket Ånden. Du har latt anledningen gå fra deg; du har bedrøvet Den Hellige Ånd. Overbevisningen står ikke i din makt. Ånden er barmhjertig mot den han vil være barmhjertig mot (Rom 9,15).

For det tredje har du vent deg til å skyve overbevisningen til side. Øyelokket lukker seg av seg selv når noe kommer mot øyet. Slik er det også med hjertet hos et verdensmenneske som har øvd seg i det: det lukker seg og stenger overbevisningen ute.

For det fjerde: Når du kommer til helvete, skal du ønske at du aldri hadde hatt noen overbevisning, for den skal gjøre straffen din så mye større.

Nå ber jeg inderlig alle dere som har fått et inntrykk: La det ikke gli fra dere! Det er en stor nåde å leve der evangeliet blir forkynt, enda større å leve i en vekkelsestid, og enda større at Gud øser sin Ånd inn i hjertet ditt og vekker sjelen din. Forsøm det ikke, vend ikke tilbake! «Husk Lots kone!» (Luk 17,32) «Fly for ditt liv! Se deg ikke tilbake og stans ikke noe sted på hele sletten. Fly opp i fjellene for at du ikke skal bli revet bort!» (1 Mos 19,17)

19. Gjør det du kan

«*Hun gjorde det hun kunne. Hun har på forhånd salvet mitt legeme til gravferden*» (*Mark* 14,8)

Lære: Gjør det du kan.

Av Johannesevangeliet (Joh 11,2) lærer vi at denne kvinnen var Maria, søster til Lasarus og Marta. Vi har allerede sett at hun var en framstående troende: «Hun satte seg ved Jesu føtter og lyttet til hans ord» (Luk 10,39). Jesus sa selv om henne: «Maria har valgt den gode del, som ikke skal bli tatt fra henne» (Luk 10,42).

Nå er det godt å se den samme Maria utmerke seg på en annen måte – ikke bare som en troende som stille lytter, men som en troende som handler. Mange synes å tro at det å være troende er å ha visse følelser og erfaringer. De glemmer hele tiden at dette bare er blomstene, og at frukten må komme etter. Det er godt at grenen blir podet inn, og godt at saften strømmer inn i den, men det er frukten som er målet. Slik er troen god, og freden og gleden er gode, men hellig frukt er målet vi er frelst for.

Jeg håper at mange av dere sist sabbat var som Maria – at dere satt ved Gjenløserens føtter og lyttet til hans ord. Nå vil jeg at dere skal ligne Maria også i dette: at dere gjør det dere kan for Kristus. Er dere «dyrt kjøpt», så la legemet og ånden, som tilhører Gud, være til ære for ham (1 Kor 6,20). «Jeg formaner dere altså … ved Guds miskunn» (Rom 12,1).

1. Dette kan vi gjøre

1. *Vi kunne elske Kristus mer, og be og lovprise mer.* Det denne kvinnen gjorde, gjorde hun for Kristus. Jesus hadde frelst sjelen hennes, han hadde frelst broren og søsteren hennes, og hun kjente at hun ikke kunne gjøre for mye for ham. Hun kom med en alabastkrukke med svært kostbar salve, brøt krukken og helte salven ut over hodet hans. Hun elsket nok disiplene hans, den hellige Johannes og den åpenhjertige Peter, men Kristus elsket hun mer. Hun elsket nok Kristi fattige og var ofte god mot dem, men Jesus elsket hun mer.

Over hans velsignede hode, som så snart skulle krones med torner, og over hans velsignede føtter, som så snart skulle gjennombores av nagler, helte hun den dyrebare salven. Slik skulle vi gjøre. Er vi frelst av Kristus, skal vi øse ut vår beste kjærlighet over ham. Det er godt å elske disiplene hans, godt å elske tjenerne hans og godt å elske hans fattige, men best er det å elske ham selv.

Vi kan ikke lenger nå hans velsignede hode eller salve hans hellige føtter. Men vi kan falle ned ved hans fotskammel og øse ut vår kjærlighet til ham. Det var ikke salven Jesus brydde seg om – hva bryr vel herlighetens Konge seg om litt salve? Nei, det Kristus bryr seg om, er det elskende hjertet som blir øst ut over føttene hans – tilbedelsen, lovprisningen, kjærligheten og bønnene fra den troendes knuste hjerte. Det nye hjertet er den alabastkrukken som Jesus elsker.

Å, brødre, kunne dere ikke gjøre mer på denne måten? Kunne dere ikke bruke mer tid på å øse ut hjertet for Jesus – bryte krukken og fylle rommet med duften av lovprisningen deres? Kunne dere ikke be mer enn dere gjør om å bli fylt av Ånden, og om at Ånden må bli utøst over prestene, over Guds folk og over en uomvendt verden? Jesus elsker tårer og sukk fra et knust hjerte.

2. *Vi kunne leve et helligere liv.* Slik blir menigheten beskrevet i Høysangen: «Hvem er hun som kommer opp fra ørkenen, som røkstøtter, omduftet av myrra og virak, av alle kremmerens krydder?» (Høys 3,6) Den troendes hellighet er som den mest dyrebare vellukt. Når en hellig troende går gjennom verden, fylt av Ånden og mer enn seierherre (Rom 8,37), fyller duften rommet – «det er som om en engel rystet sine vinger».

Var verden full av troende, ville den være som et bed med krydderurter. Men å, hvor få troende bærer mye av himmelens duft med seg! Hvor mange kunne ikke du bli redskap til å frelse, om du levde et hellig liv som stemte med det du bekjenner – om det var tydelig at du var et offer bundet til Guds alter!

Slik kunne hustruer vinne mennene sine uten ord, når mennene ser hvor rent og gudfryktig de lever (1 Pet 3,1–2). Slik kunne foreldre frelse barna sine, når barna ser at de er hellige og glade. Og slik har barn ofte frelst foreldrene sine. Tjenere, vær i alt «en pryd for Guds, vår frelsers lære» (Tit 2,10), la lyset deres skinne for menneskene (Matt 5,16)! Den fattigste kan gjøre dette like godt som den rikeste, den yngste like godt som den eldste. Å, det finnes ikke noe bevis som et hellig liv!

3. *Dere kunne søke andres frelse*. Er du virkelig ført til Kristus og frelst, da vet du at det finnes et helvete, og at alle de uomvendte rundt deg skynder seg mot det. Du vet at det finnes en Frelser, og at han hele dagen rekker hendene sine ut til syndere (Rom 10,21). Kunne du ikke gjøre mer enn du gjør for å frelse syndere? Gjør du alt du kan?

Du sier at du *ber* for dem. Men er det ikke hykleri å be og ikke gjøre noe? Vil Gud høre slike bønner? Er du ikke redd for at bønner uten arbeid bare egger Gud til vrede? Du sier at du ikke kan tale, at du ikke er lærd. Vil den unnskyldningen holde i dommen? Trengs det mye lærdom for å si til medsyndere at de går fortapt? Om huset deres stod i brann, trengtes det da mye lærdom for å vekke dem som sov?

Begynn hjemme. Kunne du ikke gjøre mer for frelsen til dem du har hjemme? Har du barn eller tjenere, har du da gjort alt du kan for dem? Har du gjort alt du kan for å legge sannheten fram for dem, få dem til å høre en levende forkynnelse og få dem til å be og slippe synden?

Gjør du det du kan for naboene dine? Kan du gå forbi dem år etter år og se dem på den brede veien uten å advare dem? Bruker du småskriftene flittig, og

gir du dem som trenger det, et skrift som passer for dem? Får du sabbatsbrytere til å gå til Guds hus? Gjør du noe i søndagsskolen? Kunne du ikke fortelle små barn hvordan de blir frelst? Gjør du det du kan for verden? «Åkeren er verden» (Matt 13,38).

4. *Gi Kristi fattige mat*. Jeg er langt fra å mene at vi skal gå forbi de fattige som er ugudelige. Men Kristi fattige er våre brødre og søstre. Gjør du det du kan for dem? På den store dagen skal Kristus si til dem ved sin høyre side: «Kom hit, dere som er velsignet av min Far! … For jeg var sulten, og dere ga meg mat» (Matt 25,34–35). De står i Kristi sted.

Kristus trenger ikke lenger Marias salve, Martas gjestfrihet eller samaritankvinnens vann. Han er hevet over slikt og skal aldri mer trenge det. Men han har latt mange av sine brødre og søstre bli igjen i denne verden, noen syke, noen halte, noen som Lasarus, fulle av sår. Og han sier: Det dere gjør mot dem, gjør dere mot meg (Matt 25,40). Lever du enkelt for å ha mer å gi bort? Legger du bort forfengelige og prangende klær for å kunne kle de nakne? Er du nøysom med det du har, så ingenting går til spille?

2. Hvorfor vi skal gjøre det vi kan

1. *Kristus har gjort det han kunne for oss*. «Hva var det mer å gjøre med min vingård, som jeg ikke alt hadde gjort med den?» (Jes 5,4) Han syntes ingenting var for mye å gjøre og lide for oss. «Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8). «Ingen har større kjærlighet enn denne» (Joh 15,13). Hele livet hans, fra krybben i Betlehem til korset på Golgata, gikk med til arbeid og uendelige lidelser for oss. Alt vi skulle ha lidt, led han; all den lydighet vi skulle ha vist, viste han.

Hele sitt liv i herligheten bruker han for oss. «Han lever alltid for å gå i forbønn» for oss (Hebr 7,25). Han er hode over alle ting for oss (Ef 1,22) og får alt i alle verdener til å samvirke til vårt beste (Rom 8,28).

Det er nesten ikke til å tro at hver person i Guddommen har gitt seg selv til oss for å være vår. Faderen sier: «Jeg er din Gud» (Jes 41,10); Sønnen: «Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg» (Jes 43,1); Den Hellige Ånd gjør oss til et tempel: «Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem» (2 Kor 6,16). Er det da for mye at vi gjør alt vi kan for ham – at vi gir oss helt til ham som ga seg selv for oss (Gal 2,20)?

2. *Satan gjør alt han kan*. Noen ganger kommer han som en løve: «Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke» (1 Pet 5,8). Noen ganger kommer han som en slange, «likesom slangen dåret Eva» (2 Kor 11,3), og noen ganger som en lysets engel (2 Kor 11,14).

Han gjør alt han kan for å friste og dåre de hellige. Han fører dem vill ved falske lærere, sprøyter spott og urene tanker inn i sinnet deres og skyter brennende piler mot sjelen deres (Ef 6,16). Han egger verden til å hate og forfølge dem, far og mor mot barna og bror mot bror.

Han gjør alt han kan for å holde ugudelige mennesker fanget. Han blinder sinnet deres, lar dem ikke lytte til evangeliet, senker dem ned i svinaktige lyster og driver dem til fortvilelse. Når han vet at han bare har en liten tid, raser han enda mer (Åp 12,12). Å, skulle ikke vi gjøre alt vi kan, når Satan gjør alt han kan?

3. *Vi har en gang gjort alt vi kunne i motsatt retning.* Dette var en av de store grunnene til at Paulus gjorde alt han kunne: «Jeg takker ham … Kristus Jesus, vår Herre, … idet han satte meg til tjenesten, enda jeg før var en spotter og forfølger og voldsmann» (1 Tim 1,12–13). Han kunne aldri glemme hvordan han hadde forfulgt Guds menighet og herjet den. Derfor var han like ivrig etter å bygge den opp og føre menn og kvinner til Kristus. Han forkynte den troen han før hadde prøvd å utrydde (Gal 1,23).

Slik var det også med Peter: «… slik at dere ikke lenger skal leve etter menneskers lyster, men etter Guds vilje, den tiden dere ennå skal være i kjødet. For det er nok at dere i den tiden som er gått, har gjort hedningenes vilje ved å ferdes i skamløshet, lyster, drukkenskap, festing, drikkelag, og i skammelig avgudsdyrkelse» (1 Pet 4,2–3). Slik var det med John Newton: «Hvordan kan den gamle spotteren fra Afrika tie?»

Og slik er det med mange av dere. Dere løp grådig etter synden. Dere sparte verken strev eller kostnad, verken helse, penger eller tid, for å få en eller annen syndig nytelse. Hvordan kan dere nå være gjerrige mot Kristus? Tjen bare Kristus like ivrig som dere en gang tjente djevelen!

4. *Kristus skal vedkjenne seg det vi gjør, og lønne det.* Kristus velsigner det arbeidet som gjøres i tro. Gud gjør ikke ord av menneskelig visdom til piler, men troens ord. En liten jentes ord ble velsignet i syreren Naamans hus (2 Kong 5,2–3). «Følg meg!» ble gjort til pilen som gjennomboret Matteus' hjerte (Matt 9,9). For Gud er det det samme om han frelser ved mange eller ved dem som ingen kraft har (1 Sam 14,6; 2 Krøn 14,11). Gjorde dere alt dere kan, ville byen bli fylt av duften.

Kristus skal lønne det. Han forsvarte Marias kjærlighetsgjerning og sa at det hun gjorde, skulle fortelles over hele verden (Matt 26,13). Og det skal også bli fortalt i dommen. Ikke engang et beger kaldt vann skal han gå forbi (Matt 10,42). «Vel gjort, du gode og tro tjener!» (Matt 25,21)

5. *Gjør du ikke alt du kan, hvordan kan du da vise at du er en kristen?* «En ren og usmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden» (Jak 1,27). Du tar sørgelig feil om du tror at det å være kristen bare er å ha visse oppfatninger, overbevisninger og åndelige gleder. Det er godt og vel. Men fører det ikke til et liv som er overgitt til Gud, er jeg redd det hele er selvbedrag. «Om noen er i Kristus, da er han en ny skapning» (2 Kor 5,17).

3. Svar på innvendinger

Innvending: Verden vil spotte oss. *Svar:* Det er sant. De spottet Maria og kalte det sløsing og ødselhet. Likevel sa Kristus at det var godt gjort. Slik er det også med deg: Gjør du det du kan, vil verden le av deg, men Kristus skal smile til deg. De spottet Kristus da han var full av nidkjærhet; de sa at han var gal og hadde en ond ånd (Joh 10,20). De spottet Paulus og sa at han var fra forstanden (Apg 26,24). Og slik går det med alle Kristi levende lemmer. «I samme grad som dere har del i Kristi lidelser, skal dere glede dere» (1 Pet 4,13). «Holder vi ut, skal vi også herske sammen med ham» (2 Tim 2,12).

Innvending: Hva kan jeg gjøre? Jeg er bare en kvinne. *Svar*: Maria var en kvinne, og likevel gjorde hun det hun kunne. Maria Magdalena var en kvinne, og likevel var hun først ved graven. Føbe var en kvinne, og likevel var hun til hjelp for mange, også for Paulus (Rom 16,2). Dorkas var en kvinne, og likevel laget hun kapper og klær til de fattige i Jaffa (Apg 9,39).

Innvending: Jeg er bare et barn. *Svar*: «Fra småbarns og diebarns munn har du beredt deg lovprisning» (Matt 21,16). Gud har ofte brukt barn til å omvende foreldrene deres.

Innvending: Jeg har for lite nåde til å gjøre godt. *Svar*: «Den som sprer velsignelse, skal trives. Og den som lesker andre, han blir selv forfrisket» (Ordsp 11,25). «For det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham» (Kol 1,19). Det finnes et fullt forråd av Ånden til å lære deg å be, og et fullt forråd av nåde til å døde syndene dine og gi nytt liv til nådegavene dine. Bruker du anledningene til å tale med andre, skal Gud gi deg rikelig. Gir du mye til Guds fattige, skal du aldri mangle rikelig forråd.

«Gud er mektig til å gi dere all nåde i rikelig mål, for at dere alltid og i alle ting kan ha alt det dere trenger til, og ha overflod til all god gjerning» (2 Kor 9,8). «Bær hele tienden inn i forrådshuset … Prøv meg på denne måten» (Mal 3,10). «Vis Herren ære med gaver av ditt gods og med førstegrøden av hele din avling! Så skal dine lagerhus fylles med overflod og dine pressekar flyte over av most» (Ordsp 3,9–10).

26. april 1842

20. Motiver for å gripe tak i Jesus

«Ikke *før var jeg gått fra dem, så fant jeg ham som min sjel elsker. Jeg grep fatt i ham, og jeg slipper ham ikke før jeg har ført ham til min mors hus, til hennes kammer som har født meg*» (Høys 3,4)

Har du funnet ham som din sjel elsker? Har du i dag sett hans skjønnhet, hørt hans røst, trodd vitnesbyrdet om ham, sittet i hans skygge og fått samfunn med ham? Hold ham da fast, og slipp ham ikke!

1. Hvorfor vi skal holde ham fast

1. F*ordi freden er å finne i ham*. «Da vi nå er rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud» (Rom 5,1) – ikke fred med oss selv, ikke fred med verden, med synden eller med Satan, men fred med Gud.

Sann fred fra Gud finnes bare i troen – bare når vi holder Kristus fast. Slipper du ham, slipper du din rettferdighet, for det er hans navn: «Herren, vår rettferdighet» (Jer 23,6). Da står du uten rettferdighet, uten noe som dekker deg for Guds vrede, uten vei til Faderen. Loven skal igjen fordømme deg, Guds mørke blikk skal igjen kaste skygge over deg, og samvittighetens redsler skal komme over deg igjen.

Hold ham derfor fast, og slipp ham ikke! Hva du enn slipper, så slipp ikke Kristus. For «han er vår fred» (Ef 2,14) – ikke kunnskapen, ikke følelsene. Stol på ham alene!

2. F*ordi helligheten strømmer fra ham*. Det finnes ingen sann hellighet i denne verden som ikke springer ut fra ham. En levende Kristus er hellighetens kilde for alle hans lemmer. Så lenge vi holder ham fast og ikke slipper ham, er vår hellighet trygg. Han har påtatt seg å bevare oss fra å falle. Han elsker oss for høyt til å la oss falle inn under syndens herredømme. Han har gitt sitt ord: «Min Ånd vil jeg gi inne i dere» (Esek 36,27). Det ville vanære ham om noen som holder seg til ham, fikk leve i synd.

Slipper du ham, faller du i synd. Du har ingen kraft, ikke noe forråd av nåde, ingen makt til å stå imot tusen fiender – og ingen løfter. «Er Gud for oss, hvem er da imot oss?» (Rom 8,31) Men slipper du hans armer, hvor er du da?

3. F*ordi håpet om herligheten er i ham*. «Vi roser oss av håp om Guds herlighet» (Rom 5,2). Har du funnet Jesus i dag, da har du funnet veien inn til herligheten. Du kan si: Bare noen få skritt til, og så skal jeg «for alltid være

sammen med Herren» (1 Tess 4,17). Da skal jeg være fri for smerte og sorg, fri for synd og svakhet, fri for fiender.

Så lenge du holder Kristus fast, kan du se veien helt fram til domstolen. «Du leder meg ved ditt råd, og deretter tar du meg opp i herlighet» (Sal 73,24). Det gir en slik glede og en slik henrivende lengsel etter den himmelske verden!

Men slipp Kristus, så er alt dette borte. Slipp Kristus, og hvordan kan du da dø? Truende skyer ligger over graven. Slipp ham, og hvordan kan du da gå til dommen – hvor kan du da stå fram?

2. Hvordan vi holder ham fast

1. *Kristus lover å holde deg fast ved seg*. Holder du virkelig Kristus fast i dag, er du i en svært salig stilling. For Kristus har påtatt seg å holde deg fast ved seg. «Min sjel henger fast ved deg, din høyre hånd holder meg oppe» (Sal 63,9). Han som har skapt verden, er også den som holder den oppe. Slik er det også med sjelen: han som har skapt den på ny, holder den i live. Dette må vi aldri glemme.

Ikke bare støtter bruden seg på sin elskede (Høys 8,5), men «hans venstre hånd er under mitt hode, og hans høyre hånd favner meg» (Høys 2,6). «Det var jeg som lærte Efra'im å gå og tok dem på mine armer» (Hos 11,3). Det er godt at et barn holder seg fast rundt halsen på moren. Men å, det ville være en svak støtte om ikke morens arm la seg om barnet og trykket det inn til brystet hennes. Troen er god, men å, den er ingenting uten den nåden som ga den. «Frykt for meg vil jeg legge i deres hjerte» (Jer 32,40).

2. *Troen på Kristus*. Den eneste måten å holde fast på er å tro mer og mer. Bli bedre kjent med Kristus, med hans person, hans verk og hans vesen. Hver side i evangeliene åpner et nytt trekk ved ham; hver linje i brevene viser nye dybder i hans verk. Få mer tro, så får du et fastere grep.

En plante med bare én rot kan lett rykkes opp med hånden, tråkkes ned av et villdyr eller blåses over ende av vinden. Men en plante som har slått tusen røtter ned i jorden, blir stående. Troen er som roten. Mange tror bare litt om Kristus, kanskje bare én ting. Hver ny sannhet om Jesus er en ny rot som slås ned i jorden.

Tro mer inderlig! En rot kan gå i riktig retning, men går den ikke dypt, rykkes den lett opp. Be om en dypt rotfestet tro. Be om å bli stadfestet, styrket og grunnfestet (1 Pet 5,10). Se lenge og inderlig på Jesus – ofte, ofte! Vil du kunne kjenne igjen en mann som skal reise bort, ser du nøye på ansiktet hans. Se slik på Jesus – dypt og inderlig, til hvert trekk er risset inn i hjertet ditt. Thomas Scott overvant dødsfrykten ved å se inderlig på det døde barnet sitt, som var død i Herren.

3. *Bønnen*. Tenk på Jakob ved Betel. «La ham gripe fatt i min styrke» (Jes 27,5). Du må begynne å be på en annen måte enn før. La det være et virkelig samfunn med Gud, slik Hiskia, Jakob og Moses hadde det.

4. *At vi ikke krenker ham*. For det første ved latskap. Når sjelen blir søvnig eller likegyldig, går Kristus bort. Ingenting krenker Kristus mer enn latskap. Kjærligheten er alltid virksom, og når den er i hjertet, holder den oss våkne.

Mang en natt holdt hans kjærlighet til oss ham våken. Kan du da ikke våke én time med ham (Matt 26,40; Høys 5,2)?

For det andre ved avguder. Du kan ikke holde fast på to ting. Holder du Kristus fast i dag og griper etter noe annet i morgen, kan han ikke bli hos deg. Han er en nidkjær Gud (2 Mos 34,14). Du kan ikke beholde verdslige venner og Kristus på samme tid. «Dårers venn går det ille» (Ordsp 13,20). Da arken kom inn i Dagons hus, falt avguden flatt ned (1 Sam 5,3).

For det tredje ved at vi ikke vil bli helliggjort. Når Kristus utvelger oss og drar oss til seg, er det for å helliggjøre oss. Ofte blir Kristus bedrøvet og går bort fordi vi vil holde fast på én synd.

For det fjerde ved et uhellig hjem. «Jeg … har ført ham til min mors hus.» Husk å ta Kristus med deg hjem og la ham råde i huset ditt. Vandrer du med Kristus ute, men aldri tar ham med deg hjem, skal dere snart skilles for alltid.

21. Kristus i dere, håpet om herlighet

«For dem ville Gud kunngjøre hvor rik på herlighet dette mysteriet er blant hedningefolkene, det er: Kristus i dere, håpet om herlighet» (Kol 1,27)

Evangeliet blir her beskrevet som «Kristus i dere, håpet om herlighet». Disse ordene kan forstås på to forskjellige måter, og jeg kan ikke sikkert avgjøre hvilken som er den rette. Det er mulig at begge er ment. Jeg skal legge fram begge.

1. Kristus grepet ved troen

«Kristus i dere» betyr Kristus grepet ved troen som vår rettferdighet og styrke. Og det er den sikre grunnen vi bygger vårt håp om herlighet på. I denne betydningen synes ordene å være brukt i Ef 3,17: «at Kristus må bo ved troen i deres hjerter». Når en synders hjerte blir åpnet av Den Hellige Ånd, og Frelserens skjønnhet og herlighet blir vist ham, da griper hjertet Kristus innerst inne og holder seg til ham.

Hver gang sjelen får se noe nytt av Kristus, griper den Herren Jesus på ny, innerst inne, og holder seg til ham. Hver hån, hver fristelse, hvert fall i synd og hvert tap gjør at sjelen griper Herren Jesus mer virkelig, fastere og fullere. Slik kan en si at Kristus bor i hjertet ved en stadig tro, som det står i Ef 3,17: «at Kristus må bo ved troen i deres hjerter».

Kristus grepet på denne måten er håpet om herlighet. Denne stadige, blivende troen – dette faste grepet om Kristus som hele vår rettferdighet – gir et rolig, søtt, fullt og fredfullt håp om herlighet. Den sjelen som kan si: Kristus er min, kan også si: Herligheten er min. For vi trenger ikke noe annet enn Kristus til å skjule oss på dommens dag. Kan du si at Kristus slik er i deg, håpet om herlighet? Har du ikke Kristus, har du ikke noe godt håp om herlighet.

2. Kristus som vinner skikkelse i sjelen ved Ånden

Se Gal 4,19: «inntil Kristus vinner skikkelse i dere». Også Kristus som vinner skikkelse i sjelen, er håpet om herlighet, og dette mener jeg er den fulle meningen med verset. Slik står det også: «Bli i meg, så blir jeg i dere» (Joh 15,4); «jeg i dem og du i meg» (Joh 17,23); «og jeg i dem» (Joh 17,26).

1. *Kristi sinn vinner skikkelse i sjelen.* «Vi har Kristi sinn» (1 Kor 2,16). Med sinnet mener jeg menneskets evne til å tenke. Hver troende har fått Kristi sinn

formet i seg. Han tenker slik Kristus tenker. Det er «sindighets ånd» (2 Tim 1,7), og det er å «ha det samme sinn i Herren» (Fil 4,2). Jeg mener ikke at en troende har det samme altseende sinnet og den samme ufeilbarlige dommen om alt som Kristus har. Men så langt lyset hans rekker, ser han tingene slik Kristus ser dem.

Han ser synden slik Kristus ser den. Kristus ser at synden er ond og bitter. Han ser at den er uren og avskyelig, og at alle dens gleder er bedrag. Han ser at den er forferdelig farlig. Han ser at synd og lidelse ikke kan skilles. Slik ser også den troende det.

Han ser evangeliet slik Kristus ser det. Kristus ser en underfull herlighet i evangeliet, i den frelsesveien han selv har fullført. For ham er det en helt fullkommen frelse, helt fri, en frelse som gir Gud den største ære og gjør mennesket salig. Slik ser også den troende det.

Han ser verden slik Kristus ser den. Kristus visste hva som bodde i mennesket (Joh 2,25). Han så på denne verden som tomhet sammenlignet med sin Fars smil. Rikdommen, æren og gledene i den var for ham ikke verdt et sukk. Han så at den forgår. Slik ser også den troende det.

Han ser tiden slik Kristus så den. «Jeg må gjøre hans gjerninger som har sendt meg, så lenge det er dag. Natten kommer» (Joh 9,4). «Jeg kommer snart» (Åp 22,20). Slik ser den troende på tiden.

Han ser evigheten slik Kristus ser den. Kristus så alt i evighetens lys. «I min Fars hus er det mange rom» (Joh 14,2). I Kristi øyne har alt bare verdi i den grad det har betydning for evigheten. Slik er det også med de troende.

2. *Kristi hjerte*. Med hjertet mener jeg følelsene, den delen av oss som elsker eller hater, håper og frykter. Vi har fått Kristi hjerte formet i oss. «Min Ånd vil jeg gi inne i dere» (Esek 36,27), «jeg i dere» (Joh 14,20), «mine ord blir i dere» (Joh 15,7).

For det første den samme kjærligheten til Gud. For en inderlig glede Jesus hadde i sin Far! «Rettferdige Far! Verden har ikke kjent deg, men jeg har kjent deg» (Joh 17,25). «Jeg er ikke alene, for Faderen er med meg» (Joh 16,32). «Jeg priser deg, Far» (Matt 11,25). «Abba, Far!» (Mark 14,36) «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Luk 23,46) Slik er det med hver troende.

For det andre den samme gru for at Gud skal vende ansiktet bort. «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Sal 22,2) «I dødens støv legger du meg» (v. 16). «Din vrede ligger tungt på meg» (Sal 88,8). «Du har løftet meg opp og kastet meg bort» (Sal 102,11). Slik er det også med Guds barn. «Jeg må si til Gud, min klippe: Hvorfor har du glemt meg?» (Sal 42,10)

For det tredje den samme kjærligheten til de hellige. «Jeg holder meg til de hellige som er i landet, de herlige, som jeg har all min glede i» (Sal 16,3). «Som han hadde elsket sine egne som var i verden, slik elsket han dem til det siste» (Joh 13,1). «Ingen har større kjærlighet enn denne at han setter sitt liv til for vennene sine» (Joh 15,13). «Jeg kommer igjen og skal ta dere til meg» (Joh 14,3). «Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?» (Apg 9,4) Slik er det med alle sanne troende. «Hver den som elsker, er født av Gud» (1 Joh 4,7).

For det fjerde medfølelse med syndere. Dette var hovedtrekket ved Kristus. Det førte ham fra himmelen for å dø. Det fikk ham til å gråte over Jerusalem

og lengte etter å samle barna hennes (Luk 13,34). Det gjør at han venter med å komme, «for han vil ikke at noen skal gå fortapt» (2 Pet 3,9). Alle som hører Kristus til, ligner ham i dette. Det samme hjertet banker i dem.

For det femte ømhet mot de vakte. «Han skal ikke knuse et knekket siv» (Matt 12,20). Å, for en ømhet det var i de leppene som sa: «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære» (Matt 11,28)! Slik er alle kristne.

3. *Kristi liv.* I det store og hele lever de troende det samme livet som Kristus levde i verden. De faller nok mange ganger og blir kalde, men likevel er hovedstrømmen i livet deres at Kristus lever i dem. «Kristus lever i meg» (Gal 2,20). «Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem» (2 Kor 6,16).

De bærer hån som han. Han «skjelte ikke igjen når han ble utskjelt og truet ikke når han led» (1 Pet 2,23). Kristus kjente hånen skarpt: «Spott har brutt mitt hjerte» (Sal 69,21). Likevel skjelte han ingen ut, men ba for dem. Slik gjør også de troende.

De gjør godt som han. «Han gikk omkring og gjorde vel» (Apg 10,38). Han gjorde det til sin mat og drikke (Joh 4,34). Slik gjør alle som har fått Kristus formet i seg. De glemmer ikke «å gjøre godt og dele med andre» (Hebr 13,16). De er verdens almissegivere. De «delte ut til alle» (Apg 2,45).

De er skilt fra syndere som han (Hebr 7,26). Kristus gikk uplettet midt iblant syndere. Som en lysstråle som trenger inn i et skittent fangehull, eller som en elv som renser og gjør landet fruktbart uten selv å bli uren, slik gikk Kristus gjennom denne verden. Og slik gjør alle hans egne. «Det onde vil jeg ikke vite av» (Sal 101,4).

Men hvordan kan Kristus som vinner skikkelse i oss, være håpet om herlighet?

For det første ikke ved loven. Kristus i sjelen er ikke vår rett til herligheten. Den retten må vi ha i en fullkommen rettferdighet, men Kristus i sjelen er ikke fullkommen. De fleste mangler sørgelig mye av de viktigste trekkene ved Kristus. Det er Kristus *for* oss, grepet ved troen, som er vår rett til herligheten. Kristus er vår bryllupsdrakt, «Herren, vår rettferdighet» (Jer 23,6). Dette og dette alene kan gi oss frimodighet på dommens dag.

For det andre er Kristus i oss likevel virkelig håpet om herlighet. (1) Det er et tegn på at vi har trodd på Kristus. Et menneske kan vite at han har trodd på Kristus, uten noen slike tegn: «Den som tror på Guds Sønn, har vitnesbyrdet i seg selv» (1 Joh 5,10). Men har et menneske trodd, ser en snart virkningene. Kristus vinner skikkelse i ham, og da har han et dobbelt vitnesbyrd om at Kristus er hans. «Den som ikke har disse tingene, han er nærsynt og blind» (2 Pet 1,9).

(2) Det gjør oss skikket for herligheten. En hellig troende kjenner at himmelen er begynt. «Guds rike er inne i dere» (Luk 17,21). Han kan si: Nå vet jeg at jeg snart skal være i himmelen, for den er alt begynt i meg. Kristus lever i meg. Snart skal jeg for alltid være sammen med Herren.

Anvendelse: La oss bruke dette på oss selv.

1. *Har du den retten til herligheten som loven krever*? Den er Kristus som bor i deg ved troen. Du har hørt hvordan de som blir opplyst av Gud, griper Kristus og ikler seg ham for alltid som sin rettferdighet. Har du gjort det? Har du ikledd

deg Kristus (Rom 13,14)? Dette er den eneste rett til herligheten som holder for loven. Har du ikke den, er håpet ditt en drøm.

2. *Er du skikket for herligheten*? Det er du når Kristus vinner skikkelse i deg. Lever Kristus i deg, og ferdes han i deg? «Uten helliggjørelse skal ingen se Herren» (Hebr 12,14).

Dundee, 1843. Til slutt i notatene han skrev etter talen, står det: «En svært god og høytidelig kveld.»

22. En forkastet

«Så løper jeg da ikke som på det uvisse, jeg kjemper ikke som en som fekter i løse luften. Men jeg undertvinger mitt legeme og holder det i trelldom, for at jeg som forkynner for andre, ikke selv skal bli forkastet» (1 Kor 9,26–27)

Merk dere: 1. *Hvor inderlig Paulus søkte himmelriket*. «Så løper jeg da ikke som på det uvisse, jeg kjemper ikke som en som fekter i løse luften» (v. 26). Paulus skrev slik lenge etter at han var blitt omvendt. Han kunne si: «For meg er det å leve Kristus, og å dø en vinning.» Han kjente at det var bedre å bryte opp og være med Kristus. Han visste at det lå en krans gjemt for ham. Og likevel – se hvor ivrig han var etter å komme videre i det guddommelige livet! Han var som en som løp om en pris ved de greske lekene.

Slik bør alle omvendte søke frelsen: «Løp da slik at dere kan vinne den!» Mange slår seg til ro etter omvendelsen og sier: «Jeg er trygg, jeg trenger ikke kjempe mer.» Men Paulus jaget mot målet.

2. *Én bestemt ting han var svært ivrig etter*. «Jeg undertvinger mitt legeme og holder det i trelldom.» Ved de greske lekene hadde han sett at de som skulle løpe og kjempe, var svært nøye med dette: «Enhver som deltar i idrettstevling, er avholdende i alt» (v. 25). Dette strevde også Paulus etter: å være avholdende i alt, særlig i mat og drikke. «Jeg undertvinger mitt legeme og holder det i trelldom.»

3. *Grunnen til all denne iveren*. «For at jeg som forkynner for andre, ikke selv skal bli forkastet.» Det var ikke slik at Paulus manglet visshet om sin frelse. Men han kjente dypt at hans høye embete i kirken ikke ville frelse ham. Han var en av apostlene – hedningenes apostel – og hadde arbeidet mer enn alle de andre. Mange var blitt omvendt ved hans tjeneste. Likevel visste han at dette ikke ville bevare ham fra å bli forkastet. Judas hadde forkynt for andre, og ble likevel forkastet.

Paulus kjente også at om han levde et ugudelig liv, ville han helt sikkert bli forkastet. Han visste at det å leve i synd og det å bli forkastet henger uløselig sammen. Derfor drev dette ham stadig til hellig flid.

Det han fryktet, var å bli «forkastet». Ordet blir ofte oversatt med «uverdig» eller «vraket». Det er hentet fra prøvingen av metaller: slagget, det som kastes bort, kalles vraket eller forkastet. Hva vil det da si å bli forkastet?

1. Bort fra Gud

Ugudelige mennesker skal bli støtt bort fra Gud. «Gå bort fra meg, dere som er forbannet» (Matt 25,41). «Den straffen de skal lide, blir en evig fortapelse borte fra Herrens åsyn og fra hans makts herlighet» (2 Tess 1,9).

1. *Bort fra Kristus.* Nå er ugudelige mennesker ofte nær Kristus. Kristus står for døren deres og banker. Han rekker sine hender ut til dem hele dagen. Han taler til dem i Bibelen og i evangeliet som blir forkynt. Han sier: «Kom til meg, og jeg vil gi dere hvile. Den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut.»

Men når Kristus avsier dommen: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet», blir det ikke ett eneste bank mer, ikke én innbydelse mer, ikke ett kjærlig tilbud mer. Kristus er den eneste veien til Faderen, men da skal den være stengt for alltid. Kristus er den eneste døren, men da skal den være lukket for evig.

Det er de forløstes salighet at de skal være med Kristus. «I dag skal du være med meg.» De har lyst til å være borte fra legemet og hjemme hos Herren. «Så skal vi for alltid være sammen med Herren.» «Hans tjenere skal tjene ham. De skal se hans åsyn.» Dette er det som bevarer den evige roen i de forløstes bryst. Men de ugudelige skal bli støtt bort fra alt dette: «Bind hender og føtter på ham og kast ham ut i mørket utenfor!»

2. *Bort fra Gud.* Riktignok kan de ugudelige aldri bli støtt bort fra Guds nærvær. «Vil jeg rede mitt leie i dødsriket, se, da er du der» (Sal 139,8). Job sier: «Dødsriket ligger åpent for ham og avgrunnen uten dekke» (Job 26,6). Hans allmektige kraft skaper helvete, og hans ånde tenner det: «Som en svovelstrøm tenner Herrens ånde det i brann» (Jes 30,33). Men de skal bli forvist:

For det første fra å eie Gud. Gud sa til Abraham: «Jeg er ditt skjold. Din lønn skal være meget stor.» Gud gir seg selv til den troende sjel og sier: «Jeg vil være din Gud.» David sier: «Gud er mitt hjertes klippe og min del for evig.» Hvem kan beskrive gleden hos dem som eier Gud og har ham, den uendelige Gud, til sin del? Fra dette skal de som er uten Kristus, bli støtt bort. Du skal ikke ha noen del i Gud. Gud skal ikke være din Gud. Alle hans egenskaper skal være mot deg.

For det andre fra Guds nåde. «I hans nåde er det liv.» Guds nåde er det de troende kjenner her på jorden. En stråle fra Guds ansikt er nok til å fylle en troendes hjerte til det flyter over. Den er nok til å få det bleke kinnet hos en døende hellig til å lyse av himmelsk glans, og den ensomme enkens hjerte til å synge av glede. Fra alt dette skal de som er uten Kristus, bli støtt bort for alltid, og i stedet skal Herrens vrede hvile over dem for evig: «Det er forferdelig å falle i den levende Guds hender!»

For det tredje fra Guds velsignelse. Gud er kilden til all velsignelse. Ingen skapning er god eller behagelig mer enn Gud gjør den til. Solen varmer oss, maten nærer oss, vennene våre er gode mot oss, fordi Gud gjør dem slik. All glede i verden er bare stråler fra det uskapte lyset. Men skill et menneske fra Gud, og alt blir mørkt. Gud er kilden til all glede. Skill et menneske fra Gud for siste gang, og ingen skapning kan gi ham glede. Dette er å bli forkastet, skilt fra Gud for alltid. Om det så ikke fantes noen ildsjø, ville dette i seg selv være helvete.

2. Forkastet av Den Hellige Ånd

Ugudelige mennesker skal bli forkastet av Den Hellige Ånd. Ikke mange tenker på det, men det er sant: Den Hellige Ånd tar seg nå av naturlige mennesker og strider med dem. All anstendighet og moral hos uomvendte kommer av Den Hellige Ånds tilbakeholdende nåde.

1. *Den Hellige Ånd virker på naturlige mennesker gjennom nådemidlene*. Husandakten blir ofte til stor velsignelse ved at den holder ugudelige barn tilbake, så de blir bevart fra lastefulle veier og åpenbar synd. På samme måte blir Ordet som leses og forkynnes, til stor velsignelse: det holder ugudelige mennesker tilbake. Ordets forferdelige trusler og evangeliets søte innbydelser og løfter gjør at mange uomvendte i stor grad holdes tilbake fra å gå til ytterligheter i ugudelighet.

2. *Den Hellige Ånd holder også ugudelige mennesker tilbake gjennom sitt forsyn*. Han setter dem i slike kår at de ikke kan synde slik de ellers ville gjort. Ofte fører han dem i fattigdom, så de ikke kan kaste seg ut i de lastene de hadde lyst til. Eller han legger sykdom på legemet deres, så den skarpe lysten til synd blir kraftig sløvet. Eller han skremmer dem ved at han tar fra dem noen de har kjær, så de holdes i fryktens trelldom og ikke våger å synde så frekt som de ellers ville gjort.

3. *Den Hellige Ånd holder også tilbake ved å overbevise om synd.* Mange får dype sår av overbevisning, men blir aldri frelst. Mange blir fra tid til annen gjennomboret av Ordets piler. Slik blir de drevet bort fra sine ugudelige kamerater og skremt bort fra åpenbar synd.

Den tilbakeholdende nåden er en forunderlig Guds gjerning. Den er mer forunderlig enn at han har satt havet en grense det ikke kan komme over. Tenk hvilket helvete hvert uomvendt bryst ville bli om Ånden trakk seg tilbake og overlot menneskene til sine egne hjerters lyster! Tenk hvilket helvete en uomvendt familie ville bli om Ånden trakk hendene til seg! For et hat, for en strid, for mord, ja, fadermord det ville bli! Tenk hvilket helvete denne byen ville bli om hvert menneske uten Kristus ble overlatt til sitt eget hjertes lyster!

Dette er å være forkastet. «Min Ånd skal ikke alltid stride med mennesket» (1 Mos 6,3). Jeg tror at Den Hellige Ånd strider med alle mennesker: «Dere står alltid Den Hellige Ånd imot» (Apg 7,51). Men han vil ikke alltid stride. Når nådens dag er omme og synderen synker ned i helvete, skal Ånden ikke stride mer.

For det første skal Ånden ikke lenger stride gjennom nådemidlene. Det blir ingen husandakt i helvete, ingen Bibel som blir lest, ingen salmer som blir sunget. Det blir ingen sabbat i helvete, ikke noe evangelium som blir forkynt, ingen vektere som advarer deg om din synd og fare. Vekterens røst skal tie. Faren er kommet, dommen over deg er falt, og det er ikke lenger rom for omvendelse.

For det andre skal Ånden ikke lenger stride gjennom sitt forsyn. Det blir ikke lenger fattigdom eller rikdom, ikke mer sykdom, ingen flere som blir tatt fra deg, ingen milde styrelser som holder sjelen tilbake fra synd – bare uutsigelig angst og fortvilelse.

For det tredje skal Ånden ikke lenger overbevise. Samvittigheten skal dømme, men den skal ikke holde tilbake. Da skal hjertene deres bryte ut. Alt hatet

deres til Gud, alle kildene til forakt og spott i hjertet, skal bryte fram. Dere skal spotte himmelens Gud. Den tilbakeholdende nåden og menneskefrykten har stengt inne og holdt tilbake alle lystene og urenhetene deres. Nå skal de bryte ut med forferdelig kraft. Dere skal bli like ugudelige og spottende som djevlene rundt dere.

Å, for en elendighet! «Kjenn da og se hvor ondt og bittert det er.» «De troløses vei er hard.» Å, syndere, dere skal ennå få merke at synden er den hardeste av alle herrer. Dere skal ennå få merke at de lave lystene deres er verre enn ormen som aldri dør. «La den som gjør urett, fortsatt gjøre urett» (Åp 22,11).

3. Forkastet av alle skapninger

Ugudelige mennesker skal bli forkastet av alle skapninger. Nå er de uomvendtes stilling svært forferdelig, men ennå ikke håpløs. Englene holder øye med dem for å se om det finnes tegn til omvendelse. Mange mener at de hellige englene er til stede når Guds folk samles til gudstjeneste (1 Tim 5,21). Er det så, ser de utvilsomt på ansiktene deres for å se om en tåre kommer fram i øyet eller en bønn skjelver på leppen. Det ville bli glede blant englene i dag om én synder omvendte seg.

De forløste på jorden har et særlig hjerte for uomvendte sjeler. De ber for dem natt og dag, mange av dem med tårer. Mangt et Guds barn væter puten med tårer for sjeler som går fortapt. Jeremia gråt i det skjulte over deres overmot. David sier: «Mine øyne flyter bort i vannstrømmer.» De søker din omvendelse mer enn noen fordel for seg selv. Prestene er satt til å lete etter tapte sjeler som er i ferd med å gå fortapt. «Gå heller til de tapte får av Israels hus!» Ligner prestene sin Mester, blir dette deres store ærend: å frelse noen, på hvilken som helst måte.

Men når nådens dag er forbi, skal alle hellige skapninger forkaste deg. «De kalles vraket sølv, for Herren har vraket dem.» Englene skal ikke lenger bry seg om deg. De skal vite at det ikke lenger er rett å ynkes over deg. Du skal pines for de hellige englers og for Lammets åsyn.

De forløste skal ikke lenger be for deg eller felle én tåre til for deg. De skal se deg dømt i dommen og ikke legge inn et eneste ord for deg. De skal se deg gå bort til den evige ild og likevel ikke be for deg. De skal se røyken av din pine stige opp i all evighet og likevel rope: Halleluja!

Prestene skal ikke lenger ønske din frelse. Det skal ikke lenger være deres gjerning. Tallet på de frelste skal være fullt uten deg; bordet skal være fullt. Prestene skal vitne mot deg på den dagen.

Selv djevlene skal forkaste deg. Så lenge du er på jorden, holder djevelen deg i sitt følge. Han smigrer deg og gir deg mange tegn på vennskap og aktelse. Men snart skal han kaste deg fra seg. Du skal ikke lenger være til glede for ham; du skal være en del av hans pine. Han skal hate deg og pine deg, fordi du bedro ham og han bedro deg.

4. Forkastet av seg selv

Ugudelige mennesker skal bli forkastet av seg selv. Det står at de skal ønske å dø, men ikke kunne det: «De skal lengte etter å få dø, men døden skal fly fra dem.»

Jeg tror at noen som tar sitt eget liv, får kjenne begynnelsen på helvete. Jeg tror Judas gjorde det. Han holdt ikke ut å være seg selv, og han prøvde å kaste seg selv bort. Slik skal de fortapte sjelene føle det. De skal ikke tåle synet av seg selv. De skal være lei av å være til, og de skal ønske at de aldri hadde vært til.

Nå er uomvendte mennesker ofte svært fornøyd med seg selv. De liker å bruke evnene sine, livet går glatt for dem, og følelsene er behagelige. Minnet har mange vakre, grønne flekker å se tilbake på. Hvor annerledes blir det ikke når nådens dag er omme!

1. F*orstanden skal være klar og full* til å fatte hva din elendighet virkelig er. Da skal du se Guds hellighet, hans allmakt og hans majestet. Du skal se din egen fordømte tilstand og hvor dypt ditt helvete er.

2. *Viljen* din skal være helt mot Guds vilje. Selv om du ser at det gjør helvete verre, skal du likevel hate alt Gud elsker, og elske alt Gud hater.

3. *Samvittigheten* er Guds stedfortreder i sjelen. Den skal anklage deg for alle dine synder, stille dem fram for deg og dømme deg.

4. F*ølelsene* dine skal fortsatt elske dine nærmeste. «Jeg har fem brødre», skal du si. Jordiske fedre, som er onde, vet å gi barna sine gode gaver. Selv i helvete skal du elske dine nærmeste. Men å, hvilken smerte det skal koste deg når du hører dem bli dømt sammen med deg!

5. M*innet* ditt skal være svært klart. Du skal huske alle sabbatene du misbrukte, prekenene du hørte som om du ikke hørte, plassen din i Guds hus, prestens ansikt og røst, kirkeklokken. Gjennom millioner av tidsaldre skal du huske alt dette som om det var i går.

6. *Det du har i vente*: evig fortvilelse.

Å, som du skal ønske at du aldri hadde vært til! Som du skal ønske å rive ut minnet, disse ømme følelsene og denne anklagende samvittigheten! Du skal søke døden, og den skal fly fra deg. Dette, ja, dette er å være forkastet! Dette er evig fortapelse! Dette er å være en forkastet.

Lærdommer

1. *La de troende lære Paulus' ivrige flid.* Et ugudelig liv ender med at en blir forkastet. Disse to er lenket sammen, og ingen kan skille dem.

2. *Helvete skal være uutholdelig*. Jeg har ikke talt om ildsjøen, om mørket utenfor eller om ormen som aldri dør. Jeg har bare talt om det sjelen skal kjenne og tenke i helvete. Og likevel er dette alene uutholdelig. Å, hvem kan si hvordan det blir når begge deler møtes, og møtes i all evighet? «Hvem kjenner din vredes styrke?»

Å, hold deg ikke borte fra Kristus nå! Nå sier han: «Kom!» Snart, snart skal han si: «Gå bort!»

Å, stå ikke Den Hellige Ånd imot nå! Nå strider han, men han skal ikke alltid stride med deg. Snart, snart skal han forlate deg.

Å, forakt ikke ordet fra prester og gudfryktige venner! Nå bønnfaller de deg, gråter over deg og ber for deg. Snart, snart skal de tie som graven, eller synge halleluja når de ser deg gå fortapt.

Å, vær ikke stolt og selvbeundrende! Snart skal du avsky selve synet av deg selv og ønske at du aldri hadde vært til.

3. *Kristi forunderlige kjærlighet, som bar alt dette for syndere*. Kristus er borgsmannen som bar vreden. Alt det som ligger i å være forkastet, bar han. Amen.

Januar 1843

23. Kristi bønn til Faderen (natt-verdstale)

«Far, jeg vil at de som du har gitt meg, skal være hos meg der jeg er, for at de skal se min herlighet, som du har gitt meg, fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt» (Joh 17,24)

1. Bønnens form: «Far, jeg vil»

Dette er den mest forunderlige bønnen som noen gang har steget opp fra denne jorden til Guds trone, og disse ordene er det mest forunderlige i hele bønnen. Aldri før hadde menneskelepper bedt slik: «Far, jeg vil.»

Abraham var Guds venn og kom svært nær Gud i bønnen, men han ba som støv og aske: «Se, jeg har dristet meg til å tale til Herren, enda jeg er støv og aske.» Jakob kjempet med Gud og vant, men hans dristigste ord var likevel: «Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg.» Daniel var en høyt elsket mann og fikk straks svar på sine bønner. Likevel ropte han til Gud som en synder: «Herre, hør! Herre, tilgi! Herre, gi akt og gjør det!» Paulus var en mann som kom svært nær Gud, og likevel sier han: «Derfor bøyer jeg da mine knær for Faderen.»

Men da Kristus ba, ropte han: «Far, jeg vil.» Hvorfor ba han slik? *Han var Guds like*. «Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min like!» Han holdt det ikke «for et røvet bytte å være Gud lik». Det var han som sa: «Bli lys! Og det ble lys.» Derfor sier han nå: «Far, jeg vil.»

Han talte som den som går i forbønn hos Faderen. Han kjente det som om gjerningen hans allerede var fullført: «Jeg har fullført den gjerning som du har gitt meg å gjøre.» Han kjente det som om han allerede hadde lidt korset, og nå gjør han krav på kronen: «Far, jeg vil.» Dette er den forbønnen som nå høres i himmelen.

Han hadde én vilje med Faderen. «Jeg og Faderen er ett» – én Gud, ett i hjerte og vilje. Riktignok hadde han en hellig menneskesjel og dermed en menneskelig vilje. Men hans menneskelige vilje var ett med hans guddommelige vilje. Den menneskelige strengen i hjertet hans var stemt i samme tone som den guddommelige viljen hans.

Kjære Guds barn, lær hvor visst denne bønnen skal bli besvart! Det er umulig at den skulle bli stående ubesvart. Den er Faderens og Sønnens vilje. Når Kristus

vil det, og Faderen vil det, kan du være sikker på at ingenting kan hindre det. Er fårene i Kristi hånd og i Faderens hånd, skal de aldri i evighet gå fortapt.

2. Hvem han ber for: «de som du har gitt meg»

Seks ganger i dette kapitlet kaller Kristus sitt folk med dette navnet: «de som du har gitt meg». Det ser ut til å ha vært et kjært ord for Kristus, særlig når han bar dem på sitt hjerte fram for Faderen. Grunnen ser ut til å være at han vil minne Faderen om at de er like mye Faderens som hans egne. Faderen ga dem til ham før verden ble til, og derfor har Faderen den samme omsorgen for dem som han selv har. Derfor gjentar han det i vers 10: «Alt mitt er ditt, og ditt er mitt.»

Før verden ble til, utvalgte Faderen et folk ut av denne verden. Han ga dem i Kristi hånd og påla ham ikke å miste en eneste av dem, men å bære deres synder på sitt eget legeme opp på treet og reise dem opp på den siste dag. Derfor sier han: «Jeg mistet ikke noen av dem som du har gitt meg.»

Spørsmål: Finnes det noe kjennetegn på dem som er gitt til Kristus? De er ikke bedre enn andre. Noen ganger utvelger han de verste. *Svar:* Ja. «Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg.» Et sikkert kjennetegn på alle som ble gitt til Kristus, er at de kommer til Jesus. De er kommet «til Jesus, mellommannen for en ny pakt, og til bestenkningens blod».

Er du kommet til Kristus? Er hjertet ditt blitt åpnet så du har tatt imot Kristus? Er Kristus blitt dyrebar for deg? Da kan du være helt sikker på at du ble gitt til Kristus før verden ble til. Navnet ditt står i Lammets livsens bok, og navnet ditt står på Kristi brystplate. Det er for deg han ber: «Far, jeg vil at den sjelen skal være hos meg.» Kristus skal aldri miste deg. Faderen, som ga deg til ham, er større enn alle, og ingen kan rive deg ut av Faderens hånd.

3. Grunnen han viser til: «fordi du elsket meg»

Han minner Faderen om at Faderen elsket ham før verden ble til. Da det verken fantes jord eller sol, menneske eller engel, da han var hos ham – da elsket du meg. Hvem kan fatte denne kjærligheten, den uskapte Guds kjærlighet til sin uskapte Sønn?

Jonatans kjærlighet til David var svært stor; den var mer dyrebar enn kvinners kjærlighet. Den troendes kjærlighet til Kristus er svært stor, for han ser at «alt ved ham er tiltrekkende». En hellig engels kjærlighet til Gud er svært brennende, for englene er som en luende ild. Men alt dette er skapningers kjærlighet – bare bekker. Guds kjærlighet til sin Sønn er et hav av kjærlighet. Alt i Kristus drar Faderens kjærlighet til seg.

Se nå hva han bygger på: Elsker du meg, så gjør dette for mitt folk. Slik sa han til Paulus: «Hvorfor forfølger du meg?» Han kjente seg ett med sine lidende lemmer på jorden. Slik skal han si på den siste dag: «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg.» Han regner de troende som en del av seg selv: Det som gjøres mot dem, gjøres mot ham.

Slik er det også her. Når han bærer dem fram for sin Far, er dette alt han viser til: «Du elsket meg.» Elsker du meg, så elsk dem, for de er en del av meg.

Se hvor visst Kristi bønn skal bli besvart for deg, du elskede! Han viser ikke til at du er god og hellig. Han viser ikke til at du er verdig. Han viser bare til hvor

kjær han selv er i Faderens øyne. Se ikke på dem, sier han, men se på meg. Du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt.

Lær å vise til det samme overfor Gud, kjære troende. Dette er å be i Kristi navn – for Herrens skyld. Dette er bønnen som aldri blir avvist. Se til at du ikke kommer i ditt eget navn, ellers blir du støtt ut. Kom slik til hans bord. Si til Faderen: Ta imot meg, for du elsket ham før verdens grunnvoll ble lagt.

4. Selve bønnen

Bønnen har to deler.

1. «At *de skal være hos meg*.» Først: hva han ikke mener. Han mener ikke at vi straks skal tas ut av denne verden. Noen av dere som er kommet til Kristus, får kanskje i dag kjenne mye av hans nærvær og av Faderens kjærlighet og mye av himmelens glede. Dere er kanskje så redde for å gå tilbake til verden og svike Kristus at dere ønsker at dette huset virkelig var himmelens port, og at dere straks kunne bli flyttet fra bordet her nede til bordet der oppe. «Jeg kjenner meg dratt til begge sider. Jeg har lyst til å bryte opp herfra og være med Kristus.»

Men det ønsker ikke Kristus. «Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde.» «Dit jeg går, kan du ikke følge meg nå.» (Slik som den kvinnen i Brainerds dagbok som sa: «Å, velsignede Herre, kom! Å, ta meg bort, la meg dø og gå til Jesus Kristus! Jeg er redd at om jeg lever, kommer jeg til å synde igjen.»)

Så: hva han mener. Han mener at når reisen vår er over, skal vi komme og være hos ham. Hver den som kommer til Kristus, har en reise å gjøre i denne verden. Noen har en lang reise, andre en kort. Den går gjennom en ørken. Likevel ber Kristus om at du skal være hos ham ved enden. Hver den som kommer til Kristus, har sine tolv timer å fylle for Kristus. «Jeg må gjøre hans gjerninger som har sendt meg, så lenge det er dag.»

Men når det er gjort, ber Kristus om at du skal være hos ham. Han mener at du skal komme med ham til hans Fars hus. «I min Fars hus er det mange rom.» Du skal bo i samme hus som Kristus. Du blir aldri riktig fortrolig med noen før du ser ham i hans eget hus, før du kjenner ham hjemme.

Dette er hva Kristus vil med oss: at vi skal komme og være hos ham i hans eget hjem. Han vil at vi skal komme til den samme Fars favn som han. «Jeg farer opp til min Far og deres Far.» Han vil at vi skal være i det samme smilet som han, sitte på den samme tronen og svømme i det samme kjærlighetens hav som han.

Lær hvor visst det er at du snart en dag skal være hos Kristus! Det er Faderens vilje, det er Sønnens vilje, det er Kristi bønn. Er du virkelig blitt ført til Kristus, skal du aldri gå fortapt. Du kan ha mange fiender som står deg imot på veien til herligheten. Satan krever å få sikte deg som hvete. Dine verdslige venner skal gjøre alt de kan for å hindre deg. Likevel skal du være hos Kristus. Vi skal se ditt ansikt ved herlighetens bord.

Du har et hardt hjerte, et vantro hjerte, et hjerte som er svikefullt mer enn noe annet og ubotelig sykt. Ofte tror du at hjertet ditt skal få deg til å svike Kristus. Likevel skal du være hos Kristus. Er du i Kristus i dag, skal du for alltid være sammen med Herren.

Du har levd et ugudelig liv. Du har forferdelige synder å se tilbake på. Likevel, er du kommet til Jesus, er dette hans ord til deg: «I dag skal du være med meg i Paradis!»

Sannelig, Kristus kan ikke være foruten deg. Dere er hans juveler, hans krone. Himmelen ville ikke være noen himmel for ham om dere ikke var der. Dette kan gi deg mot når du kommer til Herrens bord.

Noen av dere er redde for å komme til dette bordet. Dere holder dere til Kristus i dag, men er redde for at dere kan svike ham i morgen. Men dere trenger ikke være redde. «Han som begynte en god gjerning i dere, vil fullføre den inntil Jesu Kristi dag.» Du skal sitte ved bordet der oppe, der Kristus selv skal sitte ved bordenden. Du trenger ikke være redd for å komme til dette bordet.

2. «*For at de skal se min herlighet, som du har gitt meg*.» Kristi herlighet har tre trinn, og det skal være himmelens gjerning å se dem alle.

For det første Kristi opprinnelige herlighet. Det er hans uavledede, uskapte herlighet som Faderens like. Om den taler Ordsp 8,30: «Da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn.» Og igjen i denne bønnen, vers 5: «… den herlighet jeg hadde hos deg før verden ble til.»

Om dette kan intet menneske tale – ingen engel, ingen erkeengel. Bare én ting vet vi: at vi skal ære Sønnen slik vi ærer Faderen. Sammen med Faderen var han den helt fullkomne da det ikke fantes noen til å beundre, ingen til å tilbe, ingen engler med gullharper, ingen serafer til å synge hans pris, ingen kjeruber som ropte: Hellig, hellig, hellig!

Før noen skapning var til, var han – ett med den uendelig fullkomne, gode og herlige Gud. Da var han alt det han siden viste seg å være. Skapelsen og forløsningen forandret ham ikke. De bare åpenbarte hva han var før. De ga bare herlighetens stråler noe å hvile på – stråler som hadde skint like fullt fra evighet av. Mye av evigheten skal gå med til å prise Gud for at han overhodet åpenbarte seg – for at han noen gang trådte ut av stillheten i sin skjønne og salige evighet.

For det andre da han ble kjød. «Ordet ble kjød.» Kristus fikk ikke mer herlighet ved å bli menneske, men han åpenbarte sin herlighet på en ny måte. Han fikk ikke én fullkommenhet til; han hadde alle Guds fullkommenheter fra før. Men nå strømmet disse fullkommenhetene gjennom et menneskehjerte. Guds allmakt rørte seg nå i en menneskearm. Guds uendelige kjærlighet slo nå i et menneskehjerte. Guds medfølelse med syndere glinset nå i et menneskeøye.

Gud var kjærlighet også før, men Kristus var kjærlighet kledd i kjød. Du har sett solen skinne gjennom et farget vindu. Det er det samme sollyset, men det skinner med en mildere glans. Slik bodde hele guddommens fylde legemlig i Kristus. Guddommens fullkommenhet skinte gjennom hver pore, gjennom hver handling, hvert ord og hvert blikk – de samme fullkommenhetene, bare med en mildere glans.

Forhenget i templet var et forbilde på hans kjød, fordi det dekket det klare lyset i Det aller helligste. Men på samme måte som det klare lyset fra Sjekina ofte skinte gjennom forhenget, trengte Kristi guddom seg fram gjennom hjertet

til mennesket Kristus Jesus. Mange ganger åpnet forhenget seg så den klare herligheten skinte igjennom.

(1) Da han gjorde vann til vin. Han «åpenbarte sin herlighet. Og disiplene hans trodde på ham.» Allmakten talte med en menneskerøst, og Guds kjærlighet skinte også i den, for han viste at han var kommet for å gjøre alt vårt vann til vin.

(2) Da han gråt over Jerusalem. Der brøt herligheten hans sterkt fram. Det var mye menneskelig i det. Føttene som sto på Oljeberget, var menneskeføtter. Øynene som så ned på den glitrende byen, var menneskeøyne. Tårene som falt på jorden, var menneskers tårer. Men å, det var Guds ømhet som banket under den kappen! Se og lev, syndere! Se og lev! «Se, der er deres Gud!» Den som har sett Kristus gråte, har sett Faderen.

Dette er Gud åpenbart i kjød. Noen av dere frykter at Faderen ikke ønsker at dere skal komme til Kristus og bli frelst. Men se her: Gud er åpenbart i kjød. Den som har sett Kristus, har sett Faderen. Se her Faderens hjerte og Sønnens hjerte lagt åpent! Å, hvorfor skulle dere tvile? Hver av disse tårene drypper fra Guds hjerte.

(3) På korset. Gjennom Kristi sår strømmet herligheten hans ut som gjennom ingen andre åpninger. Den guddommelige herligheten skinte mer ut av hans sår enn av hele livet hans før. Da ble forhenget revet i to, og Guds fulle hjerte fikk strømme igjennom. Det var et menneskelegeme som vred seg, blekt og pint, på det forbannede treet. Det var menneskehender som naglene gjennomboret så grusomt. Det var menneskekjød som fikk det dødelige såret i siden. Det var menneskeblod som strømmet fra hender og føtter og side. Øyet som så saktmodig opp til hans Far, var et menneskeøye. Sjelen som var full av omsorg for hans mor, var en menneskesjel.

Men å, guddommelig herlighet strømmet gjennom alt! Hvert sår var en munn som talte om Guds nåde og kjærlighet. *Guddommelig hellighet* skinte igjennom. For et uendelig hat til synden det var da han bar seg selv fram for Gud som et lyteløst offer! *Guddommelig visdom* skinte igjennom! Ingen skapt forstand kunne ha funnet ut en vei der Gud kunne være rettferdig og likevel rettferdiggjøre. *Guddommelig kjærlighet:* Hver bloddråpe som falt, kom som et kjærlighetens sendebud fra hans hjerte for å fortelle om kjærligheten i kilden. Dette var Guds kjærlighet. Den som har sett Kristus korsfestet, har sett Faderen.

Å, se på det brutte brødet, og du skal se denne herligheten strømme igjennom ennå! Her er Guds hjerte lagt åpent, her er Gud åpenbart i kjød. Noen av dere grubler over deres eget hjerte, prøver følelsene og holder øye med sykdommen. Vend blikket bort fra alt der inne! Se på meg, se på meg! roper Kristus. «Vend dere til meg og bli frelst!» Se Kristi herlighet! Ditt eget hjerte er det mye vanskelig med, men over Kristi hjerte er det ikke noe mørke. Se inn gjennom hans sår, og tro det du ser i ham.

For det tredje Kristi herlighet i himmelen. Om den kan jeg ikke tale. Jeg stoler på at jeg snart en dag skal få se den. Han har ikke lagt av den herligheten han hadde på jorden; han er fortsatt Lammet som er slaktet, fra verdens grunnvoll

ble lagt. Men nå har han fått mer herlighet. Hans menneskenatur er ikke lenger et forheng som skjuler noen av guddommens stråler. Gud skinner så mye klarere gjennom ham. Nå har han fått mange kroner, gledens olje og rettferdighetens septer.

Himmelen skal gå med til å se hans herlighet. Vi skal se Faderen i ham i all evighet. Vi skal se ham inn i ansiktet, og i hans menneskeøye skal vi lese Guds ømme kjærlighet til oss for alltid. Vi skal høre ham tale åpent om Faderen med sine hellige menneskelepper: «Det kommer en tid da jeg ikke lenger skal tale til dere i lignelser, men fritt ut forkynne dere om Faderen.»

Vi skal se på arrene hans, grodd, men likevel tydelige og synlige på hender og føtter og side og på den himmelsk klare pannen hans. Der skal vi i all evighet lese Guds hat mot synden og hans kjærlighet til oss, som fikk ham til å dø for oss. Og kanskje kan vi en gang iblant hvile hodet der Johannes hvilte sitt, ved hans hellige bryst.

Å, skal himmelen gå med til dette, hva vil da dere gjøre, dere som aldri har sett hans herlighet?

Å, dere elskede, skal evigheten deres gå med til dette, så bruk mye av tiden til det nå! Skal dere være opptatt med dette ved bordet der oppe, så vær opptatt med det nå ved bordet her nede.

Nattverdsabbat, 19. januar 1840

24. Formaning ved nattverdbordet

«*Men en mann ved navn Ananias og hans kone Saffira solgte en eiendom. Han stakk til side noe av pengene, og hans kone visste det. Han kom så med en del av summen og la det for apostlenes føtter. Da sa Peter: Ananias, hvorfor har Satan fylt ditt hjerte, så du skulle lyve for Den Hellige Ånd og stikke unna noe av betalingen for åkeren? Var den ikke din så lenge du hadde den? Og når du så hadde solgt den, bestemte du da ikke selv over pengene? Hvorfor har du satt deg denne gjerningen fore i ditt hjerte? Det er ikke for mennesker du har løyet, men for Gud! Men da Ananias hørte disse ordene, falt han om og utåndet. Og det kom stor frykt over alle som hørte det. Noen unge menn sto opp og svøpte inn den døde. Så bar de ham bort og begravde ham.*

Omkring tre timer senere kom også hans kone inn. Hun visste ikke noe om det som var skjedd. Peter tok da til orde og sa til henne: Si meg, er dette summen dere solgte jordstykket for? Og hun sa: Ja, dette er summen. Da sa Peter til henne: Hvordan kunne dere bli enige om å friste Herrens Ånd? Se, deres føtter som har begravet din mann, er for døren, og de skal bære deg ut! Straks falt hun ned foran føttene hans og utåndet. Da de unge mennene kom inn, fant de henne død. Og de bar henne ut og begravde henne ved siden av hennes mann. Og stor frykt kom over hele menigheten og over alle som hørte dette.

Det skjedde mange tegn og under blant folket ved apostlenes hender. (Med ett sinn pleide de alle å samles i Salomos søylegang. Av de andre våget ingen å holde seg nær til dem, men folket hadde mange lovord å si om dem. Stadig flere som trodde på Herren, ble lagt til menigheten, en mengde både av menn og kvinner)» (Apg 5,1–14)

Det har vært hyklere i Kristi menighet helt fra begynnelsen. Selv blant de tolv apostlene var det én, Judas, og i apostlenes menighet var det en Ananias og en Saffira.

Gi akt på dette: 1. *Deres synd – en løgn*. Da Ånden ble gitt i så rikt mål, hadde alle ett hjerte og én sjel. De som eide jord, solgte den, kom med pengene og la dem for apostlenes føtter. Det var et vakkert syn.

Blant de andre kom også en som het Ananias. Han var rik. Av en eller annen verdslig grunn hadde han sluttet seg til de kristne, han og hans hustru, begge sjeler uten Kristus og uten nåde. Han solgte eiendommen sin for å være lik de andre, kom med en del av pengene og sa at det var alt!

Han lot som om han var en kristen, han lot som om det var nåde i hjertet hans. Det var ikke bare en løgn for mennesker, men for Den Hellige Ånd. For

han ga seg ut for at Gud hadde forandret sjelen hans, enda det ikke hadde skjedd noen forandring. Han var fremdeles den samme gamle Ananias.

2. *Deres straff*. De falt om og utåndet. Å, det er forferdelig når syndere dør midt i synden, med løgnen i munnen og eden på tungen! Slik gikk det med stakkars Ananias og hans hustru. På et øyeblikk, på et blunk, var de på det stedet der alle løgnere kommer.

3. *Virkningen*. Stor frykt kom over dem alle. Ingen våget å slutte seg til apostlenes flokk.

Kjære venner, dette er skrevet til lærdom for oss. Er det ingen her i dag som er kommet fram med Ananias' løgn i hjertet?

Det brutte brødet og den utøste vinen er bilder på Kristi brutte legeme og utøste blod. Å, bare å se på dem er nok til å smelte det hardeste hjerte! Å ta det brødet og den vinen er å si at du tar imot Kristus, at du tar ham til din Frelser, at Gud har åpnet hjertet ditt så du tror.

Når to gifter seg og tar hverandre i høyre hånd, er det en høytidelig erklæring med et tegn: Du tar imot bruden eller brudgommen. Slik er det også med Herrens nattverd. Er det ikke slik med deg, er det en løgn, og det er en løgn for Den Hellige Ånd.

Ananias kom og sa at Ånden hadde virket i hjertet hans. Det var en tid da Gud hadde gitt mye av sin Ånd (Apg 4,31–32). Trolig hadde han og hans hustru noe overbevisning om synd. Men den var falsk, og han var ikke virkelig den han ga seg ut for. Derfor sies det at han løy for Den Hellige Ånd.

Slik er også Den Hellige Ånd særlig til stede ved denne nattverden, kjære venner. Han herliggjør Kristus. Han har omvendt mange på dette stedet. Å synde i dag er å lyve mot Den Hellige Ånd. Når du kommer til bordet, bekjenner du at du er under Åndens opplæring. Er du ikke det, lyver du for Den Hellige Ånd!

Vet du nå at du ikke er kommet til Kristus? Vet du at du er uomvendt? Og vil du likevel sette deg der og ta brødet og vinen? Ta deg i vare, Ananias! Det er ikke for et menneske du lyver, men for Gud.

Kanskje er det en blant dere som i det skjulte har gitt seg over til drikk, banning og urenhet. Vil du komme og ta brødet og vinen? Ta deg i vare, Ananias!

Kanskje er det to av dere, mann og hustru, som vet at ingen av dere noen gang er blitt omvendt. Dere ber aldri sammen, men likevel blir dere enige om å komme hit. Ta dere i vare, Ananias og Saffira!

Er det ingen forfølger blant dere? Tenk deg at du er en far, og barna dine er kommet til Kristus. Men i hjertet ditt hater du forandringen med dem, og du står den imot med bitre ord. Og likevel kommer du med et glatt ansikt for å sitte ved siden av dem ved det samme bordet! Å, hykler, ta deg i vare så du ikke faller død om! Trekk tilbake den hånden før den visner! Om vi skulle se begeret falle ut av hånden din, øyet bli glassaktig og føttene bli kalde – å, hvor ville sjelen din da være?

Kjære Guds barn, la dere ikke skremme fra å komme til dette hellige bordet. Det er dekket for syndere som er kommet til Jesus. «Kom og få dere mat!»

Noen av dere sier: «Jeg kjenner ikke veien til dette bordet.» Jesus sier: «Jeg er veien.» Noen av dere sier: «Jeg er blind, jeg kan ikke se mine synder eller min Frelser.» Gå og vask deg i dammen Siloa! Noen av dere sier: «Jeg er naken.» Jesus sier: «Jeg råder deg at du kjøper av meg … hvite klær, for at du kan være kledd i dem.»

Du ligger der i ditt eget blod. Men har Jesus bredt sin kappe over deg? Da skal du ikke frykte. Kom med hans kappe over deg. Kom slik, og du er velkommen.

Tale ved bordet

(*Det eneste eksemplet på hans taler ved nattverdbordet som er funnet med hans egen håndskrift, men uten dato.*)

«*Min elskede er min, og jeg er hans*» (*Høys* 2,16)

1. *I min tros armer er han min*. Jeg hørte en gang verden til og var kald og likeglad med min sjel. Gud vekket meg og fikk meg til å kjenne at jeg var fortapt. Jeg prøvde å gjøre meg selv god og bedre livet mitt, men jeg fant at det var forgjeves. Jeg satt der mer fortapt enn før.

Så fikk jeg høre at jeg skulle tro på Herren Jesus. Da prøvde jeg å få meg selv til å tro. Jeg leste bøker om troen og prøvde å bøye sjelen min til å tro, så jeg på den måten kunne komme til himmelen. Men det var fremdeles forgjeves. Jeg fant det skrevet: Troen er «Guds gave». «Ingen kan si: Jesus er Herre! – uten i Den Hellige Ånd.» Så satt jeg der mer fortapt enn noen gang.

Mens jeg var så hjelpeløs, kom Jesus nær, med klærne dyppet i blod. Han hadde ventet lenge ved døren min, enda jeg ikke visste det. Hodet hans var «fullt av dugg», lokkene «av nattens dråper». Han hadde fem dype sår, og han sa: «Jeg døde i synderes sted, og hvilken synder som helst kan få meg til Frelser. Du er en hjelpeløs synder – vil du ha meg?» Hvordan kan jeg stå ham imot? Han er alt jeg trenger! «Jeg grep fatt i ham, og jeg slipper ham ikke.» «Min elskede er min.»

2. *I min kjærlighets armer er han min*. En gang visste jeg ikke hva folk mente med å elske Jesus. Jeg ville alltid spørre hvordan de kunne elske en de aldri hadde sett, og svaret var: «Ham elsker dere, enda dere ikke har kjent ham.» Men nå som jeg har skjult meg i ham, nå som jeg holder meg fast til ham, kjenner jeg at jeg ikke kan annet enn å elske ham. Og jeg lengter etter å se ham så jeg kan elske ham mer.

Mange ganger faller jeg i synd, og det tar bort følelsen av at jeg er trygg i Kristus. Mørket kommer, alt skyes over, Kristus er borte. Likevel er jeg selv da syk av kjærlighet. Kristus er da ikke lys og fred for meg, men jeg jager etter ham i mørket; han er dyrebar for meg. Og selv om jeg er i mørke, er han likevel min elskede. «Slik er min elskede, slik er min venn.»

3. *Han er min i sakramentet*. Mange ganger har jeg sagt til ham i bønn: Du er min. Mange ganger, når dørene var lukket og Jesus kom inn og viste sine sår og sa: «Fred være med dere!», har sjelen min klynget seg til ham og sagt: «Min Herre og min Gud!» Min elskede, du er min!

Mange ganger har jeg vært alene med ham på ensomme steder der ingen menneskers øye så oss. Mange ganger har jeg kalt klippene og trærne til vitne

på at jeg tok ham til min Frelser. Han sa til meg: «Jeg vil forlove meg med deg for evig tid», og jeg sa til ham: «Min elskede er min.»

Mange ganger har jeg gått sammen med en kristen venn. Vi har øst ut våre skjelvende hjerter for hverandre og spurt hverandre til råds om vi hadde lov til å ta imot Kristus eller ikke. Og vi kom begge til dette: Var vi bare hjelpeløse syndere, hadde vi rett til å ta imot synderes Frelser. Vi holdt oss fast til ham og kalte ham vår.

Og nå er vi kommet for å ta imot ham åpenlyst, for å kalle en ugudelig verden til vitne, for å kalle himmel og jord til vitne for vår sjel om at vi tar imot Kristus. Se, han gir seg selv til oss i brødet! Se, vi tar imot ham når vi tar imot dette brødet. Vær vitner, mennesker og engler, vær vitner, hele verdensaltet: «Min elskede er min!»

(*Nattverdgjestene tok så del i det brutte brødet og velsignelsens beger.*)

(*Det var hans skikk å tale kort over noen passende skriftord etter at de hadde gått til nattverd, før han sendte dem fra bordene. Sabbaten 19. januar var tekstene: «Dere skal elske hverandre»; «Alt det dere ber Faderen om, skal han gi dere i mitt navn»; «… for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsel.»*)

Tale ved dagens slutt

«*Men han som er mektig til å verne om dere så dere ikke snubler, og til å stille dere ulastelige fram for sin herlighet i fryd*» (*Jud* 24)

En hyrde har aldri slutt på sine bekymringer. Vår første omsorg er å få dere inn i Kristus, og den neste er å verne dere så dere ikke faller. Jeg har et godt håp, mine elskede, om at ikke så få av dere i dag har sluttet dere til Herren. Men nå begynner en ny bekymring: at dere skal vandre i Kristus, vandre etter Ånden. Nå skal vi fortelle dere hva Gud, vår Frelser, er mektig til å gjøre for dere: verne dere så dere ikke faller på hele veien, og stille dere ulastelige fram ved enden.

1. Å *verne dere så dere ikke faller.* For det første er *vi* ikke i stand til å verne dere mot fall. De som støtter seg til prester, støtter seg til et siv som svaier i vinden. Den som har fått frelsende hjelp gjennom en prest, tror ofte at han skal bli bevart fra fall på samme måte. Han tenker: «Å, om jeg bare alltid hadde denne vennen ved min side til å advare meg og gi meg råd!»

Nei, prestene er ikke alltid ved hånden, og heller ikke de gudfryktige vennene. «Deres fedre, hvor er de? Og profetene, kan de leve til evig tid?» Vi kan snart bli tatt fra dere, og det kan komme hunger etter brødet. Dessuten biter ikke ordene våre alltid. Når fristelsen og lidenskapene er sterke, vil dere ikke høre på oss.

For det andre er *dere* ikke i stand til å verne dere selv mot fall. Nå vet dere lite om hvor svakt og ondt deres eget hjerte er. Ingenting er mer svikefullt enn deres egen tanke om hvor sterke dere er.

Å, om dere så sjelen deres i all dens skrøpelighet, om dere så hvordan hver synd har sin kilde i hjertet deres, om dere så for et skrøpelig siv dere er, da ville dere rope: «Herre, hold mine skritt oppe!» Nå er dere kanskje sterke, men vent til dere kommer i et selskap som frister, eller til en anledning byr seg i det skjulte. Å, hvor mange har ikke falt da!

Nå føler dere dere sterke, føttene deres er som hindenes. Slik følte også Peter seg ved Herrens bord. Men vent til denne bølgen av følelser har lagt seg. Vent til dere blir bedt om å være med på en uhellig lek. Vent til dere får anledning til å synde i det skjulte uten at noen ser det, eller til noe bittert vekker sinnet deres. Da skal dere finne at dere er svake som vann, og at det ikke finnes den synd dere ikke kan falle i.

For det tredje er vår Frelser og Gud mektig til det. Kristus handler med oss slik dere handler med barna deres. De kan ikke gå alene, så dere holder dem; slik holder Kristus oss ved sin Ånd. «Det var da jeg som lærte Efra'im å gå og tok dem på mine armer» (Hos 11,3). Be denne bønnen: «Herre, ta meg på dine armer!»

John Newton sier: Når en mor lærer barnet sitt å gå på et mykt teppe, slipper hun det iblant så det faller, for å lære det hvor svakt det er. Men det gjør hun ikke på kanten av et stup. Slik lar Herren deg også iblant falle, som Peter på vannet, men ikke til skade for deg.

Hyrden legger sauen på skuldrene sine, og da spiller det ingen rolle hvor lang veien er, hvor høye fjellene er eller hvor ulendt stien er. Vår Frelser og Gud er en allmektig hyrde. Noen av dere har fjell på veien til himmelen. Noen av dere har fjell av lyster i hjertet, og noen har fjell av motstand. Det spiller ingen rolle – bare ligg på hans skulder! Han er mektig til å verne deg; selv i den mørke dalen snubler han ikke.

2. Å *stille dere ulastelige fram*. For det første ulastelige i rettferdighet. Så lenge du lever i ditt dødelige legeme, har du lyter i deg selv. Å tro noe annet er en villfarelse som ødelegger sjelen. Å, vil dere være vise, så se ofte under kappen av Forløserens rettferdighet for å se hvor vanskapt dere selv er! Det får dere til å holde fastere i kappen hans og stadig vaske dere i kilden.

Og når Kristus fører dere fram for Guds trone, skal han kle dere i sitt eget fine lin og stille dere ulastelige fram. Å, det er søtt for meg å tenke på hvor snart dere skal bli Guds rettferdighet i ham! For en herlig rettferdighet, som tåler lyset fra Guds ansikt! Et plagg kan iblant se hvitt ut i svakt lys, men når du tar det ut i solen, ser du flekkene. Å, sett da høyt den guddommelige rettferdigheten som dekker dere!

For det andre ulastelige i hellighet. Hjertet mitt blir iblant sykt når jeg tenker på manglene hos de troende: én kristen er glad i selskapslivet, en annen er forfengelig, en tredje er gitt til baktalelse. Å, strekk dere etter å være hellige kristne, klare og skinnende kristne! Himmelen er mer prydet av de store, klare stjernebildene enn av mange små, ubetydelige stjerner. Slik kan Gud bli mer æret av én klar kristen enn av mange likegyldige. Strekk dere etter å være den ene!

Snart skal vi være ulastelige. Han som begynte, vil fullføre det. «Vi skal bli ham like, for vi skal se ham som han er.» Når du legger dette legemet ned, kan du si: Farvel for alltid, lyst! Farvel, mitt hatefulle hovmod! Farvel, hatefulle egenkjærlighet! Farvel, strid og misunnelse! Farvel, skam over Kristus! Å, dette gjør døden søt. Å, lengt etter å bryte opp og være med Kristus!

3. *Ham tilhører herligheten*. Er noe blitt gjort for din sjel, så gi ham æren! Gi ingen ære til andre, gi all pris til ham. Og gi ham også makten. Overgi dere til ham, med sjel og legeme.

25. Min elskedes røst

«Hør, der er min elskede! Se, der kommer han springende over fjellene, hoppende over haugene. Min elskede ligner en gasell eller en ung hjort. Se, der står han bak vår vegg. Han kikker inn gjennom gluggen, han gløtter inn gjennom gitteret. Min elskede tar til orde og sier til meg: Stå opp, min kjæreste, du min vakre, og kom ut! For se, nå er vinteren omme. Regnet er dratt forbi og er borte. Blomstene kommer til syne på marken. Sangens tid er inne, og turtelduens røst har latt seg høre i vårt land. Fikentreets frukter tar til å rødme, og vintrærnes blomster dufter. Stå opp og kom, min kjæreste! Du min fagre, så kom da!

Min due i klippens kløfter, i fjelltindens ly! La meg se din skikkelse, la meg høre din røst! For din røst er blid og din skikkelse er fager. Fang revene for oss, de små revene som ødelegger vingårdene! Våre vingårder står jo i blomst. Min elskede er min, og jeg er hans, han som vokter sin hjord blant liljene. Innen dagen blir sval og skyggene flyr – vend om, min elskede, lik en gasell eller en ung hjort på Beter-fjellene!» (Høys 2,8–17)

Ingen bok i Bibelen prøver bedre enn Salomos høysang hvor dyp et menneskes kristendom er.

For det første: Sitter et menneskes kristendom bare i hodet – en velordnet rekke læresetninger, bygd som murverk, stein på stein, men uten noen virkning på hjertet – da kan denne boken ikke annet enn støte ham. Her finnes ingen stive læresetninger som hans hjerteløse kristendom kan bygges på.

For det andre: Sitter hans kristendom bare i fantasien, vil han like denne boken langt bedre enn den første mannen. Han er da, lik «Smidig» i *Pilegrimsvandringen*, tatt av kristendommens ytre skjønnhet, og troen hans er, lik såkornet på steingrunn, bare festet i sinnets overflate, mens hjertet forblir steinhardt og urørt. Likevel er det en hemmelighetsfull ånde av inderlig kjærlighet i boken, og den kan ikke annet enn bli ham til anstøt og støte ham bort.

For det tredje: Men er hans kristendom en hjertets kristendom, blir denne boken ubeskrivelig dyrebar for hans sjel. Da har han ikke bare læren i hodet, men kjærlighet til Jesus i hjertet. Han har ikke bare hørt og lest om Herren Jesus, men kjent at han trenger ham, og han er blitt ført til å holde seg fast ved ham som «utmerket fremfor ti tusen» og den som «alt ved er tiltrekkende». For boken rommer de ømmeste sukk fra den troendes hjerte til Frelseren, og de ømmeste sukk fra Frelserens hjerte tilbake til den troende.

De beste utleggerne av denne boken er enige om tre ting: at den ikke består av én sang, men av mange; at disse sangene har dramatisk form; og at de, lik Kristi lignelser, har en åndelig mening under drakten og prydelsen av en poetisk fortelling.

Avsnittet jeg har lest, er en av disse dramatiske sangene. Emnet er et plutselig besøk som en brud i Østen får av sin fraværende herre. Bruden sitter ensom og forlatt i et lysthus, et trygt og stille sted i Østens hager. Nyere reisende beskriver et slikt lysthus som «et lysthus omgitt av en grønn vegg, dekket av vinranker og sjasmin, med gittervinduer».

Beter-fjellene – i margen «skillets fjell» – skiller henne fra hennes elskede, og de synes nesten umulige å komme over. De ser så bratte og forrevne ut at hun frykter han aldri mer kan komme over dem for å besøke henne. Hagen hennes har ingen skjønnhet som lokker henne ut. Hele naturen synes å ta del i hennes tristhet. Vinteren rår ute og inne, ingen blomster kommer til syne på marken, alle sangfuglene sitter triste og tause i trærne, og turtelduens kjærlighetsrøst høres ikke i landet.

Mens hun sitter slik, ensom og forlatt, når hennes elskedes røst øret hennes. Kjærligheten er snar til å høre den røsten den elsker. Derfor hører hun den før alle tjenestepikene sine, og sangen åpner med hennes utbrudd: «Hør, der er min elskede!»

Da hun satt i sin ensomhet, syntes fjellene mellom henne og herren hennes nesten umulige å komme over, så høye og bratte var de. Men nå ser hun hvor raskt og lett han kommer over dem, og hun kan ikke sammenligne ham med noe annet enn gasellen eller den unge hjorten, de vakreste og raskeste dyrene på fjellet: «Min elskede ligner en gasell eller en ung hjort.» Ja, mens hun taler, er han allerede kommet til hagemuren, og se nå: «Han kikker inn gjennom gluggen, han gløtter inn gjennom gitteret.»

Så forteller bruden om den milde innbydelsen som hennes elskede synes å ha sunget mens han kom så raskt over fjellene. Mens hun satt alene, syntes hele naturen død – vinteren rådet. Men nå sier han til henne at han har tatt våren med seg: «Stå opp, min kjæreste, du min vakre, og kom ut! For se, nå er vinteren omme. Regnet er dratt forbi og er borte. Blomstene kommer til syne på marken. Sangens tid er inne, og turtelduens røst har latt seg høre i vårt land. Fikentreets frukter tar til å rødme, og vintrærnes blomster dufter. Stå opp og kom, min kjæreste! Du min fagre, så kom da!»

Drevet av denne inntrengende innbydelsen kommer hun ut fra sitt skjulte sted og fram for sin herre, og hun klynger seg til ham som den engstelige duen til klippekløften. Da taler han til henne med disse ordene av den ømmeste og mest fintfølende kjærlighet: «Min due i klippens kløfter, i fjelltindens ly! La meg se din skikkelse, la meg høre din røst! For din røst er blid og din skikkelse er fager.»

Gjerne vil hun gå ut med sin herre. Likevel husker hun at dette er den tiden da vinstokkene er i størst fare for revene, som gnager på barken. Derfor vil hun ikke gå ut uten å gi tjenestepikene sine denne advarselen: «Fang revene for oss, de små revene som ødelegger vingårdene! Våre vingårder står jo i blomst.»

Så fornyer hun trolovelsespakten med sin elskede, med disse ordene av tilegnende kjærlighet: «Min elskede er min, og jeg er hans, han som vokter sin hjord blant liljene.» Og til sist: Hun vet at denne stunden av inderlig samfunn ikke kan vare, for hennes elskede må skynde seg bort over fjellene igjen. Derfor vil hun ikke la ham gå uten å be ham om å komme igjen og igjen på slike kjærlighetsbesøk, inntil den lykkelige dagen gryr da de aldri mer skal skilles: «Innen dagen blir sval og skyggene flyr – vend om, min elskede, lik en gasell eller en ung hjort på Beter-fjellene!»

Vi kunne godt utfordre alle verdens genier til å frambringe en sang som denne på noe språk – så kort, så rik og så fint vakker. Men det som er langt viktigere for oss i dag: Ingen del av Bibelen viser vakrere noe av det den troende erfarer innerst i hjertet.

La oss nå se på lignelsen som en skildring av et av de besøkene Frelseren ofte gjør hos troende sjeler, når han åpenbarer seg for dem på en annen måte enn for verden.

1. Når Kristus er borte

Når Kristus er borte fra den troendes sjel, sitter han alene. Vi så i lignelsen at da herren hennes var borte, satt bruden ensom og forlatt. Hun kalte ikke på unge og lystige mennesker for å muntre opp de ensomme timene. Hun kalte ikke på harpespilleren for å trøste seg i ensomheten. Det var verken fløyte, tromme eller vin i hennes gjestebud. Nei, hun satt alene. Fjellene syntes nesten umulige å komme over, og hele naturen tok del i hennes tristhet. Kunne hun ikke glede seg i lyset fra sin herres ansikt, var hun fast bestemt på ikke å glede seg over noe annet. Hun satt ensom og forlatt.

Akkurat slik er det med den sanne troende i forholdet til Jesus. Et Beter-fjell kan ha kommet mellom hans sjel og Kristus. Det kan være at han er blitt forført tilbake til sine gamle synder, så hans misgjerninger igjen «skiller mellom ham og hans Gud, og hans synder har skjult hans åsyn for ham, så han ikke hører».

Eller det kan være at Frelseren for en tid har trukket tilbake det trøstefulle lyset fra sitt nærvær bare for å prøve sin tjeners tro: Vil han, når han «vandrer i mørke, og intet lys skinner for ham», likevel «sette sin lit til Herrens navn og stole på sin Gud»? Hva skillets fjell enn er, så er det et sikkert kjennetegn på den troende at han sitter forlatt og alene.

Han kan ikke le bort den tunge sorgen, slik verdslige mennesker kan. Han kan ikke drukne den i drikkebegeret, slik stakkars forblindede mennesker kan. Selv uskyldig samvær med venner gir ingen balsam for såret hans. Ja, selv samfunnet med Guds barn smaker ham ikke nå. Han kan ikke glede seg over det han gledet seg over før, da de som frykter Herren, talte med hverandre. Fjellene mellom ham og Frelseren synes så veldige og ufremkommelige at han frykter Frelseren aldri mer vil besøke ham. Hele naturen tar del i hans tristhet – vinteren rår ute og inne. Han sitter alene og er forlatt.

Han lider ondt, og han ber. Og bønnen hans er den samme som hos en troende i gammel tid: «Herre, får jeg ikke glede meg i lyset fra ditt ansikt, så la meg ikke glede meg over noe annet; for glede uten deg er død.»

Å, mine venner, kjenner dere noe til denne sorgen? Vet dere hva det vil si å sitte slik alene og forlatt fordi Jesus er ute av syne? Gjør dere det, så gled dere, om mulig, midt i tristheten. For nettopp denne tristheten er et av kjennetegnene på at dere er troende og finner all fred og all glede i foreningen med Frelseren.

Men å, hvor annerledes er det ikke med de fleste av dere! Dere kjenner ikke noe til denne sorgen. Ja, kanskje dere gjør narr av den. Dere kan være lykkelige og fornøyde med verden, selv om dere aldri har fått se Jesus. Dere kan være lystige med kameratene, selv om Jesu blod aldri har hvisket fred til deres sjel. Å, hvor tydelig er det ikke at dere skynder dere mot det stedet der «det er ingen fred for de ugudelige, sier min Gud»!

2. Kristus kommer plutselig og underfullt

Kristi komme til den forlatte troende er ofte plutselig og underfullt. Vi så i lignelsen at bruden plutselig hørte sin herres røst mens hun satt ensom og forlatt. Kjærligheten er snar til å høre, og hun roper: «Hør, der er min elskede!» Før syntes fjellene henne nesten umulige å komme over, men nå kan hun ikke sammenligne hans fart med noe annet enn gasellen eller den unge hjorten. Ja, mens hun taler, står han ved muren, ved vinduet, og gløtter inn gjennom gitteret.

Akkurat slik er det ofte med den troende. Mens han sitter alene og forlatt, synes skillets fjell å være en veldig og ufremkommelig mur for Frelseren, og han frykter at Frelseren aldri kommer igjen. Fjellene av den troendes forsyndelser er ofte svært store: «Tenk at jeg har syndet igjen, jeg som er vasket i Jesu blod! Det betyr lite at andre mennesker synder mot ham. De har aldri kjent ham og aldri elsket ham slik jeg har gjort. Jeg er sannelig den største av syndere, og jeg har syndet min Frelser bort. Fjellet av mine forsyndelser har vokst helt opp til himmelen, og han kan aldri mer komme over det.»

Slik skriver den troende harde ting mot seg selv. Og nettopp da hører han ofte sin elskedes røst. Et skriftord, et ord fra en kristen venn eller noe i en preken åpenbarer igjen Jesus i all hans fylde, syndernes Frelser, ja, også den største synders.

Eller det kan være at han gir seg til kjenne for den trøstesløse sjelen ved brødsbrytelsen. Når han der taler de milde ordene: «Dette er mitt legeme, som er for dere … Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som utgytes for mange til syndenes forlatelse. Drikk av det alle» (1 Kor 11,24–25; Matt 26,27–28) – da kan den troende ikke annet enn rope: «Hør, der er min elskede! Se, der kommer han springende over fjellene, hoppende over haugene.»

Å, mine venner, kjenner dere noe til denne glade overraskelsen? Gjør dere det, hvorfor skulle dere da noen gang sette dere ned i fortvilelse, som om Herrens hånd var for kort til å frelse, eller hans øre så tunghørt at han ikke kan høre? Si i den mørkeste time: «Hvorfor er du nedbøyd, min sjel? Hvorfor bruser du i meg? Sett ditt håp til Gud! Jeg skal ennå prise ham, mitt åsyns frelse og min Gud.»

Kom til Ordet med forventning. Kom ikke sløve og likegyldige, som om ingenting et stakkars menneske som dere selv kan si, var verdt å høre. Det er ikke

et menneskes ord, men den levende Guds ord. Kom med store forventninger, så skal dere finne at løftet er sant: «Hungrende mettet han med gode gaver», men de rike sender han tomhendte bort.

3. Kristi komme forandrer alt

Kristi komme forandrer alt for den troende, og hans kjærlighet er ømmere enn noen gang. Vi så i lignelsen at da bruden satt forlatt og alene, var hele naturen dynket i tristhet. Hagen hennes hadde ingenting som kunne lokke henne ut, for vinteren rådet ute og inne. Men da herren hennes kom så raskt over fjellene, tok han våren med seg. Hele naturen forandres der han går fram, og innbydelsen hans lyder: «For se, nå er vinteren omme. Regnet er dratt forbi og er borte … Stå opp, min kjæreste, du min vakre, og kom ut!»

Akkurat slik er det med den troende. Når Kristus er borte, er alt vinter for sjelen. Men når han kommer igjen over forsyndelsenes fjell, tar han med seg en gledelig vår. Når Rettferdighetens sol går opp over sjelen på ny, faller ikke bare de gledebringende strålene hans på den troendes sjel, men hele naturen fryder seg i hans glede. «Fjellene og haugene skal bryte ut i fryderop» for hans ansikt, «og alle markens trær skal klappe i hendene.» Det er som et årstidsskifte for sjelen – som den brå overgangen fra en trist vinters øsende regn til den fulle, blomstrende våren, en overgang så særpreget for de solrike landene.

Naturens verden er helt forandret. «I stedet for tornebusker skal det vokse opp sypresser, i stedet for nesler skal det vokse opp myrter.» Hvert tre og hver mark har en ny skjønnhet for den lykkelige sjelen.

Nådens verden er helt forandret. Bibelen var tørr og meningsløs før. Men nå – for en flom av lys som strømmer over sidene! Hvor full, hvor frisk og hvor rik på mening den er, og hvordan de enkleste ordene rører hjertet! Bønnens hus var trist og øde før, og gudstjenestene var tørre og ga ingen næring.

Men nå, når den troende ser Frelseren slik han før har skuet ham i helligdommen, roper han: «Hvor elskelige dine boliger er, Herre, hærskarenes Gud! … For én dag i dine forgårder er bedre enn ellers tusen.» Herrens hage var trist og gledesløs før. Nå spirer ømheten for de uomvendte fram igjen, og kjærligheten til Guds folk brenner i hjertet. Da taler de som frykter Herren, ofte med hverandre. Tiden er inne til å synge Jesu pris, og turtelduens kjærlighetsrøst til Jesus høres igjen i landet. Herrens vintrær blomstrer, granatepletrærne setter knopper, og Kristi røst til sjelen lyder: «Stå opp, min kjæreste, du min vakre, og kom ut!»

Når den engstelige duen blir forfulgt av gribben og nesten tatt, gjemmer den seg med flagrende, redde vinger dypere enn noen gang i klippekløftene og i fjellveggens ly. Slik er det også med den frafalne troende som Satan har krevd å få for å sikte ham som hvete. Når han igjen blir ført fram for sin Herres nådige ansikt, klynger han seg til ham med en flagrende, engstelig tro og gjemmer seg dypere enn noen gang i sin Frelsers sår.

Slik var det med den falne Peter. Han hadde så grovt fornektet sin Herre. Men da han igjen fikk se Frelseren stå på stranden, var han den eneste av disiplene som bandt fiskerkappen om seg og kastet seg i sjøen for å svømme inn til Jesus. Da den frafalne apostelen på ny hadde gjemt seg i kløftene i tidenes klippe, fant

han at Jesu kjærlighet var ømmere mot ham enn noen gang. Det var da Jesus begynte den samtalen som mer enn noen annen i Bibelen forener den mildeste irettesettelse med den mildeste oppmuntring: «Simon, Johannes' sønn, elsker du meg mer enn disse?»

Akkurat slik går det med hver frafalne troende: Når han igjen er gjemt i sin Herres nylig åpnede sår, begynner kilden til Herrens kjærlighet å strømme på ny. Strømmen av godhet og hengivenhet blir fyldigere og mer overstrømmende enn noen gang, for Herren sier: «Min due i klippens kløfter, i fjelltindens ly! La meg se din skikkelse, la meg høre din røst! For din røst er blid og din skikkelse er fager.»

Å, mine venner, kjenner dere noe til dette? Har dere noen gang opplevd at Jesus kom over forsyndelsenes fjell slik at det ble et årstidsskifte for sjelen deres? Og du frafalne troende, når du på ny gjemte deg dypere enn noen gang i klippekløftene, lik Peter som bandt fiskerkappen om seg og kastet seg i sjøen – har du da funnet hans kjærlighet ømmere enn noen gang mot din sjel?

Bør ikke dette lære deg å omvende deg straks når du har falt? Hvorfor holde seg borte fra Frelseren et eneste øyeblikk? Venter du til du har vasket flekken av klærne dine? Akk, hva skal vel vaske den bort, om ikke det blodet du nå forakter? Venter du til du har gjort deg mer verdig til Frelserens gunst? Akk, om du så venter i all evighet, kan du aldri gjøre deg mer verdig. Din synd og din elendighet er det eneste du har å påberope deg.

Kom, så skal du finne hvor ømt han vil lege ditt frafall og elske deg av fri nåde, og si: «Min due …» og så videre.

4. Frykt, kjærlighet og håp

Jeg vil peke på tre ting som dette besøket av Frelseren vekker i den troendes hjerte: frykt, kjærlighet og håp. Sammen danner de så å si en snor i hjertet hos den troende som er reist opp igjen, og «tredobbel tråd kan ikke så lett slites av».

1. *Først og fremst er det frykt*. Bruden i lignelsen ville ikke gå ut for å være sammen med sin herre uten først å befale tjenestepikene å fange revene, de små revene som ødelegger vingårdene. Slik vet også hver troende av egen erfaring at tiden med det nærmeste samfunnet er tiden med den største faren.

Det var da Frelseren var blitt døpt, og Den Hellige Ånd var kommet ned over ham som en due, og en røst sa: «Dette er min Sønn, den elskede! I ham har jeg velbehag» – det var da han ble drevet ut i ødemarken for å bli fristet av djevelen. Og akkurat slik er det: Når sjelen tar imot sine høyeste privilegier og trøster, er Satan og hans tjenere nærmest – revene, de små revene som ødelegger vingårdene.

For det første er det åndelige hovmodet nær. Når sjelen gjemmer seg i Frelserens sår og får store tegn på hans kjærlighet, begynner hjertet å si: «Jeg er sannelig noe! Hvor høyt står jeg ikke over vanlige troende!» Dette er en av de små revene som eter livet ut av den levende gudsfrykten.

For det andre er det fristelsen til å gjøre trøstene dine til din Kristus, å se på dem og ikke på Kristus, å støtte deg til dem og ikke til din elskede. Dette er en annen av de små revene.

For det tredje er det den falske forestillingen at du nå sikkert er hevet over synden og over fristelsens makt, at du nå kan stå imot alle fiender. Dette er det hovmodet som går foran fall, enda en av revene, de små revene som ødelegger vingårdene.

Glem aldri, ber jeg dere, at frykt er et sikkert kjennetegn på en troende. Selv når du kjenner at det er Gud som virker i deg, sier Ordet likevel: «Arbeid på deres frelse med frykt og beven.» Selv når gleden din flommer over, så husk at det står skrevet: «Juble med beven!» og igjen: «Vær ikke overmodig, men frykt!» Husk brudens advarsel og si: «Fang revene for oss, de små revene som ødelegger vingårdene! Våre vingårder står jo i blomst.»

2. Men er en varsom frykt et kjennetegn på den troende i en slik tid, så er en *tilegnende kjærlighet* det enda mer. Når Kristus på ny kommer over forsyndelsenes fjell og åpenbarer seg for sjelen like fritt og fullt som før, på en annen måte enn for verden, da kan sjelen si: «Min elskede er min, og jeg er hans.»

Jeg sier ikke at den troende kan bruke disse ordene til alle tider. I tider med mørke og synd må troens ekthet heller måles etter hans sorg enn etter hans frimodighet. Men jeg sier at i de tider da Kristus åpenbarer seg på ny for sjelen og stråler fram som solen bak en sky, med strålene av sin frie og ufortjente kjærlighet, da kan ingen andre ord tilfredsstille den sanne troende enn disse: «Min elskede er min, og jeg er hans.»

Sjelen ser at Jesus er en så fri Frelser: han er så ivrig etter at alle skal komme til ham og få liv. Han rekker ut hendene hele dagen. Han har ikke behag i den ugudeliges død, og han bønnfaller mennesker: «Vend om, vend om … Hvorfor vil dere dø?»

Sjelen ser at Jesus er en Frelser som passer så godt, akkurat det dekket sjelen trenger. Da den troende først gjemte seg i Jesus, fant han ham skikket for alt han trengte – «som skyggen av et veldig fjell i et tørstende land». Men nå oppdager han noe nytt ved Frelseren, slik Peter gjorde da han bandt fiskerkappen om seg og kastet seg i sjøen: han er også en Frelser for den frafalne troende. Hans blod kan slette ut flekkene selv hos den som har spist brød med ham og likevel løftet hælen mot ham.

Sjelen ser at Jesus er en så rik Frelser. Han gir synderen ikke bare tilgivelse, men overstrømmende, umålelig tilgivelse. Han gir ikke bare rettferdighet, men en rettferdighet som er mer enn menneskelig, for den er helt og fullt guddommelig. Han gir ikke bare Ånden, men øser «vann over det tørste og strømmer over det tørre». Sjelen ser alt dette i Jesus og kan ikke annet enn å velge ham og glede seg i ham med en ny og tilegnende kjærlighet: «Min elskede er min!»

Og spør noen: «Hvordan våger du, syndige makk, å kalle denne guddommelige Frelseren din?», så er svaret her: Fordi jeg er hans. Han valgte meg fra evighet av, ellers ville jeg aldri ha valgt ham. Han utøste sitt blod for meg, ellers ville jeg aldri ha felt en tåre for ham. Han ropte på meg, ellers ville jeg aldri ha lengtet etter ham. Han søkte etter meg, ellers ville jeg aldri ha søkt etter ham. Han har elsket meg, derfor elsker jeg ham. Han har valgt meg, derfor velger jeg ham for alltid. «Min elskede er min, og jeg er hans.»

3. Men til sist: Er kjærligheten et kjennetegn på den sanne troende i en slik tid, så er også et *bønnfullt håp* det. Det var en sann troende som sa i en stund med høyt og underfullt samfunn med Jesus: «Herre, det er godt at vi er her!»

Min venn, du er ingen troende om Jesus aldri har åpenbart seg for din sjel i dine stille andaktsstunder, i bønnens hus eller ved brødsbrytelsen, så søtt og overveldende at du har ropt: «Herre, det er godt for meg å være her!»

Men selv om det er godt og svært herlig, som sollys for øynene, ser Herren at det ikke alltid er klokest og best å være der. Peter måtte ned igjen fra herlighetens fjell og stride troens gode strid midt i skam og hån fra en kald og spottende verden. Slik må hvert Guds barn gjøre.

Vi er ennå ikke i himmelen, der vi skal se ham åpenlyst og glede oss i ham uten avbrudd. Dette er jorden, troens og tålmodighetens sted, og håpets, som peker mot himmelen. En viktig grunn til at den troende ikke alltid kan kjenne det nære og inderlige samfunnet med Frelseren, er at det skal bli rom for håpet, den tredje tråden i den tredobbelte snoren.

Selv de mest opplyste troende vandrer her i en mørk natt, eller i beste fall i skumring, og Jesu besøk hos sjelen gjør bare mørket omkring enda tydeligere. Men «det lir med natten, det stunder til dag». Evighetens dag gryr i øst. Rettferdighetens sol skynder seg å gå opp over vår verden, og skyggene gjør seg klare til å flykte.

Inntil da ber hver sann troende som kjenner hvor dyrebart det nære samfunnet med Frelseren er, inderlig om at Jesus ofte må komme igjen, så søtt og plutselig, og lyse for ham på den mørke pilegrimsvandringen. Å ja, mine venner, la hver den som elsker vår Herre Jesus i oppriktighet, nå stemme i med brudens salige bønn: «Innen dagen blir sval og skyggene flyr – vend om, min elskede, lik en gasell eller en ung hjort på Beter-fjellene!»

St. Peter's, 14. august 1836 (første gang han preket i St. Peter's, som kandidat)

26. Vår plikt mot Israel

«… *både for jøde først*» (*Rom* 1,16)

De fleste mennesker skammer seg over Kristi evangelium. De vise skammer seg over det fordi det kaller mennesker til å tro og ikke til å diskutere. De store skammer seg over det fordi det samler alle i ett legeme. De rike skammer seg over det fordi det er å få «uten penger og uten betaling». De lystige skammer seg over det fordi de frykter at det vil ødelegge all deres moro. Slik blir det gode budskapet om at Guds herlige Sønn er kommet til verden som borgen for fortapte syndere, foraktet og oversett. Mennesker skammer seg over det.

Hvem er det som ikke skammer seg over det? En liten flokk, de som Guds Ånd har rørt ved i hjertet. De var en gang lik verden og en del av den, men han vekket dem, så de fikk se sin synd og elendighet og skjønte at Kristus alene var et tilfluktssted. Nå roper de: «Ingen uten Kristus, ingen uten Kristus! Det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors!»

Han er dyrebar for hjertet deres. Han bor der, han er ofte på leppene deres, og han blir priset i hjemmet deres. De ville gjerne forkynne ham for hele verden. De har kjent i sin egen erfaring at evangeliet er en Guds kraft til frelse, både for jøde først og så for greker.

Kjære venner, er dette deres erfaring? Har dere tatt imot evangeliet ikke bare i ord, men også i kraft? Har Guds kraft virket på deres sjel sammen med Ordet? Da er dette ordet deres: «Jeg skammer meg ikke ved evangeliet.»

Én ting ved dette ordet vil jeg at dere skal legge merke til: Apostelen roser seg av evangeliet som en Guds kraft til frelse «for jøde først». Av det henter jeg denne læren: *Evangeliet skal forkynnes først for jødene*.

1. Dommen begynner med dem

Dommen skal begynne med jødene. «Vrede og harme … Trengsel og angst skal komme over hver menneskesjel som gjør det onde, både jøde først og så greker» (Rom 2,6–10).

Det er en forferdelig tanke at jøden skal være den første som trer fram for Guds domstol for å bli dømt. Når den store, hvite tronen blir satt fram, og han setter seg på den, han som jorden og himmelen viker bort for, når de døde, små og store, står for Gud, og bøkene blir åpnet, og de døde blir dømt etter det som er skrevet i bøkene – er det ikke da en tanke som griper oss, at Israel, det stakkars forblindede Israel, skal være de første til å stå for Guds dom?

Menneskesønnen skal komme i sin herlighet, og alle de hellige englene med ham. Han skal sitte på sin herlighets trone, alle folkeslag skal samles framfor ham, og han skal skille dem fra hverandre slik gjeteren skiller sauene fra geitene. Den forferdelige dommen skal lyde fra hans hellige lepper: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet», og den skyldige mengden skal gå bort fra hans ansikt til evig straff.

Er det ikke nok til å få den mest likegyldige blant dere til å stanse og tenke etter, at vreden og harmen da først skal komme over jøden? At ansiktene deres skal bli blekere, knærne slå hardere mot hverandre og hjertet svikte mer i dem enn i andre?

Hvorfor er det slik? Fordi de har hatt mer lys enn noe annet folk. Gud valgte dem ut av verden til å være hans vitner. Hver profet ble sendt først til dem, og hver evangelist og apostel hadde et budskap til dem. Messias kom til dem. Han sa: «Jeg er ikke utsendt til andre enn de fortapte får av Israels hus!» Guds ord er fremdeles rettet til dem. De har det fremdeles rent og uforfalsket i hånden.

Likevel har de syndet mot alt dette lyset, mot all denne kjærligheten: «Jerusalem, Jerusalem! Du som slår i hjel profetene og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte jeg ville samle dine barn, som en høne samler kyllingene sine under vingene. Men dere ville ikke.»

Deres vredesbeger er fullere enn andre menneskers, deres vredeshav dypere.

Er ikke dette en grunn til at evangeliet skal forkynnes først for jøden? De er i ferd med å gå fortapt, og fortapelsen blir mer forferdelig for dem enn for andre. Skyen av harme og vrede som alt nå samler seg over de fortapte, skal bryte løs først over hodet på det skyldige, ulykkelige og vantro Israel.

Har dere da ingenting av Kristi inderlige medfølelse i dere, siden dere ikke vil løpe først til dem som er så ille stilt? På et sykehus løper den gode legen først til sengen der den syke ligger som er nærmest døden. Når et skip synker, og de modige sjøfolkene har lagt ut fra land for å redde mannskapet, rekker de ikke da hånden først til dem som er nærmest ved å gå under i bølgene? Og skal ikke vi gjøre det samme for Israel?

Bølgene av Guds vrede er i ferd med å slå først over dem. Skal vi ikke søke å føre dem først til klippen som er for høy for dem? Deres sak er mer fortvilet enn andre menneskers. Skal vi ikke føre den gode lege til dem, han som alene kan gi helse og legedom? For evangeliet er en Guds kraft til frelse, både for jøde først og så for greker.

Jeg kan ikke forlate dette punktet uten å si et ord til dere som står i en stilling som ligner svært på Israels – dere som har Guds ord i hendene og likevel er vantro og ufrelste. På mange måter kan Skottland kalles Guds andre Israel. Intet annet land har sin sabbat slik Skottland har. Intet annet land har Bibelen slik Skottland har. Intet annet land har evangeliet forkynt så fritt som luften vi puster i, så friskt som bekken fra de evige fjell.

Å, tenk da et øyeblikk, dere som sitter i skyggen av trofaste forkynnere og likevel blir værende ubekymret og uomvendt, uten å bli ført til å sitte i Kristi skygge: Tenk hvor lik vreden over dere skal bli vreden over den vantro jøden! Og tenk så på Kristi underfulle nåde: Evangeliet kommer først til dere. Jo mer

syndene deres er som skarlagen og purpur, desto friere er blodet for dere, det blodet som vasker hvitt som snø. For dette er fremdeles hans ord til alle hans tjenere: «Begynn i Jerusalem.»

2. Det er Guds sinnelag å ha omsorg først for jødene

Det er sjelens største ære og glede å være lik Gud. Dere husker at dette var herligheten ved den tilstanden Adam ble skapt i: «La oss gjøre mennesker i vårt bilde, etter vår liknelse.» Hans forstand var uten sky, og han så i noen grad slik Gud ser. Hans vilje rant i samme leie som Guds vilje. Hans hjerte hang ved det samme som Gud elsket.

Da mennesket falt, mistet vi alt dette og ble djevelens barn og ikke Guds barn. Men når en fortapt sjel blir ført til Kristus og tar imot Den Hellige Ånd, legger han av det gamle mennesket og ikler seg det nye mennesket, «som er skapt etter Gud i den rettferdighet og hellighet som er av sannheten».

Det er vår sanne glede i denne verden å være lik Gud. Altfor mange slår seg til ro med gleden over å være tilgitt, men vår sanneste glede er å være lik ham. Å, slå deg ikke til ro, du elskede, før du er fornyet etter hans bilde, før du har fått del i guddommelig natur! Lengt etter den dagen da Kristus skal åpenbares, og vi skal bli ham helt like, for vi skal se ham som han er.

Det jeg nå vil legge vekt på, er at vi skal være lik Gud også i det som er særegent. Vi skal være lik ham i forstand, i vilje og i hellighet, og også i hans særegne kjærlighet. «Kjærligheten er av Gud, og hver den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, kjenner ikke Gud, for Gud er kjærlighet.»

Men hele Bibelen viser at Gud har en særegen kjærlighet til Israel. Dere husker hvordan jødene var i Egypt, hardt undertrykt av slavefogdene. Gud hørte deres rop og åpenbarte seg for Moses: «Jeg har så visst sett mitt folks nød … Jeg har hørt deres klagerop … og jeg vet hva de lider.»

Og da Gud førte dem gjennom ørkenen, sier Moses hvorfor han gjorde det (5 Mos 7,7–8): «Ikke fordi dere var større enn alle andre folk, fant Herren behag i dere, så han utvalgte dere. For dere er det minste av alle folkene. Men fordi Herren elsket dere.» Underlig, fri og høyst særegen kjærlighet! Han elsket dem fordi han elsket dem. Skulle ikke vi være lik Gud i denne særegne hengivenheten?

Men du sier: Gud har sendt dem i fangenskap. Ja, det er sant at Gud har spredt dem til alle land: «Sions barn, de dyrebare! Like i verd med det fineste gull. Hvor de er blitt aktet som leirkrukker» (Klag 4,2). Men hva sier Gud om dette? «Jeg har forlatt mitt hus og forkastet min arv. Jeg har gitt min sjels elskede i hennes fienders hånd» (Jer 12,7). Det er sant at Israel for et lite øyeblikk er gitt i fiendenes hånd. Men det er like sant at de fremdeles er hans sjels elskede.

Skulle vi ikke gi dem den samme plassen i vårt hjerte som Gud gir dem i sitt? Skal vi skamme oss over å nære den samme kjærligheten som vår himmelske Far nærer? Skal vi skamme oss over å være ulik verden og lik Gud i denne særegne kjærligheten til det fangne Israel?

Men du sier: Gud har forkastet dem. «Har da Gud forkastet sitt folk», som han forut kjente? «Langt derifra!» Hele Bibelen taler mot en slik tanke: «Er da Efraim min dyrebare sønn og mitt kjæreste barn, siden jeg fortsatt kommer ham i hu, enda jeg så ofte har talt imot ham? Derfor røres mitt hjerte av medynk med ham, jeg må forbarme meg over ham, sier Herren» (Jer 31,20). «Jeg vil plante dem i dette landet i trofasthet, av hele mitt hjerte og av hele min sjel» (Jer 32,41).

«Sion sa: Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg. Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg» (Jes 49,14–15). «Og slik skal hele Israel bli frelst, som det står skrevet: Fra Sion skal befrieren komme. Han skal rydde bort ugudelighet fra Jakob» (Rom 11,26).

Det enkle spørsmålet til hver og en av dere, og til vår elskede kirke, er dette: Skal vi ikke dele Guds særegne kjærlighet til Israel? Er vi fylt av Guds Ånd, skal vi ikke da elske slik han elsker? Skal vi ikke tegne Israel inn i våre hender og bestemme oss for at «ved den miskunn» vi har fått, «skal også de få miskunn»?

3. Det er en særlig åpen dør til jødene

I nesten alle landene vi besøkte, la vi merke til dette. Mange steder synes den eneste døren som står åpen for den kristne misjonæren, å være døren til å forkynne for jødene.

Vi oppholdt oss en tid i Toscana, den frieste staten i hele Italia. Der våger du ikke å forkynne evangeliet for den romersk-katolske befolkningen. I samme øyeblikk som du gir bort en traktat eller en bibel, blir den brakt til presten, og av presten til myndighetene, og den sikre følgen er at du straks blir utvist av landet. Men døren til jødene står åpen. Ingen bryr seg om deres sjeler, og derfor kan du fritt bringe evangeliet til dem.

Det samme gjelder i Egypt og i Israels land. Du våger ikke å forkynne evangeliet for Muhammeds forførte tilhengere, men du kan stå på den åpne torgplassen og forkynne evangeliet for jødene uten at noen hindrer deg.

Vi besøkte hver eneste by i Det hellige land der det bor jøder. I Jerusalem og Hebron talte vi til dem alle ord om dette livet. I Sykar samtalte vi med dem i synagogen og på den åpne basaren. I Haifa, ved foten av Karmel, møtte vi dem i synagogen. Også i Sidon talte vi fritt med dem om Jesus.

I Tyrus besøkte vi dem først i synagogen og i rabbinerens hus, og så gjengjeldte de besøket: Da vi hadde lagt oss til hvile i karavanseraiet i middagsheten, kom de til oss i flokker. Den hebraiske Bibelen ble tatt fram, og skriftsted etter skriftsted ble forklart, uten at noen skremte oss. I Safed, Tiberias og Akko hadde vi den samme friheten. Det er i sannhet full frihet i Det hellige land til å bringe evangeliet til jøden.

I Konstantinopel blir du utvist om du forkynner for tyrkerne, slik noen har prøvd. Men til jøden kan du bringe budskapet. I Valakia og Moldavia ville det minste forsøk på å omvende en greker straks kalle fram hevnen fra Den hellige synode og myndighetene. Men i hver by gikk vi fritt til jødene – i Bucureşti, i

Focşani, i Iaşi og i mang en avsides valakisk landsby talte vi budskapet til Israel uten hindring. Døren står vidt åpen.

I Østerrike, der ingen misjonær av noe slag er tillatt, fant vi likevel at jødene var villige til å høre. I synagogene deres fant vi alltid et fristed åpent for oss, og ofte skjulte de at vi hadde vært der, enda de visste at de kunne ha angitt oss.

I prøyssisk Polen står døren vidt åpen til nesten hundre tusen jøder. Du våger ikke å forkynne for de stakkars rasjonalistiske protestantene – det ville ikke engang være tillatt i det protestantiske Preussen – men evangeliet kan du forkynne for jødene.

Etter landets lov står hver kirke åpen for en ordinert prest, og en av misjonærene forsikret meg om at han ofte forkynte for fire eller fem hundre jødiske menn og kvinner på én gang. Skoler for jødiske barn er også tillatt. Vi besøkte tre av dem og hørte barna bli undervist om veien til frelse ved en forløser. For tolv år siden ville jødene ikke ha kommet i nærheten av en kirke.

Er dette sant – og jeg vender meg til alle dere som kjenner disse landene: Er det ikke slik? Er døren stengt i én retning, og står døren til Israel så vidt åpen, tror dere da ikke at Gud sier ved sitt forsyn så vel som ved sitt ord: «Gå heller til de fortapte får av Israels hus»? Tror dere at vår kirke, som vet dette, vil være uten skyld om vi ikke lyder kallet? For evangeliet er en Guds kraft til frelse, både for jøde først og så for greker.

4. De skal gi liv til en død verden

Jeg har ofte tenkt at en ettertenksom reisende som drar gjennom verdens land og ser Israels ætt i hvert av dem, kunne komme til å gjette at dette særegne folket er bevart for et stort formål i verden – og det ved den naturlige fornuftens lys alene.

Jøden er på en særegen måte skikket til å være verdens misjonær. Jødene har ikke den sterke tilknytningen til hjem og fedreland som vi har. De føler seg som utstøtte i hvert land. De er også herdet for hvert klima; de finnes i snøen i Russland og under Indias brennende sol. De kjenner også i noen grad alle verdens språk, og likevel har de ett felles språk, det hellige språket, som de kan tale med hverandre på.

Alt dette må vel, tenker jeg, falle hver opplyst reisende inn når han drar gjennom andre land. Men hva sier Guds ord? «Likesom dere var en forbannelse blant folkeslagene, du Judas hus og du Israels hus, så vil jeg nå frelse dere, så dere skal bli en velsignelse» (Sak 8,13). Den dag i dag er de en forbannelse blant folkene ved sin vantro. Men tiden kommer da de skal bli til like stor velsignelse som de har vært til forbannelse.

«Jakobs rest skal være midt iblant mange folk som dugg fra Herren, som en regnskur på urter, som ikke venter på noen og ikke håper på menneskenes barn» (Mika 5,6). Blant de uttørkede fjellene i Juda så vi hvordan kveldsduggen falt stille ned og ga liv til hver plante, fikk gresset til å spire og blomstene til å gi sin søteste duft. Slik skal det omvendte Israel bli når de kommer som dugg over en død og tørr verden.

«I de dager skal det skje at ti menn av alle hedningefolkenes tungemål skal gripe fatt i kappefliken til en jødisk mann og si: Vi vil gå med dere, for vi har hørt at Gud er med dere!» (Sak 8,23). Dette er ennå aldri blitt oppfylt. Men så sant Guds ord er sant, er dette sant.

Kanskje noen vil si: «Skal jødene være verdens store misjonærer, så la oss sende misjonærer bare til dem. Vi har fått et nytt lys – la oss kalle misjonærene våre hjem fra India. De kaster bort sine dyrebare liv der på det som jødene skal fullføre.» Det gjør meg sorg å tenke på at noen som elsker Israel, kan forvrenge sannheten så mye at de resonnerer slik. Bibelen sier ikke at vi skal forkynne *bare* for jøden, men for jøden *først*.

«Gå ut og forkynn evangeliet for alle folkeslag», sa Frelseren. La oss lyde hans ord som små barn. Må Herren stå bi våre elskede misjonærer i det brennende klimaet der ute. Må han gi dem god framgang og aldri la en eneste lammende tvil om deres herlige arbeidsmark streife deres rene sinn.

Alt vi ber om, er at vi ikke glemmer å begynne i Jerusalem når vi sender våre misjonærer til hedningene. Blir Paulus sendt til hedningene, så la Peter bli sendt til «de tolv stammene som er spredt omkring». Og la ikke denne saken få bare en avkrok i hjertet deres. La den ikke bli et tillegg til det andre vår kirke gjør. La det heller stå skrevet på selve forsiden av hjertet deres og på vår elskede kirkes banner: «For jøde først» og «fra Jerusalem av».

5. Det er stor lønn

Til sist: Det er stor lønn. «Velsignet være den som velsigner deg, og forbannet den som forbanner deg!» «Be om fred for Jerusalem! La det gå dem vel som elsker deg!»

Dette har vi kjent i vår egen sjel. Da vi dro fra land til land, kjente vi at det var en som gikk foran oss og beredte veien. Vi har vært i farer på vannet og farer i ørkenen, farer ved sykdom og farer fra hedningene, men Herren har likevel fridd oss ut av dem alle. Og behager det Gud å føre våre ærverdige ledsagere på denne misjonsreisen hjem i fred og trygghet til sine engstelige familier, skal vi i sannhet ha god grunn til å si: «Den som holder dem, har stor lønn.» (*Dr. Black og dr. Keith var på denne tiden fortsatt i utlandet på grunn av sykdom.*)

Men også deres sjeler skal bli beriket, og vår kirke med, om denne saken får sin rette plass i hjertet deres. En som har en dyp plass i hjertet deres, og som nå er på vei til India, sa det godt: Vår kirke må ikke bare være evangelisk, men også evangeliserende, om den skal vente Guds velsignelse. Den må ikke bare ha lyset, men også dele det ut, om den fortsatt skal være Guds forvalter.

Må jeg få føye til dette treffende ordet at vi ikke bare må være evangeliserende, men evangeliserende *slik Gud vil ha oss* – ikke bare dele ut lyset til alle kanter, men dele det ut til jøden først?

Da skal Gud kalle sin gjerning til live i vår egen tid. Hele vårt land skal bli forfrisket, slik Kilsyth er blitt det. Stridighetens spindelvev skal feies ut av våre helligdommer, uenigheten og misunnelsen i vår kirke skal bli til lovsangens samklang, og våre egne sjeler skal bli som en vannrik hage.

17. november 1839, etter hjemkomsten fra misjonsreisen til jødene

27. Salige er de døde i Herren

«Og jeg hørte en røst fra himmelen si: Skriv: Salige er de døde som dør i Herren fra nå av. Ja, sier Ånden, de skal hvile fra sitt besvær, for deres gjerninger følger dem» (Åp 14,13)

To ting er verdt å legge merke til ved måten disse ordene blir gitt oss på.

1. *De er Faderens ord, gjentatt av Ånden som et ekko*: «Og jeg hørte en røst fra himmelen» – «Ja, sier Ånden.» Johannes hadde hatt blikket festet på det underfulle synet som nevnes i vers 1: Lammet sto på Sions berg, og de hundre og førtifire tusen forløste fulgte det hvor det gikk. Da nådde plutselig en stille, sakte røst hans øre: «Skriv: Salige er de døde.» Og så åndet Den Hellige Ånd sitt amen: «Ja, sier Ånden.»

Det står skrevet i loven at to vitners vitnesbyrd er sant. Her har vi to vitner, alles Far og Den Hellige Ånd, Talsmannen, og begge vitner at det er salig å dø i Herren.

Er det noen av dere, Guds barn, som skjelver ved tanken på å dø? Står døden for dere som et uhyre med et forferdelig spyd, klar til å ødelegge dere? Her er to kjære og salige vitner som sier at døden har mistet sin brodd, og at graven har mistet sin seier. Lytt, så forsvinner rynkene fra dødens panne, og dalen fylles med lys. Faderen og Den Hellige Ånd sier med én munn: «Salige er de døde.»

2. *«Skriv.»* Det som skrives ned, varer lenger og blir ikke så lett forvrengt som det som bare går fra munn til munn. Derfor ga Gud israelittene de ti bud, skrevet med hans egen finger på to steintavler. Av samme grunn bød han dem å reise store steiner den dagen de gikk over Jordan, stryke dem med kalk og skrive alle ordene i loven på dem. Av samme grunn bød Gud sine tjenere profetene å skrive ned profetiene sine, og apostlene å skrive evangeliene og brevene, så vi har en fast bibel og ikke en flytende overlevering.

Av denne grunn ønsket også Job at ordene hans skulle skrives ned: «Å, måtte mine ord bli oppskrevet! Måtte de bli opptegnet i en bok, ja, med jerngriffel og bly for evig bli hogd inn i stein! Men jeg, jeg vet at min gjenløser lever» (Job 19,23–25). Det var et av hans dyrebare ord som aldri skal glemmes, et ord som trøster hjertet til en motløs troende i den mørkeste stund: «Jeg vet at min gjenløser lever.»

Av nøyaktig samme grunn sa røsten fra himmelen: «Skriv!» Hør det ikke bare, men skriv det, sett det opptegnet i en bok, hogg det inn i stein med jerngriffel og bly for evig: «Salige er de døde.»

Lær hvor mye dette ordet er verdt. Det er et gyllent ord, det er gull i hver stavelse. Det er «søtere enn honning, ja, honning som drypper fra vokskakene», og mer dyrebart enn gull, «fint gull i mengde». Det er dyrebart i Guds øyne. Skriv det dypt i hjertet! Det vil gi livet ditt alvor og bevare deg fra å bli revet med av livets tomme skinn. Det vil få verdens sirenesanger til å lyde ubeleilig og falskt. Det vil trøste deg mildt i motgangens time. Det vil ta brodden fra døden og seieren fra graven. Skriv, skriv dypt i hjertet ditt: «Salige er de døde som dør i Herren.»

La oss nå se på selve ordene.

1. Salige er de døde

Verden sier: «Salige er de levende», men Gud sier: «Salige er de døde.» Verden dømmer etter det sansene ser, etter hvordan tingene tar seg ut for mennesker. Gud dømmer etter hva tingene i sannhet er. Han ser dem i deres virkelige farge og størrelse. Verden sier: «En levende hund er bedre enn en død løve.»

Verden ser på noen av sine egne som kommer fram lik en frisk blomst som springer ut om morgenen – med kinn som gløder av sunnhet, med ungdommens lette, spenstige skritt, med rikdom og overflod til rådighet og med lange, lyse sommerdager foran seg. Og verden sier: «Der er en lykkelig sjel!»

Gud tar oss med inn i det mørklagte rommet der et Guds barn nylig bodde. Han peker på det bleke ansiktet der døden har satt seg på tronen, kinnet som er tæret bort av lang sykdom, øyet som er brustet i døden, de stive hendene som er foldet over brystet, og vennene som står gråtende omkring. Og han hvisker oss i øret: «Salige er de døde.»

Å, kjære venner, tenk etter et øyeblikk! Hvem vet best, Gud eller dere? Hvem skal vise seg å ha rett til sist? Akk, for et skyggebilde dere vandrer i! Dere hisser dere opp til ingen nytte. «Et menneske i herlighet, som ikke har forstand, er lik dyrene, som går til grunne.»

Selv Guds barn sier av og til: «Salige er de levende.» Det er lykkelig å leve i Guds nåde, ha fred med Gud, ofte søke nådens trone, brenne lovsangens stadige røkelse, grunne på hans ord, høre evangeliet forkynt og tjene Gud. Selv å kjempe, løpe og stride i hans tjeneste er søtt. Likevel sier Gud: «Salige er de døde.»

Er det lykkelig å ha hans smil *her*, hvor mye lykkeligere er det ikke å ha det uten en sky *der*! Er det godt å være Herrens voksende korn *her*, hvor mye bedre er det ikke å være samlet inn i hans låve! Er det godt å ha et anker som når inn bak forhenget, hvor mye bedre er det ikke å være der selv, der intet mørke kan komme! «Fylde av glede er det for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet.» Selv Jesus kjente dette, og Gud stadfester det: «Salige er de døde.»

2. De som dør i Herren

Ikke alle de døde er salige, men de som «dør i Herren». Det er sannelig forbløffende hvor mange som dør. «Du driver dem bort som en flod.» Sytti tusen dør hver dag, omkring femti hvert minutt, nesten én hvert sekund, og går over kanten. Livet er som en elv av mennesker som strømmer fram og styrter utfor kanten og inn i evigheten. Er alle disse salige? Å nei! «Salige er de døde som dør i Herren.»

Av hele den veldige mengden som uavbrutt strømmer inn i den evige verden, er det bare en liten flokk som har kommet til frelsende tro på Jesus. «For trang er den porten, og smal er den veien som fører til livet, og få er de som finner den.» Ikke *alle* de døde er salige. Det hviler ingen velsignelse over de døde som er uten Kristus. De styrter inn i en evighet der de er fortapt, uten tilgivelse og uten hellighet.

Du kan legge kroppen i en praktfull kiste. Du kan sette navnet i sølv på lokket. Du kan la et velkledd følge av sørgende i høytidelig svart komme til begravelsen. Du kan senke kisten langsomt ned i graven, legge det grønneste gress over den og la de vakreste blomstene vokse på graven. Du kan reise en hvit stein og hogge inn et vakkert minneord. Likevel er det bare begravelsen av en fordømt sjel. Du kan ikke skrive *salig* der Gud har skrevet *forbannet*. «Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt.»

La oss se hva som ligger i ordene «i Herren».

1. *De var forent med Herren*. Foreningen med Herren har en begynnelse. Hver den som er salig når han dør, er blitt omvendt. Du liker kanskje ikke ordet, men det er sannheten. De ble vakt. De begynte å gråte og be, og de gråt mens de gikk for å søke Herren sin Gud. De så at de var fortapt, ødelagt og hjelpeløse, og at de ikke kunne stå rettferdige for en hellig Gud. De ble som små barn.

Da kom Herren Jesus nær og åpenbarte seg: «Jeg er livets brød.» «Den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut.» De trodde og ble lykkelige. De gledet seg i Herren Jesus og regnet alt for tap for Kristi skyld. De ga seg selv til Herren. Dette var begynnelsen på deres liv i Kristus.

Kjære venner, har dere hatt denne begynnelsen? Har dere gått gjennom omvendelsen, den nye fødselen, innpodningen i Kristus? Kall det hva dere vil – har dere selve saken? Har denne foreningen med Kristus skjedd i deres liv?

Noen sier: «Jeg vet ikke.» Om du en gang i livet var blitt reddet fra å drukne – ja, om du faktisk var druknet og så vekket til live igjen – ville du huske det til din dødstime. Hvor mye mer om du var blitt ført til Kristus!

Var du født blind og fikk øynene åpnet ved en merkelig operasjon da du var voksen, ville du noen gang glemme det? Slik er det også: Er du i sannhet blitt ført inn i Kristus, kan du lett huske det. Er du ikke det, skal du dø i dine synder. Dit Kristus er gått, kan du ikke komme. «Hvis dere ikke omvender dere, så skal dere alle omkomme på samme måten.»

2. *Utholdenhet ligger i det*. Ikke alle som synes å være greiner, er greiner på det sanne vintreet. Når de sterke vindene begynner å blåse, faller mange greiner av trærne – alle de råtne greinene. Slik faller også mange falske bekjennere fra i tider med fristelse, prøvelse eller forfølgelse. Mange som syntes å være troende, trakk seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med Jesus. De fulgte Jesus, de ba med ham og priste ham, men de trakk seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med ham. Slik er det ennå.

Mange blant oss synes nok å være omvendt. De begynner godt og lover vakkert, men de kommer til å falle av når vinteren kommer. Noen har allerede falt av, frykter jeg, og vi må vente at flere vil følge etter. De blir ikke salige når de dør.

Å, av alle dødsleier vil jeg helst bli spart for å se den falske bekjennerens! Jeg har sett det før, og jeg håper jeg aldri må se det igjen. De er ikke salige etter døden. De råtne greinene brenner bare desto voldsommere i flammene. Å, for en pine det blir å minnes at du brukte livet ditt til å late som om du var en kristen, og mistet anledningen til å bli det i sannhet! Ditt helvete blir desto dypere, svartere og hetere fordi du visste så mye om Kristus og var så nær ham, men ikke fant ham.

Lykkelige er de som holder ut til enden, som ikke lar seg «rokke fra det håp som evangeliet gir», og som sier, når andre går bort: «Herre, hvem skal vi gå til?» I medgang følger de Herren helt og fullt, i motgang holder de seg enda nærmere til ham, slik trærne slår dypere røtter i storm. Er det slik med deg? Hold ut til enden! La deg ikke rokke fra det håp som evangeliet gir (Kol 1,23). «For vi har fått del med Kristus, så sant vi inntil enden holder fast ved den første, fulle visshet» (Hebr 3,14).

Selv i den mørke dalen vil du fortsatt holde deg fast ved ham. Kom til ham slik du kom første gang, som en skyldig skapning som klynger seg til «Herren, vår rettferdighet»: «Du ble gjort til min synd.» Dette er å dø i Herren, og dette er å være salig.

3. Hvorfor de er salige

1. *På grunn av tiden*: «*fra nå av*». Pavedømmets forfølgelser sto for døren. Pavemakten skulle undertrykke Den Høyestes hellige. Den skulle seire over Lammets etterfølgere og drepe dem. Salige er de som blir rykket bort før ulykken kommer. «Den rettferdige omkommer, og det er ikke noen som legger seg det på hjertet. Fromme menn blir rykket bort uten at noen forstår det. For den rettferdige blir rykket bort før ulykken kommer.» Dette er én grunn til at det er bedre å være hos Kristus.

Forfølgelser og trengsler er ikke lette for kjøtt og blod. Blir vi kalt til dem i vår tid, må vi bære dem frimodig, for vi vet at en god lønn er gjort i stand for dem som seirer (se Åp 2,3): «Du har tålmodighet, du har hatt mye å bære for mitt navns skyld, og du er ikke gått trett.»

Men er det Guds vilje å kalle oss bort før prøvelsens dag kommer, skal vi si: «Salige er de døde som dør i Herren fra nå av.» Der blir det ingen forfølgelser. Der er alle Jesu venner. Hver og en kappes om å kaste kronen sin lavest for hans føtter og opphøye ham høyest i sin lovsang. Der er ingen uenighet, og ingen som irettesetter vår sang.

2. *De hviler fra sitt besvær.* Det som gjør alt så besværlig her, er synden: Satans og verdens motstand og vår gamle naturs tyngde. Noen troende har en stadig kamp mot Satan. Han står ved deres høyre side for å stå dem imot. Han forstyrrer dem stadig i bønnen, slynger brennende piler mot sjelen deres og frister dem til de mest grufulle synder. Hele livet deres er besvær.

Men når vi dør i Herren, skal vi hvile fra dette besværet. Satans gjerning er da helt slutt. Brødrenes anklager skal ikke plage oss mer. «Der skal ingen løve være, intet rovdyr skal komme opp på den … Men de gjenløste skal ferdes der.»

Men framfor alt er det vårt onde hjerte, det gamle mennesket, syndens legeme, som gjør dette livet til et tungt slit. Når vi våkner om morgenen, ligger det som en tyngde over oss. Når vi vil løpe på Guds buds vei, drar det oss tilbake. Når vi vil fly, tynger det oss ned. Når vi vil be, fyller det munnen vår med andre ting. «Jeg elendige menneske!»

Men å bryte opp og være hos Kristus er å bli fri fra dette. Vi skal legge av oss syndens legeme helt. Ikke noe kjød lenger, bare ånd, bare det nye mennesket, ingen tyngde og ingenting som drar oss ned. Vi skal hvile fra vårt besvær.

Å, det er dette som gjør døden i Herren salig! Vi skal ikke hvile fra all gjerning. Vi skal være som Guds engler og tjene ham dag og natt i hans tempel. Vi skal ikke hvile fra vår gjerning, men fra vårt besvær. Det skal ikke være noe slit og ingen smerte i vår gjerning. Vi skal hvile i vår gjerning. Å, la dette gjøre deg villig til å bryte opp, så døden ser vennlig ut, og himmelen blir et hjem! «Vi skal hvile fra vårt besvær.» Det er den hellige kjærlighets verden, der vi i all evighet skal gi vår kjærlighet et fritt, fullt, ubundet og utrettelig uttrykk.

3. *Deres gjerninger følger dem*. De gode gjerningene vi har gjort i Jesu navn, skal da bli lønnet.

For det første: Legg merke til at de ikke skal gå foran sjelen. Det er ikke for deres skyld vi blir antatt. Vi må først bli antatt, helt og holdent for hans skyld som vi står i.

For det andre: Våre onde gjerninger skal være glemt, kastet i havets dyp, glemt og aldri mer nevnt.

For det tredje: Alt vi har gjort av kjærlighet til Jesus, skal da bli lønnet. Selv glemmer vi det kanskje og sier til Jesus: «Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg?» Men han glemmer det ikke: «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg.» Ikke engang et beger kaldt vann skal være uten lønn.

Se fram til lønnen, kjære venner, så tar det brodden fra døden.

4. Hva som fulgte

Herren Jesus lot sin sigd gå over jorden og høstet (se v. 14–16).

1. *Lær at Herren Jesus samler kornbåndene sine inn før stormen*, slik bøndene gjør. Når dere ser ham samle inn modne hellige, kan dere være sikre på at en storm er nær.

2. *Lær at Jesus samler sine hellige i kjærlighet*. Når Jesus samler sine egne, gjør han det i kjærlighet. Sørg ikke over dem som de som ikke har håp. Jesus har samlet dem inn til sitt bryst. De skal skinne som solen.

Sommeren 1840

28. Tale ved avslutningen av en nattverd

«*Hva har jeg mer med avguder å gjøre*?» (Hos 14,9)

Enhver som i sannhet er blitt forent med Kristus, og som i dag har bekjent ham for mennesker, bør nå ta disse ordene i sin munn og høytidelig, for Guds åsyn, si: «Hva har jeg mer med avguder å gjøre?» Teksten gir to grunner.

1. Gud elsker deg uforskyldt

Det første står i vers 5. Er du i dag kommet til Jesus, elsker Gud deg uforskyldt. Tror du på ham «som rettferdiggjør den ugudelige», da får du «din tro tilregnet som rettferdighet». Så lenge du kom til Gud i deg selv, var du uendelig ussel, motbydelig og fordømt; fjell av misgjerning dekket sjelen din. Men velsignet, velsignet, velsignet være Den Hellige Ånd, som har ledet deg til Jesus! Du er kommet til Guds rettferdige tjener, som ved sin kunnskap rettferdiggjør de mange fordi han bærer deres misgjerninger. Syndene dine er skjult, Gud ser ingen misgjerning i deg. Gud elsker deg uforskyldt, og hans vrede har vendt seg fra deg.

Hva har du da mer med avguder å gjøre? Er ikke Guds kjærlighet nok for deg? Den elskende og høyt elskede hustruen er fornøyd med sin manns kjærlighet. Hans smil er hennes glede, og hun bryr seg lite om noen annen.

Slik er det også når du er kommet til Kristus: «Din skaper er din ektemann.» Hans uforskyldte kjærlighet til deg er alt du trenger og alt du kan bry deg om. Det er ingen sky mellom deg og Gud, intet forheng mellom deg og Faderen. Du har adgang til ham som er kilden til lykke, fred og hellighet.

Hva har du da mer med avguder å gjøre? Å, når hjertet ditt svømmer i strålene fra Guds kjærlighet, slik et lite støvkorn svømmer i solstrålen, da er det ikke plass til avguder der!

2. Ånden faller som dugg over sjelen

Det andre står i vers 6: «Jeg vil være som dugg.» Er du i dag forent med Jesus, skal Ånden komme som dugg over sjelen din. Ånden blir gitt til dem som lyder Jesus: «Jeg vil be Faderen.»

Når hele naturen har lagt seg til ro og ikke et blad rører seg, faller duggen om kvelden. Intet øye ser de perleklare dråpene komme ned, intet øre hører dem

falle på det grønne gresset. Slik kommer Ånden til deg som tror. Når hjertet har funnet hvile i Jesus, kommer Ånden – usett og uhørt av verden – og fyller stille den troende sjelen; han gjør alt levende og fornyer alt i det indre. «Går jeg bort, da skal jeg sende ham til dere.»

Kjære små, som Gud har utvalgt ut av denne verden: Dere er som Gideons ullskinn. Herren vil fylle dere med dugg når alt rundt dere er tørt. Dere er hans vingård med rød vin, og han sier: «Hvert øyeblikk vanner jeg den» – lydløst, umerkelig og usett, men sikkert.

Men å, denne Ånden er en hellig Ånd! «Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud.» Han tåler ingen avgud i sitt tempel. Da Guds ark ble båret inn i Dagons tempel, falt avguden flat ned foran den. Hvor mye mer skal ikke Den Hellige Ånd kaste ut avgudene når han kommer inn i hjertet!

«I templet fant han dem som solgte okser, sauer og duer, og pengevekslerne som satt der. Da laget han seg en svepe av rep og drev dem alle ut av templet» (Joh 2,14–15). Slik driver Den Hellige Ånd ut kjøperne og selgerne når han kommer inn i et hjerte. Har du tatt imot Ånden, da roper du nå i hjertet ditt: «Herre, ta disse tingene bort herfra, driv dem ut av hjertet mitt! Hva har jeg mer med avguder å gjøre?»

Dette er noen av de avgudene som må kastes bort:

1. *Egenrettferdighet*. Dette er den største avguden i menneskehjertet, den avguden mennesket elsker høyest og Gud hater mest. Mine elskede, dere kommer alltid til å vende tilbake til denne avguden. Dere prøver alltid å være noe i dere selv og vinne Guds gunst: Dere gjør lite av synden deres, eller dere ser hen til egen anger, egne tårer og bønner, til gudelige øvelser, sinnsstemninger og lignende, eller til deres kristne dyder, Åndens verk i hjertet deres. Vokt dere for falske kristuser! Legg all vinn på helliggjørelsen, men gjør ikke en Kristus av den.

Gud hater denne avguden mer enn alle andre fordi den trer i Kristi sted; den sitter på Kristi trone. På samme måte som dyrkelsen av jomfru Maria er den verste av alle former for avgudsdyrkelse fordi den setter henne i Kristi sted, er egenrettferdigheten den avguden Gud hater mest, for den sitter på Kristi trone. Knus den, kjære venner, og la den aldri komme til syne igjen!

Den er som Manasses utskårne bilde i Det aller helligste. Da Manasse kom hjem til Jerusalem som et forvandlet menneske, gikk han vel først til Det aller helligste? Med ivrig hånd trakk han forhenget til side, og da han fant det utskårne bildet, kastet han det ned fra Guds trone. Gå og gjør likeså!

Får du kjenne at Gud elsker deg uforskyldt, ved rettferdigheten uten gjerninger, hvorfor skulle du da vende tilbake til denne dystre avguden? Hva har jeg mer med avguder å gjøre?

2. *Yndlingssynder*. Ethvert menneske har sine yndlingssynder. Lenge holdt de deg borte fra Herren Jesus. I dag har du sagt at du var villig til å forlate dem alle for Kristi skyld. Gå da hjem og hold dine løfter!

Etter Hiskias påske, da de hadde fått kjenne mye av Guds kjærlighet og Ånd, dro «alle de israelittene som var til stede», hjem og «knuste billedstøttene» og hogg ned lundene, «til det ikke var noe igjen av dem». Du kunne ha sett dem

gå inn i de skyggefulle lundene og slå de utskårne bildene i stykker. Gå og gjør likeså! Knus familiens avguder, de uhellige vanene som har bredt seg i familien din. Knus de lønnlige avgudene i ditt eget hjerte. La ikke én bli igjen!

Husk at én Akan i leiren førte ulykke over Israel, og de ble slått av fiendene sine. Slik kan én avgud som blir igjen i hjertet ditt, føre ulykke over deg. La Akan bli drept, om du vil gå videre på veien med glede. Hva har jeg mer med avguder å gjøre? «Om din høyre hånd frister deg til fall, da hogg den av.»

3. *Ulovlige forbindelser.* Ingenting fører til mer synd og elendighet enn ulovlige forbindelser. Hvor mye av vårt lands diktning og musikk er ikke viet til å dyrke et dåraktig hjertes avguder! Hvor mange har ikke gitt seg hen til å tilbe et stykke leire som snart skal bli føde for ormer!

Å, mine venner, har dere kjent Guds kjærlighet? Kjenner dere de søte, fulle strålene av hans nåde skinne ned over sjelen? Har dere fått hans Ånds dugg? Hvordan kan dere da lenger elske en skapning som er tom for Guds nåde? Hva har dere mer med avguder å gjøre?

Kjære unge, avsky selve tanken på å gifte dere med en uomvendt! «Dra ikke i fremmed åk med vantro!» Gift dere bare i Herren. Husk: Gjør dere ikke det, er ekteskapet forbudt. Det kan hende ingen på jorden er vennlig eller trofast nok til å nedlegge forbud mot lysingen. Jordiske venner kan være vennlige og smilende, og bryllupsselskapet kan være muntert og vakkert – men Gud nedlegger forbud mot lysingen.

Men kan det ikke finnes en lovlig forbindelse? Jeg tror det; men pass på at den ikke blir en avgud. Jeg tror de er lykkeligst som bare lever for evigheten, og som ikke har noe i denne verden som drar hjertet deres bort fra Kristus. «Tiden er kort! Heretter skal de som har hustru, være som de som ikke har.» Hva har jeg mer med avguder å gjøre?

4. *Predikanter.* Dere har god grunn til å elske predikantene og akte dem høyt for deres gjernings skyld. De elsker dere. De våker over deres sjeler som de som skal avlegge regnskap. De bærer dere på hjertet. De føder dere med smerte, inntil Kristus vinner skikkelse i dere. De ofrer seg og blir ofret for dere, og ofte gjennomgår de for deres skyld forunderlige fristelser, kvaler og kamper.

Noen har vært deres åndelige fedre. Det er et hellig bånd som aldri skal bli brutt. Du har god grunn til å elske din åndelige far. «Om dere skulle ha ti tusen læremestre i Kristus …» Men å, gjør ikke en avgud av dem! Det folket som ville tilbe Paulus, var de samme som steinet ham og lot ham ligge for død. Å, jeg ønsker at denne dagen må føre dere så nær Kristus og så langt inn under Guds kjærlighet og duggen over Israel at dere ikke lenger roser dere av mennesker! Hva har jeg mer med avguder å gjøre?

5. *Jordiske nytelser.* Dette er en smilende, blendende avgud med titusener av tilbedere, slike «som elsker sine lyster høyere enn Gud». Hva har du mer med denne avguden å gjøre? Noen ganger er det en grov avgud. Teateret er et av dens templer; der sitter den på tronen. Kroen er et annet, der dens raglende, sjanglende tilbedere synger dens pris.

Hva har du med disse å gjøre? Har du Guds kjærlighet i sjelen, Guds Ånd i deg? Hvordan våger du noen gang igjen å gå over dørstokken til et teater eller

en kro? Hva? Guds Ånd midt i teaterets løsaktige sanger eller kroens larmende lystighet! Skam over en slik gudsbespottelse i gjerning! Nei, la dem være, kjære venner, «et tilholdssted for onde ånder» og «for hver uren og hatet fugl». Dere må aldri mer gå over dørstokken deres.

Hva skal jeg si om spill, kort, terninger og dans? Jeg vil bare si dette: Elsker du dem, har du aldri smakt den nye skapningens glede. Kjenner du Guds kjærlighet og Ånden, vil du ikke lettsindig synde bort disse gledene midt i kortspillets tomme uro eller mens meningsløse terninger rasler.

Hva skal jeg si om tilgjorte teselskaper, gleden ved å sladre om åndelige ting og unyttige besøk uten mening, oppriktighet eller hensikt? Jeg vil bare si at de av Guds barn som verken har tid eller hjerte for slikt, er lykkeligst. Jeg tror ikke det kan være mye av Ånden der det er mye av dette.

Hva skal jeg si om klærne? En ung troende, full av tro og glede, ble tilbudt blomster til håret i gave. Hun ville ikke ta imot dem. Hun ble presset til å ta dem, men nektet fortsatt. «Hvorfor vil du ikke?» «Å», sa hun, «hvordan kan jeg bære roser på pannen, når Kristus bar torner på sin?» Gleden ved å være i Kristus er så søt at den gjør alle andre gleder smakløse, matte og livløse. I hans høyre hånd er langt liv, i hans venstre rikdom og ære. Hans veier er fagre veier. Hva har jeg da mer med avguder å gjøre?

6. *Penger.* Kjære sjeler, har dere kjent Guds kjærlighet og duggen, da må dere knuse denne avguden. Dere må ikke elske penger. Dere må få et mer åpent hjerte og en mer åpen hånd. Tenk på de fattige: «Den som forbarmer seg over den fattige, låner til Herren.» «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg.»

Dere må bygge flere kirker. Gud være lovet for det som er gjort, men dere må gjøre langt mer. Jeg har så mange i dette soknet som ikke går i noen kirke, at de kunne fylt en kirke til.

Dere må gi mer til misjonen, så kunnskapen om Jesus kan bli sendt ut til jødene og til hedningeverdenen. Å, hvordan kan dere holde så grådig fast på pengene, mens hundrevis av millioner går fortapt? Dere som gir ti, må gi hundre. Dere som er fattige, må gjøre det dere kan. Husk Maria og enkens skjerv.

La oss bestemme oss for å gi Gud tiendedelen av alt vi har. «Gud er mektig til å gi dere all nåde i rikelig mål, for at dere alltid og i alle ting kan ha alt det dere trenger til, og ha overflod til all god gjerning.»

7. *Menneskefrykt.* En dyster avgud med blodig munn! Mange sjeler har den slukt og tråkket ned i helvete. Øynene er fulle av hat mot Kristi disipler. Spott og hån lurer i blikket, og spotterens latter murrer i strupen.

Kast ned denne avguden! Den holder noen av dere borte fra den lønnlige bønnen, fra å tilbe Gud sammen med familien, fra å gå til en predikant og legge saken deres fram for ham og fra å bekjenne Kristus åpent. Dere som har kjent Guds kjærlighet og Ånd, slå denne avguden i stykker! «Hvem er du, at du frykter for et menneske som skal dø?» «Frykt ikke, Jakob, du usle makk!» Hva har jeg mer med avguder å gjøre?

Mine elskede og etterlengtede, mitt hjertes ønske for dere er å se dere som et hellig folk. Gud alene vet hvor lenge min tjeneste blant dere skal vare. Men gir

han meg helse og nåde blant dere, vier jeg her villig alt jeg har til ham. Ikke et øyeblikk, ingen nytelse, ingen bekvemmelighet og ingen rikdom ønsker jeg for meg selv. Jeg kjenner at han har kjøpt meg, og at jeg er hans eiendom.

Å, kom og gi dere selv til Herren sammen med meg! Bind dere til hornene på Guds alter. Det er nok at den tiden som er gått, har tilhørt djevelen, verden og oss selv. La oss nå være Kristi alene. Er dere villige? Herre, vær vitne! Besegl det i himmelen, skriv det i din bok! Vær vitne, engler og djevler og du skulende verden! Vær vitne, sol og måne! Vær vitne, stein og tømmer! Vær vitne, Jesus, Guds Lam! Vi er dine nå, og dine for evig. Hva har vi mer med avguder å gjøre?

25. oktober 1840

29. Tale etter nattverd

«Men dere, kjære: Oppbygg dere på deres høyhellige tro, be i Den Hellige Ånd, og hold dere slik i Guds kjærlighet, mens dere venter på vår Herre Jesu Kristi miskunn til evig liv» (Jud 20–21)

1. Bygg dere enda mer på Kristus

De som er bygget på Kristus, trenger å bygge seg enda mer på Kristus. Er dere kommet rett til dette bordet, da er dere hogd ut av klippen, båret bort og lagt på den faste grunnvollen. Andre foraktet den steinen, men for dere er den det eneste navnet under himmelen. Dere er bygget på Kristus alene til rettferdighet. Tro ikke at alt er gjort; glem det som ligger bak. Dere har begynt på frelsen – arbeid nå på deres frelse!

1. *Bygg dere mer enfoldig på Kristus*, på Kristus alene, hans blod og rettferdighet. Noen er som en stein som hviler halvt på grunnvollen og halvt på sand. Noen henter halvparten av sin fred fra Kristi fullbrakte verk og halvparten fra Åndens verk i dem selv. Men hele vår rettferdiggjørelse må komme fra Kristus alene. «For ingen kan legge en annen grunnvoll.»

2. *Bygg dere sikrere på Kristus*. Noen steiner ligger ikke jevnt på grunnvollen og vakler lett. Søk, brødre, å få et sikkert feste på Herren Jesus Kristus, «om dere bare blir ved i troen, grunnfestet og faste, og ikke lar dere rokke fra det håp som evangeliet gir».

Det er lett å seile på stille sjø med vestavind, men stormen prøver om skipet ligger rett i sjøen. Det er lett å tro på en solskinnsdag som denne, når dere har hatt det brutte brødet og den utøste vinen i hendene. Men vent til dere er i ørkenen eller alene langt ute på havet, vent til ny skyld ligger på samvittigheten, vent til en sterk fristelse blåser opp – å, da gjelder det å forlate seg på Kristus alene til rettferdighet!

Når du ser din synd, og Satan kjemper med sjelen – å, da gjelder det å se opp i Kristi ansikt og si: «Du er min kappe, min rettferdighet, mitt skjold; ditt blod og din lydighet er nok for meg!» Det er å tro.

2. Be i Den Hellige Ånd

Når en troende ber, er han ikke alene. Tre er med ham: Faderen, som ser i det skjulte og har øret åpent, Sønnen, som stryker ut synden og bærer bønnen fram,

og Den Hellige Ånd, som gjør levende og gir lengsler. Uten disse tre kan det ikke være noen sann bønn.

Noen ber som en papegøye og gjentar ord mens hjertet er langt borte fra Gud. Noen ber uten Faderen. De kjenner ingenting; de taler til stolryggen, til verden eller til den tomme luften. Noen ber uten Sønnen. De kommer i sitt eget navn, i sin egen rettferdighet. Det er dårenes offer. Noen ber uten Den Hellige Ånd. De er ikke fylt av guddommelige åndedrag.

Kjære venner, vil dere leve, må dere be. Og vil dere be så Gud tar imot bønnen, må dere be til Faderen i Jesu navn og ved at hans Ånd gjør dere levende.

1. *Få Den Hellige Ånd.* Mange synes ikke engang å vite om det finnes en Hellig Ånd. Jesus er oppreist av Faderen og har fått Ånden. Be ham om den.

2. *La ham ånde i dere*. Gjør ham ikke sorg.

3. *Be uavlatelig*. Hva dere enn trenger, be ham om det straks. Ha faste tider da dere høytidelig kommer fram for Gud. La ingenting komme i veien for disse tidene. Bruk den beste tiden dere har.

3. Hold dere i Guds kjærlighet

Det er når dere er bygget på Kristus og ber i Den Hellige Ånd, at dere holder dere i Guds kjærlighet. Det finnes ett herlig vesen som Gud elsker uendelig: «Jeg er ikke alene, for Faderen er med meg.» Han elsket ham fra evighet fordi han var det rene, plettfrie bildet av ham selv. Han elsket ham fordi han ga sitt liv. Han har velbehag i ham for hans rettferdighets skyld. Den Allfullkomnes øye hviler med fullkomment velbehag på ham.

Er du i dag kommet inn i Kristus, i dag kommet inn under hans skjold, og blir du i dag funnet i ham? Er du i Guds kjærlighet, så hold deg der.

1. *Bry dere ikke om verdens kjærlighet*. «Var dere av verden, da ville verden elske sitt eget.» Dens beste smil er lite verdt. For dem som er i Kristus, er verden noe som dør, en korsfestet mann.

2. *Sett pris på Guds kjærlighet*. Å, det er søtt å være i krydderhagen, å ha Gud til tilflukt og ha en Gud som fryder seg over deg! For det første tar dette all brodd bort fra trengselen. Gud er kjærlighet mot meg; hånden som sårer, er den mildeste og kjærligste. For det andre tar det brodden fra verdens hån. For det tredje gjør det døden søt. Den blir et sprang inn i armene på den uendelige kjærligheten, selv om den for noen er et sprang inn i en mørk evighet. Å, hold dere i Guds kjærlighet!

4. Vent på miskunn

Dere blir ufullkomne kristne om dere ikke venter på at Herren Jesus skal komme igjen. Har bordet vært søtt i dag, hvordan blir det da ikke når Jesus kommer igjen for å ta oss til seg? Er hans kjærlighetsbrev og kjærlighetstegn, sendt fra et land langt borte, så søte, hvordan blir det da ikke med Brudgommen selv når han kommer og tar oss i hånden for å stille oss fram for seg selv og vedkjenne seg oss for hele verden?

1. *Dere skal bli frifunnet åpent på den dagen*. Nå gir han oss en søt frifinnelse for samvittighetens domstol; han sier: «Fred være med dere!» Men når frifinnelsen

skjer åpent, skal vi bære kappen som er tvettet i blodet. Selv på den dagen må det være miskunn.

2. *Fullkommen befrielse fra synden*. Nå gir han oss seier ved troen. Han lar oss kjenne tornen og se opp til ham etter den nåden som er nok. Da skal han ta tornen bort. Vi skal bli lik Jesus til sjel og legeme. Å, send søte kjærlighetsblikk mot den dagen! Når et barn venter at en eldre bror skal komme hjem med en gave, hvor ofte løper det ikke til vinduet og speider etter ham! Deres eldre bror kommer med en søt gave. Å, se ofte opp mot skyene, om de skal revne og slippe hans vakre føtter igjennom! Gjør ventetiden kortere ved å glede dere til den.

3. *Jesus skal ikke lenger bli vanæret*. Ære til Lammet er en søt miskunn for en troende sjel. En høytidsdag som denne er søt for en troende sjel, når Jesus får mange kroner kastet ned for sine føtter. Hvor mye mer da den dagen da han skal bære sin fulle krone, da det slaktede Lammet skal bli fullt ut lovprist, og da han som en gang kom for å bli spyttet på, skal komme for å bli herliggjort! Det skal sannelig være miskunn for vår fattige sjel. Vårt beger skal renne over.

3. *januar* 1841

30. Vend om ved min irettesettelse

«Visdommen roper høyt på gaten, den lar sin røst høre på torgene. På hjørnet av larmfylte gater roper den, ved byens åpne porter taler den og sier: Hvor lenge vil dere uforstandige elske uforstand, og spotterne ha lyst til spott og dårene hate kunnskap? Vend om ved min irettesettelse! Se, jeg vil øse ut min Ånd over dere, jeg vil kunngjøre dere mine ord» (Ordsp 1,20–23)

Dette stedet viser tydelig at det er ingen ringere enn vår Herre Jesus Kristus som blir malt for oss i den majestetiske skikkelsen Visdommen i Ordspråkene. Hvem andre enn Frelseren kunne det sies så sant om at han sto med utstrakte hender på gatene, på torgene og ved byportene og ropte etter de uforstandige (tollerne og synderne), spotterne (de skriftlærde og fariseerne) og dem som hatet kunnskap (det jødiske presteskapet)?

Og hvem andre enn Frelseren kunne det med noen sannhet sies om at han tilbød å «øse ut sin Ånd» over synderen som vender om, og å «kunngjøre ham sine ord»? Kristus alene «for opp i det høye, bortførte fanger, tok gaver blant menneskene, også blant de gjenstridige», for at Herren Gud skulle bo der.

Før jeg legger dette alvorlige og sjelegjennomtrengende kallet fra Frelseren på hjertet deres, brødre, er det to ting jeg inderlig ønsker at dere skal ha klart for dere.

For det første er Frelserens kall i disse ordene, og løftet som følger med, rettet til syndere og ikke til hellige. Ja, mer enn det: Det er ikke rettet til alle syndere i fleng. Det er ikke rettet til dem som er vakt til å kjenne sin synd og sin fare og roper: «Hva skal vi gjøre, brødre?» Det er rettet til de uforstandige som elsker sin uforstand, til spotterne som har lyst til spott, og til dårene som hater kunnskap.

Bibelen er full av de mest dyrebare løfter til Kristi «skjulte», hans eiendomsfolk, hans legeme, hans brud. Og den har mange inntrengende kall og de mest vinnende oppmuntringer til dem som Gud har begynt den gode gjerningen i ved å overbevise dem om synd.

Men ordene foran oss gjelder ingen av disse. De er rettet til dem som er døde i overtredelser og synder, til dem som er så fortapt at de ikke vet at de er fortapt, til dem som er lykkelige og tilfredse i syndene sine, til dem som ikke tviler et øyeblikk på at deres verdslige anstendighet og aktverdighet er rettferdighet nok for Gud, og som ikke engang spør om de er frelst eller ufrelst – de uforstandige

som elsker sin uforstand, spotterne som har lyst til spott, dårene som hater kunnskap.

Er det ingen av dere som i hemmelighet aner at han kanskje er nettopp en av dem vi har beskrevet? Da vil jeg be ham kjenne at det er ham Frelseren i dag taler til – ikke med vredens røst, men med den dypeste ømhet.

Det er til deg Jesus rekker ut disse bønnfallende hendene. Det er til deg Jesus taler disse milde ordene. Å, hvor blind du er for Frelserens inderlige medfølelse og barmhjertighet! Å, hvor du vanærer ham hver dag med dine harde og gudsbespottelige tanker om ham! Du tror at han ikke har annet til deg enn budskap om vrede og dom som skal komme, fordi du har lyst til å gå bort fra ham.

Men å, hvor mye klokere er det ikke å lese hans tanker om deg ut av hans egne ord: «Vend om ved min irettesettelse! Se, jeg vil øse ut» – ikke dom, men – «min Ånd over dere, jeg vil kunngjøre dere mine ord.»

For det andre krever Kristi kall en omvendelse straks. Han sier ikke: «Hvorfor vil dere elske uforstand?» men: «Hvor lenge vil dere elske uforstand?» Og han sier heller ikke: «Vend om når som helst, så vil jeg øse ut min Ånd over dere», men: «Vend om ved min irettesettelse» – det vil si: Vend om i dag, mens jeg irettesetter dere. Å vende om til Gud straks, å ty til Kristi blod straks, å ta imot Guds rettferdighet straks – å bryte opp i dag, å bli omvendt i dag – det, og ikke noe annet, er det teksten lærer.

La ingen av dere si: «Jeg skal tenke over det nådige tilbudet. Jeg skal ta saken opp en dag snart, med all den omtanke den krever. Jeg skal sette av en dag senere bare for å avgjøre den.» Den av dere som sier det, spotter Frelserens ord like mye som om han sa: «Jeg vil ikke ha noen del eller lodd i denne saken.» Det er ikke forsetter for framtiden Kristus ber dere om og knytter løftet om Ånden til. Det er en omvendelse i dag – en omvendelse i dag, mens han irettesetter dere.

Når dette er sagt, vil jeg legge Frelserens kall på hjertet deres med tre grunner.

1. Det rike løftet

Dere bør lyde Frelserens kall for det rike løftet som følger med det: «Vend om ved min irettesettelse! Se, jeg vil øse ut min Ånd over dere, jeg vil kunngjøre dere mine ord.»

Ofte blir syndere i Bibelen bedt om å vende om og tro på Jesus for den fred og tilgivelse de får ved å tro. Men grunnen her er sjeldnere og kanskje enda mer gripende. Her blir dere bedt om å vende om og tro for at dere kan bli nye skapninger: «Vend om ved min irettesettelse! Se, jeg vil øse ut min Ånd over dere.»

1. *Tenk hvor nødvendig en slik forandring er for deres vel.* «Uten at en blir født på ny, kan han ikke se Guds rike.» «Uten helliggjørelse skal ingen se Herren.» For å bo på den nye himmel og den nye jord må vi bli gjort til nye skapninger. Det skal være herlig å se i himmelen når perleportene i det nye Jerusalem kommer til syne, men en blind mann kunne ikke glede seg over det.

Det skal være herlig musikk i himmelen fra englenes og de gjenløstes gullharper, men en mann uten øre for musikk kunne ikke glede seg over den. Og på samme måte skal det være en plettfri hellighet i himmelen – den skal være selve

himmelens luft – hvordan skulle da en uhellig sjel kunne glede seg over den? «Undre deg ikke over at jeg sa til deg: Dere må bli født på ny!» Men er dette en forandring vi ikke kan være foruten, så:

2. *Tenk hvor umulig den er for mennesker.* Let i hver sekt og hvert filosofisk system, let i hver plan for oppdragelse, let fra den ene enden av jorden til den andre: Hvor vil du finne en kraft som kan gjøre deg hellig? «Dypet sier: I meg er den ikke! Og havet sier: Den er ikke hos meg! Den kan ikke kjøpes for kostelig gull, og dens pris kan ikke oppveies med sølv … Koraller og krystall kan ikke engang nevnes, og det å eie visdom er bedre enn perler» (Job 28,14–18).

Et menneske kan kanskje bytte ut syndene sine, men å, hvilket menneske kan forandre sitt hjerte? Grunnen til at det er helt umulig for mennesker, er at mennesket ikke bare er glad i det synden gjelder, men glad i sitt syndige hjerte. Det er ikke bare uforstandig, men elsker sin uforstand; ikke bare spottende, men har lyst til spott; ikke bare en dåre, men hater selve den kunnskapen som kunne gjøre det vis til frelse.

Hvem av dere kjenner da ikke kraften i Frelserens ømhet i det tilbudet han i dag gir til de mest likegyldige og uvakte av dere alle: «Vend om ved min irettesettelse! Se, jeg vil øse ut min Ånd over dere.» Vil dere bare vende om og ta imot Kristus i dag, da tilbyr han å gi dere den Ånd som alene kan gjøre dere til en ny skapning, og som alene kan gi dere et hjerte som duger for himmelen.

Dere misforstår saken helt om dere tror at Kristus her tilbyr å legge dere under et system av strenghet og tvang. Dere misforstår saken helt om dere tror at Ånden blir gitt for å få dere til å vandre på trange og pinefulle veier. For hele Bibelen vitner om at de veiene Ånden leder oss på, er «fagre veier», og at stiene er «fred».

Tenk deg en mann som var så dum og tankeløs at han hadde en uovervinnelig lyst på et giftig stoff fordi det smakte søtt og godt, og som hadde lagt seg til å bruke det så stadig at han før eller senere måtte dø av det. Vennene hans er engstelige for livet hans, og jeg kan tenke meg to måter de kunne kurere ham for denne underlige og høyst ødeleggende lysten på.

For det første kunne de med makt holde ham borte fra giften og ikke engang la den komme ham for øye. Det ville være tvangens vei: Lysten ville bli værende, men den ville bli motarbeidet og nektet. For det andre kunne de la være å ta giften fra ham med makt og i stedet sette fram for ham nye og sunne ting som smakte langt bedre. Når han først hadde smakt dem, var det ingen fare for at han så mye som skulle ønske seg giften igjen. En ny smak er kommet inn, så det stoffet som før var søtt og godt, ikke lenger smaker ham.

Denne lignelsen er svært ufullkommen, men den viser tydelig det ene trekket ved helliggjørelsen som jeg vil fram til, nemlig hvor fager den er. Den Ånd som Kristus tilbyr, helliggjør oss aldri på den første måten, men alltid på den andre – ikke ved å tvinge oss, men ved å gjøre oss nye.

Av naturen elsker vi synden, verden og det som er i verden, selv om vi vet at syndens lønn er døden. For å bøte på dette kan jeg tenke meg at et menneske med overlegg setter seg fore å motarbeide alle sine fordervede lidenskaper,

tøyle alle sine lyster og vise fra seg og tråkke på alt det naturlige hjertet henger ved. Dette er nettopp den veien Satan, Antikrist og verden anbefaler.

Men det finnes en langt bedre vei, og den bruker Den Hellige Ånd når han helliggjør oss – ikke å forandre det vi henger ved, men å forandre hjertets hengivenhet; ikke ytre tvang, men indre fornyelse. Som det står hos Esekiel: «Jeg vil gi dere et nytt hjerte, og en ny ånd vil jeg gi i dere. Jeg vil ta bort steinhjertet av deres kjød og gi dere et kjødhjerte. Min Ånd vil jeg gi inne i dere, og jeg vil gjøre det så at dere følger mine bud og holder mine lover og gjør etter dem.»

Å, brødre, er det én stakkars synder her som verdens avskyelige vranglære har bedratt – den at de helliges lydighet mot budene skulle være en tung og motvillig tjeneste – da må han i dag få øynene opp for hva evangeliets hellighet virkelig er: Gud tilbyr ikke å virke i dere å gjøre uten først å virke i dere å ville.

Han tilbyr ikke å rive fra dere det dere har kjærest, men han tilbyr å gi dere smak for noe som er høyere. Gutten synes ikke det er noe offer å kaste fra seg lekene og småtingene som var hans beste venner i barndommen. På samme måte synes heller ikke den hellige at det er noe offer å kaste fra seg de usle lekesakene som så lenge moret og bedro sjelen. For se, Guds Ånd har åpnet en ny verden for den troendes beundrende og bergtatte blikk.

Se da, dere uforstandige som elsker uforstand, for en grunn dere her har til å vende om straks og ta imot Jesus straks! Vil dere bare ikle dere Kristus, se, da tilbyr han i dag å begynne å skape dere på ny – ikke ved å motarbeide og tvinge dere og binde dere til tjenester dere avskyr, men ved å gi dere smak for og glede i det som englene og hver hellig og lykkelig skapning gleder seg i. «Vend om ved min irettesettelse!»

2. Omvendelsen blir vanskeligere for hver dag

Vi bør lyde Frelserens kall til å vende om nå fordi omvendelsen blir vanskeligere for hver dag. Det finnes ingen lov i vår natur som virker med sikrere og mer lydløs kraft enn vanens lov. Det som i begynnelsen er det vanskeligste av alt for oss, blir lettere for hvert forsøk, til vanen så å si blir en annen natur.

Tenk bare på hvor langsomt og gradvis det går når en lærer å lese, til den stammende tungen etter mange forsøk blir en tunge som leser vakkert og flytende! Ja, kunsten blir så lett at vi til slutt ikke engang legger merke til bokstavene som ordene består av.

Akkurat slik vokser vanen i synden. Selv om det naturlige hjertet er fordervet, kjenner den unge med sitt åpne sinn noe smertefullt og frastøtende ved den første banningen som moten eller kameratene lærer ham. Den løse spøken og det ugudelige hånfliret vil som regel jage harmens rødme opp i kinnene på den troskyldige gutten som nettopp er kommet ut i den travle verden.

Men hvem kjenner ikke vanens makt til å slipe bort det fine lakklaget på et ømfintlig sinn? Hvem har ikke i løpet av noen måneder hørt banningen falle fra tungen som om den var medfødt? Hvem har ikke sett last og ugudelighet gå forbi uten irettesettelse, ja, uten engang skammens stille rødme?

Det samme gjelder den største synden menneskene gjør seg skyldige i: synden å vise Frelseren fra seg. Det finnes en tid i ungdommen da sinnet synes

særlig åpent for å ta imot en Frelser. Det finnes en tid da forstanden og følelsene plutselig springer ut i modenhet, lik knoppen som springer ut til en fullt utsprunget rose – en tid da alle lidenskapene i vår natur vil være uten tømme og bryter fram med hensynsløs voldsomhet.

Og all erfaring vitner om at det er da overbevisningen om synd lettest kan bli virket i sjelen, og da Frelserens verk og lidelser kan legges fram med størst håp om at det skal nytte. Da lyner hele evangeliets sannhet inn i sinnet med en friskhet og kraft som den etter all menneskelig sannsynlighet aldri vil få igjen.

Står en da imot Frelserens ømme kjærlighet, mister den for hver dag mer av sin nyhet og sin kraft til å røre hjertet. Vanen med å stå imot ordet og vitnesbyrdet fra en Gud som bønnfaller, får for hver dag mer makt. Steinhjertet blir for hver dag mer et hjerte av diamant, og vantroens tredobbelte malmpanser blir for hver dag mer ugjennomtrengelig.

Å, mine venner, det er forferdelig å tenke på hvor mange av oss som hver time lar hjertet bli utsatt for denne sikre og lydløse forherdelsen!

Se tilbake, brødre, slik mange av dere kan, til den tiden da Kristus og hans lidelser først vakte sjelen deres. Se tilbake til det første dødsfallet i familien, eller den første gangen dere gjorde dere i stand til å sette dere ved det hellige sakramentet. Ble det ikke da vakt urolige, levende følelser i brystet deres, følelser dere ikke har nå? Hadde dere ikke en viss kamp i samvittigheten, noe som lignet det å stampe mot brodden, da dere viste Kristus fra dere og skjøv bort ømheten hos det ømmeste av alle vesener?

Men dere vant kampen. Dere kvalte hver urolig hvisken og fikk hver urolig smerte til å sovne. Ånden kjempet med dere, men dere slukket hans vekkende virkninger. Og kjenner dere ikke nå at disse følelsenes dager nesten er forbi, at tidene da Ånden rører ved dere, blir sjeldnere for hvert år? Dødsfallene rundt dere blir flere, men de taler med mindre kraft til samvittigheten. Hvert sakrament synes å miste noe av sin gripende kraft, og hver sabbat blir mer matt og ensformig.

Det er sant at dere kanskje ikke kjenner alt dette. Samvittigheten kan komme så langt at en, som det står, er blitt «følelsesløs». Men er det noen sannhet i Bibelen, og er menneskenaturen den samme, så foregår denne forherdelsen dag etter dag i hvert uomvendt sinn. Å, det er det tristeste av alle syn en gudfryktig prest kan se: at flokken hans sabbat etter sabbat trofast sitter under Ordets gripende forkynnelse og likevel går bort uvakt og urørt. For han vet så godt at det hjertet som ikke blir vendt om, blir desto mer forherdet.

For en enkel og mektig grunn dere her har til å vende om til Gud i dag! I dag holder vi fram for dere alle de goder som finnes i Kristus: tilgivelse ved hans blod, nåde for Gud ved hans rettferdighet, helliggjørelse ved hans Ånd. Viser dere dem fra dere, legger dere ikke bare enda en syndig gjerning til skyldbyrden deres, men enda en forherdet skorpe på deres ugjennomtrengelige hjerte. Viser dere Kristus fra dere i dag, vil dere etter all menneskelig beregning enda sikrere vise ham fra dere i morgen.

Uten på noen måte å ville trekke i tvil at Guds Ånd er suveren og virker når og i hvem han vil, kan et fornuftig menneske da bare komme til én slutning: Av

alle dager herfra til dommen er denne dagen den beste og den dagen det er mest sannsynlig at dere blir omvendt.

Og dødsdagen deres er etter all menneskelig beregning den verste dagen i livet til å vende om til Gud – den triste tiden da en kaster seg hit og dit og gisper etter pusten før ånden blir revet løs fra sitt jordiske hus.

Øret ditt har et helt liv hørt det glade budskapet om frelse uten å bli rørt. Når Kristi tjener trekker forhenget fra sengen din for å tale ordet om Jesus Kristus, vil det i den timen høre som om det ikke hørte. Hjertet som så lenge har bøyd av eggen på livets ord, vil da være fast som den underste kvernsteinen. «I dag, om dere hører hans røst, da forherd ikke deres hjerter!»

3. Frelseren skal ikke alltid kalle

Vi bør lyde Frelserens kall til å vende om nå fordi Frelseren ikke alltid skal kalle. «Min Ånd skal ikke til evig tid gå i rette med menneskene», var Guds advarsel til verden før vannflommen. «Men nå er det skjult for dine øyne», var en lignende advarsel fra Frelseren til Jerusalem. Og stedet som følger rett etter teksten vår, sier det samme med enda mer forferdelige ord. Hvem ser ikke hvilket alvor og hvilken kraft det gir Frelserens kall at den tiden er nær da han ikke skal kalle lenger?

Se på denne majestetiske skikkelsen, som bærer smertenes manns merker på sitt legeme, men i blikk og ord bærer preg av ham som var død, og se, han er «levende i all evighet». Se hvordan han står der med ublandet ømhet mot syndere, også de største! Se hvordan de bønnfallende hendene blir rakt ut! Lytt til de milde tonene av barmhjertighet, innbydelse og løfte: «Jeg vil øse ut min Ånd over dere.»

Men husk at denne barmhjertighetens stilling bare er for en tid. Disse bønnfallende hendene blir bare rakt ut for en tid. Disse milde tonene er bare for en tid. Dagen er nær da han skal komme «med skyene, og hvert øye skal se ham, også de som har gjennomstunget ham. Og alle jordens slekter skal gråte sårt over ham.» Dette er Kristi stilling som dommer.

Da blir de innbydende hendene ikke lenger rakt ut i bønn, for jernstaven er i hans høyre hånd, og fiendene hans er foran ham som en pottemakers leirkar. Hans høyre hånd lærer ham forferdelige ting; hans piler er skarpe i hjertet på kongens fiender, så folkene faller under ham. Og å, hvor forferdelig skal ikke hans milde toner bli forvandlet! «Så vil også jeg le når ulykken rammer dere, jeg vil spotte når det kommer som dere gruer for, når det dere gruer for, kommer som et uvær, og deres ulykke farer fram som en stormvind, når trengsel og nød kommer over dere» (Ordsp 1,26–27).

Å, for en dag det skal bli når den ømme Jesus, som gråt ved Lasarus' grav, skal le av deres ulykke og spotte deres redsel!

Motsetningen mellom disse to bildene er så slående at ingen kan unngå å legge merke til den. Men det jeg vil at dere skal merke dere, er at forandringen ikke bare er svært slående, men også svært plutselig. Overgangen fra godhet til harme er her ikke gradvis, som overgangen fra dag til natt. Det er så å si ingen skumring; overgangen er like plutselig som den er forferdelig.

Kan ikke dette være ment å lære oss at Gud ofte slutter å gå i rette med mennesker, ikke gradvis, men plutselig? Ikke bare at døden ofte kommer plutselig, og at Menneskesønnen sannelig skal komme plutselig, som en tyv om natten, men at den bønnfallende Frelseren ofte trekker seg plutselig og ugjenkallelig bort fra levende mennesker som lenge har stått hans kall imot?

Våkn opp da, brødre, dere som tror at det kommer ut på ett når dere angrer og tar imot Frelseren, bare det skjer før dere dør! Våkn opp, dere som sier: «Bare sove litt til! Bare en liten blund! Bare folde hendene litt for å hvile!» Nådens sol går kanskje ikke ned slik naturens sol gjør. Det blir kanskje ingen rolig og stille skumring da du kan tenke på mørket som kommer, og flykte til ham som er verdens lys.

Hvordan det enn er med dette: At Ånden trekker seg bort fra dem som står ham imot, plutselig eller gradvis, er sannelig nok til å drive hver og en av dere til å vende om straks i dag. Det må være nå, ellers blir det kanskje aldri.

Tenk på en vinterkveld da frosten setter inn med stadig større styrke, og solen for lengst er forbi middagshøyden og synker langsomt på den vestlige himmelen. Da er det to grunner til at jorden for hvert øyeblikk blir hardere og mer ugjennomtrengelig for plogen. På den ene siden blir kveldsfrosten stadig skarpere og gjør de stivnede jordklumpene harde. På den andre siden trekker de milde strålene, som alene kan gjøre dem myke, seg bort for hvert øyeblikk og mister sin livgivende kraft.

Å, brødre, pass på at det ikke blir slik med dere! Så lenge dere er uomvendte, blir dere forherdet fra to kanter. En evig natts frost legger seg over sjelen deres, og rettferdighetens sol skynder seg vestover på sin bane for å gå ned over dere for evig. Kan ikke nådens plog bryte seg vei inn i ditt islagte hjerte i dag, hvor sannsynlig er det da at den trenger inn i morgen? Amen.

Larbert, 15. november 1835

31. En sønn ærer sin far

«*En sønn ærer sin far og en tjener sin herre. Er nå jeg far, hvor er da min ære? Og er jeg herre, hvor er da frykten for meg? sier Herren, hærskarenes Gud til dere*» (Mal 1,6)

Den første overbevisningen som må til for at sjelen skal bli omvendt, er overbevisningen om synd. Ikke den allmenne overbevisningen om at alle mennesker er syndere, men den personlige overbevisningen om at *jeg* er en fortapt synder. Ikke den allmenne overbevisningen om at andre mennesker må få tilgivelse eller gå fortapt, men den personlige overbevisningen om at *jeg* må få tilgivelse eller gå fortapt.

Men ingenting står mer i veien for at denne sannheten skal bli innprentet i sjelen, enn den følelsen vi har av å eie mange dyder. Vi kan ikke la oss overbevise om at Guds bilde er så fullstendig utslettet i sjelen vår som Bibelen sier, når vi kjenner i oss selv, og ser hos andre, det som nesten kan kalles guddommelige dyder.

Vi har lest i historien om helter som elsket fedrelandet og foraktet døden, som var trofaste i vennskap og tro i kjærlighet. De synes å stå fram for oss og føre den krenkede menneskehetens sak. Enda mer forvirrende er det vi daglig ser av gjestfri godhet, av grenseløs gavmildhet og av medfølelse som gråter fordi en annen gråter – og alt dette blant mennesker som ikke bryr seg om Kristus og hans frelse. Det synes å reise en ugjennomtrengelig mur mot sannheten om at mennesket er født i misgjerning og unnfanget i synd.

Når vi går inn gjennom én hyttedør og ser en hel søskenflokk oppløst i tårer ved synet av en døende søsters kvaler, eller går inn en annen dør og ser en mors ømme kjærlighet til det syke spedbarnet ved brystet, eller ser i en tredje familie hvor glad barna lyder en gammel far, eller i en fjerde hvor samvittighetsfullt og ærlig tjeneren styrer sin jordiske herres saker – da er vi klare til å spørre: Er dette virkelig en verden i synd? Er det mulig at Guds vrede venter en slik verden?

De fleste vil nok innrømme at noen mennesker er så fullstendig verdiløse og uforbederlige, så langt ute på den fortvilte ugudelighetens veier, at det ikke er annet å vente for dem enn en evighet i håpløs elendighet.

Det finnes en flokk forherdede utskudd som spotter selve navnet Gud og selve gudsfrykten. Det finnes ateister som åpent fornekter at han er til, og vantro som åpent fornekter at Kristus er kommet i kjødet. Det finnes kaldblodige mordere,

og noen som er verre enn mordere, og alle innrømmer at de er en skam for menneskenavnet.

Få vil våge å be om at de blir spart for den forferdelige hevnen som venter de ugudelige. Derfor kjenner vi at de forferdelige ordene er rimelige: «… vanhellige og morderne og horkarene og trollmennene og avgudsdyrkerne og alle løgnere – deres del skal være i sjøen som brenner med ild og svovel.»

Men at det lydige barnet og den trofaste tjeneren, den ømt kjærlige moren, den gjestfrie og gavmilde naboen og det opplyste mennesket med gode følelser – at alle disse noen gang skulle bli bundet sammen i samme knippe til fortapelse og overgitt til de samme evige flammene bare fordi de ikke tror på Jesus: Det er den anstøtssteinen tusener snubler og faller på, til sitt uunngåelige tap.

Kanskje er dette den vanligste måten mennesker avviser hver personlig overbevisning om synd som Guds ord vil legge på oss. For kjenner jeg ikke i meg alle menneskehetens ømme følelser, all ærlighet og redelighet i vår natur? Har jeg ikke glede av å være ærlig og rettferdig i min ferd, av å være medfølende, gavmild og gjestfri? Hvor tydelig kan jeg da ikke si til min sjel: «Sjel! … Slå deg til ro!» Disse dydene dine er et sikkert tegn på at du er født til en salig evighet.

Å, mine venner, er det ikke en velsignet ting at Gud i dette skriftstedet vrir ut av hånden vår selve våpenet vi ville forsvare oss med, og vender det til en pil som gjennomborer vår verdslige samvittighet? Og å, hadde vi et like opplyst sinn som da Adam vandret med Gud i paradis, trengtes det ikke mer for å bringe den overveldende overbevisningen om synd inn i hjertet vårt enn å gjenta ordene: «En sønn ærer sin far og en tjener sin herre. Er nå jeg far, hvor er da min ære? Og er jeg herre, hvor er da frykten for meg? sier Herren, hærskarenes Gud til dere.»

Det er en kraft og et inderlig alvor i dette argumentet som godt kunne bryte ned det hardeste og mest ufølsomme sinn. Det er som om Gud sa, slik han sier et annet sted: «Kom og la oss gå i rette med hverandre.»

Du sier at du har mange fortreffelige dyder, at du har ømme og vakre følelser. Du sier at kjærligheten mellom barn og foreldre har en herskende plass i ditt bryst, og at redelighet og uplettet ærlighet slår høyt i ditt hjerte. Og fornekter jeg alt dette? Skal jeg ta noe fra æren for mitt eget verk, som er så vakkert, selv i ruiner? Nei, det er alt sammen sant. Sønnen ærer sin far, tjeneren er trofast mot sin herre; alt er vakkert når jeg bare ser på de jordiske forholdene.

Men nettopp det viser at alle de himmelske forholdene er fullstendig i ulage. For «er nå jeg far, hvor er da min ære? Og er jeg herre, hvor er da frykten for meg? sier Herren, hærskarenes Gud til dere.» Jeg ser at dere ærer deres jordiske fedre og trofast tjener deres jordiske herrer, men nettopp det viser meg at *jeg* er unntaket. Jeg ser at det ikke finnes en far i hele universet som blir frarøvet sine barns kjærlighet, unntatt meg – det finnes ikke en herre under himmelen som blir frarøvet den ære og tjeneste hans tjenestefolk skylder ham, slik jeg blir.

Var dere og jeg, brødre, sunket ned til å bli som dyr, hadde vi ingen kjærlighet til foreldre og ingen ærlighet mot herrer, da kunne Gud hatt grunn til å si om oss at det ikke var å vente noe bedre av slike usle skapninger enn at vi glemte vår himmelske Far og Herre. Men å, når det finnes så ømme og vakre følelser i brystet vårt mot våre jordiske slektninger, er ikke da vår synd skrevet som med

jerngriffel og hogd inn i stein med bly for evig – at vi gjør Gud til unntaket, at vi er uten Gud i verden?

Jeg vil nå med all kjærlighet og ømhet be hver og en av dere granske sitt eget hjerte og se om det ikke er slik. Se om ikke det dere vanligvis tar til unnskyldning for syndene deres, i virkeligheten er selve kjernen i synden. Hva ville du ikke gjøre, hva ville du ikke lide, for en jordisk fars eller mors skyld?

Og likevel vil du ikke ofre så mye som en tanke eller et sukk av lengsel på din himmelske Far. Gud har ingen plass i dine tanker. Du vil slite natt og dag for en jordisk herre, men for din himmelske Herre vil du ikke løfte en finger. Gud er den eneste far du vanærer; Gud er den eneste herre du gjør urett mot.

«Var dere blinde, da hadde dere ikke synd. Men nå sier dere: Vi ser! Derfor blir deres synd stående.» Var dere ute av stand til kjærlighet og troskap, da hadde dere ikke synd. Men nå er det tydelig at dere er i stand til begge deler, og derfor blir deres synd stående.

Tenk deg en søskenflokk som er bundet sammen av det nærmeste vennskap og den varmeste kjærlighet. Å, det er godt og vakkert å se brødre som bor sammen i enighet! «Det er som den gode oljen på hodet, som flyter ned på skjegget, Arons skjegg – den flyter ned på kanten av hans kledning. Det er som Hermondugg, som flyter ned på Sions berg.» Hva vil de ikke gjøre for hverandre? Hva vil de ikke lide for hverandre?

Men tenk deg videre at all denne enigheten, som ligner så mye på himmelens sinnelag, ble holdt ved like mellom dem mens de hele tiden sto sammen om å forakte den ømme moren som fødte dem, og om å vende seg bort fra og forlate den gråhårede faren som hadde fostret opp hver eneste en av dem. Ville ikke dette ene trekket i bildet ta bort all dets skjønnhet og alt det tiltalende ved det? Ville det ikke gjøre deres enighet mer lik djevlers enn englers? Ville du ikke si at kjærligheten deres til hverandre var nettopp det som gjorde mangelen på kjærlighet til foreldrene så avskyelig og naturstridig?

Å, brødre, bildet er et bilde av oss: «En sønn ærer sin far og en tjener sin herre. Er nå jeg far, hvor er da min ære? Og er jeg herre, hvor er da frykten for meg? sier Herren, hærskarenes Gud til dere.» Å, det er forferdelig når selve dydene våre, som vi flykter til for å finne ly mot Guds vrede, vender seg voldsomt mot oss for å fordømme oss. Hva hjelper deres ærlighet, hva hjelper deres hengivenhet mot foreldrene, hva hjelper de huslige dydene som verden beundrer og roser dere for, om de i Guds øyne hele tiden gjør ugudeligheten deres større?

La ingen misforstå meg, som om jeg hadde sagt at det er galt å være ærlig, trofast og rettferdig og kjærlig mot foreldre. Hvert fornuftig menneske vet hvor verdifulle disse jordiske dydene er, og hvor mye de blir styrket og utvidet og så å si får nytt liv når det verdslige mennesket blir en troende. Men dette sier jeg: Har du ikke noe mer enn disse jordiske dydene, skal hver eneste en av dem stå fram i dommen bare for å fordømme deg.

Jeg sier bare det den mektige Luther har sagt før meg: Du tenker å bygge ditt Babels tårn til himmelen med disse dydene dine, men de er bare menneskehetens glimrende synder, og de skal bare tjene til å kaste deg ned i en ti ganger dypere fordømmelse. Gud anklager dere ikke her, brødre, for uærlighet eller

ulydighet mot foreldre. Den eneste anklagen han reiser mot dere, er det naturlige menneskets ene, livslange synd: ugudelighet. Gud har ingen plass i deres tanker. Han innrømmer at dere har jordiske dyder, men de gjør bare syndene mot himmelen svartere og mer uutslettelige.

1. Verdslige dyder soner ikke for synd

Av dette stedet slutter jeg for det første at våre verdslige dyder ikke kan sone for synd eller gjøre oss velbehagelige i Guds øyne. Menneskeheten er en ruin, men den er vakker selv i ruiner.

Du kan vandre gjennom et storslått byggverk som vinterstormene har gått over i hundrevis av år. Du kan stå med beundrende blikk ved hver riflet søyle som nå ligger brukket og veltet, og fryde deg med oldgranskerens fantasi blant de halvt utviskede utskjæringene fra gotisk tid. Alt dette kan du gjøre uten en tanke på at byggverkets største herlighet er tapt: de veldige proporsjonene i det hele, som reiste seg majestetisk mot himmelen med bastioner og minareter, og som nå ligger begravet i sitt eget grus. På samme måte kan du se på mennesket.

Du kan vandre fra den ene jordiske følelsen og evnen til den andre, fylt av beundring for det kunstferdige verket til ham som sannelig er den dyktigste av alle kunstnere. Du kan fryde deg over hvordan menneske og menneske er så fint tilpasset hverandre at alle samfunnets hjul går jevnt og lett framover. Du kan gjøre alt dette, slik tusener har gjort før deg, uten en tanke på at menneskets største herlighet er tapt: menneskets forhold til sin Gud. Midt i denne verdens grus er mange ærlige, rettferdige og kjærlige mot foreldrene, men «det er ikke én som søker Gud».

La oss et øyeblikk tenke oss at disse verdslige dydene kunne ta bort synd, og bare se hva det fører til. Hvor ville du finne det mennesket som er helt uten dem? Hvor skal da frelsen stanse? Skal ærlighet og gavmildhet stryke ut én synd, hvorfor ikke all synd? På den måten kan du ikke sette noen grense mellom de frelste og de ufrelste. Og da kan alle mennesker leve som de vil, for du kan aldri bevise at et menneske er utenfor frelsens rekkevidde.

Og videre: Kunne verdslige dyder stryke ut synd, da er Kristus død uten grunn. «Han skal frelse sitt folk fra deres synder.» Englene hilste ham velkommen til verden som synderes Frelser. Johannes ba menneskene se på ham som «Guds lam, som bærer bort verdens synd». Og hele Bibelen vitner at «ved ham forkynnes syndenes forlatelse for dere».

Men kunne livets daglige ærlighet, godhet og gavmildhet være nok til å ta bort synd, hvorfor måtte da Kristus lide? Kunne noe så billig og alminnelig som jordiske dyder være nok til å stryke ut synd, hvorfor måtte da noe så uendelig dyrebart som Guds Sønns blod bli gitt? Mangler vi ikke alt, tross all vår ærlighet og all vår anstendighet og aktverdighet i verden, hvorfor råder da Kristus oss til å kjøpe av ham «gull, lutret i ild, for at du kan bli rik»?

Ingenting ufullkomment kan gjøre oss fullkomne i Guds øyne. Derfor er rådet fra en gammel teolog så godt: «Arbeid for helliggjørelsen så mye du kan, men gjør ikke en Kristus av den. Gjør du det, må den falle på den ene eller den

andre måten. Kristi lydighet og lidelser, ikke din helliggjørelse, må være din rettferdiggjørelse.»

Saken synes klar. Gud skal en dag dømme verden med rettferdighet, det vil si etter sin hellige lovs strengeste mål. Skal vi bli rettferdiggjort for ham på den dagen, må vi være fullkomne i hans øyne. Men det kan vi ikke være ved vår egen helliggjørelse, for den er ufullkommen. Skal vi bli rettferdiggjort på den dagen, må det skje ved at en fullkommen rettferdighet blir tilregnet oss, nemlig Kristi fullkomne lydighet.

Bare i Kristus er vi blitt fylt; bare i Kristus Jesus er vi fullkomne. Men å, brødre, duger ikke vår helliggjørelse som rettferdighet på den dagen, da duger våre verdslige dyder enda mindre. Skulle din ærlighet og verdslige anstendighet være nok til å dekke din nakenhet og gjøre deg fager i Guds øyne, hvorfor måtte da Kristus oppfylle all rettferdighet som borgen i synderes sted? Hvorfor tilbyr han å gjøre stakkars syndere til Guds rettferdighet i ham? Hvorfor sier han om dem han har frelst: «Den var fullkommen på grunn av de herlige prydelsene som jeg hadde kledd deg i»?

2. Jordiske dyder kan følge et menneske til helvete

Av dette stedet slutter jeg for det andre at jordiske dyder kan følge et menneske til helvete. Jeg vil tale med all ærbødighet og all ømhet om noe så forferdelig. Den som taler om helvete, burde gjøre det med tårer i øynene. Men å, brødre, er det ikke klart at når kjærligheten til jordiske foreldre og ærligheten mot jordiske herrer kan forenes med full ugudelighet på jorden, da kan de også forenes med helvetes ugudelighet?

Hvem av dere husker ikke fortellingen om den rike mannen og Lasarus? Da den rike mannen slo øynene opp i helvete, der han var i pine, og ba Abraham sende Lasarus for å dyppe fingertuppen i vann og svale tungen hans – hva var da det andre ønsket som i den forferdelige timen pinte brystet til den usle mannen og drev ham til å be? Var det ikke kjærlighet til brødrene? «Så ber jeg deg, far, at du må sende ham til min fars hus – for jeg har fem brødre – for at han kan vitne for dem, så ikke også de skal komme til dette pinens sted» (Luk 16,27–28).

Å, mine brødre, trekker ikke dette ene skriftstedet et forferdelig forheng bort fra den usynlige verden der det er ve? Viser det dere ikke evige smerter dere aldri har drømt om? Det skal være kjærlighet mellom søsken i helvete. Disse brennende flammene kan ikke brenne ut den delen av vårt vesen. Men å, den skal ikke gi lindring, men heller smerte!

Kjærligheten til barna skal være der. Men å, hvilke kvaler skal den ikke volde når den ømme moren møter barna hun aldri hadde medlidenhet med for sjelens skyld, barna hun aldri førte til Frelseren, barna det aldri ble bedt for, og som aldri fikk lære å be for seg selv! Hvem kan beskrive møtet mellom den kjærlige hustruen og den kjærlige mannen i et evig helvete – de som aldri ba med hverandre og for hverandre, de som kvalte hverandres overbevisning, de som nærte og oppmuntret hverandre i syndene?

Å, mine venner, skal disse, de ømmeste og mildeste følelsene i vår natur, bli så grusomme pinsler, hva skal da de onde følelsene våre bli?

Jeg vil nå si et ord til dere som regner med å bli frelst fordi dere er ærlige og kjærlige mot foreldrene. Å, at Skriften og sunn fornuft i dag måtte overbevise dere om dette: Så lenge dere er utenfor Kristus og derfor ikke har fred med Gud, gjør disse tingene bare ugudeligheten deres større, og de skal legge ubeskrivelig pine til helvetet deres! Fordømmer selve dydene våre oss, hva skal da syndene våre gjøre? Skal de ugudelige få en så forferdelig dom, hvor skal da den åpenbare synderen vise seg?

Men det finnes en kilde som er åpnet i Sion, og dit kan både den ugudelige og synderen gå. Vil dere bare la dere overbevise om at dere verken er mer eller mindre enn en av disse tapte og fortapte skapningene, vet jeg godt hvor fort dere vil løpe for å kaste dere ut i disse sonende vannene.

Men vil dere fortsatt spille på den samme strengen: deres mange fortreffelige egenskaper, deres ærlighet, deres rettskaffenhet, kjærligheten deres som barn og foreldre, deres nøyaktighet i rett og godhet i nestekjærlighet? Vil dere ikke la dere overbevise av Guds egne ord om at selv om sønnen ærer sin far og tjeneren sin herre, gir dette bare en dypere og mer djevelsk farge til deres glemsel og forakt for Gud? Gjør dere fortsatt dette, da kan vi bare vende oss bort fra dere med sorg og si: «Tollere og horkvinner går før dere inn i Guds rike.»

Larbert, 22. november 1835

32. Omvendelsens vanskelighet og ønskelighet

«Jeg ventet, ja ventet på Herren. Da bøyde han seg til meg og hørte mitt rop. Han dro meg opp av en forferdelig grav, av den dype gjørmen. Han satte mine føtter på en klippe, han gjorde mine trinn faste. Han la i min munn en ny sang, en lovsang for vår Gud. Mange skal se det og frykte, og sette sin lit til Herren» (Sal 40,2–4)

Det kan knapt være tvil om at denne salmen først og fremst og i egentlig mening gjelder vår Herre Jesus Kristus. Versene vi har lest, kan nok godt passe på David eller en hvilken som helst annen omvendt mann som ser tilbake på hva Gud har gjort for sjelen hans.

Men den siste delen av salmen kan ikke med rette være noen annens ord enn Frelserens. Derfor anvender også apostelen vers 7–9 direkte på Kristus i Hebreerbrevets tiende kapittel: «Offer og gave ville du ikke ha, men et legeme dannet du for meg. Brennoffer og syndoffer hadde du ikke lyst til. Da sa jeg: Se, jeg kommer – i bokrullen er det skrevet om meg – for å gjøre din vilje, Gud» (Hebr 10,5–7).

Hele salmen må altså forstås som Messias' bønnfulle betraktning da hans Far skjulte sitt ansikt for ham. For hvor sant kunne ikke han som ikke visste av synd, men ble gjort til synd for oss, han som det behaget Faderen å legge all vår misgjerning på – hvor sant kunne ikke han si med ordene i vers 13: «For trengsler uten tall omgir meg, mine misgjerninger har grepet meg, så jeg ikke kan se. De er flere enn hårene på mitt hode, og mitt hjerte har sviktet meg.»

Ut fra dette må vers 2–4 forstås slik at han minner seg selv om en tidligere utfrielse fra et lignende mørke, for å trøste seg i den motløsheten han nå er i. Og hvem kan tvile på at han som var en smertenes mann og vel kjent med sykdom, opplevde mange flere tider med mørke, og med lindring sendt fra himmelen, enn den vi hører om i Getsemane hage? At han så ofte trakk seg tilbake for å be alene, synes å vise det.

Det er helt tydelig at ordene hans om at misgjerningene hadde grepet ham, passer svært godt for enhver synder som er nedtynget, men vakt. På samme måte passer versene i teksten min i alle deler for enhver omvendt sjel som ser tilbake på den utfrielsen Gud har gjort for ham.

«Jeg ventet, ja ventet på Herren» (helt ordrett: «Ventende ventet jeg på Herren») uttrykker all den inderlige uroen hos et sinn som er vekket til å se faren

det er i, og hvor hjelpen må komme fra. «Da bøyde han seg til meg» uttrykker bevegelsen hos en som gjerne vil høre og bøyer seg oppmerksomt fram.

«Og hørte mitt rop. Han dro meg opp av en forferdelig grav, av den dype gjørmen. Han satte mine føtter på en klippe, han gjorde mine trinn faste. Han la i min munn en ny sang, en lovsang for vår Gud. Mange skal se det og frykte, og sette sin lit til Herren.»

Salmisten skildrer det uomvendte menneskets tilstand med det slående bildet av en som er i en forferdelig grav og synker i dyp gjørme. Forandringen i omvendelsen sammenlignes derimot med at føttene settes på en klippe, at trinnene gjøres faste og at en ny sang legges i munnen. Teksten er altså et sant og trofast bilde av den velsignede forandringen i stilling og sinn som Bibelen kaller omvendelse. Av disse ordene vil jeg nå trekke to enkle, men svært viktige slutninger.

1. Omvendelsens vanskelighet

Det er så vanskelig og overmenneskelig å vende en sjel fra synden og Satan til Gud at bare Gud kan gjøre det. Derfor blir også hver del av dette verket i teksten vår tilskrevet ham alene: «Han dro meg opp av en forferdelig grav, han tok meg opp av den dype gjørmen, han satte mine føtter på en klippe, han gjorde mine trinn faste, og han la i min munn en ny sang.»

Gud, og Gud alene, er altså omvendelsens opphavsmann. Han som skapte mennesket i begynnelsen, er den eneste som kan skape det på ny i Kristus Jesus til gode gjerninger. Hvorfor det er slik, ser vi tydelig når vi går gjennom de delene av verket som skildres her.

Den første utfrielsen er skildret i ordene: «Han dro meg opp av en forferdelig grav», og den velsignelsen som svarer til den, er: «Han satte mine føtter på en klippe.»

Det er knapt mulig å tenke seg en mer håpløs stilling enn å bli kastet i en grav, slik Josef ble, og særlig i en forferdelig grav, eller fordervelsens grav, som salmisten kaller den. Du er stengt inne på alle kanter av fuktige og dystre vegger, med knapt en åpning ut mot den frie luften, og du strever forgjeves for å klatre opp til dagslyset og den friske luften der oppe. Du er en fange i jordens dyp, en som bor i en grav full av redsler.

Slik er din tilstand hvis du er uomvendt. Du ligger i fordervelsens grav. Du er død mens du lever, levende begravet, så å si; død i overtredelser og synder, samtidig som du vandrer i dem. Du kan umulig stige opp til dagslyset og den friske luften over deg, for graven du er i, er sannelig ditt fengsel. Og blir du ikke dratt opp av den med nådens rep, vil den føre deg ned i den gapende avgrunnen som Bibelen sier er uten bunn.

Slik er din tilstand hvis du er uomvendt. Du er under forbannelsen, for «forbannet er hver den som ikke holder fast ved alt det som står skrevet i lovens bok, slik at han gjør det» (Gal 3,10). Og du har aldri holdt fast ved noe av dette slik at du gjorde det av hjertet, som for Herren – og bare det kan kalles å gjøre det.

Du har aldri trodd på Guds Sønn til frelse, og derfor er du «allerede dømt» (Joh 3,18). Du er aldri blitt løftet opp av fordømmelsens grav. «Den som

tror på Sønnen, har evig liv. Men den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham» (Joh 3,36) – det vil si: den blir aldri løftet av ham. Graven av vrede og fordervelse som du er i av naturen, kommer du aldri ut av før du forlater den for den evige vredes grav.

Denne forferdelige graven er altså et bilde på den vreden og fordømmelsen vi er under av naturen. Hvor umulig er det da ikke for oss å arbeide oss ut av den! Å rømme fra jordiske kongers fengsel er et vanskelig og dristig foretak, men hvem skal bryte seg ut av den evige Guds fengsel? Hvem skal klatre opp av fordømmelsens grav, der han holder sjelen fanget? Hvem kan skaffe seg tilgivelse for sine tidligere overtredelser? Hvem kan utslette synden i sitt tidligere liv?

Se tilbake på livet dere har levd, brødre – i glemsel av Gud, i lyster og gjerninger som strider mot Gud. Husk så at han er uendelig rettferdig, at han ikke kan lyve og ikke kan angre. Si meg så om dere tror det er lett, ja, overhodet mulig, å frelse dere selv fra den forferdelige graven der dere nå holdes i forvaring til hans vrede.

Men kan du ikke frelse deg selv fra graven og sette føttene dine på en klippe, kan du enda mindre arbeide deg ut av den dype gjørmen og gjøre dine egne trinn faste. Fordervelsens grav er et bilde på den vreden du er under av naturen; den dype gjørmen er et bilde på den fordervelsen du er i av naturen. Å stå i en tørr grav, slik Josef gjorde, er ille nok; men å, hvor håpløst og elendig er det ikke når du står i dyp gjørme!

En skulle tro det var elendighet nok å være under fordømmelse for tidligere synder. Men din stilling er langt mer fortvilet, for i tillegg synker du dag for dag, fordi fordervelsen i deg har makt over deg nå. Hver gang du strever for å komme opp av din elendige tilstand, synker du bare dypere i gjørmen, og for hver time du blir der du er, synker du enda dypere. Håpet om at du noen gang skal komme ut, blir stadig mindre.

Hvor treffende ligner ikke de syndige vanene, som vokser i deg, på føtter som synker i dyp gjørme! Hvilken av vanene dine blir ikke mer inngrodd jo mer du gir etter for den? Hvordan får ikke vanen med å banne mer og mer tak i et menneske, helt til han er blitt slave av den? Slik er det også med de finere syndene som har sitt sete i hjertet.

Hver dag gir dem ny makt over sjelen, og hver gang du gir etter, binder du føttene dine fastere enn før til den onde veien. Du kan nok skifte lyster, lidenskaper og ønsker – ja, med tiden må du det. Men hvert skifte er bare som å trekke den ene foten opp av gjørmen for å sette den ned et annet sted og synke på ny.

Å, hvor fortapt det uomvendte hjertet er! Hvilken fantasi er dristig nok til å male alle dets redsler? Se inn i deres egne hjerter, dere som er uforandret i hjerte og liv.

Å, om nådens Ånd bare ville bruke dette ordet til å overbevise dere i dag om deres synd! Da skulle dere se hvor sant det er at det finnes et mørkt billedkammer i dere (Esek 8,12), et dyp av åndelig elendighet og maktesløshet. Dere makter verken å tilgi dere selv eller å gjøre hjertet nytt, verken å sette føttene på en klippe eller å gjøre trinnene faste. Det kan bare skildres med slike bilder som en forferdelig grav og en som synker i dyp gjørme.

Heller ikke det tredje trinnet i omvendelsen kan du ta selv: at en ny sang blir lagt i munnen din. En sang er et tegn på glede og et lett hjerte. Derfor sier Jakob: «Er noen glad til sinns? La ham lovsynge!» (Jak 5,13). Og de som herjet Jerusalem, ville spotte de bortførte israelittene i sorgen deres. Derfor krevde de glede av dem og sa: «Syng for oss av Sions sanger!» (Sal 137,3).

Men å synge en ny sang, en lovsang for vår Gud, er en rett som bare den troende har. Å være glad og lett om hjertet mens tankene står for den hellige Gud, er et privilegium bare for den som har føttene plantet på Klippen, Kristus.

Riktignok har den uomvendte verden sin egen munterhet, og også de kan synge gledens sang. Men her ligger forskjellen: De kan bare være glade og muntre når Gud ikke er i noen av deres tanker, når glemselens slør er lagt over virkeligheten med død og dom. Hold alle alvorlige tanker om dette borte, så kan de feste som Belsasar og hans tusen stormenn da de drakk vin og priste gudene av gull og sølv.

Men vis dem de store sannhetene om en hellig Gud som er til stede overalt, om døden som står for døren, og om dommen etter døden – da skifter de farge, slik Belsasar gjorde da den gåtefulle hånden kom til syne. Tankene skremmer dem, de blir slappe i hoftene, og knærne slår mot hverandre (Dan 5,6).

For den troende er derimot den hellige Gud selve emnet for sangen, en lovsang for vår Gud, og synet av død og dom bryter ikke inn i denne guddommelige melodien. På dødsleiet kan han begynne den sangen som først skal fullendes når han våkner i herligheten.

Hvilket uomvendt menneske kan vel selv legge denne overnaturlige sangen i sin munn og denne underlige gleden i sitt hjerte? Glede kan ikke tvinges fram, og minst av alt denne gleden, den kristnes glede. Er du uten tilgivelse, ikke rettferdiggjort og fortsatt i fiendskap med Gud, hvordan kan du da stemme i med en eneste tone til hans pris?

I Åpenbaringens fjortende kapittel synger de frikjøpte likesom en ny sang foran tronen og foran de fire livsvesener og de eldste. Så står det: «Og ingen kunne lære sangen uten de hundre og førtifire tusen, de som er kjøpt fra jorden» (Åp 14,3). Ingen andre enn nye skapninger kan lære denne nye sangen. Englene kan ikke stemme i med den, for det er de frikjøptes lovsang, sangen til dem som var syndere og er blitt gjort nye. Og å, kan ikke englene det, hvor mye mindre kan da uomvendte syndere, som ikke er frikjøpt, stemme i med denne evige samklangen!

På alle måter er omvendelsen altså et usigelig vanskelig verk! Hvor umulig er den ikke for mennesker! Men for Gud er alt mulig. Han har gitt oss Klippen, Kristus. Hans øre er ikke tunghørt så han ikke kan høre, om vi bare roper, og hans hånd er ikke for kort til å frelse (Jes 59,1), om vi bare vil søke ham om dette. Men så:

2. Omvendelsens ønskelighet

Av dette bildet av en sann omvendelse slutter jeg ikke bare at omvendelsen er vanskelig, men også at den er ønskelig.

Kan du tenke deg gleden ved å bli løftet opp av den forferdelige graven, der bare vrede ventet oss, og få føttene satt på Klippen? Der er grunnvollen fast og trygg som de evige fjell, og der er vi løftet høyt over fiendenes rekkevidde, for fjellfestninger er vårt vern (Jes 33,16). Kan du det, mine venner, har dere en anelse om hva det vil si å bli ført ut av vreden og inn i freden, flyttet bort fra forbannelsen og gitt det privilegiet å stå på Kristi rettferdighet. Står du på den, er du rettferdiggjort, så verken mennesker, engler eller djevler kan reise noen anklage mot deg.

Og igjen: Kan du tenke deg gleden ved å bli båret opp av den dype gjørmen, der føttene sank dypere og dypere for hver time, og få trinnene gjort faste, med en rett vei foran deg og fast grunn under deg? Da har du en anelse om hva det vil si å bli tatt ut av dine verdslige lyster og ønsker, bekymringer, tanker, engstelser og syndevaner. Hver ny dag fant deg enda dypere nede i dem, og med enda mindre håp om redning.

Men nå blir du satt i stand til å elske Gud og det som hører Gud til, å la sinnet være vendt mot det som er der oppe (Kol 3,2), og ta enhver tanke til fange under lydigheten mot Kristus (2 Kor 10,5).

Og enda mer: Kan du tenke deg gleden ved å bytte ut stønnet fra fangen som sitter bundet i elendighet og jern, med sangen fra fangen som er satt fri, slaven som har fått sin frihet? Da har du en anelse om hva det vil si å bytte ut tungsinnet og tristheten i et sinn som ikke er gjort nytt, med gleden, det lette hjertet og den nye lovsangen som bare de frikjøpte synger.

Men når du har tenkt deg alt dette, har du bare en anelse, og ikke mer, om hvor ønskelig omvendelsen er. Kristi rikdom er uransakelig (Ef 3,8).

Jeg kunne lete gjennom hele naturen etter bilder. Jeg kunne stille alle slags elendighet opp mot plutselig fred og lykke, og likevel ville jeg ikke klare å gi dere et rett bilde av de velsignelsene en får i omvendelsen. For sannelig: «Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke kom opp i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt (i denne verden, ja, i den stund en kommer til tro) for dem som elsker ham» (1 Kor 2,9).

Men la oss forlate bildene fra naturen, som kanskje bare forvirrer. La meg heller ganske enkelt legge fram den virkeligheten som bildene står for.

Det første en får i omvendelsen, er fred med Gud: «Da vi nå er rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud» (Rom 5,1). Den følger straks av å stå på Klippen, Kristus. Du syndetyngede menneske, ser du ikke noe ønskelig i å få fred med en Gud du har krenket, glemt og foraktet? Er du så forelsket i den forferdelige graven av fiendskap og fordømmelse at du ikke ønsker å komme ut av den? Da er det sannelig forgjeves å fortelle deg om en Frelser; du ser ingen skjønnhet i Kristus.

Det andre en får i omvendelsen, er et hellig liv: «Alle dem som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn» (Joh 1,12). Du fordervede menneske, med et hjerte som er furet av vanesynder, ser du ikke noe ønskelig i et hellig liv? Jeg spør deg ikke om det ville være behagelig for deg akkurat nå å tøyle og stå imot alle dine drifter, ønsker og utemmelige lyster. Jeg vet at det ville virke uutholdelig for deg.

Men jeg spør deg om du ikke ser noe ønskelig i at nettopp disse driftene og ønskene blir forandret eller mister sin makt. Da ville et strengt og hellig liv ikke lenger virke tungt, men være til glede og fred. Er du så glad i selve lidenskapene dine – ikke bare i det som tilfredsstiller dem – at du ikke ønsker å bli gjort ny? Da er det sannelig nytteløst å fortelle deg om Helliggjøreren.

Det tredje gode en får i omvendelsen, er et glad og takknemlig hjerte: «Vi roser oss også av Gud ved vår Herre Jesus Kristus» (Rom 5,11). Dette er de frikjøptes sang. Himmelens glede er takk og lovsang. Himmelens glede på jorden, det vil si i det omvendte sinnet, er den samme: en lovsang for vår Gud. Et glad og takknemlig sinn holder stand selv i dødsleiets mørke, i den mørke dalen og ved dommens forferdelige kjennetegn. Er det en ønskelig gave, så hører også den med til det ønskelige ved omvendelsen.

Men for mange av dere vet jeg at det er forgjeves å tale om hvor ønskelig omvendelsen er, for dere føler ennå ikke elendigheten ved å være uomvendt, elendigheten ved å være et vredens barn og en slave av fordervelsen. Når vi sier dere at de som ikke er rettferdiggjort, er i en forferdelig grav, og at de som ikke er helliggjort, synker i dyp gjørme, svarer dere at dere aldri har kjent noen redsel for deres stilling. Nei, dere har mange gleder, dere har det godt og lever i ro.

Å, du mest elendige av alle uomvendte! Du er i den forferdelige graven, og likevel kjenner du ikke dens redsler. Du er i den dype gjørmen og synker for hvert skritt du tar, og likevel er du ikke redd. Du vet at du aldri har trodd på Kristus til frelse, og likevel grøsser du ikke når Bibelen sier at du er «allerede dømt». Du vet at hjertet ditt aldri er blitt gjort nytt, aldri født på ny, og likevel skjelver du ikke når Bibelen sier at «uten helliggjørelse skal ingen se Herren» (Hebr 12,14).

Dere minner meg mer enn noe annet om en mann som går i snøstorm, på villspor langt fra hjem og ly. For hvert skritt synker føttene hans dypere i snøfonna, men en underlig nummenhet sniker seg inn over sinnet hans. Selve døden har mistet sine redsler; jo større faren blir, desto mindre blir frykten. En tung søvn senker seg raskt over alle sansene, til han legger seg stille ned for å sove – men aldri for å reise seg igjen.

På samme måte er nummenheten deres ikke et tegn på at det ikke finnes noen fare. Tvert imot gjør den faren og redselen i stillingen deres tusen ganger større. Så sant som Bibelen er sann, er tilstanden til hvert uomvendt menneske så forferdelig at om dere kunne se den slik Gud ser den, ville ordene «en forferdelig grav og dyp gjørme» virke for svake. «Dødens rep og dødsrikets redsler» (Sal 116,3) ville kanskje komme nærmere.

Å, strev da for å få se elendigheten ved å være uomvendt! Vær fast bestemt på å kjenne det verste om deg selv, for bare slik vil du se hvor ønskelig omvendelsen er og hvor herlig Kristus er.

La oss så legge sammen de to slutningene jeg har trukket av teksten: Omvendelsen er så vanskelig at Gud selv må være opphavsmannen, og så ønskelig at fred, hellighet og glede alt sammen avhenger av den. Ta da imot formaningen om å søke den på den eneste måten salmisten fant den: «Jeg ventet, ja ventet på Herren» – det vil si: Jeg ventet med uro og lengsel – «da bøyde han seg til meg og hørte mitt rop.» Han er villigere til å høre enn du er til å be.

Klippen er allerede lagt. Kristus er død, og i dag blir du inntrengende bedt om å stå på hans rettferdighet. Er du i Kristus, skal du for hver dag bli mer en ny skapning, og som ny skapning skal du synge en ny lovsang til ham som har elsket oss.

Så et ord til dere som kan se tilbake på noe slikt som teksten skildrer, dere som kan si at Gud har dratt dere opp av en forferdelig grav og den dype gjørmen, satt føttene deres på en klippe, gjort trinnene faste og lagt en ny sang i munnen deres. Se til at også de neste ordene går i oppfyllelse: «Mange skal se det og frykte, og sette sin lit til Herren.»

Hvor mange rundt dere er ikke ennå uomvendte, både i graven og i gjørmen! La dem da få se hvor store ting Gud har gjort for din sjel. Da kan de bli redde for å dø uomvendt, redde for at denne herlige forandringen aldri skal komme til dem. De kan frykte for å dø som gamle skapninger som bor i den forferdelige graven, bare for å flytte til den evige graven, og for å bli helt oppslukt av gjørmen. Slik kan de, drevet av frykt, bli overtalt til å sette sin lit til Gud slik dere har gjort, og hvile på Klippen, Kristus, til rettferdighet.

«Slik skal dere la lyset deres skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør og prise deres Far i himmelen» (Matt 5,16). Amen.

Dunipace, 2. *august* 1835

33. Kristi kjærlighet tvinger oss

«For Kristi kjærlighet tvinger oss, idet dette er avgjort: Én er død for alle, og derved har de alle dødd» (2 Kor 5,14)

Av alle trekk i apostelen Paulus' karakter er hans utrettelige iver det mest slående. Det vi får vite om hans tidligere liv, viser helt tydelig at dette var det fremste kjennetegnet ved hans naturlige sinn. Den gang han var en spotter, en forfølger og en voldsmann, gikk han selv løs på den unge menigheten for å ødelegge den.

Men så behaget det Herren Jesus Kristus å vise hele sin langmodighet på ham og gjøre ham til et forbilde for dem som senere skulle tro på ham. Og det er vakkert og svært lærerikt å se hvordan de naturlige trekkene hos denne mannen, som hadde vært så dristig i det onde, ikke bare ble helliggjort, men fikk ny kraft og større rekkevidde. Så sant er det at den som er i Kristus, er en ny skapning: «Det gamle er forbi, se, alt er blitt nytt» (2 Kor 5,17).

«På alle vis er vi trengt, men ikke stengt, rådville, men ikke rådløse, forfulgt, men ikke forlatt, slått ned, men ikke utslått» (2 Kor 4,8–9) – det var et trofast bilde av den omvendte Paulus' liv.

Han visste hvor forferdelig Herren er, og hvor farlig det står til med alle som ennå er i sine synder, og derfor gjorde han det til sitt livsverk å overtale mennesker. Han strevde for om mulig å vinne deres samvittighet for sannheten. «For om vi var fra oss selv, så var det for Gud, og er vi ved sans og samling, så er det for dere», sier han (v. 13). Om verden holder oss for kloke eller gale – Guds sak og menneskesjelenes sak er den saken vi har satt inn alle våre krefter på.

Hvem vil da ikke gjerne spørre etter den skjulte kilden til alt dette overnaturlige arbeidet? Hvem ville ikke ønske å ha hørt fra Paulus' egen munn hvilken mektig drivkraft som førte ham gjennom så mye slit og så mange farer? Hvilken trolldom har grepet dette mektige sinnet, eller hvilken usynlig dragning, som fra en planet, trekker ham med uopphørlig kraft videre gjennom all motgang? Han bryr seg like lite om verdens fryktede latter som om menneskefrykten som fører i snare (Ordsp 29,25), like lite om den tvilende atheners hån som om den overdådige korinterens rynkede panne og den trangsynte jødens raseri.

Hva sier så apostelen selv? For vi har hans egen forklaring på gåten i ordene foran oss: «Kristi kjærlighet tvinger oss.» Her menes Kristi kjærlighet til mennesket, og ikke vår kjærlighet til Frelseren. Det ser vi tydelig av forklaringen som følger, der hans død for alle blir nevnt som beviset på hans kjærlighet.

Frelserens forunderlige medfølelse drev ham til å dø for sine fiender, til å bære dobbelt for alle våre synder (Jes 40,2), til å smake døden for alle (Hebr 2,9). Det var synet av den som ga Paulus drivkraft i alt arbeid, gjorde all lidelse lett for ham og gjorde at budene ikke var tunge (1 Joh 5,3).

Han løp med tålmodighet i den kampen han hadde foran seg (Hebr 12,1). Hvorfor? Fordi han hadde blikket festet på Jesus og levde som en mann som var korsfestet for verden, og verden for ham (Gal 6,14). Ved hvilket middel? Ved å se på Kristi kors.

Solen på himmelen øver en mektig og uopphørlig tiltrekning på planetene som kretser rundt den. På samme måte øvde Rettferdighetens sol en stadig og allmektig kraft på Paulus' sinn – den hadde jo gått opp over ham med en glans som overgikk middagssolen. Den tvang ham til ikke lenger å leve for seg selv, men for ham som døde og ble reist opp for ham (2 Kor 5,15).

Legg merke til at det ikke var en kraft som virket på hans hjerte og liv bare en tid eller i rykk og napp, men en vedvarende, stadig tiltrekning. For han sier ikke at Kristi kjærlighet *en gang* tvang ham, eller at den *skal* tvinge ham, eller at den i tider med sterk bevegelse, i bønnestunder eller i særlig andakt *pleide* å tvinge ham. Han sier ganske enkelt at Kristi kjærlighet *tvinger* ham. Den er den alltid nærværende, alltid blivende, alltid drivende kraften, drivfjæren i alt han gjør. Tar du den bort, er kreftene hans borte, og Paulus blir svak som andre mennesker.

Er det ingen her foran meg som lengter etter å eie nettopp en slik drivkraft? Er det ingen av dere, brødre, som er kommet til det mest betydningsfulle av alle trinn i omvendelsen, der dere lengter etter en kraft som kan gjøre dere nye? Dere er gått inn gjennom troens trange port. Dere har sett at det ikke er fred for den som ikke er rettferdiggjort, og derfor har dere ikledd dere Kristus som deres rettferdighet. Allerede kjenner dere noe av den gleden og freden det er å tro.

Dere kan se tilbake på livet før, levd uten Gud i verden, uten Kristus i verden og uten Ånden i verden. Dere kan se dere selv som en fordømt utstøtt og si: «Om jeg vasket meg med snø og renset hendene mine med lut, … så mine egne klær ville få avsky for meg» (Job 9,30–31).

Alt dette kan dere gjøre, riktignok med skam og selvbebreidelse, men likevel uten forferdelse og uten fortvilelse. For dere har i tro løftet blikket mot ham som ble gjort til synd for oss. Og dere er overbevist om at Gud er villig, og alltid har vært villig, til å tilregne dere hele Frelserens rettferdighet, slik det behaget ham å tilregne Frelseren alle deres misgjerninger.

Uten fortvilelse, sa jeg? Nei, med glede og sang! For tror du virkelig av hele ditt hjerte, da har du fått del i saligheten til det menneske som Gud tilregner rettferdighet uten gjerninger, slik David priser det: «Salige er de som har fått sine overtredelser tilgitt og sine synder skjult. Salig er den mann som Herren ikke tilregner synd» (Rom 4,6–8). Dette er den rettferdiggjorte manns fred.

Men er denne freden en tilstand av fullkommen salighet? Er det ingenting igjen å ønske seg? Jeg vender meg til dere som vet hva det vil si å være rettferdig ved tro. Hva er det som fremdeles legger en sky over pannen og holder jubelen i sjelen tilbake? Hvorfor kan vi ikke alltid stemme i med takkesangen: «Min sjel,

lov Herren, og glem ikke alle hans velgjerninger! Han som forlater all din misgjerning» (Sal 103,2–3)? Har vi fått dobbelt for alle våre synder, hvorfor skulle vi da noen gang måtte tale til oss selv som salmisten: «Hvorfor er du nedbøyd, min sjel, og bruser i meg?» (Sal 42,6).

Å, mine venner, det finnes ikke ett menneske blant dere som virkelig har trodd, som ikke har kjent den urolige tanken jeg nå taler om. Noen av dere har kanskje kjent den så smertelig at den som en tung sky har skygget for evangeliefredens milde lys, som skinner inn i sjelen fra Guds forsonte ansikt. Tanken er denne: «Jeg er et rettferdiggjort menneske, men akk, jeg er ikke et helliggjort menneske. Jeg kan se tilbake på livet mitt uten fortvilelse, men hvordan kan jeg se fram mot det som kommer?»

Det finnes ikke noe mer malerisk landskap i hele sjelelivet enn det en slik sjel viser. Når alle tidligere overtredelser er tilgitt, ser øyet innover med en klarhet og upartiskhet det ikke kjente før. Der ser det de syndige tilbøyelighetene det så lenge har gitt næring, og som likesom eldgamle elver har gravd seg et dypt leie i hjertet. Det ser lidenskapene som kommer tilbake gang på gang, til nå uimotståelige og overveldende som havets tidevann. Det ser vrangheten i lynne og vaner, kroket og ubøyelig som de knudrete greinene på en forkrøplet eik.

Å, for et syn, og for noen utsikter for framtiden! For noen bange anelser om en forgjeves kamp mot lystenes tyranni, mot de gamle vanene i handling, tale og tanke! Hadde ikke håpet om Guds herlighet vært en av de rettighetene den rettferdiggjorte har fått ved brev og segl – hvem ville da undre seg om dette skremmende synet drev et menneske tilbake, slik hunden vender tilbake til sitt eget spy, og et nyvasket svin velter seg i sølen igjen (2 Pet 2,22)?

Nettopp den som er i denne stillingen, roper morgen og kveld: «Hvordan skal jeg bli gjort ny? Hva hjelper det meg at mine tidligere synder er tilgitt, om jeg ikke blir fridd fra kjærligheten til synden?»

Til ham vil vi nå med fullt alvor og kjærlighet peke på Paulus' eksempel og den skjulte kraften som virket i ham. «Kristi kjærlighet», sier Paulus, «tvinger oss.» Også vi er mennesker under de samme kår som dere. Det samme synet som dere med forferdelse ser i dere selv, ble på samme måte åpenbart for oss, med all sin nedslående kraft. Ja, gang på gang blir det samme fæle synet av vårt eget hjerte åpnet for oss.

Men vi har en oppmuntring som aldri svikter: Den blødende Frelserens kjærlighet tvinger oss. Ånden er gitt dem som tror, og denne allmektige Ånden har ett argument som stadig beveger oss – Kristi kjærlighet.

Nå vil jeg vise dere, brødre, hvordan dette argumentet i Åndens hånd beveger den troende til å leve for Gud. En så enkel sannhet som Kristi kjærlighet til mennesket kan sette hvem som helst i stand til å leve et liv i evangelisk hellighet, når Den Hellige Ånd stadig holder den fram for sinnet. Og er det ett menneske blant dere som har dette som sitt store spørsmål: «Hvordan skal jeg bli frelst fra synden, hvordan skal jeg vandre som et Guds barn?» – da er det fremfor alle andre det mennesket jeg vil vinne øret og hjertet til.

1. Kristi kjærlighet tar bort frykten og hatet

Kristi kjærlighet til mennesket tvinger den troende til å leve et hellig liv, fordi denne sannheten tar bort all hans redsel for Gud og alt hans hat mot Gud.

Før Adam falt, var Gud alt for hans sjel, og alt var godt og ønskelig for ham bare i den grad det hadde med Gud å gjøre. Hver åre i hans legeme, som var virket på forferdelig underfullt vis, hvert blad som raslet i Paradisets lunder, hver ny sol som sto opp og gledet seg som en helt til å løpe sin bane (Sal 19,6) – alt ga ham hver dag nye emner for gudfryktige tanker og undrende lovsang. Bare derfor kunne han glede seg over å se på dem.

Blomstene som kom til syne på marken, sangen og turtelduens røst som hørtes i det lykkelige landet, fikentreet med sine første frukter og vintrærnes blomster som duftet (Høys 2,12–13) – alt virket sammen og førte en rik og mangfoldig glede inn til ham gjennom alle sanser. Og hvorfor? Nettopp fordi de førte inn i sjelen rike og mangfoldige vitnesbyrd om Herrens mangfoldige nåde.

Har du sett et barn her på jorden som henger ved sin far eller mor, fornøyd med alt bare far eller mor er til stede, og som verdsetter hver gave nettopp fordi den viser mer av omsorgen i foreldrehjertet? Slik var det med dette Guds sanne barn. I Gud levde han og rørte seg og var til (Apg 17,28).

Hadde Gud skjult sitt ansikt for ham, ville det ha tatt bort lyset i sjelen hans og gjort naturen til en mørk og øde ørken – like sikkert som det å slokke solen på himmelen ville ta bort det lyset som er så godt for øynene.

Men da Adam falt, ble det fine gullet matt (Klag 4,1), og hele hans tanke- og følelsesliv ble snudd på hodet. I stedet for å nyte Gud i alt og alt i Gud, syntes nå alt hatefullt og motbydelig for ham, nettopp i den grad det hadde med Gud å gjøre. Da mennesket syndet, ble det redd, og det hatet ham det var redd for; og det flyktet inn i all synd bare for å flykte fra ham det hatet.

Har du sett et barn som har syndet grovt mot en kjærlig far? Det gjør alt det kan for å få faren ut av syne, skynder seg bort fra ham og kaster seg over andre tanker og gjøremål bare for å bli kvitt tanken på den faren det med rette har krenket. På nøyaktig samme måte gikk det da den falne Adam hørte Herren Gud komme vandrende i hagen da dagen var blitt sval. Den røsten hadde vært himmelsk musikk i hans ører før han syndet; nå skjulte Adam og hans hustru seg for Herren Guds åsyn mellom trærne i hagen (1 Mos 3,8).

På samme måte flykter hvert naturlig menneske fra Herrens røst og nærvær – ikke for å gjemme seg under Paradisets tette løvtak, men for å begrave seg i bekymringer og forretninger, fornøyelser og svir. Hvert skjulested er velkomment, bare Gud ikke er der; hvert gjøremål er til å holde ut, bare Gud ikke er i tankene.

Nå er jeg helt sikker på at mange av dere hører denne anklagen mot det naturlige mennesket med vantro likegyldighet, om ikke med harme. Dere føler ikke at dere hater Gud eller er redde for hans nærvær, og derfor sier dere at det ikke kan være sant.

Men brødre, Gud sier om hjertet ditt at det er «ubotelig sykt», ja, ondt på en måte ingen kan granske – «hvem kjenner det?» (Jer 17,9). Og Gud gjør krav på at det er han som kjenner og prøver hjertet. Er det da ikke formastelig av så

uvitende skapninger som oss å si at det Gud erklærer om våre hjerter, ikke er sant, bare fordi vi ikke merker det selv?

Gud sier at «kjødets attrå er fiendskap mot Gud» (Rom 8,7), at selve veven og kjernen i et uomvendt sinn er hat mot Gud, et absolutt og uforsonlig hat mot ham som vi lever og rører oss og er til i.

Det er helt sant at vi ikke føler dette hatet i oss; men det gjør bare vår synd og vår fare større. Vi har stengt veiene til selvransakelse så grundig, og det er så mange svinger og omveier før vi når fram til de virkelige motivene bak det vi gjør, at frykten for Gud og hatet mot Gud er helt skjult for oss.

Men nettopp de drev mennesket til synd først, og fremdeles er de de store drivkreftene Satan pisker ulydighetens barn fram med. Et naturlig menneske kan du ikke overbevise om at de virkelig er der.

Men Bibelen vitner om at den tette skogen av synder som har formørket og dekket jorden, vokser opp av disse to dødelige røttene – redsel for Gud og hat mot Gud. Og er det én blant dere, brødre, som Gud har vekket til å se hva som bor i hjertet hans, tar jeg ham i dag til vitne: Når han så alle sine synder, har hans bitre rop alltid vært: «Mot deg alene har jeg syndet» (Sal 51,6).

Er altså redsel for Gud og hat mot Gud årsaken til alle våre synder, hvordan skal vi da bli helbredet fra kjærligheten til synden uten at årsaken blir tatt bort?

Hvordan dreper du et skadelig ugress best? Er det ikke ved å hogge til roten? Ser dere da ikke i Kristi kjærlighet til mennesket – i denne forunderlige, usigelige Guds gave, da han ga sitt liv for sine fiender, da han døde, en rettferdig for urettferdige, for å føre oss fram til Gud (1 Pet 3,18) – ser dere ikke der noe som tar bort all redsel for Gud og alt hat mot Gud, når synderen virkelig tror det? Syndens rot er hogget løs fra stammen.

Når han bar dobbelt for alle våre synder, ser vi forbannelsen båret bort, vi ser Gud forsonet. Hvorfor skulle vi da frykte lenger? Og når vi ikke frykter, hvorfor skulle vi da hate Gud lenger? Og når vi ikke hater Gud, hva kan vi da lenger se som er ønskelig i synden?

Når vi ikler oss Kristi rettferdighet, blir vi igjen stilt der Adam sto, med Gud som venn. Vi har ikke noe å vinne ved å synde, og derfor har vi ikke lyst til å synde.

I Romerbrevets sjette kapittel synes Paulus å tale om at den troende synder, som om selve tanken var urimelig: «Vi som er døde fra synden» – det vil si: som i Kristus allerede har båret straffen – «hvordan skulle vi ennå leve i den?» (Rom 6,2). Og videre sier han svært frimodig: «Synden skal ikke få herske over dere» – det er umulig ut fra sakens natur – «for dere er ikke under loven, men under nåden» (Rom 6,14).

Dere er ikke lenger under forbannelsen fra en brutt lov, der dere frykter og hater Gud; dere er under nåden, i en ordning der dere har fred og vennskap med Gud.

Men kanskje noen vil innvende: Hvis det er slik, hvis det ikke trengs mer til et hellig liv og levnet enn at et menneske blir ført inn i fred med Gud, hvordan kan det da ha seg at de troende fortsatt synder?

Jeg svarer: Det er dessverre altfor sant at de troende synder, men det er like sant at det er vantroen som får dem til å synde.

Tenk om du og jeg, brødre, levde med øyet fast festet på Kristus, som bar dobbelt for alle våre synder og fritt tilbyr alle en dobbel rettferdighet for alle våre synder. Og tenk om dette stadige synet av Kristi kjærlighet holdt Guds fred, som overgår all forstand (Fil 4,7), levende i oss – den freden som ikke hviler på noe i oss, men på det fullkomne i Kristus. Det ville det sikkert gjøre om vi så med et oppriktig blikk. Da sier jeg, brødre, at så skrøpelige og hjelpeløse vi enn er, ville vi aldri synde. Vi ville ikke ha det minste å vinne ved å synde.

Men akk, mine venner, slik er det ikke med oss. Hvor ofte i løpet av en dag er ikke Kristi kjærlighet helt ute av syne! Hvor ofte er den ikke skjult i mørke for oss – noen ganger skjult av Gud selv, for å lære oss hva vi er! Hvor ofte blir vi ikke stående uten den levende fornemmelsen av at hans offer er fullkomment og hans rettferdighet fullendt, og uten vilje eller frimodighet til å gjøre krav på vår del i ham!

Hvem kan da undre seg over at redselen for Gud og hatet mot Gud sniker seg inn igjen og igjen der det er så mye vantro, og at synden ofte løfter sitt giftige hode?

Saken er svært enkel, brødre, om vi bare hadde åndelige øyne til å se det. Lever vi et liv i troen på Guds Sønn, vil vi helt sikkert leve et hellig liv. Jeg sier ikke at vi *bør* gjøre det, men jeg sier at vi *vil* gjøre det, som en nødvendig følge. Men i samme grad som vi ikke lever et liv i tro, vil vi leve et uhellig liv. Det er ved troen Gud renser hjertet (Apg 15,9), og det finnes ingen annen vei.

Er det da noen av dere, brødre, som ønsker å bli gjort ny, å bli fridd fra slaveriet under syndige vaner og tilbøyeligheter? Vi kan ikke vise dere til noe annet middel enn Kristi kjærlighet. Se hvor han elsket dere! Se hva han bar for dere! Legg så å si fingeren i naglemerkene, og legg hånden i hans side, og vær ikke vantro, men troende (Joh 20,27). Flykt med din synd til synderes Frelser. Som duen flyr redd for å gjemme seg i klippens kløfter (Høys 2,14), slik skal du flykte for å gjemme deg i din Frelsers sår.

Og når du har funnet ham som skyggen av et veldig fjell i et tørstende land (Jes 32,2), når du sitter i hans skygge med stor lyst (Høys 2,3), skal du se at han har drept fiendskapet (Ef 2,16), og at din strid er endt (Jes 40,2). Nå er Gud for deg. Er du blitt forenet med Kristus ved en død som er lik hans død, skal du også bli det ved en oppstandelse som er lik hans (Rom 6,5). Død for synden skal du være levende for Gud (Rom 6,11).

2. Kristi kjærlighet vekker vår kjærlighet

Kristi kjærlighet til mennesket tvinger den troende til å leve et hellig liv, fordi denne sannheten ikke bare tar bort frykten og hatet, men vekker vår kjærlighet.

Det er et stort privilegium å bli ført til å se Guds forsonte ansikt i fred. Men hvordan kan vi se på dette ansiktet, som forsoner og er forsonet, uten å elske ham som har elsket oss så høyt? Kjærlighet føder kjærlighet. Vi kan nesten ikke la være å sette pris på dem her på jorden som virkelig elsker oss, hvor lite verdt de enn måtte være. Men å, mine venner, når vi er overbevist om at Gud elsker

oss, og overbevist ved at han ga sin Sønn for oss alle, hvordan kan vi da la være å elske ham som alt herlig finnes i, alt som kan vekke kjærlighet?

Jeg har allerede vist dere at evangeliet er en plan for gjenopprettelse. Det fører oss tilbake til det samme vennskapet med Gud som Adam hadde, og tar dermed bort lysten til synd.

Men nå vil jeg vise dere at evangeliet gjør langt mer enn å føre oss tilbake til den tilstanden vi falt fra. Tar vi imot det rett og helhjertet, fører det oss inn i en tilstand som er langt bedre enn Adams. Det tvinger oss med en langt sterkere drivkraft. Adam hadde ikke fått denne sterke kjærligheten fra Gud til mennesket utøst i sitt hjerte, og derfor manglet han også den tvingende kraften som kunne få ham til å leve for Gud.

Men våre øyne har sett dette store synet. Kristus er malt for våre øyne som korsfestet (Gal 3,1). Tror vi virkelig, har hans kjærlighet ført oss inn i fred ved tilgivelsen, og fordi vi har fått tilgivelse og fred med Gud, er Den Hellige Ånd gitt oss (Rom 5,5). For å gjøre hva? Jo, nettopp for å utøse denne sannheten over våre hjerter og vise oss mer og mer av Guds kjærlighet til oss, så vi blir dratt til å elske ham som har elsket oss så høyt, og leve for ham som døde og ble reist opp for oss.

Det er sannelig vidunderlig å se hvordan Bibelens vei til å gjøre oss hellige er tilpasset vår natur. Hadde Gud tenkt å skremme oss til et hellig liv, hvor forgjeves ville ikke det forsøket ha vært! Mennesker tror alltid at hvis noen kom fra de døde og fortalte oss om de sørgelige stedene der de fordømtes ånder bor i endeløs elendighet, så ville det tvinge oss til å leve et hellig liv. Men akk, brødre, hvor lite kjenner ikke en slik tanke vår gåtefulle natur!

Tenk om Gud i denne stund avdekket for våre øyne hemmelighetene i de forferdelige boligene der håpet aldri kommer. Ja, tenk om det var mulig at du for en tid virkelig fikk kjenne pinene i sjøen av levende kval og ormen som aldri dør (Mark 9,48), og at du så ble ført tilbake til jorden og satt inn i dine gamle kår, blant dine gamle venner og kamerater. Tror du virkelig det da var noe håp om at du skulle vandre med Gud som et barn?

Jeg tviler ikke på at du ville bli skremt bort fra dine åpenlyse synder. Begeret med den ugudelige fornøyelsen ville falle ut av hånden din; du ville grøsse ved en ed og skjelve ved en løgn, fordi du hadde sett og kjent noe av den pinen som venter drankeren, banneren og løgneren i verden på den andre siden av graven. Men tror du virkelig at du ville leve for Gud mer enn før, eller tjene ham bedre enn før?

Det er helt sant at du kunne bli drevet til å gi mer til de fattige, ja, gi alt du eier til mat for de fattige og ditt legeme til å brennes (1 Kor 13,3). Du kunne leve strengt og edruelig og være svært redd for å bryte ett eneste bud resten av dine dager. Men dette ville ikke være å leve for Gud; du ville ikke elske ham det minste mer.

Å, brødre, dere kjenner sørgelig lite til deres egne underlig sammensatte hjerter om dere ikke vet at kjærlighet ikke kan tvinges fram. Ingen er noen gang blitt skremt til kjærlighet, og derfor er ingen noen gang blitt skremt til hellighet.

Men tre ganger lovet være Gud! Han har funnet en vei som er mektigere enn helvete og alle dets redsler, et argument langt sterkere enn selv synet av disse pinene: Han har funnet en vei til å dra oss til hellighet.

Ved å vise oss sin Sønns kjærlighet kaller han fram vår kjærlighet. Han visste hvordan vi er skapt, han kom i hu at vi er støv (Sal 103,14), han kjente alle særtrekk ved våre svikefulle hjerter. Derfor tilpasset han sin måte å helliggjøre på til den skapningen som skulle helliggjøres. Derfor bruker ikke Ånden redsel for å helliggjøre oss, men kjærlighet: «Kristi kjærlighet tvinger oss.» Han drar oss «med menneskebånd, med kjærlighetens rep» (Hos 11,4).

Hvilken far eller mor vet ikke at den rette veien til et barns lydighet er å vinne barnets hjerte? Og tror dere ikke at Gud, som ga oss denne visdommen, vet det selv? Tror dere han ville prøve å få sine barn til å lyde uten først å vinne hjertene deres? Våre hjerter, brødre, streifer av naturen omkring over hele verden. For å vinne dem har Gud sendt sin Sønn til verden for å bære forbannelsen for våre synder. «For dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde, at han for deres skyld ble fattig da han var rik, for at dere ved hans fattigdom skulle bli rike» (2 Kor 8,9).

Å, er det bare én av dere som i dag vil gå med på å flykte til Frelseren med en følelse av å være fortapt, for å finne tilgivelse hos ham for alle tidligere synder? Da vet jeg godt at du fra denne dag vil bli lik den stakkars kvinnen som var en synderinne. Hun stilte seg bak Jesus ved føttene hans og gråt, og hun begynte å væte føttene hans med tårer og tørket dem med håret sitt, kysset føttene hans og salvet dem med salven (Luk 7,37–38).

Når du har fått mye tilgitt, vil du elske mye (Luk 7,47), og når du elsker mye, vil du leve i tjeneste for ham du elsker.

Dette er den store drivkraften vi talte om; dette er den skjulte kilden til all de helliges hellighet. Det hellige livet er ikke det verden feilaktig framstiller det som: et liv i pinlig nøyaktighet og plage, der et menneske står imot hver eneste naturlige følelse.

Selvfornektelse i pavekirkens forstand finnes ikke i Bibelens gudsfrykt. Det systemet av forbud og selvpining er nettopp det Satan har satt opp som en forfalskning av Guds vei til helliggjørelse. Slik skremmer Satan tusener bort fra evangeliets fred og evangeliets hellighet – som om det å være et helliggjort menneske var å være et menneske som sto imot hvert ønske i sitt vesen og gjorde alt som var ubehagelig og plagsomt for ham.

Mine venner, teksten vår viser dere tydelig at det ikke er slik. Vi blir tvunget til hellighet av Kristi kjærlighet. Kjærligheten til ham som elsket oss, er det eneste båndet som binder oss til Guds tjeneste. Vår egen kjærlighet er den eneste svøpen som driver oss til det vi skal gjøre. Søte bånd og milde svøper! Hvem ville ikke være under deres makt?

Og til slutt, brødre: Er Kristi kjærlighet til oss det Den Hellige Ånd bruker aller først for å dra oss til Kristi tjeneste, så er det også ved den samme kjærligheten han drar oss til å holde ut helt til enden. Kommer det tider med kulde og likegyldighet over dere, og begynner dere å bli trette eller å sakke akterut i Guds tjeneste, se, her er midlet: Se igjen på den blødende Frelseren! Denne Rettfer-

dighetens sol er det store midtpunktet som drar alt til seg. Rundt den beveger alle hans hellige seg raskt i jevn og harmonisk samklang, «ikke uten sang».

Så lenge troens øye er festet på hans kjærlighet, er den troendes vei lett og uten hindringer, for denne kjærligheten tvinger alltid. Men løft troens øye bort, så blir veien ufremkommelig og det hellige livet en byrde. Den som vil holde ut i et hellig liv, må derfor holde øyet festet på Frelseren. Så lenge Peter bare så på Frelseren, gikk han trygt på vannet for å komme til Jesus. Men da han så seg omkring og så det veldige uværet, ble han redd, og da han begynte å synke, ropte han: «Herre, frels meg!» (Matt 14,30).

Akkurat slik vil det gå med deg. Så lenge du i tro ser på Frelseren, som elsket deg og ga seg selv for deg (Gal 2,20), så lenge kan du gå på vannet i livets urolige hav, og fotsålene dine skal ikke bli våte. Men våger du å se deg omkring på vindene og bølgene som truer deg på alle kanter, begynner du i likhet med Peter å synke og roper: «Herre, frels meg!» Hvor rett er det da ikke å gi deg den samme irettesettelsen som Frelseren ga Peter: «Du lite troende! Hvorfor tvilte du?» (Matt 14,31).

Se igjen på Frelserens kjærlighet, og se den kjærligheten som tvinger deg til ikke lenger å leve for deg selv, men for ham som døde og ble reist opp for deg.

College Church, 30. *august* 1835

34. Stå opp, bli lys

«Stå opp, bli lys! For ditt lys kommer, og Herrens herlighet går opp over deg. Se, mørke dekker jorden, og det er belgmørke over folkene. Men over deg skal Herren oppgå, og over deg skal hans herlighet åpenbare seg. Folkeslag skal vandre til ditt lys, og konger til den glans som er gått opp over deg» (Jes 60,1–3)

Disse ordene skal ennå bli oppfylt i Jerusalem. Byen har lenge vært tråkket ned av hedningene. Murene ligger øde, templet er brent, og Omar-moskeen er reist over det i grusom spott. Veiene til Sion sørger fordi ingen kommer til høytidene. Ingen solstråle faller på Judas mørke panne, og ingen Betlehemsstjerne glitrer på deres himmel. Men en annen dag er nær. Tiden kommer da en røst skal høres som sier til Jerusalem: «Stå opp, bli lys! For ditt lys kommer, og Herrens herlighet går opp over deg.»

Legg merke til dette:

1. *Det skal være en tid da verden er i mørke*: «Se, mørke dekker jorden, og det er belgmørke over folkene.» Hele Bibelen vitner om at når jøden skal bli opplyst, skal verden være mørk og uten lys. Paulus sier rett ut at verden vil være død, én stor død masse, når Gud gir jødene liv: «For er verden blitt forlikt med Gud ved deres forkastelse, hva annet vil da deres antakelse bli enn liv av døde?» (Rom 11,15)

2. I denne mørke tiden skal Herren Jesus åpenbare seg for jødene. Dekket skal bli tatt bort, og den herlige Brudgommen skal tre fram for dem: «Over deg skal Herren oppgå, og over deg skal hans herlighet åpenbare seg.»

Den oppgående solen viser seg over høydene og farger hele Oljeberget med levende gull; så strømmer den ned over Jerusalems falne ruiner, til de hellige høydene smiler igjen i de varme strålene. Slik skal det gå med det ødelagte Juda. Kristus skal gå opp over deres sjeler, dagen skal gry, og morgenstjernen gå opp i hjertene deres. Kristus skal stå fram for dem vakker og herlig, og med glede skal de bøye seg og ikle seg hans tilregnede rettferdighet. Hans herlighet, hans skjønnhet og hans ynde skal ses på dem.

3. Legg merke til Guds befaling til de opplyste jødene: «Stå opp, bli lys!» Hittil har de sittet på jorden, øde og i mørke. Men når Kristus blir åpenbart for dem, skal de gi liv til den døde verden og være lys i en mørk verden. Ordet lyder: «Stå opp, bli lys!» Slik Kristus går opp over dem, må de gå opp over den mørke verden. Slik Kristus skinner på dem, må de stråle hans skjønnhet og glans ut omkring seg.

Månen er mørk og øde i seg selv, men den suger ikke solens stråler til seg; den står opp og skinner og kaster solens lys tilbake på den mørke jorden. Slik skal det være med de opplyste jødene.

4. *Virkningen*: «Folkeslag skal vandre til ditt lys, og konger til den glans som er gått opp over deg.» Når sangene til de forløste israelittene høres i deres egne fjell, når munnen deres fylles med latter og tungen med jubel, da skal folkene si: «Store ting har Herren gjort mot disse!» Ti menn av alle hedningefolkenes tungemål skal gripe fatt i kappefliken til en jødisk mann og si: «Vi vil gå med dere, for vi har hørt at Gud er med dere!»

Når Israels salmer stiger opp under deres vintrær og fikentrær, skal selv konger legge bort kronene sine og komme for å lære fredens vei av dem. Kjære brødre, be for jødene, be om fred for Jerusalem. Å, måtte den salige dagen komme snart! Herren vil fremskynde den i sin tid.

Teksten lærer oss dette: Kristus går opp og skinner over sjeler for at de skal stå opp og skinne.

1. Av naturen er menneskene i mørke

Vers 2: «Mørke dekker jorden, og det er belgmørke over folkene.» Når Kristus går opp over en sjel, finner han den i fullstendig mørke.

1. *Han kjenner ikke seg selv.* Et menneske i mørket kan ikke se seg selv. Han kan ikke se sin egen hånd foran seg, og han kan ikke si om hendene hans er skitne eller rene. Slik er det med alle dere som ennå ikke er omvendt. Dere kjenner ikke dere selv. Fingrene deres er urene og klærne flekkete, men dere vet det ikke. Urene lyster står skrevet i hjertet deres, men dere kan ikke lese det som står der. Dere sier: «Fred! Fred!» – og det er ingen fred.

2. *Et naturlig menneske viker unna lyset*. Den som lenge har sittet i et mørkt fangehull, tåler ikke det skarpe lyset. Det gjør vondt i øynene, og han trekker seg tilbake i mørket sitt. Slik er det med alle uomvendte sjeler. Dere elsker mørket framfor lyset, for gjerningene deres er onde. Når lyset fra Guds hellige lov blir holdt fram for dere, viker dere tilbake fra det. Når Jesus, verdens lys, blir forkynt for dere, lukker dere øynene enda tettere enn før.

Er det ingen av dere som har kjent det slik? Kristus ble forkynt fullt og klart for dere, og en liten stund måtte dere tåle lyset fra hans kjærlige ansikt som skinte gjennom Ordet. Men da dere kom hjem, krøp dere ikke da med glede tilbake til andre tanker om synd og verden? Jo mer den solen skinte, desto mer lukket dere øynene. Å, hvor tydelig er det ikke at du er i mørket og elsker det!

3. *Et naturlig menneske famler etter frelse*. Et menneske i mørket famler som en blind. Vil han finne døren, må han kjenne seg fram til den. Han famler omkring uten å vite hvor han skal sette hånden, og ofte går han i stikk motsatt retning. Slik er det med naturlige mennesker som søker frelse: De famler etter den i mørket. «Vi famler som de blinde etter en vegg, vi famler lik folk som ingen øyne har. Vi snubler ved høylys dag som om det var i skumringen» (Jes 59,10).

Husker du ikke en tid da du ble urolig for din sjel? Døden truet brått, eller nattverden nærmet seg, og det vekket deg så du skalv for din sjel. Og hvor gikk du for å finne fred? Du visste ikke hvor du skulle gå. Du famlet etter den og

visste ikke hvor du skulle vende deg. Du ble vist til Jesus, men du kunne ikke fatte ham: «Mørket fattet det ikke» (Joh 1,5). Hvor tydelig er det ikke at du er i belgmørke!

4. *De vet ikke hva de snubler over.* Et menneske i mørket vet ikke hva han kan støte mot. Neste skritt kan føre ham utfor et stup eller opp på mørke fjell. Slik er det med sjeler som er uten Kristus: «De ugudeliges vei er som det dype mørke, de vet ikke hva de snubler over» (Ordsp 4,19). Å, stakkars forblindede sjeler som vandrer så dristig i synden – dere vet ikke hva dere gjør!

Du som vet at du aldri har kommet til Kristus, og likevel går med lette, selvsikre skritt, som om du skulle gå på et mykt teppe for alltid – våkn opp, kjære sjel! Styrt ikke av sted i mørket, for gru og grav og garn ligger på veien, og mange dristige syndere har fart levende ned i helvete. «Gi Herren deres Gud ære før han lar det bli mørkt, og før deres føtter snubler på de mørke fjellene! Dere venter på lys, og han gjør det til dødsskygge, han lar det bli belgmørke!» (Jer 13,16)

2. Hvordan en sjel blir ført inn i lys og fred

«Over deg skal Herren oppgå, og over deg skal hans herlighet åpenbare seg.»

1. *Det skjer ved at Kristus går opp over sjelen.* Bildet er hentet fra soloppgangen. Når solen går opp, blir alt lyst. Slik blir alt lyst når Kristus går opp over sjelen. Når Gud først vekker en sjel, ser mennesket at han sitter i belgmørke og dødsskygge, og han frykter for snart å bli kastet ut i mørket utenfor. Han sier: «Jeg må arbeide meg fram til lyset.» Så strever han for å rettferdiggjøre seg selv. Ved anger prøver han å viske ut syndene han har gjort, og han prøver å bedre livet sitt.

Men han møtes av ordet: «Se, alle dere som tenner ild, som væpner dere med brannpiler, gå selv inn i luen av deres ild og blant de brannpilene dere har tent! – Fra min hånd skal dette skje dere. I pine skal dere komme til å ligge» (Jes 50,11). Da setter han seg ned i angst, i et dypere midnattsmørke enn før. Men menneskets nød er Guds anledning. Sjelen sitter så å si i et fangehull og ser ingen vei til fred.

Da åpner Ånden Ordet, og Kristus skinner igjennom – Kristus, Guds Sønn, Herren vår rettferdighet. Kristi hjerte blir åpenbart: hans kjærlighet til de fortapte, at han tok på seg deres sak, hans lydighet og hans lidelser som deres borgen. Herlige Kristus! Dyrebare Kristus! Han skinner som en ny sol, og sjelen ser på ham og sier: «Lyset er herlig! Det er godt for øynene å få se solen» (Fork 11,7).

Har Kristus gått opp over deg? Er han blitt åpenbart for deg, denne bedre Solen? Å, er han ikke det, da er du den ynkverdigste av alle mennesker! Da sitter du i mørke og dødsskygge. Å, hva er vel alle gnistene av verdens fornøyelser, hva er alle bålene og faklene som verden har tent? De er som sankthansormens svikefulle glød. De leder deg mot undergangen. Snart slukner de, og så blir du overlatt til det svarteste mørke i evighet.

Urolige sjeler, lær å se ut for å finne fred! Å, hvor engstelig du ransaker ditt eget bryst for å se om det har skjedd en forandring der som kan gi deg fred! Legg nå

om kursen. Stirr ikke mer inn i det urene fangehullet, men se ut på den herlige Solen, se på Kristus. Ett blikk på ham gir fred.

Lær å vente på lyset. Vær lik dem som venter på morgenen. Du kan like lite skaffe deg fred selv som du kan endre solens bane. Kjenn hvor uverdig og hjelpeløs du er, og vent på at hans hånd skal ta dekket bort. «Jeg venter på Herren, min sjel venter. Jeg setter min lit til hans ord. Min sjel venter på Herren, mer enn vektere på morgenen» (Sal 130,5–6).

2. *Kristi herlighet blir lagt på sjelen*. «Over deg skal hans herlighet åpenbare seg.» Det er for lengst oppdaget at fargen ikke sitter i selve tingen: Solen kaster den på tingen, og tingen kaster den tilbake. De vakre fargene som denne herlige verden er prydet med, kommer alle fra solen. Solens herlighet ses på jorden. Det er solens gave alene at gresset har sin friske grønnfarge og elvene er bånd av bølgende blått. Det er solens gave alene at blomstene har sin tusenfoldige prakt – at rosens kronblad har sin fine rødme, og at liljen, som verken arbeider eller spinner, har en glans som er større enn Salomos.

Nå, mine kjære, slik kan dere bli rettferdiggjort. I dere selv er dere mørke, usle og uten verdi, men Kristi herlighet skal ses på dere. Legg merke til at det er *hans* herlighet. Om du bare sier ja til å ta imot Kristus som din borgen, blir hans guddommelige rettferdighet tilregnet deg helt og fullt. Både hans lidelser og hans lydighet er dine.

Si meg, urolige sjel, hva er det du søker? «Jeg søker å ta meg bedre ut for Gud.» Vel, tror du da at du noen gang kan gjøre deg selv så yndig og herlig for Guds øyne som Jesus Kristus? «Nei, det har jeg ikke noe håp om.» Å, se da hit! Kristus selv blir tilbudt deg som et dekke. Ikle deg Herren Jesus Kristus, så skal hans herlighet ses på deg.

Å, at Gud ville åpne et hjerte til å tro ordet om Jesus! Å, å se støv og aske kledd i Kristi glans og skjønnhet! Å, å se en trett synder fullkommen i skjønnhet ved Kristi ynde! Det er det vakreste synet i hele verden. «Over deg skal hans herlighet åpenbare seg.»

3. Befalingen til alle som er i Kristus: «Stå opp, bli lys!»

Ingen er noen gang blitt frelst bare for sin egen skyld. Gud har aldri gjort en kristen til et egoistisk vesen. «Dere er jordens salt!» Men salt er ikke til for sin egen skyld, det er til for å brukes. «En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules.» Slik er en kristen satt på Guds hellige berg, ikke for å skjules. Ingen tenner et lys og setter det under et kar eller under en seng, men i lysestaken, og da lyser det for alle som er i huset.

Men her er en enda mer underfull sammenligning: «Stå opp, bli lys!» De kristne skal bli lik Kristus – små soler som skal stå opp og skinne over den mørke verden. Han går opp og skinner over oss, og så sier han til oss: «Stå opp, bli lys!» Dette er Kristi befaling til alle han har gått opp over. Kjære kristne, dere er verdens lys. Hvor fattige, svake, mørke og syndige dere enn er, så har Kristus gått opp over dere nettopp for at dere skal «stå opp og bli lys».

1. *Vær lik solen, som skinner hver dag og på hvert sted*. Hvor den enn går, bærer den lys med seg. Gjør dere det samme! Noen skinner som solen ute blant folk,

men er mørke som natten i sin egen familie. Kjære kristne, se mer på Kristus, så vil dere skinne mer jevnt.

2. *Skinn med Kristi lys*. Månen står opp og skinner, men ikke med sitt eget lys. Den henter alt fra solen. Gjør dere det samme! Skinn på en slik måte at Kristus får all æren. De som kjenner mest til sitt eget mørke og er mest kledd i Kristi glans, skinner klarest. Å, hvor dere enn går, så la det bli åpenbart at lyset og freden deres kommer fra ham alene, at dere skinner fordi dere ser på Jesus, og at all deres hellighet kommer av at dere er ett med ham. «Slik skal dere la lyset deres skinne for menneskene» (Matt 5,16).

3. *Gjør det til deres livsoppgave å skinne*. Om solen ble trett av å gå sin daglige bane og sluttet å skinne, ville dere ikke da si at den burde tas ned? Har ikke Gud hengt den på himmelen for å gi lys på jorden? Slik er det også med dere, kjære kristne. Blir dere trette av å gjøre det gode, av å skinne med Kristi skjønnhet og vandre etter Kristi Ånd, da burde også dere tas ned og kastes bort. Gikk ikke Kristus opp over dere nettopp for at dere skulle være et lys i verden?

Å, tenk på dette, dere mørke, unyttige kristne som setter lyset under et kar! Jeg skjelver for noen av dere som ikke vil sette alle krefter inn for Kristus. Å, dere gjør urett mot dere selv og vanærer Kristus. Den sanneste lykken deres ligger i å skinne. Jo mer dere skinner for Kristus, desto lykkeligere blir dere. «For meg er det å leve Kristus, og å dø en vinning» (Fil 1,21).

4. *Skinn fjern og nær*. I dag blir dere inntrengende bedt om å hjelpe brødrene deres i koloniene og sende dem evangeliet, så rettferdighetens sol kan gå opp over dem.

Innvending: «Det er bedre å hjelpe hedningene her hjemme.»

Svar: Det er helt rett å hjelpe hedningene her hjemme, men det er like rett å hjelpe hedningene ute. Å, at Gud ville fri dere fra et trangt sinn og gi dere sin egen guddommelige Ånd! Lær av solen. Den skinner både fjern og nær. Den øser ikke alle strålene sine ned i én solrik dal eller over ett lysende land. Nei, den går videre fra kyst til kyst og øser sine rike stråler ut over det vide havet, over Afrikas brennende sand og Grønlands isete kyster. Gå du og gjør det samme! Skinn som lys i verden.

Skinn i lønnkammeret, i bønn i det skjulte. Å, la ansiktet deres skinne i det skjulte samfunnet med Gud! Skinn i familien deres, så dere uten ord kan vinne deres sjeler. Skinn i byen deres, så det kan være som om en engel rørte vingene sine når dere ferdes blant folk. Skinn i verden – omfavn hver kyst med strålene av levende kjærlighet.

Å, la deres hjertes ønske og bønn være at hver sjel må bli frelst! Vær lik Kristus selv, han som ikke vil at noen skal gå fortapt. Og hver gang en sjel synker ned i den mørke sjøen av evig pine, må dere kunne løfte de tårefylte øynene og si: Far, jeg har bedt til det siste og talt til det siste. «Ja, Far, for slik skjedde det som var deg til behag» (Matt 11,26).

35. Å smelte forræderen

«*Da Jesus hadde sagt dette, ble han rystet i ånden, og vitnet og sa: Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg*» (Joh 13,21)

Det finnes mange gode og sant kristne menn som mener at nattverdmåltidet aldri bør skjemmes eller avbrytes av noen hentydning til dem som kanskje eter og drikker på uverdig vis. Mennesker har jo med vilje, ved sin egen høytidelige handling, satt seg ved Herrens bord – det bordet der ingen andre enn de som tror på Jesus, er innbudt. Da mener de at kjærligheten, som håper alt, i det minste der og da bør tale til dem som om alle var sanne disipler av Jesus og Guds barn.

Disse gode mennene vet godt at det alltid er mange som trenger seg inn ved denne hellige handlingen. De vet at mange kommer av ren vane, fordi det hører seg til, og fordi de ikke vil bli stemplet som åpenlyst ugudelige og vanhellige.

Når de taler til hele forsamlingen som kristne, er det mange ganger noe som reiser seg i samvittigheten deres, og de har ofte en tung anelse om at de sanne gjestene kanskje bare er den lille flokken, mens inntrengerne er det store flertallet.

Likevel føler de seg ikke kalt til å forstyrre gleden for den troende flokken, hvor liten den enn er, ved å antyde en så mørk mistanke som at det kan være noen der som allerede har solgt sin Herre for sine synder – noen som riktignok eter brød med ham, men likevel løfter hælen mot ham.

Men et fullgodt svar på disse gode mennenes betenkeligheter finner vi i vår velsignede Herres eget eksempel. Se på den natten han innstiftet Herrens nattverd – en natt som aldri må glemmes, da det ikke kom annet enn godhet og ømhet fra hans velsignede lepper. Den natten begynte han ikke mindre enn fem ganger å tale om sin forræder.

På mange måter var det den mest underfulle kvelden verden noen gang har sett, og salen ovenpå i Jerusalem det mest underfulle rommet som noen gang har vært i verden. Aldri har kveldsskyggene samlet seg om et mer underfullt selskap, og aldri har veggene i en sal sett en så underfull scene.

Tre merkelige hendelser var trengt sammen i dette lille rommet. For det første fotvaskingen: Herlighetens Herre bøyde seg som en tjener for å vaske føttene til noen stakkars ormer! For det andre det siste påskemåltidet, der de åt lammet og de bitre urtene. Det hadde vært minnet om den døende Frelseren for alle troende jøder, men nå skulle det ta slutt.

For det tredje den første nattverden, der brødet ble brutt og vinen helt ut, gitt og tatt imot. Den skulle være minnet om hans døende kjærlighet helt til verdens ende.

Å, for en samling av kjærlighet det var! For et møte av hendelser, der den ene malte fram Jesu usigelige kjærlighet enda sterkere enn den andre! Å, for en hellig og øm time det var! Å, for en hellig og øm glede som nå gikk gjennom hjertene til hans troende disipler! Å, brødre, for en jublende glede som da må ha fylt hjertet til den modige Peter! For en tilbedende kjærlighet i brystet til den sanne israelitten, den enfoldige Natanael! Og for en usigelig hengivenhet som strømmet fra hjertet til den elskede Johannes der han lå inntil den kjære Frelserens bryst!

Å, hvem ville vel bryte inn i en slik time av hellig glede med harde og grusomme ord om forræderen? Hvem ville våge å forstyrre den dype roen i et slikt øyeblikk med et eneste ord om en mørk mistanke? Stille, brødre! Det er Frelseren som taler: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Jeg håper da, mine venner, at vår velsignede Herres eksempel viser dere tydelig at den dypt alvorlige advarselen i teksten ikke er et uoverveid og uberettiget inngrep i den gleden som hver sann disippel bør komme til Herrens bord med. Tvert imot er det av alle skriftord det som passer best ved denne høytidelige anledningen, og som ligner mest på det Jesus vil at vi skal si. Det er derfor ikke med et ufølsomt menneskes hardhet, men med den barmhjertige Jesu ømhet at vi gjentar disse ordene i deres påhør: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Vennene til en døende mann viser av og til en grusom godhet – nesten for grusom for denne grusomme verden, skulle en tro. Dag etter dag ser de døden komme nærmere i hans bleke kinn, og likevel vil de ikke med et ord nevne denne faren for ham. De smigrer ham med drepende løgner om at han blir bedre og skal få leve mange dager ennå, når dagene hans er talte.

Men ti tusen ganger mer grusom, lav og ufølsom ville den presten være som Gud har satt over dere for å ha omsorg for deres udødelige sjeler, om han så hvordan noen av dere så villig samler seg om Herrens bord, enda hele livet, ferden og talen deres viser at dere er forrædere mot denne Herren – og han ikke en eneste gang løftet advarselsropet: «Dere er ikke alle rene. Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Spørsmål: Hva kan ha vært Kristi grunn til å tale så ofte og så høytidelig om sin forræder?

Svar: Jeg kan ikke se noen annen grunn enn at han ville gjøre et siste forsøk på å smelte forræderens hjerte.

Teksten lærer oss dette: Kristus søker inderlig å frelse de uomvendte som setter seg ved hans bord.

To beveggrunner går igjen gjennom hele denne scenen, og med dem prøvde Jesus å smelte forræderen. For det første hans fullkomne kunnskap om ham. Det var som om han sa: «Jeg kjenner deg, Judas. Jeg kjenner hele ditt liv og din historie. Jeg vet at du alltid har vært en tyv og en forræder. Jeg vet at du har solgt

meg for tretti sølvpenger. Jeg kjenner alle dine planer og alle dine forbrytelser.» Slik prøvde han å vekke forræderen, så han skulle kjenne at han var en fortapt synder.

For det andre hans inderlige kjærlighet til ham. Det var som om han sa: «Jeg elsker deg, Judas. Jeg har forlatt Faderens favn nettopp for fortapte syndere som deg. Jeg hadde medynk med deg før verden ble til. Jeg er ennå helt villig til å være din Frelser.» Slik prøvde han å vinne forræderen og dra ham til seg.

1. «Jeg kjenner deg, Judas»

Alt Frelseren gjorde med Judas, skulle overbevise Judas om at Frelseren kjente hele hjertet hans: «Jeg kjenner deg, Judas, og alle dine forbrytelser.»

1. *Dette var tydelig hans hensikt da han vasket disiplenes føtter.* Han sa til dem at når de er badet i hans blod, trenger de ikke annet enn å få føttene vasket, det vil si å få de daglige syndene vasket bort hver dag. «Den som er badet, trenger ikke å vaske annet enn føttene, han er jo helt ren.» Så legger han til: «Også dere er rene, men ikke alle» (Joh 13,10). Det var tydelig ment som et vink til Judas for å vekke hans skyldige samvittighet.

2. Så satte han seg igjen for å holde påskemåltidet med dem. Han sendte påskebegeret rundt og sa, som Lukas forteller: «Ta dette og del det mellom dere!» (Luk 22,17). Da ville han ikke la Judas slumre som om han var ukjent for ham. Han sier enda tydeligere enn før: «Jeg vet hvem jeg har utvalgt – men Skriften måtte bli oppfylt: Han som eter sitt brød med meg, har løftet sin hæl mot meg» (Joh 13,18). Det var tydelig ment som et klarere varsel til Judas: Hvor skjult han enn var for andre, lå han naken og bar for øynene til den Frelseren han skulle stå til regnskap for.

3. *Da han skulle gi dem brødet og vinen og innstifte nattverden*, ville han ikke gjøre det uten å gi Judas' samvittighet et enda sterkere bevis på at han kjente ham fullt ut.

«Mens de spiste, sa han: Sannelig sier jeg dere: En av dere skal forråde meg. De ble da dypt bedrøvet, og den ene etter den andre begynte å si til ham: Det er vel ikke meg, Herre? Men han svarte og sa: Den som dyppet hånden i fatet sammen med meg, han skal forråde meg … Men Judas, han som forrådte ham, tok til orde og sa: Det er vel ikke meg, rabbi? Han sier til ham: Du sa det» (Matt 26,21–25). Her ser vi at Frelseren ikke lenger nøyer seg med vink og antydninger, men sier rett ut til ham at han er mannen.

Å, mine venner, om vi ikke kjente hvor svikefullt det naturlige hjertet er, og hvordan det smyger seg unna de skarpeste ordene i Skriften, ville vi undre oss over at Judas' hjerte ikke ble overveldet av denne overbevisningen: «Herre, du ser meg.» Men nei, Frelserens piler, så trofast rettet mot målet, preller av hans hjerte som av en flintklippe. Judas sitter fremdeles ved Herrens bord, fremdeles trygg. Der vil han ta imot tegnene på Frelserens brutte legeme – det legemet han selv skulle forråde – med sine blodige hender, de hendene som så nylig hadde tatt imot de tretti sølvpengene, blodpengene.

Å, mine venner, finnes det ingen hjerter her som ligner Judas'? Hjerter der de tydeligste pilene som skal overbevise, med «Du er mannen!» skrevet på seg,

preller av uten engang å såre? Er det ingen av dere som sitter der lik Judas, med urene hender, for å ta imot minnetegnene om den Frelseren dere forråder?

4. Til *sist, da kjærlighetsmåltidet var over* og Judas med urørt samvittighet hadde svelget brødet og vinen – den hellige betydningen kjente han ikke, og han kunne heller ikke kjenne den – da var Jesus dypt grepet, «rystet i ånden». Han gjorde et siste forsøk på å støte overbevisningens pil inn i Judas' hjerte, mer direkte enn alt som hadde gått før.

Den elskede Johannes, som lå inntil Jesu bryst, sa til ham: «Herre, hvem er det? Jesus svarer: Det er ham som jeg gir det brødstykket jeg nå dypper. Han dypper så stykket, og tar og gir det» (usett av alle de andre, ser det ut til) «til Judas, Simon Iskariots sønn … Jesus sier så til ham: Det du gjør, gjør det snart!» (Joh 13,25–27)

Dette skarpe ordet fra Herren skulle vekke Judas og hadde ingen annen hensikt. Det ser vi tydelig av at «ingen av dem som lå til bords, skjønte hva han mente med det han sa til ham. Siden Judas hadde pengepungen, tenkte noen at Jesus sa til ham: Kjøp inn det vi har bruk for til høytiden! Eller at han skulle gi noe til de fattige» (Joh 13,28–29). Så skjult, men så kraftig søkte Frelseren å vekke forræderens sovende samvittighet.

Hvordan kunne Judas unngå å bli overbevist om at Kristus kjente alle hjertets tanker og hensikter? Hvorfor falt han ikke ned og bekjente at Gud i sannhet var i Jesus, eller sa som den samaritanske kvinnen: «Kom og se en mann som har sagt meg alt det jeg har gjort! Han skulle vel ikke være Messias?» (Joh 4,29) Men Satan hadde sitt mørke, gåtefulle grep om ham. Den dystre natten som møtte ham da han gikk ut på sitt morderiske ærend, var ikke mørkere enn natten inne i hans forræderske bryst.

Nå, brødre, er den samme Frelseren midt iblant oss i dag. Han går midt mellom de sju lysestakene av gull, øynene hans er som en ildslue, og han gransker nyrer og hjerter.

Tenk på dette, dere som er åpenbare syndere og likevel våger å sette dere ved Kristi bord – dere som banner, drankere, sabbatsbrytere og urene! Prester og eldste vet kanskje ikke om syndene deres, for de er svake og kortsynte mennesker. Selv naboene deres vet kanskje ikke om dem, og dere skjuler dem kanskje for deres egen familie. Det er lett å bedra et menneske, men det er umulig å bedra Kristus. Han kjenner hele deres historie. Han er til stede ved hver uærlig, uren og dåraktig handling. For ham er mørket som lyset.

Tenk på dette, dere som lever i hjertesynder og gjemmer synden under tungen som en søt bit! Dere som tar på dere en ytre kappe av alvor og edruelighet for å kunne trenge dere inn og sette dere blant Guds barn! Dere som har Kanaans språk på leppene, men hat og ondskap og selve helvetes pust i hjertet! Dere som går i fåreklær, men innvendig er glupske ulver! Dere som er kalkede graver, vakre utenpå, men innvendig fulle av dødningeben og all slags urenhet!

Tenk på dette, dere som vet at dere er uomvendte og likevel har våget å sette dere ved Kristi bord! Kristus kjenner dere. Kristus kunne peke på dere, Kristus kunne nevne dere ved navn, Kristus kunne gi brødstykket til dere. Dere kan være skjult for hele verden, men alt ligger nakent og bart for øynene til ham som

dere skal stå til regnskap for. Å, at dere ville falle ned under hans gjennomtrengende blikk og si: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13) Å, at hver eneste en av dere ville si: «Det er vel ikke meg, Herre?»

2. «Jeg har elsket deg, Judas»

Det andre Kristus brukte for å smelte og vinne Judas' hjerte, var hans kjærlighet: «Jeg har elsket deg, Judas, og kom for å frelse deg.»

1. *Dette var tydelig hans hensikt da han vasket disiplenes føtter.* Han vek ikke tilbake for forræderens føtter. Ja, han bøyde seg ikke bare for å vaske føttene til dem som skulle forlate ham og flykte. Han vasket ikke bare føttene til Peter, som før hanen gol skulle fornekte ham med ed og forbannelser.

Nei, han vasket også føttene til Judas – de samme føttene som to dager før hadde gått til prestenes møte i Kaifas' palass, der han solgte Frelseren for tretti sølvpenger, prisen for en slave. Og mens Judas hørte på, sa Jesus de milde ordene: «Dersom jeg ikke vasker deg, har du ingen del med meg!» (Joh 13,8)

Når det var et så velsignet bevis på Frelserens ømhet mot sine egne disipler at han vasket føttene til de elleve, hvor mye mer viser det ikke hans kjærlighet til syndere, selv den største, at han vasket føttene til ham som han visste hadde forrådt ham! Han ville ikke at Judas skulle dø, og han vil ikke at noen av dere skal dø.

Dere har forrådt Frelseren og kommet til måltidet uten noen rett eller innbydelse, som ubudne inntrengere, og derfor tenker dere at Jesus ikke kan elske dere. Akk, dette viser deres eget hjerte, men ikke Kristi hjerte! Se Jesus vaske Judas' føtter og tørke dem med linkledet han hadde bundet om seg. Se hvor inderlig han ønsket å vekke og vinne forræderen Judas' hjerte. Og tenk så på at jo mer forrædersk og svikefull du er, desto mer har Jesus medynk med deg og venter på deg. Han er fremdeles villig til å vaske og frelse deg, og sier: «Vend om, vend om! Hvorfor vil dere dø?» (Esek 33,11)

2. *Det andre beviset på Jesu kjærlighet til forræderen* er dette: Da han hadde satt seg igjen og åt påskemåltidet sammen med de tolv, vek han ikke tilbake for å spise med forræderen. Ja, han satte seg ikke bare til bords med de elleve som skulle forlate ham og flykte. Han lot ikke bare Johannes ligge inntil hans bryst og Peter sitte ved bordet. Han lot også Judas dyppe hånden i det samme fatet som han, enda han visste at Judas oppfylte profetien som står skrevet: «Han som eter sitt brød med meg, har løftet sin hæl mot meg.»

Det var et velsignet bevis på Frelserens kjærlighet til sine troende disipler da han sa, slik Lukas forteller: «Jeg har lengtet inderlig etter å ete dette påskemåltidet sammen med dere før jeg lider» (Luk 22,15). En skulle tro at dette påskemåltidet for Frelserens øye måtte være dekket av truende skyer, innhyllet i det dype mørket fra Getsemane og det blodige korset, der selve solen skjulte sine stråler. Vi vet jo at når vi venter en ulykke som står like for døren, blir hver hendelse som varsler at den nærmer seg, tung og lite innbydende.

En skulle derfor tro at Jesu menneskelige sjel måtte vike tilbake for dette påskemåltidet med gru. Men nei! Han kjente den menneskelige naturs gru, som viste seg enda tydeligere i hagen. Men kjærligheten til hans egne disipler var

sterkere enn alt annet. Den fikk ham til å se fram til dette påskemåltidet med inderlig lengsel, fordi han der skulle male sin døende kjærlighet for dem klarere enn noen gang: «Jeg har lengtet inderlig etter å ete dette påskemåltidet sammen med dere før jeg lider.»

Men hvor mye mer underfullt er ikke beviset på Frelserens kjærlighet til de vantro – til dem som ikke bryr seg om ham, men er hans forrædere og mordere – når han i guddommelig mildhet dypper hånden i samme fat som Judas og samtidig sier til ham at han selv ikke gjør det i uvitenhet, men for at profetien skulle oppfylles: «Han som eter sitt brød med meg, har løftet sin hæl mot meg.»

Å, mine vantro venner, jeg kjenner godt de mørke mistankene som lurer i hjertene deres. Fordi dere har gjort alt mot Kristus, tror dere at han ikke kan ha noen kjærlighet til dere. Men se, dere mørke og stolte syndere, hvor kjærlig, hvor ømt han prøver om det er mulig å vekke og vinne Judas' hjerte! Og tenk så på hvor inderlig han i dag ønsker å vinne og vekke dere, om dere så er de største av syndere – å bøye den nakken av jern, knuse det hjertet av diamant og presse en tåre fram fra de øynene som aldri har grått over synd.

3. *Det tredje beviset på Jesu kjærlighet til forræderen* er at han trofast sa til ham hvilken fare han var i: «Menneskesønnen går bort, som det er skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen. Det hadde vært godt for det mennesket om han aldri var født» (Matt 26,24).

I de to første tilfellene hadde Jesus vist sin kjærlighet ved å vise hvor villig han var til å frelse Judas helt og fullt – han ville tåle alt for å frelse ham. Men nå går han en annen vei og lar ham kjenne frykten for Herren: Vil han fortsette, «hadde det vært godt for ham om han aldri var født».

Når en mor vil at barnet skal ta en sunn medisin, prøver hun først å vinne det med kjærlighet, og hjelper ikke det, prøver hun å skremme det. Med den samme ømheten, ja, mer enn en mors, prøvde Jesus først å vinne Judas' hjerte og nå å vekke hans frykt.

Og han er den samme Frelseren i dag i universets høye saler som han var den natten i salen ovenpå i Jerusalem. Han sender sine sendebud til dere med det samme budskapet om godhet og kjærlighet. Det er bare i kjærlighet han truer dere. Og å, måtte vi i kjærlighet bære trusselen fram for dere: Har dere ingen del i Jesus og likevel setter dere ved hans bord, så blir dere skyldige i Herrens legeme og blod, og da hadde det vært godt for dere om dere aldri var født.

Det er en lykke å leve. Bare det å ha liv er en salighet som ikke kan uttrykkes. Fluen som bare lever én dag, den ringeste mark og det minste kryp på jorden – bare i det at de lever, har de en salighet som ligger langt over det et menneske kan regne ut. Å puste, å bevege seg, å kjenne morgensolen og kveldsbrisen, å se ut over den grønne verden og den blå himmelen – alt dette er en uendelig, umålelig lykke.

Det kan aldri sies om en flue eller en mark at det hadde vært bedre om den aldri var født. Men akk, det kan sies om noen av dere: Lever dere, men ikke i forening med Kristus, sitter dere ved Kristi bord og er likevel uomvendte, da hadde det vært godt for dere om dere aldri var født.

Å, mine venner, det fantes en gang en hedensk mann som alltid gråt, og som fikk navnet «den gråtende filosof». En skulle nesten tro at han hadde kjent den sannheten vi forkynner for dere: Er ikke fellesskapet dere har med brødet og vinen ved det hellige bordet, et bilde og et segl på at sjelen deres har fellesskap med synderes Frelser, da hadde det vært langt bedre for dere om dere aldri var født. Det er bedre ikke å være til enn bare å være til i helvete. «De skal lengte etter å få dø, men døden skal fly fra dem» (Åp 9,6).

4. *Det fjerde og siste beviset på Jesu kjærlighet til forræderen er det mest gripende av alle*. Etter måltidet ble Jesus rystet i ånden, og vitnet og sa: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Bare noen få dager før var han kommet ridende ned skråningen fra Oljeberget på en eselfole. Disiplene hans, både de som gikk foran og de som fulgte etter, jublet og lovet Gud og ropte: «Hosianna!» Og Jesus – hva gjorde han? Han gråt. «Da han kom nær og så byen, gråt han over den og sa: Visste også du, om enn først på denne din dag, hva som tjener til din fred! Men nå er det skjult for dine øyne» (Luk 19,41–42). Han gråt over den samme byen som han dømte til undergang.

Slik er det også her. Disiplene hans var fylt av hellig glede på alle kanter, og Johannes gledet seg mest av alle, for han lå inntil Immanuels bryst. Men hva gjorde Kristus, han som var opphavet til all deres glede? Han var tung og rystet i ånden. Han var alltid «en smertenes mann, vel kjent med sykdom» (Jes 53,3), men nå gikk det en krusning av dypere sorg over den stille freden i hans hellige ansikt. Han ble rystet i ånden og sa: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Han hadde prøvd alle midler for å bevege sin forræder. Han hadde åpnet hjertet og vist hvor øm hans kjærlighet var, og han hadde vist hvor forferdelig hans vrede er. Men da han så at intet av dette kunne bevege det harde hjertet, da han så hvor kaldt og likegyldig Judas kunne svelge brødet og ta del i det velsignede begeret, sank Frelserens ånd i ham. Det siste hans kjærlighet gjorde for å vekke den ubotferdige morderen, var å åpne dypet av sin sorg og med mange sukk si ordene: «Sannelig, sannelig sier jeg dere: En av dere kommer til å forråde meg.»

Mine venner, det kan være noen innenfor disse veggene som har et hjerte like hardt som Judas'. Som Judas skal dere nå ta del i det mest gripende måltidet verden noen gang har sett. Som Judas kan dere ete av brødet og drikke av vinen, og som Judas kan hjertet deres bli hardere og livet deres mer syndig enn noen gang. Og så tenker dere at Jesus er deres fiende?

Men hva sier Bibelen? Se her: Han er rystet i ånden, han gråter, slik han gjorde over Jerusalem. Ja, han som en gang utøste sitt blod for dere, utøser nå sine tårer for dere. Immanuel sørger over at dere ikke vil bli frelst. Han sørget over Judas, og han sørger over dere. Han gråt over Jerusalem, og han gråter over dere. Han har ikke behag i at dere skal gå fortapt. Han vil langt heller at dere skal vende om og leve.

Det finnes ikke én av dere innenfor disse veggene som er så hard, så grusom, så lav, så urørt, så langt borte fra nåde og gudsfrykt, så lik Judas, at Jesus ikke

sørger over hardheten deres – over at dere fremdeles vil stå imot all hans kjærlighet, over at dere fremdeles elsker døden og gjør urett mot deres egne sjeler.

Å, at de tårene Frelseren gråt over sjelene deres, som er fortapt og går til grunne, måtte falle på hjertene deres som dråper av flytende ild, så dere ikke lenger blir sittende usmeltet under denne underfulle kjærligheten! Den brenner med en så sterk flamme at mange vann ikke kan slokke den, og alle deres synder ikke kan kvele den – Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap.

Amen.

Larbert, august 1836

36. Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd

«Så sier Gud Herren, som skapte himmelen og utspente den, som bredte ut jorden med det som gror på den, han som gir åndepust til folket som bor på den, og ånd til dem som ferdes på den: Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd, og jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg og gi deg til en pakt for folket, til et lys for hedningene, for å åpne blinde øyne, føre de bundne ut av fangehullet og føre dem som sitter i mørke, ut av fengselet. Jeg er Herren, det er mitt navn. Jeg gir ikke noen annen min ære eller de utskårne bilder min pris» (Jes 42,5–8)

I dette avsnittet har vi noen av de mest underfulle ordene som noen gang er blitt sagt i verden. Det er ikke et menneske som taler til et menneske, det er ikke engang Gud som taler til et menneske – det er Gud som taler til sin egen Sønn. Å, hvem vil ikke lytte? Det er som om vi i det skjulte har fått adgang til Guds råd – som om vi sto bak forhengene i hans bolig eller var gjemt i klippekløften og hørte hva den evige Far sa til den evige Sønn.

Noen ganger hører du tilfeldig en samtale her på jorden mellom to stakkars forgjengelige ormer, og du synes den er verdt å ta vare på. Du husker hva de sa, og du gjentar det igjen og igjen. Å, når du da får høre en samtale i himmelen – når Gud Faderen taler og Gud Sønnen står og tar imot hans ord – vil du da ikke lytte? Vil du ikke gjemme disse ordene i ditt hjerte?

Dette sier Gud til Sønnen: For det første at han har kalt Sønnen til sin tjeneste – at han har gått forbi alle sine engler og utvalgt ham til denne tunge gjerningen. For det andre at han ikke skal vike tilbake for det som er vanskelig i den. Det er et hav av vrede å vade gjennom, men frykt ikke: «Jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg.»

For det tredje at han må gis som en Frelser i pakten. Hvor kjær Sønnen enn er for Faderens hjerte, sier Gud likevel: «Jeg vil gi deg.»

For det fjerde oppmuntrer Gud ham med den store frukten som skal vinnes: Han skal bli et lys for hele folkeslag av stakkars blinde og fangne syndere. Og for det femte at Gud i alt dette skal få sin ære: «Jeg gir ikke noen annen min ære eller de utskårne bilder min pris.»

Teksten lærer oss dette: Gud har sørget for Frelseren, og han alene kan åpenbare ham. Og denne æren vil han beholde for seg selv.

1. Gud sørget for Frelseren

Han sier her: «Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd.» Det betyr: Jeg har kalt deg til å gjøre denne rettferdighetens gjerning – til å fullføre denne frelsen, som skal vise at jeg er en rettferdig Gud.

Gud så seg liksom om blant alle skapningene for å se hvem han skulle kalle til denne store gjerningen: å være Frelser for fortapte syndere. Han så ut over jorden, gjennom alle dens slekter, men «det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud». Hvert menneske hadde sin egen forbannelse å bære. Ingen kunne gi løsepenger for sin brors sjel, for «utløsning av deres sjel er for dyr».

Han så seg om blant alle de herlige englene, som om han ville si: «Hvem vil gå for oss?» Serafer og kjeruber sto alle og dekket ansiktet med vingene. Men han så at ingen av dem kunne bære en uendelig vrede: «De er bare skapninger, de ville bli knust for evig under vekten av min vrede. De strekker ikke til.»

Da så han inn i sin egen favn. Der var hans evige Sønn – hans kjære Sønn, hans elskede Sønn. Å, han strekker til! «Jeg har fått løsepenger» (Job 33,24), «jeg har nedlagt hjelp hos en helt» (Sal 89,20). Min Sønn, jeg har kalt deg i rettferd.

Lær av dette hvor fullkommen en Frelser Kristus er. Gud valgte ikke et menneske til denne store gjerningen, og han valgte ikke en engel. Han gikk forbi dem alle og valgte sin Sønn. Hvorfor? Fordi han så at ingen annen kunne være en Frelser som strakk til. Hadde ikke Kristus vært nok, ville Gud aldri ha kalt ham til det. Gud kjente godt vekten av sin egen vrede, og derfor sørget han for en allmektig rygg til å bære den.

Skjelvende synder, tvil ikke på at Kristus er fullkommen! Gud kjente alle dine synder og den vreden du har fortjent, da han valgte Kristus. Han visste at begge var uendelige, og derfor valgte han en allmektig, en uendelig Frelser. Å, skjul deg i ham, så er du fullkommen i ham.

2. Gud holdt Frelseren oppe

«Jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg.» Bildet ser ut til å være hentet fra en far og hans lille barn. Når et lite barn skal gå på en svært ulendt vei, ferdes i mørket eller vade gjennom dypt vann, sier det til faren sin: «Jeg er redd jeg går meg bort. Jeg klarer ikke å komme igjennom.» «Nei, vær ikke redd», svarer faren, «jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg.»

Slik lyder Faderens ord til sin kjære Sønn. Jeg ville ikke ha våget å tenke meg dem om jeg ikke hadde funnet dem i Bibelen. Da Gud kalte sin Sønn til denne gjerningen, kunne den ikke annet enn være forferdelig i Sønnens øyne. Kristus kjente godt det uendelige tallet på menneskenes synder, for det er han som ransaker hjerter og prøver nyrer. Han kjente også den uendelige tyngden av Guds vrede over disse syndene. Han så de mørke skyene av uendelig hevn som var ferdige til å bryte løs over synderes hode. Han så den uendelige vannflommen av evig vrede som skulle drukne den skyldige verden for alltid.

Og å, hvor forferdelig var ikke hans Fars vrede i hans øyne! For fra evighet av hadde han ikke kjent annet enn Farens uendelige kjærlighet. Å, hvordan kunne han bære å legge seg under den vreden? Hvordan kunne han bære å bytte

smilet fra sin Fars kjærlighet med den mørke makten i sin Fars vrede? Hvordan kunne han bære – for usle synderes skyld – å bytte favntaket fra den Gud som er kjærlighet, med sårene og slagene fra hans allmektige hånd? Sannelig, bare tanken måtte være en pine.

Ved dette synet trøster Gud her sin Sønn: Vredens hav der borte er dypt, og bølgene er forferdelige, men «jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg».

1. *Lær av dette hvor forferdelige Kristi lidelser var.* Han trengte at Gud holdt ham ved hånden. Han var selv Gud, han «holdt det ikke for et røvet bytte å være Gud lik» (Fil 2,6). Han hadde fått Ånden uten mål: «Jeg legger min Ånd på ham» (Jes 42,1). Men alt dette strakk ikke til – Gud Faderen måtte også holde ham ved hånden. Å, tenk hvilken tyngde som må ha knust og såret Guds Lam, når Faderen, Sønnen og Den Hellige Ånd forente sin kraft for å holde ham oppe!

Å, tenk hvilket dyp av angst som må ha vært over ham da han ropte: «Hva skal jeg si? Far, frels meg fra denne time! Men nei, derfor er jeg jo kommet til denne time» (Joh 12,27). «Min sjel er bedrøvet inntil døden» (Matt 26,38). «La dette begeret gå meg forbi!» – og da Faderen svarte ham: «Jeg vil holde deg ved hånden og bevare deg.» Å, mine venner, dette er et stort dyp. Rop ut: «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33).

2. *Lær hvor store syndene deres er.* Husk at Kristus ikke hadde noen synder selv. Ingen vrede rammet ham for hans egen skyld – all den vreden han bar, var vår. Dere som er troende, har bare en svak forståelse av hvor store syndene deres er. Å, se hit! Se Gud holde sin Sønn ved hånden mens han vader gjennom dette vredens hav! Sannelig, ett blikk på den lidende Kristus burde holde dere i støvet for alltid. Dere burde aldri mer åpne munnen. Og å, vil dere ikke elske ham som elsket dere så høyt – han som la seg under alle Guds vredes bølger og brenninger for dere?

Dere som er uomvendte, se her den forferdelige vreden som henger over deres sjeler! Dere tror at syndene deres er svært få, og at Gud ikke vil bli særlig vred. Det er naturlig, alle naturlige mennesker tenker slik. Og likevel ser dere her hvor forferdelig den vreden er som henger over dere. Selv Kristus skalv og vek tilbake da han skulle bære den. Hvordan skal det da gå dere? Dere er ikke Guds Sønn. Dere har ingen guddom i dere, slik Kristus hadde. Hvordan skal dere kunne tåle sårene og svepeslagene fra Guds uendelige vrede?

Dere har ikke fått Guds Ånd uten mål, slik Kristus fikk. Hvordan skal dere kunne stå når hans evige harme blir øst ut? Dere har ikke Gud til å ta dere ved hånden. Gud er ikke deres Gud og ikke deres venn. Han har ingen steder sagt at han vil holde dere ved hånden. Å, hvordan skal dere vade gjennom et evig og bunnløst hav av vrede? Hvordan skal dere kjempe og stride mot de brennende bølgene, når det ikke finnes noen skapning i himmelen eller på jorden som kan holde dere ved hånden?

Å, mine venner, dere frykter ikke fordi dere er blinde. Kristus så alt det som ligger foran dere, og det fikk ham til å skjelve. Dere ser det ikke, og derfor skjelver dere ikke. Dere kan være glade, smile, sove og more dere, men skjelvingens dag er nær. Å, ve meg! Hvordan skal dere stå på bredden av det brennende

havet? Hvor dere da vil vike tilbake og ønske at dere hadde noen som kunne holde dere ved hånden! Men det vil være helt forgjeves. Å, om dere var vise og ville forstå dette, om dere ville innse hvordan det vil gå dere til slutt!

3. *Lær hvor stor del Gud har i Kristi gjerning*. Når en far leder barnet sitt gjennom en mørk del av veien eller over en stri bekk og holder det ved hånden, viser det at faren har sin del i barnets ferd. Slik er det også når Gud sier: «Jeg vil holde deg ved hånden.» Det viser at Gud har stor del i Kristi gjerning.

Holder du et barn i hånden når det skriver, og styrer pennen, da har du stor del i skriften. Slik holdt Gud Frelseren ved hånden. Gjerningen er like mye Guds som Kristi. Å, at vi måtte gi ham all æren! Husk at han ikke gir noen annen sin ære.

3. Gud ga Kristus til en pakt

«Jeg vil gi deg til en pakt for folket.» «For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes» (Joh 3,16). «I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud» (1 Joh 4,10). Gud har ikke bare sørget for Frelseren og holdt ham oppe, men han ga ham – ga ham bort – for at han skulle være en Frelser i pakten for folket og et lys til åpenbaring for hedningene.

Da Abraham bandt sin sønn Isak på alteret og løftet kniven for å støte til, ga han bort sønnen sin på Guds befaling. Akkurat det gjorde Gud. Han tok sin Sønn ut av sin egen favn og ga ham bort for å bli bundet og være en Frelser i pakten for folket. Det finnes ikke mer underfulle ord i hele Bibelen enn disse: «Jeg vil gi deg.» «Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle» (Rom 8,32).

Sønnen var uendelig kjær for Faderen. Gud kan ikke annet enn elske det som er fullkomment hellig og vakkert, og slik var Kristus. Fra evighet av hadde kjærlighet og uendelig beundring strømmet ut fra Faderens favn til hans elskede Sønn. «Kan du skilles fra meg? Kan du gi meg opp til hagen og korset?» – «Jeg vil gi deg.»

Synderne var uendelig motbydelige i Faderens øyne. Gud kan ikke annet enn hate det som er fiendskap og opprør mot ham. «Du som har rene øyne, så du ikke kan se på det onde» (Hab 1,13). Hvor motbydelig og forhatt må ikke denne verden ha vært i hans øyne, der hvert hjerte var fiendskap mot ham! «Kan du gi meg opp for slike syndere, for slike usle ormers skyld?» – «Ja, jeg vil gi deg.»

1. *Lær hvor inderlig Gud elsker syndere*. Han sparte ikke sin egen Sønn. I dette er kjærligheten. Han elsket sin Sønns lykke, men han elsket synderes frelse mer. Han elsket å ha sin Sønn i sin favn, men han elsket enda mer å få syndere inn i sin favn. Han støtte ut sin Sønn for å ta oss inn. Å, synder, hvordan skal du unnfly om du ikke akter så stor en frelse?

2. *Lær at Gud må ha æren for dette*. Han gir ikke noen annen sin ære. Noen vakte mennesker ser på Gud som en vred og ubøyelig dommer, men på Kristus som en smilende Frelser som går imellom oss og en vred Far. Husk at så lenge dere tenker slik, kommer dere aldri til fred. Det er å røve Gud hans ære. Dere må tro på Kristus, og dere må tro på Gud. Gud vil at dere skal ære Sønnen slik som dere ærer Faderen – men ikke mer enn dere ærer Faderen.

Dere kommer aldri til fred før dere ser på Kristus som Guds gave, før dere ser at Guds og Kristi hjerte er ett i denne saken, og før Gud åpner et vindu i sitt bryst og viser dere den kjærligheten som sørget for Sønnen, holdt ham oppe og ga ham.

4. Gud ga Kristus til et lys

«Jeg vil gi deg til et lys.» Det er Gud som lar solen gå opp hver morgen, så kveldens mørke skygger blir drevet bort foran den. På samme måte er det Gud som lar Kristus gå opp over en synders sjel.

1. *Av naturen har menneskene blinde øyne*. De kjenner ikke Kristi skjønnhet. De leser om ham i Ordet, hører ham forkynt og hører folk tale om ham, men de ser ingen skikkelse og ingen herlighet hos ham, ikke et utseende så de kunne ha sin lyst i ham. De har øyne, men ser ikke.

2. *Av naturen er menneskene bundet i fengsel.* De er «treller under mange slags lyster og begjær» (Tit 3,3). De er bundet til selviskhet og stolthet, til vellevnet og begjær. Alt dette omgir dem som en lenke.

3. *Av naturen sitter menneskene i et mørkt fengsel.* De er bundet, men ser ikke at de er bundet. De ser ikke sin elendighet. De sitter – de strever ikke for å bli fri, men sitter fornøyde og glade i sitt mørke fangehull.

Å, uomvendte sjeler, for et bilde dette er av deres tilstand! Blinde, i fengsel, fornøyde i det mørke fangehullet. Dere vil si: «Jeg kjenner ikke noe til det, jeg er fornøyd og glad.» Å, viser ikke nettopp det at dette ordet er sant: Dere er blinde, dere ser ikke elendigheten deres? Når en blind mann er i mørket, kjenner han ingen smerte av det. Dere er lenket, men dere strever ikke. Dere sitter stille i fengselet. Jeg har ofte tenkt at nettopp denne makeligheten og tilfredsheten deres burde vekke dere til å tenke at ikke alt står rett til.

Lær nå hvordan en forandring skjer: «Jeg vil gi deg til et lys for hedningene.» Det er helt og holdent Guds gave. Å, jeg frykter at vi forstår lite av dette. Selv blant kristne blir Gud røvet for mye av sin ære. Når Gud lar solen gå opp, kan ingenting skape mørke. Tåke og dis kan ikke holde solstrålene tilbake. Slik er det også når Gud lar Kristus gå opp over sjelen – da blir det lys. Når Kristus blir åpenbart, gjør det hele gjerningen i sjelen. Det vekker, det vinner, det drar, det gjør fri, og det gjør hellig.

Spørsmål: Har Kristus gått opp over din sjel? Hvis ikke, er du fremdeles blind, fremdeles i lenker og i det mørke fangehullet. Du har verken fred eller hellighet. Å, søk det hos Gud! Rop til ham om at Kristus må gi deg lys.

Men har Kristus gått opp over din sjel, da er du salig. Du var en gang mørke, men nå er du lys i Herren. Vandre som lysets barn! Se nå hvem som gjorde det, og gi ham prisen. Det er Herren. Gud ga Kristus til å være et lys for din sjel. Gi ham og ham alene æren. «Jeg gir ikke noen annen min ære.»

For det første: Gi ikke deg selv prisen. Si ikke: «Min egen visdom eller mine egne bønner har skaffet meg dette.» Det var bare ufortjent barmhjertighet mot den største av syndere. «Jeg gir ikke noen annen min ære.»

For det andre: Gi ikke prestene æren. De er ofte redskapene som fører sjeler til Kristus, men de kan like lite få Kristus til å gå opp over sjelen som de kan få

solen til å gå opp over jorden. Vi kan peke på solen, selv om vi ikke kan få den til å gå opp. Slik kan vi også peke dere på Kristus, men vi kan ikke få ham til å gå opp over sjelen deres. Gjerningen er Guds, og han skal ha æren. Jeg tror at gjerningen blir sterkt hindret blant oss nettopp av dette.

Til sist: Gå i forbønn hos Gud om at han må oppfylle sitt ord, så Kristus kan bli et lys for folkene. Det er like lett for Gud å la Kristus gå opp over mange sjeler som over én. Vis ham at det er til hans ære at et folk blir født på én dag. Gi ham ikke ro før han øser ut Ånden over alle familiene våre, så mange ser opp til Jesus og gleder seg i ham. Ta din egen ære, Herre, gi den ikke til noen annen, og ikke din pris til utskårne bilder!

St. Peter's, 7. januar 1838

37. Vend om til meg

«Kom dette i hu, Jakob, og Israel! For du er min tjener. Jeg har dannet deg, du er min tjener, Israel, du skal ikke bli glemt av meg! Jeg har utslettet dine overtredelser som en tykk sky og dine synder som en sky. Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg!» (Jes 44,21–22)

I disse ordene viser Gud hvor godt hans utvalgte folk har det, i motsetning til de stakkars blinde avgudsdyrkerne han har beskrevet i versene foran. Å, mine venner, for menneskers øyne er det kanskje liten forskjell på den ondes barn og Guds barn, men for Guds øyne er de så forskjellige som agnene fra hveten, som liljen fra tornen. Om deg som er uten Kristus, sier Gud: «Han nærer seg på aske» (v. 20), men til deg som er hans barn: «Kom dette i hu, Jakob.» Måtte Gud åpne øynene våre så vi ser underfulle ting i dette skriftordet!

1. Alle som har kommet til Kristus, er tilgitt

«Jeg har utslettet» (v. 22).

1. *Legg merke til hvor fullkommen tilgivelsen er*: «Jeg har utslettet dine overtredelser som en tykk sky.» Denne fullkomne tilgivelsen blir vist fram på mange måter i Bibelen.

For det første blir den sammenlignet med den forandringen som skjer med klær når en vasker eller farger dem: «Om deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø» (Jes 1,18), og igjen: «Han som elsker oss og løste oss fra våre synder med sitt blod» (Åp 1,5).

For det andre blir den sammenlignet med noe som er dekket over: «Salig er den som har fått sin overtredelse forlatt og sin synd skjult» (Sal 32,1). Og Jesus sier: «Kjøp av meg … hvite klær, for at du kan være kledd i dem og din nakenhets skam ikke skal bli stilt til skue» (Åp 3,18).

For det tredje blir den sammenlignet med noe som er kastet bort. Hiskia sier: «Du kastet alle mine synder bak din rygg» (Jes 38,17), og Mika: «Du skal kaste alle deres synder i havets dyp» (Mika 7,19). Men kan de likevel ligge like i nærheten? Nei: «Så langt som øst er fra vest» (Sal 103,12). Men hva om Gud skulle lete etter dem? «I de dager og på den tid, sier Herren, skal de lete etter Israels misgjerning, men den skal ikke være til, og etter Judas synder, men de skal ikke finnes» (Jer 50,20).

For det fjerde blir den sammenlignet med noe som er glemt: «Jeg vil … ikke lenger minnes deres synd» (Jer 31,34). «Ingen av de overtredelsene han har gjort, skal tilregnes ham» (Esek 18,22).

For det femte blir den sammenlignet med noe som er utslettet. Selv om syndene er vasket, dekket over, kastet bort og glemt, står de likevel igjen i Guds protokoll – ja, det gjør de. Men hvordan? Utslettet!

Du som tror på Jesus, tar du Guds Sønn som din borgen? Ta da dette ordet til deg! Se hvordan den siden ser ut der syndene dine er skrevet. Den er én stor blekkflekk, én tykk sky. Når du ser på skyene, kan du da lese noe som står skrevet der? Nei – like lite kan Gud lese en eneste av dine synder, du som tror på Jesus.

2. *Legg merke til at det er en tilgivelse her og nå*. Det står ikke: «Jeg skal utslette», men: «Jeg har utslettet.» Noen sier: «Jeg håper Gud vil tilgi meg.» Å, mine venner, dere misforstår Bibelen fullstendig: Det er en tilgivelse her og nå som blir tilbudt dere. I samme øyeblikk som en sjel tar imot Kristus, er dette ordet sant om ham: «Jeg har utslettet.» «Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus» (Rom 8,1).

Spørsmål: Har Gud utslettet dine synder? For det første sier de fleste: «Jeg vet ikke, jeg har aldri spurt etter det.» Å, synder, har du aldri spurt etter det, så skal jeg svare for deg: Ikke én av dem er utslettet. Hver ond tanke, hvert ondt ord og hver ond gjerning du har gjort, står skrevet mot deg, og du skal møte dem alle igjen en annen dag. «Et bedratt hjerte har ført» deg «vill», og du vet ikke at det er «løgn» i din «høyre hånd» (Jes 44,20).

For det andre sier noen: «Det er umulig å vite. Jeg har aldri sett i Guds minnebok, så hvordan kan jeg vite det?» Det er sant at du aldri har sett i Guds minnebok, men det finnes en annen bok. Gransker du den flittig og tror ordet om Jesus, skal du få vite at du er tilgitt. Å ja, det er fullt mulig!

David smakte det, og tusener etter David har lovet Gud fordi han tilga dem alle deres misgjerninger. Kvinnen som rørte ved kanten av Kristi kappe, kjente i seg selv at hun var helbredet. Hun var ingen lege, og likevel visste hun at hun var frisk.

Når en mann har en bør på ryggen og du løfter den av, merker han det med en gang. Slik er det også med den tungt lastede sjelen som kommer til Jesus: Den finner hvile.

3. *Legg merke til hvem det er som utsletter*: «Jeg, jeg er den som utsletter dine misgjerninger» (Jes 43,25).

For det første prøver noen å utslette sine egne synder. «Jeg skal sørge og angre over syndene mine,» sier en, «jeg skal vaske dem bort med tårer.» «Jeg skal be til Gud og dekke over mine tidligere synder med inderlige bønner,» sier en annen. «Jeg skal bedre livet mitt og kle min nakne sjel med gode gjerninger,» sier en tredje. Men nei, alt dette er forgjeves. Gud alene kan utslette. Enten gjør han det, eller så blir det ikke gjort: «Jeg, jeg er den.»

For det andre håper noen at Kristus skal utslette syndene deres uten at Faderen vet om det. De tenker at Kristus gjerne vil være en Frelser, men at Faderen ikke vil det. Men nei, Kristus og Faderen er ett. Kommer du til Kristus, skal Gud selv gjøre det, og han skal si til deg: «Jeg har gjort det.»

Et ord til dere som ikke er tilgitt: Ulykkelige menneske! Du har mange gleder og mange venner, men én ting mangler du – syndenes forlatelse. Tror du ikke at du ville vært lykkeligere og lettere til sinns om du var tilgitt? Å, hvor elendige er ikke alle dine daglige gjøremål og fornøyelser når du vet at helvete åpner gapet mot deg! Gud har aldri utslettet syndene dine, men du kan likevel bli tilgitt: «Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn» (Ordsp 8,4). Kom til Kristus, så vil Gud «gjerne forlate alt» (Jes 55,7).

2. Alle som har kommet til Kristus, er Guds tjenere

«Du er min tjener, … du er min tjener.» To grunner blir nevnt: «Jeg har gjenløst deg» og «Jeg har dannet deg».

1. *Fordi de er gjenløst*. Når et menneske sier ja til at Kristus skal være hans borgen, kjenner han at han ikke tilhører seg selv, men er kjøpt og betalt. Slik følte David det: «Å Herre, jeg er jo din tjener! Jeg er din tjener, din tjenestekvinnes sønn. Du har løst mine bånd» (Sal 116,16). Slik følte Paulus det da han lå gispende på bakken: «Hva skal jeg gjøre, Herre?» (Apg 22,10).

Før omvendelsen tenker et menneske at han eier seg selv: «Har jeg ikke lov til å gjøre med mitt hva jeg vil?» Da var han djevelens villige slave. Men når han ser prisen som er betalt for ham, kjenner han at Herren har gjenløst ham ut av trellehuset. Nå sier han: «Jeg hører Herren til.» Nå er han mer Herrens tjener enn han noen gang var djevelens slave. Å, kjære kristne, om jeg bare fikk se mer av dette blant dere – at dere overgir dere helt til Herren! «For du er min tjener, … du er min tjener.»

2. *Fordi de er dannet av Gud*: «Herren, som skapte deg og dannet deg fra mors liv» (Jes 44,2). Hele nådens verk er Herrens verk, og det er underfullt i våre øyne. Paulus sier: «Men da han som utvalgte meg fra mors liv og kalte meg ved sin nåde, etter sin gode vilje besluttet å åpenbare sin Sønn i meg» (Gal 1,15–16). Og Gud sier til Jeremia: «Før jeg dannet deg i mors liv, kjente jeg deg, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg deg» (Jer 1,5).

Gud merker sine egne helt fra mors liv. Mens de er spedbarn, tar han vare på hver bønn som blir bedt for dem. Hver mors tårer gjemmer han i sin flaske, og sukkene hennes skriver han i sin bok. I barndommen bevarer han sjelene deres fra døden, han gir dem tider da de blir vakt, og fester ord i minnet deres: «Jeg bandt beltet om deg, enda du ikke kjente meg» (Jes 45,5).

Når hans tid er inne, leder han dem til en forkynnelse som passer for dem, eller han vekker dem ved en tung prøvelse. Så leder han dem til Kristus, drar dem, vinner dem, trøster dem og bygger opp sjelen. Han er en trofast Skaper. «Rop av jubel, dere himler! For Herren utfører sitt verk» (Jes 44,23). Den sjelen blir i sannhet en tjener.

Noen av dere vet at Gud har dannet dere. Dere kan se hans hånd: Han har ledet dere helt fra dere ble født, og bundet beltet om dere da dere ikke kjente ham. Dere ser den i moren som kjempet for dere, i de kjære som ba for dere og nå ligger i sin ensomme grav, i de forkynnerne dere er blitt ført til, og i de bibelordene forkynnerne er blitt ledet til å tale over. Å, vær Herrens tjener! La ham gjennombore øret ditt. Bær Herren Jesu merketegn på ditt legeme.

3. Sjeler i Kristus skal ikke bli glemt av Gud

«Du skal ikke bli glemt av meg.» Guds barn tenker ofte at deres Gud har glemt dem. Når de faller i synd og mørke, føler de seg avskåret fra Gud, som om hans miskunn var borte for alltid. Men lær her at Gud aldri glemmer den sjelen som er i Kristus Jesus.

1. *Slik var det med Moses* i Midjans land. I førti år trodde han at Gud hadde glemt sitt folk, mens han vandret omkring som gjeter i ørkenen, trist og ensom. Men hadde Gud virkelig glemt sitt folk? Nei, han viste seg i en flammende ild i en tornebusk og sa: «Jeg har så visst sett mitt folks nød … Jeg har hørt deres klagerop …, og jeg vet hva de lider. Nå er jeg steget ned for å befri dem» (2 Mos 3,7–8). Gud vet hva du lider, du sjel i Kristus.

2. *Slik var det med David* i Sal 77; 13 og 31.

3. *Slik var det med Hiskia* da Gud sa til ham at han skulle dø. Hiskia gråt sårt: «Som en svale, som en trane, slik klynket jeg, jeg kurret som en due. Matte så mine øyne mot det høye: Herre! Jeg er redd, gå i borgen for meg!» (Jes 38,14). Glemte Gud ham? Nei, Gud sendte ham dette ordet: «Jeg har hørt din bønn, jeg har sett dine tårer. Se, jeg legger femten år til din alder» (Jes 38,5). Gud glemmer aldri en sjel i Kristus.

4. *Slik skal det gå med Guds gamle folk*: «Sion sa: Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg. Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg» (Jes 49,14–15).

5. *Slik er det i ordene i teksten*: «Du skal ikke bli glemt av meg.» Verden kan glemme deg, vennene dine, din far og din mor kan forlate deg, men likevel: «Du skal ikke bli glemt av meg.»

Et ord til sjeler i Kristus: Herren kan ikke glemme dere. Om dere sto for Gud i deres egen rettferdighet, kunne jeg forstå at dere ble skilt fra hans kjærlighet og omsorg. For deres sinnsstemninger skifter, og deres godhet er «som en morgensky, lik duggen som tidlig går bort» (Hos 6,4). Men dere står for ham i Kristus, og «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8). Dere skal være i evig minne.

Verden kan glemme dere, vennene deres kan glemme dere, for dette er en verden som glemmer. Det kan hende dere ikke engang får en gravstein på graven deres. Men Gud vil ikke glemme dere. Kristus vil sette navnet ditt ved siden av navnet til sitt trofaste vitne Antipas. I livet, i døden og i evigheten: «Du skal ikke bli glemt av meg.»

4. En gjenløst sjel skal vende om til Gud

«Vend om til meg.» Synden og elendigheten hos hver naturlig sjel er at den går bort fra Gud. Adam gjemte seg for Guds åsyn. Slik klager også Jesaja: «De har foraktet Israels Hellige, er veket fra ham» (Jes 1,4). Og Gud sier: «Hva urett har deres fedre funnet hos meg, siden de gikk langt bort fra meg?» (Jer 2,5). «Mon en jomfru glemmer sitt smykke, en brud sitt belte? Men mitt folk har glemt meg i dager uten tall» (Jer 2,32).

Men når en sjel er kommet til Kristus, finnes det ikke lenger noen grunn til at han ikke skulle vende om til Gud. «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.» «For gjennom ham har vi begge adgang til Faderen i én Ånd» (Ef 2,18). «Jeg er veien … Ingen kommer til Faderen uten ved meg» (Joh 14,6). Kjære søsken i Kristus, la meg be dere inntrengende: Vend om til Faderen!

1. *Kom inn i hans kjærlighets armer.* Når Gud har gjenløst en sjel, vil han ha den i armene sine. Han vil falle den om halsen og kysse den. Se hvordan han prøver å vinne sjelen! Han forteller alt han har gjort for den og alt han vil gjøre, og legger til: «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.» Å, «hvorfor er dere så redde, dere lite troende?» (Matt 8,26). Hvorfor holder dere dere tilbake og våger dere ikke nær til Gud? Hvorfor løper dere ikke til ham?

Noen sier: «Jeg er redd for mine tidligere synder.» Å, men hør hans ord: «Jeg har utslettet … Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.» Andre sier: «Jeg er redd han ikke kan ønske en så syndig og svak skapning som meg ved sin side.» Å, så uforstandige dere er, og så trege i hjertet til å tro hans eget ord! Taler han ikke tydelig nok og kjærlig nok? «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.»

2. *Kom inn i samfunn med ham, vandre daglig med ham.* Enok vandret med Gud. En gang vandret Adam med Gud i paradis, like lett, sier George Herbert, «som du går fra ett rom til et annet». Adam talte med Gud om hans dommer.

Å, kom til din Gud, du gjenløste og tilgitte sjel! «Forlik deg nå med ham og slutt fred» (Job 22,21). Kom til ham, og slå deg ikke til ro før du er kommet helt fram til ham.

Du synes det er stort å kjenne en levende kristen – å, hvor uendelig mye bedre er det ikke å kjenne Gud! Det er din uendelige salighet. Du får mer kunnskap ved én time med Gud enn ved et helt liv sammen med mennesker. Og du får mer hellighet av å være i direkte samfunn med Gud enn av alle de andre nådemidlene til sammen. Ja, midlene er tom forfengelighet om du ikke kommer til Gud i dem. «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.»

3. *Til den som har falt fra.* Skyldige sjel, du har vært innenfor forhenget. Du kjenner den freden Jesus gir, og du kjenner gleden ved Guds smil. Men du har forlatt alt dette og vendt deg bort fra ham. Skyldige sjel, du har gjort verre enn verden. Verdens mennesker har aldri behandlet Kristus slik du har gjort. De har spyttet på ham, slått ham og korsfestet ham, men du har såret ham i hans venners hus: «For det er ikke en fiende som håner meg – det kunne jeg bære … Nei, det er du, du som var min likemann, min venn og min kjenning» (Sal 55,13–14).

Skyldige sjel, hva sier Gud til deg? «Gå bort fra meg, … du forbannede»? Nei: «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.» «Vend tilbake, du frafalne datter, for jeg er deres ektemann» (Jer 3,14; 31,22). Vend om, synder, din Gud kaller på deg – den Gud som utvalgte deg, den Frelser som døde for deg, og den Talsmann som fornyet deg. «Vend om til meg, for jeg har gjenløst deg.»

St. Peter's, 8. juli 1838

38. Jeg vil øse vann

«*For jeg vil øse vann over det tørste og strømmer over det tørre. Jeg vil utgyte min Ånd over din ætt og min velsignelse over din etterslekt. De skal vokse opp som gress blant vann, som piletrær ved bekkene*» (*Jes* 44,3–4)

Disse ordene beskriver en tid med forfriskning. Ingen ord i hele Bibelen har oftere ligget meg på hjertet og oftere vært på tungen min enn disse, helt siden jeg begynte min tjeneste blant dere.

Og selv om Gud fra den aller første dagen aldri har latt oss være uten tegn på sitt nærvær, har han likevel aldri oppfylt dette løftet. Jeg har tatt det fram i dag for at vi skal tenke grundigere over det og påkalle Gud ivrigere om det. For som Samuel Rutherford sa: «Mitt vitne er i det høye: Deres himmel ville være som to himler for meg, og frelsen for dere alle som to frelser for meg.»

1. Gud er opphavet til et nådens verk

Hvem er opphavet til et nådens verk? Det er Gud: «Jeg vil øse.»

1. *Det er Gud som begynner et verk med sjelenød i døde sjeler.* Slik står det i Sak 12: «Over Davids hus og over Jerusalems innbyggere vil jeg utgyte nådens og bønnens Ånd, og da skal de skue opp til meg som de har gjennomstunget. Og de skal sørge over ham» (Sak 12,10). Og slik lyder løftet i Joh 16: «Når han kommer, skal han overbevise verden om synd … fordi de ikke tror på meg» (Joh 16,8–9). Og slik er det også i Esek 37: «Kom, du Ånd, fra de fire vinder og blås på disse drepte mennene, så de kan bli levende!» (Esek 37,9).

Er noen av dere blitt vakt og har slått dere for brystet, så er det Gud, og Gud alene, som har gjort det. Skal vi noen gang få se en tid da nøden for sjelen brer seg i familiene deres? En tid da barn spør foreldrene sine, foreldre spør barna sine og folk spør prestene sine: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» Skal vi noen gang få se en slik tid som Jonathan Edwards forteller om, da det knapt fantes et eneste menneske i hele byen som var likegyldig for den evige verdens store ting? Da må Gud utøse Ånden: «Jeg vil øse.»

2. *Det er Gud som fører verket videre og leder de vakte til Kristus.* «Jeg vil utgyte min Ånd over alt kjød … Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst» (Joel 3,1.5). Og igjen i Johannesevangeliet: «Han skal overbevise verden … om rettferdighet» (Joh 16,8).

Skal vi noen gang få se sjeler komme til Jesus Kristus «flyvende som skyer, som duer til sine dueslag» (Jes 60,8)? Skal vi få se mengder av dere flykte til

denne tilfluktsbyen, og foreldre glede seg over barna sine som nyfødte, menn over sine hustruer og hustruer over sine menn? Da må Gud utøse Ånden. Han er opphavet til et nådens verk, og han fullfører det: «Jeg vil øse.»

3. *Det er Gud som gir sitt folk rom til å vokse.* Dere husker i Sak 4 hvordan oliventrærne forsynte de gylne lysestakene med olje – de tømte den gylne oljen ut av seg selv. Er det lite olje, brenner lampene svakt; er det mye olje, begynner de å flamme.

Å, skal vi noen gang få se dere som er Guds barn, få hjertene gjort vide og fylt av glede, og leppene fylt av lovsang? Skal vi få se dere vokse som piletrær ved bekkene, så dere blir «fylt til hele Guds fylde» (Ef 3,19)? Da må Gud utøse sin Ånd. Han må oppfylle sitt ord, for han er Alfa og Omega – opphavet til et nådens verk, og den som fullfører det: «Jeg vil øse.»

Første lærdom: Lær å se forbi prestene når det gjelder et nådens verk. Gud har gitt sine tjenere stor ære, men ikke makten til å utøse Ånden. Den har han beholdt i sin egen hånd: «Jeg vil øse.» «Ikke ved makt og ikke ved kraft, men ved min Ånd, sier Herren, hærskarenes Gud» (Sak 4,6).

Akk, vi ville hatt lite håp om det var avhengig av prestene, for hvor er våre mektige menn i dag? Gud er like mektig til å gjøre det i dag som han var på pinsedagen, men menneskene er opptatt av prestene og ikke av Gud. Så lenge dere ser på prestene, kan ikke Gud utøse sin Ånd, for da ville dere si at det kom fra mennesker. Å, «hold da opp med å stole på mennesket, som bare har en pust i sin nese!» (Jes 2,22).

En skulle tro at vi var blitt ydmyket i støvet nå. I hvor mange menigheter i Skottland har ikke Gud reist opp trofaste menn som ikke holder opp natt og dag med å formane hver eneste en med tårer! Og likevel er himmelen fortsatt som kobber og jorden som jern. Hvorfor? Rett og slett fordi øynene deres er rettet mot mennesker og ikke mot Gud. Å, se bort fra mennesker og opp til ham, så vil han øse ut, og hans skal all æren være.

Andre lærdom: Lær å ha godt håp om vekkelse i vår tid.

Tredje lærdom: Lær at vi skal be om det. Ofte er vi ivrige etter å preke for å vekke andre, men vi burde heller ligge på kne og be om det. Bønn er mektigere enn preken. Bønnen gir prekenen all dens kraft. Jeg legger merke til at noen kristne er svært raske til å kritisere prestene og klage over forkynnelsen deres – over kulden og utroskapen. Gud forby at jeg noen gang skulle forsvare utro forkynnelse, kulde eller dødhet hos Kristi sendebud! Heller må min høyre hånd glemme sin ferdighet!

Men dette sier jeg: Hvor ligger skylden for utroskapen? Hvor ellers enn i mangelen på trofast bønn? Selv Moses' hender ville ha sunket ned om de ikke var blitt holdt oppe av hans trofaste folk. Kom da, dere som kjemper med Gud, dere som klatrer på Jakobs stige og kjemper Jakobs kamp – kjemp med Gud, så han oppfyller sitt ord: «Jeg vil øse.»

2. Gud begynner med de tørste sjelene

«Jeg vil øse vann over det tørste.»

1. *De som er vakt*. Ofte finnes det sjeler som lenge har vært under Guds vekkende hånd. Gud har ført dem inn i nød, men ikke inn i fred. Han har ført dem ned i ørkenen, og der vandrer de omkring og leter etter vann som kan friske dem opp, men de finner ikke noe. De vandrer fra fjell til haug og søker hvile, men finner ingen. De går fra brønn til brønn og leter etter en dråpe vann som kan svale tungen. De går fra prest til prest og fra nattverd til nattverd, åpner munnen og gisper ivrig, men finner likevel ingen fred. Dette er de tørste sjelene.

Og det er en dyrebar tanke at Gud begynner nettopp med slike: «Jeg vil øse vann over det tørste.» Hele Bibelen viser at Gud har en særlig ømhet for dem som tørster. Kristus, som er «avbildet av hans vesen» (Hebr 1,3), hadde en særlig ømhet for dem: «Herren Herren har gitt meg en disippeltunge, så jeg skal kunne styrke den trette med mine ord» (Jes 50,4). «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile!» (Matt 11,28). «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» (Joh 7,37).

Mange av helbredelsene hans var ment å vinne hjertene til slike tyngede sjeler. Kvinnen som hadde brukt alt hun eide hos andre leger, og som ikke var blitt bedre, men heller verre, hadde knapt rørt ved kanten av kappen hans før hun ble helbredet. En annen ropte etter ham: «Herre, hjelp meg!» Han svarte henne ikke et ord, men til slutt sa han: «Kvinne, din tro er stor! Det skal skje deg som du vil» (Matt 15,25.28). En tredje hadde gått krumbøyd i atten år, men Jesus la hendene på henne, og straks rettet hun seg opp (Luk 13,11–13).

Trette synder! For det første: Dette er Jesus, og dette er hva han vil gjøre for deg: «Jeg vil øse vann over det tørste.» Tro bare at han vil og kan, så skal det skje.

For det andre: Lær at det må komme fra hans hånd. Det nytter ikke å gå til andre leger; du blir ikke bedre, men heller verre. Vent på ham, bøy kne og tilbe ham og si: «Herre, hjelp meg!»

For det tredje: Å, lengt etter en tid med forfriskning, så trette sjeler kan bli ført inn i fred! Fortsetter vi i denne vanlige hverdagsgjengen, kan disse tyngede sjelene gå fortapt og synke uten trøst i graven. Reis dere og trygl Gud at han må reise seg og oppfylle sitt ord: «Jeg vil øse vann over det tørste.»

2. *Tørste troende*. Alle troende burde være tørste, men akk, det er få som er det. Her er tegnene på tørst:

For det første en stor tørst etter Ordet. Når to reisende går gjennom ørkenen, kan du se hvem av dem som er tørst, for han speider hele tiden etter brønner. Hvor glad ble ikke Israel da de kom til Elim, der det var tolv vannkilder og sytti palmetrær! Slik er det med tørste troende: De elsker Ordet, både lest og forkynt, og de tørster etter det mer og mer. Er det slik med dere, kjære troende søsken? I Skottland var det slik for lenge siden. Ofte ville ikke folket gå hjem etter at velsignelsen var lyst, før de hadde fått høre mer.

Å, Guds barn, det er et forferdelig tegn når en ser lite tørst hos dere! Jeg undrer meg ikke så mye over at verden holder seg borte fra møtene våre om Ordet og bønnen. Men når dere gjør det, blir jeg stum, og min sjel skal gråte i lønndom over deres hovmod. Jeg sier: Gud gi at det ikke snart blir hungersnød etter Ordet!

For det andre mye bønn. Når et lite barn tørster etter mors bryst, tier det ikke. Like lite gjør et Guds barn det når det tørster. Tørsten fører deg til den skjulte brønnen, der du kan øse det levende vannet uten at noen ser det. Den fører dere også til å be sammen.

Om byen manglet vann og tørsten sto hver mann rett i ansiktet, ville dere ikke da komme sammen, rådslå og hjelpe til med å grave nye brønner? Nå mangler byen nåde, sjeler går fortapt fordi de er uten den, og dere selv vansmekter. Å, kom sammen og be! «Alt det to av dere på jorden blir enige om å be om, skal de få av min Far i himmelen» (Matt 18,19).

For det tredje en lengsel etter å vokse i nåden. Noen slår seg til ro når de er kommet til Kristus. De synker liksom tilbake i en makelig lenestol; de ber ikke om mer og ønsker ikke mer. Slik må det ikke være. Er dere tørste troende, søker dere frelsen like ivrig etter omvendelsen som før. «Jeg glemmer det som ligger bak og strekker meg ut etter det som er foran, og jager mot målet, til den seiersprisen som Gud har kalt oss til der ovenfra i Kristus Jesus» (Fil 3,13–14).

Til de tørste sjelene: Kjære barn, jeg venter at de første dråpene av nåde skal falle blant dere, som svar på bønnene deres, og fylle de tørste munnene deres. Å ja, han vil øse! «Der er en edel vingård … Jeg, Herren, er dens vokter. Hvert øyeblikk vanner jeg den. For at ikke noen skal skade den, vokter jeg den dag og natt» (Jes 27,2–3). «Dere skal øse vann med glede av frelsens kilder» (Jes 12,3).

3. Gud øser strømmer over det tørre

Det tørre landet er et bilde på dem som er døde ved sine overtredelser og synder. Dere har sett jorden i en tørr sommer, helt avsvidd og tørr, sprukket og åpen. Likevel sier den ingenting, den ber ikke skyene om å falle. Slik er det med de fleste i menighetene våre. De er alle døde og tørre, avsvidde og visne, uten en bønn om nåde og uten engang et ønske om den. Men hva sier Gud? «Jeg vil øse … strømmer» over dem. Her er kjennetegnene:

1. *De ber ikke*. Jeg tror det er mange i menighetene våre som ikke har for vane å be i lønnkammeret, og som verken i kammeret sitt eller under løvtaket noen gang øser ut sitt hjerte for Gud. Jeg tror det er mange som synker ned i helvete uten noen gang å ha sagt så mye som: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13). Å, de er det tørre landet! Å, det er trist å tenke på at de sjelene som er nærmest helvete, er de som minst ber om å bli frelst fra det.

2. *De ønsker ikke et nådens verk i sjelen*. Jeg tror mange av dere kom til Guds hus i dag og heller ville miste hus, hjem og venner enn å få et nådens verk gjort i hjertet. Ingenting ville skremme dere mer enn tanken på at Gud kunne gjøre dere til en kristen som ber. Å, dere er det tørre landet; dere elsker døden.

3. *De som ikke hører etter når Ordet blir forkynt*. Jeg har hørt vakte sjeler si at de aldri hadde hørt en preken i hele sitt liv før de ble vakt – de tenkte alltid på noe annet hele tiden. Jeg tror det er slik med mange av dere. Dere er det tørre landet.

Hva vil Gud øse ut over dere? Strømmer, strømmer av vrede? Nei, strømmer av nåde, strømmer av Ånden, strømmer av velsignelse. Å, Guds barmhjertighet overgår all forstand! Dere fortjener vannflommen som kom over de ugudeliges

verden, men han tilbyr strømmer av velsignelse. Dere fortjener regnet over Sodoma, men se, han tilbyr strømmer av sin Ånd.

Første lærdom: Lær hvor mye dere selv har å vinne på at det kommer et nådens verk i vår tid. Dere bryr dere ikke om levende forkynnelse, dere gjør narr av bønnemøtene og spotter bønnen i lønnkammeret. Og likevel er det nettopp dere det gjelder mest. Å, stakkars sjeler som er det tørre landet, dere burde være de første til å rope etter levende prester! Dere burde gå rundt til de kristne og på bøyde knær trygle dem om å komme på bønnemøtet vårt. Dere burde mer enn alle andre vente på at dette ordet blir oppfylt. For blir det ikke det – å, hva skal det da bli av dere? Stakkars døde, døde sjeler, dere kan ikke be for dere selv! En etter en kommer dere til å synke ned i en sørgelig evighet.

Andre lærdom: Lær, kristne, å be om strømmer. Det er Guds eget ord, han legger det i munnen deres. Å, be ikke om dråper når Gud tilbyr strømmer! «Lukk din munn vidt opp, og jeg vil fylle den!» (Sal 81,11).

4. Virkningene

1. *De frelste skal være som gress*. De skal vokse opp som gress. Slik står det også i Sal 72: «Det skal blomstre opp folk av byene som gresset på jorden» (Sal 72,16). Mange skal bli vakt, mange frelst. Nå er Kristi folk som en enslig lilje blant mange torner, men i en nådens tid skal de være som gress.

Tell gresstråene som spirer fram i det klare solskinnet etter regnet – så mange skal Kristi folk være. Tell duggdråpene som kommer «ut av morgenrødens skjød» og skinner som diamanter i morgensolen – så mange skal Kristi folk være på hans «veldes dag» (Sal 110,3). Tell stjernene som glitrer i nattens svarte kappe – slik skal Abrahams ætt være. Tell støvet på jorden – slik skal Israel være på den dagen da Ånden blir utøst. Å, dere som ber, be om at Ånden må bli utøst, så mange blir reist opp i vår tid og priser ham salig!

2. *De troende skal vokse som piletrær.* Ingenting er mer nedslående i vår tid enn at Guds barn ikke vokser. De ser ikke ut til å strekke seg fram eller løpe i et kappløp. Når jeg sammenligner dette året med fjoråret – akk, hvor er forskjellen? De samme svakhetene, den samme kulden, ja, jeg frykter enda større sløvhet i de guddommelige ting.

Hvor annerledes er det ikke når Ånden blir utøst! Da skal de være som piletrær. Dere har sett hvordan piletreet vokser: Det stanser verken dag eller natt, men vokser og skyter nye greiner hele tiden. Hogg det ned, og det spirer på ny. Å, slik ville dere være, kjære kristne, om det kom en flomtid med Ånden, en pinsedag!

For det første ville dere da bekymre dere mindre om forretningen og verkstedet og elske bønnen og den søte lovsangen mer. For det andre ville det skje en større forandring i hjertet deres, med seier over verden, djevelen og kjødet. Dere ville gå ut og skille dere fra dem. For det tredje ville dere i trengsel vokse i stille underkastelse, ydmykhet og saktmodighet.

Det var en tid i Skottland da sabbatsdagene var vekstdager. Sultne sjeler kom til Ordet og gikk mette bort med gode gaver. De kom som Marta og gikk bort

som Maria. De kom som Samson da håret hans var klippet, og gikk bort som Samson da håret hans var vokst ut igjen.

3. *De gir seg selv til Herren*. «Én skal si: Jeg hører Herren til!» (Jes 44,5). Å, det finnes ingen større glede enn når en troende sjel gir seg helt til Gud. Slik har det alltid vært i tider med forfriskning. Slik var det på pinsedagen; da ga de først seg selv til Herren. Slik var det med Thomas Boston, Philip Doddridge, Jonathan Edwards og alle de hellige menn i gamle dager.

«Jeg har i dag vært fram for Gud,» sier Edwards, «og gitt meg selv – alt jeg er og har – til Gud, så jeg på ingen måte tilhører meg selv. Jeg kan ikke kreve noen rett til meg selv, verken til denne forstanden, denne viljen eller disse følelsene. Heller ikke har jeg noen rett til dette legemet eller noen av dets lemmer, ingen rett til denne tungen, disse hendene, disse føttene, disse øynene eller disse ørene. Jeg har gitt meg selv helt bort.»

Å, om dere bare kjente gleden ved å gi dere selv bort! Dere kan ikke bevare dere selv. Å, prøv i dag å gi alt til ham. Legg dere i hans hånd. Små barn, å, om dere ville bli lik ham som sa: «Jeg er helt og holdent Guds gutt, mamma!» Skriv på hånden din: «Jeg hører Herren til!»

St. Peter's, 1. juli 1838

39. Gud lar ingen av sine ord falle til jorden

«*Samuel vokste opp, og Herren var med ham og lot ingen av hans ord falle til jorden*» (*1 Sam* 3,19)

Lenge har jeg med sorg og alvor spurt meg selv hvorfor forkynnelsen av evangeliet bærer så lite frukt i vår tid, og særlig i min egen menighet. Mange grunner har stått fram for meg.

1. *Det er grunner hos prestene*. For det første er flokkene for store til at gjeteren kan ta seg av dem. Min egen flokk er nøyaktig fire ganger så stor som en flokk var på fedrenes tid. Derfor er jeg kalt til å gjøre arbeidet til fire prester, og jeg ligger som Issakar mellom to bører.

For det andre er det lite fellesskap i bønn blant prestene. Bitterhet, misunnelse og kjølig mistenksomhet ser ut til å stenge veien for dette fellesskapet som er så nødvendig.

For det tredje: Sammenligner vi prestene nå med prestene i gamle dager, må vi frykte at den lengselen etter folkets omvendelse som en gang fantes, ikke er der lenger. Det er lite gråt «mellom forhallen og alteret» (Joel 2,17), lite kamp med Gud i lønnkammeret om velsignelse over Ordet, lite fødselsveer «inntil Kristus vinner skikkelse» i folket deres, «håpet om herlighet» (Gal 4,19; Kol 1,27).

Det er sagt om den gudfryktige Joseph Alleine at han var «uendelig og umettelig grådig etter sjelers omvendelse». En må frykte at det er lite av denne grådigheten nå.

Matthew Henry pleide å si: «Jeg ville regne det for en større lykke å vinne én sjel for Kristus enn å få fjell av sølv og gull til meg selv.» Vi har få som Matthew Henry nå. Samuel Rutherford pleide å si til sin flokk: «Mitt vitne er i det høye: Deres himmel ville være som to himler for meg, og frelsen for dere alle som to frelser for meg.» Å, om Gud ville gi oss noe av den samme ånd i dag! (*Robert Bruce – John Welsh. – «Revivalist», nr.* 74.)

2. *Det er grunner hos de kristne*. For det første ser det ut til at de kristne har liten appetitt på Ordet. Jeg mener ikke at det blir hørt lite – å nei, dette er en tid da folk hører mange prekener. Men det blir likevel hørt lite av Ordet. «Hver av dere sier: Jeg holder meg til Paulus, jeg til Apollos, jeg til Kefas, jeg til Kristus» (1 Kor 1,12).

Dere kommer for å høre menneskeord, men ikke Guds ord. Dere går hjem og dømmer og kritiserer i stedet for å legge det på hjertet. Å, om den tid kom da de kristne «som nyfødte barn» lengtet «etter den uforfalskede åndelige melken», for at de ved den kunne vokse (1 Pet 2,2)!

For det andre er det lite bønn. To bønder eide hver sin åker, og åkrene lå side om side. Den ene fikk rike avlinger, den andre svært små. «Hvordan kan det ha seg,» sa den ene til den andre, «at din åker bærer så godt og min så dårlig, når jorden min er like god som din?» «Jo, granne,» sa den andre, «grunnen er denne: Du bare sår i åkeren din, men jeg både sår og harver såkornet ned.»

Akkurat slik, mine kjære venner, er det lite frukt blant de kristne fordi det blir harvet så lite ned ved bønn. Jeg tror jeg kunne nevne mange kristne blant dere som ikke kjenner hverandre og aldri ber sammen. Er det da noe under at det er lite frukt?

3. *Det er grunner hos de uomvendte*. For det første er det mange som holder seg borte fra Guds hus. Jeg regner med at det er minst tusen mennesker i min menighet som aldri setter sin fot i Guds hus. Å, hvordan skal vi fange disse sjelene når de holder seg så langt unna garnet?

For det andre er det mange som bare kommer om ettermiddagen. Nettopp de som mest trenger å høre, kommer bare én gang. Hvordan kan dere vente et Guds verk når dere viser så åpen forakt for hans ordning?

For det tredje: Hvor mange er det ikke som holder seg unna når vi besøker hjemmene deres, for at ikke et ord skal treffe samvittigheten, så de skulle omvende seg og bli helbredet! Hvor ofte finner jeg ikke ti kvinner for hver mann når jeg forkynner i hjemmene deres! Har ikke mennene sjel, siden de holder seg borte fra Guds hellige ordning?

For det fjerde blir de to sakramentene, dåpen og nattverden, vanhelliget på en forferdelig måte. Hele Bibelen sier at de bare er ment for dem som er født på ny. Likevel er det mange som styrter fram til dem med en vill og dristig hånd og drar over seg forbannelsen: en brennemerket samvittighet og et hjerte av stein!

Dette er smertefulle sannheter – nok til å knuse hjertet på enhver kristen som arbeider blant dere. Å, er det da noe under at Gud er «som en fremmed i landet, lik en veifarende mann som tar av fra veien bare for å overnatte» (Jer 14,8)? Og likevel kommer dette ordet som en solstråle i stormen – Gud være lovet for det! «Samuel vokste opp, og Herren var med ham og lot ingen av hans ord falle til jorden.»

Samuel var ung av år, og det behaget Gud å sette ham i en tid som var like ugudelig som vår. Og hvordan oppmuntret Gud ham? På to måter. For det første var Herren med ham. Gud sto ved hans høyre hånd, så han ikke kunne rokkes. For det andre lot Gud ingen av hans ord falle til jorden. Måtte Herren gi oss begge disse oppmuntringene i dag!

Lære: Gud lar ikke ett eneste ord fra sine tjenere falle til jorden.

1. Ordet virker ofte synlig

I de fleste tilfeller er et nådens verk svært synlig.

1. Når Ånden vekker sjelen så den ser sin fortapte tilstand, er det som regel tydelige tegn på at den er vakt. Fangevokteren «løp inn og falt skjelvende ned» og sa: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» (Apg 16,29–30). Slik er det som regel. Det er ikke noe å undre seg over. Står en mann i fare for å miste alle pengene sine, eller sin hustru eller sitt barn, gråter han ofte, skjelver, vrir hendene og roper: «Ve meg! Jeg er fortapt.» Er det da mindre grunn til å gråte og skjelve når et menneske står i fare for å miste sin egen sjel?

2. Når sjelen blir ført inn i fred, skjer det som regel en tydelig forandring. Kvinnen «stilte seg bak Jesus, ved føttene hans, og gråt. Hun begynte å væte føttene hans med tårer og tørket dem med håret sitt, og hun kysset føttene hans» (Luk 7,38). Slik er det som regel. Brystet finner ro, øynene fylles av gledestårer, en søker ivrig til Guds ord og jubler når en synger hans pris. Nå blir sabbaten tydelig æret og holdt hellig, og syndige kamerater blir forlatt.

Å, mine kjære venner, det er mitt hjertes ønske og bønn at disse ytre tegnene på et nådens verk måtte bli mer vanlige blant dere. Jeg frykter at det ikke kan komme noe stort nådens verk der de mangler.

2. Ordet kan virke usett

I noen tilfeller er nådens verk helt usynlig. Jeg tror at Gud av vise grunner iblant fører et nådens verk videre i hjertet i det skjulte, ukjent for hele verden unntatt ham selv. Tre ting får meg til å tro det.

1. Kristus sammenlignet himmelriket i hjertet med en surdeig og med såkorn: «Himlenes rike er likt en surdeig som en kvinne skjulte i tre kar mel, til alt var blitt gjennomsyret» (Matt 13,33). Dere vet at surdeigen arbeider lenge inne i melet uten at noen ser det. Slik kan også nådens verk gjøre.

Og igjen: «Med Guds rike er det som når en mann kaster såkornet i jorden. Han sover og står opp, natt og dag, og kornet spirer og vokser seg høyt – hvordan det går til, vet han ikke» (Mark 4,26–27). Dere vet at kornet vokser under jordskorpen uten at noen ser det. Slik er det ofte med nådens verk.

2. Hvem er det som virker i omvendelsen? Det er Guds Ånd. Og han virker usett, som vinden: «Vinden blåser dit den vil. Du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor den farer hen. Slik er det med hver den som er født av Ånden» (Joh 3,8).

Han virker som duggen: «Jeg vil være som dugg for Israel» (Hos 14,6). Og ingen har vel noen gang hørt duggen falle. Han virker som kilden: «Det vannet jeg vil gi ham, blir i ham en kilde med vann som veller fram til evig liv» (Joh 4,14). Når Ånden virker så i det skjulte, er det ikke rart at hans verk iblant ikke blir sett.

3. Slik har det også vært i virkeligheten. Elia ropte: «Jeg er alene tilbake» (1 Kong 19,10). Hvor forundret ble han ikke da han fikk vite om de sju tusen som aldri hadde bøyd kne for Baal! Slik skal det også bli i de siste dager: «Og du skal si i ditt hjerte: Hvem har født meg disse barna? Jeg var jo barnløs og ufruktbar, landflyktig og jaget bort. Og hvem har fostret disse? Jeg var jo enslig tilbake. Hvor var da disse?» (Jes 49,21).

Oppmuntring til gudfryktige foreldre, lærere og prester: Jeg vet at noen av dere lenge har ventet på et nådens verk i barnas hjerter. Lær i dag at Gud ikke lar ett ord falle til jorden. Hans ord skal «ikke vende tomt tilbake» til ham (Jes 55,11). Men du sier: «Akk, jeg ser ingen tegn til nåde.» Gå til deigen når surdeigen er eltet inn og deigen er dekket til. Ser du noe tegn til at den hever seg? Nei, ikke ett. Likevel er verket i gang der inne. Slik kan det være med barnet ditt.

Gå til åkeren når såkornet er dekket med jord. Ser du noe tegn til vekst? Nei, ikke en grønn flekk. Likevel er verket i gang. Snu en jordklump, så ser du at kornet spirer. Vær tålmodige, og bli ikke trette av å gjøre det gode. Vær vedholdende i bønnen. Gud vil være trofast mot sitt løfte. Han lar ikke ett ord falle til jorden.

3. Ordet kan bære frukt en annen dag

1. Det er en merkelig ting i naturen at frø kan holde seg nesten hvor lenge som helst. En vet om frø som har ligget i en skuff i mange år, men som spirte da de ble sådd i rette tid, som om de bare var ett år gamle. Slik kan det iblant også være med nådens såkorn. Det kan ligge lenge i sjelen uten å virke det minste på den, og likevel bli vannet av Ånden og vokse opp mange dager senere.

2. Som regel er det ikke slik. En gammel lærer, som i sannhet var en mester i Israel, vitner: «Det viktigste en får ut av forkynnelsen, kommer av det inntrykket den gjør på sinnet der og da, og ikke av at en husker det som ble sagt.» (*Edwards, s.* 394.)

Og hva sier Skriften? «Er ikke mitt ord som en ild, sier Herren, lik en hammer som knuser berg?» (Jer 23,29). Dere vet at om ilden ikke brenner når den blir lagt på, brenner den heller ikke senere. Og revner ikke berget når hammeren slår, er det lite trolig at det revner senere. Å, mine kjære venner, i dag, så lenge det heter i dag, så forherd ikke deres hjerter (Hebr 3,13.15)! Brister ikke hjertene deres under hammeren i dag, frykter jeg at de aldri vil briste. Smelter de ikke nå under hans kjærlighets ild, frykter jeg at de aldri vil smelte.

3. I noen tilfeller bærer Ordet frukt en annen dag. En trofast Guds mann arbeidet i sin menighet i mange lange år. Han ble til stor velsignelse andre steder, men døde – så vidt jeg vet – uten å vite om én eneste i sin egen menighet som var ført til kunnskap om Frelseren. Nå står en annen tjener på hans plass, og sjeler er blitt samlet inn i flokkevis. Hver av dem sier at ordene fra den avdøde presten stiger opp i hjertet og får dem til å flykte til Kristus. Å, Gud er en trofast Gud! Han lar ingen av sine ord falle til jorden.

Den gudfryktige John Flavel var prest i Dartmouth i England. En dag talte han over disse ordene: «Om noen ikke elsker Herren, han være forbannet! Maran ata!» (1 Kor 16,22). Prekenen var uvanlig alvorlig, særlig der han forklarte forbannelsen. Da han var ferdig og reiste seg for å lyse velsignelsen, stanset han og sa: «Hvordan kan jeg velsigne hele denne forsamlingen, når alle i den som ikke elsker Herren Jesus, er forbannet – maran ata?» Alvoret i disse ordene grep tilhørerne dypt.

I forsamlingen satt en gutt som het Luke Short, omkring femten år gammel og født i Dartmouth. Kort tid etter dro han til sjøs og seilte til Amerika, der han

levde resten av livet. Han ble mye eldre enn folk flest. Da han var hundre år, kunne han ennå arbeide på gården sin, og forstanden var helt klar. Hele denne tiden hadde han levd i likegyldighet og synd. Han var en synder på hundre år, rede til å dø under forbannelsen.

En dag han satt ute på jordet sitt, ble han sittende og tenke over livet han hadde levd. Han tenkte på ungdomsdagene sine. Da stanset minnet ved Flavels preken, og en god del av den husket han. Prestens alvor, sannhetene han hadde talt, og virkningen på folket – alt sto lyslevende for ham. Han kjente at han ikke hadde elsket Herren Jesus, og han fryktet den forferdelige forbannelsen. Han ble dypt overbevist om synd og ble ført til «bestenkningens blod» (Hebr 12,24).

Han levde til han var 116 år, og viste med alt at han var født på ny. Å, hvor trofast Gud er mot sitt ord! Han lot ingen av sine ord falle til jorden.

Vær frimodige, kristne mødre, dere som gråter over barna deres som ennå ikke er vakt! Kanskje drar de langt bort fra dere, kanskje over havet, og dere skjelver for sjelene deres. Husk at Gud kan nå dem overalt. En troende mor har aldri bedt forgjeves. Vær vedholdende i bønnen. Gud glemmer ikke sitt ord. Han lar ingen av sine ord falle til jorden.

4. Ordet kan forherde

I noen tilfeller tror jeg at Guds ord blir sendt for å forherde sjeler. Slik vender det ikke tomt tilbake, men har «fremgang med alt som» han «sender det til» (Jes 55,11). Det var et forferdelig budskap Gud sendte med sin profet: «Hør og hør, men forstå ikke! Se og se, men skjønn ikke!» (Jes 6,9). Jeg frykter at det er mange slike budskap i vår tid.

Spørsmål: Vil ikke Gud at mennesker skal bli frelst?

Svar: Jo visst! Gud «vil at alle mennesker skal bli frelst» (1 Tim 2,4). Jeg tror ikke det finnes én sjel som Frelseren ikke lengter etter, slik han lengtet etter Jerusalem. Og Faderen sier: «Å, om mitt folk ville høre på meg, om Israel ville vandre på mine veier!» (Sal 81,14). Men da Jerusalem sto imot Kristi ord, sa Kristus likevel: «Men nå er det skjult for dine øyne» (Luk 19,42). Og avviser dere Kristi ord og ikke akter så stor en frelse, tror jeg fullt og fast at han snart kommer til dere med Jesajas forferdelige budskap: «Hør og hør, men forstå ikke!»

Å, for en forferdelig tanke at selv om vi er en duft av liv til liv for noen, er vi en duft av død til død for de fleste! Hvor forferdelig at de samme ordene om kjærlighet og barmhjertighet som vi bringer, bare gjør noen sjeler mer modne for brannen! Og likevel må det være slik.

Hvor ofte har jeg ikke hørt Guds menn klage over at de så mest frukt da de begynte sin tjeneste! Jeg begynner å frykte at det skal gå slik med oss også, at Gud har tatt ut sin førstegrøde, og at resten skal bli forherdet. Hvorfor blir det slik? Fordi folket blir forherdet av at sannheten stadig blir forkynt.

Mine kjære venner, husk dette ordet: Gud «lot ingen av hans ord falle til jorden». Jeg har gått omkring blant dere i mer enn et år og forkynt evangeliet om riket. Husk at ordet ikke var mitt, men hans som sendte meg. Jeg ville ha skammet meg over å stå fram og tale mine egne ord. Knuser ikke hammeren

jernet, gjør den det til stål; hvert slag gjør det hardere. Smelter ikke ilden leiren, brenner den den til murstein, hard som stein. Helbreder ikke medisinen, forgifter den. Knuser ikke ordet om Kristus hjertet ditt, gjør det hjertet hardt som «den underste kvernsteinen» (Job 41,15).

5. Til et vitnesbyrd

Det er et alvorlig ord i Matt 24,14: «Og dette evangeliet om riket skal bli forkynt over hele jorden til et vitnesbyrd for alle folkeslag.» Å, mine kjære venner, Guds ord kan ikke vende tomt tilbake til ham. Hver regndråpe har sitt ærend fra Gud. Disse drivende snøbygene setter alle hans ord i verk. Og tror dere virkelig at ordet om hans Sønn skal bli talt uten noen hensikt? Å nei! Selv om ikke én eneste sjel skulle bli frelst ved det, skal det være til et vitnesbyrd.

Tenk på Moses da han løftet opp kobberslangen i ørkenen. Hadde israelittene vært uvillige til å se på den, kan jeg godt tenke meg hvor fort han ville ha gått rundt i leiren og ropt til hver døende mann: «Se hit, se dit!» To ting ville ha vært i tankene hans. For det første å få folket sitt helbredet. For det andre å gi sin Gud ære ved å vitne for dem om Guds kjærlighet, som om han sa: «Går dere fortapt nå, er det deres egen skyld; Gud er ren for deres blod.»

Slik er det med den kristne prest. Dere husker Paulus, hvordan han var «rede i tide og utide» (2 Tim 4,2), lærte «offentlig og i husene» og «natt og dag» ikke holdt opp «med å formane hver eneste en med tårer» (Apg 20,20.31). «Jeg har arbeidet mer. Jeg har fått flere slag. Jeg har oftere vært i fengsel. Jeg har ofte vært i dødsfare» (2 Kor 11,23). Hvorfor alt dette?

Svar: Av to grunner. For det første ville han at sjeler skulle bli frelst. Han var «uendelig og umettelig grådig etter sjelers omvendelse». For det andre søkte han Guds ære. Han ville forkynne evangeliet til et vitnesbyrd, så ingen skulle ha noen unnskyldning om de ble i syndene sine, som om han sa: «Går dere fortapt nå, er det deres egen skyld; Gud er ren for deres blod.»

Å, mine kjære venner, slik er vår tjeneste for mange av dere: Den er til et vitnesbyrd. Gud, som kjenner mitt hjerte, vet at jeg søker deres frelse natt og dag. «Mitt vitne er i det høye: Deres himmel ville være som to himler for meg, og deres frelse som to frelser for meg.» Men vil dere ikke ta imot lære, skal jeg være et vitne mot dere på den dagen. De ordene vi har talt «i svakhet, under stor frykt og beven» (1 Kor 2,3), skal stå fram og dømme dere på den dagen.

Hvor gjerne ville jeg ikke se dere samlet med den løskjøpte flokken ved tronens høyre side! Hvor gjerne ville jeg ikke på den dagen se den herlige Frelseren smile til dere, han som har et smil som er klarere enn sommersolen! Men kan det ikke skje, vil jeg si med englene: «Halleluja!» – «Ja, Far, for slik skjedde det som var deg til behag» (Matt 11,26). Amen.

St. Peter's, 25. februar 1838

40. Åndens gjerning

«*Og Guds Ånd svevet over vannene*» (1 Mos 1,2)

Det finnes kanskje ikke noe emne som folk vet mindre om enn Guds Ånd. Svarte de fleste i vår tid ærlig, ville de si det samme som de tolv mennene i Efesus: «Vi har ikke engang hørt at det er noen Hellig Ånd» (Apg 19,2). Og likevel må du kjenne ham hvis du noen gang skal bli frelst, for det er helt og holdent hans verk å føre en stakkars synder til Kristus.

En liten gutt sa da han lå for døden: «Tre personer i guddommen. Gud Fader skapte meg og har bevart meg, Gud Sønn kom til verden og døde for meg, Gud Den Hellige Ånd kom inn i mitt hjerte og fikk meg til å elske Gud og hate synden.» Mine kjære venner, skal dere dø salige, må dere kunne gi det samme vitnesbyrdet på dødsleiet.

Dere vet at det står hos Johannes: «Gud er kjærlighet» (1 Joh 4,8). Det er sant om Gud Fader, som ga sin Sønn for syndere. Det er sant om Gud Sønn, som ble menneske og døde for syndere. Og det er sant om Gud Den Hellige Ånd i hele hans gjerning i synderes hjerter. Nå vil jeg vise dere Åndens kjærlighet ut fra alt han noen gang har gjort for menneskene i verden. I dag skal vi se på hans gjerning ved skapelsen, ved vannflommen og i ørkenen.

1. Ved skapelsen

«Guds Ånd svevet over vannene» (1 Mos 1,2). Uttrykket er hentet fra en due som ruger over redet sitt. «Du sender din Ånd ut, de blir skapt, du gjør jordens skikkelse ny igjen» (Sal 104,30). Her står det at Ånden gjorde jordens skikkelse ny. Han fikk hvert gresstrå til å spire, hver blomst til å åpne seg og hvert tre til å sette blomster.

«Ved sin Ånd har han prydet himmelen» (Job 26,13). Her fører Gud oss så å si ut for å se på midnattshimmelen. Og når vi ser opp på det glitrende hvelvet, besatt med strålende stjerner, forteller han oss at det var den kjærlige Ånd som ga dem all deres glans og skjønnhet.

Legg derfor merke til at all skjønnhet som finnes i det blanke havet, på den grønne jorden eller på stjernehimmelen, er Den Hellige Ånds verk. Gud Fader ville det alt, Gud Sønn skapte det alt, og Gud Den Hellige Ånd prydet det og ga liv og skjønnhet til alt. Å, for en herlig verden den må ha vært før syndefallet, da Gud Sønn vandret med Adam i paradis, da Gud Den Hellige Ånd vannet og

fornyet det hele hvert øyeblikk, og da Gud Fader så ned med velbehag på alt og sa at det var overmåte godt!

1. *Lær Åndens kjærlighet*. Han syntes ikke det var for ringe for ham å gjøre menneskets bolig vakker. Han ville at vår glede skulle være fullkommen. Det var ikke nok for ham at vi hadde en verden å bo i; han fylte vannene med liv og skjønnhet. Han lot alt det grønne spire for mennesket og spente ut et skinnende tak over oss, alt til glede for mennesket.

All skjønnhet som ennå er igjen på jorden, på havet eller på himmelen, er spor etter hans allmektige finger. Du burde aldri se på verdens skjønnhet uten å tenke på Den Hellige Ånd, som svevet over vannene, som gjorde jordens skikkelse ny og prydet himmelen med stjerner.

2. *Åndens hellighet*. Helt fra begynnelsen var han Den Hellige Ånd, som har for rene øyne til å se på det onde (Hab 1,13). Det var en syndfri verden. Havet var ennå ikke besmittet av å bære onde mennesker på sitt bryst. Ingen synder hadde satt sin fot på den grønne jorden. Ingen hadde sett opp mot stjernehimmelen med øyne fulle av hor, øyne som ikke kan holde opp med å synde (2 Pet 2,14).

Det var en hellig, hellig, hellig verden, et tempel for den levende Gud. De høye fjellene var søylene, og den glitrende himmelen var taket. Havet, som bruste vidt og bredt, sang hans pris. Haugene brøt ut i fryderop, og alle markens trær klappet i hendene (Jes 55,12).

Skyen fylte Salomos tempel så prestene ikke kunne bli stående og gjøre tjeneste (2 Krøn 5,14). Slik fylte Den Hellige Ånd denne verden, et hellig og syndfritt tempel til Faderens pris. Men da mennesket falt i synd og selve jorden ble forbannet for hans skyld, forlot Den Hellige Ånd i stor grad sitt tempel; han kunne ikke bo sammen med synden. Og aldri finner du at han kommer tilbake som før – ikke før han kom ned over hodet på en syndfri Frelser. For Den Hellige Ånd kom ned over ham som en due og ble over ham (Joh 1,32).

Akkurat slik er det med sjelen. Så lenge sjelen din er skyldig, uren og avskyelig i Åndens øyne, kan han ikke ta bolig i ditt hjerte. Han er en kjærlig Ånd, full av en inderlig lengsel etter å gjøre deg hellig. Men så lenge du er skyldig i hans øyne, strider det mot hans natur å bo i deg.

Men kom til Jesu blod, synder! Kom til blodet som gjør deg hvit som snø. Da ser Ånden ingen misgjerning i deg, og han vil komme og bo i ditt hjerte, slik han i begynnelsen bodde i den syndfrie verden. Slik han svevet over vannene som en due over redet sitt, slik vil han bygge sitt rede i ditt hjerte og ruge der. Slik han gjorde jordens skikkelse ny, slik vil han fornye ditt hjerte. Og slik han prydet himmelen, slik vil han gjøre din sjel vakker, til han lar deg skinne som stjernene, evig og alltid (Dan 12,3).

2. Ved vannflommen

«Min Ånd skal ikke alltid stride med mennesket, for han er kjød (forgjengelig); likevel skal hans dager være hundre og tjue år» (1 Mos 6,3). Her møter vi et helt annet syn! Men også her skal vi lære at Den Hellige Ånd er en kjærlig Ånd. Ved skapelsen så vi at han gjorde verden vakker og bodde i den som i et tempel; jorden, havet og himmelen forkynte alle at det var en syndfri verden.

Men nå var det gått femten hundre år, og hele jorden var dekket av en slekt av gudløse mennesker, kjemper av vekst og kjemper i ondskap. «Gud så jorden, og se, den var fordervet» (1 Mos 6,12). Den var én eneste råtnende masse. «Fra fotsåle til hode» var ingenting helt (Jes 1,6), for alt kjød hadde fordervet sin ferd. Slik et råtnende lik er motbydelig i menneskers øyne, slik var jorden motbydelig i Guds øyne.

Ja, mer enn det: Jorden var full av vold. De få Guds barn som var igjen, ble hatet og forfulgt og jaget som rapphøns i fjellet (1 Sam 26,20). Herren angret at han hadde skapt mennesket, og han var full av sorg i sitt hjerte (1 Mos 6,6). Hva gjør så Den Hellige Ånd?

Svar: For det første bor han ikke hos syndige mennesker. Han kan ikke bo hos syndere som ikke har fått tilgivelse, for han er Den Hellige Ånd. For det andre strider han likevel med menneskene, og han gjør det helt til det siste. De var kjemper i synd. Alle tanker i hjertene deres var onde hele dagen lang (1 Mos 6,5). Men nettopp derfor strider han. Han ser vannflommen som kommer, han ser helvete som ligger under dem, og derfor strider han.

Gjennom Noahs forkynnelse bønnfalt han dem. Han stakk dem i hjertet og fikk dem til å tenke på sin fare, sin synd og sin elendighet. Mens arken ble bygd, bønnfalt han dem, viste dem veien til frelse og sa: «Det er ennå rom» (Luk 14,22). Han lot hvert hammerslag gå dem til hjertet. «Ånden og bruden sier: Kom!» (Åp 22,17)

1. *Lær at han er en Ånd som strider med* oss. Å, dere som lever i synd, lær hvor kjærlig den Ånd er som nå strider med dere!

Noen av dere som lever i synd, tror at Gud ikke er annet enn en vred Gud, og derfor vil dere ikke vende om til ham. Det er sant at han er «vred hver dag» (Sal 7,12), men likevel strider han med den ugudelige hver dag. Han sender Den Hellige Ånd for å stride med dere. Å, for en kjærlig Ånd han er, som ikke straks kaster dere i helvete, men bønnfaller og strider og sier: «Vend om, vend om! Hvorfor vil dere dø?» (Esek 33,11)

Noen vil kanskje si: «Jeg er en kjempe i ondskap. Jeg er fordervet og voldelig mot Guds barn.» Det er sant, men se likevel her hvordan han stred med kjemper i ondskap. Hele jorden var fordervet og full av vold, og likevel stred han med dem. Slik strider han med deg, hvordan du enn har det. Han er en kjærlig Ånd.

Han strider gjennom forkynnere, gjennom Bibelen og gjennom Guds førelse. Noen ganger, når du er helt alene, kjemper Ånden med deg, minner deg om synden din og får deg til å skjelve. Eller han driver på deg, slik englene gjorde i Sodoma, for at du skal flykte fra undergangen. Å, for en kjærlighet, å stride med ormer som har fortjent helvete! «Dere stivnakker og uomskårne på hjerter og ører! Dere står alltid Den Hellige Ånd imot – som deres fedre, så også dere!» (Apg 7,51)

2. *En langmodig Ånd.* I hundre og tjue år stred han med menneskene før vannflommen. Han holdt aldri opp før vannflommen kom. Noen av dere husker en tid da Guds Ånd stred med dere på søndagsskolen eller ved deres første nattverd. Dere gråt over sjelen deres og ba, men siden har verden tatt dere, og nå er dere redde for at han ikke strider med dere lenger. Lær at han er en langmodig

Ånd; han strider med deg ennå. «Den som har øre, han høre hva Ånden sier til menighetene!» (Åp 2,7)

3. *Han vil ikke alltid stride*. Legg merke til at Ånden stred med dem til vannflommen kom, men ikke lenger. For vannflommen kom og rev dem alle bort. Slik er det med dere, mine kjære venner. Så lenge vår tjeneste varer, strider han med dere. Men når døden kommer, eller når Frelseren kommer, vil han ikke stride mer. Å, i helvete får dere ingen prekener som vekker dere, innbyr dere og strider med dere – ikke én innbydelse mer! Å, hvor trist det er å tenke på at så mange som Guds Ånd strider med, likevel skal gå fortapt til slutt!

3. I ørkenen

Nesten tusen år etter vannflommen ser vi at Gud velger ut et eget folk for seg selv og holder det atskilt fra alle andre folk i ørkenen. Her viser Ånden seg enda mer som den kjærlige Ånd.

1. *Han herliggjør Kristus*. Under hans ledelse lager Besalel og Oholiab tabernaklet, nådestolen, alteret og ypperstepresten klær (2 Mos 31,1–11). Alt dette er forbilder på Kristus. Her setter Ånden disse mennene i stand til å stille Frelseren fram for Israels mange tusener. Israel vakte ofte Den Hellige Ånds harme og gjorde ham sorg i ørkenen. Men se likevel hvor kjærlig Ånden stiller Kristus fram midt iblant dem, for at Kristus skal føre dem til fred og hellighet! Det er nettopp det Kristus senere sa om ham: «Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av mitt og forkynne det for dere» (Joh 16,14).

Kjære venner, har Ånden herliggjort Kristus for dere? Han er fremdeles den store som åpenbarer Kristus. Han skinner inn i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet i Jesu Kristi åsyn skal lyse fram (2 Kor 4,6). Har han ført deg til alteret, til Guds lam, som bærer bort verdens synd (Joh 1,29)? Har han kledd deg i ypperstepresten klær? Har han ført deg innenfor forhenget, til nådestolen? Det er hans kjære gjerning.

Å, det er en salig gjerning å være en tjener på jorden som fører sjeler til Kristus – å peke slik Johannes gjorde og si: «Se der Guds lam!» Men å, hvor uendelig mye større kjærlighet er det ikke at Guds Hellige Ånd fører skjelvende sjeler til Jesus! Å, pris ham som har gjort dette for deg! Å, elsk Guds Ånd! «Må din gode Ånd lede meg på jevnt land!» (Sal 143,10)

2. *Han renser alle som tror*. «Vaskekaret skal du sette mellom sammenkomstens telt og alteret og ha vann i det» (2 Mos 40,7). Dette vaskekaret av bronse med vann i ble satt opp i ørkenen som et forbilde på Den Hellige Ånd. Legg merke til hvor det sto: mellom alteret og Guds telt. Det første synderen kom fram til, var alteret med lammet som blødde. Han la hendene på lammets hode og bekjente syndene sine, så de ble båret helt bort i lammets blod. Tilgitt og rettferdiggjort gikk han så noen skritt videre til vaskekaret av bronse, og der vasket han føttene og hendene.

Dette var et bilde på at Den Hellige Ånd vasker og fornyer hjertet hans. Deretter gikk synderen inn i Guds helligdom. «Alt som før er skrevet, det er skrevet til lærdom for oss, for at vi skal ha håp ved det tålmodet og den trøsten som Skriftene gir» (Rom 15,4).

Kjære venner, har Den Hellige Ånd renset dere? Hvis dere har lagt syndene deres på Guds lam, har dere da også kommet til dette karet med levende vann? Vasker dere dere virkelig der og gjør dere klar til å gå inn i den helligdommen som ikke er gjort med hender, evig i himmelen? «Uten helliggjørelse skal ingen se Herren» (Hebr 12,14), og uten Ånden får dere ingen hellighet. Å, er han ikke en kjærlig Ånd? Han har slik glede av å gjøre den troende rede for herligheten. Han kommer inn i vårt urene hjerte, skaper et rent hjerte og fornyer en stadig ånd i oss (Sal 51,12).

Å, elsk ham som elsker dere så høyt! Og be om å få ham, dere som er hans barn. Faderen gir ham med glede. «Hvis da dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal da den himmelske Far gi Den Hellige Ånd til dem som ber ham» (Luk 11,13).

3. *Han holder de troende i live*. «De drakk av den åndelige klippen som fulgte dem, og klippen var Kristus» (1 Kor 10,4). Dette var en tredje måte Ånden viste seg på i ørkenen.

(1) En elv. Den skulle vise Israel hvor godt han lesker og styrker den trette sjel, og at det er overflod i ham. Drikk, og drikk igjen – du drikker ikke en elv tom. Slik er det en uendelig fylde i Ånden. (2) Den strømmet fra en klippe som var slått. Det viser at han blir gitt av en Frelser som ble såret, og at vi bare kan ta imot Den Hellige Ånd når vi skjuler oss i den klippen. «Jeg skal sende ham til dere» (Joh 16,7). (3) Den fulgte dem. Det skulle vise at Den Hellige Ånd går med den troende hvor han enn går. «Jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, for at han skal være hos dere for evig» (Joh 14,16) – en kilde i det indre som veller fram til evig liv.

Mine kjære venner, fikk dere Den Hellige Ånd da dere kom til troen (Apg 19,2)? Det virker for meg som om få kristne virkelig tar inn over seg at denne elven strømmer etter dem. Å, for en uutsigelig kjærlighet og nåde det er i denne gjerningen Ånden gjør! Er noen av dere svake og matte og nær ved å gå til grunne under et ondt hjerte og rasende lyster? Eller har dere fått en torn i kjødet, en Satans engel som skal slå dere (2 Kor 12,7), så dere må be om at den må bli tatt fra dere?

Se her svaret på bønnen deres: En elv med levende vann strømmer fra Kristus. Her er nok til alt dere trenger. «Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet» (2 Kor 12,9). Noen av dere er redde for framtiden; dere frykter en fristelse som nærmer seg, eller en kamp som kommer. Se, elven strømmer etter deg, og Ånden skal bli hos deg for evig. Å, for en kjærlighet! Tross all din synd og skrøpelighet og vantro blir han likevel hos deg, og han vil gjøre det for evig. Han er «en kilde med vann som veller fram til evig liv» (Joh 4,14).

Å, elsk da Ånden, som elsker deg så høyt! Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, han som dere har fått som segl til forløsningens dag (Ef 4,30).

St. Peter's, 16. desember 1838

41. Moses og Hobab

«*Og Moses sa til midianitten Hobab, Re'uels sønn, Moses' svoger: Vi er på vei til det stedet som Herren har talt om og sagt: Jeg vil gi dere det. Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg, for Herren har lovt Israel alt det som godt er*» (4 Mos 10,29)

Israels barn hadde ligget i leir nesten et år i ørkenen rundt de steile tindene på Sinai-fjellet. Men nå løftet skyen seg fra tabernaklet – tegnet på at Gud ville at de skulle bryte opp – og Israel gjorde seg klar til å dra av sted i fast orden.

Moses og hans svoger Hobab sto på en klippehøyde og så ut over Israels tusener, som sto oppstilt. Moses' hjerte ble fullt ved synet. Han så bannerne deres vaie i vinden og skystøtten som ruvet over dem som en høy engel som vinket dem av sted, og han tenkte på Guds gode ord om Israel og på det gode landet de nå skyndte seg mot.

Han kjente at han var ombundet med sannhetens belte om livet, med frelsens hjelm på hodet og Åndens sverd i hånden (Ef 6,14.17). Han kunne ikke bære at noen han var glad i, skulle skilles fra dem nå. Mens Hobab ble stående og nøle uten å vite hvilken vei han skulle gå, sa Moses derfor: «Vi er på vei til det stedet som Herren har talt om og sagt: Jeg vil gi dere det. Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg.»

Slik er Guds følelser. Hver gang en sjel blir ført til Jesus Kristus for å vaskes i hans blod og stå i hans rettferdighet, kommer han til å kjenne to ting. For det første at han nå er på vei til et godt land: Syndene hans er utslettet, Ånden er i ham, Gud er hans fører, og himmelen ligger foran ham. For det andre ønsker han at alle han er glad i, skal bli med ham.

Læren i teksten: Guds barn er på reise, og de vil at alle de er glad i, skal bli med dem.

1. Denne verden er ikke den kristnes hjem

Da Israel dro gjennom ørkenen, regnet de den ikke som sitt hjem. Noen ganger kom de til bitre steder, som Mara, der vannet var bittert; der ville de ikke hvile. Andre ganger kom de til gode steder som lesket dem, som Elim med sine sytti palmetrær og tolv vannkilder (2 Mos 15,23.27). Men heller ikke der ville de slå seg ned og si: «Her er min hvile.» Det var godt når mannaen falt rundt leiren hver morgen, og når vannet fulgte dem. Likevel var det en ørken, «et land med tørke og dødsskygge» (Jer 2,6). «Vi er på vei,» sa Moses.

Slik er denne verden for en sann kristen: Den er ikke noe hjem. Noen ganger møter han bitre ting – skuffelser, tap og sorg over dem han har mistet – og han kaller vannet Mara, for det er bittert. Andre ganger kommer han også til steder som lesker sjelen, som Elim, men han hviler ikke der.

1. *Det er de gode gledene i hjemmet og hos slekten*, når familiekretsen ennå er hel, når ingen stol står tom ved peisen, når ikke ett ledd mangler i kjeden, når ikke engang et lam er tatt bort fra flokken. Dette er godt og kjært for Guds barn, men han hviler ikke i det – han kan ikke hvile i det. Han hører en røst som sier: «Stå opp og dra bort! For dette er ikke noe hvilested, for deres urenhets skyld» (Mika 2,10).

2. *Kristne venner er kjære for den kristne*. De som deler våre åndelige hemmeligheter, de som ber sammen med oss foran tronen, de som aldri glemmer oss når de er innenfor forhenget – å, det er noe oppmuntrende i selve lyset fra deres vennlige øyne! Det er et fellesskap som verden ikke vet noe om. Vi har dem i hjertet vårt, for de har del i den samme nåden, er vasket i den samme kilden, fylt av den samme Ånd, har ett hjerte og er hverandres lemmer.

Men vår hvile er ikke blant dem. Det er en forsmak på himmelen, men ikke himmelen. Ofte skuffer de oss, går tilbake og blir kaldere, eller de blir tatt bort før oss, så vi må reise videre alene. «Vi er på vei.»

3. *Nådemidlene er kjære for den kristne*. De er mannaen og vannet i ørkenen, regnet som fyller dammene i tåredalen (Sal 84,7). Hvor herlig er ikke sabbatsmorgenen! Solen skinner klarere enn på noen annen dag. «Hvor elskelige dine boliger er, Herre» (Sal 84,2)! Salmesangen, så skjønn! Bønnene, så høytidelige når vi står innenfor forhenget! Læren, som drypper som duggen (5 Mos 32,2)! Velsignelsen, så full av fred! Og særlig sakramentene, så kjære for den kristne – frelsens kilder (Jes 12,3), Betel-steder, steder der vi møter Kristus! For noen salige dager med glede og kjærlighet, da vi sluttet pakt med Jesus! Likevel er de ikke vårt hjem, ikke vår hvile.

For det første er de mangelfulle. Det er alltid noe menneskelig ved dem, noe som skjemmer selv de kjæreste nådemidlene. Vi får en drueklase, men å, den er ikke nok til å mette oss! For det andre er de besmittet. Det er alltid en flue som ødelegger den velluktende salven (Fork 10,1), alltid så mye synd både hos forkynneren og hos tilhøreren. «Vi er på vei til det stedet.»

1. *Lær å se på verden med en reisendes øyne*. En reisende ser mange fine gårder og vakre hus, plener og hager på veien, men han fester ikke hjertet ved dem. Han beundrer dem og drar videre.

Slik må dere gjøre, kjære kristne. Dere er en liten flokk som reiser gjennom ørkenen. Slyng ikke hjertet om noe her. Fest ikke hjertet ved hjem eller slekt, hus eller jord. Vær som Abraham, Isak og Jakob, som bodde i telt og sa rett ut at de søkte et bedre land (Hebr 11,9.14). «Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, der Kristus sitter.» «La deres sinn være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det som er på jorden» (Kol 3,1–2).

2. *Lær å ikke sørge over kristne venner dere har mistet, slik som de som ikke har håp* (1 Tess 4,13). Noen av dere har mistet små barn som døde i Herren. Noen av

dere har mistet nære venner som sovnet inn i Jesus. Noen av dere har mistet gamle foreldre som overga sin ånd i Jesu hånd.

Nå kan dere ikke la være å gråte. Men var de i Kristus, trenger dere ikke gråte. De har nådd reisens mål, og vi er ennå på veien. Det er som om en røst stiger opp fra graven deres og sier: «Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn» (Luk 23,28). De har fått hvile, og «vi er på vei».

2. Den kristnes hjem kommer nærmere for hvert skritt

Da Israel dro gjennom ørkenen, kom de nærmere det gode landet for hvert skritt de tok. De hadde en lang ørken å komme gjennom, men hver dags reise førte dem likevel nærmere målet. Slik er det med alle som er i Kristus Jesus. Hvert skritt fører dem nærmere himmelen. For hver dag kommer de nærmere og nærmere herligheten. «Timen er inne da vi må våkne opp av søvne, for frelsen er oss nærmere nå enn da vi kom til troen.» «Det lir med natten, det stunder til dag» (Rom 13,11–12).

Hver sau som virkelig er funnet og ligger på hyrdens skulder, kommer nærmere den himmelske fårekveen for hver dag. Hver sjel som bæres på ørnens vinger, flyr mot den hvilen som står tilbake. Timene flyr fort, men like fort flyr den guddommelige ørnen. Når du løper et løp, fører hvert skritt deg nærmere målet, nærmere seiersprisen og kronen.

Spørsmål: Blir du bedre skikket for himmelen for hver dag? Å, mine kjære kristne, jeg skjelver for noen av dere: Dere er på vei til herligheten, men blir likevel ikke mer skikket for den. Å, at dere ville glemme det som ligger bak og strekke dere ut etter det som er foran, og jage mot målet, til den seiersprisen som Gud har kalt oss til der ovenfra i Kristus Jesus (Fil 3,13–14)!

Noen av dere har nettopp begynt på reisen til himmelen. Kjære små barn, bli sterkere og sterkere! Be mer, les mer, hør mer, elsk mer og gjør mer for hver dag. La syndserkjennelsen vokse nedover, dypere og dypere, som trærnes røtter. La troen vokse som vintreets grein, sterkere og sterkere for hvert år. La freden vokse som en elv, bredere og bredere. «Vi er på vei.»

1. *Noen er nesten gjennom ørkenen*. Noen av dere står på toppen av Pisga. Tiden nærmer seg da dere skal dø. Kjære gamle kristne, hvor snart skal ikke øynene deres se ham som dere elsker, enda dere ikke har sett ham (1 Pet 1,8)! Hvor snart skal ikke hjertet deres elske ham slik dere ønsker! Hvor snart skal dere aldri mer gjøre ham sorg!

Vær ikke redde, men gled dere i ydmykhet. Lev mer hevet over verden, og bry dere mindre om dens fornøyelser. Tal klarere til vennene deres og si: «Kom med oss!» Vær oftere innenfor forhenget. Snart skal du bli en støtte i Guds tempel og aldri mer gå ut derfra (Åp 3,12).

2. *Dere uomvendte*. Dere kommer nærmere helvete for hver dag. Også dere er på vei til det stedet som Gud har sagt om: «Jeg vil gi dere det.» «Men de feige og vantro og vanhellige og morderne og horkarene og trollmennene og avgudsdyrkerne og alle løgnere – deres del skal være i sjøen som brenner med ild og svovel. Det er den annen død» (Åp 21,8).

Å, stans, stakkars synder, stans og tenk! Hvor du enn er, og hva du enn holder på med, er du på vei dit. De fleste går inn gjennom den vide porten (Matt 7,13).

Når du sover, haster du dit. Når du drar på en fornøyelsestur, kommer du like fullt videre på den andre reisen. Når du ler og prater, eller nyter synden din fullt ut, skynder du deg likevel videre. Du har aldri stanset siden du begynte å leve. Du blir aldri stående et øyeblikk for å trekke pusten. Du er nærmere helvete i ettermiddag enn du var i formiddag. Å, stans og tenk! «Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg.»

3. Reisen er den kristnes store sak

Reisen var Israels store sak. De brydde seg ikke stort om å gjøre noe annet. De tok ikke fatt på noe annet arbeid. Når de kom til en grønn flekk, satte de ikke plogen i jorden for å prøve å dyrke den. Reisen var deres store sak. Slik bør det være med dere som er Guds barn: Reisen til himmelen bør være deres store sak.

Kjære venner, døm alt etter dette: om det hjelper dere videre på reisen eller ikke. Når dere velger yrke eller håndverk, så velg med tanke på dette. Vil det fremme eller hindre reisen mot himmelen? Vil det føre dere inn i harde fristelser eller i ugudelig selskap? Å, se dere for! Hva skal vi leve for, om ikke for å komme videre på reisen til himmelen?

Velg bosted med tanke på dette. Kristne tjenestefolk, velg post med tanke på dette. Husk Lot. Han valgte Jordan-sletten fordi den var vannrik (1 Mos 13,10), men sjelen hans visnet nesten helt bort der. Når dere velger hvem dere skal knytte dere til eller ha som venner, å, velg med tanke på dette: Vil de hjelpe eller hindre bønnene deres? Vil de gå med dere og hjelpe dere på reisen, eller vil de være en bremsekloss på hjulene? Når dere går i selskap og når dere leser bøker, velg med tanke på dette: Vil de fylle seilene deres mot himmelen? Hvis ikke, så gå ikke nær dem.

Og følger dere hjertets tilbøyeligheter, men merker at de hindrer reisen, så slipp dem straks. Bry dere ikke om følgene. «Om din høyre hånd frister deg til fall, da hogg den av og kast den fra deg!» «Det er bedre for deg å gå vanfør inn til livet enn å ha begge hender og bli kastet i den evige ild» (Matt 5,30; 18,8). «Så la oss legge av alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss, med blikket festet på Jesus» (Hebr 12,1–2).

4. Alle sanne kristne vil at andre skal bli med på reisen

«Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg.» Slik var det med Moses. Hobab hadde vært vennen hans i førti år i Midians land, der Moses giftet seg med søsteren hans og bodde i huset til faren deres, Re'uel. I den tiden hadde Moses sikkert fortalt ham mye om Israels Gud og den herligheten som ventet Israel.

Mange ganger, mens de gjette flokkene sine i nettopp denne ørkenen, hadde Moses talt med ham om rettferdighet og avhold og den kommende dom (Apg 24,25), til Hobab skalv. Likevel ser det ut til at Hobab ikke var helt overbevist. Han tvilte og nølte. Han var blitt skremt av redslene ved Sinai, men ikke vunnet av kjærligheten på Golgata. Han visste ikke om han skulle dra eller bli.

Men avgjørelsens time kom. Nå måtte han bestemme seg. Da ble Moses grepet i sitt hjerte og sa: «Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg, for Herren har lovt Israel alt det som godt er.»

Slik var det med Paulus. Da han selv hadde smakt den gleden og freden som troen gir, sa han: «Mitt hjertes ønske og min bønn til Gud for dem er at de må bli frelst» (Rom 10,1). Slik var det med Andreas: «Han finner først sin egen bror Simon og sier til ham: Vi har funnet Messias» (Joh 1,41).

Slik var det med den stakkars besatte mannen som Jesus helbredet: «Gå hjem til dine egne og fortell alt det Herren har gjort for deg, og at han har vist barmhjertighet mot deg» (Mark 5,19). Slik var det med den stakkars slaven på Antigua, som pleide å be om at himmelen måtte bli full og helvete tomt.

Spørsmål: Er det slik med deg? Har du bedt vennene dine om å bli med deg? Har du en far som du er glad i, en mor som bar deg ved sitt bryst? Har du en bror eller en søster? Står de og nøler, slik Hobab gjorde? Å, vil du ikke legge inn et ord for Kristus og si: «Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg»? Har du en venn du er svært glad i, men som ikke vet noe om Kristus og om Gud og er villig til å dø i ørkenen? Å, vil du ikke vinne ham, så han blir med deg til Israels Gud og Israels herlighet?

Et ord til dem som nøler: Noen av dere er, som Hobab, halvveis overtalt til å dra med Israel. «Det mangler lite på at du overtaler meg til å bli en kristen!» (Apg 26,28) Noen av dere ser barna deres bli omvendt, men ikke dere selv – og likevel har dere ikke bestemt dere for å gå med dem. Å, hvor lenge vil dere halte til begge sider (1 Kong 18,21)? Gå med dem nå!

1. *Legg merke til at dette kan være avgjørelsens dag*. Slik var det for Hobab. Gud taler innstendig til deg i dag. Han har talt til deg gjennom svært alvorlige førelser, gjennom Bibelen, gjennom sine tjenere og gjennom den kjærlige, overtalende røsten til dem du er glad i: «Kom med oss!» «Velg i dag hvem dere vil tjene» (Jos 24,15). Husk at dette kan være avgjørelsens dag. I morgen kan det være for sent.

2. *Du skal få del i deres glede*. «Så vil vi gjøre vel mot deg.» Hvorfor er de så ivrige etter at du skal bli med dem, om det ikke er til ditt eget beste? Du vet at de er inderlig glad i deg; de ville ikke at et hår på hodet ditt skulle bli krummet. Du skal få smake deres tilgivelse, deres fred med Gud, deres glede i Ordet og i bønnen. Du skal kjenne deres Gud, du skal kjenne deres himmel.

Å, at Gud ville legge det på ditt hjerte å holde fast ved dem, slik Rut holdt fast ved Noomi og sa: «Dit du går, vil jeg gå, og hvor du blir, der vil jeg bli. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud» (Rut 1,16).

St. Peter's, 22. juli 1838

42. Trøst mitt folk

«Trøst, trøst mitt folk! sier deres Gud. Tal vennlig til Jerusalem og rop til henne at hennes strid er endt, at hennes misgjerning er tilgitt, at hun av Herrens hånd har fått dobbelt for alle sine synder» (Jes 40,1–2)

Disse ordene er et støt i evangeliets sølvbasun. «Salig er det folket som kjenner til jubel!» (Sal 89,16) De er som ordene engelen sa ved Betlehem: «Se, jeg forkynner dere en stor glede – en glede for alt folket» (Luk 2,10). Dette er hyrdens røst, som hele hans hjord kjenner og elsker.

1. De troende har fått dobbelt straff for alle sine synder

«Hun har av Herrens hånd fått dobbelt for alle sine synder» (v. 2). Syndere kan bære straffen for sine synder på to måter.

1. *I seg selv*, på sitt eget legeme og sin egen sjel i all evighet. Slik skal alle uomvendte mennesker som til slutt går fortapt, bære sine synder. «Disse skal gå bort til evig pine» (Matt 25,46). «Gå bort fra meg, dere som er forbannet, til den evige ild» (Matt 25,41).

Men de skal ikke klare å bære straffen sin: «Min skyld er større enn at jeg kan bære den» (1 Mos 4,13). «Deres store vredesdag er kommet, og hvem kan da bli stående?» (Åp 6,17) De skal si til hverandre: «Hvem kan bo ved en fortærende ild? Hvem kan bo ved evige bål?» (Jes 33,14) Og Gud skal si: «Skal ditt hjerte holde stand eller dine hender ha sin styrke i de dager når jeg vil ha med deg å gjøre?» (Esek 22,14)

Det er ikke denne måten teksten taler om. For det første ville det da være et budskap om ve og ikke om trøst – ve, ve, ve, og ikke «Trøst, trøst». Når Gud for alvor tar fatt på å straffe syndere, blir det ingen trøst på den dagen. Synderes hjerter skal synke i et mørke ingen kan bære.

For det andre kan syndere aldri bære dobbelt i seg selv. Når en stakkars synder dør uten Kristus og går bort for å bære straffen for sine synder, kan han aldri bære nok. Han har syndet mot en uendelig Gud, og skal straffen være rettferdig, må den være uendelig. Slagene må vare evig, ormen som gnager, må aldri dø, og ilden som brenner, må aldri slokne (Mark 9,48).

Slik kan stakkars sjeler uten Kristus aldri gjøre fyllest for Guds rettferdighet. Gud skal aldri si at det er nok. Han skal aldri helle vann på helvetes flammer eller sende én dråpe til de tørste tungene som pines der (Luk 16,24). I stedet for å lide dobbelt skal de aldri få nok av Herrens hånd for alle sine synder. Å, kjære

venner, det er lett å tale om dette nå, men mange av dere kommer nok snart til å kjenne det!

2. *I Kristus, som gikk i borgen*. Det er i samsvar med rettferdigheten at syndere kan bære sine synder i Kristus, han som gikk i borgen for dem (Hebr 7,22).

For det første var det nettopp i dette ærendet Kristus kom. Han tenkte på det fra evighet av. For dette kom han til verden, for dette ble han menneske. «Han bar våre synder på sitt legeme opp på treet» (1 Pet 2,24). Hvis det ikke var rett og rettferdig at syndere bar sine synder i en annen og ikke i seg selv, ville Kristus aldri ha tatt det på seg. Det er nettopp denne måten teksten taler om.

For det andre kom alle Kristi lidelser fra hans Fars hånd. «Det behaget Herren å knuse ham. Han slo ham med sykdom» (Jes 53,10). «Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham» (Jes 53,6). Vi ser gjerne bare på de onde hendene som korsfestet og drepte Kristus. Men vi må ikke glemme at det skjedde «etter Guds fastsatte råd og forutviten» (Apg 2,23), og at de ikke ville ha hatt noen makt over ham om det ikke var gitt dem ovenfra (Joh 19,11). Bak hele flokken av spottende prester og blodige soldater må du se Herrens hånd, som gjør hans sjel til et skyldoffer (Jes 53,10).

Dette viser at Kristus er en Frelser som Faderen har innsatt. Vakte sjeler er redde for Guds straffende hånd, men i Kristus er det et tilfluktssted. Og du trenger ikke frykte for at Kristus ikke vil gi deg ly. For de var blitt enige om at Kristus skulle lide dette for syndere og så gå inn til sin herlighet (Luk 24,26). Kristus fullførte den gjerning som Faderen ga ham å gjøre (Joh 17,4).

For det tredje: Når syndere tar sin tilflukt til Kristus, går loven sin gang mot syndene deres – ikke over deres sjel, men over Kristus. Alle syndene deres, enten de er mange eller få, blir regnet som hans, og han står til ansvar for dem. Og han har allerede båret dobbelt for dem alle.

Spørsmål: Hvordan kunne det være rettferdig at Kristus bar dobbelt? *Svar*: Han kunne slett ikke lide uten å bære dobbelt for alle våre synder, fordi han er så høy og herlig. For Guds øyne var Kristi lidelser, som varte en tid, dobbelt så mye som synderes evige lidelser, fordi hans person har en uendelig verdighet. Gud har velbehag i ham for hans rettferdighets skyld, for han gjorde loven stor og herlig (Jes 42,21). I Kristi død så englene at Gud er hellig, uendelig mye klarere enn om hele menneskeslekten hadde gått fortapt for alltid.

Kom da fritt til Jesus Kristus, du vakte synder! Hos ham finner du ly for den vreden dine synder har fortjent. Dine synder er sannelig uendelige, og Guds vrede er ikke til å bære, men i Jesus kan du finne trygghet.

Han kom nettopp i dette ærendet. Du trenger ikke være redd for at han ikke vil ta imot deg; hans hjerte og hans armer er åpne for deg. Hans Far vil gjerne at du skal komme. Om syndene dine er mange eller få, kommer det ut på ett. I Kristus skal du finne at de alle er båret og sonet, på en måte som ærer Gud og er trygg for deg.

2. Alle troende er derfor i en virkelig salig stilling

1. *Deres misgjerning er tilgitt*. En sjel i Kristus er en sjel som har fått tilgivelse. Det har ingenting å si hvor mange syndene hans har vært. Jerusalems misgjerning

var svært stor. Folket i Jerusalem hadde syndet mot lyset og mot kjærligheten. Alle profetene var blitt sendt til dem, og likevel ble de steinet eller drept. Guds Sønn kom dit, og de kastet ham ut av vingården og drepte ham. Syndene deres hadde vokst like opp til himmelen. Men så snart de tar sin tilflukt til Kristus, sier Gud: «Hennes misgjerning er tilgitt.»

Legg for det første merke til at det er en tilgivelse her og nå. Han sier ikke: «Hennes misgjerning skal bli tilgitt», men: «Hennes misgjerning er tilgitt.» Så snart en skyldig sjel som bærer på en tung byrde, tar sin tilflukt til Kristus, lyder dette gode ordet i himmelen: «Hans misgjerning er tilgitt.» «Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus» (Rom 8,1).

Å, evangeliet byr ikke fram en framtidig eller usikker tilgivelse, men en viss tilgivelse her og nå – tilgivelse nå, i dette øyeblikk, for alle som tror på Jesus. Du er like fullkomment tilgitt i det øyeblikket du tror, som du noen gang blir. Å, skynd dere og ta imot tilgivelse hos Kristus! Å, at dere kjente deres besøkelsestid (Luk 19,44)!

Legg for det andre merke til at det er en hellig tilgivelse. Din misgjerning er tilgitt fordi en annen er død for dine synder. Å, det er en forferdelig og hellig vei til tilgivelse! «Hos deg er tilgivelsen, for at vi skal frykte deg» (Sal 130,4). Det er en tilgivelse som får deg til å skjelve og til å hate synden med et fullkomment hat (Sal 139,22). Å, kan du noen gang elske det som naglet ham til treet og bøyde hans velsignede hode? Vil du ta opp synden igjen og slik stikke spydet på nytt inn i Jesu side?

Noen sier: «Jeg er for ussel.» Å, er du uslere enn Jerusalem? Når du tar en småstein og kaster den ut i det dype havet, synker den og blir helt dekket. Slik er det med syndene til dem som tar sin tilflukt til Kristus: «Du skal kaste alle deres synder i havets dyp» (Mika 7,19).

2. *Deres strid er endt*. For det første striden med loven. En vakt sjel har en forferdelig strid med Guds lov. Guds lov blir åpenbart for samvittigheten hans, væpnet med et flammende, blinkende sverd. Den krever at hjertet og livet hans skal lyde. Synderen prøver å lyde den, han prøver å bringe livet sitt opp på høyde med det den krever, men forgjeves. Loven løfter sverdet for å drepe ham og slynger sine forbannelser mot ham. Dette er en forferdelig strid i hver vakt samvittighet.

Men når synderen løper inn til Jesus Kristus, er striden endt. «Herrens navn er et fast tårn, til det løper den rettferdige og blir berget» (Ordsp 18,10).

I Kristus Jesus er lovens krav oppfylt, for han ble født under loven (Gal 4,4). Lovens forbannelser er båret, for han ble en forbannelse for oss (Gal 3,13). Det blinkende sverdet gjennomboret Jesu side. Å, vet du hva det vil si at denne striden er endt?

For det andre striden med djevelen. «Vi har ikke kamp mot kjøtt og blod» (Ef 6,12). En vakt sjel har ofte en forferdelig strid med Satan. Satan kjemper mot ham på to måter. Han rører opp den onde naturen i ham og får lystene hans til å flamme og brenne forferdelig i ham.

Og han anklager ham. Satan er «brødrenes anklager» (Åp 12,10). Han anklager ham i samvittigheten for å drive ham bort fra Kristus, drive ham til

fortvilelse og få ham til å oppgi alt håp om frelse. Han sier til ham: «Du er en ussel skapning, ikke skikket for en hellig Frelser. Se hvilke rasende lyster du har i hjertet. Du blir aldri frelst!»

Å, når den stakkars synderen løper inn til Kristus, finner han hvile der, og da er striden hans endt. Han ser alle Satans anklager besvart i Lammets blod.

For det tredje striden med synden. Den vakte sjelen har en forferdelig strid med sin egen onde natur. Hjertet hans ser ut til å være fullt av rasende lyster som river ham i stykker. Han blir drevet hit og dit, men når han kommer til Kristus, er denne striden endt. Riktignok er kampen i én forstand ikke over, men nettopp begynt; men nå er seieren sikker. Nå er Gud for ham. Han som er for ham, er større enn alt som kan være mot ham (1 Joh 4,4). «Er Gud for oss, hvem er da imot oss?» (Rom 8,31)

Nå er Guds Ånd i ham, og Ånden vil bli hos ham for evig. Nå hersker Ånden i ham. Nå kjemper Kristus for ham, dekker hans hode på våpengnyets dag (Sal 140,8) og bærer ham på sin skulder.

Den troende er like viss på å seire som om han allerede var i herligheten. Kristus sier til ham: «Frykt ikke, Jakob, du usle makk!» (Jes 41,14) «Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg, kalt deg ved navn, du er min» (Jes 43,1). «Jeg skal ikke slippe deg og ikke forlate deg» (Hebr 13,5). Det ordet, «ikke forlate deg», rekker gjennom fristelsens mørkeste timer, lidelsens dypeste vann og forfølgelsens heteste ild. Det rekker helt til døden, gjennom døden og graven og inn i evigheten.

3. De troende bør ta imot trøsten i den stillingen de er i

1. *Gud befaler det*. Noen sier: «Det er farlig å være glad.» De er redde for for mye glede. De sier: «Det er bedre å ha det tungt i sjelen, bedre å vasse i dype vann. Det er ikke godt å være for glad.» Hva sier Guds ord? «Trøst, trøst mitt folk!» Strømmer gleden din fra Kristi kors, kan du ikke få for mye av den. «Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!» (Fil 4,4) Når Kristus virkelig går opp over sjelen, skal han være som en morgen uten skyer (2 Sam 23,4).

Det er jo sant at Kristus kom til verden for å søke og frelse det som var fortapt (Luk 19,10). Ser du da hvor fritt han gis og hvor dyrebar han er, så spør jeg: Hvordan kan du gjøre annet enn å glede deg og la deg trøste? «Ham elsker dere, enda dere ikke har kjent ham. Ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham. Og dere fryder dere med en usigelig og herliggjort glede» (1 Pet 1,8). Måtte håpets Gud fylle dere til randen med all glede og fred i troen (Rom 15,13)!

2. *Prøv hvor trøsten din kommer fra*. All sann evangelisk trøst strømmer fra Kristi kors, fra smertenes mann (Jes 53,3). Hyklernes trøst strømmer fra dem selv.

De ser på seg selv for å finne trøst. De ser på forandringen i livet sitt, ser at noe er blitt bedre, og slår seg til ro med det. Eller de ser dypere, på uroen sin, sorgen over synden, syndenøden og strevet etter Kristus. Eller de ser på andakten sin, gleden i bønnen og de rike følelsene og ordene. Eller på bibelord som kommer dem i tanke. Eller de ser på hva vennene eller prestene deres tenker om dem, og henter trøst fra det. Alt dette er løgnens tilfluktssteder (Jes 28,15), falske kristuser, som må kastes bort, ellers ødelegger de din sjel.

Kristi blod og rettferdighet, og ikke noe verk i ditt eget hjerte, må være din rettferdiggjørelse for en hellig Gud. Sann evangelisk trøst kommer av å se at Kristus bærer dobbelt for alle våre synder. «Se der Guds lam» (Joh 1,29)! Evangeliets trøst er en strøm som flyter rett fra Golgata.

3. *Se hvor falsk trøsten er hos sjeler som ikke bryr seg om Kristus*. Dette gode trøsteordet gjelder bare dem som er under Kristi vinger. Bare den lille flokken har funnet hvile for sine sjeler (Matt 11,29). Men de fleste akter ikke denne store frelsen (Hebr 2,3). Du kjenner ikke at du trenger en Frelser som soner; du tror du kan rettferdiggjøre deg selv for Gud. Du kjenner ikke at du trenger en allmektig Helliggjører. I dine øyne er Kristus bare en spe kvist (Jes 53,2); du har ikke tatt din tilflukt til Kristus.

Å, min venn, ve deg! Din strid er ikke endt. Loven står i veien for deg med sine forbannelser og sitt flammende sverd. Satan anklager deg også, og du har ikke noe å svare ham. Synden raser i deg, og du har ingen makt mot den.

Din misgjerning er ikke tilgitt; ikke én synd er utslettet. Alt ligger nakent og bart for hans øyne som du skal stå til regnskap for (Hebr 4,13). Din trøst er bare løgn, din fred er Satans fred; det er dvalen som ender i fortapelsen. Du skal ennå komme til å bære dine egne synder. Når hans store vredesdag er kommet, skal du ikke kunne bli stående. «Skal ditt hjerte holde stand eller dine hender ha sin styrke i de dager når jeg vil ha med deg å gjøre?»

Å, mine venner, dere synes det er en liten ting å være uten Kristus i dag. Dere kan snakke lettvint om det og gjøre narr og spøke med det. Dere kan sove godt med det også. Men det kommer en dag da deres bitre skrik skal lyde gjennom alle helvetes huler: «Ve meg! Jeg er uten Kristus, jeg er uten Kristus!» Amen.

43. Glemmer vel en kvinne

«Sion sa: *Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg. Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg*» (Jes 49,14–15)

Disse ordene gjelder først og fremst Guds gamle folk, jødene. Jeg tror at før de til sist blir omvendt, skal øynene deres bli åpnet så de ser sin synd og sin elendighet. De skal se opp til ham som de har gjennomstunget, og sørge (Sak 12,10).

Når de hører det herlige tilbudet om barmhjertighet, skal de ikke klare å tro det. Sion skal si: «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg.» Men Gud skal svare dem at han likevel vil elske dem og være deres Gud, tross alle deres synder og trengsler før: «Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg.» Disse ordene er like sanne om alle troende.

1. Når de troende tror seg forlatt

1. *I tider med tunge trengsler.* Slik var det med No'omi. Hun hadde mistet sin kjære mann og sine to sønner i Moabs land. Da hun nå kom tilbake og gikk oppover bakken til Betlehem, støttet til svigerdatteren sin, kom hele byen i bevegelse, og de sa: «Er dette No'omi?»

Men hun sa til dem: «Kall meg ikke No'omi, kall meg Mara! For Den Allmektige har gjort det meget bittert for meg. Med fulle hender dro jeg bort, men med tomme hender har Herren latt meg vende tilbake. Hvorfor kaller dere meg No'omi, når Herren har ydmyket meg, og Den Allmektige har latt det gå meg ille?» (Rut 1,19–21)[1]

Slik var det med Hiskia. Da Herren sa til ham: «Beskikk ditt hus! For du skal dø og ikke leve lenger», vendte Hiskia ansiktet mot veggen og ba til Herren, og Hiskia gråt høyt (Jes 38,1–3). «Som en svale, som en trane, slik klynket jeg, jeg kurret som en due. Matte så mine øyne mot det høye: Herre! Jeg er redd, gå i borgen for meg!» (Jes 38,14)

Slik var det med Job. Job mistet på én dag småfeet og storfeet og sine ti barn. Helsen hans ble ødelagt, og han satte seg i asken. Da åpnet Job sin munn og forbannet sin dag: «La den gå til grunne, den dagen da jeg ble født» (Job 3,3). «Hvorfor blir lys gitt til den som lider, og liv til dem som har bitterhet i

[1] No'omi betyr «den milde» eller «min glede», Mara betyr «bitter».

sjelen?» (Job 3,20) «Måtte min bønn nå fram og Gud innfri mitt håp! Måtte Gud bare beslutte å knuse meg! Måtte han løfte sin hånd og skjære over min livstråd!» (Job 6,8–9)

Å, det er sørgelig når sjelen mister motet under Guds refsing! Den var ment å føre deg dypere inn i Kristus, så du får glede deg mer i Gud. «Mist ikke motet når du blir refset av ham» (Hebr 12,5).

Når en sjel kommer til Kristus, venter han å bli ført til himmelen på en grønn og myk sti uten en eneste torn. I stedet blir han ført inn i mørket. Fattigdommen stirrer ham i ansiktet, eller han mister barna sine, eller forfølgelse gjør livet bittert for ham. Og nå husker sjelen hans malurten og gallen (Klag 3,19). Han glemmer at det er kjærlighet og visdom som leder ham, og sier: «Jeg er en mann som har sett elendighet» (Klag 3,1). «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg.»

2. *Når de har falt i synd.* Så lenge en troende vandrer ydmykt med sin Gud, har sjelen hans fred. Herrens lampe skinner over hodet hans (Job 29,3). Han vandrer i lyset, likesom Gud er i lyset, og Jesu, hans Sønns blod renser ham fra all synd (1 Joh 1,7). Men i samme øyeblikk som vantroen sniker seg inn, blir han lokket inn i synd, og som David faller han svært dypt. En troende faller som regel dypere enn verden, og nå faller han inn i mørket.

Da Adam falt, ble han redd. Han gjemte seg for Gud mellom trærne i hagen og laget seg et dekke av blader (1 Mos 3,7–10). Akk, når en troende faller, blir han også redd og gjemmer seg for Gud. Nå har han mistet den gode samvittigheten. Han er redd for å møte Gud, han er ikke lenger glad i bønnens hus, og hjertet hans er fullt av mistanker: «Hvis jeg hadde vært et Guds barn, ville Gud da ha overgitt meg til mitt eget hjertes lyster?»

Han vil ikke vende tilbake. «Det nytter ikke! Nei! Jeg elsker fremmede, og etter dem vil jeg gå» (Jer 2,25). Enda Gud aldri har vært en ørken eller et belgmørkt land for sjelen, sier han likevel: «Vi går hvor vi vil! Vi vil ikke lenger komme til deg» (Jer 2,31). «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg.» Å, dette er den bitreste av all forlatthet! Kaster du fra deg troen og den gode samvittigheten, lider du skibbrudd (1 Tim 1,19).

3. *I tider da Gud har trukket seg bort*. Gud kan trekke seg bort fra den troendes sjel, så han merker at Gud ikke er der. Verden vet ingenting om dette, og likevel er det sant. Gud åpenbarer seg for sine egne på andre måter enn for verden: «Herren har fortrolig samfunn med dem som frykter ham, og hans pakt skal bli dem kunngjort» (Sal 25,14).

Jesus er ofte hos sine egne. De kjenner at han er nær, og hjertet brenner i dem (Luk 24,32). Noen ganger kjenner de at han oppfyller ordet: «Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere» (Joh 14,18).

Faderen er sine egnes tilflukt. De kjenner hans evige armer under seg (5 Mos 33,27), de kjenner at hans øye våker over dem, og de kjenner hans kjærlighet strømme ned over seg som en lysstrøm fra himmelen.

Den Hellige Ånd er i dem. Noen ganger kjenner de at han ånder på dem, noen ganger kjenner de at de har Ånden i seg, som roper: «Abba, Far!» (Rom 8,15) Å, dette er himmelen på jorden, en full glede som metter!

Men noen ganger behager det Gud å trekke seg bort fra sjelen. Jeg tror det særlig er av tre grunner: for det første for å ydmyke oss i støvet, for det andre for å avsløre en ond lyst vi ennå ikke har drept, og for det tredje for å få oss til å hungre mer etter ham.

Slik hadde David det da han skrev Salme 42: «Jeg må si til Gud, min klippe: Hvorfor har du glemt meg? … Det er som om mine ben ble knust, når mine fiender håner meg, når de hele dagen sier til meg: Hvor er din Gud?» (Sal 42,10–11) «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud» (Sal 42,2). Å, langt større enn den sårede hjortens naturlige tørst etter den klare bekken er den forlatte sjelens åndelige tørst etter Gud!

Slik hadde Job det da han ropte: «Den Allmektiges piler sitter i meg» (Job 6,4), og igjen: «Bare jeg visste å finne ham» (Job 23,3)! «Å, om jeg hadde det som i de månedene som er forbi» (Job 29,2)! Han minnes med bitterhet den gleden han hadde før, og kjenner bittert at nådemidlene ikke kan føre sjelen hans tilbake til hvile.

Slik hadde bruden det: «På mitt leie lette jeg om natten etter ham som min sjel elsker. Jeg lette etter ham, men jeg fant ham ikke» (Høys 3,1). Å, brødre, har dere noen gang kjent noe til dette? Kjenner dere den elendige følelsen av å være langt borte fra Gud, av å ha fjell mellom sjelen og ham? Den ligger i disse ordene: «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg.»

2. Gud kan ikke glemme en sjel i Kristus

«Glemmer vel en kvinne sitt diende barn, så hun ikke forbarmer seg over sitt livs sønn? Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg.»

1. *Det er som en mors kjærlighet*. Det finnes ingen kjærlighet i denne verden som en mors kjærlighet. Den er fri, ikke kjøpt, og ikke egennyttig. Hun har lidt mye vondt for barnets skyld, og hun må bære mange plager for det natt og dag mens det ligger ved hennes bryst. Likevel er barnet mer dyrebart for henne enn gull. Det er noe i hjertet hennes som klynger seg til den svake og sykelige gutten hennes, ja, til og med om han er åndssvak.

Guds kjærlighet til en sjel i Kristus er sterkere enn denne kjærligheten. Salmisten sammenligner den med en fars: «Som en far forbarmer seg over sine barn, forbarmer Herren seg over dem som frykter ham» (Sal 103,13). Og i Mal 3,17: «Jeg vil være mild mot dem, likesom en mann er mild mot sin sønn som tjener ham.» Og igjen i Jes 66,13: «Som en mor trøster sitt barn, slik vil jeg trøste dere.»

Denne kjærligheten en mor har til barnet sitt, ligger i hennes natur. Hun kan ikke forklare den, og du kan ikke forandre den. Du må knuse morshjertet før du kan forandre hennes kjærlighet til barnet. Og likevel har Satan vansiret noen stakkars sjeler slik og gjort hjertene deres så harde at de kan glemme barna sine. Indianermoren kan danse over sitt spedbarns grav, og en morderske kan løfte hånden mot livet til sitt lille barn. «Om også de glemmer, så glemmer ikke jeg deg.»

Guds kjærlighet til en sjel i Kristus ligger også i hans natur. Den er innprentet i hans vesen. «Faderen elsker Sønnen» (Joh 3,35), og det er med den samme kjærligheten han elsker den sjelen som er i Kristus. Han kan ikke glemme den.

Han elsker Sønnen fordi alt ved ham er tiltrekkende (Høys 5,16), han elsker ham fordi han er verdig til å bli elsket, han elsker ham fordi han satte sitt liv til for fårene (Joh 10,11). Alt som er i Gud, binder ham til å elske sin Sønn: hans hellighet, hans rettferdighet og hans sannhet. Og slik binder alt som er i Gud, ham til å elske den sjelen som er i Kristus.

Brødre, mist ikke motet i trengselen! Dere sjeler som føler dere forlatt: Guds kjærlighet kan ikke forandre seg uten at hans natur forandrer seg. Først når Gud holder opp med å være hellig, rettferdig og sannferdig, holder han opp med å elske den sjelen som skjuler seg under Jesu vinger.

2. *Faderens kjærlighet er en full kjærlighet*. En mors kjærlighet er den fulleste kjærligheten vi har på jorden. Hun elsker av hele sitt hjerte. Men ingen kjærlighet er full, unntatt Guds kjærlighet til sin Sønn. Gud elsker Jesus fullt ut. Hele Faderens hjerte blir så å si uavbrutt utøst i kjærlighet over Herren Jesus.

Det er ingenting i Kristus som ikke drar Guds uendelige kjærlighet til seg. I ham ser Gud sitt eget bilde fullkomment, sin egen lov fullt ut levd og sin egen vilje gjort. Faderen elsker Sønnen fullt ut, men når en sjel kommer inn i Kristus, hviler den samme kjærligheten på den sjelen: «… for at den kjærlighet som du elsket meg med, skal være i dem» (Joh 17,26).

Det er sant at en skapning ikke kan ta imot Guds kjærlighet slik Jesus kan. Men det er den samme kjærligheten som skinner på oss og på ham, en full og grenseløs kjærlighet som metter.

Når solen sender strålene sine ned over det vide havet og over en liten blomst på samme tid, er det det samme solskinnet som strømmer ned i begge, enda havet kan ta imot langt mer av de herlige strålene. Slik er det også når Guds Sønn tar imot sin Fars kjærlighet og en stakkars skyldig makk skjuler seg i ham: Det er den samme kjærligheten som kommer over både Frelseren og synderen, enda Jesus kan romme mer.

Hvordan kan Gud glemme den han elsker fullt ut? Elsker Gud deg fullt ut, har han ikke glemt deg; han kan ikke glemme deg. En skapnings kjærlighet kan svikte, for hva er en skapning? Et leirkar, «et åndepust som farer av sted og ikke kommer tilbake» (Sal 78,39). Men Skaperens kjærlighet kan ikke svikte. Den er en full kjærlighet til en som er uendelig verdig hans kjærlighet, og i den kjærligheten har du del.

3. *Det er en kjærlighet som ikke forandrer seg*. Av all kjærlighet hos skapninger er en mors kjærlighet den mest uforanderlige. En gutt forlater farshjemmet, krysser tusen hav og arbeider under en fremmed himmel. Så kommer han tilbake og finner sin gamle mor forandret. Håret hennes er grått, og den ærverdige pannen er furet av alder. Men når hun trykker ham til sitt bryst, kjenner han at hjertet hennes er det samme.

Men å, langt mer uforanderlig er Guds kjærlighet til Kristus og til en sjel i Kristus! «Jeg, Herren, har ikke forandret meg» (Mal 3,6). Hos Faderen, som elsker, er det ingen forandring (Jak 1,17). Jesus, som blir elsket, er «i går og i dag

den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8). Hvordan kan den kjærligheten forandre seg? Den strømmet før verden ble til, og den skal strømme når verden er forgått.

Er du i Kristus, skinner den kjærligheten på deg: «Med evig kjærlighet har jeg elsket deg» (Jer 31,3). «For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er, eller det som komme skal, eller noen makt, verken høyde eller dybde eller noen annen skapning skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre» (Rom 8,38–39).

(1) *Trøst for troende som er nedbøyd.* Mange av dere er kanskje nedbøyd, og sjelen bruser i dere (Sal 42,6). Dere tror Gud har gjort det bittert for dere. Han har tatt barna fra dere, han har møtt dere som en løve og som en bjørn som ungene er tatt fra (Hos 13,8), eller han har latt kikajontreet deres visne (Jona 4,7), eller han har trukket seg bort fra dere, så dere leter etter ham og ikke finner ham.

Se likevel til Jesus! Guds kjærlighet skinner på ham, og ingenting kan skille Jesus fra den kjærligheten. Ingenting kan skille deg heller. Akkurat da Sion sa: «Herren har glemt meg», akkurat i det øyeblikket sa Gud: «Så glemmer ikke jeg deg.»

Trengslene og forlattheten deres viser bare at dere er under Faderens hånd. Kirurgen følger aldri pasienten med så øm omsorg som når han ligger under kniven hans. Slik kan du også være viss på at når du lider under Guds hånd, er hans øye enda mer vendt mot deg. «En bolig er den eldgamle Gud, og her nede er evige armer» (5 Mos 33,27).

(2) *Innbydelse til stakkars syndere om å komme og smake denne kjærligheten.* Det er godt å bli elsket. De fleste av dere har vel smakt en mors kjærlighet. Dere vet hva det vil si å bli vugget i hennes armer, å bli våket over av hennes milde øyne og oppmuntret av hennes smil. Men å, brødre, dette er ingenting mot kjærligheten fra deres Gud! Det kjære morsøyet skal lukkes i døden, den kjære morsarmen skal smuldre bort i støvet. Å, kom og få del i kjærligheten fra ham som ikke kan dø!

Det er bare ett sted Guds kjærlighet alltid faller ned uten en sky imellom, og det er på Jesu hode: «Faderen elsker Sønnen.» Han elsker ham ut fra selve sin natur, så Guds fullkommenheter måtte forandre seg før denne kjærligheten kunne forandre seg. Han elsker ham fullt ut. Hele den skatten av kjærlighet som finnes i Herrens uendelige hjerte, strømmer uavbrutt ut i Sønnens hjerte. Og han elsker ham uforanderlig. Ingen sky kan noen gang komme imellom, ikke noe slør, ingen avstand.

Men hva har dette med meg å gjøre? Alt, synder! Jesus står som et tilfluktssted for syndere, rede til å ta imot også deg. Flykt inn til ham, synder! Bli i ham, så skal den kjærligheten bli over deg. Du er en makk, men du kan gå inn til din herres glede (Matt 25,21). Du kan få del i Guds kjærlighet sammen med Jesus på en måte som de hellige englene ikke kan.

Å, synder, vil du heller bli under Guds vrede? «Den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham» (Joh 3,36). Gud er «vred hver dag» (Sal 7,12). Men å, «det er et troverdig ord, fullt verdt å motta: Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere, og blant dem er jeg den største» (1 Tim 1,15). Å, det er godt å gå over fra vrede til kjærlighet, fra død til liv!

Den stakkars mordersken hoppet nok av glede i cellen sin da budet kom om at hun ikke skulle dø som morder. Men å, ti tusen ganger større glede ville det være for deg om Gud i dag fikk overtalt deg til å ta imot Kristus, som blir tilbudt fritt i evangeliet. (*Han sikter til en hendelse som nylig hadde funnet sted.*)

44. Takksigelse bringer Ånden

«*Og trompetblåserne og sangerne, alle som én og på én gang, stemte i for å love og prise Herren, og de lot trompetene og cymblene og de andre musikkinstrumentene klinge, og lovet Herren, fordi han er god og hans miskunnhet varer til evig tid. – Da ble huset, Herrens hus, fylt av en sky. Og på grunn av skyen kunne prestene ikke bli stående og gjøre tjeneste. For Herrens herlighet fylte Guds hus*» (2 *Krøn* 5,13–14)

Den dagen det her tales om, ser ut til å ha vært en dagenes dag – pinsedagen i den gamle pakts tid, et forbilde på alle de herlige dagene da Ånden er blitt utøst i verden, og en forsmak på den herlige dagen da Gud skal oppfylle det forunderlige løftet som metter sjelen: «Jeg vil utgyte min Ånd over alt kjød» (Joel 3,1).

Min høyt elskede flokk, det er mitt hjertes ønske og bønn at nettopp denne dagen må bli en slik dag blant oss – at Gud virkelig vil åpne himmelens luker, slik han har gjort i tider som er gått, og øse ut velsignelse til det ikke er rom nok til å ta imot den (Mal 3,10). La oss da se hvordan takksigelse bringer Guds Ånd ned.

1. Hvordan folket var opptatt

Folket var opptatt med «å love og prise Herren». Ja, vi har selve ordene deres: «For han er god, og hans miskunnhet varer til evig tid.» Det var dette folket holdt på med da skyen kom ned og fylte huset. De hadde vært opptatt med mange andre gripende plikter.

Levittene hadde båret arken fra Sions berg og satt den under kjerubenes vinger; Salomo og hele folket hadde ofret småfe og storfe, så mange at de ikke kunne telles – og likevel kom det ikke noe svar fra himmelen. Men da trompetblåserne og sangerne lovet og priste Herren som én, da de løftet røsten og sa: «For han er god, og hans miskunnhet varer til evig tid» – da ble himmelens luker åpnet, da kom skyen ned og fylte hele templet.

Min kjære flokk, jeg er dypt overbevist om at det ikke kommer noen full utgytelse av Guds Ånd – en som fyller sjelen, henriver og metter hjertet – før det blir mer lovsang og takk til Herren. La meg få vekke hjertene deres til lovsang.

1. *Han er god.* De troende bør prise Gud for det han er i seg selv. De som aldri har sett Herren, kan ikke prise ham. De som ikke har kommet til Kristus, har aldri sett Kongen i hans skjønnhet. Et uomvendt menneske ser ikke noe elskelig i Gud. Han ser skjønnhet i den blå himmelen, i den herlige solen, i den grønne jorden, i de tindrende stjernene og i liljene på marken, men han ser ingen

skjønnhet i Gud. Han har verken sett ham eller kjent ham, og derfor lyder det ingen lovsang i det hjertet.

Når en synder blir ført til Kristus, blir han ført til Faderen. Jesus ga seg selv for oss «for å føre oss fram til Gud» (1 Pet 3,18). Å, for et syn som bryter inn over sjelen: den uendelige, evige, uforanderlige Gud! Jeg vet at noen av dere har fått se dette synet.

Å, pris ham da for det han er! Pris ham for hans rene, skjønne hellighet, som ikke kan tåle noen synd for sitt åsyn. Rop som englene: «Hellig, hellig, hellig er Herren Gud, Den Allmektige» (Åp 4,8). Pris ham for hans uendelige visdom, at han kjenner enden fra begynnelsen. «I ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede» (Kol 2,3).

Pris ham for hans makt, at alt stoff og all ånd er i hans hånd. Kongens hjerte, den helliges og synderens hjerte – alle er de i hans hånd. «Halleluja! For Gud Herren, Den Allmektige regjerer som konge!» (Åp 19,6). Pris ham for hans kjærlighet, for «Gud er kjærlighet» (1 Joh 4,8).

Noen av dere har vært på sjøen. Når dere var langt fra land, har dere stått høyt oppe i baugen og sett rundt dere, og alt var én eneste uendelig ring av hav uten grense. Å, slik er det å stå rettferdiggjort i Kristus og skue Guds kjærlighet – et veldig hav rundt deg på alle kanter, uten bunn og uten strand. Å, pris ham for det han er! Himmelen skal være bare lovsang. Kan du ikke prise Gud, kommer du aldri dit.

2. *For hans miskunnhet, for det han har gjort for oss*. Herren har gjort mye for meg siden vi skiltes. En gang var vi i fare på sjøen, men Herren berget skipet. Gang på gang var vi i fare for pesten; natt etter natt hørte vi de sørgendes klagerop, men ingen pest kom nær vårt hus. Gang på gang var vi i fare for røvere; den morderiske araberens gevær har vært rettet mot oss, men Herren holdt hånden hans tilbake.

Jeg har vært ved dødens porter siden vi skiltes. Ingen som så meg, ville ha trodd at jeg kunne stå her i dag. Likevel har han helbredet våre sykdommer og ført meg tilbake for å åpne Kristi uransakelige rikdom for dere enda en gang. Jeg har sannelig grunn til å prise ham, for hans miskunnhet varer til evig tid.

Herren har gjort mye for dere også siden vi skiltes. Øynene mine fyltes med tårer da jeg forlot dere, for jeg trodde han hadde gjort det i vrede. Jeg trodde det var vrede mot meg, og jeg trodde det var vrede mot dere. Men nå ser jeg at alt sammen var kjærlighet – bare miskunn mot uverdige dere og uverdige meg.

Herren ga dere min kjære bror til å ha omsorg for sjelene deres. Men bare å gi dere et menneske ville ha vært en fattig gave, og han har gitt dere noe langt bedre: sin Hellige Ånd. «Min sjel, lov Herren!» (Sal 103,1). Pris ham, mitt folk! For han er god, og hans miskunnhet varer til evig tid.

Er ikke noen av dere en brann revet ut av ilden (Sak 3,2)? Dere var i brannen; helvetes smerter holdt på å gripe dere. Dere hadde et helvete i deres eget hjerte, og et helvete gapte for å ta imot dere, men Herren rev dere ut av brannen. Vil dere ikke prise ham?

Er det ikke noen av dere som jeg forlot blinde og døve og stumme og døde? Dere så ingen skjønnhet i ham som er den fagreste av menneskenes barn

(Sal 45,3); dere så ingen herlighet i Immanuel – Gud åpenbart i kjød. Men Herren har sagt: «Gå og vask deg i dammen Siloa!» (Joh 9,7). Og dere som var blinde, ser nå. Å, pris ham som har gjort det! I himmelen priser de Gud mest av alt for dette: «Verdig er Lammet, som ble slaktet» (Åp 5,12). Å, har dere ingen lovsang til Jesus for all hans kjærlighet – og til Faderen og til Ånden?

Noen av dere kan ikke synge. «Ingen kunne lære sangen uten … de som er kjøpt fra jorden» (Åp 14,3). Noen av dere er verre enn da jeg forlot dere. Dere har stått meg imot, dere har stått min bror imot, og – det verste av alt – dere har stått Den Hellige Ånd imot. Dere er ennå uten bønn og uten Kristus. Å, ulykkelige sjeler, ugjenløste og ufornyede, husk at det er for sent å lære å prise når dere dør. Dere må begynne nå.

Jeg vil fortelle dere hva en kjær venninne av meg sa en gang før hun døde. Hun ba om å få kalt inn alle tjenestefolkene, og hun sa svært høytidelig: «Det er ingenting annet enn Kristus mellom meg og gråt og jammer og tenners gnissel. Å, Forrest, har du ikke Kristus, da er det ingenting mellom deg og gråt og jammer og tenners gnissel.» Dere som ikke vil prise Kristus nå, skal snart jamre over ham.

2. Måten de priste på

Som én. Hjertene deres var som ett hjerte i dette. Det var tusen tunger, men bare ett hjerte. Ikke bare var harpene, cymblene og lutene stemt, så de ga en harmonisk tone – hjertene deres var også stemt. Gud hadde gitt dem ett hjerte, og da kom velsignelsen ned. Slik var det også på pinsedagen: de var alle samlet på samme sted med ett sinn, og de så på det samme Guds Lam.

Slik skal det også bli på den dagen det profeteres om i Salme 133: «Se, hvor godt og hvor vakkert det er at brødre også bor sammen!» «For der har Herren satt velsignelsen, liv til evig tid» (Sal 133,1.3).

Det er nettopp dette Jesus ba om i den bønnen som ingen annen enn Gud kunne ha bedt, og ingen annen enn Gud kunne svare på: «Jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg, at de alle må være ett, likesom du, Far, i meg, og jeg i deg – at også de må være ett i oss, for at verden skal tro at du har utsendt meg.»

Og så følger velsignelsen: «Og den herlighet som du har gitt meg, har jeg gitt dem, for at de skal være ett, likesom vi er ett, jeg i dem og du i meg, for at de fullkomment skal være gjort til ett, for at verden kan kjenne at du har utsendt meg og elsket dem, likesom du har elsket meg» (Joh 17,20–23).

Kjære Guds barn, la lovsangen deres lyde sammen. La ikke hjertene deres være splittet lenger. Dere er skilt fra verden ved en stor kløft, og snart blir den en uendelig kløft. Men dere er forent med hverandre ved den samme ånd: dere er utvalgt av den samme frie, suverene kjærlighet, dere er vasket i det samme dyrebare blod, dere er fylt av den samme velsignede Ånd.

Mine barn, elsk hverandre! «Hver den som elsker, er født av Gud» (1 Joh 4,7). Vær ett i lovsangen. Stem i med ett rop: «Verdig er Lammet, som ble slaktet! Du er verdig til å åpne boken, du er verdig til å regjere i våre hjerter.»

Og å, vær brennende i lovsangen! Løft røsten i den, løft hjertet i den. I himmelen blir den sterkere og sterkere. Johannes hørte lyden av en stor skare, og så var det som en lyd av mange vann, og så som en lyd av sterke tordendrønn, som ropte: «Halleluja! Halleluja!» Jeg husker Edwards' ord om at hjertene i menigheten hans ble mest vidt åpnet under lovsangen, og at Gud da i noen grad ble tilbedt i hellig skrud. La det være slik blant dere også.

Lær, høyt elskede, å prise Gud av hjertet og å synge av hele deres hjerte og sjel, både i familien og i menigheten. Men å, husk at selv lovsangen deres må være bestenket med blod for å være velbehagelig for Gud ved Jesus Kristus.

3. Virkningene

1. *Skyen fylte huset*. Denne skyen er den samme som førte dem gjennom Rødehavet og gikk foran dem i førti år i ørkenen. Den var en skystøtte om dagen for å gi dem skygge mot heten, og en ildstøtte om natten for å lede Israel på veien til den lovede hvilen. Og nå kom den og fylte Det aller helligste og Det hellige. Dette var den underfulle virkningen av deres samstemte, brennende lovsang. Gud selv kom ned og fylte hvert rom i huset med sitt nærvær. «Dette er mitt hvilested for all tid. Her vil jeg bo, fordi jeg har lyst til det» (Sal 132,14).

Nå, mine kjære venner, skal vi ikke vente at Gud vil svare på våre bønner eller følge vår lovsang med en skystøtte eller ildstøtte. Det var bare skyggene; nå får vi selve virkeligheten. Vil dere bare forene dere i samstemt, hjertelig lovsang, da er jeg overbevist om at Gud vil gi sin Hellige Ånd til å fylle dette huset og fylle hvert hjerte i det åndelige tempel. Hvor herlig skal ikke dette bli!

(1) *For Guds barn*. Er det ikke noen av dere som har kommet til Kristus, men ikke lenger? Skyldige, trette og tynget har dere funnet hvile, «forløsningen ved hans blod, syndenes forlatelse» (Ef 1,7). Å, stans ikke der! Slå dere ikke til ro med bare tilgivelsen. Rop på at Den Hellige Ånd, Talsmannen, må ta bolig i dere. Tilgivelsen er bare et middel til et mål: dere er rettferdiggjort for at dere skal bli helliggjort. Husk at uten helliggjørelse skal dere aldri se Herren (Hebr 12,14), og uten denne Ånden som bor i dere, blir dere aldri hellige.

Er det ikke noen av dere som sukker under et syndens og dødens legeme og roper med apostelen: «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» (Rom 7,24). Kjenner du ikke plagen i ditt eget hjerte? Kjenner du ikke makten i din gamle natur? Hvor mange i denne tilstanden lener seg ikke på seg selv, stoler på sine forsetter og prøver liksom med makt å slå ned syndene sine! Men her er botemiddelet. Å, rop på at Guds Ånd må strømme inn som en springflo og fylle hvert rom i hjertet ditt, så du blir fornyet i ditt sinns ånd (Ef 4,23).

Er det ikke mange kalde, verdslige kristne? De ble omvendt for lenge siden, men har falt sørgelig tilbake under verdens makt – dens lystighet eller dens forretninger, dens moro eller dens penger – og har kommet inn i verdslige vaner, i syndens dype hjulspor. Å, se hva dere trenger! Han som skapte mennesket i sitt bilde i begynnelsen, må skape deg på ny. Du trenger en allmektig Talsmann som bor i deg. Å, bare han kan smelte ditt iskalde hjerte og få det til å strømme ut i kjærlighet til Gud; bare han kan fylle deg til hele Guds fylde.

Er det ikke noen som leser Bibelen, men får lite ut av den? Du kjenner at den ikke synker inn i hjertet ditt og ikke blir værende hos deg gjennom uken. Det er som såkornet som falt ved veien og lett ble røvet bort. Å, det du trenger, er nettopp at Ånden blir utøst slik, så du kan gjemme Ordet i hjertet ditt.

Skriver du med en tørr penn uten blekk i, blir det ikke noe merke på papiret. Forkynnerne er pennene, og Guds Ånd er blekket. Be om at pennen må bli fylt med dette levende blekket, så Ordet blir værende i hjertene deres og kjent og lest av alle mennesker – så dere blir helliget i sannheten.

(2) *For de uomvendte*. Slik var det på pinsedagen: Ånden kom først over den lille flokken av disipler og deretter over de tre tusen. Dere har sett hvordan fjellene trekker skyene til seg og slik drar regnskyllet ned i dalene. Slik får Guds barn, som har hodet innenfor forhenget, Guds Ånd i fylde og deler den ut til alle rundt seg. Dere har sett hvordan et høyt tre eller et kirkespir fanger lynet og leder det ned i jorden. Slik kommer ilden fra Guds Ånd først over rettferdighetens trær, og fra dem går den ned til de døde sjelene rundt dem.

Et ord til døde sjeler: Hold dere nær til Guds barn i en tid som denne. Skill dere ikke fra dem, og spott dem ikke; dere kan ennå få Guds nåde gjennom dem.

Kjære troende, for de døde sjelenes skyld rundt dere, for denne store byens skyld, som er full av ugudelighet, og for vårt lands skyld, som er fullt av tomme former og hykleri – å, forén dere i bønn, forén dere i lovsang, og prøv Herren om han ikke vil øse ut velsignelse. Ikke bare for deres egen skyld, men for dem som går fortapt rundt dere, la oss kjempe og be om en rikere tid for Åndens gjerning enn Skottland noen gang har sett.

2. *Prestene kunne ikke bli stående og gjøre tjeneste*. Før skyen kom ned, var prestene sikkert travelt opptatt med å brenne røkelse og bære fram offer, men da skyen kom ned, kunne de bare undre seg og tilbe. Slik vil det alltid være når Herren gir mye av sin Ånd: han vil gjøre det tydelig at det ikke er et menneskeverk. Ga han bare litt, ville forkynnerne begynne å tro at de hadde en finger med i det; men når han fyller huset, gjør han det klart at mennesket ikke har noe med det å gjøre.

David Brainerd sa at da Gud vekket hele hans forsamling av indianere, sto han selv forundret ved siden av og kjente at han var som ingenting – at Gud alene virket. Å, kjære venner, det er dette vi lengter etter og ber om: at Herren, Ånden, selv vil stige ned og med sin allmektige kraft rive sløret bort fra hjertene deres og overbevise dere om synd og om rettferdighet og om dom (Joh 16,8), og at Jesus selv vil ta sitt septer, knuse de harde hjertene deres og ta all æren, så vi kan rope: «Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn gi du ære!» (Sal 115,1).

St. Peter's, 24. november 1839 (etter hjemkomsten fra Israels land)

45. Et overmåte godt land

«Og de talte til hele Israels barns menighet og sa: Det landet som vi dro igjennom for å utspeide, er et overmåte godt land. Dersom Herren har velbehag i oss, så fører han oss inn i dette landet og gir det til oss – et land som flyter med melk og honning» (4 Mos 14,7–8)

Da Israels barn kom til grensen av det lovede land, sendte Moses på Guds befaling tolv menn for å utspeide det gode landet. De gjennomsøkte det i førti dager fra den ene enden til den andre og kom så tilbake med en drueklase fra den fruktbare Eskol-dalen, båret på en stang mellom to mann. Men ti av speiderne kom med et ondt rykte om landet. Landet var godt, sa de, men innbyggerne var kjemper, og byene hadde murer like opp til himmelen. Og slutningen de kom til, var denne: «Vi makter ikke å dra opp mot dette folket, for det er sterkere enn vi» (4 Mos 13,31).

Bare Josva og Kaleb prøvde å få folket til å falle til ro. De nektet ikke for at mennene var høye, og at byene hadde murer. Men de pekte på skystøtten som svar på alle innvendinger: «Herren er med oss» – og vi skal fortære folket like lett som vi spiser brød. «Det landet som vi dro igjennom for å utspeide, er et overmåte godt land.»

Lære: Har Gud velbehag i en sjel, vil han føre den inn i det gode landet.

1. Hvem Gud har velbehag i

1. *Gud har ikke velbehag i en naturlig sjel.* «Dersom du, Herre, vil gjemme på misgjerninger, Herre, hvem kan da bli stående?» (Sal 130,3). «For du er ikke en Gud som har behag i urett. Den som er ond, får ikke bo hos deg» (Sal 5,5). «Du som har rene øyne, så du ikke kan se på det onde» (Hab 1,13). «Sannelig, Gud, du vil drepe den ugudelige» (Sal 139,19). Elis sønner «hørte ikke på det deres far sa, for det var Herrens vilje å la dem dø» (1 Sam 2,25). Det ligger i selve Guds natur å avsky det som er syndig og vende seg bort fra det.

Et menneske med fint øre for musikk kan ikke ha glede av en skurrende mislyd; det er umulig ut fra hans egen natur. På samme måte er det umulig for Gud å ha velbehag i en naken synder. Et menneske som er dekket av synd, strider helt mot Guds natur. Derfor skal Gud ikke vise noen miskunn, og hans øye skal ikke spare, når nakne syndere møter ham i dommen. Han skal si: «Bind hender og føtter på dem og kast dem ut i mørket utenfor!» (Matt 22,13).

Å, dere som er dekket av synd, tenk på dette! Dere som står udekket for Guds øyne, gjør dere rede til å møte deres Gud (Am 4,12)! Hvordan vil dere komme fram for ansiktet til ham som avskyr synd, når han setter deres mest skjulte synder i lyset fra sitt åsyn, når han drar fram alle mørkets skjulte gjerninger, og når dere skal gjøre regnskap for hvert unyttig ord (Matt 12,36)? Å, hvor vil dere da vise dere?

2. *Han har velbehag i den som er bestenket med Kristi blod.* Når en synder som har fortjent helvete, blir opplyst til å kjenne Kristus, når han tror det vitnesbyrdet Gud har gitt om sin Sønn (1 Joh 5,10), og med glede samtykker i at Herren Jesus skal være hans borgen – da blir Kristi blod så å si stenket over den sjelen.

Da Aron og sønnene hans ble innviet til prestetjenesten, ble blodet av væren strøket på den høyre ørelappen deres, på tommelfingeren på deres høyre hånd og på stortåen på deres høyre fot (2 Mos 29,20). Det skulle vise at de var dyppet i blod fra hode til fot. Slik er det også når Gud ser på en sjel i Kristus: han ser den dyppet i Frelserens blod. Han ser på den sjelen som om den har lidd alt det Kristus led, og derfor har han velbehag i den.

Hans rettferdighetssans blir tilfredsstilt. Gud har en uendelig sans for rettferdighet; hans øyne ser hva som er rett (Sal 17,2). Når han nå ser sin Sønns blod stenket på en sjel, ser han at rettferdigheten har fått full fyldestgjørelse i den sjelen – at menneskets synder er blitt mer fullt ut straffet enn om han selv hadde båret dem i all evighet.

Hans miskunnhet blir tilfredsstilt. «Han har lyst til miskunnhet» (Mika 7,18). Selv mens rettferdigheten ropte: «Du skal visselig drepe den ugudelige», lengtet hans miskunnhet etter syndere, og han skaffet en løsepenge. Og når synderen nå har grepet løsepengen, strømmer miskunnheten ned i tilgivelse. Gud har lyst til miskunnhet; han har glede av å tilgi sjelen.

Det er godt å se hvor gjerne Jesus tilgir synder. Se hvordan han dveler ved det når det gjelder kvinnen som vasket føttene hans: «Hennes mange synder er henne forlatt.» Og igjen sa han til henne: «Dine synder er deg forlatt.» Og en tredje gang: «Gå bort i fred!» (Luk 7,47–48.50). Slik elsker Gud å tilgi: det er «glede i himmelen over én synder som omvender seg» (Luk 15,7).

Innbydelse til skjelvende syndere om å komme til Jesus. Noen av dere skjelver fordi dere kjenner at dere står under Guds vrede. Hvilket av hans bud har dere ikke brutt? Deres stilling er sannelig mørk, og frykten deres er helt rettmessig og rimelig; så dere stillingen deres fullt ut, ville frykten vært ti tusen ganger større. Likevel er det her «en åpnet kilde mot synd og urenhet» (Sak 13,1). Er dere bare villige til å komme til Herren Jesus, behøver dere ikke være utenfor Guds nåde et eneste øyeblikk lenger.

Dere ser hvor helt trygge dere ville være om dere tok imot dette blodet. En rettferdig og miskunnelig Gud ville glede seg over å tilgi dere. Det er helt forgjeves å prøve med deres egen rettferdighet. Den kan aldri få Gud til å ha velbehag i dere, for i hans øyne er den som et skittent klesplagg. Men soningens blod, Lammets blod, taler fred.

3. *Gud har velbehag i de helliggjorte*. Dere husker hvor ofte Jesus sier i Åpenbaringsboken: «Jeg vet om dine gjerninger.» Han sier det med velbehag til

Smyrna: «Jeg vet om … din trengsel og din fattigdom – men du er rik» (Åp 2,9). Når Gud fører en sjel inn i Kristus, gjør han den til en ny skapning, og da elsker Gud den nye skapningen. Da Gud skapte verden, så han alt det han hadde gjort, og smilte, for alt var overmåte godt (1 Mos 1,31). På samme måte har Gud velbehag i det han skaper på ny i hjertet. Han sier at alt er overmåte godt.

Innvending: Mine nådegaver er alle ufullkomne. De behager ikke meg selv, hvordan skal de da kunne behage Gud? Jeg kan ikke gjøre det jeg gjerne vil.

Svar: Alt dette er sant, men likevel elsker Gud sitt eget verk i sjelen. Hans Ånd ber i deg, lever i deg og vandrer i deg. Gud elsker sin egen Ånds verk. På samme måte som du elsker blomster du selv har plantet, og en jordflekk du har lagt mye arbeid i, elsker Gud sine barn – ikke for noe de selv har, men for det han har gjort for dem og i dem. De er dyrt kjøpt; han har kjøpt dem med sitt eget blod. «Hvert øyeblikk vanner jeg den. For at ingen skal skade den, vokter jeg den natt og dag» (Jes 27,3). Hvordan kan han da annet enn elske dem?

Han elsker stedet der hans Ånd bor. Gud elsket templet: «Dette er mitt hvilested for all tid. Her vil jeg bo, fordi jeg har lyst til det» (Sal 132,14). Han elsket det ikke for noe godt i det selv, men fordi det var stedet for hans føtter, og fordi han hadde gjort så mye for det. Slik elsker Gud sine kristne: nettopp fordi han bor i dem og har gjort så mye for dem.

Slik var det også med Arons stav. Den var en tørr kjepp som enhver annen stav, men Gud lot den skyte spirer, sette blomster og få modne mandler (4 Mos 17,8), og derfor ville han ha den lagt ned i Det aller helligste. Slik er en kristen et tørt tre, men Gud får ham til å bære frukt og elsker sine egne henders verk.

Kjære kristne, vandre etter Ånden og behag Gud mer og mer! Han «frelser dem som har en knust ånd» (Sal 34,19). Hans åsyn ser på den oppriktige: «Jeg elsker dem som elsker meg» (Ordsp 8,17).

2. Gud vil føre hele sitt folk til herligheten

Det er mange vanskeligheter på veien.

1. *Slik var det med Israel.* Byene hadde murer og var svært store, og innbyggerne var kjemper og sterke. Mot dem var israelittene som gresshopper (4 Mos 13,33).

2. *Slik er det med Guds barn*. De har mange og store fiender. Djevelen og hans engler var en gang de klareste og høyeste av de skapte åndene, men nå er han sjelenes store fiende; han står den kristne imot. Verden er full av kjemper som alle står Guds barn imot: de ugudeliges forfølgelse og fornøyelsenes lokkemat – dette er store fiender på veien.

Og det er kjempestore lyster i hjertet: lysten etter ros, kjødets lyst, øynenes lyst og hovmodig skryt (1 Joh 2,16). Overfor dem føler sjelen seg som en gresshoppe, uten kraft: «Vi makter ikke å dra opp mot dette folket, for det er sterkere enn vi.»

Grunn: Har han velbehag i oss, vil han føre oss inn i dette landet. Han er mektig til det: «Er Gud for oss, hvem er da imot oss?» (Rom 8,31).

(1) *Gud er sterkere enn Satan*. Satan er som ingenting i hans hånd. Det er lettere for Gud å knuse Satan under våre føtter enn for deg å knuse en flue. Gud er uendelig mye sterkere enn Satan. Satan kan ikke mer hindre Gud i å bære oss til herligheten enn den lille fluen du knuser med foten. «Fredens Gud skal i hast knuse Satan under deres føtter» (Rom 16,20). «Vær derfor Gud undergitt! Men stå djevelen imot, så skal han fly fra dere» (Jak 4,7).

(2) *Sterkere enn verden*. Verden kommer ofte mot oss som væpnede menn, men er Gud for oss, hvem er da imot oss? «Vi skal fortære dem som brød!» (4 Mos 14,9). Når Gud er med oss, er det like lett å overvinne all motstand som det er for en sulten mann å spise brød.

Det var Gud som bandt beltet om Kyros, enda han ikke kjente ham (Jes 45,5). Slik gjør han fremdeles: verdslige mennesker er et ris i Guds hånd. Gud vender det hit eller dit for å fullføre alt han vil, og når han er ferdig med det, bryter han det i stykker og kaster det på ilden. «Frykt ikke for dem som slår legemet i hjel og deretter ikke kan gjøre mer» (Luk 12,4). Å, kristen, om du ville leve ved tro, kunne du leve et lykkelig liv!

(3) *Sterkere enn vårt eget hjerte*. Det er mangt et Jeriko i vårt eget hjerte med murer like opp til himmelen, mang en syndens festning og mange kjempestore lyster som truer sjelene våre. «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» (Rom 7,24). «Dersom Herren har velbehag i oss, så fører han oss inn i det gode landet.»

«Ved tro falt Jerikos murer, da israelittene hadde gått omkring dem i sju dager» (Hebr 11,30). Gud lot Jerikos murer falle flate ved et pust – en lyd – og han er like mektig i dag. Slå det fast i hjertet: Det finnes ikke noe Jeriko i hjertet ditt som Gud ikke kan få til å falle på et øyeblikk.

Dere har sett en gjeter bære en sau på skulderen. Han møter mang en stein på veien, mang en torn og mang en bekk, men sauen merker ingen vanskelighet; den blir båret over alt sammen. Slik er det med hver sjel som overgir seg til Gud. Den eneste vanskeligheten er å bli liggende på hans skulder.

Anvendelse for unge kristne. Lær hvor helliggjørelsen deres ligger – i Gud: «Hos deg er livets kilde» (Sal 36,10). «Deres liv er skjult med Kristus i Gud» (Kol 3,3). Helligheten deres avhenger ikke av dere selv, men av ham. Det er en tung lekse å lære at du ikke kan hellige deg selv, at du ikke kan overvinne disse kjempene og ikke klatre over disse murene.

Du har lært én ydmykende lekse: at du ikke har noen rettferdighet, at ingenting du har gjort eller kan gjøre, kan rettferdiggjøre deg. Nå må du lære enda en ydmykende lekse: at selv når du har fått tilgivelse, har du ingen kraft. Det mest ydmykende av alt er å ligge som en sau på hans skuldrer – men å, hvor godt det er! Vær som Arons stav, en tørr kjepp i deg selv, til han lar deg skyte spirer, blomstre og bære frukt. Si som Efraim: «Jeg er som en grønn sypress», og hør Gud svare: «Din frukt kommer fra meg» (Hos 14,9).

Til kristne som har falt. Noen av dere kan ha falt i synd. Grunnen var nettopp denne: Dere glemte hvor kraften deres lå. Det var verken lidenskapens styrke, Satans makt eller verdens lokkemat som fikk deg til å falle; det var vantro – du lå ikke i hans hånd.

Til eldre kristne. Dere har kommet til grensen av det lovede land, og ennå ser fiendene ut som kjemper, og byene som om de hadde murer like opp til himmelen, og dere føler dere som en gresshoppe. Men har Herren velbehag i dere, vil han bevare dere i Guds kjærlighet. Han som fridde deg av løvens og bjørnens vold, skal også fri deg av denne filisterens vold (1 Sam 17,37). Stol på Gud helt til enden. Selv i dødsskyggens dal: se tilbake på alle utfrielsene, se på alle Eben-Eser-steinene dere har reist, og si:

«*Så mye miskunn fikk jeg før – kan du la meg synke nå?*»

46. Ledelse i familien

«*Jeg har utvalgt ham for at han skal befale sine barn og sitt hus etter seg at de skal følge Herrens vei og gjøre rettferd og rett, slik at Herren kan la Abraham få det som han har lovt ham*» (1 Mos 18,19)

Det er tre ting som er svært merkelige i disse ordene.

1. At *Abraham brukte sin myndighet som far til å styre familien*: «han skal befale sine barn og sitt hus etter seg». Han mente ikke at det var nok å be for dem eller å undervise dem; han brukte den myndigheten Gud hadde gitt ham – han *befalte* dem.

2. At *han hadde omsorg for tjenerne sine like mye som for barna*. I 1 Mos 14,14 får vi vite at Abraham hadde tre hundre og atten tjenere som var født i huset hans. Han levde slik en levde i patriarkenes tid – slik araberne i ørkenen gjør den dag i dag. Familien hans var svært stor, og likevel sa han ikke: «De hører ikke meg til.» Han befalte sine barn og sitt hus.

3. At *han lyktes*: «de skal følge Herrens vei». Det blir ofte sagt at barna til gode menn blir dårlige. Vel, her er en god mann – en god mann som gjør sin plikt mot barna sine – og her ser vi resultatet. Sønnen Isak var trolig et Guds barn fra han var ganske liten; livet hans bærer alle tegn på det. Og for et herlig eksempel på en troende, bedende tjener Elieser var (1 Mos 24)!

Lære: Det er alle troendes plikt å styre sitt hus godt.

1. Kildene til denne plikten

1. *Kjærlighet til sjeler.* Så lenge et menneske ikke bryr seg om sin egen sjel, bryr han seg heller ikke om andres sjeler. Han kan se hustru og barn leve i synd og gå ned til helvete uten å bry seg. Han bryr seg ikke om misjon og gir ingenting til å støtte misjonærene. Men i samme øyeblikk som øynene hans åpnes for hvor mye hans egen sjel er verd, begynner han å bry seg om andres sjeler. Fra det øyeblikket elsker han misjonssaken. Han sparer gjerne litt for å sende evangeliet til jødene og til hinduene som går fortapt.

Så begynner han å bry seg om kirken her hjemme og om naboene sine, som alle lever i synd. Som mannen i Dekapolis som hadde vært besatt (Mark 5,20), gjør han Jesu navn kjent hvor han går. Og nå begynner han å bry seg om sitt eget hus. Han befaler sine barn og sitt hus etter seg.

Hvordan står det til med dere? Styrer dere deres eget hus godt? Tilber dere Gud morgen og kveld i familien? Taler dere med barna og tjenerne om at de må

bli omvendt? Hvis ikke, elsker dere ikke sjelene deres – og grunnen er at dere ikke elsker deres egen sjel.

Dere kan bekjenne utad så mye dere vil, dere kan gå til nattverd og snakke om følelsene deres og så videre, men arbeider dere ikke for at barna deres skal bli omvendt, er alt sammen løgn. Kjente dere bare hvor dyrebar Kristus er, kunne dere ikke se dem i ansiktet uten en hjerteskjærende lengsel etter at de måtte bli frelst. Slik var det med Rahab (Jos 2,13).

2. *Ønsket om å bruke alle evner for Kristus*. Når et menneske kommer til Kristus, kjenner han at han ikke lenger tilhører seg selv (1 Kor 6,19). Han hører Kristus si: «Driv handel med dem til jeg kommer igjen» (Luk 19,13). Er han rik, bruker han alt for Kristus, som Gajus. Er han lærd, setter han alt inn for Kristus, som Paulus. Også myndigheten som far er et slikt pund. For hvordan de har brukt myndigheten som far og husbond, skal menneskene dømmes. Også det bruker han for Kristus. Han befaler sine barn og sitt hus etter seg.

Hvordan er det med dere? Bruker dere dette pundet for Kristus? Hvis ikke, har dere aldri gitt dere selv til ham – da tilhører dere ham ikke.

2. Eksempler fra Skriften

1. *Abraham*. Han er det fremste eksempelet, far til alle troende. Er du Abrahams barn? Da må du gå i hans fotspor i dette. Hvor Abraham dro, bygde han et alter for Herren.

2. *Job*. For hver av sønnenes festdager ofret Job brennoffer, ett for hver av dem (Job 1,5).

3. *Josva:* «Jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren» (Jos 24,15).

4. *Eunike*. Helt fra barndommen av kjente lille Timoteus De hellige skrifter, og grunnen forstår dere når dere leser om troen til hans mor Eunike (2 Tim 3,15; 1,5). Slik var skikken i Skottland i våre fedres dager. Skal vi noen gang få se Skottland bli en Herrens hage igjen, må det skje ved at husfedrene igjen begynner å lede familiene sine.

3. Hvordan det skal gjøres

1. *Tilbe Gud i familien*. Tilber dere ikke Gud i familien, lever dere i åpenbar synd, og dere kan være helt sikre på at dere ikke bryr dere om sjelene i familien deres. Lot dere være å dekke bord så barna fikk mat, ville ikke folk da si at dere ikke brydde dere om kroppen deres? Og leder dere ikke barna og tjenerne til de grønne engene i Guds ord og lar dem søke det levende vannet, hvor tydelig er det ikke da at dere ikke bryr dere om sjelene deres!

Gjør det regelmessig, morgen og kveld. Det er mer nødvendig enn det daglige brødet, mer nødvendig enn arbeidet. Hvor tomme og tåpelige vil ikke alle unnskyldningene deres se ut når dere ser tilbake fra helvete! Gjør det helt. Noen sløyfer salmesangen, andre bibellesningen, og så blir gudstjenesten til et narrespill. Gjør det på en åndelig og levende måte. Gå til det som til en frelsens kilde. Det finnes kanskje ikke noe nådemiddel som er mer velsignet. La hele familien være til stede uten unntak; la ingen mangle.

2. *Befal – bruk myndigheten som far*. Hvor forferdelig straffet ikke Gud Eli, fordi «hans sønner førte forbannelse over seg, men likevel irettesatte han dem

ikke» (1 Sam 3,13)! Eli var en god og hellig mann, og han talte ofte til sine to ugudelige sønner, men de brydde seg ikke om det. Men her sviktet han: han brukte ikke sin myndighet som far; han holdt dem ikke i tømme.

Husk Eli! Det er ikke nok å be for barna, be sammen med dem og advare dem; dere må også holde dem i tømme. Hold dem i tømme med kjærlighetens bånd. Hold dem borte fra ugudelige bøker, ugudelige kamerater, ugudelige fornøyelser og sene kvelder ute.

3. *Befal tjenerne like mye som barna*. Det gjorde Abraham. Husk at dere står i fars sted for tjenerne deres. De har kommet inn under deres tak, og de har krav på at dere lærer dem. Tjener de dere i de timelige ting, er det bare rett og rimelig at dere tjener dem i de åndelige (Rom 15,27). Dere har tatt dem bort fra foreldrehjemmet, og da må dere se til at de ikke taper på det. Å, hvor mye synd ville ikke bli hindret om husbondene brydde seg om tjenernes sjeler!

4. *Tal med hver enkelt om sjelens omvendelse*. Jeg har kjent mange kjære kristne foreldre som har vært underlig forsømmelige nettopp på dette punktet. De tilber Gud i familien og ber inderlig i lønnkammeret for barna og tjenerne, og likevel taler de aldri med dem om deres omvendelse.

Satan sprer en slags falsk blygsel blant foreldre, så de ikke spør de små: «Har du funnet Herren, eller ikke?» Å, hvor syndig og tåpelig vil ikke dette se ut i evigheten! Skulle dere se noen av barna eller tjenerne deres i helvete, bare fordi dere ikke talte med dem på tomannshånd – hvordan ville dere da se ut? Begynn i kveld. Ta dem til side og spør: «Hva har Gud gjort for din sjel?»

5. *Lev et hellig liv for øynene deres*. Sitter hele deres gudsfrykt på tungen, vil barna og tjenerne snart oppdage hykleriet deres.

4. Velsignelsen

1. *Dere slipper forbannelsen*. Dere slipper Elis forbannelse. Eli var et Guds barn, og likevel led han mye for sin utroskap; han mistet begge sønnene på én dag. Vil dere slippe Elis forbannelse, så hold dere borte fra Elis synd. «Øs din harme ut … over de ætter som ikke påkaller ditt navn!» (Jer 10,25). Tilber dere ikke Gud i huset deres, står det skrevet en forbannelse over døren. Kunne jeg merke de husene i denne byen der det ikke er husandakt, ville det være de stedene der Guds forbannelse er rede til å falle. Disse husene står over helvete.

2. *Barna deres skal bli frelst*. Slik var det med Abraham. Hans kjære sønn Isak ble frelst. Hvordan det gikk med Ismael, vet jeg ikke. Jeg husker bare hans inderlige rop: «Måtte bare Ismael få leve for ditt åsyn!» (1 Mos 17,18). Slik lyder løftet: «Lær den unge den veien han skal gå! Så viker han ikke fra den når han blir gammel» (Ordsp 22,6). Slik er løftet i dåpen. Å, hvem kan si hvor salig det er å være en frelst far til en frelst familie?

Kjære troende, vær vise! Kunne noe skjemme gleden i himmelen, måtte det sannelig være å se barna gå fortapt fordi dere forsømte dem. Kjære uomvendte sjeler, finnes det én smerte i helvete som er bitrere enn de andre, så blir det å høre barna deres si: «Far, mor, det var dere som førte meg hit.»

47. Og på dette fjellet

«Herren, hærskarenes Gud, skal på dette fjellet gjøre et gjestebud for alle folk, et gjestebud med fete retter, et gjestebud med gammel vin – med fete, margfulle retter og med klaret, gammel vin. På dette fjellet skal han tilintetgjøre det sløret som tilslører alle folkene, og det dekket som dekker alle hedningefolkene. Han skal oppsluke døden til seier. Og Herren Herren skal tørke tårene av alle ansikter. Sitt folks vanære skal han ta bort fra hele jorden. For Herren har talt» (Jes 25,6–8)

Disse ordene skal først bli fullt oppfylt når Frelseren kommer igjen. Det er sant at Herren, hærskarenes Gud, for lenge siden har gjort i stand dette gjestebudet og sendt ut sine tjenere for å si: «Kom, for nå er det ferdig» (Luk 14,17). Men det er like sant at sløret som tilslører alle folkene, ennå ikke er tatt bort. Og Paulus sier klart i 1 Kor 15,54 at disse ordene skal bli helt oppfylt på oppstandelsens morgen: «Døden er oppslukt til seier.»

Likevel er disse ordene i noen grad blitt oppfylt overalt der Ånden er blitt utøst på en særlig måte. Ofte er de blitt oppfylt ved nattverdhøytidene i vårt eget land. Gud har gjort Kristus til et gjestebud med fete retter for sultne sjeler. Vantroens slør er blitt revet bort fra mange hjerter, og tårene tørket av mange øyne.

Det er mitt ydmyke, men inderlige ønske at neste sabbat må bli en slik dag her. Jeg vil kalle alle dere som er Guds barn, til å be om at det må bli slik, både i lønnkammeret og sammen, og derfor har jeg valgt disse ordene for å vekke dere til bønn. (*Nattverdsøndagen.*)

Vi skal se på gjestebudet, på hvordan sløret blir revet bort, og på virkningene av det.

1. Gjestebudet

1. *Hvor er det? Svar*: «På dette fjellet». (1) Moria? Å, det var her Abraham ofret Isak. Det var her påskelammet ble slaktet. Det var her Jesus sto og ropte: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» (Joh 7,37). (2) Oljeberget? Det var her Jesus sa: «Jeg er det sanne vintre» (Joh 15,1). Det var her Jesus fikk vredens beger satt fram for seg den natten han ble forrådt.

(3) Golgata? Det var her de korsfestet Jesus – og to røvere, én på hver side. Det var her de som gikk forbi, ristet på hodet, yppersteprestene spottet og røverne hånte ham på samme måte. Det var her det ble mørkt i tre timer. Det var her de gjennomboret hans hender og føtter. Det var her Gud forlot sin egen Sønn. Det

var her den uendelige vreden ble lagt på en uendelig Frelser. «Herren, hærskarenes Gud, skal på dette fjellet gjøre et gjestebud for alle folk, et gjestebud med fete retter.»

Til *engstelige sjeler*. Verden prøver å muntre dere opp. De ber dere gå i selskap, se mer av verden, more dere og jage bort disse tunge tankene. De dekker et festbord for dere i en sal opplyst av strålende lamper, og fløyte og tromme og vin hører med til festene deres. Å, engstelige sjel, flykt fra dette! Husk Lots hustru (Luk 17,32)! Er du urolig for din sjel, så flykt fra verdens fester. Stopp ørene og løp!

Se her hvordan Gud prøver å trøste deg. Han gjør også i stand et gjestebud – men hvor? På Golgata. Der er det ikke noe lys; det er bare mørke rundt korset. Ingen musikk, bare stønnet fra en døende Frelser: «Eli, Eli … Min Gud, min Gud!» (Matt 27,46).

Å, engstelige sjel, det er der du skal finne fred og hvile. «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile!» (Matt 11,28). Den mørkeste timen denne verden har sett, gir lys til den trette sjel. Synet av korset fører deg så nær at du ser kronen. Det døende sukket som fikk klippene til å revne, kan alene rive sløret i stykker og gi deg fred. Hodeskallestedet er gledens sted.

2. *Hva er det*? Et gjestebud med fete retter og med gammel vin.

(1) Et *gjestebud*. Det er ikke et vanlig måltid, men en fest. Ved et måltid er det bra om det er nok til alle som sitter rundt bordet, men ved en fest skal det være mer enn nok – en rikelig overflod.

Evangeliet blir sammenlignet med et gjestebud: «Kom, et av mitt brød og drikk av den vin jeg har blandet!» (Ordsp 9,5). Og i Høysangen: «Han har ført meg til vinhuset, og hans banner over meg er kjærlighet. Styrk meg med druekaker, forfrisk meg med epler! For jeg er syk av kjærlighet» (Høys 2,4–5). Og i Matteus 22: «Si til de innbudte: Se, jeg har gjort i stand mitt måltid, oksene og gjøfeet er slaktet, og alt er ferdig. Kom til bryllupet!» (Matt 22,4).

Slik er det i Jesus: der er det brød nok og mer enn nok. Han kom for at vi skal ha liv og ha overflod (Joh 10,10). Det er et gjestebud i en korsfestet Jesus. At han døde i synderes sted, er nok og mer enn nok til å svare for våre synder. Det veier ikke bare opp min død, men det ærer Gud og hans hellige lov langt mer enn om jeg hadde lidd døden hundre ganger. «Trøst, trøst mitt folk! … Av Herrens hånd har hun fått dobbelt for alle sine synder» (Jes 40,1–2).

At han var lydig i synderes sted, er nok og mer enn nok til å dekke vår nakenhet. Det veier ikke bare opp min lydighet, men det ærer Gud langt mer enn om jeg aldri hadde syndet. Hans kledning kler ikke bare den nakne sjelen, men kler den fra hode til fot, så ingen skam kommer til syne. Bare Kristus viser seg; sjelen er skjult. Hans Ånd er ikke bare nok, men mer enn nok til å gjøre oss hellige. Det er en brønn i Kristus som vi aldri kan tømme – stille elver av nåde som vi aldri kan drikke tomme.

Kristne, lær å leve mer av Kristus: «Venner, et og drikk! Drikk dere glade, mine kjære!» (Høys 5,1). Når du er bedt til en fest, kan du ikke krenke verten verre enn ved å nøye deg med en smule under bordet. Likevel er det slik vår tids kristne krenker herlighetens Herre.

Å, hvor få ser ut til å leve rikelig av Kristus! Hvor få ser ut til å kle seg i hans hvite, lange kledning! Hvor få ser ut til å drikke dypt av hans Ånd! De fleste nøyer seg med et glimt av tilgivelse nå og da, en smule fra bordet og en dråpe av hans Ånd. Våkn opp, kjære venner! «Dette har jeg talt til dere for at min glede kan være i dere, og deres glede bli fullkommen» (Joh 15,11).

(2) *Et gjestebud med fete retter og med gammel vin*. De fete, margfulle rettene skal betegne de rikeste og mest nærende rettene, og den klarete, gamle vinen den eldste og fineste vinen. Det er altså ikke bare overflod ved dette gjestebudet, men overflod av det aller beste. Å, slik er det i Kristus!

For det første er det tilgivelse for alle tidligere synder. Å, for en tungt lastet sjel er dette den rikeste av alle retter. «Som friskt vann for den trette sjel, er gode nyheter fra et fjernt land» (Ordsp 25,25). En god samvittighet er et gjestebud uten ende. Å, trette synder, smak og se (Sal 34,9)! «I hans skygge satte jeg meg med stor fryd, og hans frukt var søt for min gane» (Høys 2,3). Dette er eplene en trett sjel roper etter: «Forfrisk meg med epler! For jeg er syk av kjærlighet.»

For det andre er det Faderens smil. «Faderen selv elsker dere» (Joh 16,27). Å, å gå fra en vred Guds rynkede panne til en kjærlig Fars smil! Dette er et gjestebud for sjelen; dette er å gå over fra døden til livet.

For det tredje er det Åndens dråper i sjelen – ja, det er dette som trøster sjelen. Det er gledens olje som får ansiktet til å skinne. Det får begeret til å renne over. Det er den fulle brønnen som veller opp i sjelen og både trøster og renser. Kjære venner, «drikk dere ikke drukne av vin, for det fører bare til utskeielser, men bli fylt av Ånden» (Ef 5,18). Dette er druekakene som styrker sjelen. Måtte dere være i Ånden på Herrens dag!

3. *Hvem er det for*? For alle folk. Evangeliet «er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, både for jøde først og så for greker» (Rom 1,16). «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!» (Mark 16,15). Å, det finnes ikke en skapning under himmelen som gjestebudet ikke er gjort i stand for. Det finnes ikke en skapning vi kan holde budskapet tilbake fra: «Alt er ferdig. Kom til bryllupet!»

Kjære engstelige sjeler, hvorfor holder dere dere borte fra Kristus? Dere sier at Kristus er langt borte fra dere – akk, han har stått ved døren deres hele dagen! Kristus er like fritt gitt til dere som til noen som noen gang har kommet til ham. Kom sultne, kom tomme, kom syndige, kom som dere er, og få leve av den herlige Jesus. Han er et gjestebud for den sultne sjel.

Kjære døde sjeler, som aldri har kjent et eneste støt av uro, som aldri har ropt ett inderlig rop til Gud – dette budskapet er for dere. Gjestebudet er for alle folk. Kristus er like fritt gitt til dere som til noen annen. «Hvor lenge vil dere uforstandige elske uforstand?» (Ordsp 1,22). «Ånden og bruden sier: Kom!» (Åp 22,17).

2. Sløret blir revet bort

1. *Legg merke til at det ligger et slør over hvert naturlig hjerte, et tykt, ugjennomtrengelig slør.* (1) Det var et forheng i templet foran inngangen til Det aller helligste, så ingen øyne kunne se Herrens skjønnhet der inne. (2) Det lå et slør

over Moses' ansikt da han kom ned fra fjellet, for noe av Kristi glans skinte i ansiktet hans. Når sløret var trukket ned, kunne de ikke se hans herlighet. (3) Slik ligger det et dekke over jødenes hjerte den dag i dag når Moses og profetene blir lest for dem (2 Kor 3,15).

(4) Slik ligger det også et slør over hjertet hos alle dere som er i den naturlige tilstanden – et tykt, ugjennomtrengelig slør, og navnet på det er *vantro*. Det samme sløret som skjulte det lovede lands skjønnhet for Israel i Kadesj-Barnea – «det var på grunn av vantro de ikke kunne komme inn» (Hebr 3,19) – ligger over deres hjerte i dag.

Lær her den store grunnen til at dere er likegyldige overfor Kristus: sløret ligger over hjertet. Gud kan legge alle rikdommer fra sitt hjerte på bordet – Kristi uransakelige rikdom – men så lenge sløret ligger over dere, rører dere dere ikke. Dere ser ingen skikkelse eller herlighet i Kristus: «Vi så ham, men han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham» (Jes 53,2). «Et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham, og han kan ikke kjenne det, det kan bare bedømmes på åndelig vis» (1 Kor 2,14).

2. *Hvem tar sløret bort? Svar*: Herren, hærskarenes Gud. Han som gjør i stand gjestebudet, river også sløret bort. Å, det er Guds verk å ta bort dette dekket. Vi kan tale til dere til midnatt og fortelle om deres synd og elendighet; vi kan hente fram alle de skjønneste ordene i Bibelen for å vise dere at Kristus er den fagreste av menneskenes barn – likevel går dere hjem og sier: «Vi ser ingen skjønnhet i ham.»

Men Gud kan ta bort sløret, noen ganger på et øyeblikk, noen ganger langsomt. Da blir Kristus åpenbart, og Kristus blir dyrebar. Ingen av dere er så sunket ned i synd og verdslighet, så sløv og hjerteløs i Guds ting, at ikke hjertet ville bli overvunnet om dere så Frelseren uten slør.

Å, la oss holde dette løftet fram for Gud: «På dette fjellet skal han tilintetgjøre det sløret som tilslører alle folkene, og det dekket som dekker alle hedningefolkene.» Kom og gjør det, Herre! «Jeg vil la min ånd velle fram for dere» (Ordsp 1,23). Øs den ut i hast, Herre!

3. *Hvor*? «På dette fjellet» – på det samme stedet der han gjør i stand gjestebudet. Han fører sjelen til Golgata. Å, ja, det er med den korsfestede Frelser for øye at Gud tar bort hvert slør. Engstelige sjeler, bli nær korset! Grunn på Kristus, og ham korsfestet. Det er der Gud river sløret bort. Vær ofte i Getsemane – vær ofte på Golgata. Å, måtte han neste sabbat åpenbare seg for alle i brødsbrytelsen! Det er like lett for ham å gjøre det for tusen sjeler som for én!

3. Virkningene

1. *Seier over døden*. (1) Allerede her blir dette oppfylt. Ofte blir dødsfrykten tatt bort fra dem som skalv før. Den sjelen som virkelig har fått sløret tatt bort, kan gå gjennom dalen, om ikke syngende, så i alle fall i ydmyk tillit, og kan til sist si: «Herre Jesus, ta imot min ånd!» (Apg 7,59). Å, ingenting annet enn et virkelig syn av Kristus kan gi mot i døden. Verdslige mennesker kan dø sløve og uten følelse, men bare den kristne som har fått sløret tatt bort, kan i døden kjenne at brodden er tatt bort.

(2) I oppstandelsen. Når vi står lik Kristus til legeme og sjel – når «havet ga tilbake de døde som var i det, og døden og dødsriket ga fra seg de døde som var i dem» (Åp 20,13), og når «dette forgjengelige er blitt ikledd uforgjengelighet …, da blir det ordet oppfylt som står skrevet: Døden er oppslukt til seier» (1 Kor 15,54).

Kjære venner, for en høytidelig tid som ligger foran oss! Å, ingenting annet enn et syn av Kristus som vår egen borgen og gjenløser kan holde oss oppe når gravene åpnes og verdener vakler. Vi skal minnes hans egne ord og være stille: «Av dødsrikets vold vil jeg frelse dem ut. Fra døden vil jeg forløse dem. Død, hvor er din pest? Dødsrike, hvor er din sott?» (Hos 13,14). «Far, jeg vil at de som du har gitt meg, skal være hos meg der jeg er, for at de skal se min herlighet» (Joh 17,24).

2. *Seier over sorgen*. (1) Allerede her tørker Gud bort tårene ved å åpenbare Kristus – tårene under overbevisningen, over synd og skam. Et nådeverk begynner alltid med tårer. Men når Gud fører sjelen til Golgata – se her: Der er dine synder lagt på Immanuel, der bærer Guds Lam dem, der er hele det helvete du skulle ha lidd. Å, hvor kjærlig tørker ikke Gud bort tårene! Engstelige sjeler, måtte Gud gjøre dette for dere neste sabbat!

(2) Full oppfyllelse siden. Her vil det alltid være tårer på grunn av synd, fristelse og sorg. Men der skal de «ikke hungre mer, heller ikke tørste mer. Solen skal ikke falle på dem, eller noen hete. For Lammet, som er midt for tronen, skal vokte dem og føre dem til livets vannkilder. Og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,16–17).

3. *Seier over vanære*. Allerede her løfter Gud sitt folk opp over vanære; han gjør dem i stand til å velsigne og ikke forbanne: «Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør vel imot dem som hater dere, og be for dem som forfølger dere» (Matt 5,44). Men der oppe skal seieren bli full. Han skal gjøre vårt rykte rent. Her må vi kanskje tåle vanære hele veien. Kristne blir oversett, foraktet og tråkket på her, men til sist skal Gud vedkjenne seg dem som sine juveler. Verden skal stå forferdet.

48. Hjertet er svikefullt

«Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, ubotelig sykt er det. Hvem kjenner det? Jeg, Herren, ransaker hjerter og prøver nyrer. Jeg gir enhver etter hans ferd, etter frukten av hans gjerninger» (Jer 17,9–10)

1. Det naturlige hjertets tilstand

Vers 9 er en trofast beskrivelse av menneskets naturlige hjerte. Adams hjerte før fallet var noe helt annet. «Gud skapte mennesket som det skulle være» (Fork 7,29). Hans sinn var klart og himmelsk og festet ved det guddommelige, og han så herligheten i det uten noen sky eller uklarhet. Hans hjerte var rett for Gud, og hans følelser strømmet søtt og fullt mot Gud. Han elsket det Gud elsket, og hatet det Gud hatet.

Den gangen var det ikke noe svik i hjertet hans. Det var gjennomsiktig som krystall, og han hadde ingenting å skjule. Det fantes ingen ondskap i hjertet hans, ingen kilde til hat, lyst eller stolthet. Han kjente sitt eget hjerte og kunne se klart inn i de dypeste krokene i det, for det var bare et speilbilde av Guds hjerte.

Da Adam syndet, ble hjertet hans forandret. Da han mistet Guds velbehag, mistet han Guds bilde. Slik Nebukadnesar plutselig fikk et dyrehjerte, fikk Adam plutselig et hjerte i djevelens bilde. Og siden den gang har beskrivelsen vært denne: «Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, ubotelig sykt er det» (v. 9).

1. «*Svikefullt … mer enn noe annet*». Svik er et av grunnstoffene i det naturlige hjertet; det er mer fullt av svik enn noe annet. Vi kaller av og til havet svikefullt. Om kvelden ligger havet helt blikkstille, eller det er bare en svak krusning på vannet, og vinden er god. Men i løpet av natten kan det blåse opp til storm, og de svikefulle bølgene reiser seg som fjell og slår over skipet. Men hjertet er svikefullt mer enn noe annet – mer svikefullt enn det svikefulle havet.

Skyene er ofte svært svikefulle. Noen ganger, i en tørketid, lover de regn, men det viser seg å være skyer uten regn, og bonden blir skuffet. Andre ganger ser skyene rolige og stille ut, men før morgenen styrtregner det. Men hjertet er svikefullt mer enn noe annet.

Mange dyr er svikefulle. Slangen er listigere enn alle dyrene på marken. Noen ganger ser den helt ufarlig ut, men plutselig skyter den ut giftbrodden og gir et dødelig sår. Men det naturlige hjertet er mer svikefullt enn en slange, ja, mer

enn noe annet. Det er svikefullt på to måter: Det bedrar andre, og det bedrar seg selv.

For det første bedrar det andre. Ethvert naturlig menneske er en hykler. Han er i virkeligheten en annen enn han gir seg ut for å være. Jeg våger å påstå at det ikke finnes ett naturlig menneske her i dag som viser seg i sine sanne farger. Om hvert naturlig menneske her kastet masken og viste seg som han virkelig er, ville denne kirken ligne mer på helvetes port enn på himmelens port.

Om hvert urent menneske blottet hjertet sitt og viste sine avskyelige, skitne lyster og tanker; om hvert uærlig menneske nå åpnet hjertet sitt og lot oss se alt sitt bedrageri og alle sine grådige og lave ønsker; om hver stolt og innbilsk person nå viste oss hva som foregår under frakken eller under silkekjolen, og lot oss se de usle planene som springer ut av forfengelighet og lyst etter ros; om hver vantro blant dere åpent viste sitt hat mot Kristus og det velsignede evangeliet – å, for et helvete dette stedet da ville ligne!

Hvorfor er det ikke slik? Fordi naturlige mennesker er svikefulle. Dere trekker en kappe over hjertet, setter opp et glatt ansikt og lar en helgens ytre dekke over en djevels hjerte. Å, hjertet deres er svikefullt mer enn noe annet!

Ethvert naturlig menneske er en smigrer. Han sier ikke til andre hva han egentlig mener om dem. Det finnes ingen ærlig og likefram omgang mellom naturlige mennesker i denne verden. De av dere som kjenner noe til verden, vet hvor hule de fleste vennskapene i den er.

Tenk dere et øyeblikk at hvert naturlig menneske talte sant når han møtte vennene sine. Tenk om han fortalte dem all den bitre baktalelsen han hundre ganger har sagt om dem bak ryggen deres, om han åpnet seg og fortalte alle de lave og smålige tankene han har om dem, hvor verdslige og selviske de er i hans øyne – akk, for en verden full av strid det ville bli!

Å nei, naturlige menneske, du våger ikke å være ærlig. Dere våger ikke å tale sant til hverandre. Hjertet ditt er så stygt at du må trekke en kappe over det, og tankene dine om andre er så avskyelige at du ikke våger å si dem høyt. «Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet.»

For det andre viser sviket seg på en annen måte: i selvbedrag. Helt siden jeg kom til dere, har jeg arbeidet av all kraft for å skille det edle ut fra det uedle (Jer 15,19).

Jeg har gitt dere mange kjennetegn som dere kan prøve dere selv med: om dere har opplevd en sann omvendelse, eller om det bare har vært et bedrag fra Satan, om freden deres er Guds fred eller djevelens fred, om dere er på den smale veien som fører til livet, eller på den brede veien som fører til fortapelsen.

Jeg har gjort mitt beste for å gi dere de klareste kjennetegnene fra Skriften, så dere kan vite hvordan det virkelig står til med dere. Likevel ville jeg ikke bli det minste overrasket om de fleste av dere til sist viste seg å ha bedratt seg selv.

Ofte blir et menneske dypt urolig for sin sjel. Han gråter og ber og slutter seg til andre som søker Gud. Han legger om livet sitt og skifter meninger. Han taler om sine erfaringer og om hvor fritt han kan be. Kanskje dømmer han andre svært hardt. Og likevel har livet hans ikke blitt virkelig forandret; han vandrer fortsatt etter kjødet og ikke etter Ånden. Andre tror at denne mannen er en

sann kristen, og han tror det selv. Ja, han tror han er en framstående kristen, mens han hele tiden mangler Kristi Ånd og ikke hører Kristus til (Rom 8,9). Å, «svikefullt er hjertet, mer enn noe annet»!

2. «*Ubotelig sykt*». Dette ordet er lånt fra legens bok. Når legen blir hentet til en syk som ikke står til å redde, rister han på hodet og sier: Dette er et håpløst tilfelle. Det er nettopp det ordet som brukes her: Hjertet er «ubotelig sykt», det kan ikke helbredes med menneskelig medisin.

Lær av dette at du trenger omvendelse, et nytt hjerte. Når vi taler til noen om at de trenger en forandring, begynner det å gripe dem, og de legger bort noen dårlige vaner, som drikking, banning eller løgn. De legger dem bort og lover aldri å ta dem opp igjen, og nå tror de at verket er gjort, og at de er godt på vei til himmelen.

Akk, uforstandige menneske! Det er ikke drikkingen, banningen eller løgnen din som er ubotelig syk, men hjertet ditt. Du har bare stengt av bekkene, men hjertet er like ondt som før. Det er hjertet som ikke kan helbredes. Det er et nytt hjerte du trenger, og ingenting mindre kan dekke behovet ditt.

Lær også at du må gå til Kristus for å få det. Kvinnen hadde brukt alt hun eide på leger og var ikke blitt noe bedre, men heller verre. Da hørte hun om Jesus. «Om jeg bare får røre ved kappen hans, så blir jeg helbredet», sa hun. Og Jesus sa til henne: «Vær frimodig, datter! Din tro har frelst deg» (Matt 9,21–22). Kom da til Kristus, du som ikke kan helbredes!

Spedalskhet ble alltid regnet som uhelbredelig. Derfor kom den spedalske til Jesus, falt ned for ham og sa: «Herre! om du vil, så kan du gjøre meg ren.» Jesus sa: «Jeg vil, bli ren!» Og straks ble han renset for sin spedalskhet (Matt 8,2–3). Noen av dere kjenner at hjertet er ubotelig sykt. Vel, fall på kne for Herren Jesus og si: «Herre! om du vil, så kan du gjøre meg ren.» Du er en spedalsk som ingen kan helbrede, men Jesus kan, og han vil også gjøre deg ren.

3. «*Hvem kjenner det*?» Hjertet er uransakelig ondt. Ingen har ennå kjent hvor ondt hans eget hjerte er. Vi seiler over et hav der vi aldri har loddet dypet.

For det første har de uvakte ingen anelse om hva som bor i hjertet deres. Da Elisja fortalte Hasael hvilken grusom morder han ville bli, sa Hasael: «Hva er din tjener, en hund som jeg, at han skulle gjøre så store ting?» (2 Kong 8,13). Spiren til det lå allerede i hjertet hans i det øyeblikket, men han kjente ikke sitt eget hjerte.

Om jeg hadde fortalt noen av dere, da dere var små og lekte ved mors kne, hvilke synder dere senere skulle gjøre, ville dere ha sagt: «Er jeg en hund, at jeg skulle gjøre slikt?» Og likevel ser dere at dere har gjort dem. Om jeg kunne vise hver enkelt av dere de syndene dere ennå kommer til å gjøre, ville dere bli rystet og forferdet. Dette viser hvor lite dere kjenner deres eget hjerte.

Jeg regner med at de fleste av dere mener det er helt umulig at dere noen gang skulle bli skyldige i mord, ekteskapsbrudd, frafall eller synden mot Den Hellige Ånd. Det kommer av at dere ikke kjenner deres eget svarte hjerte. «Hvem kjenner det?»

For det andre får noen vakte mennesker et forferdelig syn av ondskapen i sitt eget hjerte. De ser alle syndene i sitt tidligere liv liksom samlet der. De ser at

alle de syndene de har gjort, kom ut av hjertet, og at de samme kan komme ut igjen. Og likevel ser ikke den mest vakte synder en titusendel av ondskapen i sitt hjerte. Du er som en som ser ned i en mørk brønn; du kan bare se noen få meter ned langs veggen. Slik kan du bare se et lite stykke ned i hjertet ditt. Det er en avgrunn av fordervelse uten bunn. «Hvem kjenner det?»

For det tredje får noen av Guds barn forunderlige syn av ondskapen i sitt eget hjerte. Noen ganger får de se at spiren til hver synd har bolig der. Noen ganger ser de at det aldri er gjort en synd, i himmelen, på jorden eller i helvete, uten at det finnes noe tilsvarende i deres eget hjerte. Noen ganger ser de at selv om det ikke fantes en eneste annen kilde til synd som kunne skjemme skaperverkets fagre ansikt, ville deres eget hjerte være en uuttømmelig kilde, nok til å forderve hver skapning og gjøre hver vakker flekk i hele verden uren.

Og likevel kjenner ikke engang de sitt eget hjerte. Du er som en reisende som ser ned i krateret på en vulkan, men røyken hindrer deg i å se langt. Du ser bare noen få meter ned i den rykende vulkanen i ditt eget hjerte.

Lær av dette å bli langt mer ydmyket enn dere noen gang har vært. Ingen av dere har noen gang blitt ydmyket nok under synden, og grunnen er at ingen av dere fullt ut har sett plagen i deres eget hjerte.

Det finnes rom i hjertet deres som dere ennå ikke har sett inn i, huler i det havet som dere aldri har loddet, og kilder av bitterhet som dere aldri har smakt. Når dere har kjent ondskapen i hjertet til det ytterste, så bøy dere under denne forferdelige sannheten: Dere har bare sett noen få meter ned i en avgrunn uten bunn, og dere bærer med dere en slumrende vulkan, et hjerte med en ondskap dere ikke kjenner og ikke kan kjenne.

2. Hjertets vitne

1. «*Jeg, Herren*». Vi har sett at vi ikke kjenner hverandres hjerter, for «svikefullt er hjertet». «Mennesket ser på det ytre» (1 Sam 16,7). Vi har sett at ingen kjenner sitt eget hjerte: De fleste vet ingenting om hva som er der, og de som vet mest, ser bare et kort stykke ned. Men her er et vitne som ikke tar feil. Han som skapte mennesket, vet hva som bor i mennesket.

2. *Legg merke til hvor nøye han gransker*. «Jeg, Herren, ransaker hjerter og prøver nyrer.» Det står ikke: Jeg kjenner hjertet, men: Jeg ransaker det. Menneskets hjerte er ikke bare en av de mange tingene Gud vender sitt altseende øye mot. Det er noe han tar ut og gransker for seg: «Jeg … ransaker hjerter.»

Astronomen retter kikkerten mot nettopp den stjernen han vil undersøke, og stiller inn alle linsene for å se den så skarpt som mulig. Slik hviler Guds rolige øye på hvert menneskes blottede bryst. Sølvsmelteren holder øye med smeltedigelen og følger hver forandring i det kokende metallet. Slik følger Guds øye hver forandring i menneskets bryst.

Å, naturlige menneske, tåler du dette? Hvor forgjeves er ikke all din forstillelse og alle dine kapper! Gud ser deg som du er. Du kan bedra naboen din, presten din eller deg selv, men Gud kan du ikke bedra.

3. *Legg merke til at han er et vitne som alltid er til stede*. Han sier ikke: Jeg har ransaket, eller: Jeg skal gjøre det, men: Jeg ransaker – jeg gjør det nå og alltid. I

hvert eneste øyeblikk av livet vårt har hans rene, rolige og ransakende øye sett inn i de innerste krokene i hjertet vårt. Fra barndom til alderdom hviler hans øye på oss. Mørket skjuler ingenting for ham; «mørket er som lyset» (Sal 139,12).

4. *Legg merke til hvorfor han ransaker.* «Jeg gir enhver etter hans ferd, etter frukten av hans gjerninger» (v. 10). Skal en kjenne den sanne verdien av en handling, må en ransake hjertet. Mang en handling som mennesker roser, er avskyelig i øynene til Gud, som ransaker hjertet. Når en gir en fattig en almisse, kan det være en handling som er verd en evig lønn – eller en evig straff.

Gjøres det av kjærlighet til Kristus, fordi den fattige er en Kristi disippel, skal den gaven slett ikke miste sin lønn. Kristus vil si: «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg» (Matt 25,40). Gjøres det av stolthet eller egenrettferdighet, vil Kristus kaste det fra seg og si: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet! … Det har dere heller ikke gjort mot meg» (Matt 25,41.45).

Grunnen til at Kristus ransaker hjertet, er altså at han skal dømme rettferdig på dommens dag. Å, mine venner, hvordan kan dere tåle dette, dere som er uten Kristus? Hvordan kan dere tåle å ha det øyet rettet mot hjertet alle deres dager og bli dømt etter det hans rene øye ser i dere? Å, ser dere ikke at saken er tapt for dere? «Gå ikke i rette med meg, din tjener! For ingen som lever, er rettferdig for ditt åsyn» (Sal 143,2).

Å, når hjertet ditt er ubotelig sykt, og hans rene øye alltid gransker det, hva kan du da vente annet enn at han kaster deg i helvete? Å, flykt til Herren Jesus Kristus og finn ly hos ham! Hos ham er det blod som sletter ut syndene du har gjort, og rettferdighet som dekker deg. «Gud, vårt skjold, se hit» (Sal 84,10)!

Lær av dette Kristi underfulle kjærlighet. Han var den eneste som kjente ondskapen hos dem han døde for. Han som ransaker synderes hjerter, døde for dem. Hans øye alene hadde ransaket hjertene deres, ja, det ransaket dem i samme stund som han kom. Han visste hva som bodde i mennesket, og likevel vemmet han seg ikke ved dem – han døde for dem.

Det var ikke for noe godt i mennesket at han døde for mennesket. Han så ikke noe godt. Han ynket seg heller ikke over mennesket og døde for det fordi han så lite synd i hjertet hans. Han er den eneste i hele verden som har sett all den synd som bor i menneskets uutgrunnelige hjerte. Han så helt til bunns i vulkanen, og likevel kom han og døde for mennesket. «I dette er kjærligheten» (1 Joh 4,10)!

Da tollere og syndere kom til ham på jorden, visste han hva som bodde i hjertene deres. Hans øye hadde hvilt på brystet deres hele livet, og han hadde sett alle de lyster og lidenskaper som noen gang hadde ulmet der. Likevel støtte han dem slett ikke bort. Slik er det med dere også. Hans øye har sett alle syndene deres; i de styggeste, mørkeste og svarteste timene dere har levd, hvilte hans rene øye på dere. Likevel døde han for slike som dere, og han innbyr dere til å komme til ham, og han vil slett ikke støte dere ut (Joh 6,37). Amen.

49. Sett din lit til Herren

«Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte, og stol ikke på din forstand!» (*Ordsp* 3,5)

Når en vakt sjel blir ført til Gud og kommer til tro på Jesus, får han for første gang kjenne den rolige og salige sinnstilstanden som Bibelen kaller «fred i troen» (Rom 15,13). Dødens rep hadde omspent ham, og dødsrikets redsler hadde funnet ham, men nå kan han si: «Kom igjen til din ro, min sjel!» (Sal 116,3.7). Når denne himmelen på jorden først blir virkelighet i et bryst som før var fullt av uro, er det ikke rart at den unge troende ofte innbiller seg at han allerede er kommet til himmelen, og at han har tatt farvel med synd og sorg for alltid.

Men akk! Det trengs kanskje ikke mer enn én liten dag før han blir overbevist om at himmelen ennå ikke er nådd. Selv om Rødehavet er tilbakelagt, ligger det fortsatt en vid og hylende ørken foran ham, og mange fiender må overvinnes før sjelen kan gå inn i det landet der det heter: «Hele ditt folk skal være rettferdig» (Jes 60,21).

Så kommer det første pust av fristelse utenfra eller den første fordervelsen som stiger opp innenfra, og det vekker ny og ukjent uro i den troendes bryst. Han har nettopp tatt på seg Frelserens rettferdighet som en brynje, men disse giftige dampene gjør det blanke stålet matt og mørkt. «Akk», roper han, «hva hjelper det meg å bli kvitt alle anklagene for de synder jeg har gjort, når jeg ikke er trygg for å reise nye anklagere i dagene som kommer? Hva hjelper det meg at de gamle syndene er tilgitt, når jeg faller i ny synd ved hvert skritt jeg tar?»

Den unge troende i denne tilstanden er som en reisende midt i en farlig skog. Han er ført til et sted der han for øyeblikket er helt trygg. Han kan høre ulvene hyle bak seg uten den minste frykt, for han er ført inn i en borg, et sterkt tårn, der han er i sikkerhet. Men når han tenker på reisen videre og husker at han fortsatt er midt inne i skogen og langt hjemmefra, akk, da vet han ikke hvordan han skal ta seg fram. Han vet ikke hvilken sti som fører ham rett, og hvilken som fører ham vill.

Da det bortkomne fåret ble funnet av den gode gjeteren, var det trygt i samme øyeblikk, like trygt som om det allerede var inne i kveen. Likevel var det sikkert helt rådløst om hvordan det skulle komme seg tilbake. Det hadde gått så langt bort over fjellene, ned i dalene, over bekkene og gjennom tornekrattet at det forvirrede fåret umulig kunne finne veien tilbake. Derfor står det at den gode gjeteren la det på skuldrene med glede.

Slik er det også med den sjelen som blir funnet av Kristus. Vasket i hans blod kan han kjenne seg like trygg og ha like stor fred som om han allerede var i himmelen. Men når han ser på alle de tusen flokene han har vandret omkring i, de onde vanene og de onde kameratene som legger snarer for ham på alle kanter, akk, da må han rope: «Hvordan skal jeg vandre i en slik verden? Jeg trodde jeg var frelst, men akk, jeg er bare frelst for å gå fortapt igjen!»

Så virkelig og så smertefull er denne tilstanden at noen unge troende faktisk har ønsket å dø for å bli fri for denne pinefulle uroen. Men ordene foran oss viser en langt bedre vei: «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte, og stol ikke på din forstand! Kjenn ham på alle dine veier! Så skal han gjøre dine stier rette» (Ordsp 3,5–6). Dette er et ord i rette tid for den forvirrede troende, og «hvor godt er et ord i rette tid!» (Ordsp 15,23).

1. Hva denne nådegaven er

Først skal vi se hva det er for en nådegave som blir anbefalt her: «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte.»

Da fangevokteren i Filippi ropte: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?», var svaret enkelt: «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst» (Apg 16,30–31). Hans store uro var hvordan han skulle slippe unna vreden fra jordskjelvets Gud, og derfor pekte de ham ganske enkelt på Guds blødende Lam. Han ser på Jesus som gjør alt det vi skulle ha gjort, og lider alt det vi skulle ha lidd. Og mens han ser, blir uroen hans leget, og en søt, himmelsk fred springer fram i ham – troens fred.

Men den som spør i teksten, har allerede den freden som et rettferdiggjort menneske har. Han vil vite hvordan han kan få den freden som et helliggjort menneske har. En ny uro har vokst fram i brystet hans: Hvordan skal han styre sine skritt i verden? Og blir ikke også denne uroen leget, er det å frykte at gleden hans i troen blir sørgelig avbrutt.

Hvor godt kommer da ikke det ordet som straks peker på legemidlet! Og hvor underfullt enkel er ikke evangeliets vei til frelse, når sjelen bare blir bedt om å se på Jesus igjen: «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte.» Da dere kom til oss trette og tyngede av skyld, pekte vi dere på Jesus, for han er «Herren, vår rettferdighet» (Jer 23,6). Når dere kommer til oss igjen og sukker under makten av synden som bor i dere, peker vi dere igjen på Jesus, for han er Herren, vår styrke.

Det er et sikkert tegn på en falsk og uvitende lege for legemet når han gir alle syke den samme medisinen, uansett hva de lider av. Men det er et sikkert tegn på en god og trofast lege for sjelen når han bringer det ene, det eneste legemidlet, den eneste balsam i Gilead, til hver syk og fortapt sjel, uansett hvor langt sykdommen er kommet.

Kristus ble salvet ikke bare til å forbinde dem som har et nedbrutt hjerte, men også til å utrope frihet for de fangne (Jes 61,1). Er det altså godt og klokt å vise den stakkars synderen med det nedbrutte hjertet til Jesus som hans rettferdighet, fordi han ikke har noen mulighet til å rettferdiggjøre seg selv, da må det være like godt og klokt å lede den stakkars troende til å se på Jesus som hans visdom,

hans helliggjørelse og hans forløsning (1 Kor 1,30). Han sukker jo under fordervelsens trelldom og har ingen mulighet til å helliggjøre seg selv.

Du har en gang sett på Jesus som paktens hode, han som bar all vreden og oppfylte all rettferdighet i ditt sted, og det ga deg fred. Vel, se igjen på den samme Jesus som paktens hode, han som ved sin fortjeneste har vunnet gaver for mennesker, ja, Faderens løfte, for å øse det ut over alle sine lemmer. La det også gi deg fred. «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte.»

Du har sett på Jesus på korset, og det ga deg fred i samvittigheten. Se nå på ham på tronen, og det vil gi deg et rent hjerte. Jeg vet bare om én måte en grein kan bli en løvrik, sunn og fruktbærende grein på, og det er ved å bli podet inn i vintreet og bli i det. Slik vet jeg også bare om én måte en troende kan bli et hellig, lykkelig og fruktbart Guds barn på, og det er ved å tro på Jesus, bli i ham, vandre i ham og være «rotfestet og oppbygget i ham» (Kol 2,7).

Og legg merke til at det står: «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte.» Når dere tror på Jesus til rettferdighet, må dere kaste bort alle egne krav på tilgivelse. Deres egen rettferdighet må være som et urent klesplagg i deres øyne (Jes 64,5). Dere må komme tomme, så dere kan gå bort fylt av Jesus.

Slik er det også når dere setter deres lit til Jesus for å få styrke: Da må dere kaste bort alle naturlige forestillinger om deres egen styrke. Dere må kjenne at deres egne forsetter, løfter og lovnader er like udugelige til å demme opp for lidenskapenes strøm som noen strå ville være mot det mektigste fossefall. Dere må kjenne at deres egen fasthet og mandige vilje er like maktesløs mot fristelsens pust som et knekket rør i en orkan – enda vennene så lenge har rost den, og dere selv har vært stolte av den.

Dere må kjenne at dere ikke har kamp mot kjøtt og blod, men mot ånder med veldig makt (Ef 6,12), og at dere er svake som et barn i deres mektige grep. Da, og først da, vil dere av hele deres hjerte sette deres lit til Herren, deres styrke.

Når den troende er svakest, da er han sterkest. Det barnet som best kjenner sin egen hjelpeløshet, overgir seg mest helt i mors armer. Den unge ørnen som gjennom mange fall har lært at den ikke kan fly, lar seg bære på morens mektige vinger. Når den er svak, da er den sterk.

Slik er det også med den troende: Når han gjennom fall etter fall har lært hvor hjelpeløs han er, klamrer han seg med den enkleste tro til Frelserens arm. Han «kommer opp fra ørkenen og støtter seg på sin elskede» (Høys 8,5), og hører med glede ordet: «Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet» (2 Kor 12,9).

2. Tilliten hindrer oss i å stole på vår egen forstand

For det andre skal vi se hvordan denne nådegaven, tilliten, hindrer den troende i å stole på sin egen forstand. «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte, og stol ikke på din forstand!»

Hver sjel som ikke er lært av Guds Ånd, kan nok utbryte: «Dette er harde ord! Hvem kan høre dem?» (Joh 6,60). Det finnes kanskje ingen sannhet som vekker mer harme og motstand i verden enn denne salige sannheten: at de som setter sin lit til Herren av hele sitt hjerte, ikke stoler på sin egen forstand.

Forstanden omfatter her tydeligvis alle de evnene i sinnet som iakttar, vet og dømmer, og som menneskene vanligvis styrer seg etter i verden. Derfor kan det se ganske rimelig ut når verden stempler en egen flokk mennesker som svermere fordi de våger å si at de ikke skal stole på disse evnene til å lede seg i den daglige vandel.

Men verdens motstand kunne vel i det minste dempes noe (om de bare ville høre på oss) hvis de fikk vite at vi aldri nekter å la oss lede av forstanden, selv om vi helt nekter å *stole* på den.

Hver opplyst troende er helt avhengig av Den Hellige Ånds pust og vet at uten Åndens allmektige pust ville forstanden hans bare være et tomt og unyttig maskineri som førte ham inn i mørket og ikke inn i lyset. Likevel følger han forstandens ledelse like nøye og samvittighetsfullt som noe uomvendt menneske kan. Derfor bør ingen som har aktelse for sannheten, si at den som tror på Jesus, legger bort sin forstand og venter på underfull ledelse ovenfra. Sannheten er at han stoler på en guddommelig kraft som opplyser forstanden, og derfor følger han forstandens råd mer samvittighetsfullt enn noe annet menneske.

Når et menneske er kommet til å være i Kristus Jesus, blir han en ny skapning, ikke bare i hjertet, men også i forstanden. Verdenshistorien, misjonshistorien og den enkeltes erfaring viser dette fullt ut. Og det er ikke vanskelig å peke på det vi kan kalle naturlige grunner til denne forandringen.

1. *Når et menneske blir en troende, åpner det seg et nytt og uprøvd felt som forstanden kan trenge inn i*. Riktignok har uomvendte mennesker gransket dypt i Guds vesen, hans styre og hans forløsning. Men det uomvendte mennesket kan aldri se på disse tingene med kjærligheten hos en som selv har del i dem. Derfor kan han slett ikke kjenne dem, for Gud må elskes for å bli kjent. Men forson et menneske med Gud, så springer forstanden fram med en kraft det aldri har kjent før, og det kjenner at «dette er det evige liv»: å kjenne Gud og ham han utsendte, Jesus Kristus (Joh 17,3).

2. *Når et menneske blir en troende, går han inn i alt han gjør, drevet av himmelske lengsler.* Før hadde han bare jordiske grunner til å samle kunnskap. Men nå er det lagt ned i sinnet hans en hellig vitebegjærlighet og en evne til å huske som han aldri hadde før. Han ser med nye øyne på markene, skogene, åsene og de brede, glitrende elvene og sier: «Min Far har skapt dem alle.»

Men om dette er naturlige grunner til forandringen, finnes det én overnaturlig grunn som er større enn alle: Den troendes forstand er ny fordi Guds Ånd nå bor i brystet hans. Han støtter seg på denne allmektige gjesten – setter sin lit til Herren, Ånden, av hele sitt hjerte – og stoler ikke på sin egen forstand.

Hos profeten Hosea blir Åndens gave sammenlignet med dugg: «Jeg vil være som dugg for Israel» (Hos 14,6). Det særlige ved duggen er at den fukter alt der den faller. Den lar ikke ett blad være urørt; det finnes ikke et lite gresstrå som de diamantklare dråpene ikke faller på, og hvert blad og hver stilk på busken er tynget av den dyrebare lasten. Slik er det også med Ånden: Det finnes ikke en evne, en lengsel, en kraft eller en lidenskap i sjelen som Ånden ikke faller på. Han virker gjennom alt, forfrisker, gjenoppliver, fornyer og skaper alt på ny.

Er vi virkelig i Kristus Jesus og blir i ham ved troen, har vi all grunn til å vente at denne overnaturlige kraften virker gjennom forstanden vår. For blir vi ikke ledet av Ånden, hører vi ham ikke til.

Men er det ikke klart som dagen at jo mer helhjertet vi støtter oss på denne kjærlige Ånden, desto mer helhjertet følger vi også forstandens ledelse? Vi stoler ikke på vår egen forstand, for vi støtter oss på nådens og visdommens Ånd, som har lovet å veilede oss til hele sannheten (Joh 16,13) og «styre våre føtter inn på fredens vei» (Luk 1,79). Men vi kaster ikke bort vår egen forstand, for det er bare gjennom den at vi venter Åndens ledelse.

I en mølle der hele maskineriet blir drevet av vann, er gangen i maskineriet avhengig av at vannet strømmer til. Steng vannet av, og maskineriet blir unyttig. Slipp vannet på, og alt får liv og bevegelse. Hele avhengigheten ligger i vannet som strømmer til utenfra. Likevel er det klart at vi ikke kaster bort maskineriet som vannets kraft virker gjennom.

Slik er det også i den troende. Hele mennesket blir båret av Kristi Ånd; ellers hører han ikke Kristus til. Hver dags arbeid er avhengig av at den levende strømmen ovenfra strømmer til hver dag. Steng den av, og forstanden blir en mørk og unyttig klump av maskineri; for Bibelen sier at de uomvendte har en formørket forstand (Ef 4,18). Gi Guds Ånd tilbake, og alt får liv og kraft – forstanden blir en ny skapning. Selv om hele avhengigheten her ligger i Åndens tilførsel, er det likevel klart at vi ikke kaster bort menneskesinnets maskineri, men tvert imot ærer det langt mer enn verden gjør.

Hvor vanskelig det enn kan være å forklare alt dette for verden, er det vakkert å se hvordan selv det enkleste Guds barn virkelig lever etter det.

Tenk om dere kunne høre en enkel troende i husmannsstua ved morgenbønnen! Hvor enkelt han legger seg fram for Gud som fortapt og fordømt og derfor klamrer seg til Jesus, den guddommelige Frelser!

Hvor enkelt han legger seg fram som mørk og uvitende, ute av stand til å finne veien og til å styre føttene, hendene og tungen sin gjennom dagen som kommer! Derfor ber han om at den lovede Ånd må bo i ham, vandre i ham og være som dugg for sjelen hans – og alt dette med inderligheten hos en som ikke vil gå uten velsignelsen. Da ville dere se hvilken hellig forakt et Guds barn kan ha for sin egen forstand som en tilflukt å stole på.

Men om dere igjen kunne følge ham i den daglige vandel, på åkeren og på torget, midt i en ugudelig verden, og se hvor helt han følger ledelsen av et klokt og våkent sinn, da ville dere se hvilken hellig frimodighet et Guds barn kan ha til å bruke de evnene som Gud har gitt ham. Dere ville se den lykkelige foreningen av den dypeste gudsfrykt og det mest samvittighetsfulle strev, og dere ville forstå hva disse ordene betyr: «Sett din lit til Herren av hele ditt hjerte, og stol ikke på din forstand!»

Presbyteriet i Dundee, 1836

50. Ikke den er jøde som er det i det ytre

«*For ikke den er jøde som er det i det ytre. Heller ikke er det omskjærelse, det som gjøres i det åpenbare, på kjødet. Men den som er jøde i det skjulte, han er jøde. Og omskjærelsen er hjertets omskjærelse i Ånden, ikke i bokstaven. En slik har sin ros, ikke av mennesker, men av Gud*» (Rom 2,28–29)

Overfladiskhet er kanskje den synden som henger fastest ved menneskets sinn. Den finnes i hvert bryst og under hver himmel. Den hersker uinnskrenket i hvert naturlig sinn, og den prøver stadig å ta tronen tilbake i hjertet til hvert Guds barn.

Det falne mennesket er «uten forstand». Det har helt falt fra den klarhet og verdighet forstanden hadde i begynnelsen, og fullstendig mistet Guds bilde i kunnskap, som det ble skapt etter (Kol 3,10). Skulle vi søke bevis for dette, ville vi peke på denne ene underlige og urimelige innbilningen som narrer mer enn halve verden til evig fortapelse: at Gud kan finne behag i bare legemlige knefall og ytre tjenester, og at det er mulig å tilbe Gud med leppene mens hjertet er langt borte fra ham (Matt 15,8).

Det er mot denne villfarelsen – den villfarelsen som henger fastest ved menneskeslekten, og fremfor alt ved det jødiske sinn – at Paulus retter disse ordene. Og det er verdt å legge merke til at han ikke engang gir seg til å føre bevis for saken. Han taler med all den bestemthet og myndighet som hører til en som ikke sto tilbake for de fremste av apostlene. Han legger det fram som en slags grunnsannhet som hvert menneske med alminnelig forstand straks må gi sitt ja til, så sant han tenker nøkternt over saken: «For ikke den er jøde som er det i det ytre …»

I denne talen skal jeg ganske kort vise for det første at ytre skikker ikke hjelper det minste til å rettferdiggjøre synderen, og for det andre at ytre skikker aldri kan tre i stedet for helliggjørelsen hos den troende.

1. Ytre skikker rettferdiggjør ikke synderen

I en tidligere tale prøvde jeg å vise flere av de tilfluktsstedene av løgn (Jes 28,17) som den vakte sjelen flykter til før han lar seg overtale til å søke tilflukt i Guds rettferdighet. Og ved hvert av dem så vi at den som omgir seg med gnister han selv har tent, får bare dette fra Guds hånd: å ligge i pine (Jes 50,11).

Først nøyer sjelen seg gjerne med et overfladisk syn på Guds lov og sier: «Alt dette har jeg holdt fra jeg var ung» (Mark 10,20). Men når det blir åpenbart hvor åndelig loven er, prøver han å slippe unna ved å undergrave hele lovens byggverk. Når det ikke går, flykter han til sine dyder fra før for å gjøre opp regnskapet med syndene. Og når heller ikke det går, begynner han å forbedre seg selv for å kjøpe seg fri fra ungdommens dårskap med alderdommens nøkternhet. Akk, hvor forgjeves er ikke alle slike påfunn! Et blindet hjerte finner dem opp, og sjelens ondsinnede fiende driver på.

Men det finnes enda et tilfluktssted av løgn som jeg ikke har beskrevet ennå, og som det vakte sinn ofte griper ivrig etter for å finne fred for samvittighetens svepe og Guds lovs skorpioner: et skinn av gudsfrykt (2 Tim 3,5). Han vil bli et gudfryktig menneske, og det vil vel sikkert frelse ham!

Nå blir hele hans livsførsel forandret. Før forsømte han kanskje de ytre ordningene i gudsdyrkelsen. Han pleide ikke å knele ved sengen sin, han samlet aldri barna og tjenestefolkene om seg til bønn, og han leste aldri Ordet i enrom eller sammen med familien. Han gikk sjelden til Guds hus sammen med «høytidsskaren» (Sal 42,5). Han spiste ikke av det brødet som for den troende er sann mat, og drakk ikke av det begeret som er sann drikke.

Men nå er alle vanene hans snudd om, og hele livet hans har tatt en ny retning. Han kneler og ber også når han er alene. Han leser Ordet regelmessig. Han reiser til og med et alter for morgen- og kveldsoffer i familien sin, og det alvorlige ansiktet hans mangler aldri på den vante plassen i bedehuset. Nå ser han tilbake på dåpen sin med selvtilfreds ro, og han setter seg ned og spiser barnas brød ved Herrens bord.

Venner og naboer legger alle merke til forandringen. Noen gjør narr av den, og andre gleder seg over den. Men én ting er klart: Han er et forandret menneske. Likevel er det langt fra klart at han er et *nytt* menneske eller et *rettferdiggjort* menneske.

Begynner en med all denne kroppslige øvingen før en har ikledd seg Guds rettferdighet, er den bare en annen måte å prøve å grunnlegge sin egen rettferdighet på, så en slipper å gi seg inn under Guds rettferdighet (Rom 10,3). Ja, så forvrengt er forstanden hos den uomvendte at mange holder fast ved en slik legemlig gudsdyrkelse, samtidig som de like trofast holder fast ved en eller annen åpen eller skjult synd. Slike mennesker ser ut til å betrakte de ytre skikkene ikke bare som en soning for synder de har gjort, men som en pris de betaler for å kjøpe seg lov til å synde i tiden som kommer.

Dette ser ut til å ha vært det tilfluktsstedet av løgn som den stakkars samaritanske kvinnen så gjerne ville slå seg til ro i, da den velsignede vandringsmannen satt ved brønnen og vakte all uroen i hjertet hennes med de ransakende ordene: «Gå og rop på mannen din, og kom så hit» (Joh 4,16). Hennes urolige sinn søkte hit og dit etter et skjulested, og fant det. Hvor? I hennes ytre gudstjenesteskikker: «Våre fedre tilba på dette fjellet, og dere sier at Jerusalem er stedet hvor en bør tilbe» (Joh 4,20).

Hun skyver unna den skarpe overbevisningen om synd med et spørsmål om ytre skikker. Hun gjør uroen for sjelen om til uro for stedet der en bør tilbe – om

det skal være Sion eller Garisim. Å, om han bare ville avgjøre det spørsmålet! Om han bare ville si henne på hvilket av disse fjellene Gud bør tilbes, var hun villig til å tilbe hele sitt liv på det utvalgte stedet. Var Sion stedet, ville hun forlate fjellet der hun hørte hjemme, og dra dit og tilbe, så det kunne frelse henne. Å, hvor gjerne ville hun ikke ha funnet en tilflukt her for sin urolige sjel!

Med hvilken guddommelig godhet feide ikke da Frelseren bort dette tilfluktsstedet av løgn med svaret: «Tro meg, kvinne! Den time kommer da dere verken skal tilbe Faderen på dette fjell eller i Jerusalem … Gud er ånd, og de som tilber ham, må tilbe i ånd og sannhet» (Joh 4,21.24).

Med nøyaktig samme hensikt og samme godhet feier Paulus her bort det samme tilfluktsstedet av løgn for hver urolig sjel med disse avgjørende ordene: «For ikke den er jøde som er det i det ytre. Heller ikke er det omskjærelse, det som gjøres i det åpenbare, på kjødet. Men den som er jøde i det skjulte, han er jøde. Og omskjærelsen er hjertets omskjærelse i Ånden, ikke i bokstaven. En slik har sin ros, ikke av mennesker, men av Gud.»

Er det noen av dere som Gud har vekket opp av det naturlige sinns dødelige søvn? Har han trukket forhengene til side og latt sannhetens lys falle på hjertet ditt, så du ser hvordan det virkelig står til med sjelen din? Har han fått deg til å fare forskrekket opp, så du går og gråter og søker Herren din Gud? Har han fått deg til å bytte ut det sorgløse smilet med uroens tårer, og dårskapens høye latter med et bittert rop i nød for sjelen din? Spør du etter veien til Sion, med ansiktet vendt dit (Jer 50,4–5)?

Da ber jeg deg: Vokt deg for å slå deg til ro i dette tilfluktsstedet av løgn! Husk at ikke den er jøde som er det i det ytre. Husk at ingen ytre skikker, ingen bønner, ingen kirkegang og ingen bibellesning noen gang kan rettferdiggjøre deg for Gud.

Jeg vet godt at når uroen for sjelen kommer, kommer også iveren etter nådemidlene. Som den sårede hjorten går bort fra flokken for å bløe og gråte alene, slik går den sjelen som synden har såret, bort fra sine lystige kamerater for å gråte, lese og be alene. Han vil lengte etter det forkynte ord og søke det mer og mer. Men husk: Han finner ingen fred i den forandringen som er skjedd i ham selv.

Når en tørst mann går til brønnen, blir ikke tørsten slukket bare ved at han går dit. Tvert imot blir den større for hvert skritt han tar. Det er det han *øser opp* av brønnen, som slukker tørsten. Slik får dere heller aldri fred bare ved den kroppslige øvingen å sitte under Ordet, men ved å smake Jesus i nådemidlene – hans kjød er i sannhet mat, og hans blod er i sannhet drikke (Joh 6,55).

Blir dere da noen gang fristet til å tro at dere er trygge for evigheten fordi dere har begynt å bruke de ytre ordningene på en annen måte, så husk, ber jeg dere, lignelsen om bryllupsfesten. Mange var kalt, mange var innbudt, men få, få ble funnet med bryllupsklærne på. Mange blir ført inn der nådemidlene er, og leser og hører kanskje med stor interesse og uro om alt det som står ferdig – det som hører Guds rike til.

Men av disse mange er det få som blir overtalt til å avsky sitt eget urene klesplagg og ta på seg bryllupsklærne, Frelserens rettferdighet. Og bare disse få

skal få sitte og ta del i festen, sin Herres glede. De andre skal stå målløse og bli kastet ut i mørket utenfor, der de skal gråte og skjære tenner (Matt 22,12–13).

Dere kan lese i Bibelen og be over den til dere dør. Dere kan sitte under det forkynte ord hver sabbat og gå til nattverd hver gang til dere dør.

Men finner dere ikke Kristus i nådemidlene, åpenbarer han seg ikke for sjelen deres i det forkynte ord, i det brutte brødet og den utøste vinen, og blir dere ikke ført til å klynge dere til ham, se på ham, tro på ham og rope ut i inderlig tilbedelse: «Min Herre og min Gud!» (Joh 20,28) – «hvor stor er hans godhet, hvor stor er hans skjønnhet!» – da er hele den ytre bruken av nådemidlene forgjeves for dere.

Dere er kommet til frelsens brønn, men har gått bort med tom krukke. Og hvor stolte dere enn kan være av den kroppslige øvingen deres nå, skal dere på den dagen få se at den er «nyttig til lite» (1 Tim 4,8), og dere skal stå målløse for Kongen.

2. Ytre skikker kan ikke tre i stedet for helliggjørelsen

Er det vanlig at vakte sjeler søker fred i de ytre skikkene, gjør dem til en Kristus og hviler i dem som det som skal gjøre dem velbehagelige for Gud, så er det like vanlig at de som er ført inn i Kristus og har fred i troen, setter bare ytre skikker i stedet for vekst i hellighet.

Hver troende blant dere vet hvor gjerne det gamle hjertet i dere vil sette prekenhøring og fremsagte bønner i stedet for den troen som er virksom ved kjærlighet (Gal 5,6) og seirer over verden (1 Joh 5,4). Den store grunnen til at den troende ofte blir fristet til dette, er at han *elsker* nådemidlene.

Uomvendte sjeler finner sjelden glede i Kristi ordninger. De ser ingen skjønnhet i Jesus; han har ingen skikkelse og ingen herlighet i deres øyne, og de skjuler sitt åsyn for ham (Jes 53,2–3).

Hvorfor skulle dere da undre dere over at de ikke har glede av å be til ham alltid, prise ham hver dag og kalle ham salig? Hvorfor skulle dere undre dere over at ordet om korset er en dårskap for dem, at hans boliger ikke er elskelige i deres øyne (Sal 84,2), og at de holder seg borte fra forsamlingen (Hebr 10,25)? De har aldri kjent Frelseren og aldri elsket ham. Hvordan skulle de da elske de minnetegnene han har latt etter seg?

Når dere står og gråter ved minnesteinen over en venn som er gått bort, undrer dere dere ikke over at den likegyldige mengden går forbi uten en tåre. De kjente ikke dydene til vennen deres, og de kjenner ikke duften av minnet hans. Slik bryr heller ikke verden seg om bedehuset, dåpsvannet, det brutte brødet og den utøste vinen, for de har aldri kjent hvor herlig Jesus er.

Men med de troende er det helt annerledes. Dere har fått lære av Gud at dere trenger Jesus, og derfor gleder dere dere over å høre Kristus forkynt. Dere har sett hvor skjønn den korsfestede Kristus er, og derfor elsker dere det stedet der han blir «malt for øynene» (Gal 3,1). Dere elsker selve Jesu navn; det er «en utgytt salve» (Høys 1,3). Derfor kunne dere i all evighet stemme i med lovsangen til ham.

Sabbaten, som dere en gang sa om: «Å for et strev!» (Mal 1,13) og «Når er den slutt, så vi kan selge korn?» (Am 8,5), er nå «en lyst» og «ærverdig» (Jes 58,13), den søteste dagen av alle sju. Nådemidlene, som en gang var en kjedelig og kvalmende vane, er nå «grønne enger» og «hvilens vann» (Sal 23,2) for sjelen deres. Og dette er sannelig en velsignet forandring.

Men dere er fremdeles i legemet, himmelen er ennå ikke nådd, og Satan svever like i nærheten. Siden han ikke kan ødelegge Guds verk i sjelen deres, prøver han desto mer å skjemme det ut. Han kan ikke stanse strømmen, derfor prøver han å lede den til side. Han kan ikke drive Guds pil tilbake, derfor prøver han å få den til å gå skjevt og bruke opp kraften til ingen nytte.

Når han ser at dere elsker nådemidlene, og at det er nytteløst å friste dere til å forlate dem, lar han dere elske dem – ja, han *hjelper* dere til å elske dem mer og mer! Han skaper seg om til en lysets engel (2 Kor 11,14). Han hjelper til med å smykke Guds hus, han kaster en forlokkende skjønnhet over gudstjenestene, og han jager dere fra det ene Guds hus til det andre, fra bønnemøter til prekener, fra prekener til sakramenter.

Og hvorfor gjør han alt dette? Bare for at dette skal bli *hele* helliggjørelsen deres – for at de ytre ordningene skal bli alt i alle i kristenlivet deres, og for at dere i iveren etter å ta vare på skallet skal slippe kjernen.

Har Gud gjort den underfulle forandringen med noen av dere at dere har gått fra å avsky hans ordninger til å elske dem? Da ber jeg dere: Våk over hjertet deres med Guds nidkjærhet (2 Kor 11,2). Stans opp i denne stund og se etter om dere ikke i all hast og iver etter nådemidlene har sluttet å jage etter helligheten – den helligheten som nådemidlene uten bare er «en lydende malm eller en klingende bjelle» (1 Kor 13,1).

Jeg har et budskap fra Gud til deg. Det står skrevet: «For ikke den er jøde som er det i det ytre. Heller ikke er det omskjærelse, det som gjøres i det åpenbare, på kjødet. Men den som er jøde i det skjulte, han er jøde. Og omskjærelsen er hjertets omskjærelse i Ånden, ikke i bokstaven. En slik har sin ros, ikke av mennesker, men av Gud.»

Ikke den er kristen som er det i det ytre, og heller ikke er det dåp, det som bare er en ytre vasking av legemet. Men den som er kristen i det skjulte, han er kristen, og den sanne dåpen er hjertets dåp, når hjertet blir renset fra «all urenhet på kjød og ånd» (2 Kor 7,1). En slik har sin ros, ikke av mennesker, men av Gud.

Husk, ber jeg dere, at nådemidlene er midler til et mål. De er trappetrinn som skal føre dere fram til en avsats. Har sjelen din slått seg ned i nådemidlene og sagt: Det er nok? Er dere så fornøyde med at dere kan glede dere over Kristi ordninger, at dere ikke ønsker å nå lenger? Husk ordet som står skrevet: «Dette er ikke noe hvilested» (Mika 2,10).

Ville dere ikke kalle den reisende uforstandig som tok hvert vertshus han kom til, for sitt hjem og slo seg ned der for godt – som begynte å ta husets makelighet og nytelser som sitt alt i stedet for å gjøre seg klar til en hard dagsreise neste morgen? Vokt dere så dere ikke blir denne uforstandige reisende!

Nådemidlene er av Gud ment å være bare vertshus og spisesteder der den som reiser mot Sion, trett av å gjøre det gode og svak i troen, kan ta inn for natten. Når han så er styrket med brød og vin, kan han med ny iver haste videre på hjemveien som på ørnevinger (Jes 40,31).

Ta da med dere denne ene leveregelen, som bygger på disse salige ordene: «For ikke den er jøde som er det i det ytre.» Hjelper det ytre i kristenlivet ditt det indre fram? Får det du hører om Kristus på sabbaten, deg til å vokse og bli mer lik Kristus hele uken? Fører ordene om nåde og glede som du drikker inn i Guds hus, hjertet ditt til å elske mer og hånden din til å gjøre mer? Da, og først da, bruker du Guds ordninger rett.

Det finnes ingen mer ulykkelig bedratt sjel i verden enn den blant dere som i likhet med Herodes hører evangeliet forkynt med glede (Mark 6,20), men som i likhet med Herodes lever i synd. Dere elsker sabbaten, dere elsker Guds hus, dere elsker å høre Kristus forkynt i all hans frie nåde og all hans fylde – ja, dere tror dere kunne lytte i det uendelige, bare Kristus er emnet. Dere elsker å sette dere ned ved sakramentene og minnes deres Herres død. Men er dette alt? Er dette hele helligheten deres? Ender gudsfrykten deres her? Er dette alt troen på Jesus har gjort for dere?

Husk, ber jeg dere, at Kristi ordninger ikke er nytelsesmidler, men nådemidler. Riktignok står det at de som vandrer gjennom tåredalen, «gjør den til en kildevang, og tidlig regn dekker den med velsignelse», men det står også: «De går fram fra kraft til kraft» (Sal 84,7–8).

Våkn da opp, mine venner, og la det ikke lenger bli sagt om oss at gudsfrykten vår er stengt inne i Guds hus og i sabbaten! La oss «øse vann med glede» av disse kildene (Jes 12,3), nettopp for at vi kan vandre gjennom ørkenen med glede og styrke, kjærlighet og håp – velsignet i oss selv og til velsignelse for alle omkring oss.

Og taler vi slik til dem av dere som ikke ser ut til å komme lenger enn til nådemidlene, hva skal vi da si til dem av dere som med livet sitt motsier selve bruken og hensikten med nådemidlene? Er det mulig at dere kan ha glede av verdslighet, forfengelighet, grådighet, stolthet og luksus? Er det mulig at de samme leppene som er så snare til å synge lovsanger eller være med i bønnene, også er snare til å tale ord fulle av svik, ondskap, misunnelse og bitterhet?

Våkn opp, ber vi dere! Hva Satan har i sinne, er vi ikke uvitende om (2 Kor 2,11). For dere har han gjort seg til en lysets engel. Husk at det står skrevet: «Den som mener at han dyrker Gud, og ikke holder sin tunge i tømme, men bedrar sitt eget hjerte, hans gudsdyrkelse er forgjeves. En ren og usmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden» (Jak 1,26–27).

«For ikke den er jøde som er det i det ytre. Heller ikke er det omskjærelse, det som gjøres i det åpenbare, på kjødet. Men den som er jøde i det skjulte, han er jøde. Og omskjærelsen er hjertets omskjærelse i Ånden, ikke i bokstaven. En slik har sin ros, ikke av mennesker, men av Gud.» Amen.

Talt for presbyteriet i Dundee, 2. november 1836

51. Jesu medfølelse med folkemengdene

«*Og Jesus dro omkring i alle byene og landsbyene. Han lærte i synagogene deres og forkynte evangeliet om riket, og han helbredet all sykdom og alle plager. Da han så folket, fikk han inderlig medynk med dem, for de var herjet og forkomne som får uten hyrde. Da sa han til disiplene sine: Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst!*» (Matt 9,35–38)

1. «Da han så dem, fikk han inderlig medynk med dem»

Av Matt 4,23 lærer vi at Jesus arbeidet i Galilea da han først begynte sin tjeneste: «Jesus dro omkring i hele Galilea. Han lærte i deres synagoger, forkynte evangeliet om riket og helbredet alle slags sykdommer og plager blant folket.» Vi får også vite (v. 25) at store folkemengder fulgte ham. Kapittel 5, 6 og 7 gir oss en prøve på hva han lærte og forkynte, kapittel 8 og 9 på hvordan han helbredet. Nå, i vers 35, får vi høre at han hadde dratt gjennom alle byene og landsbyene i Galilea. Han hadde sett det hele, og «da han så folket, fikk han inderlig medynk med dem».

Galilea var på den tiden et tett befolket land. Byene og landsbyene krydde av folk, så landet fikk navnet «hedningenes Galilea», eller det folkerike Galilea. Legg da merke til at det var noe han virkelig så med egne øyne: de overfylte byene, de folkerike landsbyene og mengdene som fulgte ham. Det var synet av alt dette som vakte Frelserens medfølelse. Øyet hans rørte hjertet hans: «Da han så dem, fikk han inderlig medynk med dem.»

1. *Dette viser at Kristus var et sant menneske.* Hele Bibelen viser at Kristus var sann Gud, at «Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud», at han er «Gud over alle ting, velsignet i evighet». Men denne hendelsen viser at han var like sant menneske. Det ligger i menneskets natur å bli overveldet av det en ser. Når du sitter ved peisen en vinterkveld og hører den ubarmhjertige stormen, regnet og sludden som piskes mot vinduet, og du tenker på en vandrer uten hus og hjem, blir hjertet ditt litt rørt. Du sukker litt og sier noen medfølende ord i forbifarten.

Men hvis vandreren kommer til døren din, og du åpner og ser ham, gjennomvåt og skjelvende – da rører synet hjertet. Da strømmer hjertet ditt over av tusen ganger større medfølelse, og du ber ham inn for å sitte foran ilden.

Når du selv blomstrer av helse og hører om en som er syk, blir du litt berørt. Men hvis du går og ser, hvis du løfter klinken, går inn med stille skritt og ser det bleke ansiktet, det matte øyet og brystet som hever seg tungt – da rører øyet hjertet, og medfølelsen din strømmer som en mektig elv. Slik er mennesket, slik går det med oss, og slik var det med Kristus: «Da han så dem, fikk han inderlig medynk med dem.»

En gang førte de ham til graven til en venn han elsket høyt. De sa: «Kom og se!» Og det står skrevet: «Jesus gråt.» En annen gang red han på en eselfole over Oljeberget, høyden over Jerusalem, og ved svingen i veien, der byen plutselig lå foran ham, står det: «Da han kom nær og så byen, gråt han over den.» Slik også her. Han hadde gått rundt i Galileas byer og landsbyer, han hadde sett på de stakkars spredte folkemengdene som skyndte seg mot en fortapt evighet: «Da han så folket, fikk han inderlig medynk med dem.»

La meg tale til de troende. Jesus er deres eldste bror. Han sier til dere, slik Josef sa til brødrene sine: «Jeg er Josef, deres bror.» I all deres trengsel er han i trengsel. For vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår skrøpelighet, men en som er prøvd i alt i likhet med oss, men uten synd.

Noen av dere har små barn som har det vondt og kaster seg i feber. Jesus har medynk med dem, for han var en gang selv et lite barn. Små barn, tar dere imot Jesus som Frelser, kan dere bære alle sorgene deres fram for ham, for Jesus vet hva det vil si å være et lite barn.

Voksne troende, dere kjenner smerten ved tretthet, sult, tørst og nakenhet. Fortell Jesus om det, for han kjente det også. Dere kjenner smerten ved indre tyngsel, et hjerte som synker, «bedrøvet inntil døden», og Guds skjulte ansikt. Jesus kjente det også. Gå derfor til Jesus, så vil han lege alt.

2. *Dette viser at kristne bør gå og se*. Mange kristne nøyer seg med å være kristne for sin egen del, holde evangeliet tett inntil seg, sitte på sitt eget rom og nyte det alene. Slik gjorde ikke Kristus. Det er sant at han gjerne ville være alene. En gang sa han til disiplene: «Kom med til et øde sted … og hvil dere litt!» Ofte var han hele natten i bønn alene i fjellsiden. Men det er like sant at han stadig dro omkring. Han gikk og så, og *da* fikk han medfølelse. Han trakk seg ikke unna for sitt eget kjøtt og blod.

Dere bør ligne Kristus. Ordet deres bør være: «Gå og se!» Dere bør gå og se til de fattige, så vil dere føle med dem. Husk hva Jesus sier til hele sitt folk: «Jeg var syk, og dere så til meg. Jeg var i fengsel, og dere kom til meg.» Bedra ikke dere selv, kjære venner! Det er lett å gi en kald skjerv ved kirkedøren og tro at det er Jesu gudsfrykt. Men «en ren og usmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden».

2. Hva Jesus så

1. *Han så folkemengdene*. Han hadde dratt gjennom de overfylte byene og landsbyene i det folkerike Galilea, og å, hvor mange ansikter han hadde sett! Dette gjorde ham bedrøvet. Det er noe dypt vemodig for en kristen å se ut over en folkemengde. Står en i de travle gatene i en storby og ser strømmen av mennesker flyte videre mot evigheten, legger det seg en forferdelig tristhet over sinnet.

Ja, selv i Guds hus, når en ser ut over den tette mengden av tilbedere, fylles brystet til enhver sann kristen av en medlidende sorg.

Hvorfor er det slik? Fordi de fleste er sjeler som går fortapt. Å, det var dette som fylte Gjenløserens bryst med medfølelse. Av alle de travle menneskene som skynder seg gjennom gatene i byen deres, av alle de yrende mengdene som strømmer ut fra de overfylte fabrikkene deres – akk, hvor få vil stå ved Jesu høyre side!

Ja, for å komme enda nærmere: av de hundrevis som nå sitter foran oss i dette Guds hus – sjeler som er betrodd meg å ha omsorg for – hvor villige og ivrige dere enn er til å høre, hvor få tror vel det budskapet vi bringer? Hvor få vil være min glede og hederskrans på Herren Jesu dag!

Tenk så forferdelig, mine venner, om det er én sjel her som skal gå fortapt – én som i dag er her blant oss med legeme og sjel, frisk og sterk, men som om kort tid skal være blant djevlene og kjenne ormen og flammene og tennenes gnissel. Var det bare én i hele byen, tror jeg det ville være nok til å gjøre sjelen bedrøvet. Men å, sier ikke Bibelen: «Mange er kalt, men få utvalgt»? Da forstår dere hvorfor Jesus fikk inderlig medynk, og dere vil vel aldri mer se ut over en folkemengde uten at den samme følelsen stiger opp i brystet deres.

2. *Han så folkemengdene herjet*. Kanskje av sult – stakkars svake, skrøpelige mennesker! Det er noe dypt gripende ved å se svake mennesker når de er uomvendte. Hva ville en edderkopp være om den ble kastet inn i en av de store masovnene deres? Den ville være som ingenting – så svak, så elendig, så ute av stand til å stå imot den brennende flammen. Akkurat slik var synet Jesus så: stakkars skrøpelige mennesker som var utmattet av mangel på mat, og som likevel gikk til grunne av mangel på kunnskap.

Og han tenkte: Akk, kan de ikke engang bære litt legemlig savn, hvordan skal de da bære min Fars vrede, når jeg tråkker på dem i min vrede og tramper dem i stykker i min harme? Å, ikke rart Jesus var bedrøvet!

Tenk på dette, dere som er svært svake og skrøpelige og ikke tåler sult eller litt sykdom. Tenk hvor hjelpeløs du er i feber, når du trenger noen til å snu deg i sengen. Hvordan skal du da tåle å dø uten Kristus og falle i den levende Guds hender? Kan du ikke kjempe mot Gud nå, hvordan tror du da at du skal kjempe mot ham når du er død?

3. *Han så dem spredt*. Når sauene er drevet bort fra kveet, går de ikke samlet i en flokk, men blir spredt utover fjellene. De løper hver til sin vei. Dette var det Jesus så i folkemengdene: de var alle spredt og vendte seg hver til sin vei. I byene og landsbyene så han mennesker som jaget etter hver sine ting. Én flokk jaget etter penger og gjorde dem til sitt høyeste gode. De slet natt og dag med arbeidet sitt, men fikk ikke glede av pengene de tjente. En annen flokk jaget etter fornøyelser – dansen og sangen, fløyten og trommen.

En annen flokk jaget etter gleden ved drikkelag. Buken var deres gud, og de satte sin ære i sin skam. Som blodiglen sa de: «Gi! – og Gi!» Enda en flokk jaget etter ting som var mørkere og mer avskyelige, slike som det er en skam bare å tale om. Jesus så alt – alles hjerter – og han fikk medfølelse fordi de alle var

spredt slik og ingen søkte Gud. Legg merke til at Jesus ikke var vred. Jesus truet ikke. Jesus fikk inderlig medynk.

La meg tale til de uomvendte. Dere er spredt slik, hver til sin vei. Hver av dere har sin yndlingsvei i livet, sin egen lille sti. Dere går alle forskjellige veier, og likevel går alle bort fra Gud. Jeg vet ikke hva hjertet ditt elsker mest, men dette vet jeg: Du elsker å gå bort fra Kristus og fra Gud. Kristi øye hviler på dere alle, på livet deres og hjertet deres. Han kjenner hvert skritt dere har tatt, hver synd dere har gjort, og hver lyst som hersker i hjertet deres.

Hans øye hviler nå på denne forsamlingen. Jeg vil stille dere et spørsmål: Hva føler Jesus når han ser på deg? Noen vil si vrede, noen vil si hevn. Hva sier Bibelen? Medfølelse. Kristus har medynk med deg, han vil ikke at du skal gå fortapt. Å, Jesu ømme medlidenhet! Hvor ofte ville han ikke samle deg, som en høne samler kyllingene sine, men du ville ikke.

4. *Som får uten hyrde*. Dette var det tristeste av alt. Når sauene er drevet bort fra kveet og ligger utmattet og spredt på fjellene, er synet slett ikke så smertefullt så lenge det finnes en flokk hyrder som leter etter de bortkomne og fører dem tilbake til kveet. Men når det er sauer som ikke har noen hyrde, da står det håpløst til. Slik var det med folket i Galilea på Kristi tid. Hadde de hatt hyrder etter Guds eget hjerte, ville det ikke stått så ille til med dem. Men de var som får uten hyrde. Dette gjorde Jesus bedrøvet.

Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid. Slik han dro gjennom Galileas byer og landsbyer og så ut over folkemengdene, slik drar han nå gjennom byene og landsbyene i vårt eget elskede land. Og å, fikk hans hjerte inderlig medynk med tusenene i Galilea, så må det sannelig briste av den dypeste medlidenhet med titusenene i Skottland.

Det kan være noen av dere som kan se kaldt og likegyldig på de femti tusen i Edinburgh som aldri går over terskelen til Guds hus. Det kan være noen av dere som uberørt kan høre om de åtti tusen i Glasgow som verken kjenner salmesangens toner eller bønnens røst. Det kan være noen av dere som kan se på fabrikkfolket i deres egen by, på ansiktene som er herjet og merket av last. Tusenvis av dem viser med klærne sine, med hele framferden og med åpenlyst ugudelig liv at de er helt fremmede for budskapet om en Frelser som blir forkynt.

Noen av dere kan se på dem uten å felle en eneste tåre av medlidenhet, uten å kjenne en eneste bønn stige opp på leppene. Men det er Én over disse himlene som har et hjerte som banker i brystet ved synet av dem. Og kunne det finnes tårer i himmelen, ville den ømme Frelseren gråte, for han ser folkemengdene herjet og spredt, og å, verst av alt, som får uten hyrde.

Noen av dere har ingen medfølelse med folkemengdene. Noen av dere tenker at vi har prester nok. Se her hvor ulik Kristus du er! Du har ikke Kristi Ånd i deg, du hører ham ikke til.

Noen av dere kjenner Herren Jesus og skjelver for hans ord. Lær i dag å ha samme sinn som Jesus: «La dette sinn være i dere, som òg var i Kristus Jesus.» Kristus hadde medfølelse med folkemengdene – å, vil dere ikke ha det? Kristus ga seg selv for dem – hva vil dere gi? Sannelig skal steinene i dette huset stå fram

mot dere på dommen og fordømme dere, om dere ikke ligner Kristus i dette: «For intet har dere fått det, for intet skal dere gi det.»

3. Hjelpen

1. *Flere arbeidere*. «Høsten er stor, men arbeiderne få.» Kristus så på byene i Galilea som en veldig høst, åker etter åker moden for sigden. Han og apostlene hans var som en liten flokk høstfolk. Men hva er de mot en slik høst? Det modne kornet vil bli rystet så kornene faller på jorden før det kan skjæres og samles inn. Derfor sier Kristus: «Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst!»

Det er en slående likhet mellom vår tid og Kristi tid. For det første er byene og landsbyene våre overfylte som i Galilea, og den lille flokken av trofaste prester er sannelig ingenting mot en slik høst. For det andre er folket villig til å høre. Overalt der Guds menn er blitt sendt, har folkemengder samlet seg om dem, ivrige etter å høre det evige livs ord. Høsten er moden og klar til å samles inn.

Å, si da ikke at dette er en plan mennesker har funnet på! Si ikke at vi vil gjøre prestene rike, si ikke at vi søker vårt eget. Vi gjør det Kristus ber oss om: «Be høstens herre!»

2. *Arbeidere sendt av Gud.* For det første viser dette at vi bør søke ordinerte prester, menn som er sendt ut, ja, drevet ut av Gud. Noen velmenende mennesker er fornøyd bare vi kan få vanlige kristne, eller menn som ikke er ordinert, til å gjøre arbeidet i tjenesten. Dette er en dyp snare som Satan leder gode menn inn i.

Vitner ikke hele Bibelen at «ingen tiltar seg selv denne æren, men han blir kalt av Gud, likesom Aron»? Og «slik ga heller ikke Kristus seg selv den ære å bli yppersteprest». Ve dem som løper uten å være sendt! Ussa mente det godt da han ville holde arken oppe, og likevel døde Ussa for det.

For det andre: omvendte prester. Kan ikke menn løpe uten et ytre kall, så langt mindre uten et indre kall. Det var prester i mengder på Kristi tid. På hvert gatehjørne kunne du ha møtt dem. Men de var blinde veiledere for blinde. Slik kan også vi få mange prester blant oss og likevel være som får uten hyrde.

Å, dere som kjenner Kristus og elsker ham, dere Jakobs-sjeler som kjemper med Gud helt til morgenen gryr – kjemp med Gud om dette! Gi ham ikke ro før han gir det.

Jeg har en søt visshet i mitt eget bryst om at hvis vi holder fram i tro og bønn og bygger opp igjen Guds altere som ligger øde, så vil Gud høre sitt folks rop. Han vil gi dem lærere etter sitt eget hjerte, og vi skal ennå få se dager som aldri før har lyst over Den skotske kirke – dager da lærerne våre ikke lenger skal skjule seg i krokene, da den store Hyrden selv skal velsigne brødet og gi det til underhyrdene, og de skal gi det til folkemengdene, og alle skal spise og bli mette.

St. Peter's, 12. november 1837

52. Kristi kjærlighet til kirken

«*Dere menn: Elsk deres hustruer, likesom også Kristus elsket menigheten og ga seg selv for den, for å hellige den ved å rense den ved vannbadet i Ordet, slik at han kunne stille menigheten fram for seg i herlighet, uten flekk eller rynke eller noe slikt, men at den kunne være hellig og ulastelig*» (Ef 5,25–27)

I dette skriftstedet lærer apostelen, under Åndens ledelse, hustruer og ektemenn hvilke plikter de har mot hverandre. Hustruene pålegger han underordning, at de i kjærlighet gir etter for mennene sine i alt som er rett. Mennene pålegger han kjærlighet, og han stiller det høyeste av alle forbilder fram for dem: Kristus og hans menighet.

1. Kristi kjærlighet til sin menighet

1. *Det han elsker.* Det er menigheten – alle som er utvalgt, vakt, troende, rettferdiggjort, helliggjort og herliggjort, alle som til slutt blir frelst, alle som skal stå sammen med Lammet, de hundre og førtifire tusen gjenløste, sett under ett som den lysende skaren. Menigheten er alle som er vakt og ført til Kristus, alle som skal sitte til bords ved bryllupsmåltidet.

Jeg tror at Jesus hadde medfølelse med hele verden. Han vil ikke at noen skal gå fortapt. Han vil at alle mennesker skal bli frelst. Han gråt over dem som til slutt skal gå fortapt. Likevel var det menigheten han elsket *på en særlig måte*. Han elsket menigheten. Før verden ble til, hvilte øyet hans på dem med en særlig ømhet. Ofte sa han: «Disse skal en gang sitte med meg på min trone», eller når han leste navnene deres i sin livsens bok: «Disse skal en gang gå med meg i hvite klær.»

Da de levde i synd, var øyet hans på dem. Han ville ikke la dem dø og falle i helvete: «Jeg har mye folk i denne byen.» Jeg er ikke i tvil om, brødre, at Kristus nå merker ut noen av dere som ennå er uten Kristus, til å bli hans egne. Da de kom til Kristus, lot han kjærligheten sin strømme ut over landet der de bodde, så det ble et herlig land. Øyet hans hviler på de husene i denne byen der hans juveler bor. Kristus elsker noen gater langt mer enn andre, noen flekker på jorden er ham langt kjærere enn andre.

Kristus elsket sin menighet. Herren Jesus er som en mann på sjøen som elsker stedet der hans kjære hustru bor: «Se, i begge mine hender har jeg tegnet deg» (Jes 49,16). I ett og samme hus elsker han noen langt mer enn andre. Noen

rom er Kristus kjære; der er han ofte til stede, der hånden hans ofte ligger på døren: «Lukk opp for meg, min søster, min kjæreste!»

2. *Menighetens tilstand da han først elsket den*. For det første var de alle under Guds forbannelse, under fordømmelse, utsatt for Guds rettferdige vrede, og de hadde ikke fortjent annet enn vrede. Det ser vi av at «han ga seg selv for den». Menigheten hadde ingen medgift som kunne trekke Jesu kjærlighet til seg – bare vreden og forbannelsen. For det andre var den uren. Han måtte jo «hellige den ved å rense den». Den var uhellig innvendig, i opprør mot Gud, uten skjønnhet i Jesu øyne: Jeg er svart, flekket og rynket.

For det tredje var det ingenting som kunne trekke Kristi kjærlighet til seg, ingenting han kunne beundre hos dem. Han beundrer alt som ligner hans Far. Fra evighet hadde han skuet sin Far og var henrykt over hans skjønnhet. Men hos dem så han ingenting av dette, ikke ett trekk, ingen skjønnhet i det hele. Mennesker elsker der de ser noe de kan sette pris på. Kristus så ingenting slikt.

For det fjerde var det alt hos dem som kunne støte kjærligheten hans bort: «Du som ligger der i ditt blod», kastet ut, avskyelig (Esek 16). Men nettopp da elsket han dem. Svart og uten ynde: «I kjærlighet dro du min sjel ut fra ødeleggelsens grav.» For det femte elsket han ikke i uvitenhet. Mennesker elsker ofte uten å kjenne den andres sanne karakter, og angrer etterpå. Men slik er det ikke med Kristus. Han kjente vekten av syndene deres og dypet i det onde hjertet deres.

Ingenting er mer forunderlig enn Kristi kjærlighet. Lær at Kristi kjærlighet er av fri nåde! Den kan ikke kjøpes. «Om noen ville gi alt han har i sitt hus for kjærligheten, ville han bare bli foraktet» (Høys 8,7). Alle grunnene sine hentet han fra seg selv: «Jeg visste at du er hard.» Du har ingen grunn til å rose deg. Han elsket deg fordi han elsket deg, ikke for noe i deg. Å, for en svart sjel du var da Kristus satte sin kjærlighet til deg!

3. *Hvor stor denne kjærligheten er*: «*Han ga seg selv*». Dette er en kjærlighet uten like. Kjærlighet kjennes på det offeret den vil bære. I en rus av forelskelse ville Herodes gi bort halve riket sitt. Vil du ikke ofre noe, elsker du ikke. Av dette ser vi at mennesker ikke elsker Kristus: De vil ikke ofre noe for ham. De vil ikke slippe en lyst, en lek eller en kamerat for Kristus. «Ingen har større kjærlighet enn denne.»

Men Kristus ga *seg selv*. Tenk hvem han ga! Hadde han skapt ti tusen millioner verdener og gitt dem bort, ville det vært stor kjærlighet – det samme om han hadde gitt en million engler. Men han ga englenes Herre, verdenes Skaper: «Se, jeg kommer.» Han ga himmelens perle. Å, hvem han ga! Jesus, han som er bare herlighet!

4. *Hva han ga seg selv til.* Han ga seg selv til å bli satt i deres sted, til å bære deres vrede og forbannelse og til å lyde for dem. Vi kommer aldri til å fatte hvor stor denne gaven er.

Han ga seg selv til å bære menighetens skyld. Det finnes ingen mer forferdelig byrde enn skyld, selv om det ikke følger vrede med. For Jesu hellige sjel var den en forferdelig byrde. Han ble gjort til synd: «Mine misgjerninger har grepet meg, så jeg ikke kan se» (Sal 40,13). «Mine misgjerninger stiger over mitt hode,

de er som en stor byrde, de er altfor tunge for meg» (Sal 38,5). Han led korset uten å akte vanæren. Han la sin sjel under deres skyld, skam og spytt og tidde som et lam.

Han ga seg selv til å bære deres vrede. En salig sjel krymper seg for lidelse. Spør en som alltid har levd i Guds kjærlighet, hva han ville ta for å kaste seg ut av denne kjærligheten – bære like mye vrede som han nå bærer kjærlighet, og få lynet i stedet for solskinnet. Ikke for ti millioner verdener! Men dette gjorde Jesus. Han ble en forbannelse for oss: Øs den ut over meg! Se hvordan han vek tilbake for den i hagen. Likevel drakk han den.

«Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var» fiender (Rom 5,8.10). Be om å få kjenne Kristi kjærlighet. Den er et veldig hav uten bunn og uten strand. I det brutte brødet skal dere få se den framstilt slik at et barn kan forstå det: «Dette er mitt legeme, som brytes for dere», «dette er mitt blod … som utgytes for mange». (*«Det er som om et barn kunne ta jordkloden, land og hav, i sine to korte armer.» Samuel Rutherford*)

2. Hans hensikt i tiden

Vers 26. Kristi verk med en sjel er ikke ferdig når han har ført den til tilgivelse og vasket den i sitt eget blod. Å nei! Den beste halvdelen av frelsen står igjen, hans store verk, helliggjørelsen.

1. *Hvem som gjør det*. Det er han som ga seg selv for menigheten, Lammet som ble slaktet. Gud reiste sin Sønn Jesus opp og sendte ham «for å velsigne dere» ved å vende hver og en av dere bort fra deres misgjerninger. Han er «opphøyet ved Guds høyre hånd, og av Faderen har [han] fått Den Hellige Ånd, som var lovt», og han utøser Ånden. Bare den hånden som ble gjennomboret, kan skape sjelen på ny.

Mange leter etter helliggjørelsen på feil sted. De tar imot tilgivelsen fra Kristus og støtter seg så på seg selv, sine egne løfter og slikt, for å bli hellige. Å nei! Du må gripe den hånden som ble gjennomboret, støtte deg på den armen som ble strukket ut i pine, støtte deg på den elskede, slik bruden kommer opp fra ørkenen. Du kunne like gjerne holde solen oppe på dens vei som å hellige deg selv. Det trengs guddommelig kraft. Tre har del i det: Faderen, for dette er hans vilje, Sønnen, for han er hyrde for alle han frelser, og Den Hellige Ånd.

2. *Midlet*: «*Ordet*». Jeg tror han kunne hellige uten Ordet, slik han skapte englene og Adam hellige, og slik han helliggjør spedbarn som ennå ikke har fått øret åpnet. Men jeg tror at han hos voksne aldri vil gjøre det uten ved Ordet. Når Jesus helliggjør, skjer det ved at han skriver Ordet i hjertet: «Hellige dem i sannheten!»

Når en mor ammer barnet sitt, bærer hun det ikke bare på armene, men legger det til brystet og gir det melk fra sitt eget bryst. Slik gjør også Herren. Han holder ikke bare sjelen, men nærer den med Ordets melk. Bibelens ord er rett og slett Guds hjertes åndedrag. Med dem fyller han hjertet for å gjøre oss lik Gud.

Når du er mye sammen med en venn og hører ordene hans, blir du litt etter litt forandret av dem til å ligne ham. Slik blir du også helliggjort når du går sammen

med Kristus og hører ordene hans. Å, det er noen jeg kunne se hører Kristus til, for de har den samme søte pusten!

Dere som ikke leser Bibelen, kan ikke bli lik Gud – dere kan ikke bli frelst. Dere er ikke til å frelse. Dere kan bli lik djevelen, men aldri lik Gud. Å, troende, sett høy pris på Ordet!

3. At *det er visst*. Noen er redde for at de aldri skal bli hellige: «Jeg kommer til å falle for synden min.» Men du *skal* bli gjort hellig! Det var for dette Kristus døde. Dette var det store målet han hadde for øye, dette var det han så: å bygge en hellig menighet av en hel verden av fortapte syndere, å rive bråter ut av ilden og gjøre dem til rettferdighetens trær, å velge ut stakkars svarte sjeler og gjøre dem til fagre brødre og søstre rundt sin trone. Kristus kommer ikke til å miste dette målet.

Se da opp, og vær ikke redd! Han gjenløste deg for å gjøre deg hellig. Om du så hadde en million verdener mot deg, skal han gjøre det: «Han er trofast som kaller dere, han skal òg gjøre det.»

3. Hans hensikt i evigheten

Hensikten er todelt.

1. *Fullkommenheten*: «i *herlighet*». Nå er de troende sørgelig ufullkomne. De er kledd i den fullkomne rettferdigheten, og den blir ikke klarere der oppe. Men de er ikke fullkomment hellige. De sørger over et syndelegeme, over flekker og rynker. De er heller ikke fullkomment lykkelige. Ofte blir de knust, bølgene går over dem, de er som månen som vasser gjennom skyene. Men de skal bli fullkomment herlige. Fullkomne i rettferdighet: hvite kapper, vasket i Lammets blod. Fullkomne i hellighet: fylt av Den Hellige Ånd. Fullkomne i lykke: Dette skal skje. Det står alt i pakten.

2. *Han skal stille den fram for seg selv.* Han skal være både far og brudgom. Han har kjøpt de gjenløste, og han skal gi dem bort til seg selv. Den troende skal komme ham helt nær og skue Kongen i hans herlighet. De troende skal leve fortrolig med ham, gå med ham og tale med ham. Den troende skal være ett med ham: «Alt mitt er ditt.»

St. Peter's, januar 1841 (nattverdstale)

53. Kristus ble fattig for syndere

«*For dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde, at han for deres skyld ble fattig da han var rik, for at dere ved hans fattigdom skulle bli rike*» (2 Kor 8,9)

I disse ordene blir vår Herre Jesu Kristi forunderlige nåde stilt fram for dere. I det brutte brødet og den utøste vinen skal dere i dag se det samme stilt fram for øynene. I dag skal Jesus Kristus males for øynene deres som korsfestet. Det er det synet i hele verden som vekker mest. Å, be om at mange trygge syndere i dag må bli ført til å skue opp til ham som de har gjennomstunget, og sørge!

Det er det synet i verden som gir mest fred. Å, be om at Den Hellige Ånd må bli utøst over vakte sjeler, så de kan se på en korsfestet Jesus og bli frelst! Det er det synet i verden som helliggjør mest. Å, be om at alle Guds barn må se på denne nådige Frelseren til de blir forvandlet til hans bilde!

1. Herren Jesus var rik

Rikdommen det tales om her, er ikke den rikdommen han nå har som Mellommann, men den rikdommen han hadde hos Faderen før verden ble til. Han var full av all rikdom.

1. *Han var rik på alle skapningers kjærlighet og tilbedelse*. Alle hellige skapninger elsket og tilba ham. Det ser vi i Jes 6: «Jeg så Herren sitte på en høy, opphøyet trone, og slepet av hans kåpe fylte templet. Serafer sto omkring ham. Seks vinger hadde hver. Med to dekket han ansiktet, med to dekket han føttene, og med to fløy han. Og den ene ropte til den andre og sa: Hellig, hellig, hellig er Herren, hærskarenes Gud! All jorden er full av hans herlighet. Dørpostenes fester bevet ved røsten av dem som ropte, og huset ble fylt med røk.» Johannes (12,41) sier oss: «Dette sa Jesaja fordi han så hans herlighet, og talte om ham.»

Fra evighet var det Guds vilje at alle skapninger skulle ære Sønnen slik som de ærer Faderen. De mest lysende serafene bøyde seg for ham. De høyeste englene hadde sin største glede i alltid å se hans ansikt. Han var deres Skaper: «For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, enten det er troner eller herredømmer eller makter eller myndigheter. Alt er det skapt ved ham og til ham» (Kol 1,16). Derfor er det ikke rart at de uten opphold øste ut sin tilbedelse for ham.

Det er stor glede i å bli elsket av én hellig skapning, det fyller hjertet med sann glede. Men *hver* hellig skapning elsket Je sus av hele sitt hjerte og all sin kraft. Dette var en del av hans rikdom, en del av hans uendelige glede.

2. *Han var rik på Faderens kjærlighet*. Det ser vi i Ordsp 8,22.30: «Herren hadde meg i eie som begynnelsen av sin vei, før sine gjerninger i gammel tid … da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn.» Å bli elsket av Gud er den sanneste av all rikdom. Skapningenes kjærlighet er en fattig kjærlighet og kan snart dø, men Guds kjærlighet dør aldri og forandres aldri. Skapningene kan elske oss uten å kunne hjelpe oss, men Guds kjærlighet er en del som metter.

Men ingen har noen gang fått nyte Guds kjærlighet slik Jesus gjorde. Riktignok er Guds kjærlighet til de hellige englene uendelig, og Jesus sier i Joh 17,26 at Faderen elsker de troende med den samme kjærligheten som han elsker Kristus med: «for at den kjærlighet som du elsket meg med, skal være i dem». Likevel er det en uendelig forskjell mellom de troende og Kristus: De kan bare romme noen få dråper av Guds kjærlighet. De er bare kar, og de kan ikke lukke munnen vidt nok opp. Men Jesus kunne romme hele det uendelige havet av Guds kjærlighet.

I Sønnen var det en som var verdig til Faderens uendelige kjærlighet. Og var Faderens kjærlighet uendelig, så var også Sønnens hjerte uendelig. Fra evighet strømmet det uendelig kjærlighet fra Faderens hjerte inn i Sønnens hjerte: «Faderen elsker Sønnen» – «jeg frydet meg alltid for hans åsyn». Dette var Herren Jesu største rikdom, hans sjels uendelige skatt.

Har et menneske Guds kjærlighet, kan han godt mangle alt annet. Om han mangler mat og klær og ligger full av sår ved den rike mannens port som Lasarus, så er han likevel virkelig rik når han ligger i Guds kjærlighet. Hvor mye mer var da Guds elskede Sønn, Faderens enbårne, rik i den kjærligheten Faderen hadde øst ut over ham i full monn fra evighet!

3. *Han var rik på makt og herlighet*. Han var Skaperen av alle verdener: «Uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til.» Han holdt alle verdener oppe: «Alt består ved ham» og holdes sammen av ham. Alle verdener var derfor hans rike, han var Herre over alt.

Han kunne si: «For meg tilhører alle dyr i skogen, dyrene på fjellene i tusentall. Jeg kjenner alle fjellenes fugler, og alt som rører seg på marken, er mitt. Om jeg var sulten, ville jeg ikke si det til deg, for min er jorden og alt som fyller den» (Sal 50,10–12). Alle land sang høyt for ham, havet bruste hans pris, sedrene bøyde seg i ydmyk tilbedelse for ham.

Ja, han kunne si: «Alt det som Faderen har, er mitt» (Joh 16,15). Og han kunne tale til sin Far om den herlighet han hadde hos ham før verden ble til. All makt, herlighet, rikdom og salighet som Faderen hadde, bodde i samme fylde i Sønnen. For han var i Guds skikkelse og holdt det ikke for et røvet bytte å være Gud lik. Slik var Herren Jesu rikdom.

Å, brødre, kan dere overlate frelsen deres til en slik? Dere hører at det var han som tok på seg å være syndernes borgen, og som døde for dem. Kan dere overlate sjelen deres i hendene på en slik? Å, når et så rikt og herlig vesen tar seg av oss, skal han sannelig ikke bli utmattet eller knekket «før han får grunnlagt retten på jorden. Og på hans lov venter fjerne kyster».

2. Kristus ble fattig

Han var i Guds skikkelse og holdt det ikke for et røvet bytte å være Gud lik, men uttømte seg selv – *ekenosen* (ἐκένωσεν, «tømte») – idet han tok en tjeners skikkelse på seg, da han kom i menneskers liknelse. Og da han i sin ferd var funnet som et menneske, fornedret han seg selv og ble lydig til døden – ja, døden på korset. Han ble fattig i alt det han hadde vært rik på.

1. *Ved sin fødsel.* For det første la han fra seg skapningenes tilbedelse. Han forlot halleluja-ropene i himmelen for krybben i Betlehem. Ingen engel bøyde seg for den lille Frelseren, ingen seraf dekket ansiktet og føttene for ham. Verden kjente ham ikke. Noen få hyrder fra markene ved Betlehem kom og knelte for ham, og vismennene så og tilba den lille Kongen, men de fleste foraktet ham. Hans mor «svøpte ham og la ham i en krybbe, fordi det ikke var rom for dem i herberget». «Han ble fattig.»

For det andre forlot han Guds kjærlighet. I samme øyeblikk som barnet ble født, ble det borgen for en skyldig verden. Han ble «født av en kvinne, født under loven». Loven grep fatt i ham alt som spedbarn, fordi han var vår borgen. Fra krybben til korset bar han manges synder. Derfor sier han: «Elendig er jeg og døende fra ungdommen av. Jeg bærer dine redsler, jeg må fortvile» (Sal 88,16). Å, for et omskifte – fra den uendelige gleden i Farens kjærlighet til elendigheten og redselen under Farens vrede! «Han ble fattig.»

For det tredje forlot han den makt og herlighet han hadde. Han som ikke manglet noe, ble et hjelpeløst lite barn som manglet alt. I stedet for å si: «Om jeg var sulten, ville jeg ikke si det til deg», trengte han nå melk fra sin mors bryst. I stedet for å holde verdener oppe med sin arm trengte han nå selv å bli båret – svøpt og lagt i en krybbe, vernet av en mors ømme øye. «Han var rik og ble fattig.»

2. *I sitt liv.* Han som ble tilbedt av himmelens myriader, ble ringeaktet. Få trodde på ham. De kalte ham storeter, vindrikker og forfører. En gang ville de styrte ham utfor stupet, ofte la de planer om å drepe ham. Han som før fikk Guds fulle kjærlighet, fikk nå hans fulle vrede. Skyen over sjelen hans ble mørkere for hver dag. Mange av denne verdens fjell og daler ga gjenlyd av hans rop og bitre angst. Getsemane ble vannet med hans blod.

Han som hadde alt som sitt rike, manglet nå alt. Noen kvinner tjente ham med det de eide (Luk 8,3). Han hadde ikke penger til tempelskatten, og en fisk i sjøen måtte bringe den til ham (Matt 17,27).

Skapningene han hadde laget, hadde en varmere seng enn han: «Revene har huler, og himmelens fugler har reder, men Menneskesønnen har ikke det han kan helle sitt hode til» (Matt 8,20). De gikk hjem, hver til sitt – Jesus gikk ut til Oljeberget.

En annen gang, står det, lå han og sov på en pute mens de seilte. En annen gang satt han trett ved brønnen og sa: «Gi meg å drikke!» Han som var Gud over alle ting, velsignet i evighet, kunne si: «Jeg er en orm og ikke et menneske.» «Han ble fattig.»

3. *I sin død ble han fattigst av alt.* For det første: En gang var ørene hans fylt av englenes hellige sanger, deres rene lovsang: «Hellig, hellig, hellig!» Nå fylles

ørene hans av skapningenes rop: «Ikke ham, men Barabbas!» «Korsfest, korsfest ham!» En gang dekket alle ansiktet for ham. Nå håner rådsherrene ham, soldatene spotter ham, røverne spotter ham. De vrenger munnen, de rister på hodet, de gir ham eddik å drikke. Ja, «han ble fattig».

For det andre: En gang elsket Gud ham uten en sky imellom. Nå falt ikke en eneste stråle av Guds kjærlighet på sjelen hans, men i stedet en strøm av uendelig vrede. Han som en gang sa: «Herren hadde meg i eie … jeg var hans glede dag etter dag», ropte nå: «Elo'i, Elo'i, lama sabaktani?» Å, dette var sannelig fattigdom!

For det tredje: En gang ga han tallløse verdener tilværelse, han ga liv til alle – han var livets høvding. Men nå bøyde han sitt hode og oppga sin ånd. Han la seg ned i graven blant ormene. Han ble en orm og ikke et menneske.

Å, dette er det som blir stilt fram for dere i brød og vin i dag: Guds Sønn ble fattig. Han tar enkelt brød for å vise dere at det er en fattig mann som blir stilt fram for dere, brutt brød for å vise at han er en korsfestet Frelser. Å, syndere, mens dere ser på disse enkle tegnene, så husk lidelsene til ham som var herlighetens Herre, og som døde for syndere: «Gjør dette til minne om meg!»

3. Hvorfor?

«For deres skyld, for at dere ved hans fattigdom skulle bli rike.»

De han gjorde det for: «for deres skyld». Korint var en av de mest ugudelige byene som noen gang har vært på jorden. Den lå mellom to hav, så overdådigheten strømmet inn fra øst og fra vest. Disse korinterne var blitt frelst fra de dypeste vederstyggeligheter, slik vi ser av 1 Kor 6,11: «Slik var det en gang med noen av dere.» Og likevel var det for slike at herlighetens Herre ble fattig – «for deres skyld». På samme måte skriver Paulus til romerne (5,6): «For mens vi ennå var maktesløse, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige.»

Å, se hvilke navn de får som Kristus døde for: «maktesløse» – ute av stand til å tro eller tenke en rett tanke; «ugudelige» – de lever som om det ikke fantes noen Gud; «syndere» – de bryter Guds hellige lov; «fiender» – de hater og står mot en hellig og kjærlig Gud.

Å, brødre, dette er et godt budskap for de mest ugudelige mennesker! Er det noen av dere som føler at dere er som et dyr for Gud, eller bare synd tvers igjennom, som en djevel? Noen av dere har levd i Korints vederstyggeligheter. Noen av dere er som romerne – maktesløse, ugudelige, syndere, fiender.

Men likevel ble Kristus fattig for deres skyld. Han forlot herligheten for sjeler så usle som dere. Han forlot englenes sang, sin Fars kjærlighet og himmelens herlighet for nettopp slike stakkarer som deg og meg. Han døde for de ugudelige. Vær ikke redde for å gripe ham, syndere! Det var for deres skyld han kom. Han vil ikke, han kan ikke støte dere ut.

Å, syndere, dere er sannelig fattige, men han vil gjøre dere rike. Han er rede til å løfte dere opp til all den rikdommen han forlot. Han vil gjøre dere rike på Guds kjærlighet, rike på den fred som overgår all forstand, om dere virkelig griper ham. Guds vrede skal vike fra dere, og han vil elske dere av fri nåde. Den kjærligheten Gud elsker Kristus med, skal være over dere.

Han vil gjøre dere rike på hellighet. Han vil fylle dere til hele Guds fylde. Han vil gjøre dere rike i evigheten. Dere skal se hans herlighet, dere skal gå inn til hans glede, og dere skal sitte med ham på hans trone.

4. Nåden i alt dette

«Dere kjenner … nåde.» Det er mye å se i dette forunderlige verket. Det er dyp visdom – «Guds visdom, den skjulte, som Gud fra evighet av forut har bestemt til vår herlighet». Det er kraft, «en Guds kraft til frelse». Men mest av alt er det nåde å se i det, fra begynnelse til slutt: «Dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde.»

Da Jesus vasket disiplenes føtter og kom til Peter, sa Peter: «Herre, vasker *du mine* føtter?» Tre ting forundret ham: For det første det herlige vesenet som knelte for ham: «du». For det andre den ringe gjerningen han skulle gjøre: «vasker du». For det tredje den usle stakkaren som skulle få føttene vasket: «mine føtter». Han var forundret over Herren Jesu nåde.

Slik kan dere også se en tredobbel nåde i dette forunderlige verket: For det første det herlige vesenet som tok seg av syndere: «han … var rik». For det andre dypet han bøyde seg ned i: «han … ble fattig». For det tredje stakkarene som skulle få sjelen vasket: «for deres skyld». Å, dere kan godt stå forundret i dag og rope: «Vasker du min sjel?»

Til slutt: Synden og faren ved ikke å kjenne nåden

1. *Til dere som ikke kjenner Herren Jesu nåde*. Jeg er redd de fleste av dere fortsatt ikke kjenner Kristus: «Men et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham.»

Å, brødre, tenk i dag på hvem det er dere ringeakter! Har dere noen gang sett en kongesønn legge fra seg kongekappen og herligheten sin, bli en fattig mann og dø i elendighet – og alt dette for ingenting? Tror dere at Herren Jesus forlot sin Fars kjærlighet og englenes tilbedelse, ble en orm og døde under vreden, og alt til ingen nytte? Ligger det ingen vrede over dere? Trenger dere ikke Kristus? Å, hvorfor flykter dere da ikke til ham?

«Utakknemlige syndere, hvorfra kommer denne forakt for Guds langmodige nåde? Og hvorfra dette vanvidd som håner Den Allmektige like opp i ansiktet?»

Å, husk at så lenge dere ikke kommer til Kristus, forakter dere Herren Jesu nåde og synder mot Guds kjærlighet. Hva hjelper det om dere gir dere ut for å komme til Kristus? Hva hjelper det om dere går til hans bord og later som, og viser ære mot brødet og vinen, disse fattige tegnene? Den stakkars pavetroende tilber brødet og fornekter Frelseren. Slik kan også dere kaste bort æren deres på brødet og vinen, mens dere hele tiden vraker og forakter Herren Jesu nåde.

2. *Jeg vil ønske fattige syndere velkommen til Jesus Kristus*. Han ble fattig for slike som dere. Han kom ikke for dem som sier: «Jeg er rik, jeg har overflod og har ingen nød.» Si ikke at dere er for usle for en slik Frelser. Har du all en korinters urenhet og en romers onde hjerte, så kom han nettopp for slike som deg. Du er nettopp den sjelen han kom for å søke og frelse. Hans frelse er bare av nåde. Fri gunst til dem som har fortjent helvete!

Fornekt ikke Herren Jesu nåde! Det er falsk ydmykhet som holder noen tilbake fra Kristus. For «her er ikke forskjell på jøde og greker. Alle har de samme Herre, som er rik nok for alle som påkaller ham». «Nå vel, alle dere som tørster, kom til vannene! Og dere som ingen penger har, kom, kjøp og et, ja kom, kjøp uten penger og uten betaling vin og melk!»

3. Til *dere som kjenner Jesus og hans nåde*. Å, gransk ham mer! Dere skal bruke evigheten til å se hans herlighet. Bruk tiden til å se hans nåde. For at du skal kjenne din egen usselhet, for at du skal avsky deg selv, for at du skal se for en stakkars skapning du er, som har fortjent helvete – å, gransk Herren Jesu nåde! Lær mer om Herren Jesu nåde, så din fred kan bli som en elv, full, dyp og varig.

Kom og forkynn med glede ved Herrens bord alt han har gjort for din sjel. Å, lær mer! Få kjenner mye til Kristus. Dere har uendelig mye mer å lære enn dere noen gang har kjent.

St. Peter's, 18. april 1841 (nattverdstale)

54. Fiender forsonet gjennom døden

«Også dere, som før var fremmede og fiender av sinnelag, i deres onde gjerninger, har Gud nå forlikt med seg selv ved hans kjøds legeme ved døden, for å stille dere fram hellige og ulastelige og ustraffelige for sitt åsyn, om dere bare blir ved i troen, grunnfestet og faste, og ikke lar dere rokke fra det håp som evangeliet gir» (Kol 1,21–23)

1. Den tidligere tilstanden til alle som nå tror

«Dere, som før var fremmede og fiender av sinnelag, i deres onde gjerninger.» Når to familier er blitt uvenner, blir de fremmede for hverandre. De besøker ikke hverandre lenger, barna får ikke lov til å snakke sammen som før, og møtes de på gaten, ser de en annen vei.

Slik er det med uomvendte syndere og Gud. De er fremmede for Gud. De besøker ikke Gud, de søker ikke hans nærvær, de liker ikke å møte hans barn, og de liker verken ordene eller veiene deres. Når Gud møter dem i en preken som treffer, eller gjennom en Guds førelse i livet, prøver de å se en annen vei, så de slipper å møte Guds øye.

1. *Fremmede*. Dette ordet står tre ganger: «utestengt fra Israels borgerrett» (Ef 2,12), «fremmede for livet i Gud» (Ef 4,18) og her. Alle steder gir det et levende bilde av hvordan hvert uomvendt menneske i sannhet er. Det nytter ikke å skjule det, kjære uomvendte brødre. Dere kan gi dere ut for å ha den største kjærlighet til prester, til sakramentene og til de kristnes møter, men den sanne tilstanden i hjertet deres er at dere er fremmede for Gud.

Å, jeg er redd mange av dere kommer til kirken, ja, til nattverden, med Kristi navn på leppene og et kaldt og fremmed hjerte i brystet: «De bedro ham med sine ord og løy for ham med sin tunge. Deres hjerte hang ikke fast ved ham» (Sal 78,36–37).

2. *Fiender av sinnelag*. Dette er mer enn å være fremmed. Du kan være fremmed for en mann uten å hate ham, men uomvendte sjeler hater Gud.

Hele Bibelen vitner om at alle uomvendte mennesker hater Gud. I Rom 1 står det at de «ikke brydde seg om å eie Gud i kunnskap», så Gud overga dem til et udugelig sinn, og de ble «gudshatere». I 2 Mos 20,5 sier Gud: «Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud, som hjemsøker fedres misgjerninger på barn inntil

tredje og fjerde ledd, på dem som hater meg.» Og igjen: «Vet dere ikke at vennskap med verden er fiendskap mot Gud? Den som vil være verdens venn, blir Guds fiende» (Jak 4,4).

Ville Gud si dette om det ikke var slik? Gud vet best hva som virkelig bor i menneskets hjerte. Det er sant at du kanskje ikke viser dette hatet i ord eller framferd. Du forbanner kanskje ikke Gud, ikke engang i en hvisking. Men Gud sier at det er i ditt sinn. Det ligger på bunnen av den gjørmete dammen. I helvete, der alle tøyler blir tatt bort, skal du forbanne Gud i all evighet.

Den mest forunderlige prøven på dette som kan tenkes, kom da Gud selv kom til denne verden. Gud ble åpenbart i kjød. I ham bodde hele guddommens fylde legemlig. Alle Guds fullkommenheter strømmet gjennom hans hjerte. Det fantes ikke et trekk ved Gud som ikke skinte gjennom hans herlige ansikt – likevel mildnet for menneskeøyne av alle fullkommenhetene i hans menneskenatur. Elsket menneskene ham da de så ham? La Jesaja (kap. 53) svare: «Foraktet var han og forlatt av mennesker.»

Eller hør hans egne ord: «Verden kan ikke hate dere. Men meg hater den, fordi jeg vitner om den at dens gjerninger er onde» (Joh 7,7). Og igjen: «Den som hater meg, han hater også min Far. Hadde jeg ikke gjort slike gjerninger blant dem som ingen annen har gjort, da hadde de ikke synd. Men nå har de sett dem og hater likevel både meg og min Far» (Joh 15,23–24).

Hvordan fór de fram med ham? De drepte ham og hengte ham på et tre. De slo ham og spyttet på ham, de hudstrøk og korsfestet ham, de naglet og gjennomboret ham. De var ikke verre enn andre mennesker. De hadde samme natur som vi, men anledningen viste hva som bor i mennesket.

Det nytter ikke å skjule det, kjære uomvendte brødre: Hjertet deres er fullt av fiendskap mot Gud, dere er gudshatere. Det er forferdelig å tenke på, men det er sant: Alle dere som er verdens venner, er Guds fiender. Og jeg tror i mitt hjerte at det ikke er én av dere her i dag som for moro skyld ville drepe en flue eller en mark. Likevel er jeg redd det er mange av dere som ville drept Gud om dere kunne.

Hva er grunnen til dette fiendskapet? *Svar:* «I deres onde gjerninger.» Det er kjærligheten til syndene deres som får mennesker til å hate Gud. Jesus sier det selv til dere: «Meg hater den, fordi jeg vitner om den at dens gjerninger er onde.»

Dere skulle knapt tro det var mulig at noen kunne hate Herren Jesus. «Alt ved ham er tiltrekkende.» Det finnes ingen fullkommenhet i Gud som ikke bodde i ham, ingen skjønnhet i et menneske som ikke skinte i ham. Og så var ærendet hans den reneste kjærlighet. Han kom for å søke og frelse det som var fortapt. Han helbredet alle som kom, og talte kjærlig til alle. Selv truslene hans var blandet med tårer av medfølelse.

Hvordan kunne de hate ham? Han fortalte dem om syndene deres og sa at de trakk dem ned i helvete. Han sa: «Dere skal dø i deres synd. Dit jeg går, kan dere ikke komme.» Han tilbød å frelse dem fra syndene deres og gi dem hvile – hvile fra skyldens tunge byrde, hvile fra et ondt hjerte som aldri finner ro. Det var *dette* som gjorde dem rasende. De elsket de onde gjerningene sine, de ville ikke bli frelst ut av dem, og derfor hatet de Jesus.

Slik er det fremdeles. Mange av dere sa da dere første gang hørte evangeliet: «Dette er svært vakkert. Vi vil høre deg tale om dette igjen!» Tilbudet om tilgivelse og himmel, en krone og en harpe og frihet fra helvete – alt dette hørtes godt ut. Men da dere fant ut at dere måtte «løse dere fra syndene ved rettferdighet», at Kristus «skal frelse sitt folk fra deres synder», da begynte dere å nøle, gruble, tvile, vende om og hate Gud. Da dere så at Kristus ville skille dere fra glasset, fra bannskapen, fra kortene og terningene og fra lystene deres – da hatet dere ham.

Akk, for et sørgelig valg dere har gjort! Dere elsket synden og hatet Frelseren! «Alle de som hater meg, elsker døden.»

Guds barn, slik var dere en gang. Spis bitre urter til påskelammet i dag! Å, glem ikke synden deres! Dere var en gang fremmede og Guds fiender i deres onde gjerninger. Kan dere se tilbake uten å bli fylt av skam?

2. Forsoningen

«Nå forlikt … ved hans kjøds legeme ved døden» (v. 21–22). Dette er Herren Jesu Kristi forunderlige verk, og dette er den salige tilstanden han fører hver frelst sjel inn i.

1. *Han tok på seg et legeme av kjøtt*. Han som var i Guds skikkelse og ikke holdt det for et røvet bytte å være Gud lik, «uttømte seg selv idet han tok en tjeners skikkelse på seg, da han kom i menneskers liknelse» – og det av ren kjærlighet til ormer som har fortjent helvete. Skulle han være syndernes Frelser, måtte han lyde loven, som vi aldri hadde lydt. Han måtte leve et helt liv i syndfri lydighet. Men hvordan skal den store Gud som ga loven, gjøre dette? Han ble «født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven».

Og videre: Vil han frelse syndere, må han tømme deres lidelsesbeger, han må bære deres slag og deres synder på sitt eget legeme. Men hvordan skal den uendelig hellige, salige og uforanderlige Gud lide dette? «Da nå barna har del i kjøtt og blod, fikk også han på samme vis del i det.» Han ble forent med en svak og skrøpelig menneskesjel og et menneskelegeme, så han kunne lide, gråte, stønne, bløe og dø. «Stort er gudsfryktens mysterium: Gud åpenbart i kjød.»

Og videre: Vil han være syndernes Frelser og eldste bror, vil han kjenne sorgene deres og være deres ømme hyrde, må han ha et menneskehjerte, et bryst fylt av all en mors ømhet.

Men hvordan kan det være, når han er uendelig hellig, vis, rettferdig og sann? Å, han ble ben av vårt ben og kjøtt av vårt kjøtt. «Så kom alle Israels stammer til David i Hebron og sa: Her er vi! Vi er av samme kjøtt og blod som du!» (2 Sam 5,1). Det samme kan vi si når vi går til Kristus: Han er en som kan ha medlidenhet med oss i vår skrøpelighet. Å, i all evighet skal Jesu menneskeblivelse være det vi undrer oss over og priser!

Brødre, dere skal alle få se det ansiktet. Noen av dere skal jamre når dere ser det. Når det herlige ansiktet stråler fram gjennom skyene, skal dere rope til fjell og klipper at de skal skjule dere. Det er den Frelseren dere har vraket og foraktet.

2. *Han døde: «ved døden»*. Kristi død er det mest forunderlige som noen gang har hendt i hele verdensaltet. Derfor er Herrens nattverd den mest forunderlige

av alle ordninger: «Englene trakter etter å skue inn i» den. Jeg tviler ikke på at englene svever rundt nattverdbordet og synger sin søteste lovsang til Lammet når de ser brødet bli brutt og vinen bli helt ut.

Var Jesu menneskeblivelse forunderlig, så var hans død langt mer forunderlig. Den var det høyeste toppunktet av hans lydighet – «lydig til døden» – og det dypeste dypet av hans fornedrelse. Han tidde under våre anklager, han la seg ned under vår forbannelse, han bar vårt helvete og døde vår død. Han var den store Lovgiveren, alles Dommer, som hver skapning må stå for og bli dømt av, og likevel ville han komme og stå for domstolen til sine onde skapninger og bli fordømt av dem!

Han ble tilbedt av hver hellig skapning, deres søteste lovsang ble øst ut for hans føtter, og likevel kom han for å bli spyttet på og hånet, spottet, naglet og korsfestet av de verste blant mennesker!

«I ham var liv.» Han var livets høvding, opphavet til alt naturlig og åndelig liv. Han gir «alle liv og ånde og alle ting», og likevel drepte de ham. Han oppga sin ånd, han ble lagt i den kalde graven. Faderen elsket ham uendelig og evig, uten begynnelse, uten avbrudd og uten ende, og likevel ble han gjort til en forbannelse for oss og bar den samme vreden som blir øst ut over de fordømte åndene.

Å, brødre, her var uendelig kjærlighet! De vantro spotter den, dårene forakter den, men den er hele himmelens under. Lammet som ble slaktet, skal være evighetens under. I dag blir Kristus malt for øynene deres som korsfestet blant dere. Jeg tviler ikke på at englene skal se ned på dette bordet i dyp forundring. Vil dere se på med kalde, uberørte hjerter? Det er synet av det slaktede Lammet som beveger himmelens hærskarer til lovsang (Åp 5,8). Når Lammet viser seg, «likesom det hadde vært slaktet», faller de ned for det, og «hver av dem hadde en harpe, og gullskåler fulle av røkelse». Vil ikke dere prise ham?

3. *Han har forsonet oss: «nå forlikt».* Syndere, vi blir ikke forsonet på den dagen vi ble utvalgt, heller ikke da Kristus døde, men i den timen vi blir omvendt. Å, det er et dyrebart *nå*: «nå forlikt». Det er et salig øyeblikk når Herren Jesus kommer nær til den syndige sjelen, vasker den ren i sitt dyrebare blod, kler den i sine hvite klær og slik forsoner den med Gud. Det skjer en dobbel forsoning i den timen en kommer til tro.

For det første blir Gud forsonet med sjelen. Når sjelen blir funnet i Kristus, sier Faderen: «Jeg vil lege deres frafall. Jeg vil elske dem av hjertet, for min vrede har vendt seg fra dem» (Hos 14,5). Sjelen svarer Gud: «Jeg takker deg, Herre! For du var vred på meg, men din vrede hørte opp, og du trøstet meg.» Gud tilregner ikke den sjelen dens overtredelser, han tilregner den Herren Jesu lydighet. Gud rettferdiggjør den: Han er «en helt som frelser. Han fryder seg over deg med glede, han tier i sin kjærlighet, han jubler over deg med fryderop» (Sef 3,17).

For det andre blir sjelen forsonet med Gud. Den Hellige Ånd, som bøyer sjelen til å underordne seg Jesus, forvandler hjertet så det elsker ham. Da dyrene kom inn i arken, ble naturen deres forandret. De rev ikke hverandre i stykker, men gikk fredelig inn i arken to og to. Løven slukte ikke den milde hjorten, og

ørnen jaget ikke duen. Slik forandres også hjertet fra fiendskap til kjærlighet når syndere kommer til Kristus.

Kjære brødre, har han forsonet dere med Gud? Dere var en gang langt borte – er dere kommet nær? Dere var en gang mørke – er dere blitt lys i Herren? Dere var en gang fremmede og fiender av sinnelag – har han forsonet dere? Har han ført dere inn i lyset fra Guds forsonte ansikt? Har Guds vrede vendt seg fra dere?

Kan dere synge: «Jeg takker deg, Herre! For du var vred på meg, men din vrede hørte opp, og du trøstet meg» (Jes 12,1), eller: «Min sjel, lov Herren, og alt som i meg er, love hans hellige navn! Min sjel, lov Herren, og glem ikke alle hans velgjerninger! Han som forlater all din misgjerning, som leger alle dine sykdommer. Han som forløser ditt liv fra graven» (Sal 103,1–4)? Er dere blitt forvandlet så dere elsker Gud? Elsker dere hans ord, hans folk og hans måte å lede dere på?

3. Målet han har for øye

«For å stille dere fram hellige og ulastelige og ustraffelige for sitt åsyn.» Nattverdsdagene er høytidelige dager, men det er en enda mer høytidelig dag like for hånden, ja, for døren. Her møtes vi for å lære dere og gi dere føde, og for å få dere til å møte Kristus og leve av ham. Der skal vi møtes for å stille dere fram som en ren jomfru for Kristus.

På den dagen skal Kristus ta dem av dere som han har gjenløst og forsonet, og stille dere fram for seg selv som en herlig menighet. Han skal vedkjenne seg navnet deres for sin Far og stille dere ulastelige fram for sin herlighet i fryd. De hellige skal ha en dobbel fullkommenhet på den dagen.

1. *Dere skal være fullkomment rettferdige*. Dere skal være «ustraffelige». Satan skal anklage dere, og verden og samvittigheten, men Kristus skal si: «Straffen lå på meg, for at de skulle ha fred.» Kristus skal vise arrene sine og si: «Jeg døde for den sjelen.»

2. *Dere skal være fullkomment hellige*: «hellige og ulastelige». Syndelegemet skal dere legge bak dere. Ånden som bor i dere nå, skal fullføre sitt verk. Dere skal bli Jesus like, for dere skal se ham som han er. Dere skal være hellige som Gud er hellig, rene som Kristus er ren.

Hver den Kristus forsoner, gjør han hellig og vedkjenner seg for sin Far: «Dem som han har rettferdiggjort, dem har han også herliggjort.» Har Kristus virkelig begynt en god gjerning i dere, vil han fullføre den inntil Jesu Kristi dag. Kristus sier: «Jeg er Alfa og Omega», begynnelsen og enden. Der han begynner, fullfører han. Der han legger en stein som grunnvoll, bevarer han den urokkelig til enden.

Bare se til at dere står på grunnvollen, at dere er forsonet, at dere har sann fred med Gud. Da kan dere se ut over fjellene og elvene som ligger mellom dere og den dagen, og si: «Han er mektig til å verne om meg så jeg ikke snubler.» Dere har bare to grunne bekker å gå gjennom, sykdom og død, og han har lovet å møte dere og gå med dere, skritt for skritt. Noen få tårer til, noen få fristelser til, noen få bønner i angst til, noen få nattverder til, og dere skal stå med Lammet på Sions berg!

4. Å holde ut er nødvendig til frelse

«Om dere bare blir ved i troen, grunnfestet og faste, og ikke lar dere rokke fra det håp som evangeliet gir» (v. 23). Alle som Kristus forsoner, skal bli frelst, men bare på den veien at de holder ut i troen. Han grunnfester dem og gjør dem faste i den kløftede klippen og bevarer dem så de ikke blir rokket.

Kjære troende, se til at dere blir ved i troen. Husk at dere skal bli prøvd.

1. *Dere kan bli prøvd ved falsk lære*. Satan kan skape seg om til en lysets engel og prøve å forføre dere med et annet evangelium. «Ha som forbilde de sunne ordene.»

2. *Dere skal bli prøvd ved forfølgelse*. Verden skal hate dere for deres kjærlighet til Kristus. De skal lyve allslags ondt på dere.

3. *Dere skal bli prøvd ved smiger*. Verden skal smile til dere. Satan skal strø blomster på stiene sine, han skal strø sitt leie med myrra, aloë og kanel.

Vil dere bli ved i troen? Vil dere ikke la dere rokke? Kan dere stå imot alle disse fiendene? Husk at det å holde ut er nødvendig til frelse, like nødvendig som troen og den nye fødselen. Det er sant at hver den som tror på Kristus, skal bli frelst. Men de skal bli frelst *ved* å holde ut: «Om noen ikke blir i meg, da kastes han ut som en grein og visner, og de samler dem sammen og kaster dem på ilden, og de brenner.»

Se, i Jesus er det kraft til å holde ut. Dette brødet og denne vinen i dag er et pant på det. Søk nåden til å holde ut i dag. Be om den når dere tar imot brødet og vinen.

Hyklere! En dag skal dette avsløre dere. Mange av dere ser ut til å være forent med Kristus, men er det ikke i sannhet. Alle dere som har hatt syndenød som gikk over, alle som ser ut som kristne utenpå, men har et uomvendt hjerte inni, alle som går til gudstjenestene og sakramentene, men lever i en eller annen synd – dere skal snart bli avslørt.

Dere tar på dere et skinn, dere later som om dere holder fast ved Kristus og får nåde fra Kristus. Å, hvor snart skal dere ikke bli vist i deres sanne farger! Å, måtte den tanken gjennombore hjertet ditt, så du ennå nå kan la deg overtale til å holde fast ved Jesus i sannhet – selv om du kom hit med en løgnaktig bekjennelse i din høyre hånd! Amen.

St. Peter's, 1. august 1841 (nattverdstale)

55. Min Gud, min Gud

«*Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?*» (*Matt 27,46*)

Dette sa syndernes store borgen da han hang på det forbannede treet. Jo mer jeg grunner på ordene, desto klarere ser jeg at det er umulig å folde ut alt som ligger i dem.

Dere har sikkert ofte lagt merke til hvordan en helt liten ting kan være et tegn på at noe stort foregår på innsiden. Vimpelen i mastetoppen er en liten ting, men den viser tydelig hvilken vei vinden blåser. En sky som ikke er større enn en manns hånd, er en liten ting, men den kan varsle en mektig storm. Svalen er en liten fugl, og likevel viser den at sommeren er kommet.

Slik er det også med mennesket. Et blikk, et sukk, et halvkvedet ord eller en brutt setning kan vise mer av hva som rører seg på innsiden enn en lang tale. Slik var det også med den døende Frelseren. Disse få, plagede ordene forteller mer enn tykke bind med teologi. Måtte Herren sette oss i stand til å finne noe her som kan gi næring til sjelene deres!

1. Kristi fullkomne lydighet

1. *Lydighetens ord*: «*Min Gud, min Gud*». Han var lydig til døden. Jeg har ofte forklart dere at Herren Jesus kom for å være en Frelser som handlet, så vel som en Frelser som døde – ikke bare for å lide alt det vi skulle ha lidd, men for å lyde alt det vi skulle ha lydt; ikke bare for å lide under lovens forbannelse, men for å lyde lovens bud. Da dette ble lagt fram for ham i himmelen, sa han: «Se, jeg kommer … Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lov er i mitt hjerte» (Sal 40,8–9).

Se nå på ham som et menneske som lyder sin Gud. Se hvor fullkomment han gjorde det, helt til det siste! Gud sier: Vær opptatt med mitt ærend. Han lyder: «Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?» (Luk 2,49). Gud sier: Tal til syndere for meg. Han lyder: «Jeg har mat å ete som dere ikke vet om … Min mat er å gjøre hans vilje som har sendt meg, og å fullføre hans gjerning» (Joh 4,32.34).

Gud sier: Dø i synderes sted, vass gjennom et hav av min vrede for fienders skyld, heng på et kors, og blø og dø for dem. Han lyder: «Ingen tar det fra meg» (Joh 10,18). Kvelden i forveien sa han: «Skulle jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?» (Joh 18,11). Men kanskje han viker tilbake når han kommer til korset? Nei! I tre timer hadde mørket ligget over ham, og likevel sier han: «Min Gud, min Gud.»

Synder, tar du Kristus som din borgen? Se hvor fullkomment han var lydig for deg! Det store budet som ble lagt på ham, var å dø for syndere. Se hvor fullkomment han lyder!

2. *Troens ord:* «*Min Gud, min Gud*». Disse ordene viser den største troen som noen gang har vært i denne verden. Tro er å tro Guds ord, ikke fordi vi ser at det er sant, eller føler at det er sant, men fordi Gud har sagt det. Nå var Kristus forlatt. Han så ikke at Gud var hans Gud, han følte ikke at Gud var hans Gud, og likevel trodde han Guds ord og ropte: «Min Gud, min Gud.»

(1) David viser stor tro i Sal 42,8–9: «Dyp kaller på dyp ved lyden av dine fossefall. Alle dine brenninger og dine bølger går over meg. Om dagen sender Herren sin miskunnhet, og om natten er hans sang hos meg, bønn til mitt livs Gud.» Han følte seg som en som var dekket av et hav av trengsler. Han kan ikke se noe lys, ingen utvei, og likevel tror han Guds ord og sier: «Om dagen sender Herren.» Dette er tro – å tro når vi ikke ser.

(2) Jona viste stor tro: «Alle dine brenninger og bølger slo over meg. Jeg sa: Jeg er støtt bort fra dine øyne. Men jeg vil igjen se opp til ditt hellige tempel» (Jona 2,4–5). Han var bokstavelig talt på bunnen av havet. Han visste ingen utvei, han så ikke noe lys, han følte seg ikke trygg, og likevel trodde han Guds ord. Dette var stor tro.

(3) Men se, «her er mer enn Jona» (Matt 12,41)! Her er større tro enn Davids, større tro enn Jonas, større tro enn det noen gang har vært i verden, før eller siden.

Kristus var nå under et dypere hav enn Jona. Guds vredes stormende bølger raste over ham. Han var forlatt av Gud, han er i det ytterste mørke, han er i helvete, og likevel tror han Guds ord: «Du vil ikke overgi min sjel til dødsriket» (Sal 16,10). Han føler det ikke, han ser det ikke, men han tror det og roper: «Min Gud.» Ja, for å vise sin tillit sier han det to ganger: «Min Gud, min Gud.» «Selv om han slår meg, vil jeg stole på ham» (Job 13,15).

Kjære troende, dette er din borgen. Du er ofte vantro og mistroisk mot Gud. Se på din borgen og hold deg fast ved ham – i ham er du fullkommen.

3. *Kjærlighetens ord:* «*Min Gud, min Gud*». (1) Job talte ord av inderlig hengivelse og kjærlighet da Gud tok fra ham eiendom og barn: «Naken kom jeg fra min mors liv» (Job 1,21). Det er vakkert at han kunne prise Gud også når Gud tok fra ham.

(2) Den gamle Eli talte ord av inderlig og hengiven kjærlighet da Gud sa til ham at sønnene hans skulle dø: «Han er Herren. Han må gjøre det som er godt i hans øyne!» (1 Sam 3,18). (3) Det samme vakre sinnelaget fantes hos kvinnen fra Sunem som mistet barnet sitt, da profeten spurte: «Står det vel til med deg og mannen din og med barnet?» Hun svarte: «Ja, det står vel til» (2 Kong 4,26).

(4) Men se, her er større kjærlighet, en større og inderligere hengivelse enn hos Job, Eli eller kvinnen fra Sunem – større enn noe som noen gang før er sukket fram i denne kalde verden. Her henger en mellom jord og himmel, forlatt av sin Gud, uten et smil, uten en dråpe trøst, mens helvetes pinsler går over ham – og likevel elsker han den Gud som har forlatt ham. Han roper ikke: Grusomme, grusomme Far! Nei, med all kjærlighetens glød roper han: «Min Gud, min Gud.»

Kjære sjeler, er dette din borgen? Tar du imot ham som den som var lydig for deg? Å, da er du fullkommen i ham. Du har selv svært lite kjærlighet til Gud. Hvor ofte har du ikke murret og tenkt at Gud var grusom når han tok noe fra deg? Men se på din borgen, og fryd deg i ham med overstrømmende glede. All fortjenesten av hans hellige lydighet er tilregnet deg.

2. Kristi uendelige lidelser

Han var forlatt av Gud: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Den greske liturgien sier: «Vi ber deg ved alle Kristi lidelser, kjente og ukjente.» Jo mer vi vet om Kristi lidelser, desto mer ser vi at de ikke kan kjennes fullt ut. Å, hvem kan vel si hele betydningen av det brutte brødet og den utøste vinen?

1. *Han led mye under sine fiender.* (1) Han led i alle deler av legemet. I hodet, som ble kronet med torner og slått med stokken. I kinnene, for de slo ham i ansiktet, og han bød fram kinnene til dem som rykket ham i skjegget: «Mitt ansikt skjulte jeg ikke for hån og spytt» (Jes 50,6). I skuldrene, som bar det tunge korset.

I ryggen: «Min rygg bød jeg fram til dem som slo.» I hender og føtter: «De har gjennomboret mine hender og mine føtter» (Sal 22,17). I siden, da en soldat stakk et spyd inn i siden hans. Å, hvor treffende kunne han ikke si: «Dette er mitt legeme, som brytes for dere» (1 Kor 11,24)!

(2) Han led i alle sine embeter. Som profet: De slo ham i ansiktet og sa: «Spå nå! Hvem var det som slo deg?» (Luk 22,64). Som prest: De spottet ham mens han bar fram dette ene offeret for synder. Som konge: De bøyde kne og sa: «Vær hilset, jødenes konge!» (Matt 27,29).

(3) Han led under alle slags mennesker, fra prester og eldste, fra forbipasserende og soldater, fra konger og røvere: «Sterke okser omringer meg, Basans okser omgir meg» (Sal 22,13), «hunder omringer meg» (Sal 22,17), «de omgir meg som bier» (Sal 118,12). (4) Han led mye under djevelen: «Frels meg fra løvens gap» (Sal 22,22). Hele hans lidelse var én eneste brytekamp med Satan, for han «avvæpnet maktene og myndighetene og stilte dem åpenlyst til skue, da han viste seg som seierherre over dem på korset» (Kol 2,15).

2. *Under dem han senere frelste*. Hvor bitter må ikke spotten ha vært fra røveren som samme dag skulle bli tilgitt og tatt imot! Hvor bitre må ikke ropene ha vært fra de tre tusen som så snart skulle lære å kjenne ham de hadde korsfestet!

3. *Under sine egne disipler.* «Alle disiplene forlot ham og flyktet» (Matt 26,56). Johannes, den elskede, sto langt borte, og Peter fornektet ham. Det sies om kamilleblomsten at jo mer du klemmer og tråkker på den, desto søtere er duften den sprer rundt seg. Å, slik var det også med vår skjønne Sarons rose. Det var knusingen av Frelseren som spredte den søte vellukten. Det er knusingen som gjør hans navn til «en utgytt salve» (Høys 1,3).

4. *Under sin Far.* Alle andre lidelser var ingenting mot dette: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Andre lidelser var begrensede – denne lidelsen alene var uendelig. Det var lite å bli knust av menneskers eller djevlers hæl. Men å, å bli tråkket ned av Guds hæl! «Det behaget Herren å knuse ham» (Jes 53,10).

Tre ting viser at hans lidelser var uendelige:

1. *Hvem det var som forlot ham*. Ikke hans folk Israel, ikke forræderen Judas, ikke Peter som fornektet ham, ikke Johannes som lå ved hans bryst – alt dette kunne han ha båret. Men å, det var hans Far og hans Gud! Annet rørte ham lite i sammenligning med det.

De forbipasserende ristet på hodet – han sa ingenting. Yppersteprestene spottet ham – han murret ikke. Røverne hånte ham – han var som en døv som ikke hører. Gud førte et mørke over ham i tre timer – det ytre mørket var et bilde på mørket over hans sjel. Å, dette var en uendelig sjelekval: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»

2. *Hvem det var som ble forlatt: «meg»*. (1) En som var uendelig kjær for Gud. Du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt, og likevel har du forlatt meg. Jeg var alltid hos deg, alltid glad for ditt åsyn. Jeg har solt meg i strålene av din kjærlighet. Å, hvorfor dette forferdelige mørket over meg? «Min Gud, min Gud.»

(2) En som hatet synden uendelig. Hvor forferdelig er det ikke for en uskyldig mann å bli kastet inn i cellen til en dødsdømt forbryter! Men å, hvor mye mer forferdelig var det ikke for Kristus, som hatet synden uendelig, å bli sett på av Gud som en synder!

(3) En som hadde uendelig glede av Guds velbehag. Når to venner med høyt sinnelag møtes, gleder de seg dypt over hverandres kjærlighet. Hvor smertefullt er det ikke da å møte kalde, bortvendte blikk fra en du pleier å finne denne søte gleden hos! Men å, dette er ingenting mot Kristi smerte.

3. *Hva Gud gjorde med ham – han forlot ham*. Kjære venner, la oss se inn i dette havet som Kristus vasset gjennom. (1) Han var uten all trøst fra Gud – ingen følelse av at Gud elsket ham, ingen følelse av at Gud hadde medlidenhet med ham, ingen følelse av at Gud holdt ham oppe. Gud var hans sol før; nå ble den solen bare mørke. Ikke et smil fra hans Far, ikke et vennlig blikk, ikke et vennlig ord.

(2) Han var uten Gud; han var som om han ingen Gud hadde. Alt det Gud hadde vært for ham før, var tatt fra ham nå. Han var gudløs, berøvet sin Gud. (3) Han kjente det de fordømte kjenner når Dommeren sier: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet» (Matt 25,41) – de som skal lide «en evig fortapelse borte fra Herrens åsyn og fra hans makts herlighet» (2 Tess 1,9). Han kjente at Gud sa det samme til ham. Å, dette er det helvete Kristus led.

Kjære venner, jeg føler meg som et lite barn som kaster en stein ned i en dyp kløft i fjellsiden og lytter for å høre den treffe bunnen – men lytter helt forgjeves. Eller som sjømannen som kaster loddet på havet, men det er for dypt – den lengste line når ikke bunnen. Havet av Kristi lidelser er bunnløst.

3. Svar på Frelserens «hvorfor»

Fordi han var syndernes borgen og sto i deres sted.

1. *Han hadde avtalt med sin Far, før all tid, å stå og lide i synderes sted:* La hver forbannelse som skulle ramme dem, ramme meg. Hvorfor skulle han da undre seg over at Gud øste ut all sin harme? «Hvorfor har du forlatt meg?» Fordi du inngikk en pakt om å stå i synderes sted.

2. *Han vendte ansiktet mot det:* «Jeg har gjort mitt ansikt hardt som stein» (Jes 50,7). «Han vendte sitt ansikt mot Jerusalem» (Luk 9,51). Gud satte begeret fram for ham i hagen og sa: Vil du drikke det eller ikke? Han sa: «Skulle jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?» «Det behaget Herren å knuse ham.» Hvorfor? Fordi du har valgt å være borgen; du ville ikke trekke deg tilbake!

3. *Han visste at enten måtte han eller hele verden lide*. Av medlidenhet med verden påtok han seg å være Frelser: «Han så at ingen trådte fram, og han undret seg over at ingen førte hans sak. Da hjalp hans arm ham, og hans rettferdighet støttet ham» (Jes 59,16). Hvorfor? Enten du eller de – helvete for deg eller helvete for dem.

1. *Lærdom for dem som er uten Kristus*. Se faren du er i. Overalt der Gud ser synd, straffer han den – tenk på englene, Adam, den gamle verden og Sodoma. Han så synder lagt på Kristus, og han forlot sin egen Sønn.

Du synes synden er ingenting. Se hva Gud synes om den! Hviler det så mye som én synd på deg, uomvendt som du er, kan du ikke bli frelst. Om du så var signetringen på min høyre hånd, om du var sønnen ved mitt bryst, så ville jeg likevel rive deg av (Jer 22,24). Å, la meg overtale deg i dag til å ta imot Jesus Kristus nå med én gang!

2. *Lærdom: Beundre Kristi kjærlighet*. Å, for et hav av vrede han lå under for deg! Å, for en gudsforlatthet han bar for deg, du usle, utakknemlige sjel! Det brutte brødet og den utøste vinen er et bilde på hans kjærlighet. Å, måtte hjertet ditt briste i lengsel etter en slik Frelser når du ser på dem!

3. *Lærdom:* Si til alle som tar imot Jesus Kristus: Han ble forlatt i synderes sted. Tar du imot ham som din borgen, skal du aldri bli forlatt. Det er som om ropet stiger fra det brutte brødet og den utøste vinen: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» For meg – for meg! Måtte Gud velsigne sitt eget ord!

Nattverdstale

56. Stefanus' død

«*Og de steinet Stefanus, mens han ba og sa: Herre Jesus, ta imot min ånd!*» (Apg 7,59)

Stefanus var den første som døde som martyr for Kristi sak, og han synes å ha lignet Frelseren mer enn noen av dem som kom etter. Selve ansiktet hans var som en engels ansikt. Når han diskuterte med jødene, hadde han en uimotståelig visdom som lignet mye på Kristi. Han ba for sine fiender med sitt siste åndedrag, nesten med de samme ordene som Frelseren, og han overga sin sjel i Herren Jesu hender i den samme tillit som Kristus hadde da han sa: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Luk 23,46).

Det kan ikke være tvil om at han ble så lik Kristus fordi han hadde blikket festet på Jesus. Og det siste synet han fikk av Kristus, synes særlig å ha gitt ham den himmelske roen i døden, som er så langt over det naturlige.

To ting skal vi merke oss: For det første at det var et syn av Kristus ved Guds høyre hånd. For det andre at det var et syn av Kristus *stående* der.

At Kristus er ved Guds høyre hånd, er nevnt seksten ganger i Bibelen. Tretten ganger beskrives han som *sittende* der, to ganger står det at han *er* der, men bare her omtales han som *stående*. Dette synes å ha gjort et dypt og levende inntrykk på Stefanus, for han roper: «Se, jeg ser himmelen åpnet, og Menneskesønnen stå ved Guds høyre hånd!» (Apg 7,56). Og så ropte han, i søt visshet om at Kristi hender var rakt ut for å ta imot ham: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Lære: Siden Kristus er ved Guds høyre hånd, og siden han reiser seg for å ta imot den troende som dør, bør de troende overgi sin ånd til Herren Jesus.

1. Den troendes synder er tilgitt

Er Kristus ved Guds høyre hånd, må den troendes synder være tilgitt, så han kan si med fred: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Hadde graven lukket seg over Kristi hode for alltid, og var steinen blitt liggende foran gravåpningen den dag i dag, kunne vi med god grunn tvile på om han hadde lidd nok i synderes sted. «Men er ikke Kristus reist opp, da har dere en unyttig tro, og da er dere ennå i deres synder» (1 Kor 15,17). Men er det sant at Kristus *er* ved Guds høyre hånd? Da er steinen rullet bort fra graven. Gud har satt ham fri fra forbannelsen som ble lagt på ham. Guds rettferdighet har fått fullt ut sitt.

Så du en forbryter bli satt i fengsel og fengselsdørene lukke seg bak ham, og du aldri så ham komme ut igjen, ville du tro at han fremdeles satt innesperret og

sonet lovens rettferdige dom. Men så du fengselsdørene springe opp og fangen gå ut som en fri mann, så du ham gå fritt omkring i gatene, da ville du straks vite at han hadde gjort opp for seg etter landets lov og rett, at han hadde lidd alt som var nødvendig å lide, og at han hadde betalt til siste øre.

Slik var det også med Herren Jesus. Han ble regnet som en forbryter. Skyldige synderes overtredelser mot Gud ble alle lagt på ham, og han ble dømt for dem. Han ble ført bort i all hast til korsets død og til det dystre fengselet i klippegraven, og steinen ble rullet foran inngangen. Hadde du aldri sett ham komme ut, kunne du med rette tro at han fremdeles bar lovens rettferdige dom.

Men se: «Han er ikke her, han er blitt reist opp» (Matt 28,6). «Herren er virkelig blitt reist opp» (Luk 24,34)! Gud, som var hans dommer, har reist ham opp fra de døde og satt ham ved sin høyre hånd i himmelen. Derfor kan du være helt viss på at Guds rettferdighet har fått sitt ved ham. Han har lidd alt det han måtte lide; han har betalt til siste øre.

Er det noen av dere her i dag som holder seg fast til Herren Jesus? Er dette den Frelseren du tar som din borgen? «Vær frimodig! Dine synder er deg forlatt» (Matt 9,2). For er din borgen fri, da er du fri.

Det var dette som ga den døende Stefanus så stille en fred. Han hadde den samme fordervede naturen som du har, han hadde gjort de samme syndene som du, og den samme fordømmelsen hvilte over ham som over deg. Men da han så Jesus Kristus, som han hadde tatt som sin borgen, stå fri ved Guds høyre hånd, kjente han at fordømmelsen allerede var båret, og at Guds vrede helt var vendt bort fra hans sjel. Slik ble han i sitt indre overbevist om at han hadde tilgivelse, og han overga sin ånd i Kristi hånd: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Å, brødre, hold dere fast til den samme Herren Jesus! Han er like fri i dag som da Stefanus døde. Han skal alltid være fri: «Døden har ikke lenger noen makt over ham» (Rom 6,9), for han har lidd alt. Ta ham som din borgen, hold deg fast til ham som din Frelser, så kan du i dag få den samme freden som Stefanus hadde, og dø med den samme fred i brystet og si: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

2. Den troende er tatt imot av Gud

Er Kristus ved Guds høyre hånd, da er den troende tatt imot av Gud og kan med fred si som Stefanus: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Guds Sønn kom for å være borgen for menneskene på to måter: For det første ved å lide den vreden de hadde fortjent å lide, og for det andre ved å yte den lydigheten menneskene hadde forsømt å yte. Sto han som borgen i lidelsen, skulle hver døende synder som holdt seg fast til ham, bli fridd fra Guds forbannelse. Sto han som borgen i lydigheten, skulle han og hver synder som holdt seg fast til ham, lønnes med en plass i herligheten.

Hadde Kristus ikke stått opp fra de døde, ville det vært tydelig at Gud ikke hadde godtatt hans lydighet som verdig til evig liv. Men er Kristus oppstått, og ikke bare det, men er han ved Guds høyre hånd, på den høyeste æresplassen i himmelen, der det er «livsalighet … i evighet» (Sal 16,11), da er jeg helt viss på at Gud er fullt tilfreds med Kristus som menneskets borgen.

Så du en av rikets stormenn bli sendt ut av kongen på et fjernt og farefullt oppdrag, med løfte om at han skulle få plassen nærmest tronen om han lyktes – og så du aldri denne stormannen komme tilbake for å kreve sin lønn, da ville du straks si at han hadde mislyktes. Men så du ham komme tilbake under jubel fra store folkemengder, og så du ham bli tatt imot i kongens palass og få sete ved majestetens høyre hånd, da ville du straks si at han hadde lyktes med det han påtok seg, og at kongen på tronen hadde velbehag i det.

Akkurat slik er det, kjære brødre. Tenk om dere hadde vært i himmelen den underfulle dagen, den største som noen gang har vært – den dagen som den kristne sabbaten er et varig minnesmerke om – da Kristus fór opp til sin Far og vår Far!

Tenk om dere hadde sett det usigelige velbehaget Gud viste da han tok imot menneskenes borgen tilbake i herligheten og sa: «Du er min Sønn, jeg har født deg i dag!» (Sal 2,7) – som om han sa: Aldri før denne dag har jeg sett deg så verdig til å kalles min Sønn – og videre: «Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!» (Sal 110,1). Hadde dere sett alt dette, ville dere ha visst hvor herlig Kristi lydighet er i Faderens øyne.

Men hele denne lydigheten fullførte han ikke for sin egen del, men som borgen for mennesker. Selv var han godtatt før han forlot himmelen. Han var uendelig nær og kjær for Faderen og trengte ikke å bli menneske for å lyde for sin egen skyld. Alt det Jesus Kristus gjorde og led, gjorde og led han som borgen i synderes sted.

Tar du ham som din borgen? Holder du deg fast til Herren Jesus fordi du ikke har noe eget å anbefale deg med for Gud? Se da opp med troens øye og se ham ved Guds høyre hånd. Holder du deg fast til ham, er du like godtatt av Gud som Kristus er; du er like nær Gud som din borgen er.

Å, det var dette som ga den døende Stefanus en slik stille ro! Han hadde den samme fordervede naturen som du, han hadde like lite lydighet å vise Gud som du, han var en naken synder som du. Men han tok Herren Jesus til sin borgen, til mannen i sitt sted. Da han så ham ved Guds høyre hånd, kjente han at Kristus var godtatt, og at han selv også var godtatt «i Den Elskede» (Ef 1,6). Og i denne indre vissheten om at han i Kristus hadde en trygg vei til Faderen, ropte han med sitt siste åndedrag: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Å, du skjelvende, nakne synder, hold deg fast til Herren Jesus! Han tilbys deg like mye som han ble tilbudt Stefanus. Ta ham som din borgen, hold deg fast til ham som din Frelser, så kan du i dag få den samme vissheten om å være godtatt som Stefanus hadde, og dø med det samme søte og tillitsfulle ropet: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

3. Kristus reiser seg for å ta imot den troende

Reiser Kristus seg for å ta imot den troende som dør, gir det den troende stor frimodighet, så han kan si med fred: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

Når troende sjeler søker fred og glede i troen, holder de svært ofte blikket bare på Kristus slik han var på jorden. De husker ham som den gode hyrde som leter etter den bortkomne sauen; de ser ham sitte ved brønnen i Samaria; de husker

at han sa til den lamme: «Vær frimodig, sønn! Dine synder er deg forlatt!» Men de tenker altfor sjelden på å se dit Stefanus så – dit Jesus er nå, ved Guds høyre hånd.

Mine venner, husk at vil dere være hele kristne, må dere se på en hel Kristus. Dere må løfte blikket fra korset til tronen, og dere vil finne at han er den samme Frelseren overalt – «i går og i dag den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8).

Jeg har allerede nevnt at overalt ellers der det står at Kristus er ved Guds høyre hånd, sies det at han *sitter* der på sin trone. Her, og bare her, får vi høre at han *står*. Andre steder beskrives han som en som nyter sin herlighet og er gått inn til sin hvile; men her beskrives han som en som har reist seg fra tronen og står ved Guds høyre hånd.

1. *Han reiser seg for å gå i forbønn:* «Derfor kan han også fullkomment frelse dem som kommer til Gud ved ham, da han alltid lever for å gå i forbønn for dem» (Hebr 7,25). Hvor ofte ville ikke en troende gå fortapt om han ikke hadde den store Forbederen! Hvor ofte svikter ikke troen! «Om enn mitt kjød og mitt hjerte svikter» (Sal 73,26) – men se, Kristus svikter aldri.

På dødsleiet drar smerter i legemet og nød i sinnet ofte tankene bort fra Frelseren. Men å, salig den sjel som virkelig har tatt imot Kristus! Se, han reiser seg fra tronen for å be for deg når du ikke kan be for deg selv. Se opp til ham med troens øye og rop: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

2. *Han reiser seg for å forsvare*. (1) Verden er en hard fiende for den troende, med fristelse på den ene siden og forfølgelse på den andre. Å, hvor hardt den kjemper for å felle ham!

Salige troende, du er trygg i dødstimen! For det første fordi verden ikke når lenger enn til døden. Den spottende tungen kan ikke spy sin gift ut over graven. Voldens stein kan nok drepe legemet, men «deretter ikke gjøre mer» (Luk 12,4). For det andre: Selv om noen av verdens piler kunne nå forbi graven, har Jesus reist seg for å forsvare. «Her nede er evige armer» (5 Mos 33,27) under sjelen som bryter opp.

(2) Djevelen er en enda verre fiende i den timen. Han står tett ved dødsleiet. Han plager ofte, men han kan ikke ødelegge så sant du holder deg fast til Jesus. Kristus har «all makt i himmel og på jord» (Matt 28,18), og han reiser seg for å forsvare din sjel. «Det er meg. Frykt ikke!» sier han (Matt 14,27). Å, kjære brødre, hold dere fast til Herren Jesus nå, om dere vil at han skal stå opp for dere i dødstimen – om dere vil rope med frimodighet: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

3. *Han reiser seg for å ta imot sjelen som bryter opp*. Dette er den søteste av all trøst for de gudfryktige. Det er en søt tanke at de hellige englene venter på å ta imot den troende sjelen. Da Lasarus døde, bar englene ham bort til Abrahams fang (Luk 16,22). Men å, det er langt søtere å tenke på at Jesus ser ned på dødsleiet og står opp for å ta imot den sjelen som elsker ham. Å, kjære brødre, han er den samme kjærlige Frelseren i døden som han er gjennom hele livet!

(1) En gang levde du uten bønn, uten Gud og uten Kristus i verden – bredte ikke Kristus ut sine hender hele dagen, også da (Jes 65,2)? (2) En gang lå du under syndenød; du kjente at du hadde fortjent helvete, og at Gud ville være rettferdig om han aldri forbarmet seg over din sjel – kom ikke Kristus da nær

til din sjel og sa: «Fred være med dere!» (Joh 20,19)? (3) En annen gang stønnet du under fristelsens makt og ropte mot synden som bodde i deg: «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» (Rom 7,24) – kom ikke Kristus da nær og sa: «Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet» (2 Kor 12,9)?

(4) Og enda en gang: Du kan ennå komme til å stønne under dødens tunge kvaler. «Den siste fiende … er døden» (1 Kor 15,26) – det kan bli en hard kamp, det kan bli en mørk dal. Men se dit Stefanus så! Se, Jesus står ved Guds høyre hånd og venter på å ta deg til seg. Å, søte død, når Gud er med deg, Ånden er i deg, og Kristus venter på å ta imot deg! Se, han rekker ut hendene for å ta imot din ånd som bryter opp. Ånd den ut i hans hånd og si: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

1. *Lær at døden ikke er noen død for den kristne*: «Hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11,26). Det er bare å overgi sjelen i Kristi hånd. Han vet hva den er verdt, for han døde for den.

2. *Lær at for den troende er det bedre å dø enn å leve*. Står Kristus opp for å ta imot sjelen, da går sjelen bort for å være med Jesus. Men å være med Kristus er å være i herligheten; derfor er det «så mye, mye bedre» (Fil 1,23).

Å, vær villige, kristne, til å «være borte fra legemet og hjemme hos Herren» (2 Kor 5,8)! Der skal dere være fri for smerten fra forfølgernes steiner; ingen flere spottende, grusomme venner, ingen mer tvil om sjelen deres, ingen mer synd i hjertet. «Å, om jeg hadde vinger som duen! Da ville jeg fly bort og finne meg et sted å bo» (Sal 55,7).

3. *Lær hvor forferdelig det er ikke å ha del i Jesus Kristus*. Dø må du – men hvordan vil du dø, du stakkars sjel uten Kristus? Hvem vil du overgi din døende ånd til? (1) Ingen gode engler vil stå og vente rundt sengen din; ingen milde hender fra tjenende ånder vil rekkes ut for å ta imot din skjelvende sjel. (2) Du vil ikke ha noen Kristus som står opp for å ta imot deg.

Du vasket deg aldri i hans blod; du ville ikke komme til ham for å få liv (Joh 5,40). Han rakte ofte ut hendene, men du skjøv dem bort – og nå vil han ikke ha medlidenhet med deg. (3) Du vil ikke ha noen Gud. Gud vil ikke være din Gud; han vil ikke være din venn. Du har alltid vært hans fiende. Ditt stolte hjerte ville ikke forsones med ham, og nå skal du få se at han virkelig er en fiende.

Hvor vil du gå? Dø må du. Pusten din må stanse. Disse øynene som ser på meg i dag, må lukkes i døden; dette hjertet du kjenner slå i brystet, må slutte å slå. Og hva vil du gjøre med sjelen din? Hvem vil du overgi den til – en naken, skyldig, skjelvende ting som Guds vrede blir over? Ingen av englene vil våge å gi den ly. Ingen klipper, huler eller fjell kan skjule den. Helvete selv blir ikke noe skjulested for Guds rettferdige vrede. Å, vær vis nå! «Vend om, vend om … Hvorfor vil dere dø?» (Esek 33,11).

4. *Lær å trøste deg over venner du har mistet i Kristus*. Det er sant at de er gått bort fra deg, men husk at de er gått over i langt ømmere hender. Du sto og bøyde deg over deres døende legeme, men Herren Jesus sto opp for å ta imot deres udødelige sjel.

Dine svake, men kjærlige hender ble rakt ut for å glatte puten under dem da de døde, men Frelserens allmektige hender gjorde i stand et søtere og mykere

leie for sjelen deres da den brøt opp. Følg deres tro, se til den samme Frelseren, og når det blir din tur til å dø, skal du si de samme søte ordene: «Herre Jesus, ta imot min ånd!»

St. Peter's, Dundee, 13. august 1837

57. Tiden er kort

«*Men dette sier jeg, brødre: Tiden er kort! Heretter skal de som har hustru, være som de som ikke har, de gråtende som de som ikke gråter, de glade som de som ikke gleder seg, de som kjøper, som de som ingenting eier, de som bruker verden, som de som ikke bruker den. For denne verdens skikkelse forgår*» (1 Kor 7,29–31)

I dette kapitlet taler apostelen om ekteskapet. Guds tanke om dette synes å være denne: For det første at ekteskapet i vanlige tider er ærefullt for alle, så sant det skjer «i Herren».

Noen synes å tro at det er en særlig hellighet ved å leve ugift, men det ser ut til å stride helt mot Guds ord. I den syndfrie verden, før mennesket falt, sa Gud: «Det er ikke godt for mennesket å være alene» (1 Mos 2,18). Og den som vandret nærmest Gud i den gamle pakts tid, var en gift mann: «Enok vandret med Gud i tre hundre år … og han fikk sønner og døtre» (1 Mos 5,22).

For det andre at det i nødstider for kirken er bedre ikke å gifte seg: «På grunn av den nødstiden vi lever i, er det godt for et menneske å leve ugift» (v. 26). Når Guds ark er i fare, slik den er i vår kirke nå, synes det å være Åndens tanke at alle som kan, bør holde seg så fri som mulig fra jordiske bånd.

Da Pinehas' hustru hørte at Guds ark var tatt, fødte hun i smerte og døde, og hun kalte gutten Ikabod: «Bortveket er herligheten» (1 Sam 4,21). Derfor sømmer det seg ikke for dem som elsker Sion, brødre, å ta til ekte og gi til ekte når Guds ark er i fare.

For det tredje at det også i slike tider er tillatt å gifte seg: «Men om du likevel gifter deg, så synder du ikke» (v. 28). Jeg tviler ikke på, brødre, at de dagene er nær da de skal si: «Salige er de ufruktbare, de morsliv som ikke har født, og de bryst som ikke har gitt die» (Luk 23,29). Men vil noen likevel våge å møte disse tidene, og mener dere at troen til to kan bære dere bedre oppe enn troen til én, så vil jeg «spare dere». Jeg vil ikke «sette en snare for dere» (v. 35). Dere har ikke syndet.

Når apostelen har tatt opp dette emnet, går han videre med dette gripende ordet, som passer for alle, gifte eller ugifte: «Men dette sier jeg, brødre: Tiden er kort! Heretter skal de som har hustru, være som de som ikke har, de gråtende som de som ikke gråter, de glade som de som ikke gleder seg, de som kjøper, som de som ingenting eier, de som bruker verden, som de som ikke bruker den. For denne verdens skikkelse forgår.»

I disse ordene er det for det første en påstand: «Tiden er kort», og videre: «Denne verdens skikkelse forgår.» Tiden vi skal leve i denne verden, er svært kort; den er bare en tomme tid – en kort halvtime. Om en liten stund er alt over. Og alt her forandrer seg: Selv fjellene smuldrer, det vakreste ansikt visner, og de fineste klær råtner og går i oppløsning. «Denne verdens skikkelse forgår.»

For det andre trekker han en lærdom av dette: De troende bør holde løst på alt her. De troende bør se på alt i evighetens lys – ikke verdsett noe mer enn du vil gjøre da. Hold løst på det du har kjært, på sorgene, gledene og gjøremålene i denne verden, for snart må du bytte dem mot det som er evig.

Lære: Tidens korthet bør få de troende til å holde løst på alt under solen.

1. Tiden er kort

Det er sant på to måter.

1. *Den tiden en troende har å leve i denne verden, er svært kort.* (1) Hele livet er svært kort. Fra vuggen til graven er det bare en kort reise: «Vårt livs dager er sytti år, og når styrken er stor, åtti år. Dets stolthet er strev og tomhet. Hurtig farer de, vi flyr av sted» (Sal 90,10). Halvparten av menneskene dør før de er tjue år. Selv da menneskene levde i mange hundre år, var det bare et kort liv – et øyeblikk sammenlignet med evigheten. Metusjalah levde i ni hundre og sekstini år, og han døde.

Menneskene lever kort, som gresset. «Alt kjød er som gress» (1 Pet 1,24), og de rike og vakre er som blomsten på marken – bare litt vakrere og mer skjøre. «Gresset blir tørt, blomsten visner når Herrens ånde blåser på det» (Jes 40,7). «For hva er vel deres liv? Dere er jo bare en røk som viser seg en liten stund og så er borte!» (Jak 4,14).

Dere vet hvor fort en veverskyttel farer, men livet ditt farer enda fortere: «Mine dager farer hurtigere av sted enn en veverskyttel» (Job 7,6). «Mine dager er raskere enn en løper … De farer av sted som sivbåter, som en ørn som slår ned på sitt bytte» (Job 9,25–26).

(2) Hvor mye som allerede er gått. De fleste troende bruker sine første dager i synd. Mange av dem som hører meg, ga sine beste dager til synden og verden. Mange av dere har bare det som er halt, skadd og sykt, igjen å gi Gud (Mal 1,13). Alle kan dere se på det som er gått, som en søvn eller som en fortelling som er fortalt. Tiden siden jeg kom til dere, er for meg som en drøm.

(3) Det som er igjen, er talt. For alle dere som hører meg, er sabbatene talt – tallet på prekener dere skal få høre. Den aller siste er allerede fastsatt. Årene deres er talt. For mange er dette det siste året de får se i denne verden. Mange skal feire sitt neste nyttår i herligheten. Hos mange av dere er sykdommen som skal legge dere i støvet, allerede i legemet, og graven er allerede merket ut. Om en liten stund ligger dere stille der. Ja, kjære brødre, «tiden er kort».

2. *Tiden denne verden skal bestå, er kort:* «Alle tings ende er kommet nær» (1 Pet 4,7). «Denne verdens skikkelse forgår.» En troende står på et vakttårn – det som er nå, har han under føttene, det evige har han for øynene.

En liten stund, brødre, så er nådens dag over; forkynnelsen og bønnen er slutt. Snart skal vi holde opp å kjempe med en vantro verden. Snart skal tallet

på de troende være fullt, himmelen skal åpne seg over hodene våre, og Kristus skal komme. Hans avskjedsrop var: «Ja, jeg kommer snart!» (Åp 22,20). Da skal vi se ham som vi har elsket uten å ha sett ham (1 Pet 1,8).

En liten stund, så skal vi stå for den store, hvite tronen. En liten stund, så «er den ugudelige ikke mer» (Sal 37,10); vi skal se de ugudelige gå bort til evig pine.

En liten stund, så skal evighetens gjerning begynne. Vi skal bli lik ham, vi skal se ham dag og natt i hans tempel, vi skal synge den nye sangen, uten synd og uten tretthet, i all evighet. Om et lite øyeblikk, brødre, skal alt dette skje: «Et lite øyeblikk forlot jeg deg, men med stor barmhjertighet vil jeg samle deg … skjulte jeg mitt åsyn for deg et øyeblikk, men med evig miskunnhet forbarmer jeg meg over deg» (Jes 54,7–8).

2. Hold løst på alt under solen

Av dette bør den troende lære å holde løst på alt under solen.

1. *Hold løst på det kjæreste du har i denne verden:* «Heretter skal de som har hustru, være som de som ikke har.» Ekteskapet er ærefullt for alle. Mennene skal elske sine hustruer slik Kristus elsket menigheten: «Slik skylder også mennene å elske sine hustruer som sine egne legemer» (Ef 5,28). Likevel må det ikke bli avgudsdyrkelse. En gift troende bør på visse måter være som om han var ugift, som om han ikke hadde hustru.

«Hedre din far og din mor, så dine dager må bli mange i det landet Herren din Gud gir deg» (2 Mos 20,12). Du kan ikke være for god, for mild eller for kjærlig mot de foreldrene Gud har gitt deg; likevel skal du være som om du ikke hadde dem. Foreldre, elsk barna deres og «oppdra dem med Herrens tukt og formaning» (Ef 6,4); men kjenn likevel at tiden er kort. De er bare et lån fra Herren. Bli ikke overrasket om han tar sitt eget tilbake.

Akt forkynnerne deres «meget høyt» i kjærlighet «på grunn av den gjerning de gjør» (1 Tess 5,13); men vær som om dere ikke hadde noen. Støtt dere like helt og fullt til Kristus som om dere aldri hadde sett eller hørt en forkynner.

Brainerd forteller om en kvinne som etter omvendelsen hadde overgitt seg til Guds vilje i de ømmeste ting. «Hva om Gud tok mannen din fra deg, hvordan tror du at du ville bære det?» Hun svarte: «Han tilhører Gud og ikke meg; han kan gjøre med ham akkurat som han vil.» Da hun lengtet etter å dø for å bli fri fra synden, ble hun spurt hva som skulle bli av det lille barnet hennes. Hun svarte: «Gud vil ta seg av det; det tilhører ham, han vil ta seg av det.»

Rutherford sier: «Bygg ikke ditt rede i noe tre her, for du ser at Gud har solgt skogen til Døden, og hvert tre vi vil hvile på, står klart til å hogges ned, for at vi skal fly og stige opp og bygge på klippen og bo i klippens kløfter.» Sett ikke hjertet ditt på blomstene i denne verden, for det er en makk i dem alle. Sett Sarons blomst og dalenes lilje (Høys 2,1) høyere enn alt annet, for han forandrer seg ikke. Lev nærmere Kristus enn de hellige, så du fremdeles har ham å støtte deg til når de blir tatt fra deg.

2. *Hold løst på sorgene i denne verden.* De gråtende skal være som de som ikke gråter. Denne verden er en tåredal. Det er alltid noen som sørger. Ikke før er tåren tørket på ett kinn, før den triller nedover et annet. Ikke før har én enke

lagt bort sørgeklærne, før en annen tar dem på. De som er i Kristus, skal gråte som de som ikke gråter, «for tiden er kort».

Gråter du over dem som døde i Herren? Det er rett å gråte; «Jesus gråt» (Joh 11,35). Likevel, gråt «som de som ikke gråter», for «tiden er kort». De er ikke tapt, de er bare gått i forveien. Solen er ikke tapt når den går ned; den er gått for å skinne på den andre halvkulen. Slik er de gått for å skinne i en lysere verden. Det er egenkjærligheten som får deg til å sørge over dem, for de er salige. Du ville ikke sørge om de var hos en venn langt borte på jorden – hvorfor sørger du da over at de er hos synderens venn?

«De skal ikke hungre mer, heller ikke tørste mer. Solen skal ikke falle på dem, eller noen hete. For Lammet, som er midt for tronen, skal vokte dem og føre dem til livets vannkilder. Og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,16–17).

«Tiden er kort», og du skal følge etter. Om noen få dager kan dere hvile sammen ved Jesu bryst; du er nærmere dem i dag enn du var i går. «Tiden er kort», og du skal møte alle de gjenløste ved Kristi høyre hånd. Vi skal blande våre stemmer i den nye sangen og sammen svinge den evige palmegreinen! Gråt «som de som ikke gråter».

Gråter du over dem som døde uten Herren? Å, her er det dypere grunn til å gråte. Og likevel er det ikke lenge til alt dette blir forklart for deg, og da vil du ikke kunne felle en tåre over de fortapte. En liten stund, så skal du se Jesus fullt ut herliggjort, og du vil ikke kunne ønske at noe var annerledes enn det som har skjedd. Da Aron mistet sine to sønner, «tidde» han (3 Mos 10,3).

Sørger du over smerter i legemet, fattigdom, sykdom og verdens plager? Murr ikke: «Tiden er kort.» Har du trodd på Kristus, er dette alt det helvete du noen gang skal bære. Tror du røveren som døde på korset, ville klage over smertene sine når han bare var ett skritt fra paradis? Slik er det med deg. Ditt helvete er tørket ut, og du har bare disse to grunne bekkene å gå over: sykdom og død.

Og du har løfte om at Kristus skal gjøre mer enn å møte deg: Han skal gå med deg, skritt for skritt, og bære deg i sine armer. Når vi kommer fram for Jesu åsyn, skal alle sorgene våre se ut som barnesorger; én dag hos ham skal få deg til å glemme din nød for alltid. Fatt derfor mot og «løp med tålmodighet» (Hebr 12,1)!

3. *Hold løst på gledene i denne verden.* Det er helt rett for en troende å bruke denne verdens ting og glede seg over dem. Ingen har så stor rett som den troende til å fryde seg og være glad. Han har rett til å bruke de gode tingene legemet trenger i denne verden, og holde måltid «med fryd og hjertets oppriktighet» og prise Gud (Apg 2,46–47).

Han har rett til alle gledene i hjem, slekt og vennskap. Det er helt på sin plass at han nyter disse tingene. Han har rett til alle de rene gledene for sinnet, forstanden og fantasien, for det er Gud «som rikelig gir oss alle ting til vårt bruk» (1 Tim 6,17).

Likevel skal han være glad «som de som ikke gleder seg», og bruke verden «som de som ikke bruker den», for «tiden er kort». Om en liten stund sitter du

ved din Fars bord der oppe og drikker vinen ny sammen med Kristus. Du skal møte alle dine brødre og søstre i Kristus; du skal ha en ren glede i Gud i all evighet.

Bli ikke for opptatt av gledene her. Jeg har lagt merke til at barn som skal i selskap, spiser lite før de går, så de kan ha bedre appetitt på lekkerbiskenene som venter. Slik er det også med dere, kjære venner: Dere skal til en fest der oppe. Sløv ikke appetitten med jordiske gleder; hold løst på dem alle, og se på dem som noe som visner.

Når du går gjennom en blomsterhage, faller det deg aldri inn å legge deg ned for å bo blant rosene. Slik skal du bare gå gjennom hagen med denne verdens beste gleder. Kjenn duften av blomstene når du går forbi, men bli ikke værende. Jesus kaller deg til sitt vinhus (Høys 2,4); der skal du beite blant liljene på fjellene med duftende urter.

Å, det sømmer seg dårlig for et Guds barn å være glad i et jordisk gjestebud når du så snart skal sitte til bords med Jesus! Det sømmer seg dårlig for deg å være så opptatt av klær og stas når du så snart skal se det ansiktet som ble kronet med torner.

Brødre, blir dere noen gang så opptatt av en glede at den tar bort kjærligheten til bønnen eller til Bibelen? Eller så opptatt at du ville bli skremt om du hørte ropet: «Se, brudgommen kommer!» (Matt 25,6), og du ville si: Kommer han allerede? Da misbruker du denne verden. Å, hold løst på denne verdens glede: «Tiden er kort.»

4. *Hold løst på gjøremålene i denne verden.* Det er rett at de kristne er flittige i arbeidet sitt. Jeg undrer meg ofte over at uomvendte sjeler kan ha det så travelt. Dere haster av sted og fyller all tiden med verdslige ting, og det slår dere aldri at intet av dette skal finnes i evigheten. Hvordan kan jeg ha det så travelt for legemets skyld når det ikke er sørget for min stakkars sjel?

Men de som er i Kristus, kan godt være flittige. (1) De har god samvittighet, og det smører hjulene. «Et glad hjerte gir god legedom» (Ordsp 17,22). Et lett hjerte gjør arbeidet lett. (2) De elsker å ære sin Herre. De vil ikke at noen skal si at en som tror på Jesus, er lat og doven. Kristi kjærlighet tvinger dem til alt som er godt og prisverdig (2 Kor 5,14).

Og likevel skal en troende kjøpe «som de som ingenting eier», for «tiden er kort». Å, dere troende, dere kan ikke være gjerrige, for dere er bare forvaltere! Alt dere eier her, tilhører Herren, og den dagen er nær da han skal flytte dere for å ta vare på en annen eiendom i et lysere land. Dere er bare tjenere. Det går ikke an at dere setter hjertet på tingene i dette nedre rommet, for om noen få dager skal Mesteren kalle dere til å tjene ham der han selv er.

Kjære troende, vær ferdige til å forlate vevstolen for gullharpen på et minutts varsel! Vær ferdige til å forlate pulten for Jesu trone, pennen for seierens palme, og torget her nede for gatene i det nye Jerusalem, der de gjenløste skal vandre! Var du på et synkende skip, ville du ikke klamre deg til pengesekker; du ville holde løst på alt og være klar til å svømme. Denne verden er som et synkende skip, og de som griper etter eiendelene i den, skal synke med den. Å, kjøp «som de som ingenting eier», for «tiden er kort».

3. Hva de uomvendte bør lære

1. *Hvor dumt det var å kaste bort den tiden som er gått*. Selv om livet er svært kort, er det all den tiden vi har til å bli frelst. Det er derfor Gud har gitt oss det. Guds langmodighet er ment til vår frelse. Gud gir menneskene tid til å høre evangeliet, til å be og til å bli omvendt til frelse. Men de uomvendte har kastet bort hele den tiden som er gått.

Tenk på hvor mye tid du har mistet i lediggang. Hvor mange gylne anledninger til bønn, til å høre Ordet og til ettertanke har du ikke mistet! Hvor mye tid har du ikke brukt unyttig i sengen, i tomt prat eller med å drive omkring utenfor døren! Hadde du sett hvor kort tiden din er, og hvordan døden og helvete jager etter deg, ville du ha flyktet til Kristus – men det har du ikke gjort.

Tenk på hvor mye tid du har brukt i synd: på kroen, i lettsindig selskap, på dans, ute om nettene eller i synder som det er en skam bare å nevne. Gud ga deg tid til å frelse din sjel, og du har brukt den til å ødelegge din sjel. Gud ga deg tid til å flykte til Kristus, og du har brukt den til å flykte mot helvete. Tenk på hvor mye tid du har brukt på forretninger uten en eneste tanke på evigheten.

Tenk på hvordan du har mistet din beste tid. Ungdommen er den beste tiden til å bli frelst, og mange av dere har mistet den. Vekkelsestider, sabbater, hellig tid – ja, år med sabbater er nå gått over hodet på mange av dere. «Innhøstingen er forbi, sommeren er til ende, men vi er ikke frelst» (Jer 8,20).

2. *Tenk på hvor høyt de som nå er i helvete, verdsetter tiden*. En gang, brødre, brydde de seg like lite om den som dere. En gang kunne de se årene gå uten å bry seg, og de kunne la sabbatene gli bort; men nå ser de sin dårskap. Hva ville de ikke gi nå, brødre, for en slik anledning som dere har i dag? Hva ville de ikke gi for ett nådeår til, for én uke til, for én dag til? Trolig er noen av vennene eller kameratene deres nå i helvete og ønsker at de kunne komme tilbake og fortelle dere hvor dyrebar selv en tomme frelsestid er!

Å, brødre, vær vise! «Hvorfor står dere her ledige hele dagen?» (Matt 20,6). For noen av dere er det blitt den ellevte time: Hodet ditt er grått og ennå uomvendt, og føttene vakler. Så du en mann som var dømt til døden, ligge i lenker med bare tre timer igjen å leve – og så du ham spille terning eller synge lettsindige sanger, ville du ikke bli rystet? Du ville si at han var en forherdet stakkar.

Å, er det ingen blant dere som er akkurat slik? Dere er allerede dømt, dagene deres er talt, dere henger i en tråd over helvetes gap – og likevel hugger og skjærer dere i den hånden som holder dere! Om et lite øyeblikk, brødre, er alt over. Gjennom hele den endeløse evigheten skal du minnes de få dagene vi hadde sammen. Å, det minnet skal legge ved på ilden og i din stakkars sjel være en orm som aldri dør (Mark 9,48). Amen.

58. Herre, vi vil gjerne se Jesus

«*Blant dem som pleide å dra opp for å tilbe under høytiden, var det noen grekere. Disse kom da til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, og ba ham og sa: Herre, vi vil gjerne se Jesus. Filip kommer og sier det til Andreas. Andreas og Filip går og sier det til Jesus.*

Men Jesus svarer dem og sier: Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli herliggjort! Sannelig, sannelig sier jeg dere: Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det mye frukt. Den som elsker sitt liv, skal miste det. Men den som hater sitt liv i denne verden, skal bevare det til evig liv. Den som vil tjene meg, han må følge meg. Der jeg er, der skal også min tjener være. Om noen tjener meg, ham skal Faderen ære» (Joh 12,20–26)

1. Hvordan disse grekerne søkte Herren Jesus

1. *De kom ikke rett til Kristus, men gikk en omvei.* «Disse kom da til Filip» (v. 21). Hadde de kjent den uutholdelige syndebyrden som hvilte på dem, eller hadde de sett Herren Jesu nåde og hvor godt han passet for deres nød, ville de ha løpt rett til hans føtter. Men deres uro var i virkeligheten svært overfladisk.

Da tollerne og synderne ble vakt og fikk uro for sin sjel, står det at de holdt seg nær til Jesus. De gikk ikke til Filip eller til Andreas eller til noe annet menneske, men trengte seg helt inn til Kristus. De så at han var kilden for deres skyldige sjeler, og hele verden kunne ikke holde dem tilbake fra ham.

Da kvinnen som var en synderinne, fikk vite at Jesus satt til bords i fariseerens hus, kom hun til hans føtter. Hun ba ikke om lov, hun kunne ikke vente, men kastet sin skyldige sjel ned for hans føtter, vætet dem med tårene sine og tørket dem med håret sitt.

Slik er det fremdeles. Om du kjente syndebyrden slik du burde, og om du kjente Kristi frie nåde slik du burde, ville du trenge deg gjennom folkemengden for å komme til Jesus. Du ville si: Gi meg plass, så jeg kan komme til ham! Han kaller på meg, han kaller på den største av syndere. Her er jeg, Herre; vask meg i ditt blod, ellers dør jeg! Ser du hvor purpurrød din sjel er av synd, og tror du at kilden er fri og full, da ber du ikke noe menneske om lov, men går rett til Jesus.

2. *De ba bare om å få se Jesus.* «Herre, vi vil gjerne se Jesus.» Dette viser hvor lite de tok det på alvor å bli frelst av Kristus. Av samme grunn klatret Sakkeus opp i morbærtreet: for å se hvem Jesus var. Av samme grunn hadde Herodes lenge ønsket å få se Jesus, for han håpet å få se et tegn av ham – slik du kunne

ha lyst til å se en tryllekunstner eller en spåkone, av jordisk og verdslig nysgjerrighet. Om noen heter det: «Dere søker meg, ikke fordi dere så tegn, men fordi dere spiste av brødene og ble mette» (Joh 6,26).

Å, så annerledes det er når mennesker blir vakt i sannhet av Ånden! Da Job var i sjelenød, ropte han: «Bare jeg visste å finne ham og kunne komme fram til hans trone!» Så annerledes er brudens rop: «Jeg grep fatt i ham, og jeg slipper ham ikke … Min elskede er min, og jeg er hans»! Så annerledes er Paulus' rop: «Jeg akter det for skrap, for at jeg kan vinne Kristus og bli funnet i ham.»

Å, brødre, er dere under Åndens opplæring, kan det ikke mette sjelen deres bare å se Kristus i det ytre. Dere må se ham med hjertet og smake ham med hjertet. Dere må smake og se at Herren er god. Mange av dere liker å høre om Jesus, og dere liker å bli underholdt med vakre beskrivelser av ham. Men er dere under Åndens opplæring, kan ingenting mette dere uten å sitte i hans skygge, bli funnet i ham, være duen som han selv skjuler med sin hånd «i klippens kløfter, i fjelltindens ly», bli vasket i hans blod og skapt på ny ved hans Ånd.

3. *Én grunn til at de hadde så lite uro, var menneskefrykt*. Raseriet blant Kristi fiender ble stadig heftigere. Bare noen dager før hadde de høytidelig besluttet å ta ham av dage. Ja, vi får høre at de la planer om også å drepe Lasarus, så blodtørstige var de blitt (v. 10). Vi får også høre at mange av rådsherrene trodde på ham, men for fariseernes skyld bekjente de det ikke (v. 42), «for de ville heller ha ære av mennesker enn ære av Gud».

Det kan derfor ikke være tvil om at hatet og sinnet hos Kristi fiender la en stor demper på disse grekernes uro. Sannsynligvis var det dette som fikk dem til å gå til Filip først. Det gjorde dem forsiktige i ordene: «Herre, vi vil gjerne se Jesus.»

Hvor sant er det ikke sagt: «Menneskefrykt fører i snare»! Løvens brøl har drevet mang en sjel bort fra Kristus. Er det ikke slik blant dere også? Hva vil familien min si? Hva vil kameratene mine si? Hva vil verden si om jeg går til Kristus og gir opp alt for ham? Disse tre løvebrølene har ødelagt mange sjeler.

Hvor mange av dere har ikke iblant kjent et virkelig ønske om å bli frelst? Kanskje falt du på kne og ba oppriktig om å bli fridd ut. Men så kom en kamerat innom, eller noen foreslo en fest, og du hadde ikke mot til å si nei. Du ville gjerne si: Jeg har begynt å søke Herren, jeg har ligget på kne og bedt om å bli frelst – men du klarte ikke å si det, tungen klistret seg til ganen. Og så vendte du tilbake til ditt eget spy og til å velte deg i sølen.

Akk, du ville heller ha ære av mennesker enn ære av Gud. «Hvordan kan dere tro, dere som tar ære av hverandre? Og den ære som er av den eneste Gud, den søker dere ikke» (Joh 5,44). For en dårskap å frykte en støvets marks rynkede panne mer enn den uendelige Guds vrede! Å frykte spotterens latter mer enn Kristi dom: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet»! «Frykt ikke for dem som dreper legemet, men ikke kan drepe sjelen. Frykt heller for ham som kan ødelegge både sjel og legeme i helvete!» (Matt 10,28).

2. Kristi svar

1. *Han viser dem at han må dø før mennesker vil søke ham i alvor.* «Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli herliggjort!» (v. 23). Det ligger noe svært

dypt og høytidelig i dette svaret fra Kristus. Han så at disse grekerne ikke for alvor kjente at de trengte ham. Og han forklarer disiplene at mennesker bare blir dratt til ham når han blir åpenbart som den korsfestede Kristus.

Det er som om han sier: Jeg er som et hvetekorn. Blir det ikke lagt i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men blir det sådd og dør, bærer det mye frukt. Slik blir ingen dratt til meg om jeg ikke dør. Men dør jeg for syndere og legger meg i graven for dem, da blir de dratt til meg.

For det første er Herren Jesu død det synet i verden som vekker mest. Hvorfor skulle den Herlige, som fra begynnelsen var avglansen av sin Fars herlighet og avtrykket av hans vesen, fornedre seg så dypt at han ble lik et lite hvetekorn som skjules under jorden og dør? Hvorfor la han seg ned i den kalde klippegraven? Var det ikke fordi en uendelig og usigelig vrede hvilte over menneskene? Ville Kristus ha grått over Jerusalem om det ikke var et helvete under byen? Ville han ha dødd under sin Fars vrede om det ikke fantes en kommende vrede?

Å, dere trygge syndere, dere som leker med evangeliet, dere høflige tilhørere som ofte sier: «Herre, vi vil gjerne se Jesus», men aldri finner ham – gå til Getsemane og se hans usigelige sjelekval! Gå til Golgata og se vredesskålen bli tømt over hans brustne hjerte! Gå til graven og se hvetekornet ligge dødt i jorden! Hvorfor skulle den Lyteløse lide alt dette om det ikke kommer vrede over det vantro hodet som står uten ly? Å, hvetekornet i jorden er det synet i hele universet som vekker mest!

For det andre er det det synet som drar sterkest. «Når jeg blir opphøyet fra jorden, skal jeg dra alle til meg.» Disse stakkars grekerne kjente ikke sterkt at de trengte Kristus, og enda mindre så de hvor godt han passet for deres nød.

Hadde de bare sett hvilket ly det var for syndere i hans sår – hadde de sett hvor mye plass det var der for den største av syndere – da ville de ha brutt gjennom enhver hindring for å komme til Jesus. Ingenting i verden ville ha holdt dem tilbake fra Kristus. Menneskefrykten ville ha vært som et halmstrå. De ville ikke bare ha ropt: «Herre, vi vil gjerne se Jesus», men: «Dra meg, så vil jeg løpe etter deg!» – «Skjul meg i klippens kløfter!» – «La meg sitte i skyggen av epletreet!»

Det var dette synet som dro tre tusen til Jesus på pinsedagen. Hvetekornet som dør for oss, er den sanne magneten som drar hjerter av jern etter seg. En vanlig magnet kan miste jernet igjen, men den sjelen som én gang er dratt til Kristus, kan aldri dras bort mer.

Å, be om at Herren Jesus Kristus må bli åpenbart for deg slik at du blir dratt! Noen av dere er i denne tilstanden: Herren Jesus er på den ene siden av deg og Satan på den andre, og du står midt imellom, og begge drar i sjelen din. Å, be om at Herren Jesus må seire! Hans åpne armer på korset drar deg, og såret i hans side innbyr deg: «I meg skal dere ha fred.»

2. *At mennesker må holde seg til ham, hva det enn koster.* Se v. 25. Disse stakkars grekerne var bundet av menneskefrykt. De var redde for å bli utstøtt av synagogen, eller for å bli kalt galileere eller nasareere, eller for å bli ledd av og miste æren hos mennesker. Dette gjorde dem svært forsiktige når de nærmet seg Frelseren.

Nå viser Herren Jesus dem at det ikke er slik vakte sjeler må søke ham. Det er som om han sier: Gå og si til dem at når de kommer til meg, kommer de for å få evig liv, og derfor må alle andre hensyn legges til side. Jeg er det ene nødvendige, jeg er den kostelige perlen. De som søker meg, må skyve til side alt som står i veien. Om de så mister livet ved å komme til meg, skal de finne evig liv. «Den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det.»

De som kjenner Kristi virkelige verdi, setter alt annet til side for å finne ham. De som ikke vil det, kommer aldri til å finne ham.

For det første: Tenk på hvor dyrebar Kristus er! I ham er det evige liv. I ham er det tilgivelse for de verste syndere. I ham er det søt fred i samvittigheten – fred med Gud. I ham er det hvile for den trette sjel – veien til Faderen – en åpen dør inn til Guds hjord. I ham er det en kilde med levende vann – uransakelig rikdom – rikelig nåde og sannhet for svake og trette sjeler. I ham er det frifinnelse på dommens dag og en herlig krone.

Å, burde du ikke forlate alt for dette? Skal en lyst, en fornøyelse, et spill eller et smil fra en venn holde deg borte fra alt dette? «Det som intet øye har sett og intet øre hørt, og det som ikke kom opp i noe menneskes hjerte, det har Gud beredt for dem som elsker ham.»

For det andre: Tenk på hvor ille det står til med deg uten ham! Dine synder er uten tall: «Trengsler uten tall omgir meg.» Hjertet ditt er like fullt som før – ferdig til å strømme over av synd i all evighet. Gud er vred på deg hver dag. Det finnes ingen tilflukt utenom Kristus. Kommer du ikke inn i ham, blir du aldri frelst.

Du kommer til å stå utenfor arken når vannflommen kommer. Du kommer til å banke på og rope: Herre, Herre! – men da er det for sent. Gud vil være din fiende. Hans store vredesdag vil være kommet, og hvem kan da bli stående? Noen av dere har kjent et lite snev av uro, men dere har aldri kjent en milliontedel av det som er sannheten.

Å, vil du da la en stakkars lyst, stolthet, kjærlighet til klær – en Herodias – holde deg borte fra Kristus? La deg formane: Hold deg til ham, hva det enn koster! Kommer et yrke eller en forretning imellom, tar den for mye tid, forstyrrer den sabbatene dine og hindrer den deg i å komme til Kristus – la den gå!

Kommer en fornøyelse imellom, lar den overbevisningen din sovne, gjør den deg død i bønnen og når du leser Bibelen, og vekker den lysten din til verden og synden – la den gå! Kommer en venn mellom deg og Kristus, gjør selskapet hans deg uskikket til å søke Kristus og drar tankene dine bort, eller fører latterliggjøringen og den tomme praten hans deg tilbake til verden – la ham gå!

Bry deg ikke om at de ler og håner, synes du er rar og latterlig og kaller deg metodist. Det betyr ingenting. Ett er nødvendig: Kristus er dyrebar, og evigheten er nær. Gjør du ikke dette, mister du din sjel. Som Paulus akter jeg alt for tap.

3. *Vil vi høre Kristus til, må vi overgi oss til hans tjeneste for alltid.* De stakkars grekerne sa: «Herre, vi vil gjerne se Jesus.» Her sier Jesus til dem at det ikke er nok bare å se ham: «Den som vil tjene meg, han må følge meg.» Mange er villige til å bli frelst fra helvete, men de er ikke villige til å overgi seg til Kristus for å være hans tjenere og etterfølgere. Men hver den som er under Åndens opplæ-

ring, overgir seg til å være Herrens. Slik var det med Matteus. Herren sa: «Følg meg!» Og han sto opp, forlot alt og fulgte Jesus.

Den som virkelig er lært av Gud, kjenner at synden som bor i ham, er en større byrde enn frykten for helvete. «I meg, det er i mitt kjød, bor ikke noe godt.» «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» Derfor er en slik sjel villig til å være Kristi tjener for alltid – villig til å få øret sitt gjennomboret ved døren i Kristi hus.

Dette avslører hyklerne. Er du villig til å være Kristi tjener, til å følge ham i tunge plikter og bøye deg under evangeliets ordninger? Hvis ikke, er du en hykler. Regn ut hva det koster å komme til Kristus!

3. Lønnen

1. *Du skal være med Kristus*. Du kan bli utstøtt av mennesker, av far og mor, og bli regnet som avskum av alle ting. Men han sier: «I dag skal du være med meg i Paradis.» Du skal være med Lammet på Sions berg og sitte med meg på min trone. «Far, jeg vil at de som du har gitt meg, skal være hos meg der jeg er, for at de skal se min herlighet.»

2. *Faderen vil ære deg*. Du mister æren hos mennesker, kanskje også hos noen du setter høyt, men du får æren fra Gud.

For det første i denne verden. Dere skal være hans eiendom. Han vil gi deg råd med sitt øye, høre din bønn, være med deg i nøden, fylle deg med sin Ånd, gi sine engler befaling om deg og være med deg i døden.

For det andre i evigheten. Han vil ta imot deg, la deg se hans frelse, tørke bort tårene fra dine øyne og være din Gud og din del. Jesus vil kjennes ved deg for sin Far: Denne sjelen fulgte meg.

59. Du som bor i hagene

«Du som bor i hagene! Vennene lytter til din røst, la meg høre den! Skynd deg, min elskede, og vær som en gasell eller en ung hjort på fjell med duftende urter!» (Høys 8,13–14)

1. Beskrivelsen av menigheten, eller av den troende sjel

«Du som bor i hagene.» Dette er sant om den troende på to måter.

1. *Han er inngjerdet og skilt ut fra verden*. «En lukket hage er min søster, min brud» (Høys 4,12). Alle troende bor innenfor et gjerde. Hagene i Østen er gjerdet inn med siv eller kaktusfiken eller med en steinmur. På samme måte er alle som hører Kristus til, gjerdet inn og skilt ut fra verden. Jesus sier: «Var dere av verden, da ville verden elske sitt eget. Men fordi dere ikke er av verden, men jeg har utvalgt dere av verden, derfor hater verden dere.» Paulus sier at han var «utskilt for Guds evangelium». Og Johannes sier: «Verden kjenner ikke oss, fordi den ikke kjenner ham.»

Her tar mange grundig feil. Det finnes mange hekker som Kristus ikke har plantet. Mange er skilt ut, men ikke for Guds evangelium.

(1) Noen er skilt ut ved oppdragelsen. De er vokst opp langt borte fra verdens larm og travelhet. De ser lite av lastene og hører lite av bannskapen der. De får aldri komme innenfor verdens tryllering. De er et slags utskilt folk. Men akk, de har en verden i sitt eget hjerte!

(2) Andre er skilt ut fra verden ved verdslig sorg og nød eller ved sykdom. Den stolte ånden deres er knust. Før fulgte hjertet deres verden i vill iver, men nå sykner det hen og dør i dem; lysten svikter. De har ikke lenger hjerte for avgudene sine. Også de er et slags utskilt folk. Men akk, de bor ikke i hagene! Det er naturens adskillelse, ikke nådens.

(3) Noen skiller seg hovmodig ut fra verden, lik dem som sa: «Hold deg unna, kom ikke nær meg, for jeg er hellig for deg!» – lik fariseerne, som ikke ville snakke med en toller. De kjennes på at de har så lite medfølelse med verden. Akk, de bor ikke i Kristi hage!

(4) Det finnes også en adskillelse fra verden bare i navnet. Disse menneskene har navn av at de lever, men er døde. Kanskje hører de til en særskilt menighet og et særskilt bønnemøte. De har et kristent navn og et kristent ytre, de snakker ofte som kristne, og andre snakker om dem som kristne. Verden er redd dem og behandler dem som om de var troende. Men hele tiden banker det under

denne kappen et uforandret, vantro og ugudelig hjerte. Akk, brødre, dette er en adskillelse som Satan har laget!

Men alle som virkelig hører Kristus til, bor i hagene. De er skilt fra verden ved en uendelig kløft som ingen kan komme over.

For det første ved blod. Israels hus ble skilt fra egypternes hus ved at dørene ble stenket med blod. På samme måte finnes det en flokk mennesker i denne verden som har fått hjertets dører stenket med blod. Kristi blod på samvittigheten merker dem ut som mennesker som har fått tilgivelse.

De hadde samme natur som andre mennesker, samme fiendskap mot Gud og det samme fortvilte frafallet fra ham. De hadde den samme kjærligheten til avgudene som andre, og de levde ungdommen i de samme syndene som andre. Mange av dem gikk ned i syndens dypeste avgrunner. Men Herren Jesus elsket dem og vasket dem fra syndene i sitt eget blod. «Da vi nå er rettferdiggjort av tro, har vi fred med Gud.»

Det er disse som bor i hagene. Å, brødre, er dere skilt ut ved blod? Har dere fått Jesu røde blod, så sjelen deres skiller seg fra resten av menneskene?

For det andre ved hans Ånd. Alle som virkelig hører Kristus til, er skilt fra verden ved at Den Hellige Ånd bor i dem. «Om noen er i Kristus, da er han en ny skapning.»

Han har fått nye lengsler. Før lengtet han etter det samme som andre mennesker: ære fra mennesker, et navn, makt, penger og nytelse. Det var de største målene han hadde. Nå har de mistet makten over ham. Verden er blitt korsfestet for ham. Nå lengter han etter å komme nærmere Gud og etter et mer fullstendig omskapt hjerte, og han lengter etter å spre kunnskapen om Jesus over hele verden. Han er utskilt for Guds evangelium.

Han har også fått nye sorger. Før var alle sorgene hans verdslige; han gråt når han mistet venner eller jordisk gods. Men nå er slike sorger lette trengsler. Nå er hans tyngste sorg at Gud har forlatt ham, at han savner Guds nærvær og Guds smil. Eller det som får ham til å sukke og klage, er at Ånden er borte og fordervelsen brenner i ham, eller at synden tar overhånd rundt ham. Eller hjertet hans skjelver for Guds ark. Et slikt menneske er skilt ut – han bor i hagene.

Kjære sjeler, er dere skilt ut fra verden på denne måten? «For dere skylder vi alltid å takke Gud, fordi han fra begynnelsen har utvalgt dere til frelse, ved Åndens helliggjørelse og ved tro på sannheten.» Å, brødre, skiller Kristi blod dere fra den verden som ikke har fått tilgivelse? Skiller Kristi Ånd dere fra den verden som ikke er født på ny? Er det gjort en virkelig, evig adskillelse mellom deg og verden? Hvis ikke, går du under sammen med verden.

2. *Å bo i hagene ser også ut til å bety å bo i fryd.* Da Gud skapte mennesket i begynnelsen, plantet han en hage i Eden, i Østen. «Og Gud Herren lot alle slags trær vokse opp av landjorden, prektige å se på og gode å ete av, også livets tre midt i hagen.» «Og Gud Herren tok mennesket og satte ham i Edens hage til å dyrke og verne den.» Den hagen var et skjønt forbilde på den fryd Adam hadde i sjelen, og der hørte han dag etter dag Guds røst da han kom vandrende i hagen i den svale kvelden.

Da Adam falt, drev Gud ham ut av hagen og inn i denne nakne verden, full av torner og tistler, der han skulle ete sitt brød i sitt ansikts sved. Mennesket vandret ikke lenger med Gud i en hage full av fryd. Men når en synder blir ført til Kristus, blir han ført inn i Kristi hage: «Det er vi som kommer inn til hvilen, vi som tror.» Han sier: «I hans skygge satte jeg meg med stor fryd, og hans frukt var søt for min gane.» Han blir en som bor i hagene.

Det er sant at han er en som kommer opp fra ørkenen. Denne verden er en ørken for den troende – full av smerte, sykdom, sukk og død. Det er en verden som korsfestet hans Herre og nå forfølger ham selv, en kald, vantro og ugudelig verden. Likevel bor sjelen hans i hagene: «Hans sjel skal bo i det gode.» Det er sant at den troende har sine tider da Gud synes å ha forlatt ham, med skyer og tvil og dype vann. I slike tider roper han: «Jeg elendige menneske!» Men når øyet hans hviler på Jesus, bor sjelen hans i en hage full av fryd.

Å, brødre, er dere ført inn i Kristi hage? Har dere funnet stor fryd i ham – et bedre Eden, en rett til livets tre, som er midt i Guds paradis?

Mange av dere synes det er kjedelig å bli kristen. Dere ser på det ytre hos de kristne, den stille og ydmyke vandringen deres gjennom verden, og synes de er kjedelige, mørke og strenge. Men, menneske, du ser bare skallet! Kunne du se hva de kjenner i sitt indre – kunne du se himmelens solskinn som hviler over en slik sjel, kunne du et øyeblikk smake gleden ved å ha fred med Gud – da ville du kjenne at alle gledene dine bare er skolmene som svinene eter.

«Salig er det menneske som har funnet visdom, det menneske som vinner forstand. Den er mer verdifull enn perler, og alle dine skatter kan ikke lignes med den. Langt liv har den i sin høyre hånd, rikdom og ære i sin venstre. Dens veier er fagre veier, og alle dens stier er fred. Den er et livsens tre for dem som griper den, lykkelig blir hver den som holder fast på den» (Ordsp 3,13.15–18).

Å, brødre, gå og lær den salmen som begynner slik:

Kan de som aldri kjente Herren, / vel si at de har glede? / Kan all verdens rikdom / gi sann fred i sinnet?

2. Kristi klage

«Vennene lytter til din røst.»

1. *Sjelen i Kristus har mange kjære venner, brødre og søstre i Kristus Jesus*. Den sjelen som er forent med vintreet, er forent med alle grenene. «Vi vet at vi er gått over fra døden til livet, fordi vi elsker brødrene.» «Jeg holder meg til alle dem som frykter deg.»

De troende har mye å si hverandre, slik Johannes sier til Gajus: «Jeg kunne ha mye å skrive til deg, men jeg vil ikke skrive det til deg med penn og blekk. Men jeg håper at jeg snart skal få se deg, og da skal vi tale sammen muntlig.» Slik gjorde de troende på Malakis tid: «Da talte de med hverandre, de som frykter Herren. Og Herren lyttet og hørte det.» Og slik gjør de troende fremdeles.

De kan fortelle om det de har opplevd før, beskjedent og ydmykt, med avsky for seg selv og til Kristi ære. Slik sa Jesus til mannen som hadde vært besatt: «Gå hjem til ditt hus og fortell alt det Gud har gjort imot deg!» (Luk 8,39). Og slik sier

David: «Kom og hør, alle dere som frykter Gud! Jeg vil fortelle hva han har gjort mot min sjel» (Sal 66,16).

De taler med hverandre når de er i nød, som det står skrevet: «Trøst da hverandre med disse ordene.» Ikke trøst dere selv, men trøst hverandre. Det er Guds ordning at trøsten skal bæres fram fra troende til troende, at kjærlighetens milde hånd skal rekke fram trøstens beger. De taler med hverandre om Jesus: «Har dere sett ham som min sjel elsker?» – «Hvor er din elskede gått, du vakreste blant kvinner? Hvor har din elskede tatt veien, så vi kan lete etter ham sammen med deg?» De formaner hverandre hver dag, så lenge det heter i dag.

Ja, dette er et sant kjennetegn på alle sanne troende: «Vennene lytter til din røst.» Hvor mange av dere kan ikke nettopp på dette vite at dere ikke er i Kristus – at dere aldri har lært Kanaans rene språk! Riktignok er det mange som har de kristnes ytre ord og snakker mye, men som skal vise seg å være skyer uten regn – uforstandige jomfruer som har lampe, veke og flamme, men ikke en dråpe olje inni. Men har du ikke Kanaans språk, har du ikke et ord til dem som er på vei mot herligheten, da er jeg redd du ikke hører til denne flokken.

2. *Hør Kristi klage*: «*La meg høre den!*» Kristus klager over at vi taler mer med hverandre enn med ham. Slik er det altfor ofte, særlig hos unge troende. Når brystet er fylt av glede, øser den troende den ut for vennene sine heller enn for Herren. I sorgen, når skyer har dekket sjelen, blir Kristus glemt, og du søker en venn som kan høre på klagene dine. Når det er vanskelig, hvor ofte løper ikke den troende først til en venn på jorden for å få råd! Men Kristi ord lyder: «La meg høre den!» Løp til meg først!

For det første fordi Kristus er en nidkjær Frelser. «Jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud.» Da Kristus tok oss til seg, sa han: «Du skal rope: Min mann! Du skal ikke mer rope til meg: Min Ba'al! Jeg vil ta Ba'alenes navn bort fra hennes munn.» Husk hvordan han sa: «Elsker du meg mer enn disse?» Og vi sa til ham: «Hva har jeg mer med avguder å gjøre?» Herren Jesus tåler ikke at vi har en venn som står oss nærmere enn han. Han må være vår nærmeste slektning. Vi må støtte oss til den Elskede. «La meg høre den!»

For det andre fordi alt vi trenger, finnes i fullt mål hos ham. Det er sant at vennene er elskelige og gode å være sammen med. Men hvor fikk de all den nåden som gjorde dem slik? Var det ikke fra Kristus? Kanskje elsker vi deres mildhet og saktmodighet, eller den hellige visdommen de har til å gi oss råd når det er vanskelig. Men akk, hvor fikk de alt dette fra? Fra Jesus. De er bare brønner, Kristus er kilden. De er bare skapninger, Kristus er Skaperen. Vi må forlate dem og vende oss til ham: «La meg høre den!»

For det tredje fordi samfunnet med Kristus alltid helliggjør. Samfunnet med mennesker, selv med gode mennesker, kan ofte forherde og skade sjelen. Forteller du hva du har opplevd? Da er du lett for å ville behage mennesker og se ut som noe stort, svært ydmyk eller svært troende. Du søker da gjerne ære fra mennesker mer enn ære fra Gud. Søker du trøst? Da er du lett for å støtte deg til det skapte og glemme den eneste som kan trøste. Men samfunnet med Kristus helliggjør alltid. Å, det er godt for sjelen å møte Jesus!

Å, om du ville gå til Jesus og fortelle ham alt, om du ville la ham høre det, hvor mye lykkeligere liv du da ville leve! La det være full åpenhet mellom din sjel og Kristus. Skjul ingen synd for ham. Øs ut hver glede for ham, betro ham hver sorg, og søk råd hos ham når du er rådvill. Se, han ber deg komme og fortelle ham alt: «La meg høre den!»

3. Den troendes bønn

1. *Han ber om at Kristus snart må komme tilbake til hans egen sjel.* Det er Kristi nærvær i sjelen som gir sann fred og sann hellighet. Det er ikke omstendighetene, ikke predikantene, ikke stedet eller tiden, men Jesus som er til stede. Å sitte i hans skygge gir stor fryd. Bare det å støtte seg til den Elskede holder de vaklende skrittene oppe. En sann troende kan ikke være tilfreds så lenge Kristus er borte: «Skynd deg, min elskede!»

Den som ikke er en hustru, kan nøye seg med andre elskere, men den trofaste hustruen lengter etter at hennes herre skal komme hjem. Alle nådemidlene er kalde og ufruktbare til han kommer tilbake. Predikantene taler, men ikke til hjertet. Vennene kan ikke gi hvile eller lindring. Å, brødre, vet dere hva det vil si å lengte etter ham selv og rope: «Skynd deg, min elskede!»?

2. *Han ber om at Kristus snart må komme tilbake til menigheten.* Det er Kristi nærvær som gir en menighet en velsignet tid med vederkvegelse. Når han kommer springende over fjellene, hoppende over haugene, kommer blomstene straks til syne på marken. Herrens folk blir levendegjort i alle sine nådegaver, og de begynner å synge sanger om utfrielse. Sjeler som er i uro, spirer fram som gresset, og hele Herrens hage lar duften strømme ut.

Å, om Herren Jesus kom inn her med kraft, da ville jeg preke og dere høre på en helt annen måte enn nå! Jeg kunne ikke være så hard i hjertet, og dere ville smelte under hans ord. Å, vil dere ikke be: «Skynd deg, min elskede, og vær som en gasell eller en ung hjort på fjell med duftende urter!»? Er ikke en slik tid noe å lengte etter?

3. *Han ber om Kristi andre, herlige komme.* Det som skal gjøre gleden fullkommen for hans troende folk, er at Kongen Jesus kommer virkelig og synlig og er til stede i sin skjønnhet.

For det første skal sjelens kjærlighet da bli mettet. Nå blir vi kastet hit og dit av mange tvil. Er jeg virkelig omvendt? Er jeg i Kristus? Skal jeg holde ut til enden? Ofte hungrer sjelen etter Kristus og kan ikke bli mett. Men når vi får se ham som han er, skal alle skyggene fly bort. Aldri mer skal vi tvile, og vi skal alltid være sammen med Herren.

For det andre skal Jesus da bli fullt ut herliggjort. Nå blir han hånt og spyttet på. Fiendene hans har overtaket. Konger forakter ham, og de fleste mennesker akter ham lite. Men da kommer han «for å vise seg herlig i sine hellige og underfull i alle som tror». Da skal alle hans hellige velsigne ham. «De skal velsigne seg ved ham, og alle hedninger skal prise ham salig.»

Å, mine venner, kan dere ærlig si at dere lengter etter den dagen? Er den et salig håp for dere? Bare de som kan si «min elskede», kan lengte etter at han skal

komme. «Ve dem som lengter etter Herrens dag! Hva vil dere med Herrens dag? Den er mørke og ikke lys.»

Å, brødre, når Jesus kommer med himmelens skyer, skal hvert øye se ham, og de fleste av dere, er jeg redd, skal gråte sårt over ham. Akk, der er han! Frelseren som vi avviste, forsømte hele livet og foraktet – der kommer han for å ta hevn over oss som ikke kjenner Gud og ikke er lydige mot evangeliet.

Dere som kan si «min elskede», er ikke i mørket, så dagen skulle komme over dere som en tyv. Deres bønn er: «Skynd deg, min elskede, og vær som en gasell eller en ung hjort på fjell med duftende urter!»

60. Øs vann med glede

«*På den dagen skal du si: Jeg takker deg, Herre! For du var vred på meg, men din vrede hørte opp, og du trøstet meg. Se, Gud er min frelse! Jeg er trygg og frykter ikke. For Herren Herren er min styrke og lovsang. Han ble meg til frelse. Dere skal øse vann med glede av frelsens kilder*» (Jes 12,1–3)

Disse ordene gjelder først Guds gamle folk, jødene, men de passer ikke mindre på oss selv.

1. *Legg merke til tiden det tales om*. «På den dagen» – den dagen som kapitlet foran taler om: «På den tiden skal Herren enda en gang rekke ut sin hånd for å vinne tilbake resten av sitt folk, de som blir berget fra Assyria og Egypt og Patros og Etiopia og Elam og Sinear og Hamat og havets øyer. Han skal løfte et banner for folkene, han skal samle de fordrevne av Israel og sanke de spredte av Juda fra jordens fire hjørner» (Jes 11,11–12). Det er den dagen da Gud fører jødene tilbake til deres eget land og omvender deres sjeler.

2. *Legg merke til hva de skal gjøre*. «Jeg takker deg.» Da skal de være et folk som lovpriser Gud. Nå er de et tungsindig folk. Det er ingen glede i gudstjenesten deres, de er som en flokk tørre ben. Men på den dagen skal de lovprise Gud med høy røst.

3. *Legg merke til grunnen*. «For du var vred på meg, men din vrede hørte opp, og du trøstet meg. Se, Gud er min frelse! Jeg er trygg og frykter ikke. For Herren Herren er min styrke og lovsang. Han ble meg til frelse.» Grunnen til gleden deres er at Guds vrede er vendt bort fra dem; de har funnet en guddommelig Frelser: «Se, Gud er min frelse!» De har funnet en guddommelig Helliggjører: «Herren Herren er min styrke og lovsang.» Å, dette er den sanneste grunn til glede og lovsang i hele verden!

4. *Legg merke til følgen*. «Dere skal øse vann med glede av frelsens kilder» (v. 3). Frelsens kilder ser ut til å være de ordningene Gud har gitt, Guds ord og sakramentene. De frelste jødene skal da finne alle sine kilder i Sion. De skal med glede høre Guds ord og med glede ta del i Herrens nattverd. Med glede skal de øse vann av frelsens kilder.

Læren: Frelste sjeler øser vann med glede av frelsens kilder.

Mange blant oss finner ingen glede i nådemidlene. Noen forakter dem fullstendig. De kommer aldri. De tilbringer sabbatsmorgenen i sengen og sabbatskvelden med lediggangens fornøyelser. De fleste i dette soknet har ingen glede i å øse vann. Noen kommer til Guds hus, men å, for et slit! Når blir det slutt?

Hadde det vært et kortspill eller et lystig lag, ville dere ikke bli trette. Men dere vet ikke hva det vil si å øse vann med glede.

Mange kommer til Herrens bord for navnets skyld, av vane, for skikkelighetens skyld eller for å få barna sine døpt. Akk, akk! De vet ikke hva det er å øse vann med glede. Noen trette sjeler som er urolige for sin evighet, går fra preken til preken og fra nattverd til nattverd og søker hvile, men finner ingen. De går til én brønn, men finner den bitter, til en annen, men den er tørr, til en tredje, men den er dyp, og de kan ikke øse. De vil alltid lære, men kan aldri komme til sannhets erkjennelse. Aldri øser de vann med glede av frelsens kilder.

Her ligger feilen: Ingen av disse kommer som frelste sjeler. De kommer ikke til Kristus for å få Guds vrede bort. Bare frelste sjeler øser vann med glede.

1. De uomvendtes tilstand

«Du var vred på meg.» Hver forløst sjel kan se tilbake på en tid da den var under Guds vrede. Nå er Gud vred på hver sjel som ikke er omvendt. Legg merke til dette:

1. *Hvis vrede det er.* «Du.» Det er Guds vrede. Var alle mennesker i verden vrede på en sjel, ville den være ille stilt. Var hvert menneske du møtte, fullt av raseri og vrede mot deg, rike og fattige, konger og høvdinger, ville du synes du var kommet i en vond knipe. Var alle villdyrene i skogen – løver, ulver og tigrer – rasende på deg, og du var i deres makt, ville du være i fortvilet nød. Men de er bare skapninger. Hver uomvendt sjel blant dere er under Skaperens vrede. Han som skapte deg, er vred på deg.

2. *Han er alltid vred.* «En Gud som er vred hver dag.» Hvilken dag i uken det enn er, hverdag eller sabbat, er Gud vred på de uomvendte. Syndene deres står alltid for ham, og derfor blir han alltid egget til vrede av dem. Røyken av syndene deres stiger stadig opp i hans nese. «Den som ikke vil tro på Sønnen, … Guds vrede blir over ham.»

Gud er ikke bare vred hver dag, men hvert øyeblikk av dagen. I hvert eneste øyeblikk av et uomvendt menneskes liv blir Guds vrede over ham. Om han er i arbeid eller lek, om han sover eller våker, er i kirken eller på markedet, så henger Guds vredes sverd over hodet hans. Uomvendte sjeler går og sover over helvete.

3. *Det er en vrede som vokser.* Uomvendte mennesker hoper opp vrede over seg til vredens dag. Noen uomvendte tror at de stryker ut mange synder ved å gå til Herrens bord, men kjente de sannheten, ville de se at de bare hoper opp vrede. Guds vrede er som en elv som er demmet opp. For hver dag stiger den høyere og blir fullere og dypere mot hver sjel som er utenfor Kristus. For hver sabbat blir begeret ditt fullere; snart er det fullt.

4. *Den er ikke til å bære.* Uomvendte mennesker sier iblant at må de gå til helvete, så får de vel bære det. Men det kan ikke bæres. Om du så en edderkopp som skulle til å bli knust under en stor klippe, og den blåste seg opp for å tåle støtet, ville det være ynkelig dårskap. Like dumt er det når uomvendte mennesker sier at de skal tåle Guds vrede. Hvordan kan du tåle din Skapers vrede? Hvordan kan

du tåle den Allmektiges hæl? «Skal ditt hjerte holde stand eller dine hender ha sin styrke i de dager når jeg vil ha med deg å gjøre?»

Lær av dette å flykte fra den kommende vrede! Å, venner, om dere bare kjente tilstanden deres, ville dere reise dere og flykte! Jeg sier dere at jeg iblant synes jeg er en vantro, når jeg tenker på hvor kaldt jeg taler til uomvendte sjeler. Dette er tilstanden til hver den av dere som ikke er født på ny. Hvor elskverdig, mild og ulastelig du enn er i menneskers øyne, hva du enn har opplevd, om du så har gått trofast til gudstjeneste og holdt fast ved bønnen – er du uomvendt, så er Gud vred på deg hver dag.

Lær også at sjeler som er i uro, burde være ti tusen ganger mer urolige enn de er. Dette er nådens dag, dette er tiden da Gud frelser. Gud har uendelig medynk med dere. Hans vrede mot dere er uendelig, men hans medlidenhet er også uendelig.

Jo mer vred han er på deg, desto mer har han medynk med deg. Om hans rettferdighet roper på hevn, med sverd og bue rettet mot din sjel, og om hans hellighet krever at du skal kastes ut fra hans åsyn og inn i det svarteste mørke, så roper likevel hans medlidenhet: «La det få stå også dette året.» Det er fremdeles plass for deg under Kristi vinger: «Kyss Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien! For snart kunne hans vrede bli opptent. Salige er alle som tar sin tilflukt til ham.»

2. Frelsens vei

«Din vrede hørte opp.»

1. *Tilgivelse*. For det første er det sørget rikelig for synderens tilgivelse og fred, for Guds vrede er vendt bort og har rammet Kristi hode. Det som plager samvittigheten hos vakte sjeler, er Guds vrede. Det er den som får dem til å skjelve natt og dag, offentlig og i lønndom.

En vakt sjel kjenner at han har brutt Guds lov og hvert øyeblikk står utsatt for hans vrede. Han finner ingen hvile i sengen, ingen fred ved måltidene og ingen glede hos vennene. Himmelen er svart over hodet hans, og jorden er ferdig til å åpne seg og sluke ham. Er Gud en rettferdig og hellig Gud, vil han øse ut sin vrede. Er han en sannferdig Gud, vil han oppfylle alle sine trusler.

Men ville en slik sjel ta imot Kristus som sin borgen, ville han finne rikelig fred. Guds vrede er allerede vendt bort og har rammet Kristi hode. Alle vredens skyer er styrt ned over dette ene hodet som et skybrudd.

Er du villig til at Kristus skal være din borgen, trenger du ikke frykte. Loven har fått gå sin gang, og Gud krever ikke straff to ganger. Det er ingen grunn til at du skal stå og skjelve når det finnes en så herlig vei til tilgivelse. Kristus byr seg fram som borgen for hver og en av dere. Tar du imot ham, er vreden over for din del; den skal aldri i all evighet ramme deg.

For det andre blir dette enda tydeligere når du tenker på at Kristus er en guddommelig person: «Se, Gud er min frelse!» Om skjelvende syndere bare visste hvem han er, han som har tatt på seg å være Frelser, ville all frykten deres forsvinne.

Han er avglansen av Guds herlighet og avbildet av hans vesen. Han er Guds Sønn, som ingen kan lignes med, og han har tatt på seg å stå i vårt sted. Han er verdens skaper, han som ser enden fra begynnelsen. «Alt er blitt til ved ham.» Han skapte solen, månen og stjernene, han skapte den faste jord, og han bærer alle ting ved sin krafts ord.

Tror du at noe han tar på seg, kan slå feil for ham? Tror du at han, når han lover å være et skjold for syndere, ikke skal være stor nok til å dekke dem? Å, skam deg over din vantro, og kom inn under dette uendelige skjoldet! «Se, Gud er min frelse! Jeg er trygg og frykter ikke.» Kom, skjelvende sjel, inn under dette guddommelige skjoldet, og du skal finne guddommelig fred. Kom inn under denne Klippen, og du skal finne hvile for din trette sjel. Det spiller ingen rolle hvilke synder du har; kommer du inn under Kristus, skal du få fred.

2. *Hellighet*. «Du trøstet meg.» «Herren Herren er min styrke og lovsang.» Når en sjel først kommer til Kristus, vet han ikke at han trenger mer trøst. Han kjenner en slik glede at han tror han aldri skal bli bedrøvet mer.

Men snart får han kjenne hvor mye han mangler. Han kjenner utallige fiender, inne i seg og utenfor. Han kjenner at hjertet hans er et helt helvete inni ham. Onde lyster løfter nå hodet, og han ser for første gang de svarte ansiktene deres. Brystet hans synes fullt av hvesende slanger. Mennesket grøsser for seg selv. Han kjenner at han står på kanten av et stup, og at det minste pust av fristelse vil kaste ham utfor.

Han ser ingen hjelp, og så ser han opp – til Jesus ved Guds høyre hånd, han som kan frelse fullkomment. «Det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham.» Jesus sender Talsmannen, og Den Hellige Ånd kommer inn i hjertet hos den som skjelver og blir fristet. «Jeg er trygg og frykter ikke. For Herren Herren er min styrke og lovsang.»

Å, kjenner du noe til denne Talsmannen, denne styrken, denne lovsangen? Si meg: Hva stoler du på for å bli hellig? Stoler du på dine egne gode tanker om deg selv? Å, da er du lik Hasael: «Hva er din tjener, en hund som jeg, at han skulle gjøre så store ting?» Og likevel var han nettopp den hunden han så sterkt nektet for å være. «Forut for fall går en hovmodig ånd.»

Stoler du på dine løfter til mennesker eller dine løfter til Gud? Å, da er du lik Peter: «Om så alle tar anstøt av deg, skal jeg aldri ta anstøt!» Og likevel var løftet hans som et vindpust. Nei, ingenting mindre enn Herren selv kan være din sjels styrke – ingenting mindre enn Herren Gud. Skapninger kan ikke holde skapninger oppe. Bare den hånden som leder stjernene, kan holde dine føtter fra å falle.

Er han din styrke? Da er han mektig til å bevare deg fra å falle. Om verden hadde ti tusen ganger flere fristelser enn den har, om hjertet ditt var ti tusen ganger fullere av lyster, om Satan og englene hans hadde ti millioner ganger så mye makt, så kan de likevel ikke kaste ned den sjelen som støtter seg til Herren. «Vent på Herren! Vær ved godt mot! Ditt hjerte være sterkt!» Den samme hånden som holder solen oppe på sin vei, holder oppe sjelen til hans folk. Syng da, du svake, skjelvende, fristede disippel – syng høyt: «Jeg er trygg og frykter ikke!»

3. Glede i nådemidlene

«Dere skal øse vann med glede av frelsens kilder» (v. 3). Hvor forvandlet er ikke alle frelsens kilder for en stakkars synder som er kommet til Kristus!

1. *Bibelen*. Før var den en kjedelig og trettende bok. Når du begynte på et kapittel, så du straks etter hvor det sluttet, for å se når du var ferdig. Men er du kommet til Kristus? Nå er kilden blitt en frelsens kilde – en kilde med levende vann.

2. *Bønnen*. Før forsømte du den helt, eller den var en kald form som du skyndte deg igjennom. Nå er den en søt kilde til fryd. Å, det finnes ingen bedre prøve på sjelen enn gleden ved den lønnlige bønnen, som ingen mennesker ser eller vet om.

3. *Bønnens hus*. Før foraktet du det, eller du kom for syns skyld – for å vise fram de fineste klærne dine eller for å se vennene dine. Nå kan du si: «Jeg gleder meg over dem som sier til meg: Vi vil gå til Herrens hus.»

4. *Herrens nattverd.* Før satt du der som en annen Judas, med et hjerte av stein og tørre øyne. Nå finner du at den virkelig er en frelsens kilde. Den er et pant på at Kristus er din. Når du ser brødet og vinen, begynner hjertet ditt å brenne; når du rører ved dem, løsner båndene dine; når du smaker dem, blir øynene dine opplyst; når du eter dem, blir hele din sjel styrket. Så sikkert som brødet og vinen er dine, kjenner du at Kristus er din.

Å, kom da med en enkel tro, dere syndere som er kommet til Kristus, så skal dere øse vann med glede av denne frelsens kilde! Men akk, har du ingen frelsende forandring i hjertet, ingen tro på Kristus, ikke noe samfunn med ham, ingen Trøster? Akk, da blir dette en tung dag for deg. Du kommer til å sette deg ved bordet mens Guds vrede blir over deg. Frelsens kilde blir en forgiftet brønn for deg, livets brød blir dødens brød for deg, og velsignelsens beger blir forbannelsens beger.

61. Se på ham som er gjennomboret

«*Men over Davids hus og over Jerusalems innbyggere vil jeg utgyte nådens og bønnens Ånd, og da skal de skue opp til meg som de har gjennomstunget. Og de skal sørge over ham som en sørger over sin enbårne sønn, og klage sårt over ham slik som en klager over sin førstefødte. På den dagen skal det være en åpnet kilde for Davids hus og for Jerusalems innbyggere mot synd og urenhet*» (Sak 12,10 – 13,1)

I disse ordene har vi en beskrivelse av jødenes omvendelse, som ennå ligger i framtiden – en hendelse som skal gi liv til denne døde verden. Men Guds framgangsmåte er den samme når han omvender en hvilken som helst sjel.

Omvendelsen er Guds herligste verk. Det var et herlig verk da Gud skapte solen og første gang lot den rulle flammende over himmelen og strø gylne velsignelser ut over alle kyster. Det er også underfullt når våren kommer, når Gud lar det visne gresset leve opp igjen, de døde trærne skyte grønne blader og blomstene komme fram på jorden. Men langt herligere og mer underfull er omvendelsen av en sjel! Da skapes en sol som skal skinne i all evighet, da kommer en vår i sjelen som aldri skal kjenne vinter, da plantes et tre som skal blomstre i evig skjønnhet i Guds paradis.

1. Omvendelsens kilde: Kristi hånd

«Over Davids hus og over Jerusalems innbyggere vil jeg utgyte nådens og bønnens Ånd, og da skal de skue opp til meg som de har gjennomstunget.» Den Hellige Ånd kommer fra den samme hånden som naglen gjennomboret på det forbannede treet. Riktignok synes Åndens innerste kilde å være Faderens hjerte. Jesus kaller ham «sannhetens Ånd som utgår fra Faderen», og i 1 Kor 2,11 sies det at han er i Guds hjerte, slik menneskets ånd er i menneskets hjerte. Han er vennen som fra evighet har bodd i Faderens og Sønnens favn.

Men det er like sant at Faderen har gitt Ånden til Kristus: «For det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham.» Jesus har fått Den Hellige Ånds gave som lønn for sitt verk. Det er rett at han som døde for syndere, skal ha Ånden til å dele ut til hvem han vil. Derfor var også et av hans siste ord til disiplene: «Da skal jeg sende ham til dere. Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd.»

1. *Dette lærer vakte sjeler hvor overbevisningen om synd kommer fra.* Kjenner noen av dere at dere er blitt vakt til å bekymre dere for sjelen? Da er du gjennomboret av en pil som har overbevist deg om synd. Se på pilen: Den kom fra Kristi bue. Det var Kristus som tok den ut av sitt kogger, Kristus som siktet den

mot ditt hjerte, Kristus som lot den gjennombore ditt hjerte. Fjæren på den er merket med blod fra den gjennomborede hånden.

Den pilen kom fra kjærlighetens hånd, fra den hånden som ble naglet til korset. Å, ta det da som et bevis på at Kristus vil frelse deg! Han har begynt å ta seg av deg. Å, vend deg ikke bort, riv ikke ut pilen, og leg ikke såret lettvint! Gå til ham selv, så skal den samme hånden som såret deg, lege deg. Herre, om jeg ikke kan få fred fra deg, så la meg ikke få den fra noe annet!

2. *Når du ser andre bli sårt såret, skal du kjenne Kristi hånd i det*. Jeg merker at noen ser predikantens hånd, men ikke Kristi hånd. Det er en sår vanære for vår herlige Immanuel! Det ble sagt om Erskine-brødrene, fedrene til den skotske utbryterkirken, at Gud tok bort en stor del av velsignelsen fra arbeidet deres fordi folket ikke kunne se Kristus over hodene deres. Jeg finner mye av dette blant dere også. Måtte Herren lære dere å se opp over predikantenes hoder, til vår herlige Frelser som rir på sin hvite hest og sender ut sine piler som overbeviser om synd!

3. *Be Kristus om å gjøre dette*. Hvis han utgyter Ånden, hvem kan da hindre det? Jeg tviler ikke på at mange av dere som har kommet hit i dag, ville ha holdt dere borte om dere hadde trodd at Kristus i dag ville omvende sjelen deres.

Jeg frykter at noen blant dere har lukket øynene, stoppet ørene og gjort hjertet sløvt så dere ikke skal vende om og la Kristus lege dere. Dere vil ikke at han skal gjøre dere til gråtende, bedende og ydmyke troende på Jesus. Men å, om Kristus utgyter Ånden i dag, da skal også dere bli smeltet, også dere skal gråte og rope: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?»

I en tid da Kristus ikke utgyter Ånden, taler og strever predikantene, men forgjeves. Det er som å tale til vindene eller til havets ville bølger. Men når Kristus reiser seg fra sin trone og utgyter Ånden, da blir de svakeste midler uendelig mektige. Ordet kommer ikke bare i ord.

Kjevebenet av et esel var et svært svakt sverd å drepe menn med, og likevel var det mektig i Samsons hånd. Han slo i hjel tusen mann med det. En slynge og en stein var et svært svakt våpen mot en kjempe i full rustning, og likevel, da David slynget steinen, sank den inn i kjempens panne, og han falt på ansiktet til jorden.

Å, be, kjære troende, om at slyngen og steinen i dag må være i hånden på vår herlige David, så Ordet kan synke inn i dette folkets harde hjerter, og selv kjemper i synd kan bli lagt helt ned i støvet! Å, jeg frykter at mange av dere er væpnet til tennene mot Guds ord, rustet fra topp til tå. Kanskje spotter dere i all deres trygghet.

Men se likevel opp, kjære venner, til Immanuels arm. Han kan bøye selv den stolteste. Be om at han vil utgyte Ånden. Jeg tror at de ydmyke bønnene fra en eneste troende kan utvirke et dypt og rent Guds verk i en by. Fantes det menn blant oss som Noah, Job og Daniel, kunne vi vente velsignelse som regnskyll.

2. Ånden som omvender

1. *Nådens Ånd*. Han kalles slik fordi både det at han kommer til en sjel, og alt han gjør i den, er av fri nåde. Når Guds Ånd første gang besøker en sjel, finner han

ingenting som kan få ham til å komme eller bli. Han finner sjelen som de tørre bena i den åpne dalen, uten skikkelse og skjønnhet, uten noe ønske om liv. Det naturlige mennesket har ikke mer skjønnhet enn et tørt skjelett, og ikke mer lengsel etter nåde enn et lik.

Ja, mer enn det: Alt i ham driver Ånden bort. Han er en hellig Ånd, men han finner hjertet som en sump av fordervelse, fullt av de mest motbydelige lyster og lidenskaper. Han er en kjærlig Ånd, men han finner menneskets hjerte fullt av opprør og avskyelig fiendskap mot Gud. Han er en nidkjær Ånd, men han finner menneskets hjerte som et billedkammer, fullt av vemmelige avguder.

Å, jeg kan tenke meg at Den Hellige Ånd ser inn i noen av deres hjerter og sier: «Hvorfor skulle jeg komme til en slik sjel? Han vil ikke at jeg skal omvende ham. Han vil ha fred for meg. Han vil heller tjene sine lyster. Hvorfor skulle jeg forstyrre ham? Jeg vil la ham være.» Bli, bli, du velsignede nådens Ånd! Kom av fri nåde. Kom, ikke fordi han vil ha deg, men fordi du er nådig. Kom og få selv disse tørre bena til å reise seg og påkalle Jesu navn!

Noen av dere vet at det var nettopp slik han kom til dere. Han fant deg som en opprører, og han har gjort deg til et lydig barn. Å, kan du da noen gang oppgi håpet for noen, når han kunne vende ditt hjerte? Det er noen blant dere, kjære venner, som mennesker ville oppgi håpet for – menn og kvinner som har levd lenge i synd, gamle formalister som har gjort det til en vane å forråde Herren ved hans bord. Å, la oss ikke oppgi håpet for slike! Ånden er den frie nådes Ånd. Be ham komme, du stakkars døde sjel!

2. *Bønnens Ånd.* Han kalles slik fordi han lærer oss å be. En kan knapt si at det naturlige mennesket ber. Riktignok har det ofte en ytre form, ofte et rop i nødens tid; men «kan han påkalle Gud til hver tid?» En urolig sjel kan ikke be etter en fast form, for han sier: Ingen har noen gang vært som jeg. Men et menneske ber i sannhet når Ånden kommer til hans sjel.

Han drev den ugudelige Manasse på kne. Som ung hadde Manasse ofte knelt ved siden av sin gudfryktige far. Han hadde ofte bedt til sine blodige avguder, han hadde ofte bedt til djevelen; men nå, da Ånden kom, begynte han å be i sannhet. Han drev den spottende Paulus på kne. Ofte hadde Paulus bedt ved Gamaliels føtter. I synagogen og på gatehjørnene hadde han holdt lange bønner for syns skyld; men nå var han vakt av Guds Ånd: «For se, han ber!»

Har Guds Ånd lært deg å be? Du hadde en gang en ytre form, eller du ba for syns skyld, eller du ba til avguder; men er du blitt drevet til å be av Den Hellige Ånd? Da kan du være viss på at han har begynt en gjerning i ditt hjerte. Hvis noen av dere ikke er blitt drevet til å be i lønnkammeret, kan dere være helt sikre på at dere ligger «i bitterhets galle og i urettferdighets lenker».

En bønneløs sjel er en uvakt sjel, og den er svært nær brannen. Noen trestykker brenner langt lettere enn andre. Noen er grønne og tar ikke så lett fyr, men et tørt trestykke tennes lett. Bønneløse sjeler er tørre trestykker – de ligger klare for brannen.

3. Hvor sjelen ser i omvendelsen

«Da skal de skue opp til meg som de har gjennomstunget.» Når Guds Ånd virkelig arbeider i hjertet, får han mennesket til å se på den gjennomborede Kristus. Hvor mennesket enn går, står dette fremst for øyet hans: Kristus som han har gjennomboret.

Satan vil få et menneske til å se hvor som helst heller enn på Kristus. Det finnes noe som heter falsk omvendelse. Satan vekker iblant folk til å bekymre seg for sjelen. Han får dem til å se på predikanter eller bøker eller møter eller plikter, på følelser, på frimodighet i bønnen og så videre. Han lar dem se på hva som helst i hele verden unntatt på én ting: «Kristi kors». Det eneste han skjuler, er evangeliet, Kristi herlige evangelium. Men når det er Guds Ånd som virker, lar han ikke sjelen se på noe annet enn Kristus, den gjennomborede Kristus.

Hva ser så den vakte sjelen der?

1. *At han har gjennomboret Guds Sønn med sine synder.* Dette gir ham en forferdelig fornemmelse av hvor uendelig stor synden er. Et naturlig menneske tenker ikke noe over synd. En ed eller en løgn er lett som en fjær på manges samvittighet. Du kjenner den ikke som noen byrde, selv om det lå en million av dem på sjelen din. Du kan sove i ro under alle dine synder. Men om dine øyne ble åpnet så du så på den gjennomborede Kristus, ville du se at byrden er uendelig.

Å, se der: Gud sparte ikke Kristus. Han hadde ingen synd selv, bare tilregnet synd – og se likevel hvilken uendelig vrede som ble utøst over ham! Se hvilke piler som gjennomboret hans hellige sjel! Naglene gjennomboret hans lyteløse hender og føtter, men alle Guds piler drakk ut hans ånd. Vil Gud da spare deg om du dør under dine egne synder, når disse syndene er dine egne gjerninger?

Tenk videre: Kristus var Gud. Han som lider der så blek, er «Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste». Se likevel hvordan han synker sammen under byrden! Se i Getsemane hvordan han ligger skjelvende og svetter store dråper av blod. Se ham på Golgata, hvordan alle hans ben er gått av ledd, hvordan hodet er bøyd i dødens angst.

Du er bare en mark. Kan du bære den vreden? «Skal ditt hjerte holde stand eller dine hender ha sin styrke i de dager når jeg vil ha med deg å gjøre?» Å, se på Kristus, dere syndere – se på den gjennomborede Kristus og sørg! Ingenting vil knuse hjertet ditt uten synet av Kristus gjennomboret av dine synder.

2. *At han har gjennomboret Guds Sønn med sin vantro.* Når Ånden åpenbarer Kristus for sjelen, er dette som regel det bitreste stikket. Et uvakt menneske tenker ikke noe over sin vantro. Han bryr seg ikke om at han har forkastet Kristus utallige ganger. Predikanter har talt til pusten tok slutt og bønnfalt ham om å vende om og leve. Kristus har stått hele dagen med utrakte hender. Gud har ventet på ham og latt være å kaste ham i helvete. Likevel er han fortsatt en opprører som ikke er smeltet.

Å, når Ånden vekker det mennesket, for et syn han ser i den gjennomborede Kristus! Noen av dere sier kanskje i dag: Jeg har foraktet den Herlige. Han ville så ofte samle meg, men jeg ville ikke. Gud har ventet på meg i årevis. Jesus har banket på min dør, og jeg ville aldri slippe ham inn; og nå frykter jeg at han er borte for alltid.

Ja, noen av dere kjenner kanskje at hjertet ikke vil ta imot ham, så hardt og dødt er det. Jo mer elskelig han blir for deg, desto dypere blir hjertet ditt gjennomboret fordi du har avvist ham. Å, det finnes ingen sorg som den å se på den gjennomborede Kristus!

For det første er det en bitter sorg. Har du noen gang sett foreldre sørge over tapet av sin eneste sønn eller sin førstefødte? Det er en usigelig sorg. Slik er angsten hos dem som ser på den gjennomborede Kristus. Riktignok kjenner noen en dypere sjelekval enn andre, men alle som i sannhet ser på Kristus, kjenner bitterhet.

For det andre er det en ensom sorg. Riktignok lar den seg ikke alltid holde tilbake, og de tar feil som forhastet fordømmer en sterk sjelenød når den bryter fram, selv offentlig. Men denne sorgen søker skyggen; den sårede sjelen søker å være alene med Gud eller med noen få likesinnede.

David Brainerd forteller at en gang han forkynte den gjennomborede Kristus for sine indianere, kom Guds kraft ned over dem som et veldig, stormende vindpust: «Hver enkelt var så opptatt av seg selv at ingen så ut til å legge merke til dem som var rundt ham. Slik de selv opplevde det, var de like ensomme som om de hadde vært alene i den villeste ødemark. Hver og en ba for seg selv, og likevel ba alle sammen.»

Å, kjære venner, om dere virkelig så på den gjennomborede Kristus, ville dere kjempe i sjelekval for å få del i ham. Å, se hvordan dere har oversett ham i dagene som er gått! I ungdommen, på søndagsskolen, som små barn – hvordan dere har avvist ham! Da dere første gang kom til Herrens bord, sto han som en gjennomboret Frelser for øynene deres, men dere forsømte ham og trampet ham under føttene. Og kommer dere i dag for å gjennombore ham på nytt – for å drive naglene inn i hendene hans igjen, spydet inn i hans side og tornene inn i hans panne?

Å, stans, synder! Du gjennomborer en som elsker deg, du slår i hjel livets Høvding og overser den eneste Frelseren. Avviser du ham i dag, ser du ham kanskje aldri igjen før du ser ham på himmelens skyer og må gråte sårt over ham.

Kjære troende, husk hvordan dere gjennomboret ham. La bitre urter gjøre påskemåltidet søtt – la et bittert minne om forrige tiders synd gjøre Kristus enda mer dyrebar for dere.

4. Kilden i den gjennomborede Kristus

Det første blikket på Kristus får synderen til å sørge, det andre får ham til å glede seg. Når sjelen først ser på Kristus, ser den halve sannheten: Den ser Guds vrede over synden, at Gud er hellig og må straffe synd, at han slett ikke lar den skyldige være ustraffet. Den ser at Guds vrede er uendelig. Når den ser på Kristus igjen, ser den den andre halvdelen av sannheten: Guds kjærlighet til de fortapte, at Gud har skaffet en stedfortreder som er fritt tilbudt alle. Det er dette som fyller sjelen med glede.

Å, det er underlig at det samme synet både kan knuse hjertet og lege det! Et blikk på Kristus sårer, et blikk på Kristus leger. Mange, frykter jeg, ser bare

halvt på Kristus, og det gir bare sorg. Mange er trege i hjertet til å tro alt det som er sagt om Jesus. De tror alt unntatt at han er fritt tilbudt nettopp *dem*. De ser ikke denne herlige sannheten: «at en korsfestet Jesus er fritt tilbudt hver synder i hele verden» – at alt Kristus har, er fritt tilbudt alle.

Når Ånden underviser, gir han et fullt blikk på Kristus, et blikk på ham alene for å få rettferdighet. Hva ser synderen da? Kristi sår, en kilde mot synd og urenhet. Å, skjelvende syndere, kom og få dette blikket på Kristus! Kom og se en kilde mot synd og urenhet, åpnet på Golgata for atten hundre år siden.

«Jeg kan ikke, for mine synder er så store.» Er du bare synd og urenhet, ikke annet enn synd, en klump av synd? Er du i liv og hjerte én eneste bunt av lyster? Her er en kilde åpnet for deg. Se på den gjennomborede Kristus og gråt, se på den gjennomborede Kristus og vær glad! «Jeg kan ikke vaske meg.» Å se er å vaske seg. Så snart øyet er vendt mot ham, faller de skitne klærne av.

Kilden er åpnet i dette Guds hus i dag. Ved selve inngangen til nattverdbordene står Jesus og sier: «Den som vil, han får ta livets vann for intet!» Er du villig? Ser du til ham alene for å få rettferdighet? Er du vasket slik, så kom til Herrens bord i den samme drakten som du skal bære i herligheten. Sitt med øyet festet på kilden. Å, sett høy pris på den! Hva skylder du ikke ham som frelser deg fra å gå fortapt!

Noen vil gå forbi kilden og rett til bordet. Vokt deg, du ugudelige menneske! Våger du å sitte der med utilgitt synd på deg? Vil du driste deg til å røre ved brødet med en uvasket sjel? Å, en dag skal du angre det bittert! Noen vil, det håper jeg, minnes denne dagen i herligheten; andre, frykter jeg, vil minnes denne dagen i helvete.

St. Peter's, 19. april 1840 (nattverdpreken)

62. Jeg sover, men mitt hjerte våker

«*Jeg sover, men mitt hjerte våker. Da høres min elskedes røst – han banker på: Lukk opp for meg, min søster, min kjæreste, min due, min rene! For mitt hode er fullt av dugg, mine lokker av nattens dråper*» (Høys 5,2–16)

Det stykket jeg har lest, er en av de dramatiske sangene som denne underfulle boken er satt sammen av. Den handler om en samtale mellom en forlatt og ensom hustru og Jerusalems døtre. Først forteller hun dem hvordan hun i latskap hadde vist sin herre bort fra døren. Han hadde vært på reise hjemmefra og kom ikke tilbake før om natten. I stedet for å sitte oppe og vente spent på sin mann, hadde hun stengt døren og lagt seg dovent til å sove: «Jeg sov, men mitt hjerte våket.»

I denne tilstanden, halvt sovende og halvt våken, hørte hun sin elskede manns røst: «Lukk opp for meg, min søster, min kjæreste, min due, min rene! For mitt hode er fullt av dugg, mine lokker av nattens dråper.» Men latskapen fikk overtaket, og hun ville ikke lukke opp, men svarte ham med tåpelige unnskyldninger: «Jeg har tatt av meg kappen, skulle jeg ta den på igjen? Jeg har vasket mine føtter, skulle jeg da skitne dem til?»

Deretter forteller hun dem om sin sorg og sin angst for å finne sin herre. Han prøvde slåen på døren, men den var stengt. Dette gjorde henne lys våken. Hun løp til døren og lukket opp, men hennes elskede hadde vendt om og gått bort. Hun lyttet og lette rundt døren. Hun ropte, men han svarte ikke. Hun fulgte etter ham gjennom gatene, men vekterne møtte henne, slo henne og tok sløret fra henne.

Nå, i morgenlyset, kommer hun til Jerusalems døtre og ber dem i angst om å hjelpe henne: «Jeg ber dere inderlig, dere Jerusalems døtre: Om dere finner min elskede, hva skal dere si ham? At jeg er syk av kjærlighet.»

Jerusalems døtre undrer seg over den store angsten hennes og spør: «Hva er din elskede fremfor andre elskede?» Dette gir den forlatte bruden anledning til å fortelle vidt og bredt om sin herres fullkommenhet. Det gjør hun med de rikeste skildringer, og hjertet blir fullere og fullere jo lenger hun kommer, til hun sier: «Slik er min elskede, slik er min venn, Jerusalems døtre!»

Skildringen nærmest trollbinder dem, og nå er de like ivrige som hun etter å være med og lete etter ham som alt ved er tiltrekkende: «Hvor er din elskede gått, du vakreste blant kvinner? Hvor har din elskede tatt veien, så vi kan lete etter ham sammen med deg?»

Dette er den enkle fortellingen vi har foran oss. Men dere ser straks at det ligger en dypere mening under. Fortellingen er bare et vakkert, gjennomsiktig slør, og gjennom det kan ethvert opplyst Guds barn kjenne igjen noen av de vanligste erfaringene i den troendes liv. Den forlatte bruden er den troende sjel. Jerusalems døtre er medtroende. Vekterne er ordets tjenere. Og han som alt ved er tiltrekkende, er vår Herre og Frelser Jesus Kristus.

1. Troende går ofte glipp av samfunnet med Kristus i latskap

1. *Legg merke til at Kristus søker de troende.* Det er sant at Kristus søker uomvendte sjeler. Han rekker ut sine hender hele dagen til et gjenstridig og ulydig folk, han er hyrden som leter etter den bortkomne sauen. Men det er like sant at han også søker sitt eget folk, for å ta bolig hos dem og gjøre deres glede fullkommen.

Kristus er ikke ferdig med en sjel når han har ført den til syndenes forlatelse. Det er først da han begynner sine faste besøk hos sjelen. Når den troende leser Ordet hver dag, besøker Kristus sjelen hans for å hellige den. I den daglige bønnen åpenbarer Kristus seg for sine egne på en annen måte enn for verden. I Guds hus kommer Kristus inn til sine egne og sier: «Fred være med dere!» Og i nattverden gir han seg til kjenne for dem når brødet brytes, og de roper: «Det er Herren!» Alt dette er stevnetider, da Frelseren kommer for å besøke sine egne.

2. *Legg merke til at Kristus også banker på de troendes dør.* Også de troendes hjerter har dører. Du skulle kanskje tro at når Kristus én gang har funnet veien inn i et stakkars synderhjerte, ville han aldri mer ha vanskelig for å komme inn. Du skulle tro at Kristus ville bære bort alle porter og slåer fra de troendes hjerter, slik Samson bar bort portene i Gaza med slå og alt.

Men nei, hjertet har fortsatt en dør, og Kristus står og banker. Han vil så gjerne inn. Det er ikke hans vilje at vi skal sitte ensomme og forlatte. Han vil så gjerne gå inn til oss og holde nattverd med oss, og vi med ham.

3. *Legg merke til at Kristus taler:* «Lukk opp for meg, min søster, min kjæreste, min due, min rene!» Å, så mange ømme ord som møtes her! Og alle sammen sies til en stakkars synder som er kommet til tro på Kristus.

«Min søster», for dere husker hvordan Jesus rakte hånden ut mot disiplene sine og sa: «Se, det er min mor og mine brødre! For den som gjør min himmelske Fars vilje, han er min bror og søster og mor.» «Min kjæreste», for dere vet hvordan han elsket syndere, hvordan han forlot himmelen av kjærlighet, levde, døde og sto opp igjen av kjærlighet til stakkars syndere; og når en synder tror på ham, kaller Jesus ham «min kjæreste».

«Min due», for dere vet at når en synder tror på Jesus, får han Den Hellige Ånd, som er lik en due. Derfor kaller Jesus den sjelen «min due». «Min rene» – det underligste navnet av alle å gi en stakkars uren synder! Men dere husker at Jesus var «hellig, uskyldig, ren». Det var han i vårt sted. Når en stakkars synder tror på ham, blir han sett på som ren. Kristus sier: «Min rene.»

Slik er de vinnende ordene Kristus bruker for å komme inn i den troendes hjerte. Å, hvor underlig at noe hjerte kan stå imot all denne kjærligheten!

4. *Legg merke til at Kristus venter*: «For mitt hode er fullt av dugg, mine lokker av nattens dråper.» Kristi tålmodighet med uomvendte sjeler er svært underfull. Dag etter dag bønnfaller han dem: «Vend om, vend om! Hvorfor vil dere dø?» Aldri har en tigger stått lenger ved den rike manns port enn Jesus, den allmektige Frelseren, står ved porten til syndige ormer. Men hans tålmodighet med sine egne er enda mer underfull. De kjenner hvor dyrebar han er, og likevel vil de ikke slippe ham inn. Deres synd er så mye større, og likevel venter han for å være nådig.

5. *De troende er ofte late ved disse stevnetidene* og viser Frelseren bort med mange tomme unnskyldninger. For det første er stunden for den daglige andakten en stevnetid med Kristus, da han søker, banker, taler og venter. Og likevel, kjære troende, hvor ofte er dere ikke late og kommer med tomme unnskyldninger! Du har noe annet å ta deg av, eller hjertet ditt henger ved en eller annen verdslig bekvemmelighet, og du slipper ikke Frelseren inn.

For det andre er Herrens bord den mest kjente stevneplassen med Kristus. Det er der de troende hører ham banke og si: «Lukk opp for meg!» Hvor ofte går ikke denne anledningen tapt i latskap – fordi vi ikke opptenner den nådegaven som er i oss, fordi vi ikke gir akt, fordi vi tenker på verdslige ting, fordi vi ikke vil gjøre oss den umaken! «Jeg har tatt av meg kappen, skulle jeg ta den på igjen? Jeg har vasket mine føtter, skulle jeg da skitne dem til?»

Det er nok noen Guds barn her som ikke fant Kristus ved dette bordet forrige søndag, og som gikk herfra uten å bli styrket og trøstet. Se her hva årsaken var: Det var din egen latskap. Kristus banket, men du ville ikke slippe ham inn.

Gå ikke rundt og gi Gud skylden for det. Ransak ditt eget hjerte, så skal du finne den sanne årsaken. Kanskje kom du uten ettertanke, uten selvprøvelse og bønn, uten å opptenne troen slik du burde. Kanskje tenkte du på hva du kunne vinne eller tape i verden, og så gikk du glipp av Frelseren. Husk da at feilen er din, ikke Kristi. Han banket; du ville ikke slippe ham inn.

2. Troende i mørke kan ikke finne ro uten Kristus

I lignelsen ser vi at da bruden fant ut at hennes mann var borte, gikk hun ikke tilbake til hvilen. Å nei! Hennes sjel var ute av seg selv over hans ord. Hun lyttet, hun lette, hun ropte. Hun fikk ikke svar. Hun spurte vekterne, men de såret henne og tok sløret fra henne. Likevel holdt hun ikke opp å lete. Hun fikk Jerusalems døtre til å lete sammen med seg.

Slik er det med den troende. Når den late troende virkelig blir vakt til å kjenne at Kristus har trukket seg tilbake og er borte, er han ikke lat lenger. De troende er bare i ro så lenge de innbiller seg at alt er vel. Men blir de klar over at Kristus er borte fra dem – ved et fall i synd eller ved at de på ny oppdager hvor ondt hjertet deres er – da kan de ikke finne ro.

Verdens folk kan godt være i ro, selv om de vet at de ikke er i Kristus. Satan vugger dem inn i en dødelig søvn. Slik er det ikke med den troende; han kan ikke finne ro.

1. *Han gjør alt han selv kan*. Han lytter, han leter, han roper. Bibelen blir gransket med ny angst. Sjelen leter og roper i bønn, men ofte helt forgjeves. Han får ikke svar og kjenner ikke at Kristus er nær.

2. *Han går til ordets tjenere*, Guds vektere på Sions murer. De taler rett ut og ærlig til den frafalne sjelen, tar sløret bort og viser ham hans synd. Slik blir sjelen slått og såret og står uten dekke; og likevel gir den ikke opp å lete etter Kristus. Et naturlig hjerte ville falle fra under dette; men ikke den troende som er i mørke.

3. *Han søker hjelp hos kristne venner og brødre* og ber dem hjelpe seg og be for seg: «Jeg ber dere inderlig, dere Jerusalems døtre: Om dere finner min elskede, hva skal dere si ham? At jeg er syk av kjærlighet.»

Er da noen av dere en troende i mørke som slik leter etter Kristus i angst? Du trodde at du virkelig var en troende på Jesus, men du har falt i synd og mørke, og alle tegnene på din tro er skyet over.

Nå leter du etter Kristus i angst. Din sjel lengter etter hans ord. Du leter og roper, selv om du ikke får svar. Du gransker Bibelen, selv om den ikke gir deg trøst. Du ber, selv om du ikke har trøst i bønnen eller frimodighet til å tro at du blir bønnhørt. Du søker råd hos hans tjenere, og når de taler rett ut til deg, blir du ikke støtt.

De sårer deg og tar sløret fra deg. De sier til deg at du ikke må stole på noen tidligere erfaringer, for de kan ha vært bedrag, og det gjør bare angsten større; likevel jager du hardt etter Kristus. Du oppsøker Jerusalems døtre, Kristi folk, og ber dem be for deg.

Er det slik med deg? Som ansikt speiler seg mot ansikt, ser du ditt eget bilde her? Kjenner du at du ikke kan finne ro utenfor Kristus? Da skal du ikke være for nedslått. Dette er ikke noe tegn på at du ikke er en troende – det er tvert imot. Si: «Hvorfor er du nedbøyd, min sjel? Hvorfor bruser du i meg? Sett ditt håp til Gud! Jeg skal ennå prise ham, mitt åsyns frelse og min Gud.»

Har et fall i synd siden forrige søndag vekket noen av dere til å kjenne at Kristus er borte fra dere? Det må nok være noen som i løpet av denne korte uken har oppdaget at enda de spiste brød med Kristus, har de løftet hælen mot ham. Og sitter du nå fornøyd – uten angst? Har du falt, og reiser du deg ikke og løper for om mulig å finne Kristus igjen? Akk, da er jeg i tvil om deg – eller rettere: Her trengs det ingen tvil. Du har aldri kjent Frelseren; du hører ham ikke til.

3. Troende i mørke er syke av kjærlighet

Troende i mørke er syke av kjærlighet og fulle av lovprisning av Kristus – mer enn noen gang. I lignelsen sa bruden til Jerusalems døtre at hun var syk av kjærlighet. Dette var budskapet hun ba dem bringe. Og da de spurte henne om hennes elskede, ga hun dem en rik og glødende skildring av hans fullkomne skjønnhet og sluttet med å si: «Alt ved ham er tiltrekkende.»

Slik er det med den troende i mørkets tid: Han er «syk av kjærlighet». Når Kristus er nær for sjelen, kjennes ingen sykdom. Kristus er ansiktets helse. Når jeg har ham helt for troens øye som en fullkommen borgen, legger det seg en stille ro over hele det indre mennesket. Sjelens puls slår rolig og jevnt, og hjertet

hviler i en nærværende Frelser med en sunn og stille hengivenhet. Sjelen er tilfreds med ham og har ro i ham: «Kom igjen til din ro, min sjel!» Sjelen kjenner seg ikke syk. Det er helse for marg og ben; det er selve sjelens helse å se på ham og elske ham.

Men når den en elsker, er borte, blir hjertet sykt. Når hjertet leter her og der og ikke kan finne den elskede, blir det matt av lengsel: «Langvarig venting gjør hjertet sykt.» Når ringduen har mistet sin make, sitter den ensom og trist og vil ikke la seg trøste. Når fuglen som har mistet ungene sine, kommer tilbake gang på gang og svever med nølende vinger over stedet der redet var bygd, fyller den lunden med sin klagesang – den er «syk av kjærlighet». Slik er naturens lengsel.

Slik er også nådens lengsel. Når Jesus er borte fra den troende sjel, vil den ikke la seg trøste. Når sjelen leser og ber og leter, men likevel ikke finner Jesus, lengter hjertet og blir sykt – han er «syk av kjærlighet». «Langvarig venting gjør hjertet sykt.»

Har du noen gang kjent denne sykdommen? Har du noen gang kjent at Kristus var dyrebar, men ikke nær; at du ikke kunne gripe Kristus slik du pleide, og likevel lengtet sjelen din etter ham og ville ikke la seg trøste uten ham? Har du det, så husk for det første at det er en salig sykdom. Den kommer slett ikke fra naturen, men fra nåden. All naturens strev kunne aldri gjøre deg «syk av kjærlighet». Måtte du aldri bli helbredet for den, uten ved at Jesus åpenbarer seg for deg!

Husk for det andre at det ikke er best å være «syk av kjærlighet». Det er bedre å være frisk, å ha Kristus åpenbart for sjelen og elske ham med en fri og sunn kjærlighet. I himmelen sier innbyggerne aldri at de er syke. Slå deg ikke til ro i denne sykdommen; treng deg nær til Jesus for å bli helbredet.

For det tredje frykter jeg at de fleste aldri har kjent denne sykdommen. De vet ikke hva den betyr. Å, kjære sjeler, husk denne ene tingen: Har du aldri kjent nådens sykdom, er det altfor sannsynlig at du aldri har kjent nådens liv. Hvis noen fortalte deg om et menneske som aldri hadde kjent noen smerte eller noe ubehag i alle sine dager, ville du slutte at han måtte være død, at han aldri hadde hatt liv. Slik er det med deg: Vet du ingenting om de syke lengslene i den troendes hjerte, er det altfor tydelig at du er død, at du aldri har hatt liv.

Til sist lovpriser den troende i mørke Frelseren. Det finnes ikke noe tydeligere kjennetegn på en sann troende enn dette. For de uvakte har Kristus ingen skikkelse og ingen herlighet, ikke et utseende så de kan ha sin lyst i ham. Selv vakte sjeler har ikke virkelig sett hvor fullkomment skjønn Kristus er. Om de så hvordan Kristus svarer til deres nød, kunne de ikke være engstelige.

Men for troende i mørke er alt ved Kristus skjønt; han er vakrere enn han noen gang har vært. Og når den spottende verden eller kaldsindige brødre spør: «Hva er din elskede fremfor andre elskede?» – da gleder den troende seg over å regne opp Kristi fullkommenheter, hans person, hans embeter, alt ved ham. Han gleder seg over å fortelle at han er «utmerket fremfor ti tusen», at «hans munn er sødme», ja, at «alt ved ham er tiltrekkende».

Et ord til troende i mørke. Det er kanskje noen her som vandrer i mørke, og intet lys skinner for dem. La deg overtale til å gjøre som bruden gjorde: ikke bare

lete etter din elskede, men lovprise ham ved å regne opp hans fullkommenheter.

For det første fordi dette er den aller beste måten å finne ham på. En av hovedårsakene til ditt mørke er at du ikke tenker på Kristus. Satan driver deg til å tenke på hundre andre ting før han lar deg tenke på Kristus. Blir troens øye helt vendt mot en Kristus som er full av alt du trenger, vil mørket være borte i samme øyeblikk. «Se til meg og bli frelst!» Og ingenting får øyet ditt til å se på Kristus som å regne opp hans fullkommenheter for andre.

For det andre fordi du vil lede andre til å lete etter ham sammen med deg. Å, kjære brødre, den store grunnen til at vi har så mange mørke kristne i våre dager, er at vi har så mange selviske kristne. Folk lever for seg selv. Ville du leve for andre, ville mørket ditt snart fly sin vei.

Lovpris Kristus for andre, så vil de gå med deg. Foreldre, lovpris ham for barna deres; barn, lovpris ham for foreldrene deres. Og hvem vet om ikke Gud vil velsigne ordet, selv fra en troende som vandrer i mørke, så de roper: «Hvor er din elskede gått, du vakreste blant kvinner? Hvor har din elskede tatt veien, så vi kan lete etter ham sammen med deg?»

St. Peter's, 1837

63. En torn i kjødet

«*Og for at jeg ikke skal opphøye meg av de overmåte store åpenbaringene, har jeg fått en torn i kjødet, en Satans engel som skal slå meg, for at jeg ikke skal opphøye meg. Om denne ba jeg Herren tre ganger at den måtte vike fra meg. Men han sa til meg: Min nåde er nok for deg, for min kraft fullendes i skrøpelighet. Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet, for at Kristi kraft kan bo i meg. Derfor er jeg vel tilfreds i skrøpelighet, under mishandling, i nød, i forfølgelser og trengsler for Kristi skyld. For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk!*» (2 Kor 12,7–10)

Hva inneholder dette stykket? For det første *Paulus' underfulle privilegium*. Han ble rykket inn i den tredje himmel og inn i Paradis, fikk en dags forsmak på herligheten og så og hørte underfulle ting.

For det andre *Paulus' ydmykende hjemsøkelse*: en torn i kjødet. Han hadde vært i åndenes verden, der det ikke finnes synd; nå måtte han kjenne at han hadde et syndens legeme, og rope: «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» Han hadde vært blant himmelens innbyggere; nå får en fra helvete lov til å slå ham.

For det tredje *hvordan han bar seg at under det*: inderlig og gjentatt bønn. «Jeg ba Herren tre ganger» – det viser hvor inderlig han ba. Han fikk ikke svar, men fortsatte å be. Før hadde han vært mer opptatt av lovsang eller av å tenke på å fortelle det til andre; nå blir han drevet til å rope for sin egen sjel, så han ikke selv skal bli forkastet.

Svaret er: «Min nåde er nok for deg.» Gud river ikke tornen ut, han driver ikke djevelen tilbake til helvete, han tar ikke Paulus ut av legemet. Nei, men han åpner sitt eget bryst og sier: Se her! Her er nåde nok for deg, her er kraft som holder oppe den svakeste.

For det fjerde *Paulus' beslutning*: å gå videre på sin vei og rose seg av sin skrøpelighet. Han er tilfreds med å være skrøpelig og ha et syndens legeme, for at Kristus kan bli herliggjort ved å holde oppe et så svakt kar. Det er som om han sier: «For at Kristi kraft alltid kan hvile over min sjel, for at hans mektige hånd kan ha en å holde oppe til sin egen pris, gleder jeg meg over alle ydmykende førelser. For de lærer meg at jeg ikke har noen kraft, og da er jeg sterkest.»

1. Paulus' underfulle privilegium

Han hadde fått en herlig forsmak på himmelen. Det var en underfull tid for hans sjel. Han ble rykket inn i den tredje himmel, eller i Paradis. Han ble tatt

opp til Farens hus med de mange rom. Han ble tatt opp for å være hos Jesus og den frelste røveren i Paradis.

Mye kunne han ikke fortelle. Hvordan det gikk til, om han var i legemet eller utenfor legemet, kunne han ikke si. Ordene han hørte – Faderens ord, Jesu ord, sangene til de forløste og de hellige englene – var usigelige. Likevel kunne han aldri glemme den dagen. Fjorten år var gått over hodet hans, og likevel sto den like friskt i minnet. Det han så, og ordene han hørte, kunne han aldri glemme. Det var rett og slett en herlighetens dag, en forsmak på himmelen.

Kjære troende, også dere har underfulle privilegier. Også dere har deres forsmak på himmelen. Dere har kanskje ikke slike underfulle syn av Paradis som Paulus taler om her, men dere har smakt selve den gleden som er i himmelen og drukket av Guds gleders strøm. Har dere lært Herren Jesus å kjenne, kjenner dere ham som er himmelens perle, dens sol og midtpunkt. Har dere Faderens smil, har dere selve himmelens glede.

Framfor alt: Har dere Den Hellige Ånd boende i dere, har dere pantet på arven. Er ikke en kristens glede usigelig og herliggjort på slike dager som forrige nattverdsøndag? «Ham elsker dere, enda dere ikke har kjent ham.» Er ikke slike dager verdt å se tilbake på? Selv fjorten år etter, når mange er gått bort til bordet der oppe, vil noen se tilbake på forrige søndag som en dag i hans forgårder, bedre enn ellers tusen.

Til dere som ikke får noen glede ved slike anledninger, kan vi bare si at dere heller ikke ville få noen glede i himmelen! Blir dere ikke glade ved bordet her nede, frykter jeg at dere aldri blir glade ved bordet der oppe.

2. Paulus' ydmykende hjemsøkelse

1. *Hva han fikk*. Tornen i kjødet som det tales om her, forstås ulikt av fortolkerne. For det første forstår noen den som en legemlig sykdom, sterke, stikkende smerter som han fikk. Smerte og sykdom er svært ydmykende. Gud bruker dem ofte til å bøye menneskets høye ånd.

For det andre forstår noen den som en særlig fristelse til synd, direkte fra djevelens hånd, et sendebud fra Satan som var som en torn i sjelen hans.

For det tredje forstår noen den som en synd som stadig hang ved ham, en del av det syndens legeme som han klager så sårt over i Rom 7, en lyst i hans gamle menneske, egget opp av et sendebud fra Satan. Det virker mest sannsynlig at det var denne tornen som fikk ham til å sukke.

Hva det enn var, er én ting tydelig: Det var en hjemsøkelse som i sannhet ydmyket ham. Den la Paulus i støvet. Like før hadde han vært i den syndfrie verden. Han kjente ikke noe syndens legeme, han så de rene åndene for tronen og de fullendte rettferdiges ånder. Nå blir han ydmyket og må kjenne at han har et syndens og dødens legeme, at han har en torn i kjødet. Like før var han blant hellige engler og trådte helvete og graven under føttene; nå får et sendebud fra helvete slå ham. «Jeg elendige menneske!»

Spørsmål: Hvorfor ble dette gitt ham? *Svar*: For at han ikke skulle opphøye seg. Det står to ganger. For en underlig ting stoltheten er! Hvem skulle tro at én

dag i Paradis kunne gjøre Paulus stolt? Og likevel visste Gud, som kjente hans hjerte, at det ville bli slik, og derfor la han ham i støvet.

Naturens stolthet er underlig. Et naturlig menneske er stolt av hva som helst. Han er stolt av sitt ytre; han har ikke skapt det selv, og likevel er han stolt av utseendet sitt. Han er stolt av klærne sine, enda en trekubbe kunne hatt samme grunn til stolthet om du hengte klærne på den. Han er stolt av rikdom, som om det var noen fortjeneste i å ha mer gull enn andre. Han er stolt av sin stand, som om det var noen fortjeneste i å ha fornemt blod. Akk, stoltheten flyter i blodet!

Men det finnes en stolthet som er enda underligere enn naturens: nådens stolthet. Du skulle tro at et menneske som én gang hadde sett seg selv fortapt, aldri kunne bli stolt. Men akk, Skriften og erfaringen viser at et menneske kan bli stolt av sitt mål av nåde, stolt av tilgivelsen, stolt av sin ydmykhet, stolt av å kjenne Gud bedre enn andre. Det var dette som holdt på å spire fram i Paulus' hjerte da Gud sendte ham tornen i kjødet.

Kjære venner, noen av dere ble forrige søndag brakt svært nær til Gud og fylt med en usigelig og herliggjort glede. Noen, er jeg overbevist om, har siden fått Paulus' ydmykende erfaring. Du trodde at du for alltid var kommet bort fra synden, men en torn i kjødet har gjort deg liten. Du har falt i synd i løpet av uken, eller noe annet har virkelig ydmyket deg. «Jeg elendige menneske!»

Hvorfor faller du slik etter en nattverdhøytid? For det første for å gjøre deg ydmyk, for å lære deg hvilken ussel mark du er, når du kan gå til Herrens bord og likevel falle så dypt. Det kan nok lære deg at du er ussel. Du trodde kanskje at synden var vasket helt bort, men her ser du at den er der igjen. Så stadig du trenger Jesu blod!

For det andre for å få deg til å lengte etter himmelen. Der skal vi aldri mer synde, i all evighet. Der er det bare hellighet. Ikke noe urent skal komme inn. Å, jag fram mot den! Sett deg ikke ned ved veien. Se fram mot herligheten.

3. Paulus' legemiddel: bønn

Her ser vi forskjellen mellom et naturlig menneske og et Guds barn. Begge har tornen i kjødet, men et naturlig menneske er tilfreds med den. Hans lyster plager og uroer ham ikke. Et Guds barn kan ikke finne ro under fristelsens makt. Han kaster seg på kne. I samme øyeblikk Paulus kjente slagene fra Satans engel, falt han på kne og ba sin Far om å ta den bort fra ham. Han fikk ikke svar. Igjen går han til nådens trone. Igjen får han ikke svar. En tredje gang faller han på kne, og han slipper ikke Gud uten å få velsignelsen.

Svaret kommer: «Min nåde er nok for deg.» Det var ikke det han ba om. Han ba: Ta denne tornen bort! Gud river den ikke ut av kjødet hans og driver ikke Satans engel tilbake til helvete. Han kunne ha gjort det, men han gjør det ikke.

Han åpner sitt eget bryst og sier: Se her! Det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i meg. «Min nåde er nok for deg.» Her er Den Hellige Ånd for alt din sjel trenger. Å, for et forråd Paulus da så i Kristus! For en uransakelig rikdom! Han hadde sett mye i den tredje himmel, men her var noe mer: en allmektig Ånd som står og venter på å møte det stakkars svake syndere trenger.

Kjære venner, har dere funnet dette legemidlet for den fristede sjel? For det første: Har fristelsen drevet deg på kne? Jeg sa at uken før nattverden skulle være en bønneuke; men har du hatt Paulus' erfaring, har uken etterpå også vært en bønneuke.

For det andre: Å, du fristede sjel, vær pågående og ta ikke imot noe nei! Vi bør alltid be og ikke bli trette. Vær som den pågående enken og den kanaaneiske kvinnen. Legger du deg tilfreds ned under synden, kan du nok frykte at det ikke er nåde i deg.

For det tredje: Ta imot Paulus' svar. Gud river kanskje ikke ut tornen. Dette er tornenes verden. Men se inn i hans bryst. Det er nok i Jesus til å bevare din sjel. Havet er fullt av dråper, men Kristi bryst er enda fullere av nåde. Å, be enten om at lystene dine må bli tatt bort, eller om å få tro den nåden som er i Kristus Jesus!

4. Paulus' beslutning

«Derfor vil jeg helst rose meg …» Da Paulus ble rykket inn i Paradis, trodde han at han aldri mer skulle kjenne sitt syndens legeme. Men da han ble ydmyket og fikk kjenne seg selv bedre, og kjenne den nåden som er i Kristus, da ble det for alltid hans ros at han hadde et svakt syndens og dødens legeme, og at det var kraft nok i Kristus til å bevare ham fra å falle.

Fra den dagen roste han seg ikke av at han ikke hadde synd i seg, men av at han hadde en allmektig Frelser som bodde i ham og holdt ham oppe. Nå var han tilfreds med alt som fikk ham til å kjenne sin svakhet, for det drev ham til Jesus for å få kraft.

Lær av dette, kjære brødre, hva en kristens sanne ære i denne verden er. Verden vet ingenting om den. En sann kristen har et syndens legeme. Han har hver lyst og hver fordervelse som finnes i hjertet til et menneske eller en djevel. Han mangler ikke tilbøyelighet til synd. Har Herren gitt deg lys, vet og kjenner du dette.

Hva er da forskjellen mellom deg og verden? Den er uendelig! Du er i Kristi hånd. Hans Ånd er i deg. Han er mektig til å bevare deg fra å falle. «Gled dere i Herren! Dere rettferdige, fryd dere! Og juble, alle oppriktige av hjertet!»

St. Peter's, 26. april 1840

64. Det andre komme

«Det er likesom med en mann som dro utenlands. Han forlot sitt hus og overlot styret til tjenerne sine og satte enhver til hans gjerning, og dørvokteren befalte han å våke. Våk derfor! For dere vet ikke når husets herre kommer, om det blir sent på kveld eller ved midnatt eller ved hanegal eller tidlig om morgenen – for at han ikke skal finne dere sovende når han plutselig kommer! Det jeg sier til dere, sier jeg til alle: Våk!» (Mark 13,34–37)

1. Kirken på jorden er Kristi hus

«Han forlot sitt hus» (v. 34). Denne lignelsen framstiller kirken på jorden som Kristi hus eller bolig.

1. *Fordi han er grunnsteinen i det.* Slik hver stein i en bygning hviler på grunnmuren, slik hviler hver troende på Kristus. Han er klippegrunnen de hviler på. Uten grunnmuren ville hele huset falle i ruiner – flom og vind ville feie det bort. Uten Kristus ville Guds vrede feie alle troende bort. Men de er rotfestet og oppbygd i ham, og slik blir de hans hus.

2. *Fordi han er byggmesteren.* For det første har Kristi hender satt hver stein i bygningen på plass: Kristus har hentet hver eneste stein ut av steinbruddet. «Se på fjellet som dere er hogd ut av, og på den brønnen som dere er gravd ut av!» (Jes 51,1) Et naturlig menneske sitter like fast i verden som fjellet i steinbruddet. Bare den allmektige Frelserens hender kan hogge sjelen ut og løsne den fra dens naturlige tilstand.

For det andre har Kristus båret steinen og lagt den på grunnmuren. Selv når en stein er hogd ut, kan den ikke løfte seg selv. Den må bæres og bygges på grunnmuren. Slik er det også når en naturlig sjel er blitt vakt: Den kan ikke bygge seg selv på Kristus, men må bæres på skulderen til den store byggmesteren. Slik har Kristus båret hver stein i bygningen.

For en underfull bygning! Med rette kan den kalles Kristi hus, for han bygger selv hver stein i den. Se til at du blir hogd ut av Kristus, og se til at du blir båret av ham og bygd på ham. Da blir du «en Guds bolig i Ånden» (Ef 2,22).

3. *Fordi vennene hans er her.* Der en manns venner er, der er hans hjem. Der en manns mor, søstre og brødre bor, der er hans hjem. Da må dette være Kristi hjem, for han rakte hånden ut mot disiplene sine og sa: «Se, det er min mor og mine brødre! For den som gjør min himmelske Fars vilje, han er min bror og søster og mor» (Matt 12,49–50).

Så lenge det finnes én troende i denne verden, vil Kristus se på verden som sitt hus. Selv i herligheten kan han ikke glemme brønnen i Samaria, Getsemane hage og Golgata. Salige er dere som kjenner Kristus og gjør hans Fars vilje! Hvor dere enn bor, kaller Kristus det sitt hus. Du bor kanskje fattigslig, men du kan likevel være lykkelig. For Kristus bor hos deg og kaller det sin bolig, og han kaller deg «min bror og søster og mor».

2. Kristus er som en mann som har dratt utenlands

Selv om kirken på jorden er hans hus, og selv om han har den så kjær, er Kristus ikke her. Han er oppstanden – Kristus er sannelig oppstanden!

1. *Han er gått bort for å ta himmelen i eie i vårt navn*. Når den eldste broren i en familie kjøper en eiendom til seg selv og brødrene sine, drar han på en lang reise for å ta den i eie. Slik er Kristus en eldste bror. Han levde og døde for å kjøpe tilgivelse og nåde hos Gud for syndere. Han er gått inn i himmelen for å ta den i eie for oss. Tar du Kristus som din borgen? Da eier du allerede himmelen.

Spørsmål: Hvordan kan jeg eie himmelen når jeg aldri har vært der?

Svar: Kristus, din borgen, har tatt den i eie i ditt navn. Tar du det virkelig inn over deg, vil det gi deg fylde av glede. Et menneske kan eie en eiendom han aldri har sett. Se på din borgen i det landet som er så langt borte: Han kaller alt sammen sitt eget for sine yngre brødres skyld: «Dette har jeg talt til dere for at min glede kan være i dere, og deres glede bli fullkommen» (Joh 15,11).

2. *Han er gått bort for å gå i forbønn for oss*. For det første går han i forbønn for uomvendte og ufruktbare syndere: «Herre, la det få stå også dette året» (Luk 13,8). Å, synder, hvorfor er du ikke død brått? Hvorfor har du ikke gått rett ned i avgrunnen? Hvor ofte har ikke Frelseren bedt for noen av dere! Skal det være helt forgjeves?

For det andre går han i forbønn for sitt troende folk for å skaffe dem all velsignelse. Ofte drar den eldste broren i en familie til et fjernt land og sender rike gaver hjem til sine yngre søsken. Det er dette Kristus har gjort. Han har steget opp over alle himlene for å tre fram for Guds åsyn for vår skyld (Hebr 9,24), be om nettopp det vi trenger, og sende himmelens skatter ned til oss. «Av hans fylde har vi alle fått, og det nåde over nåde» (Joh 1,16). «Jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann» (Joh 14,16).

Å, kristne, vil dere ta imot himmelske velsignelser, så tro på en Kristus som ber! Tro akkurat som om dere så ham, og lukk munnen vidt opp for å ta imot de velsignelsene han ber om (Sal 81,11).

3. *Han er gått bort for å gjøre i stand et sted for oss*. Når en familie skal utvandre til et fremmed land, drar ofte den eldste broren i forveien for å gjøre i stand et sted for sine yngre søsken.

Det er dette Kristus har gjort. Han har ikke tenkt at vi skal bo her for alltid. Han har dratt utenlands for å gjøre i stand et sted for oss: «Jeg går bort for å gjøre i stand et sted for dere. Og når jeg er gått bort og har gjort i stand et sted for dere, kommer jeg igjen og skal ta dere til meg, for at også dere skal være der jeg er» (Joh 14,2–3).

Å, kristne, tro at Kristus gjør i stand et sted for dere! Det tar bort mye av frykten for døden. Det er en alvorlig ting å dø, selv for en sjel som er tilgitt og helliggjort – å gå inn i en verden som er ukjent, usett og uprøvd. Én ting tar bort frykten: Kristus gjør i stand et sted som passer nøyaktig for min sjel. Han kjenner all min trang og alle mine svakheter, og jeg vet at han vil gjøre det til et godt hjem for meg.

3. Alle Kristi folk er tjenere og har fått sitt arbeid

1. F*orkynnerne er tjenere og har fått sitt arbeid* (v. 34). Her nevnes to slags. For det første forvalterne. Det ser ut til å være de tjenerne han overlot styret til. Alle forkynnere skal være forvaltere som lærer livets ord rett og gir hver enkelt i huset hans del av maten i rette tid.

Å, det er et velsignet arbeid å vokte Guds menighet, som han vant seg med sitt eget blod (Apg 20,28) – å gi melk til de små og fast føde til de voksne, og den maten som passer for hver enkelt. Be for forkynnerne deres om at de må bli slike forvaltere. Det finnes få av dem.

For det andre dørvokterne. «Dørvokteren befalte han å våke.» Noen forkynnere har som oppgave å stå ved døren og innby hver synder: «Gå inn gjennom den trange porten!» (Matt 7,13) Noen forkynnere har ikke nådegaven til å fø Guds menighet og vanne den. Paulus plantet, Apollos vannet (1 Kor 3,6). Noen står bare ved dørterskelen i min Guds hus (Sal 84,11). Lær å ikke forakte noen av Guds sanne tjenere. «Er vel alle apostler? Er vel alle profeter?» (1 Kor 12,29) Han har satt noen til å stå ved døren og noen til å bryte brødet for barna. Forakt ingen av dem!

2. *Alle kristne er tjenere og har fått sitt arbeid.* Noen tror at det bare er forkynnerne som skal arbeide for Kristus. Men se her: Han «satte enhver til hans gjerning». I et stort hus er ikke forvalteren og dørvokteren de eneste tjenerne. Det er mange flere, og alle har sitt arbeid. Slik er det også blant Kristi folk. Forkynnerne er ikke Kristi eneste tjenere. Alle som tror på ham, er hans tjenere.

Lær derfor for det første å være arbeidende kristne. «Vær Ordets gjørere, ikke bare dets hørere, ellers vil dere bedra dere selv» (Jak 1,22). Det er slående å se hvor unyttige mange kristne er. Er det ingen av dere som vet hva det vil si å være selvopptatt i sin kristendom? Dere har vel sett et selvopptatt barn gå i skjul for å nyte noen gode biter i fred for kameratene sine? Slik er det med noen kristne. De lever av Kristus og tilgivelsen, men de gjør det alene og bare for seg selv.

Er det ikke noen av dere som kan glede dere over å være kristne, mens den kjæreste vennen deres ikke er det – og likevel vil dere ikke tale med ham? Se, her har du fått ditt arbeid. Da Kristus fant deg, sa han: «Gå bort til vingården!» (Matt 20,4) Hva ble du leid til, om ikke for å arbeide? Hva ble du frelst for, om ikke for å spre frelsen? Hva ble du velsignet for?

Å, mine kristne venner, hvor lite lever dere ikke som Kristi tjenere! Hvor mye tom tid og tom tale har dere ikke! Slik er ikke en god tjener. Hvor mye har dere ikke å gjøre for dere selv, og hvor lite for Kristus og hans folk! Slik er ikke en tjener.

Lær for det andre å holde dere til deres eget arbeid. I et stort hus har hver tjener sitt eget arbeid. Én er dørvokter og åpner døren, en annen er forvalter og skaffer mat til huset, en tredje gjør rent i rommene, en fjerde lager maten, og en femte varter opp for gjestene. Hver har sin plass, og ingen tjener blander seg inn i en annens arbeid. Om alle ble dørvoktere og åpnet døren, hva ble det da av forvaltningen? Eller om alle var forvaltere, hvem skulle da gjøre rent i huset? Slik er det også med de kristne.

Hver har fått sitt eget arbeid og skal ikke forlate det. «Enhver må bli i det kallet han var i da han ble kalt» (1 Kor 7,20). Obadja hadde fått sitt arbeid ved hoffet til den ugudelige Akab. Gud satte ham der som sin tjener og sa: «Arbeid her for meg.» Hører noen av dere til en ugudelig familie? Søk ikke å komme bort derfra. Kristus har satt deg der for at du skal være hans tjener. Arbeid for ham!

Kvinnen fra Sjunem hadde sitt arbeid. Da profeten spurte: «Kan jeg tale med kongen om noe for deg?» svarte hun: «Jeg bor jo her midt iblant mitt folk!» (2 Kong 4,13) En gang ba en stakkars besatt mann som Jesus hadde helbredet, om å få følge ham. Men Jesus tillot det ikke og sa til ham: «Gå hjem til dine egne og fortell alt det Herren har gjort for deg, og at han har vist barmhjertighet mot deg» (Mark 5,19). Lær, mine kjære venner, å holde dere til deres eget arbeid.

Når Herren har hengt opp en lampe i ett hjørne, er det ikke formastelig å flytte den til et annet? Er ikke Herren visere enn mennesket? Hver av dere har sitt arbeid å gjøre for Kristus der dere er. Ligger du på sykeleiet? Også der har du ditt arbeid å gjøre for Kristus, like mye som den høyeste av Kristi tjenere i verden. Den minste blinkende stjerne er like mye Guds tjener som middagssolen. Lev bare for Kristus der du er!

4. Kristus kommer igjen, og vi vet ikke når

«Våk derfor! For dere vet ikke når husets herre kommer, om det blir sent på kveld eller ved midnatt eller ved hanegal eller tidlig om morgenen – for at han ikke skal finne dere sovende når han plutselig kommer!» (v. 35–36) Her slås to ting fast.

1. *At Kristus kommer igjen*. Hele Bibelen vitner om det. Husets herre har vært lenge borte på reisen, men han kommer tilbake. Kristus ble tatt opp fra disiplene, og en sky tok ham bort fra øynene deres. Mens de sto og stirret mot himmelen, sa englene: «Galileiske menn! Hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus, som er tatt opp fra dere til himmelen, skal komme igjen på samme måten som dere så ham fare opp til himmelen!» (Apg 1,11) Han for opp i en sky, og han skal komme i skyene.

2. *At Kristus kommer plutselig*. Hele Bibelen vitner om det. Ett sted sammenlignes det med en snare som plutselig fanger det intetanende villdyret: «Som en snare. For den skal komme over alle dem som bor over hele jorden» (Luk 21,35). Et annet sted med en tyv: «Herrens dag kommer som en tyv om natten» (1 Tess 5,2). Så med en brudgom som kommer brått: «Men midt på natten lød det et rop: Se, brudgommen kommer!» (Matt 25,6) Så med vannflommen, og med ildregnet som falt over Sodoma og Gomorra. Og her

med husherren som plutselig kommer hjem: «Dere vet ikke når husets herre kommer.»

Mine kjære venner, jeg vil på ingen måte hindre dem som i ydmyk bønn gransker profetiene for å finne ut hva Gud har sagt om Menneskesønnens andre komme. Vi ligner ikke Jesu første disipler hvis vi ikke ofte stiller spørsmålet: «Hva skal være tegnet på ditt komme og på denne tidsalders ende?» (Matt 24,3)

Men den sannheten jeg vil ha skrevet i hjertene deres, er denne: Hans komme skal være plutselig – plutselig for verden og plutselig for Guds barn. «Menneskesønnen kommer i den time dere ikke tenker» (Matt 24,44). «Dere vet ikke når husets herre kommer, om det blir sent på kveld eller ved midnatt eller ved hanegal eller tidlig om morgenen.» Å, mine venner, troen deres er ufullstendig hvis dere ikke daglig lever i troen på en Frelser som kommer!

5. Våk!

«Det jeg sier til dere, sier jeg til alle: Våk!» (v. 37)

1. *Forkynnerne skal våke*. Dette ordet er særlig rettet til dørvokteren: «Våk derfor!» Å, hvor våkne vi burde være! Mye får oss til å sove. For det første mangel på tro. Når en forkynner mister Kristus av syne – den korsfestede, den oppstandne og han som kommer igjen – kan han ikke våke over sjelene. Be om at forkynnerne deres alltid må ha et våkent øye rettet mot Kristus.

For det andre synet av så mange likegyldige sjeler. Å, dere aner ikke hvordan dette ryster Kristi tjenere! En ung troende kommer med et glødende hjerte for å fortelle om Kristus, om tilgivelse og om det nye hjertet. Han vet at det er Guds sannhet. Han legger det fram enkelt og fritt, av hele sitt hjerte. Han legger det folk på hjertet og håper å se dem smelte som istapper i solen.

Men akk! De er like kalde og døde som før. De lever videre i syndene sine, og de dør i syndene sine. Å, dere aner ikke hvordan dette gjør ham matt og tung og sønderknust! Mine venner, be om at vi ikke må sove. Be om at likegyldigheten deres bare må få oss til å våke enda mer.

2. *De kristne skal våke*. Å, er Kristus nær, så vokt dere for det første så dere ikke blir funnet uten tilgivelse! Mange kristne ser ut til å leve uten å ha Kristus levende for øye. Øyet skal være festet på Kristus, men ditt øye er lukket. Å, blir du i Kristus, så la ham bare komme i natt – sent på kveld, ved midnatt, ved hanegal eller tidlig om morgenen – han er velkommen, tre ganger velkommen! «Amen, ja kom, Herre Jesus!» (Åp 22,20)

Vokt dere for det andre så dere ikke blir funnet på noen syndens vei. Om jeg ikke tar feil, ser mange kristne ut til å gå på syndens veier. Det er vanskelig å forklare, men slik ser det ut. Noen kristne ser ut til å sove i overflod, i grådighet og i dårlig selskap. Å, tenk etter: Hvordan ville du like at Frelseren kom og fant deg slik? Prøv dine daglige gjøremål, ditt daglige sinnelag og dine daglige gleder med dette spørsmålet: Gjør jeg det jeg ville ønske å gjøre den dagen han kommer?

3. *Dere sjeler uten Kristus, hvor forferdelig står det ikke til med dere!* Døden kan komme brått – å, hvor forferdelig brått kommer den ikke noen ganger! Du får kanskje ikke tid til å omvende deg, ikke pust nok til å be! Frelserens komme skal

være enda mer plutselig. Dere vet verken dagen eller timen. Dere kjenner ikke Gud, og dere er ikke lydige mot evangeliet (2 Tess 1,8). Å, hva vil dere gjøre på Herrens vredes dag?

65. Lots hustru

«*Men Lots kone, som fulgte etter ham, så seg tilbake. Da ble hun til en saltstøtte*» (1 Mos 19,26)

Det finnes ingen mer lærerik historie i hele Bibelen enn den om Lot og familien hans. Hans egen historie viser godt hvordan den rettferdige blir frelst med nød og neppe (1 Pet 4,18). Svigersønnene hans viser godt hvordan den makelige og likegyldige verden tar imot evangeliet. Hustruen hans er et bilde på dem som blir overbevist, men aldri omvendt – som flykter fra den kommende vrede, men likevel går fortapt til sist. Og når englene griper fatt i den nølende familien, ser vi et bilde på den nådige makt og den suverene barmhjertighet Gud bruker når han frelser sjeler.

Nå vil jeg rette tankene deres mot Lots hustru og vise denne sannheten:

Lærdom: Mange sjeler som er blitt vakt til å flykte fra vreden, ser seg tilbake og går fortapt.

1. Mange flykter i den naturlige samvittighets redsel, men ser seg tilbake og går fortapt

Mange flykter i redsel fordi den naturlige samvittigheten deres er vakt, men når redselen legger seg, ser de seg tilbake og går fortapt. Slik var det med Lots hustru. Hun var ikke som mennene i Sodoma, som var oppslukt av verden og synden og ikke brydde seg om sjelen sin. Hun var heller ikke som svigersønnene. Hun trodde ikke at mannen hennes drev gjøn. Hun ble virkelig redd, og hun flyktet virkelig. Likevel var redselen hennes som en morgensky, lik duggen som tidlig går bort (Hos 6,4).

Da englene hadde ført dem ut gjennom Sodomas porter, sa de: «Fly for ditt liv! Se deg ikke tilbake og stans ikke noe sted på hele sletten. Fly opp i fjellene for at du ikke skal bli revet bort!» (1 Mos 19,17) Så lenge disse forferdelige ordene ringte i ørene hennes, flyktet hun nok med engstelige skritt. Den skrekkelige natten som lå bak dem, mørket, mannens angst og de edle englenes inntrengende hast – alt virket sammen til å vekke den naturlige samvittigheten hennes og få henne til å flykte.

Men nå hadde de ugudelige sodomittenes helvetesbrøl stilnet. Solen forgylte allerede horisonten og lovet en strålende morgen. Jordan-sletten begynte å smile, vannrik overalt, som Herrens hage (1 Mos 13,10). Svigersønnene hennes, vennene hennes, huset, eiendelene og skatten hennes var fremdeles i Sodoma.

Derfor var også hjertet hennes der. Angsten begynte å forsvinne sammen med mørket. Hun bestemte seg for å se seg tilbake én gang for å se om byen virkelig ble ødelagt. Hun «så seg tilbake. Da ble hun til en saltstøtte.»

Slik er det med mange blant oss. Mange flykter i den naturlige samvittighets redsel, men når den legger seg, ser de seg tilbake og går fortapt.

Noen går gjennom verden uten å kjenne samvittighetsangst, uten at de noen gang blir vakt eller urolige for sjelen sin. For det første er noen som mennene i Sodoma. De er opptatt med å kjøpe og selge, plante og bygge, ta til ekte og bli gitt til ekte (Luk 17,27–28). Eller de jager grådig etter sine lyster og har ikke ører til å høre lyden av den kommende vrede. En mann som arbeider hardt ved ambolten, hører ikke noe utenfra for larmen fra sin egen hammer. Slik hører heller ikke disse noe om hevnen som kommer. De er så opptatt med arbeidet de har for hånden.

For det andre er noen som Lots svigersønner. Den skarpe og forstandige forretningsmannen der borte tror at forkynnerne bare spøker. Vi er for dem som en som driver gjøn (1 Mos 19,14). De er så vant til å se bak kulissene i andre yrker at de tror det må være fusk hos oss også. Og når de kan peke på en uoppriktig og ugudelig prest, er triumfen fullkommen.

Disse skarpe mennene tror at forkynnerne legger alvorlige ord i munnen sin, slik andre tar på seg høytidelige svarte klær i begravelser – bare for å ta seg godt ut og passe til anledningen. De tror at forkynnerne setter skremmende ting inn i prekenene bare for å skremme svake mennesker og få folk til å undre seg. Slike skarpe menn blir sjelden eller aldri grepet av samvittighetsangst. De glir lett gjennom verden og inn i en evighet der de er fortapt.

For det tredje er det noen som slumrer alle sine dager under en verdslig forkynnelse. Når Gud i sin dom tar bort den rene forkynnelsen av Ordet og sender hunger etter livets brød og vann, blir sjelene deres helt harde og uvakte. De blir stolte og tåler ikke å høre Kristus forkynt. De holder seg for ørene og løper bort. De hater og avskyr det. Slike sjeler går ofte gjennom livet uten å bli det minste vakt, og de får aldri vite at de er fortapte sjeler før de er i helvete.

For det fjerde er det mange verdslige mennesker som en tid er urolige for sjelen sin. En farlig sykdom, et forferdelig dødsfall eller en truende sky i Guds forsyn driver dem til å flykte fra den kommende vrede. De mener det helt alvorlig. De legger bort syndene sine, holder seg borte fra de syndige kameratene sine, leser flittig i Bibelen, prøver å be og ser ut til virkelig å flykte ut av Sodoma.

Men de holder bare ut en kort tid. Uroen deres er som en morgensky og som duggen – den går fort bort. Medgangens sol begynner å stige, redselen begynner å forsvinne, de ser seg tilbake og går fortapt.

Er det ingen her som kan se tilbake på noe slikt? Du husker da Guds forsyn vakte deg til det dypeste alvor. En sykdom, pesten som var på vei, et forferdelig inngrep av Gud i familien din eller en nattverd som sto for døren, fikk deg til å flykte i angst ut av Sodoma. Å, hvor ulik du var den glade, leende og likegyldige verden! Den gangen trodde du ikke at forkynnerne drev gjøn. Du leste i Bibelen og falt på kne og ba inderlig.

Men stormen gikk over. Solen begynte å stige, og alt omkring deg begynte å smile. Du begynte å synes det var hardt å forlate alle vennene dine, syndene dine og de verdslige gledene dine, og du tenkte at Guds vrede kanskje ikke ville komme likevel. Du så deg tilbake, og i dag er du like hard og urørlig som en saltstøtte. «Husk Lots kone!» (Luk 17,32)

Lær to ting av dette:

1. At *det å bli vakt bare av den naturlige samvittigheten er noe helt annet enn å bli vakt av Guds Ånd.* Ingen har noen gang flyktet til Kristus bare av naturlig redsel. «Ingen kan komme til meg», sier Kristus, «uten at Faderen som har sendt meg, drar ham» (Joh 6,44). Søk at Gud må gjøre sin gjerning i hjertet ditt!

2. *Lær hvor langt du er fra Guds rike.* Du er helt fortapt. Alt vi kan si, lar deg urørt og uberørt. Du gråter ikke, du slår deg ikke for brystet, du flykter ikke, enda vi kan bevise for deg at du ligger under vreden til den store Gud som skapte deg. Likevel rører du deg ikke ett skritt for å flykte. Å, hvor lik du er saltstøtten! Hvor sannsynlig er det ikke at du aldri blir frelst!

2. Mange flykter når vennene deres flykter, men ser seg tilbake og går fortapt

Slik var det med Lots hustru. Av alt som hjalp til å vekke denne ulykkelige kvinnen, var nok det sterkeste mannens angst. Hadde han ikke vært urolig, ville hun nok vært like sløv og likegyldig som naboene omkring henne.

Men da hun så det engstelige ansiktet til sin kjære husbond, og så hvor alvorlig og inderlig han tryglet svigersønnene deres, kunne hun ikke annet enn å dele angsten hans. Hun hadde delt alle hans prøvelser, all hans medgang og alle hans sorger, og hun ville ikke forlate ham nå. Hun holdt seg til ham og grep fatt i kappefliken hans, fast bestemt på å bli frelst eller gå til grunne sammen med mannen sin.

Så langt kommer naturens elskverdige og rørende følelser. Men natur er ikke nåde. Den naturlige kjærligheten førte henne ut av Sodoma, men den førte henne ikke inn i Soar. For hun så seg tilbake og ble til en saltstøtte.

Nå er det grunn til å tro at dette gjelder noen i denne forsamlingen: De flykter når vennene deres flykter, men ser seg tilbake og går fortapt.

Ingenting virker sterkere til å vekke sjeler enn å se andre som er vakt til å flykte. Slik var det med Rut da hun holdt seg til No'omi og sa: «Dit du går, vil jeg gå» (Rut 1,16).

Slik var det med Jerusalems døtre da de så bruden lete engstelig etter sin elskede: «Hvor har din elskede tatt veien, så vi kan lete etter ham sammen med deg?» (Høys 6,1) Det er forutsagt at slik skal det være i de siste dager, når «ti menn … skal gripe fatt i kappefliken til en jødisk mann og si: Vi vil gå med dere, for vi har hørt at Gud er med dere!» (Sak 8,23) Og slik var det på døperen Johannes' tid, da mange fariseere og saddukeere kom for å bli døpt, og Johannes sa: «Ormeyngel! Hvem lærte dere å flykte fra den kommende vrede?» (Matt 3,7)

Det er noe svært rørende ved å se en du er glad i, gå for å slutte seg til Guds eget folk. Han begynner å holde seg borte fra de gamle fornøyelsene sine. Han ler ikke lenger av ugudelige vitser og har ikke lenger glede av syndig selskap, men

leser i Bibelen, ber inderlig og lytter lengselsfullt til Ordet som blir forkynt. For alle vennene hans er det et gripende syn. Noen blir nok bitre på ham, for Kristus kom for å sette skille mellom en datter og hennes mor, mellom en svigerdatter og hennes svigermor (Matt 10,35). Men noen blir vakt til å flykte sammen med ham.

Er det ingen her som ble drevet til å flykte fordi en kjær venn flyktet? Er det ingen hustru som ble vakt til å flykte sammen med mannen sin, men som ble trett og så seg tilbake og nå er blitt som Lots hustru?

Er det ingen her som ble virkelig urolig da noen kamerater ble urolige for sjelen sin? De gråt, og du kunne ikke annet enn å gråte. De følte seg fortapt, og en tid følte du det samme som dem. De spurte ivrig etter en Frelser, og du var like ivrig som de. Og hvor er all uroen din nå? Den er borte som en morgensky og som duggen. Du så deg tilbake, og nå er du urørlig som en saltstøtte.

Det var helt riktig å flykte med dem, det var riktig å holde seg til dem. For gjorde du ikke det, ville du ganske sikkert blitt forherdet. Står du imot så rørende innbydelser, vil ingenting annet kunne overtale deg. Var det riktig å flykte da, er det riktig å flykte ennå. Hvorfor skulle du se deg tilbake? De går for å bli velsignet, og vil ikke du gå med dem? De flykter fra vreden, og vil ikke du flykte med dem? «Husk Lots kone!»

Har du bestemt deg for å skilles fra dem for evig? Hvis ikke, hvorfor har du da latt dem gå? Hvorfor har du gitt opp den første gode bevegelsen i hjertet ditt? Flykt videre, hold deg til dem og si: «Vi vil gå med dere!»

3. Noen blir grepet av Gud og drevet til å flykte, men ser seg likevel tilbake og går fortapt

Slik var det med Lots hustru. Ikke bare naturlige midler ble brukt for å få henne til å flykte, men også overnaturlige. Hun ble ikke bare drevet av plutselig redsel og av mannens eksempel, men englene dro henne ut: «Men da han nølte, tok mennene både ham og hans kone og hans to døtre ved hånden, for Herren hadde barmhjertighet med ham, og de førte ham ut og ledet ham til han var utenfor byen» (v. 16).

Hun fikk del i den samme guddommelige hjelpen som mannen sin. Gud var barmhjertig mot henne slik han var mot ham. Den samme mektige hånden ble rakt ut for å frelse henne, og den rev henne virkelig ut som en brann av ilden (Sak 3,2). Men legg merke til at den samme hånden ikke dro henne inn i Soar, og ikke løftet henne opp til hulen i fjellet. Nåden gjorde noe for henne, men den gjorde ikke alt. Hun så seg tilbake og ble til en saltstøtte.

Slik er det, frykter vi, med noen blant oss. Noen ser ut til å være grepet av Gud og drevet til å flykte, men ser seg likevel tilbake og går fortapt. Om svært mange blant oss har vi ingen rett til å si eller tro at Gud noen gang har grepet dem.

1. *Det er mange blant oss som ser ut til å leve i full uvitenhet om at de er fortapt.* Selv når døden legger sin kalde hånd på dem, viser de til at de har levd et uskyldig liv.

Noen stakkars sjeler ser ut til å dø uten å ha noe mot å bli dømt etter loven. «Jeg har levd et anstendig liv», sier de. «Jeg har vært et skikkelig og stillfarende

menneske, og jeg kan ikke se noen grunn til at den store Guds vrede noen gang skulle komme over meg.» Å, brødre, er det slik med dere, da er det helt tydelig at Gud aldri har vakt dere. Bare Guds kraft kan vekke dere til å flykte.

2. *Det er mange blant oss som lever i synd dag etter dag*. Noen driver med små uærligheter eller banner av og til med små eder, og de vandrer i ugudelige folks råd (Sal 1,1). Å, brødre, er det slik med dere, da er det helt tydelig at Gud aldri har vakt dere. Når et menneske blir urolig for sjelen sin, legger han alltid bort sine åpenbare synder.

3. *Det er mange blant oss som i stor grad forsømmer nådemidlene*. Noen leser svært sjelden i Bibelen når de er alene – eller aldri ellers enn på sabbaten. Noen ber ikke regelmessig og ikke inderlig. Noen bryr seg lite om Guds hus og er fornøyd om de bare går dit én gang på sabbaten. De gjør det ikke til en samvittighetssak å stå tidlig opp og være klar for Guds hus om morgenen. De lar de dummeste unnskyldninger holde dem borte. De driver omkring på sabbaten eller bruker den til ytterst vanhellige besøk eller turer ute på markene, så den blir den mest vanhellige dagen i uken.

Å, kjære sjeler, er det slik med dere, da er det helt tydelig at Gud aldri har grepet dere. Dere er like døde og uvakte som steinene dere går på. Dere lever midt i Sodoma, og Guds vrede blir over dere (Joh 3,36).

Men det er noen blant oss som vi tror Gud har grepet og drevet til å flykte. Det er noen som har tydelige tegn på at Gud har fått dem til å flykte ut av Sodoma. Tegnene er disse:

1. *De har en dyp følelse av at de er fortapt*. De er varig overbevist om at de hittil har levd under vreden til den store Gud som skapte dem. Uroen følger dem hvor de enn går, og angsten står malt i selve ansiktet deres. Er det slik med deg? Da er du sannelig vakt av Gud.

2. *De våger ikke å vende tilbake til sine åpenbare synder*. De bryter brått med de små uærlighetene, bannskapen eller baktalelsen. De skiller lag med de ugudelige kameratene sine og med den skitne praten. De merker at det er død i begeret, og de våger ikke å drikke av det lenger. Er det slik med deg? Da er det grunn til å tro at du er vakt av Gud.

3. *De bruker nådemidlene med alvor*. De gransker Skriftene natt og dag. De ber inderlig. De blir ikke trette av å søke Guds ordninger og lar ingen bagatell holde dem borte fra Guds hus. De søker Frelseren som en skjult skatt, og lytter etter navnet hans slik en forbryter lytter etter ordet om benådning. Er det slik med deg? Da ser det ut til at Gud har vært barmhjertig mot sjelen din, og at han har fått deg til å flykte ut av Sodoma og fly for ditt liv.

Men teksten viser meg at mange som er vakt på denne måten, ser seg tilbake og går fortapt. «Husk Lots kone!» Hun ble ført helt ut av Sodoma, og likevel så hun seg tilbake og ble til en saltstøtte. Hun ble vakt, men aldri frelst. Det er grunn til å frykte at det kan gå slik med noen blant oss.

For det første begynner noen vakte sjeler å fortvile over at de noen gang skal finne Kristus. De begynner å bebreide Gud at han ikke har gitt dem fred før nå, og så gir de opp å stride for å komme inn gjennom den trange døren (Luk 13,24). De ser seg tilbake og går fortapt.

For det andre begynner noen vakte sjeler å tro at de allerede er frelst. De har lagt bort mange ytre synder og bedt med stor iver. Vennene deres legger merke til forandringen, og selv tenker de at de sikkert er trygge nå og ikke trenger å flykte lenger. Så ser de seg tilbake og blir til en saltstøtte.

For det tredje begynner noen vakte sjeler å bli trette av strevet med å søke Kristus. De husker sitt tidligere makelige liv og fornøyelsene sine, kameratene, turene og lystighetene. Så ser de seg tilbake og går til grunne.

Et ord til vakte sjeler: Noen som hører meg nå, er kanskje i dette øyeblikk under Guds vekkende hånd. Du er dypt overbevist om at du er fortapt. Du har lagt bort ytre synder og søker ivrig hvert nådemiddel. Det er all grunn til å tro at Gud har vært barmhjertig mot deg og har grepet deg. «Husk Lots kone!»

Lær for det første av henne at du ikke er frelst ennå. Lots hustru flyktet ut av Sodoma, ledet av englenes hånd, og likevel gikk hun fortapt. En vakt sjel er ikke en frelst sjel. Du er ikke frelst før Gud har lukket deg inne i Kristus. Det er ikke nok at du flykter – du må flykte *inn i Kristus*. Å, legg deg ikke ned for å sove! Å, se deg ikke tilbake! «Husk Lots kone!»

Lær for det andre at Gud slett ikke er forpliktet til å føre deg inn i Kristus. Gud har bare sluttet én pakt, og den er med Kristus og alle som er i ham. Han har ingen steder bundet seg til mennesker som er utenfor Kristus. Han kan la være noen gang å føre deg til Kristus og likevel være en rettferdig og rettskaffen Gud. Krev det derfor ikke av Gud, som om han var forpliktet til å frelse deg, men ligg hjelpeløs ved hans føtter, han som er en suveren Gud.

Et ord til dem som begynner å se seg tilbake: Det er grunn til å tro at noen som en gang ble vakt av Gud, har begynt å se seg tilbake. Noen av dere har begynt å miste følelsen av hvor elendig og fortapt dere er. Noen av dere ser helt annerledes på deres egen tilstand nå enn dere gjorde før.

Noen av dere har vendt tilbake til gamle synder og gamle vaner, særlig til å omgås de ugudelige. Og om noen er det grunn til å tro at de prøver å le av redselen de hadde før. Noen av dere er blitt mer likegyldige til Bibelen, bønnen og Guds ordninger. Ved forrige nattverd var det mange som var svært ivrige etter å høre om Kristus. Hvor er de nå? Det er grunn til å frykte at mye av den uroen er borte, at mange har mistet angsten sin, og at noen ser seg tilbake.

Så «husk Lots kone»! For det første vil det ikke frelse deg at du en gang var urolig – nei, ikke engang at det var Gud som gjorde deg urolig. Slik var det med Lots hustru, og likevel gikk hun fortapt.

For det andre: Ser du deg virkelig tilbake, er det sannsynlig at du aldri blir vakt igjen. Tenk på det minnesmerket over Guds hevn på Jordan-sletten. Tal til henne, og hun hører ikke. Rop, og hun enser deg ikke. Be henne innstendig om å flykte fra vreden igjen, og hun rører seg ikke. Hun er død.

Slik vil det gå med deg. Vender du virkelig tilbake nå, kan vi tale, men du vil ikke høre. Vi kan rope, men du vil ikke ense det. Vi kan be deg innstendig om å flykte igjen, men du vil ikke røre deg. «Dersom han unndrar seg, har min sjel ikke behag i ham» (Hebr 10,38). «Ingen som legger hånden sin på plogen og ser seg tilbake, er skikket for Guds rike» (Luk 9,62).

St. Peter's, 1837

66. Salig er du, Israel!

«Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren. Han er ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd. Dine fiender kryper for deg, mens du skrider fram over deres høyder» (5 Mos 33,29)

Dette er de siste ordene til Moses, Guds mann. Han var nå hundre og tjue år gammel. Øyet hans var ikke sløvet, og kraften hans var ikke svekket. I førti år hadde han ledet folket gjennom ørkenen. Han hadde hatt omsorg for dem og bedt for dem og ledet dem slik en hyrde leder flokken sin. Og nå, da Gud hadde sagt til ham at han måtte skilles fra dem, bestemte han seg for å gjøre det med en velsignelse.

I dette, som i mye annet, var han et forbilde på Frelseren. Om ham står det skrevet: «Han førte dem ut imot Betania, og han løftet sine hender og velsignet dem. Og det skjedde mens han velsignet dem, at han skiltes fra dem og ble tatt opp til himmelen» (Luk 24,50–51).

For det første kan vi forstå disse ordene bokstavelig, som Moses' velsignelse over Israels folk. Han så tilbake over ørkenen som han hadde ledet dem gjennom, og den var strødd med strålende minner om de underfulle gjerningene Gud hadde gjort for dem. Han husket den sterke hånd og den utrakte arm som Gud hadde ført dem ut av Egypt med.

Han husket hvordan Gud banet dem en vei gjennom Rødehavet, mens fiendene deres sank som bly i de veldige vann. Han husket hvordan Gud gikk foran dem i en skystøtte om dagen og i en ildstøtte om natten. Han husket hvordan Herren hadde gjort vannet i Mara søtt, for det var bittert.

Han husket hvordan han hadde mettet dem med manna fra det høye – «mennesker spiste englebrød» (Sal 78,25). Han husket hvordan han selv hadde slått på klippen i Refidim så vannet strømmet ut, hvordan han hadde holdt hendene oppe til solen gikk ned, så Israel vant over Amalek, og hvordan han hadde tatt imot loven for dem fra Guds egen hånd.

Han husket hvordan han igjen hadde hentet vann ut av den harde klippen i Meriba, og hvordan han hadde løftet opp kobberslangen i ørkenen. Når han så tilbake over hele dette førti år lange sporet av under – da klærne deres ikke ble utslitt og føttene deres ikke hovnet opp – hvordan kunne han da annet enn å lyse vel signelse over dem?

Han følte det som Bileam: «Velsignet være den som velsigner deg, og forbannet den som forbanner deg!» (4 Mos 24,9) Derfor gikk han gjennom hver stamme

for seg og ga hver sin profetiske velsignelse, og så samlet han det hele i disse herlige ordene: «Det er ingen som Gud, Jesurun!» (v. 26)

Men for det andre kan vi forstå disse ordene som et forbilde, som Moses' velsignelse over Guds folk til tidenes ende. Ingen kan lese Det gamle testamente med forstand uten å se at Israels folk var et forbilde. Gud utvalgte dem og førte dem ut av Egypt, gjennom Rødehavet og ørkenen og inn i det lovede land. Det var et bilde på hvordan Gud fører sine utvalgte ut av syndene deres, gjennom denne verden med synd og elendighet, og inn i det himmelske Kanaan – den sabbatshvilen som står tilbake for Guds folk (Hebr 4,9).

Når da israelittenes trelldom, utfrielse, vantro, fiender, vandringer, ledelse og hvile alt sammen var et forbilde på hvordan Gud handler med sitt eget folk til tidenes ende, har vi full rett til å forstå disse ordene som velsignelsen fra Moses, Guds mann, over alle sanne Guds barn: «Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren. Han er ditt hjelpende skjold og ditt høye sverd. Dine fiender kryper for deg, mens du skrider fram over deres høyder.»

Av disse ordene trekker jeg denne lærdommen:

Lærdom: Guds folk er et salig folk fordi det er frelst av Herren.

1. Israel er et salig folk fordi det er utvalgt av Herren

1. *Dette gjaldt det gamle Israel.* Moses sier det rett ut til dem: «Ikke fordi dere var større enn alle andre folk, fant Herren behag i dere, så han utvalgte dere. For dere er det minste av alle folkene. Men fordi Herren elsket dere, og fordi han ville holde den eden han hadde sverget deres fedre» (5 Mos 7,7–8).

Her er noe underlig, som verden ikke kan forstå. Han elsket dem fordi han elsket dem – ikke fordi de var bedre eller større eller mer verdige enn noe annet folk, men fordi han elsket dem. For en underlig, suveren og uforklarlig kjærlighet! Han gjør ikke regnskap for det han gjør. «Så beror det altså ikke på den som vil eller på den som løper, men på Gud, som viser miskunn» (Rom 9,16).

2. *Dette gjelder alle Guds folk den dag i dag*. David sier: «Salig er den du utvelger og lar komme nær» (Sal 65,5). Kristus sier: «Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere» (Joh 15,16).

Og Paulus sier: «Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som har velsignet oss med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus. For i ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt, for at vi skulle være hellige og ulastelige for hans åsyn. I kjærlighet …» (Ef 1,3–4) Ja, mine venner, vår Gud er en suveren Gud: «Hvem han vil, den viser han miskunn, og hvem han vil, den forherder han» (Rom 9,18).

Hver troende er et vitne om dette. Er det noen troende her? Da kaller jeg deg som vitne. En gang var du død og likegyldig for sjelen din. Du kunne være lykkelig i verden, enda du var uten tilgivelse og uten helliggjørelse.

Hvordan kom det seg at du ble drevet til å flykte fra den kommende vrede? Vekket du deg selv av søvnen? Å nei! Du vet godt at hadde Gud latt deg ligge, ville du gjerne ha sovet videre. Som den late ville du ha sagt: «Bare sove litt til! Bare en liten blund! Bare folde hendene litt for å hvile!» (Ordsp 6,10) Men han vekket

deg ved sitt ord, ved sine tjenere eller ved sitt forsyn, og han slapp deg ikke før du ropte: «Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» (Apg 16,30)

Videre ble du ført fra å være overbevist om synd til å være overbevist om rettferdighet, fra en urolig samvittighet til et hjerte som har fred i troen. Hvordan skjedde det? Kom du selv til Jesus, eller ble du dratt av Faderen? Å, du vet godt at du ikke har fått det fra noe menneske eller ved noe menneske (Gal 1,12), men at Gud førte deg dit der du fikk se Jesus.

Han som i begynnelsen lot lyset skinne fram i mørket, lot lyset skinne i hjertene deres (2 Kor 4,6) og drev dere til å sette deres lit til Jesus. Slik ble dere frelst. For «ingen kan komme til meg uten at Faderen … drar ham» (Joh 6,44). Fra begynnelse til slutt er altså verket Guds. «Av nåde er dere frelst» (Ef 2,8). Og sannelig, salig er «den du utvelger og lar komme nær».

Innvending: Men noen vil kanskje innvende at denne læren gir næring til stolthet, og at et menneske blir hovmodig når det får tro at det er Guds utvalgte yndling. Til det svarer jeg at dette er nettopp den sannheten som hogger stoltheten av ved roten. Det står skrevet: «Hvem gir vel deg forrang? Hva har vel du som du ikke har fått? Men har du fått det, hvorfor roser du deg da som om du ikke hadde fått det?» (1 Kor 4,7)

Er det én troende blant dere, så se deg for det første omkring i din egen familie på dem som ennå er uten Kristus og uten Gud i verden (Ef 2,12). Kanskje er du den eneste i huset ditt som kjenner og elsker Frelseren. Nå spør jeg deg: Hvem har gitt deg forrang? Er du av naturen noe bedre enn slektningene dine, siden du er utvalgt og de er latt tilbake? Hvordan kan du da være stolt?

Se deg for det andre omkring i nabolaget ditt. Du vil se drukkenskap og urenhet, og du vil høre eder og gudsbespottelse. Nå spør jeg: Hvem har gitt deg forrang? Hva var du bedre enn dem? Kan du da være stolt?

Se deg for det tredje omkring i den pavelige og hedenske verden, som er sunket ned i det dypeste mørke, uten noen til å fortelle dem den enkle veien til frelse ved Jesus. Se på de ni tideler av verden som mangler evangeliets rene lys, og si meg: Hvem har gitt deg forrang? Hvordan kan du være stolt?

Se for det fjerde ut over denne verdens synsrand, se ned i mørkets og den evige døds riker, og se på englene som falt,

«En gang så annerledes, sett i salighet – millioner ånder, for én eneste brøde utstøtt fra himmelen og slynget bort fra evig glans for sitt opprør.»

Se på disse mektige åndene, som Gud «holder … i varetekt i mørket med evige lenker til dommen på den store dag» (Jud 6), og si meg: Hvem har gitt deg forrang? Hva er du av naturen bedre enn djevlene? De uomvendte er djevelens barn. Det finnes ingen lyst i djevelens hjerte som ikke også finnes i hvert naturlig hjerte.

Likevel har Gud gått forbi dem og kommet for å frelse deg. Gud kom og vekket deg da du var i din naturlige tilstand og ikke det minste bedre enn djevlene. Ja, han har gått forbi hedningene, han har latt naboene dine bli i syndene sine og dine egne barn bli uvakte – men deg har han vekket.

Å, for en ufattelig utvelgende kjærlighet! Du kan sannelig rope ut med Paulus: «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans

dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33). Og gjør dette deg stolt? Får det deg ikke heller til å bøye hodet i støvet og aldri mer løfte blikket? Og gjør det deg ikke lykkelig? «Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren.»

Gir det deg ingen glede å vite at Gud tenkte på deg i kjærlighet før verdens grunnvoll ble lagt? At han, da han var alene fra evighet av, ga deg til Sønnen for at du skulle bli forløst? «Før jeg dannet deg i mors liv, kjente jeg deg, og før du kom ut av mors skjød, helliget jeg deg» (Jer 1,5).

Gir det deg ingen glede å tenke på at Guds Sønn tenkte på deg i kjærlighet før verden ble til – «min lyst hadde jeg i menneskenes barn» (Ordsp 8,31)? At han kom til verden med navnet ditt skrevet på sitt hjerte? At han ba for deg den natten han var i dødsangst: «Jeg ber ikke bare for disse, men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg» (Joh 17,20)?

Gir det deg ingen glede at han tenkte på deg da svetten hans ble som bloddråper, at han tenkte på deg på korset og ville at disse lidelsene skulle være i ditt sted? Å, mine barn, om dere ville bevare denne hellige gleden i dere og gjøre deres Herres egne ord til deres: «Far, … du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt» (Joh 17,24)! Hvor det ville løfte hjertene deres i hellig fryd opp over verden, over dens plagsomme bekymringer, dens smålige krangler og dens urene gleder!

Å, vantro verden, dere vet ingenting om denne gleden! I deres øyne er den bare vill innbilskhet. Og det er nettopp det Bibelen sier: «I dets glede blander ingen fremmed seg inn» (Ordsp 14,10). Det er nettopp det Kristus sa: «Men dere tror ikke, fordi dere ikke er av mine får» (Joh 10,26).

Ta med deg denne ene tingen: «Vi var en gang akkurat som dere er nå» – det vil hver troende si deg – «vi var like uforstandige og vantro som dere. En gang foraktet vi og lo av nettopp de menneskene som vi nå er ett med i Herren. Men vi ble vakt av Gud og flyktet til Kristus, og nå er vi forløst og lykkelige», for vi vet at vi er utvalgt av Gud (1 Tess 1,4). Å, måtte dette bli din historie! Da skal du kjenne meningen i disse ordene: «Salig er du, Israel!»

2. Israel er et salig folk fordi det er rettferdiggjort av Herren

«Den evige Gud er din tilflukt» (v. 27). «Han er ditt hjelpende skjold» (v. 29).

For det første er dette sant fordi Kristus er vår tilflukt og vårt skjold, og Kristus er Gud. Det står om ham: «I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud» (Joh 1,1). Igjen står det om ham: «Din trone, Gud, står i all evighet, og rettferds stav er ditt rikes kongestav» (Hebr 1,8). Og igjen: «For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, enten det er troner eller herredømmer eller makter eller myndigheter. Alt er det skapt ved ham og til ham. Han er før alle ting, og alt består ved ham» (Kol 1,16–17).

Igjen står det om ham at han «er Gud over alle ting, velsignet i evighet» (Rom 9,5). Tomas sier til ham: «Min Herre og min Gud!» (Joh 20,28) Og han kalles «Gud åpenbart i kjød» (1 Tim 3,16). Han er altså sannelig Immanuel, «med

oss er Gud» (Matt 1,23). Han er verdens skaper, forsynets Gud og englenes Gud. Og det er han som kom for å bli Frelser for syndere, ja, for den største av dem (1 Tim 1,15)!

Nå, brødre, vil jeg at dere skal se hva det betyr at Frelseren er Gud, og hvordan hele den troendes trøst og glede bygger på det. Alt Gud gjør, er uendelig fullkomment. Han mislykkes aldri i noe han tar på seg. Derfor var alt Frelseren gjorde, uendelig fullkomment. Han mislyktes ikke, og kunne ikke mislykkes, i noe av det han tok på seg.

For det første tok han på seg å bære Guds vrede i synderes sted. Hjertet hans var rettet mot det fra evighet av. For før verden ble skapt, sier han: «Min lyst hadde jeg i menneskenes barn.» For dette tok han på seg vår natur og ble «en smertenes mann, vel kjent med sykdom» (Jes 53,3). Fra krybben i stallen til korset hang Guds vredes mørke sky over ham, og særlig mot slutten av livet hans ble skyen aller mørkest. Likevel led han alt villig: «Hvor jeg gruer til den er fullført!» (Luk 12,50)

Guds vredes beger ble gitt ham ublandet, og likevel sa han: «Skulle jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?» (Joh 18,11) Siden han var Guds Sønn, kan vi nå være helt sikre på at han har lidd alt det syndere skulle ha lidd. Hadde han vært en engel, kunne han ha latt noe stå uferdig. Men siden han var Gud, må verket hans være fullkomment. Selv sa han: «Det er fullbrakt!» (Joh 19,30) Og siden han var den Gud som ikke kan lyve (Tit 1,2), er vi helt sikre på at all lidelsen er fullført – at verken han eller hans legeme kan lide mer i all evighet.

For det andre tok han på seg å lyde loven i synderes sted. Mennesket hadde ikke bare brutt Guds lov, men også unnlatt å lyde den. Siden Herren Jesus kom for å være en fullkommen Frelser, led han ikke bare forbannelsen for den brutte loven, men han lød også loven i synderes sted. Hele livet igjennom var det hans mat å gjøre Guds vilje (Joh 4,34).

Siden han var Guds Sønn, kan vi nå være helt sikre på at han har gjort alt det syndere skulle ha gjort. Hans rettferdighet er Guds rettferdighet. Derfor kan vi være helt sikre på at hver synder som ikler seg den rettferdigheten, er mer rettferdig enn om mennesket aldri hadde falt – mer rettferdig enn englene, ja, så rettferdig som Gud. «Gud er den som rettferdiggjør. Hvem er den som fordømmer?» (Rom 8,33–34)

Å, likegyldige syndere! Dette er den Frelseren vi alltid har forkynt for dere. Dette er den guddommelige Forløseren som dere alltid har tråkket under føttene. Dere ville synes det var stort om kongen forlot tronen sin, banket på døren deres og ba dere ta imot litt gull. Men å, her er noe mye større! Kongenes Konge har forlatt tronen sin og dødd, en rettferdig for urettferdige (1 Pet 3,18), og nå banker han på døren deres (Åp 3,20). Likegyldige synder, kan du fremdeles stå imot?

Dere vakte og urolige sjeler! Dette er den Frelseren vi alltid har tilbudt dere. Dette er tilflukten, klippen som har fulgt dere. Dere er urolige for sjelen deres – hvorfor vil dere da ikke skjule dere her? Tror dere at dere ærer Kristus ved å tvile på om hans blod og rettferdighet er nok til å dekke dere? Tror dere at dere ærer

Gud ved å gjøre ham til en løgner og ikke tro det vitnesbyrdet han har vitnet om sin Sønn (1 Joh 5,10)?

Å, tvil ikke lenger på ham! En dag til, og det kan være for sent. Flykt som mennesker som har et evig helvete bak seg og en evig tilflukt foran seg. Ta himmelen med makt (Matt 11,12). «Strid for å komme inn gjennom den trange døren! For mange, sier jeg dere, skal søke å komme inn og ikke være i stand til det» (Luk 13,24).

Og dere som har tatt deres tilflukt til Frelseren (Hebr 6,18): «Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren.» Den evige Gud er din tilflukt – hvem skulle du da være redd for?

Husk å bli i ham! I syndens og fristelsens mørke timer prøver Satan alltid å drive deg bort fra denne tilflukten. Han vil prøve å få deg til å tvile på om Kristus er Gud, om verket hans er fullbrakt, om syndere kan skjule seg i ham, om en som har falt fra, kan skjule seg i ham. Men kast ikke bort din frimodighet (Hebr 10,35)! Hold deg fast til Kristus, så er den evige Gud din tilflukt.

I dødens stund har du kanskje en mørk dal å gå gjennom. Du kan miste alle tegnene på nåden av syne. Du kan føle at alle nådegavene er borte og rope: «Det går ut over meg alt sammen» (1 Mos 42,36).

Flykt likevel som en hjelpeløs synder til Frelseren, som er Gud. Kast fra deg spørsmålet om du noen gang har trodd eller ikke, og si: «Jeg vil tro nå!» Så skal det bli lys mot kveldstid (Sak 14,7), og du skal dø med den evige Gud som din tilflukt. Øynene dine skal lukkes for denne verden bare for å åpnes i den verden der det ikke er tvil, ikke frykt og ikke død.

3. Israel er et salig folk fordi det er helliggjort av Herren

«Her nede er evige armer» (v. 27), og: «Han er … ditt høye sverd» (v. 29).

I kapitlet før (32,11) sammenligner Gud det at han bar Israel, med en ørn og ungene hennes: «Som ørnen vekker sitt rede og svever over sine unger, slik bredte han ut sine vinger. Han tok ham opp og bar ham på sine slagfjær. Det var Herren alene som førte ham, og ingen fremmed gud var med ham» (5 Mos 32,11–12). Og hos Jesaja står det: «Hans åsyns engel frelste dem. I sin kjærlighet og sin store mildhet gjenløste han dem, og han tok dem opp og bar dem alle den gamle tids dager» (Jes 63,9).

I fortellingen om den bortkomne sauen ser vi også at Frelseren ikke bare finner sauen som var borte, men «når han har funnet den, legger han den på skuldrene sine og gleder seg» (Luk 15,5). Det betyr akkurat det samme som teksten: «Her nede er evige armer», og: «Han er ditt høye sverd.»

Når en ung troende har funnet fred i Jesus, blir han urolig for hvordan han skal kunne vandre hellig. Knapt har han funnet den søte roen i en tilgitt sjel, før han begynner å kjenne den bitre uroen hos en sjel som frykter for å synde.

«Ja, jeg er kommet til Kristus og burde ha fred. Men nå begynner jeg å frykte at jeg ikke skal klare å bekjenne Kristus for mennesker. Nå begynner jeg å se at hele verden er mot meg, og at alt frister meg til synd, og jeg frykter at jeg skal gå tilbake til verden. Jeg frykter at jeg skal bli fanget i snaren igjen. Kameratene

mine – hvordan kan jeg stå imot dem? Og Satan – hvordan kan jeg kjempe mot ham?»

Dette er den tiden da den unge troende begynner å ta mange forsetter i egen kraft. Han tror at han kunne holde seg selv hellig, om han bare kunne holde seg unna fristelsene og skille seg fra verden. Men Gud lærer ham snart at hans egen kraft ikke strekker til. Forsettene blir brutt, ett etter ett. De strenge vanene hans forsvinner som røyk når fristelsen blåser. Og det unge Guds barnet setter seg ned og gråter over sitt eget hjertes plage og roper: «Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme?» (Rom 7,24)

Er det noen slike som hører meg, så la meg få be dere innstendig om å prøve en ny måte – en enda bedre vei (1 Kor 12,31). Overgi dere til de evige armene. Når synden reiser seg, når verden kommer som en flod (Jes 59,19), når fristelsen plutselig kommer over deg – len deg til den allmektige Ånd, så er du trygg.

Hva gjør det lille barnet som er satt ned på bakken for å gå, når det merker at de små bena svikter under det, og at det første vindpust vil velte det? Overgir det seg ikke i morens armer? Når det ikke kan gå, lar det seg bære.

Gjør du det samme, du svake Guds barn! Gud har gitt deg en tro som klynger seg til Kristus alene for å få rettferdighet, og den ga deg den freden de rettferdiggjorte har. Be nå om at Gud vil gi deg en tro som overgir seg, så du stoler på ham alene for å få kraft – så du overgir deg til de evige armene.

Gå bort og lær hva dette betyr: «Herren, vår rettferdighet» (Jer 23,6) er den samme som «Herren er mitt banner» (2 Mos 17,15). Da – og ikke før – skal du fullt ut kjenne meningen i velsignelsen: «Salig er du, Israel! Hvem er som du, et folk som har sin frelse i Herren.»

Innvending: Jeg ser ikke Ånden, jeg hører ikke Ånden, og jeg kjenner ikke Ånden. Hvordan kan jeg da overgi meg i hans armer?

Svar: Dette er nettopp Bibelens egen beskrivelse av Åndens verk: «Vinden blåser dit den vil. Du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra og hvor den farer hen. Slik er det med hver den som er født av Ånden» (Joh 3,8). Du ser ikke vinden, og du forstår ikke hva som får den til å blåse. Likevel setter du seil for å fange brisen, og slik blir det høye skipet båret over mang et stormfullt hav til hvilens havn. Len deg slik til Ånden, selv om du ikke forstår hvordan han virker. Om du ikke ser ham nå, så tro på ham, og du skal fryde deg med en usigelig og herliggjort glede (1 Pet 1,8). Du skal bli båret over denne verdens stormfulle bølger til hvilens havn.

Videre: Du vet ikke hvordan kilden springer fram, og du forstår ikke hva som får vannet til å strømme uten stans. Likevel bærer du krukken til brønnen og kommer aldri tom tilbake. Slik skal du stole på Åndens usynlige forsyning. Hent hver dag det du trenger for dagen. Gå med frimodighet til kildene: «Dere skal øse vann med glede av frelsens kilder» (Jes 12,3). «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» (Joh 7,37)

«Salig er du, Israel! Hvem er som du?» Vær frimodige! Vi er fullt visse på at «han som begynte en god gjerning i dere, vil fullføre den inntil Jesu Kristi dag» (Fil 1,6).

Men akk, dere stakkars sjeler uten Kristus! Det finnes ikke noe løfte om Ånden til dere. Alle løftene har sitt ja og sitt amen i Kristus (2 Kor 1,20). Utenfor Kristus finnes det ikke noe løfte – bare vrede. Dere har ingen evige armer under dere. Dere er sjelelige mennesker som ikke har Ånden (Jud 19). Det finnes ingen synd dere ikke kan falle i. De syndene som får mennesker til å grøsse og blekne, kan dere begå. Gud har ingen steder lovet å bevare dere fra dem. Dere har ikke Ånden. Dere kan ikke elske Gud eller gjøre noen god gjerning. Dere kan bare synde.

Å, stakkars sjeler, dere som ennå vokser på den gamle Adams stamme! Dere kan ikke annet enn å bære dårlig frukt, og enden blir døden. Å, om dere ville gå bort og gråte over deres elendige tilstand og rope til Gud om at han må føre dere inn i sitt salige Israel, som er utvalgt, rettferdiggjort, helliggjort og frelst av Herren!

St. Peter's, 29. januar 1837

67. Prøv ikke å overtale meg til å forlate deg

«*Men Rut sa: Prøv ikke å overtale meg til å forlate deg og vende tilbake! For dit du går, vil jeg gå, og hvor du blir, der vil jeg bli. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud*» (*Rut* 1,16)

I disse to kvinnene fra Moab ser du forskjellen mellom natur og nåde.

1. *Orpa* ser ut til å ha hatt et svært mildt og kjærlig sinnelag. I ti år hadde hun vært en god og kjærlig hustru for mannen sin, som nå var død og begravet. Hun hadde vært en god svigerdatter for No'omi: «Måtte Herren vise godhet mot dere, som dere har gjort mot de døde og mot meg!» (v. 8) Hun orket ikke å skilles fra No'omi, og først bestemte hun seg for å gå med henne (v. 6).

Da No'omi ba dem vende om, sa hun: «Nei, vi vil følge deg tilbake til ditt folk» (v. 10). Da No'omi igjen ba dem vende om, gråt hun høyt. Hun kysset svigermoren sin ømt og gikk tilbake til folket sitt og gudene sine. Å, hvor mye vakkert det er i de milde, naturlige følelsene! Hvem skulle tro at de skjuler et hjerte så svart som helvete?

2. *Rut* ser også ut til å ha hatt et vennlig og mildt sinnelag, men i tillegg var hjertet hennes rørt av Guds Ånd. No'omi hadde ikke bare vært hennes svigermor, men hennes sjels mor.

Hun hadde lært henne frelsens vei ved Lammets blod. Derfor holdt Rut seg til No'omi da prøvens dag kom og hun måtte velge mellom å skilles fra folket sitt og gudene sine eller fra sin åndelige lærer: «Da sa hun: Du ser din svigerinne er vendt tilbake til folket sitt og til sin gud. Vend nå du òg tilbake og følg din svigerinne! Men Rut sa: Prøv ikke å overtale meg til å forlate deg og vende tilbake! For dit du går, vil jeg gå, og hvor du blir, der vil jeg bli. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud» (v. 15–16).

Av disse ordene trekker jeg denne lærdommen: Vi skal holde oss til de omvendte vennene våre.

Da Gud sendte meg bort fra dere for omtrent atten måneder siden, tror jeg at jeg i mitt stille sinn kunne telle mer enn seksti sjeler som – det håper jeg – synlig hadde gått over fra døden til livet i den tiden jeg hadde vært hos dere. Nå tror jeg at jeg kunne telle mange flere av dere, ja, dobbelt så mange, som ved Guds underfulle nåde har valgt Israel som sitt folk og Israels Gud som sin Gud. Jeg

tror at det knapt finnes en familie i denne menigheten som ikke har en venn eller slektning som virkelig er født på ny.

Å, om Gud i dag ville legge Ruts beslutning i hjertet deres, så dere holder dere til de omvendte vennene deres og sier: «Dit du går, vil jeg gå» – «Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud»!

1. Deres Gud er en dyrebar Gud

1. *En Gud som tilgir synd:* «Hvem er en Gud som du, en Gud som tar bort misgjerning?» (Mika 7,18) De uomvendte har ingen Gud – de er «uten håp og uten Gud i verden» (Ef 2,12) – eller de har falske guder, slik Orpa hadde. Det de liker best, er deres gud. Buken er deres gud, pengene er deres gud, eller denne verdens gud er deres gud. Men akk, han tilgir ikke synd!

De omvendte vennene deres har funnet en Gud som tilgir synd – en som vasker syndene deres bort i blod, enda de er røde som skarlagen. Han er Jesu Gud og Far. Han glemmer syndene: «Jeg, jeg er den som utsletter dine misgjerninger for min skyld, og dine synder kommer jeg ikke i hu» (Jes 43,25) – «For du kastet alle mine synder bak din rygg» (Jes 38,17). Han er den bortkomne sønnens far: «Men da han ennå var langt borte, så hans far ham» (Luk 15,20).

Burde dere ikke holde dere til dem? De hadde de samme syndene som dere – kanskje har de syndet sammen med dere. Hvorfor skulle dere fortvile når de har funnet miskunn? Grip fatt i kappeflikken deres, for Gud er med dem.

2. *Deres Gud er en trofast Gud.* Han er trofast mot dem og gjør dem i stand til å holde ut: «Jeg skal ikke slippe deg og ikke forlate deg» (Hebr 13,5) – «Han som begynte en god gjerning i dere, vil fullføre den inntil Jesu Kristi dag» (Fil 1,6) – «Like til deres alderdom er jeg den samme» (Jes 46,4). Når han først har revet en brann ut av ilden, lar han den aldri falle i igjen. Heller lar han himmel og jord falle enn én av sine egne. Han vokter dem natt og dag.

De sjelene Gud utvalgte på dette stedet for fire år siden, har han bevart til denne dag. Ofte har de vært nær ved å dø: «Fra det høye rakte han ut sin hånd, han grep meg, han dro meg opp av dype vann» (Sal 18,17) – «De elendige og fattige leter etter vann, men det er ikke noe. Deres tunge brenner av tørst. Jeg, Herren, jeg vil svare dem. Jeg, Israels Gud, jeg vil ikke forlate dem» (Jes 41,17).

Han er trofast i fristelser: «Gud er trofast. Han skal ikke la dere bli fristet over evne, men gjøre både fristelsen og utgangen på den slik at dere kan tåle den» (1 Kor 10,13). Se tilbake på fristelsene deres, dere troende. De har vært forferdelige. Dere har stått på randen av undergangen, men Herren har fridd dere ut.

Han er trofast i trengsler: «Når du går gjennom vann, er jeg med deg, og gjennom elver, skal de ikke overskylle deg» (Jes 43,2). Ser dere ikke at de har et tilfluktssted i stormen? De troende på dette stedet har gått gjennom mange tunge prøvelser i disse fire årene, men Gud har vært deres tilflukt. Han er «et vern for den hjelpeløse, et vern for den fattige i hans trengsel» (Jes 25,4). Ser dere ikke hvilken hvile de fant i Gud, i Frelseren, i prøvelsens stund – hvordan de øste ut sorgene sine for sin yppersteprest? Hold dere til dem!

2. Deres folk er et lykkelig folk

No'omi hørte til Israel, Guds eiendomsfolk, og nettopp dette folket skulle Rut slutte seg til. Men de omvendte blant oss har sluttet seg til det sanne Israel, et folk som i enda høyere grad er Guds eget. Herren har lagt dem til menigheten som slike som blir frelst (Apg 2,47).

1. *De er et folk som har fått tilgivelse:* «Salig er den som har fått sin overtredelse forlatt» (Sal 32,1). Hele denne saligheten er deres. Synden er den største forbannelsen og byrden i denne verden. Synden får verden til å sukke, de fordømte sjelene til å krympe seg og helvete til å flamme.

Men dette folket har ingen utilgitt synd liggende på seg. De er vasket hvitere enn snø. De er helt fagre, uten så mye som en flekk. De er like rene i Guds rene øye som Kristus er.

Kristus bar alle syndene deres, og de bærer hele hans rettferdighet. Kristus har lidd hele deres helvete. De er i Guds kjærlighet, og Gud har sin glede i dem. Er de ikke et lykkelig folk? Er de ikke lykkeligere enn dere, som har synd nok til å senke en hel verden?

2. *De er et hellig folk*. De er alle født på ny, og alle har fått Den Hellige Ånd. Han bor i dem og vil aldri forlate dem. De har fortsatt et gammelt hjerte, men Ånden hersker i dem. De vandrer etter Ånden, de elsker i Ånden, og de ber i Den Hellige Ånd. Av seg selv kan de ikke be, men Ånden lærer dem det. Himmelen har begynt i hjertet deres – de har litt av himmelen allerede nå.

Ser dere ikke at de har sluttet med de kjødelige fornøyelsene dere holder på med? «Jeg vil heller stå ved dørterskelen i min Guds hus enn bo i ugudelighets telt» (Sal 84,11). Ser dere ingen forskjell på sinnelaget, vanene og livet deres? Er de ikke roligere, lykkeligere og mer himmelvendt enn før? Søk det de har funnet.

3. *Alle ting samvirker til gode for dem*. Kanskje sier dere at de er et folk som lider mye. Noen er fattige, noen har mistet sine kjære, og noen stønner på sykesengen. Det er sant: Gud handler med dem som med sønner (Hebr 12,7). Ofte roper de: «Det går ut over meg alt sammen» (1 Mos 42,36). Men alt er *for* dem. Kunne vi se enden slik Gud ser den, ville vi se at alt som skjer, er *til gode* for den troende. Når vi kommer i havn, skal vi se at hvert vindpust bar oss mot herligheten.

4. *De har fred i døden*. Selv den ugudelige Bileam sa: «Må min sjel dø de oppriktiges død» (4 Mos 23,10). «Gi akt på den ulastelige, og se på den oppriktige! For den mannens ende er fred» (Sal 37,37).

Gud kaller dere til å gi akt på dødsleiet til barna hans. Noen ganger er det seiersglad, som hos Stefanus: «Se, jeg ser himmelen åpnet, og Menneskesønnen stå ved Guds høyre hånd! … Herre Jesus, ta imot min ånd!» (Apg 7,56.59) Nesten alltid er det fredfullt. Og skulle solen gå ned i en sky, å, for en søt overraskelse når den troende finner seg på den andre siden av Jordan – ved perleporten til det nye Jerusalem, i englenes armer, i Jesu smil! «Så står det da en sabbatshvile tilbake for Guds folk» (Hebr 4,9).

Vil du ikke holde deg til ditt gudfryktige barn, din far eller mor, din bror, din søster eller din venn? Dere har lekt sammen, dere har syndet sammen – vil dere ikke også bli velsignet sammen? «Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud.»

3. De vil at du skal gå med dem

Det er tydelig at No'omi ville at Rut skulle gå med henne, men hun ville at Rut skulle gjøre det av kjærlighet til Israels Gud, ikke bare av naturlig hengivenhet.

Moses ville at svogeren hans, Hobab, skulle gå med ham, for Moses kjente sjelens verdi: «Vi bryter nå opp for å dra til det stedet som Herren har talt om og sagt: Jeg vil gi dere det. Kom med oss! Så vil vi gjøre vel mot deg» (4 Mos 10,29).

Jeremia ville at jødene på hans tid skulle gå med ham: «Gi Herren deres Gud ære før han lar det bli mørkt, og før deres føtter snubler på de mørke fjellene! Dere venter på lys, og han gjør det til dødsskygge, han lar det bli belgmørke! Men vil dere ikke høre på dette, da skal min sjel gråte i det skjulte over slikt overmot» (Jer 13,16–17).

De omvendte vennene deres vil at dere skal gå med dem. Kanskje har de ikke frimodighet til å si det til dere. Det er lettere å snakke med en fremmed enn med en venn. Men ser dere ikke uroen i øynene deres? Ser dere ikke hvor gjerne de vil at dere skal komme til bønnens hus? De ber for dere i lønnkammeret. Ofte, mens dere sover, ber de for dere. De gråter for dere «i det skjulte over slikt overmot».

Vel, vil dere ikke gå med, blir dere etterlatt. Fortsett å gråte og be, kjære venner. Denne jorden ville vært altfor lik himmelen om alle vi er glade i, ble frelst. Å, for et sørgelig følge som skal bli stående igjen!

4. En evig atskillelse

Da Orpa vendte seg bort fra No'omi og Rut, ante hun lite om at hun skiltes fra dem for alltid. Kanskje hadde de levd sammen helt fra de var små. De hadde lekt rundt det samme palmetreet, sittet foran den samme hyttedøren og streifet over de samme fjellene i Moab. Nå skiltes de for evigheten.

Slik er det også blant oss. Uten tvil skal mange av oss snart skilles for evigheten. Hvor underlig at to trær kan vokse så nær hverandre – det ene for å blomstre i paradis, det andre for å bli en brann i helvete!

Kjære venner, ser dere ikke at noen dere er svært glade i, virkelig er omvendt og frelst? Ser dere ikke at de har en fred som overgår all forstand, mens dere fortsatt er tynget av skyld? De blir helligere, mer glade i bønn, vandrer mer ydmykt og blir mer modne for herligheten. Dere blir mer modne for helvete, og syndene deres får et stadig fastere tak. Å, denne atskillelsen blir for evigheten! Dere kan elske dem høyt, men dere vil gå tilbake til gudene deres.

1. *Dere skal skilles ved døden*. De skal gå inn i herligheten, inn i den fullkomne dagen. Dere skal slå øynene opp i helvete.

2. *Dere skal skilles på dommens dag*. Når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, skal han skille sauene fra geitene. De på hans høyre side skal bli høytidelig frikjent og lønnet for alle de gode gjerningene dere ser dem gjøre hver dag. Alle bønnene og tårene deres for dere skal da bli lønnet. Dere på venstre side skal gå bort til evig pine. Dere skal se den Frelseren som dere nå forakter, og «gråte sårt over ham» (Åp 1,7). Når øyet deres får se de gudfryktige vennene deres, å, hvor dere skal gråte og klage! Da skal dere huske all den kjærligheten de viste dere, og all deres egen dårskap.

Foreldre, elsker dere de omvendte barna deres? Tåler dere å bli skilt fra dem i all evighet? Vil dere holde dere til No'omi, eller gå tilbake til folket og gudene deres? Hvordan skal dere tåle å se deres eget livs frukt på tronen sammen med Kristus, mens dere selv er en brann i et evig helvete?

St. Peter's, 1840

68. Synet av de tørre bena

«*Herrens hånd kom over meg …*» (*Esek 37,1–14*)

I sine unge år hadde profeten Esekiel sett beleiringer og slagmarker. Selv hadde han opplevd mange av krigens redsler og ulykker, og dette ser ut til å ha farget sinnelaget hans slik at profetiene hans mer enn noen andres er fulle av skremmende bilder og syn av forferdelige ting. I disse ordene beskriver han et syn som i storhet og forferdelig majestet kanskje ikke har sitt like noe annet sted i Bibelen.

Han forteller at Gud satte ham ned midt i en dal som var full av ben. Det var som om han var satt ned midt på en vidstrakt slagmark der tusener og titusener var blitt drept, og ingen var igjen til å begrave dem. Ørnene hadde mang en gang samlet seg over de døde kroppene uten at noen skremte dem bort, og fjellenes ulver hadde ett kjøttet av de veldige krigerne og drukket fyrstenes blod. Himmelens regn hadde bleket dem, vindene som suste over den åpne dalen, hadde blåst dem nakne, og mang en sommersol hadde gjort benene hvite og tørre.

Mens profeten gikk rundt og rundt og så på det dystre synet, steg det opp to tanker i ham: «Se, de lå der i store mengder utover dalen, og de var helt tørre.» Hadde det ikke vært en åpen dal, kunne det for hans undrende blikk ha sett ut som et veldig benhus – som om alle faraoenes graver var blitt revet opp av et jordskjelv og lagt åpne for himmelens ville vinder, eller som om voldens frekke hånd hadde plyndret Egypts store gravplasser og kastet ut de balsamerte benene fra svunne tider, så de ble bleket og hvite i himmelens lys.

Hvor talende er ikke seerens korte ord: «Se, de lå der i store mengder …, og de var helt tørre»! Uten tvil lå det en forferdelig stillhet over dette stedet med ødeleggelse og død. Men røsten til hans himmelske veileder bryter inn i øret hans: «Menneskesønn! Skal disse benene bli levende?»

For et underlig spørsmål å stille om tørre, hvite ben! Da Jesus sa om piken: «Barnet er ikke død, hun sover» (Mark 5,39), lo de ham ut. Men her var det ikke kropper som nettopp var døde, men ben, nakne, hvite ben – ja, ikke engang skjeletter, for ben var skilt fra ben. Og likevel spør Gud: «Skal disse benene bli levende?»

Hadde han stilt dette spørsmålet til verden, ville den ha ledd enda høyere av hån. Men han spurte en som selv en gang hadde vært død, men som Gud hadde gjort levende, og han svarte: «Herre Herre, du vet det!» De kan ikke leve av seg

selv, for de er døde og tørre. Men vil du legge din levende Ånd i dem, skal de leve. Derfor er det bare du som vet det.

Da Gud fikk dette troens svar fra profeten, ba han ham profetere over benene og si til dem: «Dere tørre ben, hør Herrens ord! Så sier Herren Herren til disse benene: Se, jeg lar det komme ånd i dere, og dere skal bli levende. Jeg vil legge sener på dere og la det komme kjøtt på dere og dekke dere med hud og gi ånd i dere, og dere skal bli levende. Og dere skal kjenne at jeg er Herren» (v. 4–6).

Hadde profeten vandret i beskuelse og ikke i tro, ville han ha tvilt på løftet i vantro (Rom 4,20). Hadde han dyrket fornuften, ville han ha resonnert slik: Disse benene har ingen ører å høre med – hvorfor skal jeg da preke for dem: «Hør Herrens ord»? Men nei, han trodde Gud mer enn seg selv. Han hadde lært hvor «overveldende stor» Guds makt er etter «virksomheten av hans veldige kraft» (Ef 1,19). Derfor adlød han: «Og jeg profeterte slik som det var befalt meg.»

Synet Esekiel først fikk se, var dystert og øde. Men det som nå åpnet seg for øynene hans, var enda dystrere og mer forferdelig motbydelig: «Mens jeg profeterte, hørtes det en sterk lyd. Det ble en larm, og benene nærmet seg til hverandre, hvert ben til sitt ben. Og jeg så, og se: det kom sener og kjøtt på dem, og utenpå ble de dekket av hud. Men ånd var det ikke i dem» (v. 7–8).

Var det grufullt før å se dalen full av ben, renset av regn og vind og bleket av sommersolen, hvor mye grufullere var det ikke nå å se disse drepte, hvert ben føyd til sitt ben, med sener og kjøtt og hud over seg – men ingen ånd i dem!

Dette var sannelig en slagmark med tusener av ubegravde døde: dynger av kjøtt uten pust, kalde og urørlige, bare klare til å råtne. Hver hånd var stiv og ubevegelig, ikke ett bryst hevet seg, hvert øye var brustent og livløst, og hver tunge var kald og taus som graven.

Men Guds røst bryter stillheten igjen: «Profeter og tal til Ånden (eller: vinden)! Profeter, menneskesønn, og si til Ånden: Så sier Herren Herren: Kom, du Ånd, fra de fire vinder og blås på disse drepte mennene, så de kan bli levende!» (v. 9)

Før hadde Esekiel bøyd seg over de døde, tørre benene og preket for dem – en stor, men livløs forsamling. Nå løfter han hodet og blikket, for nå taler han til Guds levende Ånd. Vantroen kunne ha hvisket til ham: Hvem er det du skal profetere for nå? Fornuften kunne ha innvendt: Hvilken mening er det i å tale til den usynlige vinden, til en du ikke ser? For det står skrevet at verden ikke kan få Ånden, «for den ser ham ikke» (Joh 14,17).

Men han tvilte ikke på ordet i vantro: «Jeg profeterte slik som han hadde befalt meg. Og Ånden kom i dem, og de ble levende og sto opp på sine føtter – en meget, meget stor hær» (v. 10).

Først og fremst gjelder dette synet gjenopprettelsen av jødene. For det første lærer det oss at de i dag er som tørre ben i den åpne dalen, spredt over alle land, svært mange og helt tørre, uten noe liv for Gud.

For det andre lærer det oss at forkynnelsen om Jesus, enda den er en dårskap for verden, skal være midlet til å vekke dem, og at bønnen til Ånden, som gjør alt levende, skal være midlet til deres nye liv.

For det tredje lærer det oss at når disse midlene blir brukt på dem, skal Guds gamle folk ennå reise seg og bli en meget, meget stor hær, slik de var den gang de dro gjennom ørkenen og Gud gikk foran dem i skystøtten. Da skal de føres tilbake til sitt eget land og plantes i sitt eget land og aldri mer rykkes opp.

Men dette synet har også en annen anvendelse, som er viktigere for oss: Det gjelder de uomvendte sjelene midt iblant oss. La oss gå gjennom det med det for øye.

1. De uomvendte er som de tørre benene

De er svært mange og helt tørre.

1. *De er svært mange*. Når et menneske først blir ført til Kristus, får han en fred i troen som han aldri har kjent før. Ikke bare det: Han blir vakt opp fra døden i overtredelser og synder til et liv han aldri har kjent før, og han får kjenne hvor salig det er å leve for Gud.

Men selv midt i all denne gleden kommer det en forferdelig følelse av ensomhet. For når han ser seg om i verden, føler han seg akkurat som Esekiel, satt ned midt i en dal full av tørre ben. Selv er han levende, men denne verden, som en gang var all hans glede, ser nå ut som en gammel slagmark der restene av de døde ligger åpent utover marken, og han føler seg som en ensom skapning i en verden av døde.

Verden ser nå ut som et veldig benhus der hele slekter av døde møtes og ligger hulter til bulter – alle like, bare egnet til å brennes – og han føler seg som den eneste levende som beveger seg over dynger av drepte. Han føler seg som Elia på Guds fjell da han klaget: «Herre, dine profeter drepte de, og dine altere rev de ned. Jeg ble alene tilbake» (Rom 11,3).

Han føler seg som vår velsignede Herre, lyset som skinte i mørket, og mørket tok ikke imot det (Joh 1,5). Han føler seg som et svakt lys i verden mens han holder fram livets ord (Fil 2,15–16) – en lampe hengt opp i det tetteste mørke, der all oljen kommer fra nåden ovenfra, og der strålene bare ser ut til å gjøre mørket enda tydeligere.

Han føler seg som Paulus i Aten, for han blir opprørt i sin ånd når han ser hele verden gitt over til avgudsdyrkelse (Apg 17,16). Han føler seg som Paulus i Roma da han klaget: «Jeg har ingen likesinnet, som kan ha ekte omsorg for dere, for de søker alle sitt eget, ikke det som hører Kristus Jesus til» (Fil 2,20–21). Han føler seg som Johannes da han sa så vakkert, men så trist: «Vi vet at vi er av Gud. Men hele verden ligger i det onde» (1 Joh 5,19).

For sansenes øye – å, for en glad og levende verden dette er, med sine butikker og markeder, sine høflige ord og sine selskaper, sine formelle besøk og sine vennlige besøk, sin munterhet og sin musikk! Hvor levende og full av liv hele verden ser ut, fra morgengry til midnatt! Men for troens øye – for en ensom ørken denne verden er! For «hele verden ligger i det onde».

Er det ikke slik, troende brødre? Er det ikke som i Egypt den forferdelige natten da det hørtes skrik fra hvert hjem, «for det fantes ikke et hus hvor det ikke var en død» (2 Mos 12,30)? Å, det er langt dystrere nå! For i hvert hus er det mange døde sjeler, og likevel stiger det ikke opp noe skrik. Se på din egen

familie, se på naboenes familier, se på hjembyen din: Er ikke de fleste døde, døde sjeler? De fleste er døde, tørre ben.

Ja, se på den kristne kirke, på dem som holder sabbaten, og på dem som setter seg ved nattverdbordet. Å, brødre, er det ikke sant at de fleste, som menigheten i Sardes, har navn av at de lever, men er døde (Åp 3,1)? Lever ikke de fleste av dere for fornøyelser? Og står det ikke skrevet: «Den som lever etter sine lyster, er levende død» (1 Tim 5,6)? Viser ikke de fleste av dere slett ingen kjærlighet til brødrene? Og står det ikke skrevet: «Den som ikke elsker, blir i døden» (1 Joh 3,14)? Å ja, de fleste er tørre ben! Sannelig er de «store mengder».

2. *De er helt tørre*. Tørre ben er lenger borte fra å kunne leve enn noe annet. For det første har de verken kjøtt eller fagerhet. For det andre har de verken marg eller ånd. For det tredje har de ingen virksomhet og ingen evne til å røre seg. Å, er ikke dette nettopp bildet av de stakkars uomvendte sjelene – «de var helt tørre»?

(a) *De har ingen fagerhet*. De ser ingen skjønnhet i Kristus, og Kristus ser ingen skjønnhet i dem. Sjelene deres er magre og stygge. I begynnelsen ble mennesket skapt fullkomment i skjønnhet, for det ble skapt i bildet av ham som er den fullkomne elskelighet. Men en fallen, uomvendt sjel har ingen skjønnhet. Den er som en vakker bygning i ruiner, som en vakker statue så skamfert at ikke ett trekk er igjen, som et vakkert legeme som døden har slått ned, og som nå råtner i graven.

(b) *De har verken marg eller ånd.* Mennesket ble skapt for å være en Guds bolig i Ånden (Ef 2,22), og bare når vi blir drevet av Ånden, er vi levende for Gud. Men den uomvendte sjelen er blant de «sjelelige mennesker som ikke har Ånden» (Jud 19). Bibelen sier at verden ikke kan få Ånden, «for den ser ham ikke og kjenner ham ikke» (Joh 14,17). De har intet av Åndens verk i hjertet: ikke noe vekkende verk, ingen overbevisning om rettferdighet, ikke noe helliggjørende verk, ingen besegling av sjelen, ingen vandring i Ånden, ingen kjærlighet i Ånden og ingen bønn i Den Hellige Ånd.

(c) *De har ingen virksomhet og ingen bevegelse mot Gud.* Forkynner vi Herrens ord for dem, har de ikke hjerte til å gi akt på det som blir sagt – tørre ben har ingen ører. Forteller vi dem om Guds vrede som kommer over dem, blir de ikke drevet til å flykte – tørre ben kan ikke løpe. Forteller vi dem hvor elskelig Herren Jesus er, og hvordan han tilbyr seg selv som en fullkommen Frelser, blir de likevel ikke drevet til å ta imot ham – for tørre ben kan ikke rekke ut armene. Akk, disse tørre benene er helt tørre!

Brødre, er det da ikke mulig å gjøre dere urolige for sjelene deres? Kan dere sitte stille og høre hvor døde og tørre de er, og så gå hjem og glemme alt sammen? Tåler dere å bære en død stein i brystet i stedet for et hjerte? Tåler dere å ha et så kaldt, iskaldt og ugudelig hjerte at det ikke ser noe attråverdig hos den elskelige Frelseren, ingen skjønnhet hos ham som rekker ut hendene til dere hele dagen (Jes 65,2) – han som er «utmerket fremfor ti tusen», han som er «tiltrekkende» i alt (Høys 5,10.16)?

Å, brødre, går dere uberørt herfra – og uten tvil kan hundrevis av dere gjøre det – hva trenger vi da flere vitner? Dere selv er det eneste beviset vi trenger på at de uomvendte er «store mengder» og «helt tørre».

2. Forkynnelsen er Guds redskap til å vekke de uomvendte

Den andre lærdommen vi får av dette synet, er at forkynnelsen er Guds redskap til å vekke de uomvendte. Hver tenkende mann blant dere har en eller annen gang undret seg over en tilsynelatende motsigelse som går gjennom hele Bibelen.

Ett sted står det skrevet: «Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham» (Joh 6,44). Og likevel ber hele Bibelen hver og en av dere om å komme til Jesus. Videre står det skrevet: «Et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham, og han kan ikke kjenne det» (1 Kor 2,14). Og likevel, hva er det vi stadig legger dere på hjertet, om ikke nettopp å ta imot det som hører Guds Ånd til?

Videre åpnet Gud Lydias hjerte «så hun ga akt på det som ble talt av Paulus» (Apg 16,14) – og det viser at ikke noe naturlig hjerte kan gi akt av seg selv. Likevel gjør vi ikke annet enn å legge dere disse tingene på hjertet.

Av naturen er hjertene deres harde som diamant, og ikke engang klare beviser får dere til å flykte fra helvete. Likevel står det: «Da vi altså kjenner frykten for Herren, søker vi å vinne mennesker» (2 Kor 5,11). Av naturen kan dere ikke engang fatte hvor skjønn og elskelig Herren Jesus er, og likevel har vi satt oss fore ikke å vite av noe blant dere, «uten Jesus Kristus, og ham korsfestet» (1 Kor 2,2).

Å, for en mengde motsigelser dette ser ut til å være! Og likevel, hvor lett blir det ikke løst! Disse benene var døde, tørre, uten ånd og uten liv, uten kjøtt og uten ører å høre med. Likevel sier Gud: «Profeter om disse benene og si til dem: Dere tørre ben, hør Herrens ord!» Og mens han profeterte, hørtes det en sterk lyd: «Det ble en larm, og benene nærmet seg til hverandre, hvert ben til sitt ben. Og jeg så, og se: det kom sener og kjøtt på dem, og utenpå ble de dekket av hud.»

Akkurat slik er sjelene deres, mine uomvendte venner: som disse tørre benene – døde, tørre, uten ånd og uten liv, uten ører å høre med og uten hjerte til å gi akt på det som blir sagt. Samvittigheten deres er så sløv at ingen ord fra meg kan få dere til å flykte fra den kommende vrede (Matt 3,7). Hjertene deres er så harde og ugudelige at ingen ord fra meg kan overtale dere til å ta imot Frelseren som ber dere så inntrengende.

Og likevel har Gud funnet for godt «å frelse dem som tror, ved forkynnelsens dårskap» (1 Kor 1,21). Selv om ordene våre ikke har noen kraft, kan Gud virke med allmakt gjennom dem. Og dette er hans budskap til dere: «Dere tørre ben, hør Herrens ord!»

Jeg ber dere inntrengende, dere som bryr dere lite om forkynnelsen av Ordet: Gi akt på dette. Dere kan si, og si med rette, at forkynnelsen ser ut som et svakt og dårlig redskap til et slikt verk – Gud selv har kalt den «forkynnelsens dårskap». Dere kan si, og si med rette, at forkynnerne bare er leirkar (2 Kor 4,7),

mennesker «under de samme kår» som dere (Apg 14,15) – Gud selv har kalt dem det før dere.

Men dere kan ikke si at det ikke er Guds måte å omvende sjeler på, og forakter dere den, er det på deres egen sjels fare. Hold dere borte fra Guds hus og lås Bibelen inne, så skyver dere fra dere de eneste redskapene Gud kan nå deres døende sjeler med.

3. Bønnen må komme til forkynnelsen

Den tredje og siste lærdommen vi får av dette synet, er at bønnen må komme til forkynnelsen, ellers er forkynnelsen forgjeves.

Det som skjedde da Esekiel profeterte for de tørre benene, var svært merkelig. Benene kom sammen, hvert ben til sitt ben, og kjøtt, sener og hud kom over dem og dekket dem. Men fremdeles var det ikke ånd i dem – de var like døde som før.

Å, hvor likt er ikke dette det som ofte følger etter forkynnelsen av Ordet! Hvor ofte blir ikke et folk forbedret i det ytre! I stedet for å bryte sabbaten holder de sabbaten, i stedet for drukkenskap kommer edruelighet. De har skinn av gudsfrykt, men ikke dens kraft (2 Tim 3,5). De har gudsfryktens ben og sener og kjøtt og hud, men intet av gudsfryktens levende ånde.

Akk, mine venner, er det ikke nettopp slik med menighetene våre i dag? Det er nok av hodekunnskap, men akk, hvor er det ydmyke hjertet som elsker Frelseren? Det er nok av rett lære og argumenter, men akk, hvor er den enkle troen på Herren Jesus og kjærligheten til alle de hellige (Ef 1,15)? Sier ikke Frelseren, når han ser ned på kirkene våre: «Ånd var det ikke i dem»?

Å, la oss da alle som én, brødre, gi akt på den andre befalingen til profeten: «Profeter og tal til Ånden! Profeter, menneskesønn, og si til Ånden: … Kom, du Ånd, fra de fire vinder og blås på disse drepte mennene, så de kan bli levende! Jeg profeterte slik som han hadde befalt meg. Og Ånden kom i dem, og de ble levende og sto opp på sine føtter – en meget, meget stor hær» (v. 9–10).

Lær to ting av dette.

1. *Uomvendte venner, for noen døde hjerter dere må ha!* All verdens forkynnelse kan ikke gi dem liv. For noen harde hjerter dere må ha! Den tyngste hammeren vi kan løfte, kan ikke knuse dem. Vi taler de tyngste grunner inn i ørene deres, men ingenting rører dere. Vi må løfte røsten og profetere for Ånden; vi må få den allmektige Ånd ned før vi kan røre ved hjertet deres.

Vi prøver å overbevise dere om synd. Vi viser dere hvordan dere har brutt loven, og at «forbannet er hver den som ikke holder fast ved alt det som står skrevet i lovens bok, slik at han gjør det» (Gal 3,10). Vi viser dere at dere må være under denne forbannelsen, at dere ikke vil kunne bære den, at den knuste en Frelser til jorden og vil knuse dere ned i det dypeste helvete. Dere blir litt grepet, og vi håper at hjertet deres er rørt. Men inntrykkene deres er som merker i sanden ved fjære sjø, og verdens neste flo visker ut alt sammen.

Vi prøver å overbevise dere om rettferdighet. Vi forteller dere om Frelserens kjærlighet, som overgår all kunnskap (Ef 3,19), og om havet av kjærlighet i hans bryst, som ingen loddline kunne måle – kjærlighet til fortapte syndere som

dere. Vi forteller hvordan han tjente i synderes sted og holdt loven for oss, og hvordan han led i synderes sted og bar forbannelsen for oss. Vi sier til dere at dere skal tro på ham og bli frelst. Dere blir rørt, og tåren står på kinnet. Men akk, det er som «en morgensky, lik duggen som tidlig går bort» (Hos 6,4).

Å, brødre, for noen harde jernhjerter dere må ha, når alt det et menneske kan gjøre, ikke kan smelte dem! Hjertene deres er for harde for oss, og vi må gå gråtende tilbake til vår Herre og si: «Hvem trodde det budskapet vi hørte?» (Jes 53,1) I alt annet kunne vi overtale dere med grunner. Var dere syke på legemet, kunne vi få dere til å sende bud etter legen. Var eiendommen deres kommet i uorden, kunne vi få dere til å være flittige for familiens skyld – å, hvor villig dere ville gjøre som vi sa!

Men når vi viser dere at dere med sjel og legeme er arvinger til et evig helvete, våkner dere ikke av alt dette. Selv om vi kunne vise dere Herren Jesus Kristus selv – den blødende Frelseren som ber dere inntrengende – ville de ugudelige hjertene deres ikke holde seg til ham. Dere trenger ham som skapte hjertene deres, til å knuse og bøye dem. Vil dere ikke da, hver og en, gå herfra, slå dere for brystet og si: «Gud, vær meg synder nådig!» (Luk 18,13)

2. *Troende brødre, hvor dere trenger å be!* Når Gud i kapitlet før (Esek 36) lover å gi Israel et nytt hjerte og en ny ånd, og å «ta bort steinhjertet av deres kjød og gi dere et kjødhjerte», legger han til i vers 37: «Også i dette vil jeg bønnhøre Israels hus, så jeg gjør det for dem.»

Og når Gud lover å gi Kristus hedningene til arv, lover han det bare som svar på bønn: «Begjær av meg, så vil jeg gi deg» (Sal 2,8). Akkurat slik er det her: Når han vil gi liv til de døde kroppene som ligger i den åpne dalen, lyder ordet hans: «Profeter, menneskesønn, og si til Ånden!»

Å, troende brødre, for et redskap Gud har lagt i hendene deres! Bønnen beveger ham som beveger hele verden. Å, dere troens og bønnens menn, dere Israels-menn som kjemper med Gud og vinner (1 Mos 32,28), dere rettferdige, rettferdiggjorte menn, hvis bønn «har stor kraft og virkning» (Jak 5,16)! Dere er kanskje en liten hjord, men jeg ber dere: Gi ikke Herren ro (Jes 62,7). Å, be om at Ånden må «blåse på disse drepte mennene, så de kan bli levende»!

Og dere selviske kristne – om noe så selvmotsigende kan finnes – dere som bare kommer fram for Guds trone for egen del, dere som begynner og slutter bønnene med dere selv, dere som ikke ber om andre gaver enn fred og glede for dere selv: Gå og lær hva dette betyr: «Det er saligere å gi enn å ta imot» (Apg 20,35) – «La dette sinn være i dere, som òg var i Kristus Jesus» (Fil 2,5).

Dundee, 25. desember 1836

69. Kristus, den eneste tilflukt

«*Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!*» (*Jes 26,20*)

Dette skriftordet er et ord i rette tid for Guds folk hver gang en ulykke truer. Uttrykket er tydelig hentet fra den forferdelige natten da Gud gikk gjennom Egypt for å slå alle de førstefødte i Egypt, fra den førstefødte til farao, som satt på tronen, til den førstefødte til fangen, som satt i fangehullet.

Farao sto opp om natten, han og alle hans tjenere og alle egypterne, «og det ble et stort skrik i Egypt, for det fantes ikke et hus hvor det ikke var en død» (2 Mos 12,30).

Men Gud hadde befalt sitt eget Israel å slakte påskelammet, forbildet på Herren Jesus Kristus, Guds Lam, og ta en isopkvast, dyppe den i blodet og stryke blodet på den øverste dørbjelken og på begge dørstolpene: «Og ingen av dere skal gå ut gjennom sin husdør før om morgenen» (2 Mos 12,22). Det var som om han sa: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk de blodstenkte dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Det kan være vanskelig å si sikkert hvilken vredestid profeten her tenker på. Profetien kom i begynnelsen av Hiskias regjeringstid, da mange ødeleggelser ennå skulle komme over Israels land.

Assyrerkongen Sankeribs innfall sto like for døren, og det kan være det profeten først og fremst sikter til. Også Nebukadnesars innfall og de sytti årene i fangenskap skulle komme, og det kan også være ment. Det samme gjelder romernes innfall, da Jerusalem ble ødelagt og jødene til slutt ble spredt over hele verden. I alle disse kommende vredestidene var Guds ord til sitt folk at de skulle gjemme seg i kamrene sine, i den tilflukten han hadde gitt dem, til vreden var gått over.

Men mest av alt gjelder profetien den store vredesstormen som Gud ennå skal la komme over verden før enden kommer, når Herren Jesus «annen gang» skal «vise seg, ikke for syndens skyld, men til frelse» (Hebr 9,28).

Da kommer han ikke lenger som en fattig mann i en kjortel uten søm, men «prektig i sin kledning», der han «skrider fram i sin store kraft» (Jes 63,1). Han skal åpenbare seg «fra himmelen med sin makts engler» og komme «med flammende ild», og ta «hevn over dem som ikke kjenner Gud og over dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium», «den dagen når han kommer for å vise seg herlig i sine hellige og underfull i alle som tror» (2 Tess 1,7–10).

På den dagen med forferdelig trengsel – om den ikke ble forkortet, ville ikke noe kjød bli frelst (Matt 24,22) – skal Gud samle sine egne som i lukkede kamre og holde dem skjult til stormen har gått over.

Slik førte han sin lille hjord inn i arken under vannflommen, og det står skrevet: «Og Herren lukket etter ham» (1 Mos 7,16) – han lukket dørene om dem til hans vredes flom var over. Slik ble Rahabs familie samlet innendørs da Jeriko ble ødelagt, og berget fra vreden som rammet alle andre. Slik holdt Gud sitt eget Israel trygt skjult i husene deres da de førstefødte i Egypt ble slått.

Og når den siste stormen rammer denne stakkars fortapte verden, skal Gud samle sine utvalgte trygt i sin hule hånd og si: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Læren vi skal ta med oss fra dette ordet, er svært enkel: I hver ulykkestid ber Gud oss og familiene våre om å søke tilflukt i Kristus. Det finnes ingen trygghet noe annet sted. Kristus er en fullkommen tilflukt i hver storm.

Andre steder i Bibelen blir Kristus sammenlignet med «et skjulested for været og et ly mot regnskyll», «skyggen av et veldig fjell i et tørstende land» (Jes 32,2). Han blir sammenlignet med en festning eller et fast tårn som vi kan løpe til og bli berget (Ordsp 18,10), og med et «epletre blant skogens trær», der det er vår lyst å sitte i hans skygge, og hans frukt er søt for vår gane (Høys 2,3). Men her er sammenligningen en helt annen. Her blir han sammenlignet med vårt eget kammer med døren lukket: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg!»

På mange måter er Kristus som vårt eget kammer med døren lukket.

1. *Fordi det er trygghet i ham*. I farens stund er det ikke noe sted i hele verden vi oftere ser hen til som tilflukt og trygt sted, enn vårt eget hjem, det innerste kammeret med døren låst. Brødre, akkurat slik er Kristus. Det er trygghet i ham: «Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus» (Rom 8,1).

2. *Fordi det er stillhet og hvile i ham*. Ute i verden møter vi travelheten og maset i arbeidet. Men når vi går inn i kammeret vårt og lukker døren etter oss, stenger vi den travle, larmende verden ute. Alt er stille og fredelig. Brødre, akkurat slik er Kristus. I ham hviler «de trette» (Job 3,17). Vi er «fri for bekymringer» (1 Kor 7,32), vi har «ro og trygghet til evig tid» (Jes 32,17).

3. *Fordi hjemmet vårt er et tilfluktssted som står ferdig, nær og lett å nå*. Når vi søker hjem, trenger vi ikke stige opp med ørnen til toppen av de steile klippene eller være som duen som bygger rede i fjellkløften. Vi trenger heller ikke grave oss ned i jorden for å skjule hodet der. Hjemmet vårt er nær oss.

Brødre, akkurat slik er Kristus. Han er en Frelser som står ferdig, nær og ikke langt borte. Vi trenger ikke fare opp til himmelen for å hente Kristus ned, og ikke fare ned i avgrunnen for å hente Kristus opp fra de døde. Men «ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte» (Rom 10,6–8). Å, han er en Frelser som er nær; han «er ikke langt borte fra en eneste av oss» (Apg 17,27).

Dette er tilflukten Gud ber sitt folk flykte til i hver storm: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!» Og å, det er en tilflukt som er nok i hver storm!

1. Kristus er en fullkommen tilflukt i samvittighetens storm

De fleste uomvendte mennesker lever helt trygge i syndene sine. Dag etter dag går de omkring uten den minste uro, enda Guds vrede blir over dem (Joh 3,36). Grunnen er at vredesskålene holdes over hodene deres, men ennå ikke er tømt ut. Helvetes flammer brenner helt opp til føttene deres, men ennå har de ikke fått lov til å røre dem. Gud er langmodig, «for han vil ikke at noen skal gå fortapt» (2 Pet 3,9).

Men når Gud vekker et menneske så han får se hvordan det virkelig står til med ham, reiser det seg en storm i samvittigheten. Å, brødre, da er det slutt på tryggheten for den sjelen! Han kjenner kanskje ikke hvor motbydelig synden er, slik et Guds barn kjenner det, men han kjenner hvor forferdelig vreden er. Ånden har overbevist ham om synd.

Hver synd fra det livet han har levd, reiser seg bak ham og synes å rope på hevn med en gang. Der er alle hendenes synder: at han har tatt det som ikke var hans, at han har tatt i det som var forbudt, og at han har skrevet motbydelige og dumme ting. Der er føttenes synder: føttene som var «raske til å utøse blod» (Rom 3,15), raske til å bære ham til syndens tilholdssteder.

Der er øynenes synder: øynene som var «oppslukt av hor og umettelige i synd» (2 Pet 2,14). Der er tungens synder: tungen som elsket og fant på løgn, som slapp ut skrik og ondt snakk, baktalelse og bitterhet, og som sa skammelige ord i mørket, ting det er en skam bare å tale om (Ef 5,12).

Og der er hjertets synder: at hjertet alltid har vært som en kilde som strømmet ut motbydelige lyster og avskyelige følelser for det skapte, mens Skaperen ikke ble elsket, enda han er den mest elskelige av alle.

Å, brødre, når et menneske virkelig kjenner at Guds vrede hviler på ham for et helt liv i synd, hvem kan da bære den stormen?

Og verst av alt er det når Ånden overbeviser ham om synd, «fordi de ikke tror på meg» (Joh 16,9). Når synderen kjenner at Jesus har rakt ut hendene hele dagen, og at han selv ikke har brydd seg om det (Rom 10,21), at den milde Frelseren har kalt, og han selv har sagt nei, at han har trådt nådetilbudet under føttene og spottet nådens Ånd (Hebr 10,29) – å, da vokser samvittighetens storm til en virvelvind! Frykten for vreden ligger tungt over den sjelen; den er som brenninger og bølger som går over ham (Sal 42,8).

Hans hustru og barn kan ikke trøste ham nå. Kameratene han syndet sammen med, kan ikke le frykten bort fra ham nå. Å, brødre, har dere noen gang sett det triste, nedslåtte ansiktet til en synder som Gud har overbevist, glemmer dere det ikke så snart. Han vet ikke om neste skritt fører ham rett i helvete. Når han sovner, vet han ikke om han skal våkne i helvete.

Å, er det én sjel her som er vakt på denne måten, nedbøyd, «herjet bort av storm» og uten trøst (Jes 54,11), så hør dette ordet: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Det er sant at dette først og fremst er et ord til Guds folk, som allerede har gjemt seg i Kristus. Men Kristus er like fritt gitt til deg som til dem. I ham er

det fullkommen trygghet. I ham er det stillhet og hvile. Han er en Frelser som er nær. Armene hans er like åpne for å ta imot deg som ditt eget hjem er. Kom, stakkars syndere, gå inn i dette kammeret!

Hver den som nå er i Kristus, var en gang like stormpisket som du er. Når natten overrasker en mann på en øde hei, når den kalde vinden blåser bittert mot ham, og snøfokket hindrer hvert skritt han tar – hvor lengter han da etter å være? Hvilket sted i hele verden kommer oftest fram i hans lengselsfulle tanker? Det er hjemmet hans, det innerste kammeret med døren låst. Å, om han bare var der, ville han være trygg!

Å, stakkars sjel, akkurat slik er du, og akkurat et slikt hjem er Kristus – ikke langt borte, men nær. «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst» (Apg 16,31). Gjem deg i ham, for han er et skjulested for været.

2. Kristus er en fullkommen tilflukt i forsynets stormer

Når Guds forsyn bare fører gode dager, er det forbløffende å se hvor likegyldige uomvendte mennesker blir for Gud og de evige ting. Når helsens rødme lenge har ligget på kinnene deres, begynner de å leve som om de skulle leve evig, som om det verken fantes død eller helvete. Når forretningene går godt uke etter uke, begynner de å føle seg som herrer over hele verden, som om denne verden var deres egen, som om husene og jordene og pengene deres var deres egne, og som om de aldri skulle skilles fra dem.

Og å, det er enda mer forbløffende å se hvor likegyldige selv Guds barn kan bli i slike tider med lang medgang! Døden og evigheten, det å være hos Kristus og det å bli lik Kristus, blir mindre attråverdige enn de en gang var.

De blir lik verden og ser på gudsfrykten som en vei til vinning (1 Tim 6,5). Denne verdens fattige, ynkelige eiendeler kommer for en tid i veien og stenger utsikten til arven «som er uforgjengelig og uflekket og uvisnelig» (1 Pet 1,4). Glansen og glitteret i denne onde verden blender øynene deres og sløver blikket, så de ikke ser «Kongen i hans herlighet» og det landet som ligger langt borte (Jes 33,17).

Da er det svært interessant og lærerikt å se den skrekken som griper hele samfunnet når Gud plutselig endrer forsynets gang – når himmelen brått blir overskyet, tordenen begynner å rulle i det fjerne, og forsynets storm bryter løs. Tenk på de brå sammenbruddene i handelsverdenen: De kommer som et snøskred som styrter ned fra fjellene over en intetanende landsby og begraver hele familier midt i deres tankeløse lystighet. Når slike overveldende ulykker kommer og drar hele familier med seg i undergang og nød – å, da er det underlig å se hvordan verden står lamslått! All dens visdom blir knust og forvirret.

Eller når Gud sender en tid med vidt utbredt sykdom og død, når han synes å forgifte selve luften, når vi blir hjemsøkt av «pest som går fram i mørket», og «sott som ødelegger ved middagstid», når «tusen faller ved din side og ti tusen ved din høyre hånd» (Sal 91,6–7) – å, da er det underlig å se hvilken skrekk som griper menneskene, og hvordan alle ansikter blir bleke!

Det er som når en flokk fiskebåter har lagt ut i godt vær: Vinden er god, solen skinner vennlig, de blå bølgene kruser seg stille på alle kanter, og alt er glede

og sorgløshet i hver båt. Så blir himmelen plutselig overskyet, vinden tar til å hvine, en forferdelig byge er over dem, og døden stirrer hver mann i ansiktet. Akk, hvilken skrekk griper da ikke hvert båtmannskap! Hvordan de reber seilene! Hvordan de griper roret! Den ene prøver å nå land, den andre søker ut på dypet!

Slik er skrekken som griper uomvendte mennesker i en tid med vidt utbredte ulykker. Og å, hvor fromme de plutselig blir! De blir alvorlige i ansiktet, legger bort spøken og det løse snakket og tror at *det* er gudsfrykt! De er akkurat som Israel i gamle dager: «Når han drepte noen, søkte de ham. Da vendte de om og søkte Gud. De kom i hu at Gud var deres klippe, og Den Høyeste Gud deres gjenløser. Men de bedro ham med sine ord og løy for ham med sin tunge. Deres hjerte hang ikke fast ved ham, de var ikke tro mot hans pakt» (Sal 78,34–37).

Men, brødre, i en slik forsynets storm er Kristus en fullkommen tilflukt. I slike tider kan selv Guds barn synes å være i tvil og fare, så de ikke vet hva de skal tro eller hvor de skal flykte. Likevel kan de høre Guds ord over stormen: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Vårt eget kammer med dørene lukket er stedet der vi har stillhet og hvile; stormen kan rase utenfor, men vi kjenner den ikke, og verden kan rope høyt, men vi hører det ikke. Akkurat slik er Herren Jesus en fullkommen tilflukt for den troende mot alle forsynets stormer.

Mennesker tenker gjerne at det eneste gode ved å gjemme seg i Kristus er at sjelen vår blir frelst: Når en vakt synder gjemmer seg i Herren Jesus, finner han tilgivelse for all synd og fred med Gud, men ikke noe mer. Men hele Bibelen viser at det er mye mer i Kristus. Når vi gjemmer oss i ham, blir vi frelst ut av all vår nød, også bekymringene for helsen, for pengene og for verden.

I Salme 34 står det fire ganger at når vi kommer til Kristus, blir vi frelst, ikke ut av én trengsel, men ut av *alle* våre trengsler: «Jeg søkte Herren, og han svarte meg, han fridde meg fra alt det som forferdet meg» (v. 5). «Denne elendige ropte, og Herren hørte, han frelste ham ut av alle hans trengsler» (v. 7). «De rettferdige roper og Herren hører, av alle deres trengsler frir han dem ut» (v. 18). «Mange er den rettferdiges ulykker, men Herren frir ham fra dem alle» (v. 20).

Og grunnen er klar: Når vi gjemmer oss i Jesus, blir forsynets Gud vår Gud og Far, og vi vet at han vil la alle ting samvirke til gode for oss (Rom 8,28). Herren er vår hyrde, det mangler oss ingen ting (Sal 23,1). Hvilke timelige goder vi enn må miste, vet vi at vårt evige gode er trygt: «For jeg vet hvem jeg tror på, og jeg er viss på at han er mektig til å bevare det som er betrodd meg, til dagen kommer» (2 Tim 1,12).

Å, mine troende venner, hvorfor skulle dere miste motet i denne tiden med vidt utbredt sykdom og ulykke? Hvorfor skulle dere være nedslåtte, som om Gud i sin vrede hyllet dere i mørke skyer (Klag 2,1)? Disse skyene kan være noen dråper av Guds kommende vrede over verden, de kan være som de første dråpene av en tordenbyge. Men til dere taler de kjærlighetens språk. Gud vil at dere skal være dypere skjult i Kristus, og han vil at dere skal være mer atskilt fra verden: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg!»

Vi ville aldri ha kjent velsignelsen ved et hjem om det ikke fantes vintersnø og vintervind som fikk oss til å samles rundt den lune peisen. Akkurat slik, du troende, ville du ikke kjenne velsignelsen ved et slikt kammer som Kristus er, om det ikke fantes sykdommer og mørke, truende hendelser som får deg til å leve mer i ham.

Kom da, du troende! La hver vredesdråpe som faller rundt deg, tale med ny kraft til din sjel og gi nytt lys til den troen du holder deg til Jesus med. La hvert sukk du hører, være som en røst fra Gud som sier: «Mitt folk, kom inn i dine kamre!»

Og dere stakkars sjeler som er uten Kristus – å, hvor skal dere løpe, dere stakkars får uten hyrde (Matt 9,36), forsvarsløse og fortapt i denne verdens ørken? Dere har ikke noe hjem. Gå inn i det tryggeste rommet dere har, og lukk døren – likevel kan hevnen nå dere der. Gud er mot dere, og hans vrede blir over dere.

Å, Herrens dag er mørke og ikke lys for dere! Hvor dere enn går, er dere fortapte sjeler: «Det er som når en flykter for en løve, men støter på en bjørn, og når han kommer hjem og støtter seg til veggen med hånden, blir han bitt av en orm» (Am 5,18–19).

Å, brødre, dere er mennesker, dere har fornuft – vil dere ikke flykte fra den kommende vrede (Matt 3,7)? Vil ikke disse herjende sykdommene overbevise dere om at Gud er sterkere enn dere, og at dere blir til intet i hendene på en vred Gud? Også for dere står Kristus, frelsens dør, fremdeles åpen – vidåpen. Kom, stakkars syndere, gå inn i dette kammeret og lukk dørene etter dere: «Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Til slutt vil jeg bare gjøre to bemerkninger.

3. Vi skal gjemme oss i Kristus sammen med familiene våre

Dette ordet ber oss gjemme oss i Kristus, ikke hver for oss, men som familier. Det lærte Gud oss på en svært merkelig måte da han fridde Israel ut av Egypt. Han samlet ikke Israel i et stort tårn der de kunne være trygge, men ba hver familie bli i sitt eget hus og bare stryke blodet på dørene. På samme måte frelste Gud ikke bare enkelte sjeler da han frelste Noah, men en hel familie. Da han frelste Lot, frelste han Lot og alle som hørte ham til. Og da han frelste Rahab, ble hun og hele hennes hus samlet inn og berget.

Mine venner, Gud er fremdeles familienes Gud, og fremdeles vil han at hele familier blant dere skal bli frelst. Det sier han også i ordene vi har foran oss: «Mitt folk, kom inn i dine kamre!»

Akk, mine venner, vi lever i en tid da gudsfrykten i hjemmene ligger nede. Folk er nå for stolte til å være som Abraham og «befale sine barn og sitt hus etter seg» (1 Mos 18,19). Mange tar i dag Kains ord i sin munn og sier: «Er jeg min brors vokter?» (1 Mos 4,9) Akk, hvor er våre Andreas-er nå? «Han finner først sin egen bror Simon og sier til ham: Vi har funnet Messias. … Og han førte ham til Jesus» (Joh 1,41–42).

Hva! Er det én av dere som regner seg som et Guds barn, men likevel skammer seg over å knele ned og be midt i familien sin? Akk, min venn, du drømmer

kanskje om at du er et Abrahams barn, men husk at du ikke gjør Abrahams gjerninger (Joh 8,39)! Å, brødre, hele familier må bli frelst, for hele familier er i fare for å gå til helvete!

Å, dere som kjenner Herren, brenner ikke hjertet i dere for slektningene deres som går fortapt? Kan dere ikke finne på en eller annen utvei til å vinne dem for Kristus? Vil dere ikke i det minste styrke hendene våre med ord og bønner og åpne veien for Kristi tjener inn i de uomvendte familiene deres? Å, vil dere ikke i denne trengselstiden ta dem ved hånden, slik englene gjorde med Lot (1 Mos 19,16)? Hør, Herren innbyr dere: «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

4. Farene den troende er utsatt for, varer bare en kort tid

Gud sier: «Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!» Slik var det den natten da Gud slo de førstefødte i Egypt. Det var bare én natt de skulle holde seg skjult i husene sine: «Ingen av dere skal gå ut gjennom sin husdør før om morgenen.»

Slik var det da Jeriko ble ødelagt: Rahab og hennes slekt holdt seg skjult i sju dager, til faren var over. Og akkurat slik varer de troendes trengsler nå bare en svært kort tid: «For vår trengsel er kortvarig og lett» (2 Kor 4,17). Også vreden som skal komme over verden, skal bare vare et lite øyeblikk – den skal snart gå over.

(a) *De timelige trengslene varer bare et øyeblikk*. Disse triste sykdommene og herjende ulykkene skal ikke vare evig. En kort stund til, og dette legemet er utenfor smertens makt. Jeg vet at om noen av dere har smakt hvor godt det er å være i Kristus, kunne dere være fornøyd med å gjemme dere i ham en hel evighet. Velkommen en evighet med ytre trengsler, bare jeg har et slikt skjulested! Men det kreves ikke av dere: «Skjul deg et lite øyeblikk.» Lev bare noen få år til i troen, så skal du leve resten i herligheten: «Holder vi ut, skal vi også herske sammen med ham» (2 Tim 2,12).

(b) *Vreden i de siste dager varer bare et øyeblikk*. Vredens dager kommer, mine venner – det nytter ikke å skjule det – dager som verden aldri før har kjent maken til. «Og dersom ikke de dagene ble forkortet, da ville ikke noe kjød bli frelst! Men for de utvalgtes skyld skal de dagene bli forkortet» (Matt 24,22) – de skal bli som et lite øyeblikk.

Om disse trengselsdagene kommer i vår tid, vet jeg ikke, for vi kjenner verken dagen eller timen da Menneskesønnen kommer (Matt 24,36). Men dette vet jeg: Det finnes ingen trygghet, nei, ikke for én natt til, for en sjel som ikke har gjemt seg i Frelseren. Jeg sier det igjen, mine venner: Legger dere dere i kveld uten Kristus, kan Menneskesønnen være kommet før morgenen, og dere kan bli hogd ned og få deres del med hyklerne, der de skal gråte og skjære tenner (Matt 24,51).

Men du troende, som er skjult i den kløvde klippen: Bli i ham! Jo mørkere himmelen blir rundt deg, desto dypere skal du gjemme deg i ham. Det er bare

en kort tid – én mørk, mørk sky, og så evig solskinn på den andre siden; én vill bølge av hevn, og så et grenseløst hav av herlighet.

«Og nå, barn: Bli i ham, for at vi kan ha frimodighet når han blir åpenbart, og ikke bli til skamme for ham når han kommer» (1 Joh 2,28). «Mitt folk, kom inn i dine kamre og lukk dørene etter deg! Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!»

Dundee, 15. januar 1837

70. Vil også dere gå bort?

«Etter dette trakk mange av disiplene hans seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med ham. Jesus sa da til de tolv: Vil også dere gå bort? Simon Peter svarte ham: Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord» (Joh 6,66–68)

1. Mange går tilbake

Mange som synes å være Kristi disipler, går tilbake og går ikke lenger med Jesus.

Dette er en dypt alvorlig sannhet, og den passer trolig på noen av dere som hører meg i dag. Legg merke til at det sies to ganger at det var *mange* som trakk seg tilbake. Var det mange den gangen, er det sannsynlig at det er mange nå også.

1. *Mange følger Kristus en stund, men tar anstøt når de hører at de må komme i personlig forening med Kristus.*

(1) Slik var det her. En stor mengde fulgte Kristus i tillegg til de tolv apostlene. De var tydelig grepet av ham. De kalte ham en profet, de ville gjøre ham til konge, og de fulgte etter ham over sjøen. Men da han sa til dem at han var brødet fra himmelen, knurret de, og da han sa at de måtte ete hans kjøtt og drikke hans blod for å ha evig liv, sa de: «Dette er harde ord!» Derfor vendte de om og gikk ikke lenger med Jesus.

(2) Slik er det nå. Mange mennesker blir sterkt grepet av Kristus. De har en viss uro for sjelen sin og følger ivrig med når Ordet blir forkynt. Men når vi viser dem at Kristus er brødet fra himmelen – at de personlig må ta sin tilflukt til Kristus, like virkelig som om de skulle ete hans kjøtt og drikke hans blod – da sier disse sjelene: «Dette er harde ord! Hvem kan høre dem?» Etter hvert tar de anstøt. De tror ikke, de går tilbake og går ikke lenger med Jesus.

Er det noen som hører meg, som har det slik? Å, tenk deg om en gang til, det ber jeg deg om, før du går tilbake! Søk å bli undervist av Gud, så vil han vise deg at ingen av Kristi ord er harde, men at de alle er søte og lette. Da en fattig indianer ble undervist av Gud i sitt hjerte, sa han: «Noen klager over at Bibelen er en vanskelig bok, men jeg har ikke lest så langt at jeg har funnet den vanskelig. For meg er den bare søt og lett.»

2. *Mange følger Kristus en stund, men når de får høre at Kristus må bo i dem, går de tilbake og går ikke lenger med Jesus.*

(1) Slik var det med mengden som fulgte Kristus her. De likte mye av det de så hos ham. Da han mettet dem med de fem byggbrødene og de to fiskene, sa

de: «Herre, det er godt at vi er her!» og: «Dette er i sannhet profeten som skal komme til verden.» Og da Jesus fortalte dem om brødet fra himmelen som gir liv, sa de andektig: «Herre, gi oss alltid dette brødet!»

Men da Kristus sa: «Den som eter mitt kjød og drikker mitt blod, han blir i meg og jeg i ham», tok de etter hvert anstøt. Da han sa at han skulle være deres liv og bo i dem, sa de: «Dette er harde ord! Hvem kan høre dem?» De trodde ikke, de gikk tilbake og gikk ikke lenger med Jesus.

(2) Slik var det til dels med Nikodemus. Så lenge han så på Kristus som en som gjorde under, ble hjertet til den jødiske rådsherren dratt mot ham, og han sa til ham: «Rabbi, vi vet at du er en lærer kommet fra Gud.» Men da Jesus sa til ham at han måtte bli født på ny – at Guds usynlige Ånd måtte ta bolig i ham – syntes Nikodemus det var harde ord: «Hvordan kan et menneske bli født når han er gammel?» Og igjen: «Hvordan kan dette skje?»

(3) Slik er det nå. Mange mennesker blir sterkt grepet av Kristus. De er urolige for sjelen sin en tid, og de ser glimt av Kristus som Frelser. De elsker å høre Ordet; det er for dem «som en vakker sang av en som har vakker røst og er dyktig til å spille på et instrument». Men når Kristus sier: «Dere må bli født på ny!» og: «Den som eter meg, skal leve ved meg», da sier de: «Dette er harde ord! Hvem kan høre dem?»

For det første har de aldri sett Ånden, og de sier: «Hvordan kan dette skje? Dette er bare noen av deres mysterier.» Derfor går de tilbake og går ikke lenger med Jesus.

Er det noen som hører meg, som har det slik? Å, tenk deg om et øyeblikk før du går tilbake: «Så uforstandige dere er, og så trege i hjertet til å tro alt» som er skrevet om Jesus! Hvorfor skulle du snuble over det velsignede ordet: «Den som eter meg, skal leve ved meg»? Det er sant at du aldri har sett Ånden, men stol likevel på ordet fra ham som ikke kan lyve. Du har aldri sett vinden heller, og likevel setter du seil. Stol på samme måte på Ånden, selv om du aldri har sett ham.

For det andre frykter kanskje noen av dere at om dette er sant, vil dere miste noen av de gledene dere har kjærest – at hjertet deres vil bli forandret, så dere ikke lenger har smak for det dere nyter nå. Derfor går dere tilbake og går ikke lenger med Jesus.

Å, som djevelen blinder forstanden din! Ser du ikke at hvis du mister smaken for de gledene du har nå, er det fordi du har fått smak for noe høyere og søtere? Du kunne like gjerne nekte å drikke bedre vin fordi du da ville miste smaken for den dårlige. Å, Den Hellige Ånds gleder er søtere enn alle syndens nytelser! Det er «klaret, gammel vin». «Ve deg, Jerusalem! Hvor lenge vil det ikke ennå vare før du blir ren!»

3. *Mange blir vakt og begynner å følge Kristus, men når de forstår at de må bli dratt til Kristus – at alt er av fri nåde – tar de etter hvert anstøt.*

(1) Slik var det her. De som hadde fulgt Kristus, hadde lagt ned mye strev for å følge ham. De hadde reist over sjøen og lyttet til ordene hans mange dager i trekk. De begynte nok å mene at de hadde gjort det godt, og at de var verdige til å bli frelst for det strevet de hadde hatt. Men da Jesus sa til dem at frelsen var av

nåde alene, at de var hjelpeløse syndere som fremdeles måtte bli dratt til Kristus bare etter Faderens gode vilje, da såret det dem dypt. De vendte om og gikk ikke lenger med Jesus.

(2) Slik er det nå. Mange begynner på gudslivet i den tro at de snart skal kunne omvende seg selv. De strever mye med gudsfrykten. De bekjenner syndene fra sitt tidligere liv og vekker sorg over dem i hjertet. De holder seg tålmodig til nådemidlene og legger stor flid i å gjøre Guds gjerninger.

Men så oppdager de at de ikke er et hår nærmere frelsen enn da de begynte. De får høre at de må bli dratt til Kristus, at Gud ikke er forpliktet til å frelse dem, at de ikke fortjener noe annet av ham enn en plass i helvete, og at blir de noen gang frelst, så er det av fri nåde alene. Da tar de anstøt. De tåler ikke slik forkynnelse. De går tilbake og går ikke lenger med Jesus.

Er det noen som hører meg, som har det slik? Akk, stolte synder, stans et øyeblikk før du forlater den guddommelige Frelseren! Er det harde ord at en uendelig forhatt opprører, en mark, ikke kan kjøpe Kristus med alle sine tårer og bønner?

Første advarsel: Mange går et stykke med Kristus, men går ikke hele veien. Mange hører Kristi ord med glede og iver en tid, men tar likevel anstøt av dem til slutt. Dette er en alvorlig advarsel. Tro ikke at du er en kristen fordi du sitter og hører Kristi ord. Tro ikke at du er en kristen fordi du har en viss glede av Kristi ord. «Mange er kalt, men få er utvalgt.» Mange gikk tilbake, og bare tolv ble igjen. Slik vil det sikkert vise seg å være blant dere også. Bare de som eter av Kristus og lever ved ham, er kristne.

Annen advarsel: De som går tilbake, går som regel aldri mer med Jesus. Kanskje mente de ikke å ta et evig far vel med Frelseren. Kanskje sa de da de gikk: «Jeg skal gå hjem og tenke over det. Jeg vil høre ham om dette en annen gang. Når det passer bedre, skal jeg følge ham.» Men akk, den tiden kom aldri. De gikk ikke lenger med Jesus.

Ta advarselen, kjære venner, dere som er urolige for sjelen deres. Å, ta ikke så lett anstøt! Mist ikke følelsen av at dere er fortapt. Å, bli ikke likegyldige med Bibelen og nådemidlene! Å, gå ikke tilbake til synderes selskap! Alt dette er tegn på en som går tilbake fra Jesus. Vent tålmodig på Herren til han bøyer seg til dere og hører deres rop. Søk fremdeles å få høre Jesu ord. Rop fremdeles om Ånden, han som underviser. «Dersom han unndrar seg, har min sjel ikke behag i ham.» «Ingen som legger hånden sin på plogen og ser seg tilbake, er skikket for Guds rike.»

2. Kristi omsorg for sine egne disipler

Kristus er full av omsorg og uro for at hans egne, sanne disipler skal gå bort: «Jesus sa da til de tolv: Vil også dere gå bort?» (v. 67).

Jeg tviler ikke på at Jesu hjerte var bedrøvet da mengden gikk bort og ikke lenger gikk med ham. Den gode hyrde har aldri sett et fortapt får løpe mot sin undergang uten at hjertet hans blødde for det: «Jerusalem! Jerusalem! … Hvor ofte jeg ville samle dine barn!»

Han kunne se hele den framtidige historien til disse menneskene: hvordan de ville miste alle inntrykkene de hadde fått, hvordan de ville bli forherdet i syndene sine, og hvordan de, lik en snøball som ruller, ville samle mer og mer vrede om seg. Jeg tviler ikke på at han gråt over dem i det skjulte og sa: «Visste også du … Men nå er det skjult for dine øyne.» Han fulgte historien deres helt fram til den timen da han skulle si: «Gå bort fra meg.»

Men hvor mye Kristus enn sørget over at de gikk, gjorde det bare at kjærligheten til hans egne flammet sterkere opp, så han vendte seg om og sa: «Vil også dere gå bort?»

1. *Se hvor mye kjærlighet det er i disse ordene*. Da mengden gikk bort, ropte han ikke etter dem. Hans sjel var bedrøvet, men han sa ikke et ord. Men da hans egne troende disipler sto i fare for å bli dratt med, talte han til dem: «Vil også dere gå bort? Dere som jeg har utvalgt, dere som jeg har vasket, dere som jeg har helliggjort og fylt med håp om herlighet – vil også dere gå bort?»

Å, se, kristne, hvor omhyggelig Kristus våker over dere! Han går midt mellom de sju lysestaker av gull, og hans ord er: «Jeg vet om dine gjerninger.» Han merker det første tegnet på at den første kjærlighet svinner. Han sier høyt: «Vil også dere gå bort?»

2. *Kristus bevarer sine disipler fra frafall ved å stille dem spørsmålet*: «Vil også dere gå bort?» Trolig var noen av de tolv tilbøyelige til å gå bort med de andre. Andres eksempel bedrar oss ofte og drar oss bort fra Kristus før vi tenker over det. Men Kristus vekker oss med spørs målet: «Vil også dere gå bort?» Tenk over dette spørsmålet, du som har kjent Kristus, men likevel går tilbake til synden og verden. Måtte Gud skrive det i hjertet ditt: «Vil også dere gå bort?» Kristne, om dere tar vare på dette ordet i hjertet, vil det bevare dere fra selve tanken på å gå bort.

3. Den troende har ingen annen å gå til enn Kristus

En sann troende har ingen annen å gå til enn Kristus.

Både Bibelen og erfaringen vitner om at troende ofte går bort fra Kristus. De samme leppene som sa: «Min Herre og min Gud!», sier ofte: «Jeg vil gå etter mine elskere.» Men dette stedet viser tydelig at det bare trengs et ord fra den ømme Frelseren for å nå hjertet til den som har falt fra, og da sier han: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord.» Her får vi to grunner til at den troende holder seg til Kristus.

1. «*Du har det evige livs ord.*» For uomvendte sinn er Kristi ord harde ord, men for hans egne er de prøvede ord – det evige livs ord. Nettopp det som driver verden bort fra Kristus, drar disiplene hans nærmere og nærmere til ham.

Verden tar anstøt når Kristus sier at vi må ete hans kjøtt; for den kristne er det et ord til evig liv. Verden går bort når den hører at Kristus bor i sjelen; den kristne kommer nærmere og sier: «Herre, bo alltid i meg.» Verden går ikke lenger med Jesus når den hører at alt er av nåde; den kristne bøyer seg i støvet og priser Gud, som alene har gjort ham annerledes: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord.»

Kjære venner, prøv dere selv på dette. Er Kristi ord harde ord for deg, eller er de det evige livs ord? Å, måtte Gud hjelpe deg til å dømme rett om hvordan det står til med deg!

2. «Vi *tror og vet at du er Kristus, den levende Guds Sønn*.» Å, det er dette som nagler den troende sjel til Kristus – den sikre overbevisningen om at Kristus er en guddommelig Frelser! Var Kristus bare et menneske som oss, hvordan kunne han da gå i borgen for oss? Han kunne kanskje lide i stedet for ett menneske, men hvordan kunne han lide i stedet for tusener? Å, men vi tror og vet at han er den levende Guds Sønn, og derfor vet jeg at han er en borgen som strekker til for meg. Hvem andre kan jeg gå til for å få tilgivelse?

Var Kristus bare et menneske som oss, hvordan kunne han da bo i oss, eller gi oss Ånden til å være hos oss for alltid? Men vi tror og vet at han er Kristus, den levende Guds Sønn, og derfor vet jeg at han kan bo i meg og gi meg Ånden for alltid. Hvem andre enn Kristus kan jeg da gå til for å få et nytt hjerte?

Å, kjære brødre, er dere blitt undervist slik? Da er dere salige, for «det er ikke kjøtt og blod som har åpenbart dette for deg, men min Far i himmelen». Hold fast ved denne sikre troen – du kan ikke være for sikker – så vil du aldri, aldri gå bort fra Kristus.

Noen av dere er svært ustø i livet, lik en bølge på havet som drives og kastes av vinden. Den ene stunden blir dere kastet opp på stranden, den neste trekker dere ut i havet igjen. Det er ikke noe avgjort ved kristendommen eller helliggjørelsen deres. Hvorfor er det slik? *Svar*: Vantro. Å, om dere bare ville tro og være sikre, da ville dere aldri vike fra ham! Da ville dere si: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord.»

Dundee, 1837

71. Dere vil ikke komme til meg

«*Men dere vil ikke komme til meg for å få liv*» (*Joh* 5,40)

Det finnes en Frelser som er nok for hele verden, og likevel kommer så få til ham for å bli frelst. Ikke noe er tristere, og ikke noe er underligere. Tenk deg at en redningsbåt ble sendt ut til et skipsvrak, og at den var stor nok til å berge hele mannskapet. Kom den tilbake med færre enn halvparten, ville du engstelig spørre hvorfor de andre ikke var blitt berget av den.

Akkurat slik er det nå: Kristus er kommet for å søke og frelse det som var fortapt, og likevel blir de aller fleste ikke frelst. Da må vi spørre hvorfor så mange ikke blir frelst ved Kristus. Svaret har vi i disse ordene: «Men dere vil ikke komme til meg for å få liv.»

Læren: Syndere går fortapt, ikke på grunn av noe hos Kristus, men på grunn av noe i dem selv. De vil ikke komme til Kristus for å få liv.

1. Det ligger ikke hos Kristus

Jeg vil vise at det ikke er på grunn av noe hos Kristus at syndere går fortapt.

1. *Det er ikke fordi Kristus ikke er nok til å frelse alle*. Hele Bibelen viser at Kristus er fullt i stand til å frelse hele verden, og at hele verden ville bli frelst om hele verden kom til Kristus: «Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd!» Det betyr ikke at hele verdens synder allerede er tatt bort.

Det er helt klart at ikke hele verden er tilgitt nå. (1) For det første er ikke hele verden frelst. (2) For det andre kaller Gud overalt syndere til omvendelse, og Åndens første gjerning er å overbevise om synd – om den tunge byrden som nå hviler på sjeler som er uten Kristus. (3) For det tredje er tilgivelsen overalt i Bibelen knyttet til troen. Da de bar en lam mann til Jesus, så han deres tro og sa til ham: «Vær frimodig, sønn! Dine synder er deg forlatt!» «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst.»

Bibelens enkle sannhet er at Kristus har lidd og dødd i synderes sted – som én som sto for dem alle – og hvert menneske som er en synder, har rett til å komme.

Kristus er nok for alle, og det vil jeg bevise slik: Var han nok for én synder, må han være nok for alle. Den store vanskeligheten for Gud (jeg taler på menneskelig vis) var ikke hvordan han skulle ta mange syndere inn i sin nåde, men hvordan han kunne ta inn bare én. Er den vanskeligheten løst i Jesus Kristus, da er hele vanskeligheten løst. Kan én synder komme til Gud ikledd Kristus, da kan

alle syndere det. Kan én synder ha fred med Gud, og Gud likevel være rettferdig og herlig, da kan hver synder ha fred med ham.

Var Kristus nok for Abel, da er han nok for alle som kommer etter. Kunne én døende røver se på ham og bli frelst, da kan hver døende røver det. Kunne én skjelvende fangevokter tro på Jesus og glede seg i troen, da kan hver annen skjelvende synder det. Å, brødre! Dere kan tvile og trette om Kristus er nok for deres sjel, men dør dere uten Kristus, skal dere se at det var plass nok under hans vinger – men dere *ville* ikke.

2. *Syndere går ikke fortapt fordi Kristus ikke vil frelse alle*. Hele Bibelen viser at Kristus både vil og inderlig ønsker at alle syndere skal komme til ham. Tilfluktsbyen i Det gamle testamente var et forbilde på Kristus, og dere husker at portene sto åpne natt og dag.

Da Kristus hang på korset, ble armene hans naglet fast vidt utbredt. Det var et bilde på at hans vilje til å frelse favner alle, slik han sa: «Når jeg blir opphøyet fra jorden, skal jeg dra alle til meg.» Men selv om armene hans ble naglet fast, holdes de nå enda fastere utbredt enn de noen gang ble naglet til treet – av hans kjærlighet og medfølelse med syndere som går fortapt.

Det finnes ingen uvilje i Jesu Kristi hjerte. Når mennesker gjerne vil noe og er ivrige etter det, gjør de alt som står i deres makt for å få det til. Det gjorde Jesus Kristus: «Hva var det mer å gjøre med min vingård, som jeg ikke alt hadde gjort med den?»

Er de svært ivrige, prøver de igjen og igjen. Det gjorde Jesus Kristus: «Jerusalem, Jerusalem! … Hvor ofte jeg ville samle dine barn, som en høne samler kyllingene sine under vingene. Men dere ville ikke.» Er de enda ivrigere, blir de bedrøvet når de blir skuffet. Det ble Jesus Kristus: «Da han kom nær og så byen, gråt han over den.»

Og er de svært ivrige, vil de heller lide smerte enn miste det de vil vinne. Slik gjorde Jesus Kristus: Den gode hyrde satte sitt liv til for fårene. Å, kjære brødre, går dere fortapt, er det ikke fordi Jesus ønsker at dere skal gå fortapt!

Et ord til urolige sjeler. Hvor underlig er det ikke at urolige sjeler mer enn alle andre tviler på at Kristus vil være deres Frelser, enda det er de som minst av alle burde tvile på ham! Er han en villig Frelser for noen, så er han i sannhet en villig Frelser for en trett sjel! Husk den blinde tiggeren i Jeriko. Han var i samme stilling som du, blind og hjelpeløs, og han ropte: «Jesus, du Davids sønn, miskunn deg over meg!» Og da folkemengden bød ham tie, ropte han enda mer. Var Jesus uvillig til å være den tiggerens Frelser? Han sto stille, bød at han skulle føres fram, og sa: «Din tro har frelst deg!» Han er den samme villige Frelseren ennå. Rop etter ham, og om verden byr deg å tie, så rop enda mer etter ham!

Et ord til likegyldige sjeler. Du sier at Kristus kan være en villig Frelser for andre, men sikkert ikke for deg. Å jo! Han er fullt villig til å frelse deg også. Se ham sitte ved brønnen i Samaria, mens han overbeviser en stakkars syndig kvinne om syndene hennes og leder henne til seg selv. Han er den samme Frelseren mot deg i dag. Går du fortapt, er det ikke fordi Kristus vil det. Han «vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse». Han bønnfaller deg og sier: «Vend om, vend om! … Hvorfor vil dere dø?»

2. De sanne grunnene

De sanne grunnene til at mennesker ikke kommer til Jesus Kristus, er at de ikke *vil* komme. Grunnen ligger ikke hos Kristus, men i dem selv.

1. *Uvitenhet om Jesus Kristus er én grunn til at syndere ikke kommer til ham*. Slik var det med jødene: «Da de ikke kjente Guds rettferdighet, men søkte å grunnlegge sin egen rettferdighet, ga de seg ikke inn under Guds rettferdighet.» Og slik er det med mange syndere blant oss. De vil ikke komme til Jesus Kristus fordi de ikke kjenner ham.

Det er forbausende hvor stor uvitenhet det er midt iblant oss. Noen som har hørt Ordet forkynt i årevis, vet likevel ikke hvem Jesus Kristus er. Han er helt fremmed for dem. Noen vet ikke hvor han kom fra eller hvor han er gått, hvem som sendte ham inn i verden, hvorfor han kom, og hvorfor han led og var lydig.

Mange flere har ingen personlig kunnskap om Jesus Kristus. Kristus er aldri blitt åpenbart for dem. De kjenner ikke hvor skjønn han er, og hvor godt han som Frelser passer til deres egen nød, og derfor vil de ikke komme til Kristus for å få liv.

I en regnskur søker du ikke ly et sted uten at du vet at det finnes ly der. Hadde du levd på vannflommens tid, men ikke visst noe som helst om arken, ville du jo ikke ha flyktet inn i den. Og selv om du hadde kjent den, sett den og hørt om den, men ikke visst hva den var til, ville du aldri ha flyktet inn i den.

Slik er det med syndere nå. Mange vet ikke om Jesus Kristus, enda han er den eneste arken, og derfor vil de ikke komme til ham. Mange vet noe om Jesus Kristus, men vet ikke hva han er til for deres fortapte sjel, og derfor vil heller ikke de komme til Kristus for å få liv.

Lev ikke i uvitenhet om ham, kjære sjeler, det ber jeg dere om! Let etter ham som etter sølv, ja, grav etter ham som etter skjulte skatter. Si ikke at du er for gammel til å lære. Er Ånden din lærer, kan han gjøre det helt lett. Han kan ta av det som er Kristi, og vise det til deg. Si ikke at du er for ung til å lære. Lykkeligst er de som kjenner ham tidligst! Lykkelige er de lam som tidlig blir samlet i Frelserens favn!

2. *En annen grunn til at syndere ikke kommer til Kristus, er at de ikke føler at de trenger ham*. Hadde du drept et menneske, men ikke merket at blodhevneren var etter deg, ville du ikke flykte til tilfluktsbyen. Holdt skipet ditt på å synke, men du merket det ikke, ville du ikke gå i redningsbåten. Var du syk og døende, men ikke merket det, ville du ikke sende bud etter legen. Akkurat slik er det: Føler du ikke at du er under Guds vrede og står i fare for helvete, vil du ikke komme til Kristus for å få liv.

Ser du deg omkring, vil du se at de fleste mennesker ikke kjenner noen uro for sjelen sin. Du finner folk som er bekymret for familien sin, for pengene eller eiendelene sine eller for sitt gode navn i verden. Men akk, hvor finner du mennesker som er urolige for sjelen sin?

Spør du meg hvorfor så få kommer til Jesus Kristus, svarer jeg: Fordi så få er urolige for sjelen sin. Blir et menneske aldri vekket til å flykte fra vreden, er det helt sikkert at han aldri vil komme til Jesus Kristus. Det stakk de tre tusen i hjertet, og så spurte de etter Kristus. Fangevokteren skalv for sin sjel, og så fikk

han glede seg i Kristus Jesus. Men ingen er noen gang blitt ført til Kristus uten først å bli overbevist om synd.

Dere likegyldige, dere burde søke denne overbevisningen. Dere burde rope til Gud om den og prøve å få hjertet vekket til å se hvor ille deres naturlige tilstand er. For blir dere aldri vakt, vil dere aldri komme til Jesus Kristus, og dere vil aldri bli frelst.

Dere urolige, dere må søke å holde fast på denne overbevisningen. Den er så lett å miste. Rop til Gud at han må gjøre den dypere i hjertet deres. Mister dere den, kommer den kanskje aldri igjen. Dere kan bli som Lots hustru – en saltstøtte. Mister dere den, vil dere aldri komme til Kristus og aldri bli frelst.

3. *En tredje grunn til at syndere ikke kommer til Kristus, er at hjertet reiser seg mot ham.* Mange blir i noen grad vakt til å se sin synd og sin fortapte tilstand, men kan likevel ikke overtales til å komme til Jesus Kristus. Det er ikke noe hos Kristus som hindrer dem – det er noe som reiser seg i deres eget hjerte. Kristus står helt åpen – han er en dør som ingen kan lukke – og de ville gjerne finne hvile i ham, men likevel reiser det stolte hjertet deres seg mot ham.

Det kan ha to grunner. For det første har kanskje uroen din fått deg til å søke å grunnlegge din egen rettferdighet, og der for er du for stolt til å komme til Jesus Kristus. Slik var det med jødene. De kjente ikke Guds rettferdighet, og de søkte å grunnlegge sin egen rettferdighet. Derfor ga de seg ikke inn under Guds rettferdighet.

Kanskje trodde du, da du først ble vakt, at du snart skulle finne veien til fred. Du tenkte at du med tårer og bønner og et bedre liv skulle utslette de gamle syndene. Du har laget deg en falsk Kristus, og det er grunnen til at du ikke liker den sanne Kristus. Og Kristus sier om deg: «Dere vil ikke komme til meg for å få liv.»

For å komme til Kristus måtte du forlate din egen rettferdighet – innrømme at din visdom er dårskap, legge deg ned tom og ussel og uten noe å rose deg av, og samtykke i at Jesus Kristus skal ha *all* æren. Men ditt stolte hjerte, som smigrer seg selv, reiser seg mot dette, og det er grunnen til at du går fortapt: «Dere vil ikke komme til meg for å få liv.»

For det andre holder urolige sjeler seg borte fra Kristus på denne måten: Du er blitt rystet løs fra all lit til at din egen anger eller dine bønner eller ditt bedre liv kan gjøre deg rettferdig for Gud. Du har lagt deg ned i støvet og bekjent at skal du noen gang bli rettferdiggjort, må det skje ved Guds Sønns lydighet og lidelser. Men nå har du ligget så lenge tømt på denne måten at du mener Jesus Kristus burde ha vært åpenbart for deg for lengst.

Med ett ord: Du har ydmyket deg for å gjøre deg verdig til Jesus Kristus. Akk, dette er en enda stoltere tanke enn den første! Du prøver ikke å kjøpe tilgivelse fra Gud med din ydmykelse og dine tårer, men du prøver å kjøpe *Kristus* fra Gud med din ydmykelse. Du mener at din ydmykelse og dine tårer fortjener Kristus. Slik har du prøvd å kjøpe ham som kjøper tilgivelsen. Dette er en dyp snare fra djevelen, som hindrer mange urolige sjeler i å komme til Jesus Kristus «uten penger og uten betaling».

Det er grunn til å tro at mange sjeler går fortapt på denne måten. Hos dem går dette sørgelige ordet av Kristus i oppfyllelse: «Dere vil ikke komme til meg for å få liv.» Jeg vil gi urolige sjeler to råd.

For det første må du bli gjort villig til å komme til Jesus Kristus om du skal bli frelst. Du kan ikke bli frelst mot din vilje. Noen håper at de skal bli løftet inn i Kristus mot sin vilje. Det er umulig. Noah ble ikke løftet inn i arken, men Gud sa: «Gå inn i arken!»

Slik er Kristi folk et villig folk. De kommer villig, av hele sitt hjerte og hele sin sjel. De flykter ikke bare villig bort fra vreden, men de flykter villig til Jesus Kristus. De vil heller bli frelst ved ham enn på noen annen måte. Fantes det ti tusen andre frelsere, ville de likevel velge Kristus, for han er «utmerket fremfor ti tusen». Og de kjenner at det er søtest og best å være ingenting og ha ingenting, så Kristus kan være alt og i alle.

For det andre kan bare Gud bøye viljen din så du kommer til Jesus Kristus. «Ingen kan si: Jesus er Herre! – uten i Den Hellige Ånd.» «Ingen kan komme til meg uten at Faderen som har sendt meg, drar ham.»

Det er Gud som må rive ned alle dine stolte tanker. Det er han som må åpenbare din skyld og din nakenhet. Han må la deg kjenne hvor tom og syndig all din egenrettferdighet er. Han må åpenbare Kristi skjønnhet for deg, hvor herlig han er, og hvor verd han er å eie. Han må overbevise deg om at det er søtest å ikke ha noen ære selv og la Jesus få all æren.

Å, søk å bli undervist av Gud! Menneskers undervisning er bare en drøm om du ikke blir undervist av Gud. Rop natt og dag om at Ånden må undervise deg innvortes. «Hver den som hører av Faderen og lærer, kommer til meg», og: «Den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut.»

3. Synden i ikke å komme

Det er synd å ikke komme til Jesus Kristus. Jesu ord er fulle av en sår smerte – nok til å knuse det stolteste hjerte: «Dere vil ikke komme til meg for å få liv.»

1. *Frelserens storhet viser hvor syndig det er å ikke komme til ham.* Det er Guds evige Sønn syndere forakter! Johannes vitnet om ham, hans undergjerninger vitnet om ham, hans Far vitnet om ham, og Skriftene vitner om ham på hver side – og likevel vil dere ikke komme til ham for å få liv! Det er Guds Sønn som har tatt på seg å gjøre alt og dø i synderes sted, og likevel vil du, en skjelvende synder, ikke ære ham så mye at du betror din sjel til hans fullbrakte verk. Akk, «hvordan skal vi da unnfly om vi ikke akter så stor en frelse?»

2. *Frelserens kjærlighet viser hvor syndig det er å ikke komme til ham.* Jeg synes det er en tone av himmelens sang i disse ordene: «Dere vil ikke komme til meg.» Jeg vet ikke om de mest uttrykker den dype harmen til en krenket Frelser eller den ømme medfølelsen hos ham som gråt over Jerusalem på Oljeberget.

Det er som om han sa: Jeg har forlatt Faderens favn for å lide og blø og dø for syndere, ja, for de største, og likevel, du synder, vil du ikke komme til meg! Jeg har lett etter det fortapte fåret over fjell og haug. Hele dagen har jeg rakt mine hender ut til et ulydig og gjenstridig folk. Jeg har ropt etter syndere og grått over syndere – og likevel vil dere ikke komme til meg for å få liv.

Å, kjære brødre, er synd mot kjærligheten den svarteste synden under himmelens blå hvelving, da er dette *deres* synd. For dere tramper Guds Sønns blod under føttene og spotter nådens milde Ånd.

3. *Selve uroen hos noen syndere gjør synden deres større*. Noen syndere er svært urolige for sjelen sin, og likevel vil de ikke komme til Jesus Kristus. De leter etter en frelser, men Jesus Kristus vil de ikke ha. Er det ikke noen av dere som ville gjøre hva som helst annet for å bli frelst? «Vil Herren ha behag i tusener av værer, i titusener av oljebekker? Skal jeg gi min førstefødte for min overtredelse, mitt livs frukt som syndoffer for min sjel?»

Ba vi dere be og gråte, ville dere gjøre det. Ba vi dere faste og gå i hårskjorte, ville dere gjøre det. Ba vi dere plage sjel og legeme og dra på pilegrimsferd til Det hellige land, ville dere gjøre det. Ba vi dere leve som munker og nonner, ville dere gjøre det, slik tusener gjør i dag. Men når vi sier: Kom til Kristus – akk, da vil dere ikke! Å, du stolte, syndige hjerte, som ødelegger deg selv! Du vil velge hvilken som helst balsam unntatt balsamen i Gilead, hvilken som helst frelser unntatt Guds Sønn.

Å, om disse ordene fra den kjære Frelseren, som du slik forakter, ville trenge helt inn til bunnen av din sjel: «Dere vil ikke komme til meg for å få liv.»

St. Peter's, 30. juli 1837

72. Om noen tørster

1. Kristi nådige rop

«På den siste, den store dagen i høytiden, sto Jesus og ropte ut: Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» (Joh 7,37)

Kristus roper på oss i sin nåde, og han holder ut: «På den siste, den store dagen i høytiden, sto Jesus og ropte ut.»

Høytiden det her tales om, var den store løvhyttefesten. Den var en av de tre årlige høytidene da alle menn dro opp fra landet til Jerusalem. De pleide å bygge hytter av greiner fra palmetrær, oliventrær, myrter og piletrær, på de flate takene på husene sine, i gårdsplassene eller ute i gatene og hagene. I dem bodde de i sju dager. Prestene og levittene underviste og forkynte for folket, og det var en tid med stor glede for Herrens ansikt. Den åttende og siste dagen var en hellig sammenkomst, da hele folket møttes i Guds hus før de dro hjem. Det var på denne dagen Jesus sto og ropte.

1. *Legg merke til at det var da hele folket i landet var samlet, at Jesus sto og ropte:* «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» Jesus syntes aldri at ordene hans var bortkastet, selv om bare én eneste sjel hørte på. Aldri talte han med mer guddommelig kraft enn da han talte med Nikodemus alene om natten og med den samaritanske kvinnen ved brønnen. Men likevel, når tusener kom sammen, ville Jesus ikke la den gode anledningen gå fra seg: «Jesus sto og ropte ut.» Å, mine venner, Jesus står ennå midt i den fullsatte forsamlingen. Måtte dere høre hans røst i dag!

2. *Legg merke til at folket skulle dra hjem.* Dette var høytidens siste dag. I dag er templets forgårder fulle av jøder fra alle kanter av landet; i morgen er de på vei hjem. Ingen tid må gå tapt – tal nå eller aldri! «Jesus sto og ropte ut.» Jeg tviler ikke på at mange av jødene som var der den dagen, aldri mer hørte Frelserens røst. Derfor kan jeg forstå hva som var i Kristi sinn da han løftet røsten så høyt: «Jesus sto og ropte ut.»

Det kan være noen her i dag som aldri mer vil høre Kristi ord. Dette kan være høytidens siste dag for noen av dere. Å, om vi da kunne stå og rope, løfte røsten som en basun og si: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» Og å, om dere ville høre som for evigheten!

3. *Legg merke til at Kristus ofte hadde forkynt for dem før, og likevel «sto han og ropte ut».* Av vers 14 lærer vi at Jesus begynte å undervise i templet midt i høyti-

den (midt i uken), og han fortsatte sikkert å forkynne og undervise til høytidens siste dag.

Noen undret seg, noen knurret, og noen ville gripe ham. Ble ikke tålmodigheten hans slitt ut? Å nei! Hvem kjenner Guds Sønns langmodighet? Med full rett kunne han ha gått bort for alltid og sagt: «Vil dere ikke ha meg som Frelser, vil ikke jeg være noen Frelser for dere. Jeg går min vei til ham som har sendt meg.» Men nei! Jo mer likegyldige jødene ble, desto mer ivrig ble han for dem. På den siste dagen sto han og ropte ut: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

Jesus er den samme ennå. Mange av dere har hørt hans ord gjennom tusen sabbater. Han har rakt ut hendene sine hele dagen, og han har sendt alle sine budbærere, «tidlig og sent». Dere har hele tiden vært urørte – dere har levd i synd og er blitt verre enn dere var. Gir Jesus dere opp? Nei, han står og roper på den siste dagen. Han følger dere til deres siste dag.

Noen av dere er redde for at Jesus ikke vil ta imot dere nå fordi dere har stått imot ordene hans så lenge. Akk, det ville være helt rettferdig om han sa: «Jeg vil ikke høre. Jeg vil le når ulykken rammer dere, jeg vil spotte når det kommer som dere gruer for.» Men nei, vær ikke redde! På høytidens siste dag står han og roper. Han taler høyere, klarere og friere enn noen gang. Å, hør hans ord: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

2. Kristus er den slåtte klippen

Løvhyttefesten skulle være et bilde på den tiden da fedrene i det jødiske folket bodde i telt i ørkenen. Den skulle minne dem om at også de var fremmede og pilegrimer i ørkenen, og at de var på vei til et bedre land.

Men det var én ting fra ørkenen som de ikke hadde noe bilde av i løvhyttefesten – den slåtte klippen som ga elver av vann. For å bøte på denne mangelen pleide jødene etter sigende å øse vann fra Siloa-kilden i en gullkrukke på høytidens siste dag. Så helte de det ut over morgenofferet mens det lå på alteret. Dette gjorde de med stor jubel, med palmegreiner i hånden, mens de sang Jesaja 12.

Det var nettopp på denne dagen – kanskje i nettopp denne stunden – at Jesus sto fram midt iblant dem og ropte, som om han ville vise dem at han var den sanne slåtte klippen: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

Kristus er den slåtte klippen fordi hans blod er utøst for synd. (1) Klippen ble slått før den ga strømmen. Slik er det med Kristus. Han ble «slått av Gud og gjort elendig». Han bar Guds vrede, og derfor fløt blodet hans, og det renser fra all synd. Å, du som er redd for å bli slått av Gud, vask deg i dette blodet! Det fløt fra en slått klippe.

(2) Vannet strømmet rikelig ut da Moses slo klippen. Det var ingen knapp strøm; det var nok for alle Israels tusener og for buskapen deres. Slik er det også med Frelserens blod. Det er ingen knapp strøm. Det finnes ingen synd det ikke kan vaske bort, og ingen synder det ikke kan nå. Her er det nok for alle Israels tusener.

(3) Det var en strøm som aldri tok slutt: «De drakk av den åndelige klippen som fulgte dem, og klippen var Kristus.» Det står ikke uttrykkelig i Det gamle

testamente at vannet fra den slåtte klippen virkelig fulgte Israels leir, men noen lærde teologer mener det var slik – at vannet fortsatte å flyte hvor Israel enn dro, så en kunne si at den slåtte klippen fulgte dem. Slik er det med Kristus. Han er en klippe som følger oss. Han er «som bekker i ørkenen». Du kan vaske deg og vaske deg igjen.

3. Alle er innbudt

Alle er innbudt til å komme til Kristus og drikke: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

1. *Likegyldige syndere blir her innbudt til å komme til Kristus og drikke*. Mennesker i sin naturlige tilstand er helt likegyldige for sin sjel og for Jesus Kristus. De tørster etter nytelser, de tørster etter penger, og de tørster etter verden, men de tørster ikke etter Kristus eller det himmelske. Likevel vil Kristus at vi skal rope høyt så slike hører det: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

La meg tale til slike. Du har ingen uro for sjelen din, ingen lengsel etter Jesus Kristus, intet ønske om å ta imot hans Hellige Ånd. Du tørster ikke etter noe utover denne verdens vann. Du er helt fornøyd der du er og slik du er.

Men likevel kan den dagen komme da du blir en trett og tørst sjel. Å, om den dagen må komme snart! Nå sier Jesus: «Føler du deg noen gang tørst, så husk: Kom til meg og drikk!» «Hvor lenge vil dere uforstandige elske uforstand, og spotterne ha lyst til spott og dårene hate kunnskap? Vend om og gi akt på min tilrettevisning! Da vil jeg la min Ånd velle fram for dere, jeg vil kunngjøre dere mine ord.»

2. *Urolige, tørste sjeler blir særlig innbudt til å komme til Jesus*: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» Sjeler som Gud har vakt, tørster på to måter.

For det første tørster de etter syndenes forlatelse. De er blitt vakt til å se at de er fortapt, og tyngden av Guds vrede er blitt åpenbart for dem. De går «fra fjell til haug» og leter etter et hvilested, men finner intet. Til slutt setter de seg ned, trette og tørste.

De kjenner at alt de gjør, slett ikke betyr noe – at de ikke kan bringe seg selv nærmere freden. De føler det som om de allerede var på det stedet der de forgjeves skal be om en dråpe vann til å svale tungen. Kjenner noen av dere til en slik tilstand? Da er det deg Kristus taler til her.

For det andre tørster de etter å bli fri fra synden. Vakte mennesker legger som regel bort all ytre synd. Når en dranker eller en som banner, blir vakt, legger han bort den ytre synden, men han er langt fra i stand til å forandre sitt hjerte.

Tvert imot stiger det iblant de mest onde og avskyelige tanker opp i sjelen. Hjertet blir fylt med så stygge lyster at sjelen nesten blir drevet til fortvilelse. Han går fra fjell til haug og leter etter et nytt hjerte, men finner intet. Til slutt setter han seg ned, trett og tørst. Kjenner noen av dere det slik? Det er til deg Kristus taler: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

Å, tørste sjeler – «du arming, du som er herjet bort av storm, du som ingen trøst har funnet» – hvorfor vil dere ikke komme til Jesus, den slåtte klippen, og drikke?

Én sier: «Jeg har syndet for mye – jeg våger ikke å komme slik jeg er.» *Svar:* Men er du ikke tørst? Kristus sier: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

En annen sier: «Jeg har syndet mot Kristus. Jeg har lukket ørene for hans advarende røst, jeg har spottet hans budbærere, jeg har vanhelliget hans sakramenter – jeg har spist brødet og drukket vinen mens jeg levde i synd. Jeg kan da umulig våge å komme.» Men er du ikke tørst? Hør hva Kristus sier: «Om noen tørster …»

En tredje sier: «Men jeg er uvillig til å komme til Kristus. Jeg har et stolt og vantro hjerte. Hjertet mitt reiser seg mot å komme til Jesus Kristus. Jeg våger da umulig å se opp til Jesus.» Men er du ikke tørst? Kristus spør ikke etter den villige eller den troende, men etter den *tørste*. Mer krever han ikke: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

3. *Tørste troende blir her bedt om å komme til Jesus*. Vi får vite at det i folkemengden på denne store høytidsdagen var mange som trodde på Jesus (v. 31), og det var også for deres skyld han talte disse velsignede ordene: «Om noen tørster …»

Alle sanne troende er et tørst folk. De vandrer i en ørken, og derfor trenger de at klippen følger dem. Å, det er et dårlig tegn hos en sjel når den ikke tørster! Sanne kristne er som nyfødte barn; de lengter etter Ordets uforfalskede melk. De trenger næring, og de trenger den ofte; de kan ikke leve uten. Å, hør da Jesu ord: «Kom til meg og drikk!»

For det første: Husk at du må komme til Kristus før du kan drikke. Det er bare når du ser på Frelseren i tro, at du kan ta imot Ånden. Det er bare når øyet ditt er festet på den slåtte klippen, at du kan drikke av det levende vannet.

Er det ikke noen kristne som hører meg, som synes å få svært lite av Guds Ånd? Er det ikke noen kristne blant dere som ofte viser et smålig, verdslig sinn – noen som lett lar seg rive med i et hissig og heftig sinne?

Hvorfor er det slik? *Svar:* Du kommer ikke til Jesus for å drikke. Du holder ikke troens øye festet på Jesus Kristus. Du lever ikke i troen på Guds Sønn. Du tror du kan vandre hellig uten å komme til Jesus dag for dag og time for time. Du ser ikke på Herren, vår styrke, ved Guds høyre hånd. Derfor får du så lite av Den Hellige Ånd.

For det andre: Husk at når du kommer til Jesus, må du drikke. Å, hvor mange synes å komme til Jesus Kristus, og drikker likevel ikke! Hvor få kristne er lik et tre plantet ved rennende bekker! Hva ville du ha tenkt om jødene om de hadde nektet å drikke da Moses slo klippen? Eller hva ville du ha tenkt om de bare hadde fuktet leppene med vannet? Men slik gjør de fleste kristne. Det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bolig i ham. Ånden ble gitt ham uten mål. Vi har fått befaling om å øse av hans fylde, men hvem adlyder? Ikke én av tusen.

En kristen i våre dager er som en mann som har fått et stort vannbasseng, breddfullt av vann. Han kan fritt drikke så mye han vil, for han kan aldri drikke det tomt. Men i stedet for å drikke av den fulle strømmen som renner fra det, demmer han den opp og nøyer seg med å drikke de få dråpene som siver igjennom.

Å, om dere ville øse av hans fylde, dere som er kommet til Kristus! Vær ikke gjerrige med nåden. Det er langt mer der enn dere vil bruke i all evighet. Det samme vannet som vederkveget Paulus, som ga Peter hans frimodighet, og som ga Johannes hans ømme kjærlighet, er i Kristus i dag. Hvorfor får sjelen din så mye mindre enn deres? Fordi du ikke vil drikke: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!»

4. De som drikker, blir kilder

Alle som drikker, blir forvandlet – de blir kilder lik Kristus: «Den som tror på meg, som Skriften har sagt, fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann» (Joh 7,38).

Den Hellige Ånd er en strøm som aldri tørker ut. Den er ikke lik de elvene dere har hørt om, som renner gjennom golde sandørkener til de synker ned i jorden og blir borte. Slik er det ikke med nådens strøm. Når den renner fra Jesus Kristus, renner den inn i mangt et goldt hjerte, men den går aldri tapt der. Den kommer fram igjen; den flyter ut fra dette hjertet i strømmer av levende vann.

Når en sjel blir ført til å tro på Jesus og drikke Ånden, kan det ofte se ut som om Ånden er blitt borte i denne sjelen. Strømmen renner inn i et så goldt hjerte at det tar lang tid før den kommer til syne. Men den går aldri tapt. Skriften må oppfylles: «Den som tror på meg, … fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann.»

1. *En ny grunn til å komme til Jesus*. Vil du komme til Jesus og drikke, skal du selv bli en kilde; du skal bli forvandlet til Kristi bilde. Er det ingen av dere som lever i en ugudelig familie? Å, kom til Jesus og drikk! Du vil bli en nådens kilde for familien din. Gjennom ditt hjerte, dine ord og dine bønner vil nådens strøm flyte inn i andre hjerter. De du elsker høyest i hele verden, kan på denne måten få nåde.

Å, kom til Jesus og drikk! Mange av dere bor i et ugudelig nabolag. Kom til Jesus og drikk, så vil du bli en nådens kilde for nabolaget ditt. Fra deg skal det flyte strømmer av levende vann. Å, om alle dere som kjenner Herren Jesus, bare ville drikke av hans fylde, da kunne selv dette forsømte stedet bli «som Herrens hage», «overalt vannrik»!

2. *En ny prøve på om du er kommet til Jesus*. Har du trodd på Jesus, da har du tatt imot Ånden, og fra deg må det flyte strømmer av levende vann. Er det slik? Akk, hvor mange av dere må svare: «Nei, vi forstår ikke hva du mener.»

(1) Er det ikke noen som hører meg, som har et hjerte som mer ligner en pøl av ondskap enn en kilde med levende vann? Er det ikke noen som sender ut strømmer fra hjertet sitt som skitner til og forgifter hvert sted de kommer? Er det ikke noen som sender ut strømmer av grufulle tanker og urene lyster? Er det ikke noen som sender ut urene samtaler, «dumt snakk eller lettsindig skjemt, som er usømmelig»? Akk, hvor tydelig er det ikke at du aldri er blitt ført til Jesus! Nådens elv er aldri blitt ledet inn i det urene brystet.

(2) Er det ikke noen som er som «en forseglet kilde»? De synes å komme til Jesus, men det renner ingen levende strøm ut fra dem. «Jeg er rådvill med dere.»

Hver den som tror på Herren Jesus, får Ånden. Hver den som får Ånden, vil vise det ved at det flyter strømmer av levende vann fra ham. La ikke noen forføre dere, mine kjære venner! «Den som gjør rettferdighet, er rettferdig.» Lever du et dødt og unyttig liv, er du ingen kristen. «Ransak dere selv om dere er i troen! Prøv dere selv! Eller kjenner dere ikke dere selv at Kristus Jesus er i dere? Det måtte da være at dere ikke består prøven.»

St. Peter's, 22. oktober 1837

73. Overbevisning om synd

«Og når han [Talsmannen] kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom» (Joh 16,8)

Når venner skal skilles, er de ofte mye varmere mot hverandre enn de noen gang har vært før. Slik var det med Jesus. Han skulle skilles fra disiplene sine, og aldri før hadde så mye himmelsk ømhet strømmet fra hjertet hans mot dem. Sorgen hadde fylt deres hjerte, og derfor fylte guddommelig medfølelse hans hjerte: «Men jeg sier dere sannheten: Det er til gagn for dere at jeg går bort» (Joh 16,7).

Det var visselig til gagn for ham selv at han gikk bort. Han hadde levd et liv i tretthet og møye og hadde ikke hatt noe sted å helle sitt hode, og det var visselig godt i hans øyne at han nå skulle gå inn til sin hvile. Han hadde levd i ringhet og fattigdom, han bød fram sin rygg til dem som slo, og sine kinner til dem som rykket ham i skjegget. Nå kunne han virkelig se fram med glede til å vende tilbake til den herligheten han hadde hos Faderen før verden ble til, da alle Guds engler tilba ham.

Likevel sier han ikke: «Det er til gagn for meg at jeg går bort.» Det alene ville vel ha vært trøst nok for disiplene. Men nei, han sier: «Det er til gagn for dere.» Han glemmer seg selv helt og tenker bare på den lille flokken han etterlater seg: «Det er til gagn for dere at jeg går bort.» Å, du mest gavmilde av alle frelsere! Han så ikke bare på sitt eget, men hadde også de andres gagn for øye. Han visste at det er langt saligere å gi enn å ta imot.

Åndens gave er det store argumentet han her bruker for å overbevise dem om at det er til gagn for dem at han går bort. Det er verdt å merke seg at han allerede tidligere i samtalen hadde lovet dem Ånden.

I kapittel 14 sier han: «Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, for at han skal være hos dere for evig, sannhetens Ånd, som verden ikke kan få, for den ser ham ikke og kjenner ham ikke. Dere kjenner ham, for han blir hos dere og skal være i dere. Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere» (Joh 14,16–18).

Og igjen: «Men talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alle ting, og minne dere om alt det som jeg har sagt dere» (v. 26).

I det avsnittet lover han Ånden til deres egen trøst og glede. Han lover ham som en skatt som de og bare de kunne ta imot: «som verden ikke kan få, for den

ser ham ikke og kjenner ham ikke». Og likevel, sier han, «blir han hos dere og skal være i dere».

Men i det avsnittet vi nå har foran oss, er løftet et helt annet. Her lover han Ånden, ikke for dem selv, men for verden. Ånden er ikke en skatt som de skal låse inne i sitt eget bryst og ruge over med selvisk glede, men en velsignet kraft som skal virke gjennom deres forkynnelse på den ugudelige verden rundt dem.

Han er ikke en kilde som veller fram til evig liv inne i deres eget bryst, men elver av levende vann som flyter gjennom dem og vanner denne tørre verden som går fortapt. For han sier ikke: «Når han kommer, skal han fylle hjertene deres med fred og glede så de flyter over», men: «Når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom.»

Like før hadde han sagt dem at verden ville hate og forfølge dem: «Var dere av verden, da ville verden elske sitt eget. Men fordi dere ikke er av verden, men jeg har utvalgt dere av verden, derfor hater verden dere» (Joh 15,19). Det var mager trøst når nettopp denne verden skulle være arbeidsmarken deres. Men nå viser han dem for en velsignet gave Ånden skulle bli. For gjennom deres forkynnelse skulle han virke på selve de hjertene som hatet og forfulgte dem: «Han skal overbevise verden om synd.»

Slik har det alltid vært. I Apostlenes gjerninger 2 hører vi at da Ånden kom over apostlene, spottet folkemengden dem og sa: «De er fulle av søt vin!» Og likevel, da Peter talte, virket Ånden gjennom ordene hans på hjertene til nettopp disse spotterne. Det stakk dem i hjertet, og de ropte: «Hva skal vi gjøre, brødre?» – og samme dag ble tre tusen sjeler omvendt.

Fangevokteren i Filippi var tydeligvis en hard og grusom mann mot apostlene, for han kastet dem i det innerste fengselet og satte føttene deres fast i stokken. Og likevel åpnet Ånden det harde hjertet hans, og han ble ført til Kristus av de samme apostlene som han hadde hatet.

Akkurat slik er det, brødre, den dag i dag. Verden elsker ikke Kristi sanne tjenere det minste mer nå enn før. Verden er den samme som på Kristi tid. Det ordet er ennå ikke strøket ut av Bibelen: «Alle som vil leve gudfryktig i Kristus Jesus, skal bli forfulgt» (2 Tim 3,12). Som Paulus venter vi å bli hatet av de fleste som hører oss. Som Paulus er vi helt sikre på at jo mer vi elsker dere, desto mindre vil de fleste av dere elske oss.

Og likevel, brødre, rokker intet av dette ved oss. Vi er slått ned, men ikke fortvilet. For vi vet at Ånden er sendt for å overbevise verden. Og vi tviler ikke på at noen av dere som regner oss for en fiende fordi vi sier dere sannheten, kan bli overbevist om synd av Ånden nettopp i dag, midt i alt deres hat og all deres kalde likegyldighet, og bli drevet til å rope: «Herrer! Hva skal jeg gjøre for å bli frelst?» (Apg 16,30).

1. Åndens første gjerning

Åndens første gjerning er å overbevise om synd.

1. *Hvem det er som overbeviser om synd:* «Han skal overbevise verden om synd, fordi de ikke tror på meg» (Joh 16,8–9). Det er verdt å merke seg at overalt der Bibelen taler om Den Hellige Ånd, bruker den ord om mildhet og kjærlighet.

Vi leser ofte om Gud Faderens vrede, som i Romerbrevet 1: «Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos mennesker» (Rom 1,18). Og vi leser ofte om Gud Sønnens vrede: «Kyss Sønnen, for at han ikke skal bli vred og dere gå til grunne på veien» (Sal 2,12), eller at han «åpenbarer seg fra himmelen … og tar hevn» (2 Tess 1,7–8). Men ingen steder leser vi om Gud Den Hellige Ånds vrede.

(1) Han blir sammenlignet med en due, den mildeste av alle skapninger. (2) Han er varm og mild som et pust: Jesus «åndet på dem og sa til dem: Ta imot Den Hellige Ånd!» (Joh 20,22). (3) Han er mild som den lindrende duggen: «Jeg vil være som dugg for Israel» (Hos 14,6). (4) Han er bløt og mild som olje, for han kalles «gledens olje» (Sal 45,8). Den fine oljen som ypperstepresten ble salvet med, var et forbilde på Ånden. (5) Han er mild og forfriskende som en kilde som veller fram: «Det vannet jeg vil gi ham, blir i ham en kilde med vann som veller fram til evig liv» (Joh 4,14).

(6) Han kalles «nådens og bønnens Ånd» (Sak 12,10). Ingen steder kalles han vredens Ånd. (7) Han kalles «talsmannen, Den Hellige Ånd» (Joh 14,26). Ingen steder kalles han Hevneren. (8) Vi hører at han sukker i den troendes hjerte og «kommer oss til hjelp i vår skrøpelighet» (Rom 8,26), så han er en stor hjelp for den troende i bønnen.

Vi hører også om Åndens kjærlighet, men ingen steder om Åndens vrede. Vi hører at en kan gjøre ham sorg: «Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg» (Ef 4,30); at en kan stå ham imot: «Dere står alltid Den Hellige Ånd imot» (Apg 7,51); at en kan slokke ham: «Utslokk ikke Ånden!» (1 Tess 5,19). Men alt dette er tegn på mildhet og kjærlighet. Ingen steder finner du ett eneste tegn på at han blir tillagt sinne eller hevn.

Og likevel, brødre, legg merke til hvordan denne velsignede Ånd begynner sitt kjærlighetsverk: Han overbeviser om synd. Han er allvis og allmektig, full av mildhet og kjærlighet – men selv han kan ikke overtale et stakkars syndig hjerte til å ta imot Frelseren uten først å åpne sårene og overbevise mennesket om at det er fortapt.

Nå spør jeg dere, brødre: Bør ikke en trofast Kristi tjener gjøre akkurat det samme? Å, brødre, hvis Ånden – han hvis ånde er mildhet og kjærlighet, han som Jesus har sendt inn i verden for å føre mennesker til evig liv – begynner sitt verk i hver sjel som skal bli frelst, med å overbevise om synd, hvorfor skulle dere da legge skylden på Kristi tjener når han begynner på samme måte? Hvorfor sier dere at vi er harde, grusomme og strenge når vi begynner å ta oss av sjelene deres med å overbevise dere om synd? «Så er jeg da blitt deres fiende ved å si dere sannheten?» (Gal 4,16).

Når legen kommer for å lege et betent sår, når han river av de skitne bindene som ukyndige hender har viklet rundt det, når han blotter de dypeste krokene i såret ditt og viser deg all giften og verken i det – kaller du ham da grusom? Kan ikke hendene hans hele tiden være mildhetens og kjærlighetens hender?

Eller når et hus står i full brann, når flammene slår ut av hvert vindu, når en modig mann våger seg inn for å vekke dem som sover der inne, bryter gjennom den stengte døren, river til side de fortrukne forhengene og rister den

sovende med ivrig hånd og ber ham våkne og flykte: «Et øyeblikk til, og du kan være fortapt!» – kaller du ham da grusom? Eller sier du at denne miskunnens budbærer talte for høyt og for rett ut? Å nei! «Hud for hud! Men alt det en mann har, gir han for sitt liv» (Job 2,4).

Hvorfor vil dere da, brødre, legge skylden på Kristi tjener når han begynner med å overbevise dere om synd? Tror dere at syndens sår er mindre giftig og dødelig enn et sår i kjøttet? Tror dere at helvetes flammer er lettere å bære enn flammene på jorden? Selve kjærlighetens Ånd begynner med å overbevise dere om synd, og er vi mindre kjærlighetens budbærere fordi også vi begynner med å overbevise dere om synd? Å, si da ikke at vi er blitt deres fiende fordi vi sier dere sannheten.

2. Hva overbevisning om synd er

Hva er denne overbevisningen om synd? Jeg vil begynne med å vise dere hva den ikke er.

1. *Den er ikke bare at den naturlige samvittigheten slår.* Selv om mennesket er helt falt, har Gud latt den naturlige samvittigheten bli igjen i hvert hjerte for å tale på hans vegne. Noen mennesker brennmerker til og med samvittigheten ved å synde uavlatelig, så den blir død og følelsesløs. Men de fleste har så mye naturlig samvittighet igjen at de ikke kan gjøre åpenbar synd uten at samvittigheten slår dem.

Når en mann begår mord eller tyveri, har kanskje ikke et øye sett ham, og likevel gjør samvittigheten ham til en kujon. Han skjelver og er redd; han kjenner at han har syndet, og han frykter at Gud skal ta hevn.

Men, brødre, det er ikke den overbevisningen om synd det tales om her. Det er et naturlig verk som skjer i hvert hjerte, men overbevisning om synd er et overnaturlig verk av Guds Ånd. Har du ikke kjent noe mer enn at samvittigheten slår deg på vanlig vis, da er du ikke blitt overbevist om synd.

2. *Den er ikke et inntrykk på fantasien.* Når mennesker har gjort store synder, får de iblant forferdelige forestillinger om Guds hevn i fantasien. Om natten synes de nesten at de ser helvetes flammer brenne under seg, eller de synes de hører klagende rop i ørene som varsler om ve som skal komme. Eller de synes de ser Jesu ansikt formørket av vrede, eller de har fryktelige drømmer om hevnen som skal komme.

Dette er ikke den overbevisningen om synd som Ånden gir. Det er helt og holdent et naturlig verk i menneskets naturlige evner og slett ikke et overnaturlig verk av Ånden. Har du ikke hatt noe mer enn slike innbilte redsler, da har du ikke kjent noe verk av Ånden.

3. *Den er ikke bare hodekunnskap om hva Bibelen sier mot synden.* Mange uomvendte leser Bibelen og ser klart at deres egen tilstand er beskrevet der. De er fornuftige mennesker. De vet godt at de lever i synd, og de vet like godt at syndens lønn er døden.

(1) En lever i banning, og han leser ordene og forstår dem fullt ut: «Dere skal i det hele ikke sverge» (Matt 5,34). «Herren vil ikke holde den uskyldig som misbruker hans navn» (2 Mos 20,7). (2) En annen lever i kjødets lyster, og han

leser Bibelen og forstår fullt ut disse ordene: Ingen som lever i urenhet, «har arv i Kristi og Guds rike» (Ef 5,5). (3) En tredje lever og glemmer Gud hele tiden. Han tenker aldri på Gud fra soloppgang til solnedgang, og likevel leser han: «De ugudelige skal fare ned til dødsriket, alle hedninger, alle de som glemmer Gud» (Sal 9,18).

Slik har de fleste uomvendte hodekunnskap om sin synd og om syndens lønn. Men, brødre, dette er langt fra overbevisning om synd. Det er bare et naturlig verk i hodet. Overbevisning om synd er et verk av Gud på hjertet. Har du ikke hatt noe mer enn denne hodekunnskapen om at du er en synder, da er du aldri blitt overbevist om synd.

4. *Overbevisning om synd er ikke å kjenne hvor motbydelig synden er.* Det er det et Guds barn kjenner. Et Guds barn har sett Guds skjønnhet og herlighet, og derfor er synden motbydelig i hans øyne. Men intet uomvendt menneske har sett Guds skjønnhet og herlighet, og derfor kan ikke engang Ånden få ham til å kjenne hvor motbydelig synden er.

Når du går ut av et rom med strålende lys og ut i mørket under åpen himmel, synes natten svært mørk. Slik er det når et Guds barn har vært innenfor forhenget, i nærværet av sin forsonte Gud, med fritt utsyn til lysenes Far, som bor i et lys dit ingen kan komme, og som er fullt av herlighet. Når han da vender blikket innover mot sitt eget syndige bryst, ser synden svært mørk, ussel og motbydelig ut. Men en uomvendt sjel har aldri vært i den forsonte Guds nærvær, og derfor kan ikke synden se mørk og motbydelig ut i hans øyne.

Når du har smakt noe som er svært søtt og godt, og så smaker på andre ting, synes de flaue og vonde. Slik er det når et Guds barn har smakt og sett at Herren er god: Smaken av synden i hans eget hjerte blir kvalmende og motbydelig for ham. Men en uomvendt sjel har aldri smakt sødmen i Guds kjærlighet, og derfor kan han ikke kjenne hvor ussel og motbydelig synden er. Dette er altså ikke den overbevisningen om synd det tales om her.

Hva er da denne overbevisningen om synd? *Svar:* Den er en rett følelse av hvor forferdelig synden er. Den er ikke bare kunnskap om at vi har mange synder, og at Guds vrede er åpenbart over dem alle; den er en følelse i hjertet av at vi er under synd. Og videre: Den er ikke en følelse av hvor motbydelig synden er – det kjenner bare Guds barn – men en følelse av hvor forferdelig synden er, av den vanære den gjør Gud, og av den vreden den utsetter sjelen for.

Å, brødre! Overbevisning om synd er ikke et lett, naturlig verk på hjertet. Det er stor forskjell på å vite noe og å ha en rett følelse av det. Det er stor forskjell på å vite at eddik er surt, og å smake og kjenne at det er surt. Det er stor forskjell på å vite at ilden brenner, og å kjenne smerten når en blir brent. På samme måte er det all verdens forskjell på å vite hvor forferdelige syndene dine er, og å kjenne hvor forferdelige syndene dine er.

Det er helt forgjeves å lese Bibelen og høre oss forkynne hvis ikke Ånden bruker ordene til å gi de døde hjertene deres liv og følelse. De klareste ord vil ikke vekke dere så lenge dere er i en naturlig tilstand. Kunne vi så bevise for dere like klart som et regnestykke at Guds vrede blir over dere og barna deres, ville dere likevel sitte uberørt; dere ville gå hjem og glemme det før dere kom til deres

egen dør. Å, brødre, han som skapte hjertet ditt, er den eneste som kan gjøre inntrykk på det. Det er Ånden som overbeviser deg om synd.

1. *Lær den sanne kraften i Ordet som leses og forkynnes*. Det er bare et redskap i Guds hånd. Det har ingen kraft i seg selv, utover å gjøre naturlige inntrykk. Det er en hammer, men Gud må knuse hjertene deres med den. Det er en ild, men Gud må tenne ild i brystene deres med den. Selv uten å kjenne ham kan vi gi dere kunnskap om hvor forferdelig tilstanden deres er, men bare han kan gi dere en rett følelse av hvor forferdelig den er.

Den mektigste preken i verden kan ikke gjøre mer enn et naturlig inntrykk, men når Gud virker gjennom den, gjør det svakeste ord et overnaturlig inntrykk. Gud har brukt mang en fattig preken til å omvende en sjel. Guds barn, å, om dere ville be natt og dag om at Guds arm må løfte seg!

2. *Lær at omvendelsen ikke står i din egen makt*. Det er Ånden alene som overbeviser om synd, og han handler fritt. Han er en suveren Ånd og har ingen steder lovet å virke når uomvendte mennesker byr ham det. Han har mange han vil vise miskunn, og «hvem han vil, den forherder han» (Rom 9,18).

Kanskje du tenker at du kan forsyne deg av synden nå og så komme og vende om og bli frelst. Men husk at Ånden ikke kommer når du byr ham. Han er ikke din tjener. Mange håper å bli omvendt på dødsleiet, og så kommer de til dødsleiet og blir likevel ikke omvendt. Virker Ånden i deg nå, så gjør ham ikke sorg, stå ham ikke imot, utslokk ham ikke – for det kan hende han aldri kommer tilbake til deg.

3. Argumentene Ånden bruker

Jeg kommer nå til argumentene Ånden bruker. Det er vanligvis to argumenter han bruker for å gi mennesker en følelse av hvor forferdelig synden er.

1. *Loven*: «Slik er loven blitt vår tuktemester til Kristus» (Gal 3,24). «Men vi vet at alt det loven sier, det taler den til dem som er under loven, for at hver munn skal lukkes og hele verden bli skyldig for Gud» (Rom 3,19). Synderen leser loven til den store Gud som skapte himmel og jord. Guds Ånd vekker samvittigheten hans så han ser at loven fordømmer hver del av livet hans. Loven byr ham å elske Gud. Hjertet hans sier ham at han aldri har elsket Gud og aldri hatt en eneste tanke av aktelse for ham.

Ånden overbeviser ham om at Gud er en nidkjær Gud, og at det gjelder hans ære å holde loven ved makt og ødelegge synderen. Ånden overbeviser ham om at Gud er en rettferdig Gud, som slett ikke lar den skyldige være ustraffet. Ånden overbeviser ham om at Gud er sannferdig og må oppfylle alle sine trusler: «Skulle han si noe og ikke gjøre det?» (4 Mos 23,19). Synderens munn blir lukket, og han står skyldig for Gud.

2. *Det andre argumentet er evangeliet*: «fordi de ikke tror» på Jesus. Det er det sterkeste av alle argumentene, og derfor velger Kristus det her. Synderen leser i Ordet at «den som tror på Sønnen, har evig liv». Og nå overbeviser Ånden ham om at han aldri har trodd på Guds Sønn; ja, han vet ikke engang hva det betyr. For første gang treffer overbevisningen hjertet hans: «Den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham» (Joh 3,36).

Jo herligere og mer guddommelig denne Frelseren er, desto sterkere blir sjelen som er uten Kristus, overbevist om at den er fortapt, for den kjenner at den står utenfor denne Frelseren. Synderen ser klart at Kristus er en allmektig ark som flyter på Guds vredes vannflom, og han ser hvor trygg og glad den lille flokken er som er samlet der inne. Men det får ham bare til å skjære tenner i angst, for han er ikke inne i arken, og bølgene og brottene slår over ham.

Han hører at Kristus hele dagen har rakt ut hendene mot de største syndere, fordi han ikke vil at noen skal gå fortapt. Men selv har han aldri kastet seg i disse armene, og nå kjenner han at Kristus kanskje ler når ulykken rammer ham, og spotter når det kommer som han gruer for.

Å ja, mine venner! Hvor ofte skjer ikke dette på dødsleiet, når Guds Ånd kommer samvittighetens naturlige frykt til hjelp! Vi taler om Kristus, om hans kjærlighet, hans sonende blod, tilflukten som finnes i ham, og hvor trygge og glade alle er som er i ham – og den døende synderen skyver det hele fra seg med det forferdelige spørsmålet: Men er jeg i Kristus? Jo mer vi forteller om Frelseren, desto større blir angsten deres, for de kjenner at dette er den Frelseren de har avvist. Å, for en mening det gir ordene: «Ånden overbeviser om synd, fordi de ikke tror på meg.»

1. Mine venner, det er mange av dere som vet at dere aldri har trodd på Jesus, og likevel er dere helt uberørt. Dere sitter her uten å bli grepet, dere spiser måltidene deres med god matlyst og sover nok godt om natten. Vil dere vite grunnen? Dere er aldri blitt overbevist om synd. Ånden har aldri begynt sitt verk i hjertet deres.

Å, om Jesu Ånd kom over hjertene deres som et veldig stormvær, for en forferdelig tanke det ville være for deg i kveld at du ligger utenfor Kristus! Du ville miste lysten på denne verdens mat, du ville ikke få ro i sengen din, du ville ikke våge å leve videre i syndene dine. Alle dine tidligere synder ville reise seg bak deg som onde gjenferd. Hvor du enn gikk, ville du møte ordet: «Uten Kristus … uten håp og uten Gud i verden» (Ef 2,12).

Og om de verdslige vennene dine prøvde å dempe frykten din og fortalte deg hvor skikkelig du er, at du ikke er så ille som naboene, og at mange måtte frykte hvis du fryktet, å, hvordan ville du ikke skyve dem fra deg, stoppe ørene og rope: «Det finnes en tilfluktsby som jeg aldri har flyktet til; derfor må det finnes en blodhevner. Det finnes en ark; derfor må det komme en vannflom. Det finnes en Kristus; derfor må det finnes et helvete for dem som er uten Kristus.»

2. Noen av dere er kanskje under overbevisning om synd. Dere kjenner hvor forferdelig det er å være utenfor Kristus, og dere er dypt ulykkelige. (1) Vær takknemlig for dette Åndens verk: «Det er ikke kjøtt og blod som har åpenbart dette for deg, men min Far» (Matt 16,17).

Gud har ført deg ut i ørkenen nettopp for å lokke deg og tale til hjertet ditt om Kristus. Slik begynner han verket i hver sjel han frelser. Ingen har noen gang kommet til Kristus uten at de først ble overbevist om synd. Alle som nå er i himmelen, begynte på denne måten. Vær takknemlig for at du ikke er død, slik de rundt deg er.

(2) Mist ikke disse overbevisningene. Husk at de lett går tapt. Gå opp over ørene i forretninger, og arbeid til og med på sabbaten, så driver du snart alt bort. Gi deg litt over til sanselige gleder, ta deg litt tidsfordriv med kameratene, så blir du snart like glad og likegyldig som de. Elsker du din sjel, så flykt fra disse tingene – bli ikke stående – flykt bort fra dem!

Les de bøkene som holder uroen din ved like, og søk de forkynnerne som holder denne uroen ved like. Rop fremfor alt til Ånden, som alene har vakt den, at han må holde den ved like. Rop natt og dag at han aldri må la deg finne hvile utenfor Kristus. Å, vil du sove over helvete?

(3) Slå deg ikke til ro med disse overbevisningene. Du er ikke frelst ennå. Mange er kommet så langt som dette og likevel gått fortapt. Mange er blitt overbevist, men ikke omvendt. Mange mister overbevisningene og velter seg i synden igjen. «Husk Lots kone!» (Luk 17,32). Du er aldri trygg før du er inne i saueflokken. Kristus er døren. «Strid for å komme inn gjennom den trange døren! For mange, sier jeg dere, skal søke å komme inn og ikke være i stand til det» (Luk 13,24).

Dundee, 4. februar 1837

74. Overbevisning om rettferdighet

«Og når han [Talsmannen] kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom» (Joh 16,8)

Andre tale

I min forrige tale over dette ordet så vi at Åndens første gjerning i en synders hjerte er å overbevise om synd: å gi ham en følelse av hvor forferdelige syndene hans er, og la ham kjenne hvor sikkert han er en fortapt synder.

Ut fra dette viste jeg at alle trofaste tjenere har plikt til å gjøre det samme. Begynner mildhetens og kjærlighetens Ånd sitt verk i sjelen med å vekke en dyp følelse av synd og av vreden som kommer, skal ikke vi kalles grusomme, harde eller for likefremme om vi begynner på samme måte – med å overbevise dere om synd og vise hver uomvendt sjel blant dere hvor fullstendig fortapt dere er.

Men nå kommer jeg til Åndens andre gjerning, den som gjør at han med rette kalles Talsmannen, han som trøster: «Han skal overbevise verden om rettferdighet.» Når han først har knust benene med en følelse av synd, åpenbarer han den gode lege og lar de samme benene som han har knust, fryde seg. Når han først har åpenbart vredens uvær som kommer, så synderen ikke vet hvor han skal flykte, åpner han det lønnlige kammeret og hvisker: «Kom inn hit! Kanskje du blir skjult på Herrens vredes dag» (Sef 2,3).

Når han har kastet lys inn i synderens bryst og latt ham se hvordan hver handling i livet hans fordømmer ham, og hvor forgjeves det er å søke noen rettferdighet der, kaster han lys over den oppstandne Frelseren og sier: «Se dit!» Han viser Frelserens fullbrakte lidelse og fullbrakte lydighet og sier: «Alt dette er ditt, om du vil tro på Jesus.»

Slik leder Ånden sjelen til å ta imot og holde seg til Kristus, som blir tilbudt fritt i evangeliet. Det første var Åndens vekkende verk – dette er Åndens trøstende verk.

Og dette viser dere tydelig at den trofaste tjenerens andre gjerning er å gjøre akkurat det samme: å lede trette sjeler til Kristus. Han skal stå og peke, ikke bare på vannflommen som kommer, men på arken som blir tilbudt fritt; ikke bare på uværet som truer, men på det sterke tårnet der en er trygg. Han skal vende synderens øye ikke bare innover mot hans synd og elendighet, men også utover mot Frelseren som blødde, døde, sto opp og nå regjerer.

Brødre, den som bare skremmer og vekker dere, er ingen Kristi tjener. Han tar bare sikte på Åndens første verk, å overbevise dere om synd, og ikke på det

andre, å overbevise dere om rettferdighet. Han ville være som en lege som rev bindene av sårene dine og blottet de dypeste krokene i dem, og så forlot deg som Israel, med sår som «ikke er klemt ut og ikke forbundet og ikke oppbløtt med olje» (Jes 1,6). Han ville være som en mann som vekket deg mens huset ditt sto i full brann, og likevel lot deg ligge uten å vise deg noen vei ut.

Brødre, la oss heller lære å gå i fotsporene til den velsignede Ånd, Talsmannen. Først overbeviser han om synd, og så overbeviser han om rettferdighet. Bær derfor over med oss, brødre, når vi først vekker dere til en følelse av hvor forferdelige syndene deres er, og så åpner tilfluktsstedet og sier: Kom inn hit! «Skjul deg et lite øyeblikk, inntil vreden går over!» (Jes 26,20).

Jeg vet at mange av dere kanskje tar anstøt fordi vi forkynner Kristus for de verste syndere. Slik var det med fariseerne, og det er nok mange fariseere blant oss.

Vi går inn i ugudelighetens og utskeielsens tilholdssteder og forkynner med ømhet det enkle budskapet om den gjenløsende kjærligheten: at Guds vrede blir over syndere, men at Kristus er en Frelser som blir tilbudt dem fritt, akkurat som de er. Eller et barn av synd og elendighet kommer til oss, og Kristi tjener taler først rett ut om Guds vrede over hans synd og så like rett ut og med all kjærlighet om Kristi medfølelse og den rettferdigheten som blir tilbudt fritt. Å, hvor ofte tar ikke verdens skikkelige, sedelige mennesker anstøt av det!

De tåler ikke engang tanken på at den samme Frelseren blir tilbudt lastens verste avskum like fritt som dem selv. «Hva!» roper de. «Tilbyr dere disse stakkarene en Frelser før de har bedret livet sitt, før de har forandret seg?» Jeg svarer: Ja. Det er ikke de friske som trenger lege, men de som har ondt. Og jeg ber dere legge merke til at dette er nettopp Guds Ånds egen vei.

Han er Den Hellige Ånd, med øyne som er for rene til å se på det onde. Han er Helliggjøreren for alle som er i Jesus. Og likevel, når han har overbevist en synder om synd, er hans neste gjerning å tale fred, å overbevise den synderen om rettferdighet.

Spør du meg da hvorfor jeg ikke sier til syndens og skammens barn: «Gå og bedre deg, bli ærlig og ren, så skal jeg innby deg til Frelseren», så svarer jeg: Fordi ikke engang Ånden, Den Hellige Ånd, Helliggjøreren, gjør det. Først fører han sjelen ut i ørkenen, og så lokker han den til å komme til Kristus. Først stenger han sjelen inne i fengselet under en følelse av skyld, og så åpner han en dør og åpenbarer Kristus som et åpent tilfluktssted for de største syndere.

Brødre, glem det ikke: Han er Talsmannen som trøster, før han er Helliggjøreren. Å, legg da ikke skylden på oss om vi som Kristi budbærere går i den velsignede Ånds egne fotspor. Selv han, den hellige, helliggjørende Ånd, hvis ånde er renhet, innbyr den verste synder til å ta på seg disse vakre klærne, Jesu guddommelige rettferdighet. Si da ikke at vi gir synden medhold og er sedelighetens fiender når vi bringer dette budskapet til de verste syndere: «Tro på Herren Jesus, så skal du bli frelst» (Apg 16,31).

1. Hva denne rettferdigheten er

Hva er denne rettferdigheten? Jeg svarer: Det er Kristi rettferdighet, som han har fullbrakt for syndere. Rettferdighet betyr rettferdighet i forhold til loven. Når et menneske ikke bare aldri har brutt loven, men også har vist den full lydighet, da er det mennesket rettferdig. Rettferdigheten består altså av to deler: for det første at en er fri for skyld, og for det andre at en er verdig for Gud.

1. *Ta for eksempel en engel som ikke er falt*. Han kan kalles rettferdig på to måter. (1) Han er rettferdig på den negative siden, for han har aldri brutt Guds lov. Han har aldri elsket noe Gud ikke ville han skulle elske, og aldri gjort noe Gud ikke ville han skulle gjøre. Han har ikke fått en eneste flekk av skyld på sine snøhvite klær. (2) Men han er også rettferdig på den positive siden, for han har oppfylt Guds lov. Han har i alt adlydt Guds hellige vilje. Han har bredt ut sine villige vinger i hvert ærend Faderen har befalt, og tjent natt og dag dem som skal arve frelsen. I alt har han gjort det til sin mat og drikke å gjøre sin himmelske Fars vilje.

Han har altså ikke bare holdt sine snøhvite klær rene, men har også vunnet lydighetens laurbærkrans. Han er verdig for Gud, og Gud smiler til ham når han kommer fram. Nå, brødre, utgjør begge disse delene til sammen en rettferdighet for Gud.

2. *Ta Adam før fallet*. (1) Han var rettferdig på den negative siden. Han ble skapt fri for all skyld. Uskyldig og ren kom han fra sin Skapers hender. Paradisets stille elver speilet ikke den blå himmelen i sitt rolige dyp klarere enn den ufalne Adams stille bryst speilet Guds velsignede bilde. Sjelen hans var like plettfri som englenes hvite klær. Alle tankene hans var vendt mot himmelen. Ikke en eneste gang hadde han brutt Guds lov, i tanke, ord eller gjerning. Viljen hans gikk i ett med Guds vilje. Han visste ikke av noen synd på samvittigheten.

(2) Men Adam vant ikke en positiv rettferdighet, det vil si rettferdigheten til en som har adlydt loven og gjort Guds vilje. Han ble satt i Paradis for å vinne den rettferdigheten. Han ble satt der i rene og hellige klær for å vinne lydighetens laurbærkrans, slik de hellige englene hadde gjort. Men mennesket falt uten å ha vunnet denne fortjente rettferdigheten for Gud. Nå, brødre, utgjør begge disse til sammen, både å være fri for skyld og fullkommen lydighet, en fullkommen rettferdighet for Gud.

3. *Jeg kommer så til å vise at Kristi rettferdighet, som blir tilbudt syndere fritt, rommer begge deler*. Det er frihet fra skyld i Kristus, for han har gått til Faderen. Da han kom til denne verden, var han ikke fri for skyld. Han hadde ingen egen synd; allerede i mors liv ble han kalt «det hellige». Og likevel trakk han ikke pusten et eneste øyeblikk i denne verden uten å være under skyldens byrde.

Da han lå som spedbarn i krybben, var han under skyld. Da han var en smertenes mann, vel kjent med sykdom, var han under skyld. Da han satte seg trett ned ved brønnen, var han under skyld. Da han var i den forferdelige dødsangsten i hagen, da svetten hans ble som store bloddråper, var han under skyld. Da han var i den siste dødsangsten på korset, var han under skyld.

Han hadde ingen egen synd, og likevel er dette hans ord: «For trengsler uten tall omgir meg, mine misgjerninger har grepet meg, så jeg ikke kan se. De er flere enn hårene på mitt hode, og mitt hjerte har sviktet meg» (Sal 40,13).

Spørsmål: Hvordan vet du at Kristus var under skyld?

Svar: (1) Fordi han led smerte. Han led spedbarnets smerter i krybben; han led tretthet, sult og tørst og stor angst i hagen og på korset. Men Gud har til evig tid knyttet skyld og smerte sammen. Fantes det ingen skyld, kunne det ikke finnes smerte. (2) Fordi Gud skjulte sitt ansikt for ham: «Min Gud, min Gud …» (Matt 27,46). Gud skjuler ikke sitt ansikt for noe annet enn skyld. Altså bar Kristus manges synder. Han var dekket av skyld over det hele. Han var like skyldig for Gud som om han hadde gjort alle sitt folks synder. Er det da noe under at Gud skjulte sitt ansikt, ja, for sin egen Sønn?

Men nå er Kristus fri for skyld. Han er stått opp og har gått til Faderen. Når en mann har gjeld og betaler den, er han fri for gjelden. Slik lå Kristus under våre synder, men han led hele straffen og er nå fri; han sto opp, og vi ser ham ikke lenger. Når en mann er landsforvist for et visst antall år, har han ikke lov til å vende hjem til landet sitt før tiden er ute og straffen er båret. Men når tiden er ute, er han fri for skyld i lovens øyne. Han kan vende tilbake til hjemmet og landet sitt igjen.

Slik var Kristus for en tid forvist fra Faderens favn. Gud skjulte sitt ansikt for ham. Men da han hadde båret alt det Gud fant det rett å legge på ham, var han fri for skyld og fri til å vende tilbake. Og det gjorde han: Han sto opp og vendte tilbake til Faderens favn, som han var kommet fra. Ser du da ikke, du skjelvende synder, at det er frihet fra all skyld i Kristus? Han er helt fri; han skal aldri mer lide. Han er nå uten synd, og når han kommer igjen, kommer han uten synd.

Blir du ett med ham, er også du fri for skyld. Du er like fri som Kristus er; du er like trygg for straff som om du var i himmelen hos Kristus. Tror du på Kristus, er du ett med ham, et lem på hans legeme. Og så sikkert som Kristus, ditt hode, nå er gått ut av mørket under Guds vrede og inn i lyset fra hans ansikt, så sikkert er du, du troende, gått over fra mørket til Guds underfulle lys.

Å, for et velsignet ord Kristus sa like før han fór opp: «Jeg farer opp til min Far og deres Far, min Gud og deres Gud» (Joh 20,17). Gud er nå like mye vår som han er Kristi.

Spørsmål: Hva hjelper det meg at Kristus er fri for skyld?

Svar: Kristus blir tilbudt deg som din Frelser. Det er fullkommen lydighet i Kristus, for han har gått til Faderen, og vi ser ham ikke lenger. Da han kom til denne verden, kom han ikke bare for å lide, men for å gjøre; ikke bare for å være en Frelser som døde, men også en Frelser som handlet; ikke bare for å lide den forbannelsen som den første Adam hadde ført over verden, men for å vise den lydigheten som den første Adam ikke hadde vist.

Fra krybben til korset gjorde han Guds vilje av hjertet. Da han kom inn i verden, lød hans ord: «Se, jeg kommer, i bokrullen er det skrevet om meg. Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lov er i mitt hjerte» (Sal 40,8–9).

Midt i sin lydighet hadde han ikke skiftet sinn. Han sier: «Jeg har mat å ete som dere ikke vet om! … Min mat er å gjøre hans vilje som har sendt meg,

og å fullføre hans gjerning» (Joh 4,32.34). Og da han skulle gå ut av verden, lød hans ord fremdeles: «Jeg har fullført den gjerning som du har gitt meg å gjøre» (Joh 17,4). Derfor er det sant, som en apostel sier, at han ble «lydig til døden» (Fil 2,8).

Hele loven er sammenfattet i disse to budene: at vi skal elske Gud og vår neste. Kristus gjorde begge deler. (1) Han elsket Gud fullkomment, som Gud sier i Salme 91: «Fordi han har satt sin kjærlighet til meg, vil jeg redde ham. Jeg vil sette ham trygt på et høyt sted» (Sal 91,14). (2) Han elsket sin neste som seg selv. Det var av kjærlighet til menneskene at han i det hele kom til verden, og alt han gjorde og alt han led i verden, var av kjærlighet til sin neste.

Det var av kjærlighet til menneskene at han fullførte den største delen av sin lydighet, nemlig å gi sitt liv. Det var hovedærendet han kom til verden i. Det var det mest forferdelige og vanskelige budet Gud la på ham, og likevel adlød han.

Kort før han ble forrådt, ga Gud ham i Getsemane hage et forferdelig syn av vreden som skulle komme over ham. Han satte begeret fram for ham og viste at det var et beger uten en dråpe barmhjertighet i. Og likevel adlød Kristus. Hans menneskelige natur skvatt tilbake for det, og han ba: «Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi!» Men han vaklet ikke et øyeblikk i sin fullkomne lydighet, for han legger til: «Men ikke som jeg vil, bare som du vil» (Matt 26,39).

Dette er Kristi lydighet, og vi vet at den er fullkommen. (1) Fordi han var Guds Sønn, og alt han gjorde, må være fullkomment. (2) Fordi han har gått til Faderen. Han har fart opp til Guds nærvær. Og hvordan tok Faderen imot ham? Det hører vi i Salme 110. En dør blir åpnet i himmelen, og vi får høre selve ordene Gud tar imot sin Sønn med: «Herren sa til min Herre: Sett deg ved min høyre hånd, til jeg får lagt dine fiender til skammel for dine føtter!» (Sal 110,1).

Gud sendte ham altså ikke tilbake som en som ikke hadde vært lydig nok. Gud nektet ham ikke adgang til sitt nærvær som en som var uverdig til å bli tatt imot. Nei, Gud opphøyet ham høyt og så på ham som verdig til stor ære, verdig til en plass på tronen ved sin høyre hånd. Å, så tydelig det er at Kristus er tatt imot av Faderen! Så tydelig det er at hans rettferdighet er overmåte skjønn og helt guddommelig i Gud Faderens øyne!

Hør da, du skjelvende synder! Denne rettferdigheten blir tilbudt deg. Den ble fullbrakt nettopp for syndere som deg, og for ingen andre. Den er ikke til noe annet enn å dekke nakne syndere. Dette er kledningen som er gjennomvevd med gull, og de fargerike klærne. Dette er bryllupsklærne, det fine linet, skinnende og rent. Å, ikle dere Herren Jesus! Hvorfor vil dere vise fra dere deres egen miskunn?

Bli ett med Kristus ved å tro, og du er ikke bare tilgitt, som jeg viste før, men rettferdig for Gud. Ikke bare skal du aldri bli kastet i helvete, men du skal sikkert bli ført inn i himmelen, så sikkert som Kristus nå er der. Bli ett med Kristus, og i samme øyeblikk er du skjønn i Guds øyne, fullkommen ved de herlige prydelsene han har kledd deg i. Du er like godt tatt imot for Gud som Menneskesønnen, den Elskede, som sitter ved hans høyre hånd.

Ånden skal bli gitt deg, så sikkert som han er gitt Kristus. Han er gitt Kristus som gledens olje, som han er salvet med fremfor sine medbrødre. Du skal like

sikkert bære en herlighetens krone som Kristus nå bærer sin. Du skal like sikkert sitte på Kristi trone som Kristus nå sitter på sin Fars trone.

Å, gråt av glede, du lykkelige troende! Å, syng av hjertens fryd: «For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er, eller det som komme skal, eller noen makt, verken høyde eller dybde eller noen annen skapning skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre» (Rom 8,38–39).

2. Hva overbevisning om rettferdighet er

Hva er overbevisning om rettferdighet? La meg vise hva den ikke er.

1. *Den er ikke et inntrykk på fantasien*. Slik mennesker ofte har innbilte redsler, har de også innbilte syn av Kristus og av herligheten ved å være i Kristus. Iblant synes de at de ser Kristus med de legemlige øynene, eller de synes de hører ord som blir båret inn i sinnet deres og forteller om Kristi skjønnhet. Dette er ikke overbevisning om rettferdighet.

Slike ting kan riktignok følge med en sann omvendelse; det er ikke umulig. Både Stefanus og Paulus så Kristus, og de fleste av dere husker et svært merkelig eksempel på noe lignende fra nyere tid. Men hvordan det enn er med det, så er én ting sikkert: Overbevisning om rettferdighet er noe helt annet. Den er noe langt høyere og edlere, som bare Guds Ånd gir. «Salige er de som ikke ser, og likevel tror» (Joh 20,29).

2. *Den er ikke en åpenbaring av nye sannheter som ikke står i Bibelen*. Da Ånden åpenbarte Kristus for apostlene og profetene i gammel tid, åpenbarte han nye sannheter om Kristus. Men når han overbeviser en synder om Kristi rettferdighet, gjør han det ved å åpne de sannhetene som står i Bibelen. Åpenbarte han nye sannheter, kunne vi legge bort Bibelen og sitte alene og vente på at Ånden skulle komme ned over oss. Men det strider mot Bibelen og mot erfaringen.

David ber: «Opplat mine øyne, så jeg kan skue de underfulle ting.» Hvor? Ikke i himmelen der oppe eller på jorden her nede, men «i din lov» (Sal 119,18). Det er alltid gjennom sannheten Ånden virker i hjertene våre: «Hellige dem i sannheten! Ditt ord er sannhet» (Joh 17,17). Når du venter på overbevisning om rettferdighet, skal du derfor ikke vente på nye sannheter som ikke står i Bibelen, men på guddommelig lys over de gamle sannhetene som allerede står i Bibelen.

3. *Den er ikke bare hodekunnskap om hva Bibelen sier om Kristus og hans rettferdighet*. De fleste uomvendte leser Bibelen, og mange av dem forstår forbausende godt læren om den tilregnede rettferdighet; likevel har de ingen overbevisning om rettferdighet. Alle vakte sjeler leser Bibelen med stor uro, med mye bønn og gråt, og mange av dem synes å se svært klart at Kristus er en rettferdighet som er nok for alle. Likevel sier de oss at de ikke kan ta imot Kristus – de kan ikke ta ham til seg for sin egen del.

Videre: De onde åndene tror – og skjelver. Djevelen har tydeligvis mye kunnskap om Bibelen, og av skriftordene han siterte for Kristus, er det klart at han forsto mye av forløsningsverket. Og likevel er han ikke bedre for det; han bare skjelver og skjærer tenner desto mer. Å, mine venner! Har dere ikke mer enn

hodekunnskap om Kristus og hans rettferdighet, har dere ikke mer enn de onde åndene har; dere er aldri blitt overbevist om rettferdighet.

Hva er den da? *Svar:* Den er en følelse av hvor vel Kristus passer, og hvor dyrebar han er, slik han er åpenbart i evangeliet.

1. *Jeg har sagt at den er en følelse av hvor dyrebar Kristus er,* for at dere klart skal se hva den er. Den er ikke en innbilt følelse av Kristi skjønnhet, den er ikke at en ser Kristus med de legemlige øynene, og den er ikke bare kunnskap om Kristus og hans rettferdighet i hodet. Den er en følelse i hjertet av hvor dyrebar han er. Jeg har vist dere før at det er all verdens forskjell på å vite noe og å kjenne det, på å ha kunnskap om noe og å ha en følelse av det.

Det er all verdens forskjell på å vite at honning er søt, og å smake at den er søt, så en kjenner sødmen. Det er stor forskjell på å vite at et menneske er vakkert, og virkelig å se det, så en har en levende følelse av hvor vakkert det er. Det er stor forskjell på å vite at en hanske vil passe til hånden, og å ta den på, så en kjenner at den passer.

Akkurat slik, brødre, er det all verdens forskjell på å ha hodekunnskap om Kristus og hans rettferdighet og å ha en følelse i hjertet av hvor vel han passer, og hvor dyrebar han er. Det første kan en få fra kjøtt og blod eller fra bøker; det andre må komme fra Guds Ånd.

2. *Videre har jeg sagt at den er en følelse av hvor vel Kristus passer.* Det er tenkelig at et menneske kan ha en følelse av hvor dyrebar Kristus er, uten å ha en følelse av at Kristus passer for ham selv.

Noen vakte sjeler synes å kjenne at Kristus er svært dyrebar, og likevel våger de ikke å ikle seg Kristus; de synes å mangle en følelse av at han passer for dem. De roper: «Å, for en dyrebar Frelser han er for hele sitt folk! Å, om jeg var en av hans folk! Å, om jeg var skjult i hans blødende side!»

Og likevel har de ingen følelse av at han passer til å være deres Frelser. De roper ikke: «Han passer akkurat for meg! Han er nettopp den Frelseren jeg trenger!» For kjente de det, ville de ha fred, og leppene deres ville flyte over av glede. Men nei, de våger ikke å ta Kristus til seg.

Overbevisning om rettferdighet er altså å ha en slik følelse av Kristus at vi ikler oss ham uten å nøle, og det er det jeg har kalt en følelse av at han passer. Det gir ingen trøst å vite at Kristus er en dyrebar Frelser for andre, uten at jeg vet at han er en dyrebar Frelser for meg. Kommer vannflommen – blir himmelens sluser åpnet og bryter kildene i det store dyp fram – gir det meg ingen fred å vite at det finnes en ark for andre, uten at du sier meg at det finnes en ark for meg.

Du kan tale til meg om Kristi rettferdighet i all evighet og om hvor trygge alle er som er i ham, men du må overbevise meg om at den rettferdigheten gjelder meg og blir tilbudt meg, ellers har jeg ingen trøst. Det er dette Ånden gjør når han overbeviser om rettferdighet. Dette og bare dette er overbevisning om rettferdighet.

Å, brødre! Det er ikke et lett, naturlig verk å overtale en sjel, selv en urolig sjel, til å ikle seg Kristus. Var det et naturlig verk, kunne naturlige midler gjøre det; men det er et overnaturlig verk, og Åndens hånd må gjøre det. Det er ikke kjøtt

og blod som kan åpenbare Kristus for dere, men min Far i himmelen. «Ingen kan si: Jesus er Herre! – uten i Den Hellige Ånd» (1 Kor 12,3).

1. *La alle som ikke er vakt, se hvor langt de er fra frelsen.* Mange av dere sier kanskje nå i hjertet: «Det er sant at jeg ennå ikke er frelst, men jeg er ikke langt fra Guds rike. Jeg trenger bare å vende om og tro på Jesus, så er jeg frelst. Og siden det er en så kort og enkel sak, kan jeg gjøre det når som helst. Jeg kan nyte verden og gledene i den litt lenger, og når døden eller sykdom truer meg, kan det være tid nok til å bli urolig.»

Hele denne tankegangen bygger på en løgn. Du tror at du ikke er langt fra frelsen. Men å, min venn, du er så langt fra frelsen som noen kan være i de levendes land. Det er bare ett sted der du kunne være lenger fra frelsen, og det er i helvete. Du er så langt fra frelsen som noen kan være utenfor helvete.

(1) I min forrige tale viste jeg deg at det må skje et guddommelig verk i hjertet ditt før du kan vende om. Du kan ha mye hodekunnskap om synd uten Ånden, men bare han kan overbevise deg om synd. Den Ånden er en suveren Ånd. Han blir gitt Guds barn så ofte de ber om ham, men han kommer ikke når uomvendte mennesker byr ham. Du kan ikke by ham komme når du blir syk eller skal dø, og byr du ham, har han ingen steder lovet å lyde.

(2) Og nå vil jeg at du skal se at det trengs et annet guddommelig verk i hjertet ditt før du kan tro. Ånden må overbevise deg om Kristi rettferdighet. Det er ikke kjøtt og blod som kan åpenbare Kristus for deg, men min Far i himmelen. Den Gud er en suveren Gud. Han viser miskunn mot den han vil. Han kommer ikke når uomvendte mennesker byr ham. Han har ingen steder lovet å føre til Kristus alle han vekker.

Å, så tydelig det er at du er så langt fra frelsen som noen sjel kan være utenfor helvete! Og kan du være rolig når du er så langt fra frelsen? Kan du gå og sette deg til et hasardspill for å få tiden til å gå fra nå og til dommen? Kan du gå og le og være lystig i syndene dine? Hvor sant sa ikke Salomo: «For som tornene spraker under gryten, slik er det når dåren ler» (Fork 7,6) – et høyt smell et øyeblikk, og så evig stillhet; en kort flamme, og så en mørk evighet.

2. *Noen av dere er kanskje vakt av Gud.* (1) Husk at hvis du ikke når fram til overbevisning om rettferdighet, er overbevisningen om synd helt forgjeves. Husk at uro for sjelen ikke frelser sjelen. Sjøfolk i et forlis er i stor uro. De roper mye til Gud i bønn og tårer, men selv om de er urolige, er de ikke frelst; skipet går i stykker, og alle drukner. Vandrere i ørkenen kan være i stor uro, og hjertet kan svikte i dem; men det viser ikke at de er berget, de kan omkomme i den brennende sanden.

Slik er du svært redd for Guds vrede, og det kan være at Gud i sin miskunn har vakt denne uroen i ditt bryst. Men du er ikke frelst ennå. Kommer du ikke til Kristus, er alt forgjeves. Mange blir overbevist uten noen gang å bli omvendt. Mange er nå i helvete som en gang var like urolige for å slippe unna som du.

(2) Husk at bare Gud kan gi deg dette. Ånden overbeviser om rettferdighet. Det er ikke kjøtt og blod som kan gi deg en følelse av hvor dyrebar Kristus er.

Det er sant at Bibelen og forkynnelsen er de midlene Gud virker denne overbevisningen gjennom. Han virker alltid gjennom sannheten – aldri uten

sannheten. Er du virkelig vakt, vet jeg hvor ivrig du vil bruke disse midlene, hvordan du vil granske Skriftene med tårer og ikke la en eneste anledning gå fra deg til å høre Ordet forkynt. Men Bibelen og forkynnelsen er i seg selv bare midler; de kan bare gjøre naturlige inntrykk på sinnet ditt. Bare Gud kan gjøre overnaturlige inntrykk. Rop derfor til Gud!

(3) Men husk at Gud er en suveren Gud. Rop ikke til ham om å omvende deg som om det var en gjeld han skyldte deg. Det er bare én ting du kan kreve av Gud som din rett, og det er en plass i helvete. Tror du at du har noe krav på Gud, bedrar du deg selv. Da er du ennå ikke overbevist om synd.

Legg deg ved Guds føtter som for en suveren Gud – en Gud som ikke skylder deg noe annet enn straff. Legg deg ved hans føtter som for den Gud som alene kan åpenbare Kristus for deg. Rop natt og dag at han må åpenbare Kristus for deg, at han må skinne inn i ditt mørke og gi deg lyset fra kunnskapen om Guds herlighet i Kristi åsyn. Ett glimt av det åsynet vil gi deg fred. Kanskje du blir skjult på Herrens vredes dag.

3. *Noen av dere er kommet til Kristus*. Å, for noen under av nåde dere er! To ganger er dere frelst av nåde. Da dere var motbydelige i syndene deres og ennå sov, vakte Ånden dere. Tusener sov ved siden av dere. Han lot tusener gå fortapt, men vakte dere.

Og videre: Selv om du var vakt, var du like motbydelig som før; du var like ussel for Gud som før, bortsett fra at du gruet for helvete. På noen måter var du mer ugudelig enn den uvakte verden rundt deg. De ville ikke komme til Kristus, for de kjente ingen nød. Men du kjente nøden og ville likevel ikke komme. Du gjorde Gud til en løgner langt mer enn de, og likevel viste Gud deg miskunn. Han førte deg til Kristus og overbeviste deg om rettferdighet.

Slik er du to ganger frelst av nåde. «Å, hvor stor en skyldner er jeg ikke til nåden!» «Hvordan skal jeg gjengjelde Herren alle hans velgjerninger mot meg?» (Sal 116,12). Vil du ikke elske ham av hele ditt hjerte? Vil du ikke tjene ham med alt du har? Og når han sier: «Gi denne fattige farløse mat for min skyld», vil du ikke da si: «Herre, når jeg gir for din skyld, er det saligere å gi enn å ta imot»?

Dundee, 11. *februar* 1837

75. Min Herre og min Gud!

«Åtte dager deretter var disiplene hans igjen inne, og Tomas var med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket. Han sto midt iblant dem og sa: Fred være med dere! Deretter sier han til Tomas: Rekk fingeren din hit, og se hendene mine. Og rekk hånden din hit, legg den i min side, og vær ikke vantro, men troende! Tomas svarte og sa til ham: Min Herre og min Gud!» (Joh 20,26–28)

1. Når de troende kommer sammen, står Jesus midt iblant dem

Når de troende kommer sammen, står Jesus midt iblant dem og sier: «Fred være med dere!» «Disiplene hans var igjen inne …» (v. 26).

Om kvelden den dagen Jesus sto opp fra de døde, var disiplene samlet. Han hadde vist seg for Maria Magdalena, for Peter og for to av disiplene på veien til Emmaus. Nå var de kommet sammen for å grunne på disse tingene, undre seg over dem og be over dem. Da sto Jesus midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!» «Da ble disiplene glade, da de så Herren.»

En uke senere, på samme kveld, møttes disiplene igjen, og Jesus åpenbarte seg for dem på ny og sa: «Fred være med dere!» Slik oppfylte han det løftet han hadde gitt lenge før: «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.» Og han hadde også sagt: «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende!» Dette løftet er alltid blitt oppfylt, og det vil alltid bli oppfylt. Jesus elsker fremdeles forsamlingen av sine hellige.

Kunne du se inn i de kristnes skjulte historie, ville du oppdage at de fleste av dem ble vakt i Guds hus. Der fikk de først se Kristus slik at sjelen ble vederkveget, der er de blitt trøstet, og der har de fått de fleste av sine himmelske gleder. Å, nettopp der disiplene møtes, kommer Jesus inn og sier: «Fred være med dere!»

David sier: «Men jeg – nær hadde mine føtter snublet, på lite nær var mine trinn glidd ut. For jeg ble harm over de hovmodige, da jeg så at det gikk de ugudelige vel … – inntil jeg gikk inn i Guds helligdommer og ga akt på hvordan det går dem til slutt» (Sal 73,2–3.17). Da ble alle vanskelighetene hans løst, og han kunne si: «Gud er mitt hjertes klippe og min del for evig» (v. 26).

Slik hadde også Tomas hatt en tung uke. Ordene «Jeg vil ikke tro» fører alltid smerte og sorg med seg. Sinnet hans var fullt av engstelse og pinefull tvil. Men han kom til disiplenes møte, og der åpenbarte Jesus seg for ham, og han ble fylt av undring og glede.

Jeg håper at noen av dere får erfare det samme på denne sabbatsdagen. Kanskje har noen hatt en uke med uro i stedet for fred – en uke med tvil mens andre gledet seg. Mens andre var glade, sa noen av dere: «Jeg vil ikke tro.» Lær av Tomas ikke å holde deg borte fra din egen forsamling. Du som tviler, som har mistet motet og skjelver: Måtte Kristus åpenbare seg for deg og si: «Fred være med dere!»

Da dørene var lukket, sto Jesus midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!»

1. *Når dørene er lukket av frykt for forfølgelse, åpenbarer Jesus seg for sjelen.* Slik var det med disiplene. De hadde lukket dørene til salen ovenpå av frykt for judeerne. De ble hånet og spottet fordi de hadde vært med Kristus, ja, de fryktet at de skulle lide den samme døden. Derfor lukket de dørene der de var samlet. Men nettopp da valgte Jesus å komme inn. Mens verden truet dem og sa: «Pine og død over dem!», sa Jesus: «Fred være med dere!»

Slik er det også nå. Verden er like bitter mot de kristne i dag som den noen gang har vært. Noen av dere som ga dere til Herren forrige sabbatsdag, har kanskje allerede merket at verden hater dere. «En tjener er ikke større enn sin herre.» Noen av dere har kanskje fått del i evangeliets lidelser og kjenner i dag at korsets anstøt ikke har opphørt. Verdslige venner bebreider dere kanskje, forfølger og håner dere – men bry dere ikke om det. Når dørene er lukket av frykt, kommer Jesus inn og sier: «Fred være med dere!»

Husk at når du stenger forfølgelsen ute, stenger du ikke Jesus ute. Han kan komme gjennom alle slåer. Når verden sier: «Plager over deg!», sier Kristus: «Fred være med dere!» Og her er et under: Kristi røst er bare en stille susing, og likevel lyder den langt sterkere enn verden. Den stilnet bølgene på Galileasjøen, og å, den vil tale fred til din sjel! Når forfølgelsens bølger bruser mot deg, sier han: «Det er meg. Frykt ikke! Fred være med dere!»

2. *Når et menneske er helt innestengt, kommer Jesus inn og sier: «Fred være med dere!»* Noen vakte mennesker bruker lang tid på å finne fred, og noen finner den aldri. Grunnen er at de tenker å finne en åpen dør på egen hånd. De kjenner seg innestengt, for frykten for vreden omgir dem på alle kanter, men likevel håper de å finne en egen utvei.

De er ikke helt innestengt. De har ikke gitt opp alt håp om å frelse seg selv. De er ikke kommet dit at de kjenner og sier: «Jeg kan aldri gjøre noe for å frelse meg selv.» Slike mennesker kan umulig komme til fred så lenge ikke hver dør er lukket. Hvis Gud ga dem fred, ville de rose seg selv og si: «Vi klarte det.»

Er det noen slike som hører meg nå? Se hit! Jesus kom inn da dørene var lukket – og slik er det med sjelen. Når munnen er lukket og du står fortapt og skyldig for Gud, når du ikke har noen egen dør, da kommer Jesus inn og sier: «Jeg er døren. Fred være med dere!»

3. *Når dørene for verdslig trøst er lukket, kommer Kristus inn og sier: «Fred være med dere!»* Slik var det med disiplene. De var som en flokk farløse barn som hadde mistet sin far. De var som fugleunger uten fjær i et reir der en morderisk hånd hadde tatt bort moren; under vingen hennes hadde de pleid å finne hvile og ly. De hadde forlatt alt for å følge Kristus og var kommet for å søke ly under hans allmektige vinge – og nå hadde han forlatt dem nesten trøstesløse. De

lukket dørene mot den kalde, golde verden for å vise at de ikke ventet noen trøst fra den.

Nettopp da kom Jesus inn med sin søteste makt for å oppfylle sitt ord: «Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere.» Og han sa: «Fred være med dere!»

Slik er det også nå. Når den verdslige trøsten er rik, er Kristi trøst fattig. Det er ikke når verden er full av smil og vennlighet, at en sann troende får de søteste besøkene av Frelseren. Det er heller når den troende er forlatt som en farløs, når trøsten blir tatt bort, når venner dør eller viser seg falske, når den kalde verden ser iskaldt på ham, og han lukker døren og sier: «Dere er plagsomme trøstere alle sammen!» – da kommer Jesus inn og sier: «Fred være med dere!»

De klareste solstrålene er de som bryter gjennom de mørkeste skyene. Slik kommer også Frelserens søteste besøk når dørene for verdslig trøst er lukket. Er du en troende? Du vil få trengsler, men å, du vil ha Kristus med deg i dem alle!

2. Hvor god Kristus er mot egenrådige troende!

Tomas var en svært vantro troende, og likevel fulgte Kristus ham med godhet. Var de andre disiplene uforstandige og trege i hjertet til å tro alt det profetene hadde talt, så var Tomas det mye mer.

1. *Han burde ha trodd profetene*. I Salme 16 står det skrevet: «For du vil ikke overgi min sjel til dødsriket. Du skal ikke la din hellige se tilintetgjørelse» (Sal 16,10). Tomas visste at dette var Guds ord. Tomas burde ha trodd Guds vitnesbyrd.

2. *Tomas burde ha trodd Kristi enkle ord.* Tre ganger hadde Kristus høytidelig tatt disiplene med til et øde sted og sagt dem at han måtte korsfestes, og at han skulle stå opp igjen den tredje dagen. Tomas burde ha trodd Kristi vitnesbyrd.

3. *Tomas burde ha trodd ordene fra Maria og Peter*, fra de to disiplene som gikk til Emmaus, og fra alle de andre disiplene som sa til ham: «Vi har sett Herren!» Men å, han var uforstandig og treg i hjertet til å tro alt det som var talt om Jesus. For han sa: «Dersom jeg ikke får se naglemerket i hendene hans og stikke fingeren min i naglegapet og legge hånden min i hans side, vil jeg ikke tro!» Han tviler på Guds ord, han tviler på Kristi ord, og han tviler på brødrenes ord. Han nøyer seg ikke med noe mindre enn å se og ta på.

Nå vil vel Kristus støte bort denne stolte, egenrådige og vantro sjelen? Han fortjener ikke mer vitnesbyrd. Å, hvor uforstandig jeg taler! Han har aldri fortjent et eneste vitnesbyrd. Men å, for en nåde det er i Kristus! Han kommer over fjell av krenkelser for å nå egenrådige troende! Han kommer faktisk inn og tilbyr Tomas nettopp det beviset han ba om: «Rekk fingeren din hit, og se hendene mine. Og rekk hånden din hit, legg den i min side, og vær ikke vantro, men troende!» Slik er Kristi kjærlighet til egenrådige troende. Kanskje har Kristus handlet på nøyaktig samme måte med noen av dere.

Et ord til vakte sjeler som likevel sier: «Jeg vil ikke tro». Noen av dere er blitt vakt av Gud og har fått uro for sjelen. Dere kjenner skylden for en brutt lov, og dere kjenner at forbannelsen over et forkastet evangelium henger over dere. Vi peker på Kristus for dere og sier: «Se der Guds lam, som bærer bort verdens

synd!» Men dere sier at dere ikke kan, ikke våger og ikke vil tro. Dere kan ikke tro at Gud har en så guddommelig medfølelse i sitt hjerte at han ville skaffe en løsepenge for en slik usling som deg! Dere kan ikke tro at Kristus har en så underfull kjærlighet at han vil være borgen for en slik fiende som deg! Det du sier, er nettopp dette: «Dersom jeg ikke får se, vil jeg ikke tro.»

Å, du er bare Tomas om igjen! Du er uforstandig og treg i hjertet til å tro alt det som er talt om Jesus.

1. *Du har forkastet Guds vitnesbyrd.* «Dere gransker Skriftene … og disse er det som vitner om meg. Men dere vil ikke komme til meg for å få liv» (Joh 5,39–40). Alle profetene har vitnet for deg om Jesus og stilt ham fram for deg som et stumt, lidende Lam, som en som gjør soning for synder. I Salmene er du blitt ledet til å rope: «Gud, vårt skjold, se hit, vend blikket til din salvedes åsyn!» (Sal 84,10). Men å, du har avvist alt dette! Du har fremdeles sagt: «Kristus er ikke for meg; jeg vil ikke tro.»

2. *Du har forkastet Kristi vitnesbyrd.* Kristus selv har vitnet for deg. Han har sagt deg at om du strever og har tungt å bære, skal du komme til ham og finne hvile, og om du tørster, skal du komme til ham og drikke. Han er det trofaste og sanne vitnet, og han sier: «Var det ikke slik, da hadde jeg sagt dere det.» Likevel har du avvist alt dette. Du har fremdeles sagt: «Kristus er ikke for meg. Dersom jeg ikke får se, vil jeg ikke tro.»

3. *Du har forkastet de troendes vitnesbyrd.* Kristne venner har vitnet for deg. De har sagt: «Vi har sett Herren!» Kristne har fortalt deg at de var i samme stilling som du, med de samme syndene og det samme hjertet. De hadde den samme frykten og det samme mørket, men Kristus kom inn mens dørene var lukket, og sa: «Fred være med dere!»

Vi har ikke større rett til Kristus enn du. Vi tar imot ham fordi vi er fortapte syndere, og han er de fortaptes Frelser. Han er like fritt tilbudt deg som oss. Men å, du har foraktet alle disse bevisene. Du sier fremdeles: «Kristus er ikke for meg. Dersom jeg ikke får se, vil jeg ikke tro.»

Nå ville det være helt rettferdig om Kristus sa: «Jeg vil ikke søke deg mer.» Det ville være helt rettferdig om Kristus lot deg bli i ditt mørke, i din vantro. Men slik han handlet med Tomas, har han handlet med deg. Han har prøvd enda en vei med deg. Forrige sabbatsdag brøt han brødet og helte ut vinen og malte et bilde av sine tause sår og sin døende kjærlighet, og han sa: «Rekk fingeren din hit … og vær ikke vantro, men troende!» Å, Kristi medfølelse – den overgår all kunnskap!

Til *de troende:* Kom du til Kristi bord full av vantro, ute av stand til å se Kristus klart for deg, ute av stand til å gripe ham? Og åpenbarte han seg for deg i det brutte brødet og den utøste vinen? Å, det er den samme barmhjertigheten han viste Tomas! Du, framfor alle mennesker i verden, burde kjenne at Kristus er en langmodig Frelser.

Til *de vakte:* Holdt du deg borte fra Kristi bord fordi du ikke våget å si at Kristus var din? Men så du på og fikk se Jesus Kristus malt for øynene som korsfestet? Så du hvordan brødet ble brutt – et bilde på hans legeme som ble brutt? Så du vinen bli helt ut – et bilde på hans blod som ble utøst? Å, brant ikke

hjertet i deg da du så deg rundt og så likesom Guds tause, lidende Lam? Dette er Kristi ord til deg: «Vær ikke vantro, men troende!» At du har fått se enda en nattverd, viser tydelig at Kristus søker deg, rekker hendene ut mot deg og tilbyr deg seg selv. «Vær ikke vantro, men troende!»

3. Tomas' tro som gjør Kristus til sin

«Tomas svarte og sa til ham: Min Herre og min Gud!»

Da Tomas kom til disiplenes møte den kvelden, var hjertet hans uten tvil svært trøstesløst. Vantro og ulykke går alltid sammen. En vantro troende er den ulykkeligste av alle mennesker. Brødrene omkring ham var fulle av glede, for de hadde sett Herren. Maria husket fremdeles den velsignede klangen i hans røst da han sa: «Maria!», og hun svarte: «Rabbuni!» Peter undret seg over hans forunderlige kjærlighet da han sa: «Gå og si til disiplene hans og til Peter.» Og Johannes' bryst var fylt av en stille, uutsigelig kjærlighet. Alle var glade unntatt én, og den ene var Tomas.

Men nå kom Kristus inn. Han åpenbarte seg som en korsfestet, men oppstanden Gjenløser, og han viste Tomas sin særlige godhet. Da kunne ikke Tomas' hjerte holde stand lenger, og han ropte ut for alle, med ord som gjorde Kristus til hans egen: «Min Herre og min Gud!»

Lær to ting av dette:

1. *Å gjøre Kristus til din egen – å kalle ham din.* Det frelser deg ikke å vite at Kristus er en Frelser. Det vet de onde åndene også – og skjelver. Å vite at det fantes en ark, ville ikke ha frelst deg fra vannflommen. Du må være i den om du skal bli frelst. Like lite frelser det deg å vite at det finnes en stor og herlig Frelser, hvis du ikke kaller ham din egen: «Min Herre og min Gud!»

Innvending: Det ville være for dristig av meg å kalle ham min.

Svar: Han tilbyr deg seg selv. Han rakte hendene ut til deg mens du var ulydig og gjenstridig. Han har vakt deg og fulgt deg helt til nå. Å, det er et dristig overmot å avvise ham! «Kom med ord» og si: «Min Herre og min Gud!» Er det overmot å ta Kristus på ordet?

2. *Bekjenn ham for alle.* Tomas hadde fornektet Kristus for alle da han sa: «Jeg vil ikke tro.» Derfor var det rett at han skulle bekjenne Kristus for alle og si: «Min Herre og min Gud!» Å, er det ingen blant dere som har fornektet Kristus for alle? Noen av dere har sagt: «Jeg vil ikke tro», og har holdt dere borte fra Kristi bord fordi dere ikke våger å kalle Kristus deres egen. Noen av dere har fornektet ham med livet deres og slik forkynt for alle som kjenner dere, at dere forakter Guds Sønn.

Jeg ber dere derfor: Husk det dere så forrige sabbatsdag. Husk at Kristus igjen har tilbudt dere seg selv, og at han i dag søker dere. Kom da, og ta imot Kristus like åpenlyst som dere fornektet ham. Gå hjem og si til vennene og kameratene deres: Han er «min Herre og min Gud»!

Dundee, 4. november 1837

76. Så lang en tid har jeg vært hos dere

«Jesus sier til ham: Så lang en tid har jeg vært hos dere, og du kjenner meg ikke, Filip?» (Joh 14,9)

Kristus hadde vært med disiplene sine natt og dag gjennom de tre årene han virket. De hadde sett ham i alle slags situasjoner: når han gikk på sjøen, når han mettet folkemengdene, når han vakte opp de døde. De hadde hørt alle ordene hans i synagogene, i templet og ute på markene. Han hadde gitt dem melk og ikke fast føde, og undervist dem nettopp så mye som de kunne bære.

Likevel er det forbløffende hvor blinde de var for hans herlighet og storhet. De var uforstandige og trege i hjertet til å tro alt det profetene hadde talt om ham, og alt det han selv hadde sagt om seg selv.

Dette var den siste natten Jesus skulle være sammen med disiplene, og hjertet hans var fylt av en ømhet som slett ikke er av denne verden. Men jo fyldigere og ømmere hans hellige hjerte ble, desto sløvere og mer tungnemme ble disiplene. «Filip sier til ham: Herre, vis oss Faderen, og det er nok for oss! Jesus sier til ham: Så lang en tid har jeg vært hos dere, og du kjenner meg ikke, Filip?»

To ting gir dette svaret en særlig ømhet:

1. *Han minner Filip om at han har vært hos ham*. Han var lik Faderen og var i Guds favn, og likevel var han kommet og hadde bodd blant dem. Han hadde forlatt de tilbedende englenes selskap for å være sammen med dem. Herlighetens Konge bodde blant ormer! Hadde han smilt til dem fra himmelen, ville det ha vært underfullt. Men han sier: «Jeg har vært med dere – med dere langs veien og ved brønnen, med dere på sjøen og i ørkenen. Jeg har vært deres eldste bror, og likevel har dere ikke kjent meg?»

2. *Han hadde vært lenge hos dem*: «Så lang en tid.» Hadde Guds Sønn bare besøkt jorden et øyeblikk, å, det ville ha vært underfullt! Men det var i årevis. I tre år hadde han gått ut og inn blant dem. Han hadde undervist dem, åpnet Skriftene, lært dem å be og ledet dem som en eldste bror hele den tiden, villig til å forklare dem alt. Å, for en ømhet det ligger i dette ordet: «Så lang en tid har jeg vært hos dere»!

Læren: Når Kristus har vært lenge hos en sjel, venter han at den sjelen skal kjenne ham.

1. Til de kristne

1. *Kristus har vært med de troende*. Han sier til hvert Guds barn: «Jeg har vært med deg.»

(1) I *omvendelsen*. Sjelen kommer til fred når Kristus åpenbarer seg for den. Da Kristus åpenbarte seg for Saulus, falt han til jorden og ropte: «Hva skal jeg gjøre, Herre?» Slik er det fremdeles. Kristus er med sjelen i omvendelsen. Er du omvendt? Da har du vært med Jesus, og Jesus har vært med deg.

(2) I *ørkenen er Kristus med sjelen*. Sjelen «kommer opp fra ørkenen og støtter seg på sin elskede». Er dere virkelig troende, vet dere hva det vil si å ha den Elskedes søte, styrkende nærvær.

(3) I *trengsel.* Kristus er særlig nær i ilden og i vannet: «Når du går gjennom vann, er jeg med deg.» Og videre: «Jeg skal ikke etterlate dere farløse, jeg kommer til dere.» Er dere kristne, har dere merket at Kristus er med dere på motgangens dag. Når dørene er lukket, står Jesus midt iblant dem og sier: «Fred!»

(4) I *bønnen:* «For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.» Han er nær når vi sukker og roper, for å bære fram vår bønn med mye røkelse. Han overhører aldri det enkleste rop fra den enkleste troende. Kristne, dere vet at Kristus er med dere i bønnen. Dette gir dere frimodighet for nådens trone.

2. *Kristus har vært lang tid med de troende*. «Så lang en tid har jeg vært hos dere», sier han. Kristus hadde bare vært tre år med disiplene da han sa dette. Med noen av dere har han vært mye lenger. Se tilbake, kjære kristne, på den veien han har ledet dere. Dagen i dag er en høyde – stå på den og se tilbake! Hvor lenge har Kristus vært med dere?

Noen av dere som er kommet til årene, ble omvendt i ungdommen. Dere har hatt et helt liv med Kristus. Han har vært med dere som deres borgen, deres styrke, deres eldste bror og deres talsmann hos Faderen. Slik har han vært med dere i mange, mange år. Om en stor adelsmann kom og besøkte deg og ble din nære venn, ville du regne det for noe stort. Men å, hvor mye større er ikke dette! Kristus har vært med deg, Kristus kjenner navnet ditt, og Kristus har ofte sagt om deg som om Sakkeus: «I dag må jeg bli i ditt hus.»

Kanskje er noen av dere nylig kommet til kunnskap om Kristus. Dere har nylig åpnet døren og sluppet ham inn. Likevel har han vært lenge hos dere. Å ha Kristus hos seg en eneste dag er å ha ham lenge hos seg, for det er en så stor ære og en så stor velsignelse. Å, den dagen er nær da du vil regne et øyeblikk med Kristus for mer enn hele resten av livet ditt! «For én dag i dine forgårder er bedre enn ellers tusen.»

3. *Kristus refser de troende fordi de kjenner ham så lite:* «Du kjenner meg ikke, Filip?» Apostlene visste mye om Kristus, og likevel var de trege i hjertet til å tro alt. Slik er det også med de kristne nå. De vet mye om Kristus, men de er likevel trege i hjertet til å tro alt. Det er mange tegn på at de kristne ikke kjenner Kristus.

For det første er det lite glede blant de kristne. Svært få kjenner at de har fått tilgivelse. Noen av dere som ser ut til å være kristne, ville nesten fare sammen

om jeg spurte dere om dere kjenner syndenes forlatelse. Det er som om dere er redde for det spørsmålet, som om det var utillatelig, en hemmelighet dere ikke har lov til å vite.

Er det slik med deg? Å, hvor rett Kristus kan si: «Så lang en tid har jeg vært hos dere, og du kjenner meg ikke?» Er ikke Kristus blitt åpenbart for deg som en korsfestet Frelser, som hele Guds vrede ble utøst over? «Så uforstandige dere er, og så trege i hjertet til å tro alt det som profetene har talt!»

For det andre er det lite samfunn med Gud. Når du står i solskinnet, kjenner du solens varme stråler. Slik burde du også kjenne de varme strålene fra hans kjærlighet når du står i Kristus. Det er lite av dette. Om de troende blir det sagt at de er «det folket som er ham nær». De går inn gjennom det sønderrevne forhenget og trer nær til Faderen, de bor i hans skjul og blir i hans skygge. Det er lite, svært lite av dette. Hvor rett Kristus kan si: «Så lang en tid har jeg vært hos dere, og du kjenner meg ikke, Filip?»

For det tredje er det lite hellighet blant de kristne. Hadde de kristne hatt øynene festet på en Frelser som hersker, ber og kommer igjen, å, hvor annerledes ville de ha vært! «Hvor nødvendig er det da at dere ferdes i hellighet og gudsfrykt, mens dere venter …»

(1) Hvor mye grådighet det er blant noen av dere som ser ut til å være kristne! Dere kaller pengene deres egne og holder fast på alt for dere selv, for å behage dere selv og nyte det selv – og alt dette mens Kristi sak roper høyt på offer!

(2) Hvor mye bitterhet det er blant noen av dere som ser ut til å være kristne! Hvor mye stolt og uforsonlig sinn som holder liv i minnet om urett dere har lidd, og nærer vreden!

(3) Hvor likt verden dere er i festene og overfloden deres, i lettsindige, ja syndige fornøyelser, og framfor alt i måten dere snakker på! Hvem ville vel ane, når de hører dere, at dere noen gang har vært med Jesus, eller han med dere? Hvorfor er alt dette slik?

Svar: Fordi dere kjenner Kristus så lite. Enda Kristus har vært så lenge hos dere, kjenner dere nesten ingenting til ham. Å, la ikke dette året gå uten at dere bestemmer dere for å lære Kristus bedre å kjenne! Han er hos dere ennå. «Om en liten stund ser dere meg ikke lenger.» Om noen få dager ser dere ham kanskje ikke mer. Nådetiden deres kan snart være forbi. Mange av dere kommer ikke til å se slutten på et nytt år. «Vandre den stund dere har lyset!» Kjenn Kristus, så skal dere bli ham like.

2. Til de vakte

1. *Kristus er med de vakte sjelene.*

(1) *Han vakte dem.* Ingen er av naturen urolig for sin sjel. Det er Kristus som gjør det verket i sjelen. Når lynet har gått gjennom en skog, og du ser på det ene treet etter det andre som det mektige lynglimtet har kløyvd, sier du: «Å, lynet har vært her!» Slik kan du også si når du ser et hjerte som er kløyvd og knust fordi det kjenner hvor fortapt det er: «Å, Kristus har vært her!»

Er noen av dere vakt? Da har Kristus vært med dere. Han så dere i deres synd og dårskap. Han ynket dere, han kom nær, han rørte ved hjertet deres og fikk

dere til å kjenne at dere er fortapt, for at dere skulle søke ham som Frelser. Tvil ikke på at Kristus har vært med dere.

(2) *Han søker de vakte sjelene, og derfor er han med dem.* Når en gjeter går til fjells for å lete etter bortkomne sauer, leter han særlig etter dem som blør og er sønderrevet, og som får dalene til å gjenlyde av sin klagende breking. Han bøyer seg over den sårede sauen. Når en god lege kommer inn på et sykehus, skynder han seg til sengene til de sykeste, til dem som stønner ynkelig under smertene. Han bøyer seg over dem.

Slik søker også Kristus med særlig omsorg de sjelene som blør og stønner. Hans ord er: «Han har sendt meg til å forbinde dem som har et nedbrutt hjerte», og: «Herren Herren har gitt meg en disippeltunge, så jeg skal kunne styrke den trette med mine ord.» Er du en vakt sjel? Da kan du være helt viss på at Kristus er med deg og bøyer seg over deg.

2. *Lang tid.* Noen mennesker blir gående under syndenes overbevisning lenge, noen i måneder og år. Jeg tviler ikke på at mange sjeler er blitt vakt i år. Nå venter Kristus lenge på disse sjelene. Han står ved døren hele dagen: «Hele dagen rakte jeg mine hender ut til et ulydig og gjenstridig folk.» Og når natten kommer og han står og venter ennå: «Mitt hode er fullt av dugg, mine lokker av nattens dråper.»

Er det noen vakte sjeler som hører meg? Kristus har vært lenge hos dere. Bibelen har vært hans vitne; den har vært hos dere natt og dag. Hans tjenere har fortalt dere om Jesus; de har ventet og vært tålmodige med dere. Kristus selv har bøyd seg over dere. Aldri har en tigger stått så lenge ved den rikes dør som Kristus har stått ved deres dør.

3. *Og likevel kjenner du meg ikke.* Enda Kristus er så lenge hos de vakte sjelene, vil mange likevel ikke kjenne ham. Å kjenne ham er det evige liv. Det ville lege alle smertene deres om de bare ville se på ham, men de vil ikke se. Noen av dere er slik. Det er deres synd, og det er deres ulykke.

(1) Kristus har lenge stått ved døren din og banket. Hadde du åpnet, ville du ha sett en blødende Frelser, en borgen, en rettferdighet. Du ville ha sett på ham og fått lys. Men du ville ikke åpne.

(2) Kristus har stått og ropt: «Om noen tørster, han komme til meg og drikke!» Du kjenner deg svært tørst, og likevel kommer du ikke til Kristus for å drikke.

(3) Kristus har ropt: «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile!» Du er bøyd under byrden din, og likevel vil du ikke komme til Kristus for å få liv.

(4) Kristus har ropt: «Følg meg! Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket.» Du vakler fram og tilbake mellom ham og verden. Du klamrer deg til verden, enda du er ulykkelig. Hvor lenge skal det være slik? Så lang en tid har jeg vært hos dere, og du kjenner meg ikke, du fattige, urolige sjel? Husk at noen har levd i uro og dødd i uro. Husk at det bare vil gjøre ditt helvete verre at Kristus var så lenge hos deg, og du ville ikke kjenne ham. Vend om til Kristus nå! La ikke et nytt år begynne uten at du kjenner Jesus.

3. Til de uvakte

1. *Kristus er med dem*. På én måte er han ikke med dem. De er «uten Kristus … uten Gud i verden». På en annen måte er han med dem: «Jeg vet om dine gjerninger.»

(1) *Han er med dem i Guds hus*. Jeg undrer meg over at Kristus får så mange som er uten Kristus, til å komme til Guds hus. Jeg har aldri kunnet forklare det. Folkemengder fulgte Jesus, og folkemengder følger ham ennå. *Spørsmål*: Hva fører deg til Guds hus? Det er Kristi nåde som driver deg. Her er Kristus med deg. Kristus lukker opp skattkammeret sitt og sier: «Kom, kjøp uten penger og uten betaling!»

(2) *Kristus er med dem i deres livs førelser*. Å, det er underlig å se hvordan livet til de uvakte sjelene blir ført! Hver eneste førelse kommer fra Kristi hånd: «Se, jeg står for døren og banker.» I året som nå er gått, har Kristus kjempet med deg gjennom sine førelser. Til noen av dere er han kommet gang på gang. Kristus er med dere.

(3) *Med dem i deres synder*. Kristus er til stede ved alle deres ugudelige fester, ugudelige spøker, lyster og gjøremål: «Jeg vet om dine gjerninger.»

Tenker du noen gang på at Kristus står ved din side når du er opptatt med en eller annen tåpelig lek? Han ser det fornøyde smilet på kinnet ditt, men han ser også flommen av vrede som henger over sjelen din. Han ser at du morer deg med ditt eget selvbedrag – du sitter på kanten av helvete og lar deg likevel more av en rangle og kildre av et strå. *Spørsmål*: Hva sier han? Han sier: «Hvor lenge vil dere uforstandige elske uforstand?» Og videre: «Herre, la det få stå også dette året.»

2. *Så lang en tid*. Det er grunn til å tro at Jesus kjemper med sjelen fra de tidligste årene, og at han kjemper med den helt til det siste. Noen gudfryktige menn har ment at Kristus iblant holder opp å kjempe og lar sjelen bli bundet til sine avguder. Men kanskje er det mer i samsvar med Skriften å si at Jesus venter hele dagen. Hvor lenge har ikke Kristus bedt for noen av dere! I dag er enda et år gått som han har kjempet med dere. Tenk på det! Å, Kristi langmodighet!

3. *Og kjenner meg ikke*. Å, det er grunn til å tro at mange av dere vet like lite om Kristus som den dagen jeg begynte min tjeneste blant dere – ja, like lite som den dagen dere ble født. Kjente du Kristus, ville han knuse hjertet ditt, så du kjente din synd. Men hjertet ditt er helt og uskadd. Kjente du Kristus, ville du bli drevet til å søke å få del i ham, men du søker ham ikke.

Hør hvor ømt Frelseren taler til deg i dag: «Så lang en tid har jeg vært hos dere?» Å, det kommer til å være en av de største kvalene i helvete å huske hvor ofte Kristus var med deg i dette bønnens hus, i livets førelser, ja, i dine synder – og du ville ikke se på ham! Å huske hvor ofte han ble stilt fram som en sønderbrutt Frelser i nattverden, hvor ofte hans tjenere forkynte ham som en Frelser som gis fritt, hvor ofte han bøyde seg over deg og gråt over deg – og du ville ikke vite av ham!

Å, mine venner, jeg frykter at dette året vil vitne mot dere på dommens dag! Jeg frykter at mange av dere vil anklage meg på den dagen og si: «Hvorfor talte du ikke tydeligere, sterkere og oftere? Hvorfor banket du ikke oftere på dørene

våre og fortalte oss og barna våre om Kristus, herlighetens håp? Å, var det ikke verdt mer strev å frelse oss fra et evig helvete?» Å, kjære venner, vær vise!

Mange av dere kommer ikke til å se enda et år gå mot slutten. Er det femti av dere – å, så forferdelig! – kan du være en av de femti. Ja, er det førti, tretti, tjue eller ti, kan du fremdeles være blant de ti. Er det bare én, kan du være den ene. Å, det vil være et forferdelig ord på den dagen: «Lang tid var jeg hos dere, men dere ville ikke kjenne meg.» Amen.

Dundee, 1837

77. Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet?

«Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Trengsel eller angst eller forfølgelse eller sult eller nakenhet eller fare eller sverd? Som skrevet står: For din skyld drepes vi hele dagen, vi blir regnet som slaktefår. Men i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss.» (Rom 8,35–37)

I dette avsnittet står det tre svært merkverdige spørsmål:

1. «*Hvem vil anklage Guds utvalgte*?» Paulus trer fram som en herold. Han ser opp til de hellige englene og ned til de anklagende djevlene, rundt seg på en truende verden og inn i samvittigheten, og han spør: Hvem kan anklage en som Gud har utvalgt og Kristus har vasket? «Gud er den som rettferdiggjør.» Den hellige Gud har erklært at de troende er rene helt igjennom.

2. «*Hvem er den som fordømmer*?» Paulus ser rundt på alle verdens dommere, alle som er kyndige i lov og rett. Han ser opp til de hellige englene, som med sitt overmenneskelige blikk ser dypt og langt inn i Guds rettferdige styre. Han ser opp til Gud, han som dømmer alle og må gjøre det som er rett, han som har rette veier og er fullkommen rettferdig. Og så spør han: Hvem er den som fordømmer? «Kristus er den som er død.» Kristus har betalt den siste øre, så hver dommer må rope ut: «Så er det da ingen fordømmelse!»

3. «*Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet*?» Igjen ser han rundt på alle skapte verdener. Han ser på makten til de mektigste erkeengler, på den sataniske makten til legioner av djevler, på raseriet til en verden som trosser Gud, på alle skapte tings samlede krefter. Og når han ser syndere som ligger trygt i Jesu armer, roper han: Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Ikke alle kreftene i ti tusen verdener til sammen, for Jesus er større enn alle. «Vi vinner mer enn seier ved ham som elsket oss.»

Kristi kjærlighet! Paulus sier at «Kristi kjærlighet … overgår all kunnskap». Den er som den blå himmelen – du kan se klart inn i den, men du kan ikke måle hvor stor den virkelig er. Den er som det dype, dype havet – du kan se et lite stykke ned i det, men dybdene kan ingen lodde. Den har en bredde uten grense, en lengde uten ende, en høyde uten topp og en dybde uten bunn.

Når den hellige Paulus sa dette – han som var så dypt undervist i guddommelige ting, som hadde vært i den tredje himmel og sett Jesu herliggjorte ansikt

– hvor mye mer kan ikke da vi, fattige og svake troende, se inn i denne kjærligheten og si: Den overgår all kunnskap!

I disse ordene er det tre ting: For det første vil jeg forklare Kristi kjærlighet. For det andre: Hvem vil skille oss fra den? For det tredje: De skal ikke klare det.

1. Kristi kjærlighet

Jeg vil tale om Kristi kjærlighet.

1. *Når den begynte – i evigheten som ligger bak oss:* «Da var jeg hos ham som kunstner, jeg var hans glede dag etter dag, og jeg frydet meg alltid for hans åsyn. Jeg frydet meg på hele hans vide jord, og min lyst hadde jeg i menneskenes barn» (Ordsp 8,30–31).

Denne kjærlighetens elv begynte å strømme før verden ble til – fra evighet av, fra begynnelsen, før jorden ble til. Kristi kjærlighet til oss er like gammel som Faderens kjærlighet til Sønnen. Denne lysets elv begynte å strømme fra Jesus mot oss før strålene strømmet fra solen, før elvene rant ut i havet, før engel elsket engel eller menneske elsket menneske. Før noen skapning var til, elsket Kristus oss. Dette er et stort dyp – hvem kan lodde det? Denne kjærligheten overgår all kunnskap.

2. *Og hvem var det som elsket*? Det var Jesus, Guds Sønn, den andre personen i den velsignede guddommen. Hans navn er «Under, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste», «Kongers konge og herrers herre», Immanuel og Jesus, Frelseren, Farens enbårne Sønn. Hans skjønnhet er fullkommen: Han er avglansen av Faderens herlighet og avbildet av hans vesen. All Herrens renhet, majestet og kjærlighet bor i ham i fylde. Han er den klare morgenstjerne, han er rettferdighetens sol og verdens lys, han er Sarons blomst og dalenes lilje – «den fagreste av alle menneskenes barn».

Hans rikdom er uendelig. Han kunne si: «Alt det som Faderen har, er mitt.» Han er Herre over alle. Alle kroner i himmelen ble kastet ned for hans føtter, alle engler og serafer var hans tjenere, og alle verdener var hans rike.

Hans gjerninger var uendelig herlige. Ved ham er alt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige. Han kalte på det som ikke var til, som om det var til, og verdener ble til på hans ord. Likevel elsket han oss! Det er stort å bli elsket av en som står høyere enn oss selv – av en engel. Men å, å bli elsket av Guds Sønn! Det er underfullt – det overgår all kunnskap.

3. *Hvem elsket han*? Han elsket oss! Han kom til verden «for å frelse syndere, og blant dem er jeg den største». Hadde han elsket en som var like herlig som han selv, ville vi ikke ha undret oss. Hadde han elsket de hellige englene, som speilet hans rene, klare bilde, ville vi ikke ha undret oss. Hadde han elsket de elskelige blant menneskenes barn – de vennlige, de milde, de gode, de rike, de store og de edle – ville det ikke ha vært et så stort under.

Men å, han elsket syndere – de verste syndere, de fattigste, usleste og mest skyldige stakkarer som kryper på jorden! Manasse, som myrdet sine egne barn, var en av dem han elsket. Sakkeus, den gråhårede bedrageren, var en annen. Paulus, som spottet, var en tredje. Den lettferdige kvinnen fra Samaria var en til, den døende røveren en til, og de utsvevende korinterne var enda flere.

«Slik var det en gang med noen av dere.» Vi var svarte som helvete da han så på oss. Vi hadde fortjent helvete og lå under hans Fars vrede og forbannelse – og likevel elsket han oss og sa: «Jeg vil dø for dem.» Hver den som er frelst, kan si: «I kjærlighet dro du min sjel ut fra ødeleggelsens grav.»

Å, brødre, dette er en underlig kjærlighet! Han som var så stor og herlig og ren, valgte oss, som var usle og skitne av synd, for å vaske oss, rense oss og stille oss fram for seg selv. Denne kjærligheten overgår all kunnskap!

4. *Hva denne kjærligheten kostet ham*. Da Jakob elsket Rakel, tjente han sju år for henne. Han tålte sommerens hete og vinterens kulde. Men Jesus tålte Guds brennende vrede og sin Fars harme som en vinterstorm for dem han elsket. Jonatan elsket David høyere enn kvinners kjærlighet, og for hans skyld tålte han det grusomme sinnet til sin far Saul. Men Jesus tålte av kjærlighet til oss sin Fars vrede, utøst ublandet.

Det var Kristi kjærlighet som fikk ham til å forlate sin Fars kjærlighet, englenes tilbedelse og herlighetens trone. Det var kjærligheten som gjorde at han ikke foraktet å bli født av jomfruen. Det var kjærligheten som førte ham til krybben i Betlehem, og kjærligheten som drev ham ut i ørkenen.

Kjærligheten gjorde ham til en smertenes mann, kjærligheten gjorde ham sulten og tørst og trett, og kjærligheten fikk ham til å skynde seg til Jerusalem. Kjærligheten førte ham til det dystre, mørke Getsemane, kjærligheten bandt ham og slepte ham til domshallen, kjærligheten naglet ham til korset, og kjærligheten bøyde hodet hans under den overveldende byrden av hans Fars vrede. «Ingen har større kjærlighet enn denne …» «Jeg er den gode hyrde. Den gode hyrde setter sitt liv til for fårene.»

Syndere var i ferd med å synke ned i helvetes glødende flammer. Han kastet seg uti, svømte gjennom de forferdelige brenningene og samlet sine egne inn til sitt bryst. Rettferdighetens sverd var dratt og blinket, rede til å ødelegge oss. Han, mannen som er Guds neste, blottet sitt bryst og lot hugget falle på seg.

Vi var satt opp som skive for Guds hevnpiler. Jesus gikk imellom, og de gjennomboret ham helt. Hver pil som skulle ha gjennomboret våre sjeler, ble sittende fast i ham. «Han … bar våre synder på sitt legeme opp på treet.» «Så langt som øst er fra vest, lar han våre misgjerninger være langt fra oss.»

Dette er Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Denne kjærligheten blir stilt fram for dere i dag i det brutte brødet og den utøste vinen. Den skal vi se på tronen: «et lam, likesom det hadde vært slaktet». Det skal være innholdet i vår sang i all evighet: «Verdig er Lammet!»

1. Å, *for en glede å være i Kristi kjærlighet!* Er du i denne underfulle kjærligheten? Har han i kjærlighet dratt deg ut av ødeleggelsens grav? Da vil han vaske deg og gjøre deg til konge og prest for Gud. Han vil vaske deg i sitt eget blod, så du blir hvitere enn snø. Han vil rense deg fra all din urenhet og fra alle dine avguder.

Han vil også gi deg et nytt hjerte. Han vil holde samvittigheten din ren og hjertet ditt rett overfor Gud. Han vil gi deg sin Hellige Ånd i ditt indre og få deg til å be med sukk som ikke kan settes ord på. Han vil rettferdiggjøre deg, han vil be for deg, og han vil herliggjøre deg. Hele verden kan stå deg imot, kjære

venner kan dø og forlate deg, du kan bli stående alene i ørkenen – og likevel er du ikke alene. Kristus elsker deg fremdeles.

2. Å, *for en ulykke å være utenfor Kristi kjærlighet!* Elsker ikke Kristus deg, hvor forgjeves er da all annen kjærlighet! Vennene dine kan elske deg, naboene kan være vennlige mot deg, verden kan rose deg, og prestene kan elske sjelen din. Men elsker ikke Kristus deg, er all kjærlighet fra skapninger forgjeves. Du blir værende uvasket, uten tilgivelse og uhellig. Du kommer til å synke ned i helvete, og alle skapninger vil stå rundt deg uten å kunne rekke deg en hånd til hjelp.

3. *Hvordan kan jeg vite at jeg er i Kristi kjærlighet*? Ved at du blir dratt til Kristus: «Ja, med evig kjærlighet har jeg elsket deg, derfor har jeg dratt deg med miskunn.» Har du sett noe i Jesus som drar deg? Verden blir dratt av skjønnhet, klær eller glitrende smykker. Er du blitt dratt til Kristus av den nydelige duften av hans salver?

Dette er kjennetegnet på alle som er risset inn i Kristi hjerte: De kommer til ham, de ser at Jesus er dyrebar. Den sorgløse verden ser ikke noe dyrebart i Kristus. De setter en lyst høyere, verdens smil høyere, penger høyere og fornøyelser høyere. Men dem Kristus elsker, drar han etter seg ved å la dem se hvor dyrebar han er.

Har du fulgt ham slik og satt ham høyt? Har du klynget deg til ham som en synder som holder på å drukne? Da vil han slett ikke støte deg ut – slett ikke, ikke for alt det du har gjort mot ham.

«Men jeg brukte mine beste dager i synd.» – Likevel vil jeg slett ikke støte deg ut. «Jeg levde i åpenbar synd.» – Jeg vil slett ikke støte deg ut. «Men jeg har syndet mot lyset og mot min egen overbevisning.» – Likevel vil jeg slett ikke støte deg ut. «Men jeg er falt fra.» – Likevel er hans kjærlighets armer åpne for å omfavne din stakkars skyldige sjel, og han vil ikke støte deg ut.

2. Mange vil skille oss

Fra verdens begynnelse har det vært Satans store mål å skille de troende fra Kristi kjærlighet. Han har aldri lykkes med en eneste sjel, men likevel prøver han like ivrig som i begynnelsen. Fra det øyeblikket han ser Frelseren løfte et bortkommet får opp på skulderen, setter han inn alle krefter for å rive det stakkars frelste fåret ned fra hvilestedet. Fra det øyeblikket Jesu gjennomborede hånd legges på en stakkars, skjelvende, skyldig synder, prøver Satan å rive ham ut av Jesu hånd.

1. *Dette gjorde han i gamle dager*: «Som skrevet står: For din skyld drepes vi hele dagen, vi blir regnet som slaktefår» (v. 36). Dette er et rop fra Salmenes bok. Til alle tider er Guds folk blitt hatet og forfulgt av Satan og verden.

Legg merke til grunnen: «For din skyld» – fordi de lignet Jesus og tilhørte Jesus. Tiden: «hele dagen» – fra morgen til kveld. Verden hater de sanne troende uten opphør, så vi om kvelden må si: «Var det bare morgen!» og om morgenen: «Var det bare kveld!» Noe annet hater de ikke slik uten stans. Måten: «Vi blir regnet som slaktefår.» Verden bryr seg ikke mer om å mishandle en kristen enn slakteren bryr seg når han griper et får som skal slaktes. Drankerne synger om oss.

Slik lød de troendes rop i gamle dager. Det samme ropet er blitt hørt blant de snødekte fjellene i Piemonte og, i senere tid, blant Skottlands grønne åser og daler. Og vi bedrar oss sørgelig om vi innbiller oss at det samme ropet ikke skal høres igjen. Er djevelen forandret? Elsker han Kristus og hans kjære folk noe mer? Er det verdslige hjertet forandret? Hater det Gud og Guds folk noe mindre enn før? Å nei!

Jeg er dypt overbevist om at dersom Gud bare trekker tilbake den nåden som holder ondskapen i tømme, vil forfølgelsens sluser snart bryte opp igjen. Og mange av dere som forblir uomvendte under vår forkynnelse, vil bli blodtørstige forfølgere – dere vil ennå ta hevn for prekenene som stakk dere i hjertet.

2. *Apostelen nevner sju former trengselen kommer i.* To av dem gjelder trengsler som er felles for alle mennesker, og fem gjelder trengsler som mer særlig rammer Guds barn.

For det første trengsel og angst: «Et menneske, født av en kvinne, lever en kort tid og mettes med uro. Som en blomst skyter han opp og visner, han flykter som skyggen og blir ikke stående.» Guds barn er ikke fri for nød: sykdom, fattigdom, tap av venner. Jesus sa til dem: «I verden har dere trengsel.» «Alle dem jeg elsker, dem refser og tukter jeg.»

Satan prøver å utnytte slike trengselstider til å skille sjelen fra Kristi kjærlighet. Han frister den troende til å forakte Herrens tukt, til å kaste seg inn i forretninger eller søke verdslige venner, eller til å ty til verdslige midler for å døyve sorgen.

Han prøver også å få sjelen til å miste motet under trengslene, klage og knurre og anklage Gud for urett, og ikke tro på hans kjærlighet og visdom i smelteovnen. På disse måtene prøver Satan å skille oss fra Kristi kjærlighet. En tid med trengsel er en farlig tid.

For det andre forfølgelse, sult, nakenhet, fare og sverd. Alt dette er våpen Satan egger opp mot Guds barn. Menighetens historie har til alle tider vært en forfølgelsens historie. Så snart en sjel begynner å bli opptatt av sin frelse, så snart den klynger seg til Jesus, begynner verden å snakke, til sorg for dem Gud har såret. For noen bitre ord som blir slynget mot den sjelen!

Til alle tider har dette vært sant: «De flakket omkring i saueskinn og geiteskinn, de led nød, hadde trengsel og fikk hard medfart. Verden var dem ikke verd.» De som spiser Guds brød, er ofte blitt drevet bort fra sitt stille måltid. De som er kledd i Kristus, har ofte måttet gi slipp på verdslige klær og har vært utsatt for sult, nakenhet, fare og sverd – det ytterste.

Kain myrdet Abel. De drepte livets høvding, og siden har alle som er hans, vært utsatt for det samme. Si ikke: «Tidene er forandret, nå lever vi i toleransens tid.» Kristus er ikke forandret, Satan er ikke forandret, og når det passer ham, vil han bruke de samme våpnene.

3. Alt dette kan ikke skille oss

«Men i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss.» Hvordan vinner vi mer enn seier?

1. Vi *seirer før kampen er over*. I alle andre kamper vet vi ikke hvordan det går, før slaget er vunnet. I slaget ved Waterloo trodde man lenge at franskmennene hadde vunnet, og Napoleon sendte flere meldinger til Paris om at han hadde seiret.

Men i kampen mot verden, Satan og kjødet vet vi allerede hvordan det skal gå. Kristus har påtatt seg å føre oss igjennom. Han vil verne oss mot lovens piler ved å skjule oss i sitt blod. Han forsvarer oss mot syndens makt ved sin Hellige Ånd, som han har lagt i oss. Han vil gjemme oss i sitt åsyns skjulested mot trettekjære tunger. Jo hardere kampen er, desto nærmere vil han holde seg til oss, så vi allerede kan synge: «Gud være takk, ved Jesus Kristus, vår Herre!»

Vi vet at vi skal seire. Om verden var en million ganger mer rasende, om forfølgelsens bål ble tent på ny, om mitt hjerte var en million ganger mer ondt, og om alle helvetes fristelser ble sluppet løs mot meg, så vet jeg at jeg skal seire ved ham som elsket meg. Da Paulus og Silas sang i det dypeste fangehullet, vant de mer enn seier. Da Paulus til tross for sin torn sang: «Derfor vil jeg helst rose meg av min skrøpelighet», vant han mer enn seier.

2. Vi *vinner på kampen*. Ofte er en seier et tap. Slik var det i det slaget i Israel etter den mørke natten i Gibea. Hele Israel sørget, for en stamme var nesten utryddet av Israel. Slik er det med de fleste seirer: Seierssangen blandes med hulkene fra enken og den farløse. Slik er det ikke i troens gode strid. Vi vinner mer enn seier. Vi har vinning av våre fiender.

(1) Vi klynger oss tettere til Kristus. Hver bølge av trengsel for Kristi skyld løfter sjelen høyere opp på Klippen. Hver bitter pil som blir skutt etter den troende, får ham til å skjule seg dypere i kløftene i Jesus. Vær tilfreds, kjære venn, med å bære disse trengslene som får deg til å klynge deg tettere til din Elskede.

(2) De ryster oss løs fra synden. «Var dere av verden, da ville verden elske sitt eget.» Om verden smilte til dere og smisket for dere, ville dere legge dere i fanget på den. Men når den rynker pannen, da er Jesus vårt alt.

(3) «Stor er den lønn dere har i himmelen.» Vi vinner en klarere krone. Frykt ikke! Ingenting skal noen gang skille dere fra Kristi kjærlighet.

Å, om jeg bare kunne vite at dere alle var i Kristi kjærlighet, at Jesu armer holdt om dere! Da ville jeg vite at alt menneskers hat og alle helvetes renker aldri skulle få makt over dere. «Er Gud for oss, hvem er da imot oss?» Har Gud utvalgt dere, kalt dere, vasket dere og rettferdiggjort dere, så vil han også herliggjøre dere.

Å, overgi dere i hans kjærlige hender, dere som ikke er langt borte fra Guds rike! La ham vaske dere, for da vil han føre dere inn til herligheten. Amen.

Dundee, 30. oktober 1841 (nattverdstale)

78. Et menneske, født av en kvinne

«Et *menneske, født av en kvinne, lever en kort tid og mettes med uro. Som en blomst skyter han opp og visner, han flykter som skyggen og blir ikke stående.*» (Job 14,1–2)

Disse ordene lærer oss tre ting.

1. *Menneskets skjønnhet*: «Som en blomst skyter han opp» (v. 2). Det er noe vakkert ved mennesket. I begynnelsen ble det skapt i Guds bilde, og selv om synden har ødelagt og skjemt ut dette bildet, kan en ennå se spor av Guds verk i mennesket. Kroppen er «virket på forferdelig underfullt vis». Og selv om sjelen av naturen er helt vendt bort fra Gud, er den likevel en tapt sølvpenge.

2. *Mennesket lever kort*: «lever en kort tid … Som en blomst skyter han opp». Jakob var hundre og tretti år gammel, men da farao spurte hvor gammel han var, svarte han: «Få og onde har mine leveårs dager vært» – få sammenlignet med andre menneskers levetid. Noen av patriarkene levde i ni hundre år, Metusalah i ni hundre og sekstini. Hvor få er ikke våre dager sammenlignet med det! De er få sammenlignet med evigheten, og få når vi tenker på det arbeidet som skal gjøres.

3. *Mennesket mettes med uro*. Om disse få dagene var fulle av glede, ville det ikke vært så ille. Men de er fulle av uro, og de som jager ivrigst etter verdslige fornøyelser, får som regel de dypeste sorgene. Plager for kropp, sinn og eiendom kommer den ene etter den andre, som bølge på bølge.

De siste dagene har vi alvorlig fått erfare disse sannhetene. Det har vært fem alvorlige dødsfall, alle knyttet til vårt sogn, og til sammen er de en levende utleggelse av disse ordene.

For det første døde to barn. De var begge elsket og avholdt i livet og ble heller ikke skilt lenge i døden. De var lovende, og de kjære slektningene deres så fram til at de skulle bli en glede og trøst for dem. De skjøt opp som en blomst og ble hugget ned.

For det andre en ung mann i sin beste alder. Han var kommet i full manndomskraft og tenkte å se mange gode dager i de levendes land. Men Gud forandret ansiktet hans, og han er gått bort.

For det tredje en mor i sin blomstrende alder, med åtte blomstrende barn. Hun var elsket og beundret av alle omkring seg og hadde alt det denne verden kunne gi for å gjøre henne lykkelig. Men midt på natten lød ropet. Hun skjøt opp som en blomst og ble hugget ned.

Den siste var en gammel mann. Gud hadde lenge båret over med ham, men nå ble han kalt til å gjøre regnskap.

For en alvorlig lærdom! Barnet, den unge mannen, moren og det grå hodet ligger alle lavt i dag! «Et menneske, født av en kvinne, lever en kort tid.»

1. *Lær at du trenger å omvende deg straks*. Noen av dere er sinte fordi jeg taler så mye om omvendelse. Men å, når jeg står ved disse åpne gravene, skammer jeg meg over at jeg taler så lite om den! «Hvis dere ikke omvender dere, så skal dere alle omkomme på samme måten.» «Fatt da et annet sinn og omvend dere, så deres synder kan bli utslettet.»

Barn, søk omvendelse nå, for små barn dør. Disse nye gravene er mindre enn deres egne ville bli. Unge menn, søk omvendelse nå, for unge menn dør – de blir hugget ned i sin beste alder. Mødre, si ikke at dere vil søke omvendelse senere, når barna er voksne og dere får bedre tid. Søk den nå, for mødre dør. Gamle menn, si ikke at dette ikke angår dere. Andre kan dø, men dere må dø. Derfor treffer lærdommen dere dobbelt: Søk omvendelse nå!

2. *Lær hvor dumt det er å leve for fornøyelsene*. Djevelen fanger ikke flere sjeler med noe garn enn med silkegarnet av verdslige fornøyelser. Verdslige mennesker tar det gjerne for gitt at det ikke er noe galt i disse tingene. Barn er glad i leker. Unge mennesker gleder seg over dans, sang og latter. Grovere sjeler elsker glasset, lystigheten og det grove svirelaget. De finere kretsene elsker ballet, konserten og teateret. Og gamle, visne fruer og bannende kapteiner, som vakler på randen av evigheten, kan nesten ikke sove om natten uten et parti whist. Hva er galt med det?

Sett deg ned på graven der borte og spør de døde! Er du ikke uten Kristus, uten tilgivelse og uhellig, på vei til helvete? Er ikke dagene dine talte? Kan du ikke bli hugget ned i natt? Hvor ville du være om du ble revet bort fra dansen, teateret eller kortbordet og ført fram for din Dommer?

«Gled deg i din ungdom, du unge! La ditt hjerte være vel til mote i din ungdoms dager. Vandre på ditt hjertes veier og etter det dine øyne ser. Men vit: for alt dette vil Gud føre deg fram for dommen.» «Sjel! du har mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro – et, drikk, vær glad! Men Gud sa til ham: Du dåre! I denne natt kreves din sjel av deg. Hvem skal så ha det du har samlet?» «Men den som lever etter sine lyster, er levende død.» Nå er tiden til å søke omvendelse.

Skal vi da ikke ha noen glede? Jo, i Kristus – hellige gleder, slik som «livsalighet ved din høyre hånd i evighet». Å, jeg har smakt alle denne tidens fornøyelser, og de er ikke verdt en eneste dråpe av Kristi søte kjærlighet.

3. *Lær å søke hverandres sjeler*. Å, ikke noe sted lærer prestene å tale slik som ved en dødsseng! Når jeg ser på ansiktene til de døende, føler jeg ofte at jeg ennå aldri har forkynt. Å, be for meg, at jeg må gå ut og inn blant dere med større troskap, at jeg må tale mer frimodig og ikke frykte sinnet eller bebreidelsene deres! Dere blir ikke sinte på meg når dere er døde. Da sier dere ikke at jeg forkynte for tydelig.

Brødre i eldsterådet! Kom og hjelp meg med dette. Dere ser at folket vårt dør. Hundrevis som en gang var under deres og min omsorg, er nå i evigheten.

Kjære lærere! Lær barna tydelig, for barn dør. Bry dere ikke om at de er utålmodige og egenrådige. Husk at de er døende barn – dødens merke er på dem. Skogvokteren setter et merke rundt de trærne som skal hugges. Hvert barn har fått dødens merke.

Foreldre! Søk barnas sjeler fra de er spebarn. Be for dem før de blir født. Før dem til verden med smerte inntil Kristus vinner skikkelse i dem. Si ikke at de er for små og ikke kan forstå. Gud kan lære de umyndige. Å, forsømmer dere dette, vil dere ikke da angre når den grønne torven ligger over barnas bryst?

4. *Lær hvor lite du makter å bære Guds vrede*. Mens de er friske og sterke, skryter menneskene gjerne mot Gud. «De er uten menneskers plage og slites ikke som andre mennesker. Derfor er overmot deres halskjede.» De kan synde «med oppløftet hånd». Men når feber eller tærende sykdom fører dem til gravens rand, når de trenger noen til å snu dem i sengen eller holde oppe det matte hodet eller mate dem med skje som et barn, da ser vi at en synder er ingenting i hendene på en vred Gud.

Og å, hvordan vil det ikke bli i evigheten, når han faller i den levende Guds hender! Kanskje tvilte han på om det fantes en Gud, men plutselig ser han at det er en Gud. Han trodde ikke at det fantes noen Kristus – på et øyeblikk møter han Kristi hellige øye. Han trodde ikke at det fantes noe helvete, og lo av dem som trodde det – på et øyeblikk blir han kastet omkring blant de brennende bølgene der, og nå kjenner han at det må være evig.

Etter tusen år har det bare så vidt begynt, og slutten er ikke kommet nærmere. Sjelen synker ned i et mørke som ikke er til å bære. Den vil ønske å dø, men ikke kunne det. «Men om nå Gud – enda han ville vise sin vrede og gjøre sin makt kjent – likevel i stor langmodighet bar over med vredens kar, som var gjort ferdige til undergang?»

Å, brødre, flykt fra den kommende vrede! Dere kan ikke bære den. Kan dere bære en feber, et slag, et lynnedslag eller tæring? Og dette er bare lillefingeren av Guds vrede.

5. *Lær hvor dyrebar Jesus er*. Mennesket «lever en kort tid», men «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid». Hvor forunderlig er ikke Kristi kjærlighet, at han døde for oss – slike stakkars, svake blomster, slike ormer som lever en dag!

Hvor trygge vi er i Jesus! Vi er ingenting og flykter som en skygge, men i ham blir vi for evig. Selv vårt støv er dyrebart for ham. Både legeme og sjel vil han føre med seg, og vi skal herske i all evighet. Å, dere som er i Kristus, sett ham høyt! Dere som er i tvil, få det avgjort nå ved å løpe til ham! Dere som er utenfor ham, velg ham nå!

Dundee, 20. februar 1842

79. Kristus, en frelser som opphøyer loven

«Dere døve, hør! Og dere blinde, lukk øynene opp og se! Hvem er blind uten min tjener og døv som den budbæreren jeg sender? Hvem er blind som den fullkomne, blind som Herrens tjener? Du har sett mye, men du tar ikke vare på det. Han har åpne ører, men han hører ikke. Herren har velbehag for hans rettferdighets skyld; han skal gjøre loven stor og herlig» (Jes 42,18–21)

I. Navnet som syndere får her

«Dere døve, hør! Og dere blinde, lukk øynene opp og se!» (v. 18). Disse ordene gjelder her først avgudsdyrkerne, men de passer like godt på alle uomvendte mennesker.

Alle dere som er uomvendte, er av naturen *døve*. Dere hører ikke Guds røst i det som hender dere. Velsignelser og trengsler kommer og banker på døren, men du hører dem ikke. Du hører ikke Kristi røst. Den er som bruset av mange vann, men du er døv og hører ikke hans advarsler og innbydelser. Du hører ikke hyrdenes røst. De er vektere som skal blåse i basunen og advare folket, og de har fått lærdes tunge. Men du er «lik en døv slange, som stopper sitt øre til, så den ikke hører på slangetemmernes røst, han som kan kunsten å mane» (Sal 58,5–6).

Blinde. Dette ordet bruker Bibelen stadig om sløvheten hos uomvendte sjeler. Uomvendte forkynnere kalles «blinde veiledere for blinde» (Matt 15,14). Jesus sa en gang til en fariseer: «Du blinde fariseer!» (Matt 23,26). Og igjen: «Dårer og blinde!» (Matt 23,17). «Du vet ikke at du er ussel og ynkelig og fattig og blind» (Åp 3,17).

Slik er det i sannhet med hver uomvendt sjel. Du ser ikke din egen sjel – hvor fordervet og skyldig den er, og at den er fortapt og ødelagt. Du ser ikke Solen, den herlige rettferdighetens sol, hans skjønnhet, hans herlighet og hans fortreffelighet: «Han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham» (Jes 53,2). Du ser ikke veien din. Du vet ikke hva du snubler over. Stien din fører til helvete, men du ser det ikke og tror det ikke.

Hør, dere døve! Se, dere blinde! De av dere som er døve og blinde, er som regel de minst oppmerksomme i menigheten. Dere sier: «Presten har ikke noe til meg», og så tenker dere på noe annet for å få tiden til å gå. Men legg merke til at det er dere Gud taler til her: «Dere døve, hør! Og dere blinde, lukk øynene

opp og se!» Dere som er likegyldige, sløve, blinde og kjødelige, er nettopp de som burde lytte, for det er dere Gud kaller på. Når vil dere høre, om ikke når Gud kaller på dere?

Men du sier: «Dette er en selvmotsigelse. Hvis jeg er døv, hvordan kan jeg da høre? Hvis jeg er blind, hvordan kan jeg da se?» *Svar*: La Gud ordne den vanskeligheten. Bare lytt og se opp! I virkeligheten er det ingen vanskelighet.

Han ba Esekiel tale til tørre ben: «Dere tørre ben, hør Herrens ord!» (Esek 37,4), og han ba Johannes forkynne for mennesker som var som steinene ved Jordan. Mens vi taler, og gjennom de ordene vi taler, gir Gud liv, hørsel og syn. Vend bare dine døve ører mot Gud og dine blinde øyne mot Jesus. Hvem vet om ikke en døv og blind sjel her nå for første gang ser opp til Jesus?

II. Han som det pekes på

«Hvem er blind uten min tjener og døv som den budbæreren jeg sender? Hvem er blind som den fullkomne, blind som Herrens tjener? Du har sett mye, men du tar ikke vare på det. Han har åpne ører, men han hører ikke» (v. 19–20). Hvert uttrykk her peker tydelig på Kristus.

1. *Min tjener.* Dette navnet får Kristus stadig: «Se, min tjener» (v. 1). «Se, min tjener skal gå fram med visdom. Han skal bli oppløftet og opphøyet og være meget høy» (Jes 52,13). «Ved at de kjenner ham, skal den rettferdige, min tjener, rettferdiggjøre de mange» (Jes 53,11). «Jeg er som en tjener blant dere» (Luk 22,27). Han tok et linklede og bandt det om seg. Han «tok en tjeners skikkelse på seg» (Fil 2,7). Grunnen er at han ikke kom for å gjøre sin egen vilje, men hans vilje som hadde sendt ham.

2. *Min budbærer.* Også dette navnet brukes om Kristus: «Er det da hos ham en engel, en tolk, en av tusen» (Job 33,23). Og igjen: «Brått skal han komme til sitt tempel, Herren som dere søker, paktens engel som dere inderlig lengter etter» (Mal 3,1). Han kalles det fordi Gud sendte ham. Han kom fra Gud med et budskap om evig liv til syndere.

3. *Han som er fullkommen.* «Klippen! Fullkomment er hans verk» (5 Mos 32,4). Guds vei er fullkommen. Men bare om Kristus er disse ordene fullt ut sanne. Han gjorde ikke synd, og det ble ikke funnet svik i hans munn. Han kjente ikke synd. Han var Jesus, det hellige barnet, den fullkomne – fullkommen for lovens øyne, fullkommen i sin Fars øyne og fullkommen i sin menighets øyne. «For en slik ypperstеprest var det vi måtte ha – hellig, uskyldig, ren, skilt fra syndere» (Hebr 7,26).

4. *Blind og døv.* «Hvem er blind som min tjener og døv som den budbæreren jeg sender?» Og v. 20: «Du har sett mye, men du tar ikke vare på det. Han har åpne ører, men han hører ikke.» Slik gikk han fram i sitt verk her i verden. Det er det samme som i v. 2: «Han skal ikke skrike og ikke rope, og han skal ikke la sin røst høre på gaten.»

Det samme som Sal 38,14–15: «Men jeg er lik en døv, jeg hører ikke, lik en stum som ikke åpner munnen. Ja, jeg er lik en mann som ikke hører, og som ikke har gjenmæle i sin munn.» Og Jes 53,7: «Han ble mishandlet, og han ble plaget, men

han opplot ikke sin munn, lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Han var blind for hvor nedrige syndere er. Han så, og likevel så han ikke. Hadde han sett på de svarte hjertene til dem han døde for, kunne han sannelig ikke ha dødd for dem. Hadde han bare sett på én eneste synd, kunne han ikke annet enn ha støtt oss bort eller vendt tilbake til sin Fars favn. «Hvem er blind som min tjener?»

Han var blind for sine egne lidelser. Han skyndte seg mot Jerusalem som om han ikke så korset foran seg. Han så det, men tok ikke vare på det. Han lå i Getsemane som om han ikke så lyktene og faklene til dem som kom for å gripe ham. «Hvem er blind som min tjener?»

Han var døv. Det var som om han ikke hørte renkene og anklagene deres, for han svarte ikke et ord. «Da sier Pilatus til ham: Hører du ikke alt det de vitner imot deg? Men han svarte ham ikke på et eneste ord, så landshøvdingen ble meget forundret» (Matt 27,13–14). Det er Herren Jesus du blir bedt om å lytte til og se på – han som tålmodig bar alt for oss. Gi akt på ham, gransk ham! Vi har ennå lært lite om Kristus, brødre, og dere som er uten Kristus, kjenner ham slett ikke.

III. Kristi verk

«Han skal gjøre loven stor og herlig» (v. 21). Dette er på noen måter den mest underfulle beskrivelsen av Kristi verk i hele Bibelen. Ofte sies det at han oppfylte loven. Slik i Matt 3,15: «For slik er det riktig av oss å fullføre all rettferdighet.» Og i Matt 5,17: «Dere må ikke tro at jeg er kommet for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle.»

Men her sies det at han skal «gjøre loven stor og herlig». Han kom for å gi Guds hellige lov ny glans og herlighet, så alle verdener kunne se og forstå at loven er hellig, rettferdig og god.

Da Gud skapte Adam og skrev loven i hjertet hans, gjorde han loven stor. Når han skrev den i brystet på en så hellig og lykkelig skapning som mennesket den gang var, viste han at den var en stor, hellig og lykkelig lov.

Da Gud talte loven fra Sinai-fjellet, gjorde han loven stor og herlig. Da han talte den med sin egen røst på en så forferdelig måte, og da han skrev den to ganger med sin egen finger, gjorde han den stor – nok, skulle en tro, til at våre dagers sabbatsbrytere skulle skjelve for å viske den ut. Men mest av alt ga han Guds lov glans, storhet, herlighet og majestet for alle verdeners øyne da Kristus døde.

1. *Ved sine lidelser.* Han gjorde lovens hellighet og rettferdighet stor ved å bære dens forbannelse. Da Adam syndet, nektet han at loven var hellig og rettferdig. Djevelen sa til ham: «Dere kommer slett ikke til å dø!» (1 Mos 3,4). Han trodde djevelen. Han tenkte at Gud ikke ville la ham dø – at Gud ville vike tilbake fra sin strenge og hellige lov. «Det gjør han ikke. Skulle han ødelegge de skapningene han har gjort, bare fordi de tok et eple?»

Når et menneske synder, fornekter det at Guds lov er hellig. Når et menneske banner, bryter sabbaten, vanærer foreldrene sine, lyver eller stjeler, sier det i

sitt hjerte: «Gud ser det ikke, Gud legger ikke merke til det, Gud kaster meg ikke i helvete for dette.» Han tror ikke Guds trusler. Han tror ikke at loven er hellig og rettferdig.

Trodde de av dere som lever i synd, virkelig at hver synd dere gjør, skal føre et nytt slag over dere i evigheten, en ny bølge av ild som skal rulle over legeme og sjel i helvete for alltid, så kunne dere ikke synde slik dere gjør. Derfor vanærer dere loven – dere gjør den liten og foraktelig – og overtaler dere selv til å tro at Guds lov aldri skal bli satt i verk. Slik blir hver synd gjort mot Gud: «Mot deg alene har jeg syndet» (Sal 51,6).

Nå sendte Gud sin Sønn til verden for å gjøre loven stor ved å dø under dens forbannelse. Han tok på seg den forbannelsen syndere hadde fortjent, og bar den på sitt legeme på treet. Slik viste han at Guds lov ikke lar seg spotte. Da Gud kastet djevelen og hans engler i helvete, viste han på en forferdelig måte at truslene hans er sanne, og hvor uhyre streng loven hans er. Hadde Gud kastet alle mennesker i helvete, ville det ha vist det samme. Men langt mer viste det seg da Kristus bøyde hodet under slaget av lovens forbannelse.

Han var en person av uendelig verdighet og herlighet, «Gud over alle ting, velsignet i evighet» (Rom 9,5). Han holdt det ikke for et røvet bytte å være Gud lik (Fil 2,6). Han var høyt opphøyet over all velsignelse og pris. Han var Gud og menneske, den eneste som noen gang har stått på denne jorden og vært både Gud og menneske. Han hadde ingen egen synd. Han var fullkommen; han kjente ikke synd og gjorde ikke synd, han var hellig, uskyldig, ren og skilt fra syndere.

Han var uendelig kjær for Gud – hans egen Sønn, hans enbårne Sønn, han som var i begynnelsen hos Gud og var Gud, han som Guds uskapte kjærlighet fra evighet av hadde strømmet inn i. Det var han som kom og bøyde nakken under lovens slag. Englene så ham. Englene lengtet etter å skue inn i dette forferdelige skuespillet (1 Pet 1,12). Millioner av verdener vendte øynene mot Golgata.

Da Jesus døde, kjøpte han oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss (Gal 3,13). Nå så alle verdener at Gud ikke lar seg spotte. Kristus ga den hellige loven ny glans. Engler og erkeengler så det og skalv da de så det. Han som ikke sparte sin egen Sønn, skal ikke spare noen annen.

Lær av dette at helvete er visst for den som er uten Kristus. Hvem av dere som er uten Kristus, kan håpe å slippe unna lovens forbannelse, når Gud ikke sparte sin egen Sønn? Har du bestemt deg for å vise Kristus fra deg, da må du bære helvete. Du sier kanskje at du er et menneske med stort vett, stor makt eller stor rikdom. Men akk, du er ikke lik Guds Sønn, og ikke engang han ble spart!

Du sier at syndene dine ikke er mange og ikke grove, og ikke så ille som andres. Akk, men Kristus kjente ikke synd! Han hadde ingen egen synd; all synden han bar, var tilregnet ham. Hvor mye vissere er det da ikke at du skal lide!

Du sier at Gud har vært god mot deg og gitt deg mange velsignelser. Akk, husk at Kristus var hans elskede Sønn, og likevel krevde loven det – Gud sparte ikke sin egen Sønn (Rom 8,32). Selv om du var en signetring på hans høyre hånd, ville han rive deg av (Jer 22,24); selv om du var et høyre øye, ville han rive deg ut.

Lær å flykte fra synden. Hver synd skal få sin evige straff. Den synden du nå gjør, har enten Kristus lidt for, eller du skal selv lide for den i helvete. Hvorfor vil du fylle pinens beger til randen? Vil du ikke komme til Kristus, kunne du i det minste spare deg selv for en større fordømmelse.

2. *Ved sin lydighet*. Han ga lovens godhet ny glans ved å lyde den. Da Adam foretrakk å tjene djevelen framfor å tjene Gud, sa han at Guds lov ikke var god. Frukten syntes god å ete av, et tre å ha lyst til, siden det kunne gi forstand (1 Mos 3,6), og så åt han. Slik er det med hver synder nå.

Når du foretrekker synd framfor hellighet, når du heller vil banne, bryte sabbaten eller gå sammen med de ugudelige enn å tjene Gud i all ydmykhet, da sier du: «Guds lov er trelldom. Det er ikke godt å være under den. Det ville ikke gjøre meg lykkelig å holde den. Jeg er lykkeligere når jeg bryter den, enn jeg ville være om jeg holdt den. Det er ikke godt å elske Gud av hele mitt hjerte og min neste som meg selv.»

Men så kom Kristus og lød loven fra krybben til graven. Guds Sønn hadde sin lyst i å gjøre Guds vilje, han hadde alltid loven i sitt hjerte, og han elsket Gud av hele sitt hjerte og sin neste som seg selv. Det ga loven ny glans. Det viste for alle verdener at det er skapningens lykke og største gode å holde Guds hellige lov.

Kristus var det frieste vesen i universet, helt og fullt fri, og gjorde alt etter sin egen viljes behag. Han var også den vise, den eneste vise. Han kjente tingenes natur og visste deres begynnelse og ende. Han hadde også smakt himmelens gleder. Fra evighet av hadde han drukket av Guds gleders strøm (Sal 36,9). Han hadde nytt alt det Faderen nøt, «fylde av glede … for ditt åsyn, livsalighet ved din høyre hånd i evighet» (Sal 16,11).

Og likevel, da han sto i vår natur, gledet han seg over Guds lov etter det indre menneske; ja, Guds lov var i hans hjerte. Hele Salmenes bok vitner om den indre helligheten i hans hjerte. Han elsket Gud av hele sitt hjerte, av hele sin sjel, av all sin forstand og av all sin kraft. Han elsket sin neste som seg selv, ja, mer enn seg selv, for han ga sitt eget liv for vårt. Han var lydig mot foreldre og øvrighet. Han elsket den hellige sabbaten.

Han gjorde loven stor og herlig. Han ga den ny glans for alle verdeners øyne. Med en klarhet og et lys en ikke hadde kjent før, viste han at det er skapningens største lykke å holde hele loven.

Lær av dette hvor vise de av dere er som er nye skapninger og elsker Guds hellige lov. Alle dere som virkelig er ført til Kristus, blir forvandlet til hans bilde, så dere elsker Guds hellige lov: «For etter mitt indre menneske slutter jeg meg med glede til Guds lov» (Rom 7,22). «Herrens forskrifter er rette, de gleder hjertet» (Sal 19,9).

Verden sier: «For en trell du er! Du kan ikke unne deg litt moro på sabbaten, en søndagstur eller et teselskap; du kan ikke gå på dans eller i teatret; du kan ikke nyte kjødets lyster – du er en trell.» Jeg svarer: Kristus hadde ingen av disse fornøyelsene. Han trengte dem ikke, og det gjør ikke vi heller. Han visste hva som i sannhet var klokt, godt og lykkelig, og han valgte Guds hellige lov.

Han var den frieste av alle, og likevel kjente han ikke synd. Gjør meg bare fri slik Kristus er fri, det er alt jeg ber om. «Stor fred har de som elsker din lov, og det er ikke noe anstøt for dem» (Sal 119,165).

IV. Virkningen

«Herren har velbehag.»

1. *I Kristus*. Gud har velbehag i Kristus av mange grunner. For det første fordi han er hans bilde: «Han er avglansen av hans herlighet og avbildet av hans vesen» (Hebr 1,3). For det andre fordi han er så skjønn. For det tredje for hans døds skyld: «Derfor elsker Faderen meg» (Joh 10,17). Faderen elsker ham med en full kjærlighet; han øser ut hele sitt hjertes kjærlighet – en kjærlighet uten skygge, solskinn uten en sky, en evig kjærlighet.

2. *I alle som er i Kristus*. Er du villig til å gi slipp på din egen rettferdighet og ta Kristus som din borgen (Hebr 7,22), da tilgir Gud deg – og ikke bare det, han har velbehag i deg for Kristi rettferdighets skyld. Den samme kjærligheten som han elsker Kristus med, vil han øse ut over deg.

Og hvem kan undre seg over det, når en virkelig tenker på Herren Jesu rettferdighet, den som gjør loven stor? Den er et hav av guddommelig rettferdighet, og de som senkes ned i den, blir så å si borte i den guddommelige rettferdigheten. Den er som en luft av lys, rede til å omslutte sjelen, så synderen kan bli helt dekket og slik bli guddommelig skjønn og til uendelig velbehag for Gud.

Innbydelse. Han som har vunnet denne rettferdigheten, innbyr dere alle til å få del i den. Til dere som ikke bryr dere: «Dere døve, hør! Og dere blinde, lukk øynene opp og se!» «Til dere, menn, roper jeg, min røst lyder til menneskenes barn» (Ordsp 8,4). Dere som er trette, innbyr han enda ømmere: «Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære» (Matt 11,28). «Nå vel, alle dere som tørster, kom til vannene!» (Jes 55,1). Kommer du til Kristus i dag, trenger du ikke frykte at Guds uendelige majestet skal være mot deg. For Herren har velbehag for hans rettferdighets skyld, for han har gjort loven stor og herlig. Amen.

Dundee, 6. mars 1842

80. Den enes lydighet og ulydighet

«For likesom de mange ble gjort til syndere ved det ene menneskets ulydighet, så skal også de mange gjøres rettferdige ved den enes lydighet» (Rom 5,19)

1. Det er en nøyaktig likhet mellom måten vi ble gjort til syndere på, og måten vi blir gjort rettferdige på. Det ser vi straks første gang vi leser teksten. Og jo mer øynene våre blir åpnet for de underfulle sannhetene som ligger skjult her, desto klarere vil vi se dette: Alle som blir rettferdiggjort, blir rettferdiggjort på nøyaktig samme måte som de ble gjort til syndere.

2. Uomvendte mennesker kjenner ingen av disse sannhetene. «Et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham, og han kan ikke kjenne det» (1 Kor 2,14). Får dere som er kjødelige mennesker, i dag et glimt av hva dette verset betyr, er jeg viss på at dere vil synes det er den rene dårskap – enda det er hele Guds råd til en synders frelse. Behaget evangeliet kjødelige mennesker, ville det ikke være evangeliet; da ville det vise seg å være falskt.

3. Det er svært viktig at dere kjenner begge disse sannhetene. De er liv for sjelen. Dere må kjenne den første – hvordan dere ble gjort til syndere – så dere kan legge dere ned som døde, fordømte sjeler ved Kristi føtter. Dere må kjenne den andre – hvordan en synder blir gjort rettferdig – så dere kan få all glede og fred i troen. Å, om Gud Den Hellige Ånd ville åpne øynene deres i dag, og mine!

I. Hvordan vi ble gjort til syndere

«Ved det ene menneskets ulydighet.»

1. *Det ene mennesket*. Det er vår første far, Adam – menneskeslektens rot og kilde, og også hodet og stedfortrederen for oss alle. Han var fullkommen på legeme og fullkommen på sjel, full av nåde og sannhet, Guds bilde, overmåte godt.

Det behaget Gud å handle med menneskeslekten på denne måten helt fra begynnelsen av. Som dere hørte for kort tid siden, handlet han ikke med menneskene som med en kornåker, der hvert strå står på sin egen rot. Han handlet med mennesket som med et tre, der alle grenene har én og samme rot og stamme. Med englene ser han ut til å ha handlet på den andre måten, så hver engel står på sin egen rot. Men med menneskeslekten handlet han som med et tre og dets grener. Sto Adam, så sto alle; falt han, så falt alle.

Noen vil kanskje si: «Det er ikke rettferdig å handle slik med mennesket. Vi ble ikke spurt om vi ville ha Adam til vårt hode eller ikke.» Jeg svarer: «Men hvem er da du, menneske, som tar til gjenmæle mot Gud? Kan vel verket si til ham som formet det: Hvorfor gjorde du meg slik?» (Rom 9,20). Gud har gjort oss slik – den hellige, vise, gode og nådige Gud. Enten du tror det eller ikke, enten du liker det eller ikke, har Gud skapt mennesket slik, og du kan ikke forandre det.

2. *Ulydigheten*. Det var å ete av den forbudte frukten. Bare én synd! Noen av dere ser lite ondt i én synd, eller i hundre synder. Men her ser dere at én synd drev Adam og alle hans barn ut av paradis. Gud ventet ikke til den ble gjentatt. Det så ut som en liten synd. Den ytre handlingen var liten, bare å strekke ut hånden og ta en frukt som lokket.

Noen av dere tenker lite over synder som ikke vekker stor oppsikt – å bryte sabbaten, drikke for mye, si noe som er usant, eller sette seg til Herrens bord uten Kristus. Men se her: Én liten synd førte en hel verden inn under Guds forbannelse. Gud ville heller at en verden skulle gå til grunne, enn at én liten synd skulle bli ustraffet.

3. *Følgen*. «De mange ble gjort til syndere.» Jeg har sagt at det behaget Gud å handle med menneskeslekten som med et tre. Hugger du med øksen ved roten av et tre, faller hele treet, ikke bare stammen, men grenene og til og med kvistene på grenene. Alle grenene dør og visner og blir bare til å brenne.

Slik var det da Adam falt. Satan la øksen ved roten av treet, og da Adam falt, falt de mange med ham. Alle grenene hans falt samme dag. Ett hugg felte alt. Selv de grenene som var lengst borte fra Adam, ja, de spedeste kvistene som skjøt ut fra disse grenene, falt og visnet og døde den dagen.

For det første kom døden over alle mennesker. Fra den stund ble mennesket en dødelig skapning. Oppløsningens frø ble sådd; den vakre, blomstrende skapningen begynte å visne og gå i oppløsning, og hver eneste gren kom døende til verden.

For det andre kom den åndelige døden. Når et tre blir felt, får verken stammen eller grenene næring lenger. Slik var det med det falne mennesket. Den dagen han åt, døde han visselig (1 Mos 2,17); ikke en gnist av åndelig liv var igjen i ham eller i noen av hans etterkommere. Derfor kommer barna deres til verden helt døde for Gud og det guddommelige. I andre ting er de livlige. Det nyfødte barnet klynger seg til morens bryst, men ikke til Jesus.

For det tredje kom Guds forbannelse. Det er den egentlige betydningen av at de «ble gjort til syndere». Det er et uttrykk fra retten: De ble i Guds øyne regnet som skyldige, fortapte og ødelagte syndere. Den dagen kom Guds vrede over alle mennesker. Guds hellige natur avskydde den frafalne slekten. Forbannelsen fra den brutte loven kom over alle mennesker.

Akk, brødre, her er det noe å ydmyke seg over som få av dere tenker på! Ikke bare er dere dekket av en uendelig byrde av synder dere har gjort. Ikke bare har dere et hjerte som er som det indre av en grav, fullt av dødningeben og råttent kjøtt og all slags urenhet, eller som helvetes hule, «et fengsel for hver uren ånd, og et fengsel for hver uren og hatet fugl» (Åp 18,2).

Men dere hører også til en forbannet slekt. Dere er den onde grenen på et ondt tre. Du er en synder tvers igjennom og helt fra opphavet av, åndelig død og uten lyst til noe godt.

Å, be om å få se hvordan du henger sammen med den første Adam, så det kan drive deg til å holde fast ved den andre Adam! Verden spotter og ler av denne sannheten, men det viser bare at den er fra Gud. For hvis evangeliet syntes klokt for verden, ville det motbevise seg selv.

II. Hvordan vi blir gjort rettferdige

«Så skal også de mange gjøres rettferdige ved den enes lydighet.»

1. *Den ene*. Denne andre Ene er Herren Jesus Kristus, den andre Adam og Guds Sønn. For det første var den første Adam skjønn, ja, overmåte skjønn, da han kom fra Guds hånd. Men den andre er tiltrekkende i alt (Høys 5,16), «den fagreste av alle menneskenes barn» (Sal 45,3). For det andre var den første Adam skapt i Guds likhet. Men den andre er Gud selv, Herren fra himmelen (1 Kor 15,47), avglansen av Faderens herlighet og avbildet av hans vesen.

For det tredje var den første Adam full av himmelsk visdom, så han ga alle skapningene navn etter hvert som de kom. Men i den andre er «alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede» (Kol 2,3). Han er Guds visdom. Aldri har noe menneske talt slik som han. Han gir alle stjernene navn.

For det fjerde var den første hodet for hele menneskeslekten, paktens hode, så de sto i ham og falt i ham. Kristus blir tilbudt som hode for hver skapning, og han er virkelig hodet for alle de forløste og for myriader av hellige engler, som alle er samlet til ett i ham, ja, i ham (Ef 1,10).

Å, herlige Ene! I ham møtes det guddommelige og det menneskelige i fullkommenhet. Å, om dere i dag ble fylt av søte, undrende og tilbedende tanker om ham! Å, om han ville stå opp over dere som solen! Han er verdens lys, rettferdighetens sol, den klare morgenstjerne. Det er denne Ene som rettferdiggjør den ugudelige, han som har makt til å tilgi synder. Han er dyrebar for alle som tror.

2. *Hans lydighet* er dobbel.

For det første lød han Guds hellige lov. Satan trodde han hadde vanæret Guds lov for alltid da han fikk hele menneskeslekten til å avsky den, fornekte den og ikke lyde den. Men nettopp her ble han slått. Guds Sønn kom og lød den. Denne Enes lydighet ga Gud større ære og vakte større undring hos englene enn om en hel verden hadde vært lydig. Han gjorde loven stor og herlig; han fikk den til å skinne langt klarere enn noen gang før som en hellig, rettferdig og god lov.

Se gjennom Jesu liv slik evangeliet forteller det, så vil du se hva det vil si å lyde Guds lov. Han hadde ingen andre guder enn sin Far. Han bøyde seg ikke for avguder. Han misbrukte ikke Guds hellige navn. Han kom sabbatsdagen i hu, så han holdt den hellig. Han dro ned til Nasaret og var lydig mot Josef og Maria (Luk 2,51). «Kvinne, se, det er din sønn!» (Joh 19,26). Han slo ikke i hjel, han drev ikke hor, han stjal ikke, det ble ikke funnet svik i hans munn, han begjærte ikke.

Eller, hvis du samler de ti bud i to: Han elsket Gud av hele sitt hjerte, av all sin forstand og av all sin kraft, og han elsket sin neste som seg selv. En kjærlighet

til Gud som ikke kunne slukkes, brant i hans bryst. Han hadde Gud for øye i alt han gjorde.

Selv da det behaget Herren å knuse ham og slå ham med sykdom (Jes 53,10), da Gud ropte: «Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste! sier Herren, hærskarenes Gud. Slå hyrden, og fårene skal spres. Og jeg vil igjen ta meg av de små» (Sak 13,7) – selv da ropte han: «Min Gud, min Gud!» Han kysset hånden som slo ham.

Han elsket sin neste mer enn seg selv: «Ingen har større kjærlighet enn denne at han setter sitt liv til for vennene sine» (Joh 15,13). «Til lønn for min kjærlighet anklager de meg» (Sal 109,4). «Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8). Selv mens de naglet ham til korset, ristet på hodet mot ham, spottet ham og ga ham eddik, ropte han: «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34). Kjærligheten er lovens oppfyllelse! Og Gud er kjærlighet, og Kristus er Gud. Dette er en del av den Enes lydighet, og ved den gjør han mange syndere rettferdige.

For det andre ga han sitt liv. Med det lød han et særskilt bud fra sin Far. Adam sto ikke bare under de ti bud; han fikk også et særskilt bud for å prøve om han ville lyde Guds vilje: Han skulle ikke ete av den forbudte frukten.

På samme måte sto Kristus ikke bare under de ti bud, men under et særskilt bud, det tyngste bud som noen gang er gitt: Han skulle dø for syndere. «Derfor elsker Faderen meg, fordi jeg setter mitt liv til … Dette budet fikk jeg av min Far» (Joh 10,17–18). Og litt senere: «Skulle jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?» (Joh 18,11).

Derfor sier han: «Slaktoffer og matoffer har du ikke lyst til – du har boret mine ører – brennoffer og syndoffer krever du ikke. Da sa jeg: Se, jeg kommer, i bokrullen er det skrevet om meg. Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lov er i mitt hjerte» (Sal 40,7–9). Og: «Da han i sin ferd var funnet som et menneske, fornedret han seg selv og ble lydig til døden – ja, døden på korset» (Fil 2,7–8).

Dette var den mest underfulle lydighetsprøve som noen gang har vært. Det var en lang prøve: «Elendig er jeg og døende fra ungdommen av. Jeg bærer dine redsler, jeg må fortvile» (Sal 88,16). Fra ungdommen av var han «en smertenes mann» (Jes 53,3). Gang på gang sank han sammen under den mørke skyen av sin Fars vrede, til han stønnet sitt siste sukk på Golgata.

Ingenting i sakens natur forpliktet ham til å gjøre det. Det var ikke noe godt eller elskverdig ved dem han døde for. De var nedrige syndere, som ikke ba ham dø for dem, og som var blinde for hans fortreffelighet og guddommelige herlighet. Likevel var han lydig til døden. Med denne lydigheten dekker og rettferdiggjør han alle som kommer til Gud ved ham, hvor syndige de enn er.

3. *Følgen*. «De mange gjøres rettferdige.» Vi har sett at da mennesket falt og ble ødelagt, behaget det Gud å handle med det som med et tre, der alle grenene står eller faller sammen – ikke som med en kornåker, der hvert strå står på sin egen rot. Vi ble ikke gjort til syndere hver for seg ved vår egen synd, men alle ved det ene menneskets synd.

På samme måte har det behaget Gud å rettferdiggjøre syndere, ikke hver for seg ved sin egen lydighet, sin egen godhet og hellighet, men «ved den enes

lydighet». Ved sin ene synd førte Adam døden, Guds forbannelse og fullstendig åndelig død, ikke bare over seg selv, men over alle grenene, selv de fjerneste, selv de minste, selv de som ennå ikke var født. På samme måte førte den andre Adam ved sin lydighet tilgivelse, rettferdighet, åndelig liv og evig herlighet til alle sine grener, selv de fjerneste, de minste, ja, de som ennå ikke er født.

For det første blir de gjort rettferdige. De som tar sin tilflukt til Kristus, blir gjort rettferdige. Det har ingen betydning hva de har vært før – nå er de rettferdige. De hører til en rettferdig slekt, et rettferdig tre. Roten er rettferdig, og det er alle grenene også.

De har ikke bare fått tilgivelse, og deres uendelig mange synder er ikke bare strøket ut, men de er gjort rettferdige. De er ikke bare gjort uskyldige, som om de ikke hadde gjort noen synd, men rettferdige, som om de hadde oppfylt all rettferdighet. Alt det Kristus gjorde og led, blir regnet som deres. Ja, de er ikke bare gjort rettferdige som om de selv hadde vært lydige, men som om de hadde vært lydige slik bare Gud kan være det.

De blir gjort rettferdige med én gang. Vi ble gjort til syndere med én gang – ved ett slag, ved det ene menneskets synd. Slik blir de av dere som holder fast ved Kristus, gjort rettferdige med én gang. Dere trenger ikke vente i mange år før Gud tar imot dere. Det skjer i samme øyeblikk dere holder dere til Kristus: «Den som tror, har evig liv» (Joh 6,47). «Bare i Herren er det rettferdighet og styrke.» «Ved Herren skal hele Israels ætt bli rettferdig og rose seg» (Jes 45,24–25).

For det andre er de mange, ikke få. Den første Adam var roten til en tallrik slekt, og ved sin ulydighet ga han døden og synden videre til den. Den andre Adam er roten til en tallrik slekt, og den gir han tilgivelse og hellighet. De er spredt over alle land og alle tider, så de ofte ser ut til å være få, men når de blir samlet, er de mange.

«Slik skal din ætt bli» (1 Mos 15,5). «Jeg så – og se: En stor skare som ingen kunne telle» (Åp 7,9), og hver eneste en er gjort rettferdig på denne måten. «I min Fars hus er det mange rom» (Joh 14,2), og ingen av dem skal stå tomme; likevel skal hver og en være rettferdig ved den Enes lydighet. Å, vil dere ikke være blant disse mange?

For det tredje er de mange, men ikke alle. Den andre Adam tilbyr seg selv til alle. Han er villig til å nå like langt som den første Adam. Ødeleggelsen ved den første Adams fall nådde hver skapning; på samme måte gjelder den andre Adams gave hver skapning: «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!» (Mark 16,15). Evangeliet blir forkynt for hver skapning under himmelen. Kristus står rede til å være en rot til tilgivelse, rettferdighet og evig liv for hver skapning.

Likevel kommer ikke alle, og de vil ikke komme. De fleste holder seg borte og dør i sine synder. Jeg frykter at de fleste av dere nå holder dere borte fra Kristus. Å, om dere alle ble gjort rettferdige på Guds måte!

III. Lærdommer

1. *De fleste er på feil vei.* Mange mennesker er ivrige, men i feil retning. Når et skip forliser og sjøfolkene går i storbåten, ror de hardt for å nå land, men ofte ror de i feil retning. Slik er det med syndere. Mange av dere er ivrige, men ikke i riktig retning.

De fleste prøver å bli rettferdige ved de manges lydighet – hver ved sin egen. Dere vil stå på egen rot. Dere vil verken ta imot skylden fra den første Adam eller rettferdigheten fra den andre. Er dere visere enn Gud? «Er rettferdighet å få ved loven, da er altså Kristus død uten grunn» (Gal 2,21). Dere prøver å gjøre Kristus unyttig. Er det ikke bedre å bøye seg for Guds vei, å gå inn i hans frelsesråd og underordne seg Guds rettferdighet (Rom 10,3)?

2. *Alle troende er like rettferdige for Gud.* Jeg har sett en barneflokk der alle var kledd likt, så ingen skulle skryte overfor de andre, for alle var like pene. Slik er det med Guds familie: De er alle rettferdige ved den Enes lydighet. Ett klesplagg dekker dem alle – deres eldste Brors kappe.

De troende er ikke kommet like langt, de har ulike gaver og nådegaver, men alle er like rettferdiggjort for Gud. Det er ikke deres egne gjerninger som rettferdiggjør dem, men Kristi verk alene.

Å, brødre, i Kristi familie er det ingen ros! «Hvor er så vår ros? Den er utelukket» (Rom 3,27). Nettopp dette holder de fleste borte. De tåler ikke å bli stilt på linje med en dranker eller en tollmann. De tåler ikke å komme fram for Gud sammen med Maria Magdalena og den døende røveren.

3. *Dere kan alltid komme til Gud på denne måten.* Det er ikke bare én gang dere trenger denne guddommelige lydigheten til å dekke dere, men hele livet. I samme øyeblikk du forlater Kristus, mister du din rettferdighet for Gud. Men du kan vende tilbake nå. Denne lydigheten er alltid den samme – alltid full, alltid guddommelig.

Du sier at du har forandret deg. Kristus har ikke forandret seg. Du sier at du har fått ny skyld. Kristus er fremdeles den samme. Du kan fremdeles bli gjort rettferdig enda en gang ved den Enes lydighet. Hvorfor holde deg borte fra Kristus? Kan du gjøre deg selv rettferdig borte fra ham? Kan du bli rettferdig på noen annen måte enn ved å bøye deg for ham?

Dundee, 17. april 1842 (nattverdstale)

81. Herren vet hvordan han skal utfri

«*Herren vet å fri de gudfryktige ut av fristelse og å holde de urettferdige i forvaring til straff på dommens dag*» (2 Pet 2,9)

Det finnes bare to store flokker av mennesker i verden – de gudfryktige og de urettferdige. Hele universets historie er historien om hvordan Gud handler med disse to flokkene. Hver eneste en av dere hører til en av dem.

De gudfryktige er de som er født på ny, som har fått del i guddommelig natur (2 Pet 1,4) og lever for Gud. De urettferdige er de ugudelige, de som aldri er født på ny, og som lever for seg selv og for verden. Gud handler svært forskjellig med disse to flokkene.

I. Hvordan han handler med de gudfryktige

1. *Han lar dem komme i fristelser.* Hele Bibelen viser at det er vanlig at troende blir ført gjennom mange og store fristelser. Ordet fristelse kan forstås på to måter.

For det første som lokking til synd. Alle troende må gjennom slikt. Den gamle naturen er der fremdeles. Selv om den er korsfestet, drept og hatet, er den der likevel. Satan skyter sine brennende piler og legger snarer for sjelen. Verden lurer på om vi skal snuble. Uten tvil kjente Noah dette i den gamle verden, og Lot da han gikk gjennom Sodomas gater.

For det andre som prøvelser. Det er alle slags prøvelser – hån og forfølgelse – som prøver om sjelen vil bli i Kristus eller ikke. Ofte er prøvelsen som ild. Hele Bibelen vitner om at det er vanlig at troende kommer i slikt. Den troendes vanlige vei går gjennom det: «Dere har ikke møtt noen fristelse som mennesker ikke kan tåle. Og Gud er trofast. Han skal ikke la dere bli fristet over evne» (1 Kor 10,13).

Undre dere ikke over det! Jakob sier: «Akt det for bare glede når dere kommer i mange slags prøvelser» (Jak 1,2). Og Paulus sier at han tjente Herren «med all ydmykhet og under tårer og prøvelser» (Apg 20,19).

Du synes kanskje det er underlig at Gud fører oss til herligheten på en slik vei – gjennom tårer og fristelser. Hvorfor lot han Noah leve så lenge i en verden full av prøvelser? Hvorfor lot han Lot bli midt i Sodoma?

For det første for å vise at nåden er virkelig. Det står skrevet: «For det må være partier blant dere, for at det kan vise seg hvem som er ekte blant

dere» (1 Kor 11,19). Av samme grunn må det være fristelser, så det kan komme for dagen hvem av dere som virkelig er Guds barn. I en tid uten prøvelser og fristelser er det lett å ta imot Ordet med glede, og mange av dere ser da ut til å være kristne. Men når fristelsen kommer, faller mange – mange som en tid så ut til å få noe godt: de virket grepet og lyttet flittig til Ordet.

Hadde du fått gå gjennom livet uten fristelser, ville du kanskje alle dine dager ha beholdt navn av at du levde (Åp 3,1). Men fristelsen kom, og du sank – nettopp for å vise at du ikke hørte ham til. Men Noah blir bevart midt i den gamle verden, uten å bli lik verden, for å vise at en guddommelig kraft virker i ham – for å vise at det finnes en Gud som utvelger, tilgir og holder oppe. Lot blir bevart i Sodoma for å vise det samme. Og dere som er troende, blir ved Guds makt holdt oppe gjennom mange slags prøvelser (1 Pet 1,5–6).

For det andre for å fordømme verden. Noah handlet «i hellig frykt», og ved det fordømte han verden (Hebr 11,7). Når en stakkars medmark og medsynder fikk kraft til å leve over verden, ha samfunn med Gud og gå ut og inn blant dem og leve for evigheten, så beviste det for dem at det fantes en Frelser – at det fantes en nådens Gud. En troende er et levende bevis på frelsens vei.

Lot fordømte mennene i Sodoma ved at han dag for dag led pine i sin sjel (2 Pet 2,8), og ved at han levde blant dem som en synder som hadde fått tilgivelse, holdt oppe av Den Hellige Ånd.

Slik fordømmer også de få troende her stedet de bor på. Å, hadde dere aldri sett hva en omvendelse er, hadde dere ikke hatt et eksempel på en hellig, fornyet troende i nabolaget, så kunne dere stått med frimodigere ansikt i dommen! Men akk, hver troende på dette stedet fordømmer deg. Hvorfor vasker du deg ikke der vi er blitt vasket?

For det tredje for at vi skal bli lik Kristus. «Undre dere ikke over den ilden som kommer over dere til prøvelse, som om det var noe merkelig som hendte dere. Men i samme grad som dere har del i Kristi lidelser, skal dere glede dere» (1 Pet 4,12–13). Kristus ble fristet av djevelen og hatet av verden, og vi må være glade for å få del i hans lidelser. Gud vil at vi skal være lik vårt hode i alle ting.

2. *Herren vet å fri dem ut.*

For det første vet de ikke selv hvordan de skal komme ut. Jeg tviler ikke på at Noah ofte sa: «Jeg er redd for at også jeg skal bli revet bort av vannflommen. Jeg er redd for at troen min skal svikte. Jeg vet ikke hva jeg skal gjøre.» Og Lot skalv ofte i Sodoma, og David da Saul forfulgte ham. Mange av dere vet ikke hvordan dere skal komme ut. Dere er omringet som av en flom – av gamle kamerater, gamle lyster, en verden som hater, og en brølende løve (1 Pet 5,8).

For det andre vet ikke mennesker hvordan de skal fri dere ut. Det er vanlig at sjeler i fristelse søker råd hos prestene, men de kan ikke fri dere ut. Ingenting er mer forgjeves enn menneskers hjelp i fristelsens time.

For det tredje: Herren vet det. Det ligger mer i dette enn ordene sier. Herren vet ikke bare hvordan han skal gjøre det, men han vil visselig fri de gudfryktige ut av fristelsen. Han elsker dem. Hver gudfryktig sjel er en juvel i hans øyne.

Han døde for dem, og han vil ikke miste en eneste. Når han setter dem i smelteovnen, sitter han som en som renser sølv (Mal 3,3).

Han har lovt at de aldri skal gå fortapt: «Jeg skal ikke slippe deg og ikke forlate deg» (Hebr 13,5). Sammen med fristelsen vil han også gi utgangen: «Jeg ba for deg at din tro ikke måtte svikte» (Luk 22,32).

Det har ingen betydning hva slags fristelse det er. Det har ingen betydning hvor stor fristelsen er, eller hvor svak den troende sjelen er. Noen Guds barn sier iblant: «Var det bare en mindre prøvelse, så kunne jeg bære den. Var ovnen ikke så het og fristelsen ikke så stor, så kunne jeg komme gjennom. Eller hadde jeg bare hatt mer kraft og vært en eldre og mer erfaren troende!» Se på ordene: «Herren vet å fri de gudfryktige ut av fristelse.» Skulle noe være for vanskelig for Herren? (Jer 32,27).

Det har ingen betydning hvor få de troende er. Det var bare én Lot og én Noah. Kanskje sa de: «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg» (Jes 49,14).

Gud er like mektig til å fri ut én som tusen. Én sjel er dyrebar i hans øyne: «Jeg vil ta dere, én av en by og to av en ætt, og føre dere til Sion» (Jer 3,14). «Jeg befaler at Israels ætt skal ristes blant alle folkeslag, likesom en rister med et såld, og ikke et korn faller til jorden» (Am 9,9). «Jeg voktet dem, og ingen av dem gikk fortapt, uten fortapelsens sønn – for at Skriften skulle bli oppfylt» (Joh 17,12).

II. Hvordan Gud handler med de urettferdige

«Herren vet … å holde de urettferdige i forvaring til straff på dommens dag.»

1. *Alle ugudeliges ende er å bli straffet*. Hvordan Gud enn handler med de ugudelige nå, er deres ende å bli straffet. Hver den som blir funnet tynget av synd, har straff som sin ende.

Englene syndet. De var av en edel natur, fra først av skapt i Guds bilde; likevel sparte Gud dem ikke, men styrtet dem ned i helvete. Den gamle verden syndet – en stor mengde, en hel verden full – og Gud førte vannflommen over dem. En enkelt by syndet; Gud la den i aske og satte den til et forbilde for alle som senere skulle leve ugudelig (2 Pet 2,4–6).

Slik skal det ende for alle i denne forsamlingen som fortsetter å leve i synd. Akk, Sodoma skal få det tåleligere enn dere! Deres ende er å bli brent.

2. *Ikke nå*. «Herren vet å holde i forvaring.» Dommen over den onde gjerning fullbyrdes ikke straks (Fork 8,11). Under den franske revolusjonen sto en ung mann fram og utfordret Den allmektige Gud til å slå ham død. Det skjedde ham ikke noe vondt. Mange av dere har fortsatt i synden på samme måte. Første gang du syndet, skalv du av frykt for at du snart skulle bli kalt fram for dommen. Men det skjedde ikke noe vondt, og nå er hjertet ditt fullt opp av lyst til å gjøre det onde.

Å, så lite dere forstår! «Herren vet å holde i forvaring.» Guds veier er ikke som våre veier. Når noen stjeler, lyder ropet straks: «Stopp tyven!» – ellers kommer han seg unna. Når et mord er begått, blir det utlovet en dusør til den som får morderen pågrepet, så han ikke skal slippe unna rettferdigheten.

Slik er det ikke med Gud. Han har ikke hastverk med å straffe. Du kan ikke flykte ut av hans rike. Din fot skal vakle i rett tid (5 Mos 32,35). Gud holder deg

i forvaring til straff på dommens dag. «I stor langmodighet» bærer han over «med vredens kar, som var gjort ferdige til undergang» (Rom 9,22).

For det første er det ikke fordi du har syndet lite. Mange av dere har syndet mer enn andre som er blitt revet bort. Jeg tviler ikke på at det er mange i helvete som hadde langt mindre synd enn noen av dere.

For det andre er det ikke fordi Gud elsker synden din. Gud hater den uendelig. Hver ny synd du gjør, vekker hans vrede på en forferdelig måte. Hver ny sabbat du bryter, hver ny lyst du gir fritt løp, gjør Gud mer og mer vred på deg.

For det tredje er det ikke fordi du har god helse, eller fordi Gud mangler midler til å gjøre ende på deg. Gud kunne slå deg ned på én time. Her er forklaringen: «Herren vet å holde de urettferdige i forvaring.» Å, bruk denne langmodighetens dag, mens Jesus venter på å frelse deg, og Gud holder seg tilbake fra å ødelegge deg! Herre, hjelp en mark!

82. Flid er nødvendig

I. Hvordan de troende beskrives her

«*Derfor, mine kjære, når dere venter disse ting, så legg vinn på å bli funnet uten flekk og lyte for ham, i fred*» (2 Pet 3,14)

«Når dere venter disse ting.» Slik sier også Paulus: «Vi har ikke det synlige for øye, men det usynlige» (2 Kor 4,18). De uomvendte blant dere har det synlige for øye. Alle tankene deres, alt dere snakker om, håper på og frykter, dreier seg om det som hører tiden og sansene til. Men de av dere som har fått øynene salvet og hjertet opplyst av Den Hellige Ånd, ser ut over tidens grenser.

Men å vente, som det tales om her, er mer enn bare å vite. Det er lengselens blikk, et inderlig ønske. Det kalles å vente på og framskynde (v. 12). Det er som når et barn venter på en far som har vært borte, og speider og løper ham i møte. Det er som når en brud venter på at brudgommen skal komme. Hvilke ting er det så?

1. *Herrens gjenkomst*. Spotterne sier: «Hvor er det blitt av løftet om hans gjenkomst?» (v. 4). «Men Herrens dag skal komme» (v. 10), «mens dere venter på at Guds dag skal komme, og fremskynder den» (v. 12). Den store hendelsen den dagen er at Jesus kommer i himmelens skyer.

Verden venter ikke på dette, men dere som hører Kristus til, venter på disse ting. Verden synes det er like greit at Kristus er borte, og håper han aldri kommer tilbake. På et vis tror de at Guds Sønn en gang ble født av en kvinne og lå i krybben i Betlehem, at han vandret i Galileas fjell og gjorde mange under, at han døde og gikk til sin Far. Og de håper å slippe å se mer til ham. De mener verden er godt kvitt ham. Jeg er viss på at om han kom tilbake til dette stedet, ville de fleste som bor her, gråte sårt over ham.

Men han skal komme, og det som en tyv om natten. Herren er ikke sen med løftet, slik noen holder det for senhet (2 Pet 3,9): «Denne Jesus, som er tatt opp fra dere til himmelen, skal komme igjen på samme måten som dere så ham fare opp til himmelen» (Apg 1,11).

«Herren Jesus åpenbarer seg fra himmelen med sin makts engler. Han kommer med flammende ild, og tar hevn over dem som ikke kjenner Gud og over dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium. Den straffen de skal lide, blir en evig fortapelse» (2 Tess 1,7–9). «Se, han kommer med skyene, og hvert øye skal se ham, også de som har gjennomstunget ham. Og alle jordens slekter skal gråte sårt over ham. Ja, amen» (Åp 1,7).

«Når dere venter disse ting.» Hører du virkelig Kristus til, så lengter du etter dette salige håp. Mange trofaste og gudfryktige menn tror at dagen er nær, og hvem vil våge å si at de ikke kan ha rett? Herrens dag kommer som en tyv om natten. Lengter en brud etter bryllupsdagen? Slik skal dere som hører Kristus til, elske hans komme (2 Tim 4,8).

2. *Prøven ved ild.* «Da skal himlene forgå med veldig brak, og himmellegemene skal komme i brann og gå i oppløsning, og jorden og alt som er bygd på den, skal brenne opp» (v. 10). «Alt dette skal gå i oppløsning» (v. 11).

Den spottende verden venter ikke på disse ting. De ønsker dem ikke og regner heller ikke med dem. De leser om dem i Bibelen slik de ville lese en skrekkfortelling eller et sørgespill; de leser ikke om dem som noe som virkelig skal komme. Den blå himmelen der oppe, tenker de, skal alltid hvelve seg over jorden med sin stille, asurblå bue. Elementene skal fortsette sin lekende strid – vinden blåser fra øst og så fra vest, sommerens milde bris skifter med vinterens storm. Den grønne jorden, tenker de, skal rulle videre med såtid og høst, sommer og vinter.

De håper at husene og tårnene deres skal stå i slekt etter slekt; de kaller opp sine jorder etter sine navn (Sal 49,12). Å, brødre, kan dere si at dere venter på noe annet enn at dagen i morgen skal være som denne dagen, herlig over all måte (Jes 56,12)?

Men de av dere som er lært av Gud, venter på disse ting. Dere venter på og lengter etter denne forferdelige dagen. Gang på gang ser dere opp for å se når himlene skal komme i brann og forgå, når hånden som spente dem ut som et telt til å bo i (Jes 40,22), skal rulle dem sammen som en bokrull (Jes 34,4). Dere venter på den dagen da himlene skal forgå med veldig brak, og himmellegemene skal smelte i brann.

Dere ser på jorden som en ser på et falleferdig hus en snart skal flytte ut av. Dere ser på fjellene, trærne og markene som noe som snart skal brenne opp, og på alt som er bygd på jorden – hus, palasser og tårn – som noe som snart skal bli et rykende likbål. Ikke rart Jesus sa: «De er ikke av verden» (Joh 17,16). Det underlige, brødre, er at vi er så mye av verden.

3. *De nye himler og den nye jord.* «Men vi venter etter hans løfte nye himler og en ny jord, hvor rettferdighet bor» (v. 13). Løftet om de nye himler og den nye jord står i Jes 65,17, igjen i Jes 66,22 og igjen i Åp 21,1: «Og jeg så en ny himmel og en ny jord.»

Hvordan den herlige verden skal bli, kan jeg ikke si. Ingen tordenskyer skal noen gang formørke himmelen, ingen lyn skal glimte, ingen øststorm skal svi, ingen giftig tåke og ingen rasende virvelvind skal komme. Det skal ikke være noen forbannelse mer; torner og tistler skal ikke finnes noe sted; paradiset skal være gjenopprettet. Alt dette kan bli slik – jeg kan ikke si det. Men én ting er sikker: «Der bor rettferdighet.» «Ikke noe urent skal komme inn i byen, og ingen som farer med styggedom og løgn, men bare de som er innskrevet i livets bok hos Lammet» (Åp 21,27). De ugudelige skal bli rykket bort.

Verden venter ikke på disse ting. Dere tror ikke at dere en dag skal bli bundet i bunter og kastet bort (Matt 13,30). Dere tror ikke at det finnes en verden der dere skal bli skilt fra vennene og naboene deres som tror. Men vi venter på disse ting.

Vi venter på en tid da dere ikke lenger skal håne oss og kaste vårt navn fra dere som noe ondt (Luk 6,22), da dere ikke lenger skal hate og spotte oss – en verden der dere aldri skal være, en verden «hvor rettferdighet bor».

II. Plikten som blir pålagt her

«Legg vinn på å bli funnet … for ham, i fred.» Plikten som pålegges her, er flid – flid i å leve slik at Kristus kan finne deg i fred, uten flekk og lyte, når han åpenbarer seg. To ting ligger i dette budet.

1. *Legg vinn på å komme inn i Kristus*. For å bli funnet i fred, uten flekk og lyte, må et menneske bli funnet i Kristus. Er et menneske utenfor Kristus, har det ikke fred med Gud, og det er heller ikke uten flekk og lyte. Det finnes bare én måte å være uten flekk og uten skyld for Gud på, og det er å være i Kristus.

Av naturen er det slik: «Det er ikke én rettferdig, ikke en eneste. Det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud … Det er ikke noen som gjør det gode, ikke en eneste» (Rom 3,10–12). Dere er alle flekket av et hjerte som alltid er ondt, og deres onde liv er en stadig skamplett for Gud. Legg vinn på å bli funnet i fred.

For det første: Søk det som det ene nødvendige (Luk 10,42). «Én ting har jeg bedt Herren om» (Sal 27,4). De fleste i denne forsamlingen har et visst ønske om å bli frelst. Dere vil gjerne slippe å bli kastet i helvete, og dere vil gjerne bli tatt imot i herligheten. Men det er ikke mange som vil legge vinn på det eller trenge seg inn i Guds rike. La hjertet ditt bli så opptatt av dette at det blir din største sak, enten du sover eller er våken. Akk, kjente dere Kristi verdi, ville dere legge vinn på å bli funnet i fred for ham!

For det andre: La ingen midler være uprøvd. Når et menneske flittig søker noe jordisk, lar det ingen midler være uprøvd for å nå målet. Når en kjøpmann søker etter vakre perler, går han fra marked til marked. Når en tigger søker mat, går han fra dør til dør; hundre avslag skremmer ham ikke, han banker på ved neste port. Slik er det med deg også: Mener du det virkelig alvorlig, lar du ingen midler være uprøvd – Bibelen, bønn, felles bønn, trofaste forkynnere og gudfryktige venner.

For det tredje: Gi opp alt som hindrer. Når et menneske legger vinn på jordiske ting, gir det opp alt som kunne stå i veien for det han driver med. Har en mann bestemt seg for å dra på en reise, står han tidlig opp om morgenen. Løper en mann for livet, kaster han snart av seg alt som tynger. Slik er det også når du flittig søker Kristus.

Står forretningene dine i veien – fører de med seg så mange bekymringer at du ser de vil bli din undergang – da gir du dem opp. Er det et selskap som skader deg – som ødelegger alvoret ditt, hindrer bønnene dine og sløser bort dine dyrebare timer – da bryter du med det. Hindrer en avgud deg i å holde fast ved Kristus, så kast den bort. Legg vinn på å bli funnet i fred for ham! Herodes ville ikke gi opp sin Herodias.

2. *Legg vinn på å bli i Kristus*. «Ta dere i vare så dere ikke … faller ut av deres egen faste stand» (v. 17). «Bli i ham, for at vi kan ha frimodighet når han blir åpenbart, og ikke bli til skamme for ham når han kommer» (1 Joh 2,28).

For det første: La ikke noen skyld bli liggende på samvittigheten. Skyld ødelegger vårt samfunn med Kristus og skjuler hans forsonte ansikt. Den fører med seg skyer, og han trekker seg bort og ser vredt på oss. Legg daglig vinn på å komme slik du kom den første gangen. «Den som holder ut til enden, han skal bli frelst» (Matt 10,22).

For det andre: Legg vinn på å vokse i nåde (2 Pet 3,18). Et tre som vokser, er et levende tre. Når et tre slutter å vokse, står det i fare for å blåse over ende. Slik er det med en troende også. Søk å få mer kunnskap, tro og kjærlighet.

For det tredje: Søk daglig å bli lik Jesus. Vi blir ikke rettferdiggjort ved vår helliggjørelse; likevel kan vi ikke ha varig fred eller samfunn uten helliggjørelse. Vi blir rettferdiggjort helt og fullt ved det Herren Jesus har gjort, og ved hans død. Likevel vil han forvandle oss til sitt bilde når vi er rettferdiggjort, så jo lenger vi har vært rettferdiggjort, desto mer helliggjort bør vi være. Legg vinn på hellighet, om du vil ha fred nå og bli funnet i fred av Kristus. De helligste troende er alltid de lykkeligste.

III. Grunner til flid

1. *De fleste er svært likegyldige*. De fleste omkring dere lever som om det ikke fantes noen Frelser som kommer, ingen himmel som skal komme i brann, og ingen jord som skal brenne opp. Folket i denne byen er som folket i Sodoma; de lever i trygg ro i synden. Selv om de ikke har overflod av brød (Esek 16,49), har de overflod av lediggang. De fleste troende er også svært likegyldige og venter ikke på brudgommen. Legg derfor vinn på det! La deres likegyldighet gjøre deg enda flittigere. Skjelv for at du skal bli smittet av den alminnelige likegyldigheten og søvnen. Det er en smittsom sykdom.

2. *Det trengs all din flid.* «Det er med nød og neppe den rettferdige blir frelst» (1 Pet 4,18). Du lever i en verden full av fiender: ditt eget hjerte, verdens fristelser og djevelens snarer. Få kommer til himmelen uten tunge fall. Reiste du i Alpene, blant klipper og stup, ville du se at du trengte å være på vakt, så du ikke falt og brakk bena. Slik er reisen din nå.

3. *Tiden er kort*. «Så var dere da ikke i stand til å våke én time med meg!» (Matt 26,40). Er du ennå ikke kommet inn i Kristus, er tiden kort. Du er som en reisende som har en lang vei foran seg, men har sovet til dagen nesten er gått. Han må gå dobbelt så fort, og det må du også. Er du i Kristus, er tiden likevel kort. Du er som en vaktpost på sin post. Vakten din er kort; bli ikke søvnig, men hold deg våken. «Våk derfor! For dere kjenner ikke dagen eller timen» (Matt 25,13).

4. *Fliden din kommer for sent, om Kristus finner deg utenfor seg*. Da brudgommen kom, var de uforstandige jomfruene borte for å kjøpe olje, men de kom for sent (Matt 25,10–11). Slik vil mange av dere begynne å søke når det er for sent. Når du slår øynene opp i helvete, eller når Jesus kommer, vil du rope: «Herre, herre!» – men da er all flid for sent. Når båten har lagt fra land, nytter det ikke å løpe. Nå kan fliden din føre til noe godt. Ennå er det rom (Luk 14,22), døren står åpen nå. «Legg vinn på å bli funnet … for ham, i fred.»

Dundee, 14. mai 1842

83. Følg Herren helt og fullt

«*Men min tjener Kaleb – fordi det var en annen ånd i ham, og han fulgte meg fullt ut – ham vil jeg føre inn i det landet han har vært i, og hans ætt skal eie det*» (4 Mos 14,24).

Israels barn lå leiret ved foten av Sinai-fjellet i omtrent et år, og i den tiden ga Gud dem loven og tabernaklet. Så dro de over ørkenen med skystøtten foran seg, og snart kom de til Kadesj-Barnea, i utkanten av ørkenen og på grensen til det lovede land. Her sendte de etter Guds befaling ut tolv speidere. De skulle utforske landet og komme tilbake med beskjed: «om folket som bor der, er sterkt eller svakt, om det er lite eller stort … om landet er godt eller dårlig … om de bor i leirer eller i befestede byer» (4 Mos 13,18–19).

Speiderne gikk så gjennom landet fra den ene enden til den andre. De gikk opp gjennom de steinete dalene ved Hebron og kom tilbake gjennom den frodige Esjkol-dalen. Etter førti dager kom de tilbake. To mann bar en drueklase mellom seg på en stang, og de hadde også med seg granatepler og fikener. Da de sto midt i Israels forsamling, hvilte alle øyne på dem, og alle ører var åpne for å høre hva de hadde å fortelle. Landet var godt, sa de, det fløt med melk og honning; men folket var sterkt, og byene var befestet og svært store.

Bare to av de tolv trådte modig fram, Kaleb og Josva. Kaleb sa: «Vi vil dra opp og ta landet i eie! Vi skal nok få det i vår makt» (4 Mos 13,30). Men folket gråt den natten, og de ville steine Kaleb (4 Mos 14,10). Da ble Gud vred og sa at menigheten skulle dø i ørkenen. «Men min tjener Kaleb – fordi det var en annen ånd i ham, og han fulgte meg fullt ut – ham vil jeg føre inn i det landet han har vært i, og hans ætt skal eie det.»

Lære: Det er en salig ting å følge Herren fullt ut.

1. Hva det vil si å følge Herren fullt ut

1. *Å følge Kristus alle våre dager.* Slik var det med Kaleb. Han fulgte Herren alle sine dager – han fulgte ham fullt ut. Førti år senere, da han var en gammel mann på åttifem år, står det skrevet om ham at han fulgte «Herren, Israels Gud», fullt ut (Jos 14,14). Han fulgte ikke Gud for en tid eller i rykk og napp, men alle sine dager – han fulgte ham fullt ut.

For det første ligner mange Lots hustru. Hun ble sterkt skremt og flyktet en stund ut av Sodoma. Englene tok henne i hånden, hun hørte advarselen og flyktet en tid; men hun ga snart opp – hun så seg tilbake og ble til en saltstøtte. Slik blir mange vakt og flykter for livet. De gråter, ber og søker frelse, men de

holder ikke ut. En gammel kamerat eller en kjær synd lokker dem, og så trekker de seg tilbake.

For det andre er mange som dem vi leser om i Joh 6. De følger Jesus en tid og kalles hans disipler, og de hører de nådefulle ordene som går ut av hans munn. Men så kommer de etter hvert til en lære eller en plikt som de tar anstøt av: «Etter dette trakk mange av disiplene hans seg tilbake og gikk ikke lenger omkring med ham» (Joh 6,66). Bare de som aldri vender tilbake, følger ham fullt ut.

For det tredje er mange som galaterne. Da Paulus først forkynte for dem, tok de imot ham «som en Guds engel, som Kristus Jesus selv» (Gal 4,14). De talte om hvor salig det var å være i Kristus, og om den store frelsen. De elsket Paulus så høyt at hadde det vært mulig, ville de ha revet ut øynene sine og gitt ham dem (Gal 4,15).

Og likevel fulgte de ikke Herren fullt ut. De vendte seg snart bort fra Kristi evangelium til et annet evangelium. «Uforstandige galatere! Hvem har forhekset dere?» (Gal 3,1). Og nå hatet de Paulus fordi han sa dem sannheten. Slik er det med mange av dere. Dette er ikke å følge fullt ut.

For det fjerde begynner mange å følge Kristus i nød (Sal 78,34). Når de blir liggende på sykesengen, eller når de mister noen de har kjær, tar de fram Bibelen og begynner å gråte og be. Men så får verden tak i dem igjen – fristelser og gamle kamerater – og de vender tilbake. De følger ikke Herren fullt ut.

Å, hvor mange i denne forsamlingen er ikke vitner på at dere ikke har fulgt Herren fullt ut! «Dere løp godt! Hvem hindret dere?» (Gal 5,7). Hvor mange av dere ble ikke grepet! Det guddommelige sto stort og dyrebart for øynene deres. Dere kom til Herrens bord og satte dere ned med alvor – og hvor er dere nå? Har dere ikke snart veket av fra veien?

2. *Dere som vil følge Kristus fullt ut alle deres dager.* For det første må dere være som Lot: ikke bare flykte ut av Sodoma, men flykte helt til Soar. Dere må ikke bli stående ved overbevisningen om synd, hvor dyp den enn er. Det er godt å bli vakt, men – å! – dermed er du ikke frelst. Vil du følge Kristus fullt ut, må du komme fullt og helt inn i Kristus.

For det andre må dere bli i hans ord: «Jesus sa da til de judeerne som var kommet til tro på ham: Dersom dere blir i mitt ord, da er dere i sannhet mine disipler» (Joh 8,31). Husk: «Ved det blir dere også frelst dersom dere holder fast ved det ordet jeg forkynte dere – om dere da ikke forgjeves er kommet til troen» (1 Kor 15,2). Dere må være som Maria, som satt ved hans føtter og hørte hans ord.

For det tredje må dere være som gamle Simeon: «Og se, det var en mann i Jerusalem som hette Simeon, en rettferdig og gudfryktig mann. Han ventet på Israels trøst» (Luk 2,25). Kanskje ble han omvendt som ung mann. Men det var ikke et overfladisk verk som snart var over. Han fulgte Herren fullt ut alle sine dager, og nå, da han var en gammel mann, ventet han fremdeles på Israels trøst. Han fulgte Herren fullt ut, og nå følger han Lammet i paradis.

For det fjerde må dere være som palmen: «Den rettferdige spirer som palmen. Som en seder på Libanon vokser han. De er plantet i Herrens hus, de blomstrer

i vår Guds forgårder. Ennå i høy alder skyter de friske skudd, de er frodige og grønne» (Sal 92,13–15).

Palmen og sederen har begge den underfulle egenskapen at de bærer frukt helt til det siste. Slik er det med den levende troende. Han er en kristen helt til det siste – full av Ånden, full av kjærlighet og full av hellighet til det siste. Som god vin: jo eldre, desto bedre. «De rettferdiges sti er som et strålende lys, som blir klarere og klarere til det er høylys dag» (Ordsp 4,18).

For det femte må dere være som Paulus. Fra den dagen han ble omvendt, var Paulus en ny skapning. Kristi kjærlighet tvang ham, og han levde ikke lenger for seg selv, men for ham som døde og sto opp igjen for ham.

Aldri hører vi at han sakket farten eller ga opp kampen: «Jeg glemmer det som ligger bak og strekker meg ut etter det som er foran, og jager mot målet» (Fil 3,13–14). Selv som gammel mann mistet han ikke gløden i sin kjærlighet, sin iver eller sin medfølelse: «For jeg blir alt ofret, og tiden for min bortgang forestår. Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen» (2 Tim 4,6–7). Han fulgte Herren fullt ut. Han så seg aldri tilbake, han stanset aldri, han slumret aldri – han var en ny Kaleb.

Slik må også du være om du vil bli frelst. «Den som holder ut til enden, han skal bli frelst!» (Matt 24,13). Ikke den som har begynt godt, men den som følger fullt ut.

2. Å følge Kristus av hele hjertet

Slik fulgte Kaleb Herren: av hele sitt hjerte, fullt ut. Det var ingen motsigelse i livet hans – han fulgte Herren i alt han gjorde.

1. *De fleste kristne følger ikke Herren fullt ut – de fleste har en eller annen motsigelse i livet*. De fleste gjenspeiler ikke Kristi bilde i alle ting. De fleste tror ikke at det er mulig å nå, og derfor mister de motet til å søke det. Mange synes ikke engang at det er ønskelig; i alle fall mener de at det er bedre å beholde den og den svakheten en tid til.

For det første følger noen ikke Kristus i hans ringhet. Kristus sammenlignet seg med dalenes lilje: «Jeg er Sarons blomst, dalenes lilje» (Høys 2,1). Med det ville han vise sin ringhet, sin ekte ydmykhet. Han hadde ingen egen synd som kunne gjøre ham ydmyk, og likevel var han ydmyk av sin natur. Han gjorde seg ikke stor og søkte ikke smiger fra mennesker. I dette følger noen ham ikke. Enkelte som synes å være virkelig frelst, er likevel ulike Kristus på dette punktet. De er stolte – stolte av å være frelst, stolte av nåden, stolte av å være annerledes enn andre.

For det andre følger noen ikke Kristus i hans selvfornektelse. «For deres skyld ble han fattig da han var rik, for at dere ved hans fattigdom skulle bli rike» (2 Kor 8,9). «Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8). Han hadde ikke det han kunne helle sitt hode til. Likevel søker mange som synes å være kristne, sin egen bekvemmelighet og ro framfor alt annet. I dette har de ikke drukket av Kristi Ånd.

For det tredje følger noen ham ikke i hans kjærlighet. Kristus var kjærlighet. Av kjærlighet steg han ned, av kjærlighet lå han i krybben, av kjærlighet levde

han et liv i syndfri lydighet, og av kjærlighet døde han. Likevel er det noen kristne som ikke følger ham i dette; de elsker ikke slik han elsket. Noen har liten medfølelse med syndere. De kan sitte i ro og fred i husene sine og se en verden gå til grunne fordi den mangler kunnskap. Hvor få vil gjøre noe av kjærlighet!

2. *Mange kristne har en tid med forfall.* For det første var det slik med de kristne i Efesus. En tid var de velsignet «med all åndelig velsignelse» og utvalgt til å «være hellige og ulastelige for hans åsyn. I kjærlighet» (Ef 1,3–4). De var Guds etterfølgere som hans elskede barn og vandret i kjærlighet, likesom Kristus elsket dem (Ef 5,1–2). Men så kom en tid med forfall, og Kristus sier: «Men jeg har imot deg at du har forlatt din første kjærlighet» (Åp 2,4). De var ikke som Kaleb; de fulgte ikke Herren fullt ut.

For det andre var det slik med David. Da han falt i grov og åpenbar synd, var det som om hele sjelen hans visnet en tid. Det var som om alle knoklene hans var knust, og han fryktet at Gud skulle ta sin Ånd fra ham for alltid. Han fulgte ikke Herren fullt ut.

For det tredje var det slik med Salomo. Da Salomo ble konge, så det ut til at han ville følge Herren fullt ut. Herren åpenbarte seg for ham i Gibeon og sa: «Be om det du vil jeg skal gi deg!» (1 Kong 3,5). «Gud ga Salomo visdom og overmåte stor innsikt, en forstand så mangfoldig som sanden på havets bredd» (1 Kong 4,29). Gud lot ham også bygge templet og velsignet ham i alle ting.

Likevel kom Salomo inn i et sørgelig forfall: «Men kong Salomo elsket mange fremmede kvinner … Da Salomo ble gammel, vendte konene hans hjerte til andre guder, og hans hjerte var ikke helt med Herren hans Gud, slik som hans far Davids hjerte hadde vært» (1 Kong 11,1.4). Han fulgte ikke Herren fullt ut.

For det fjerde var det slik med Asa. «Asa gjorde det som var godt og rett i Herrens, hans Guds øyne» (2 Krøn 14,2). Ved sin tro seiret han over den etiopiske hæren på tusen ganger tusen mann. Han inngikk også en pakt, og hele Juda gledet seg over eden. Likevel kom han inn i et sørgelig forfall. For da Israels konge dro opp mot ham, sviktet troen hans. Og da han ble gammel, ble han syk i føttene, «men ikke engang under sykdommen søkte han Herren, men bare legene» (2 Krøn 16,12). Han fulgte ikke Herren fullt ut.

For det femte var det slik med de fem jomfruene. De var kloke og hadde tatt med seg olje i kannene sammen med lampene sine. Men da det dro ut før brudgommen kom, slumret de alle inn og sov (Matt 25,4–5). De kom inn i et sørgelig forfall. De fulgte ikke Herren fullt ut.

Å, slik må det ikke være med dere, om dere vil være som Kaleb og følge Herren fullt ut. Dere må følge ham uten noen motsigelse og uten noe forfall.

1. *Dere må være som dem som sier: «Jeg hører Herren til».* «Én skal si: Jeg hører Herren til!» (Jes 44,5). Gud sier: «Min sønn! Gi meg ditt hjerte» (Ordsp 23,26). «Dere tilhører ikke lenger dere selv. Dere er dyrt kjøpt!» (1 Kor 6,19–20).

Vil du være en Kaleb, må du gi deg selv helt til ham. Du må gi ham forstanden, viljen og følelsene dine, legemet ditt med alle dets lemmer, øynene og tungen, hendene og føttene, slik at du ikke på noe vis er din egen, men hans alene. Å, det er søtt å overgi seg til Gud, å bli fylt av hans Ånd og styrt av hans ord – et lite kar

fylt av ham, et kar som bærer hans navn, et kar som han på forhånd har gjort i stand til herlighet! Dette er å følge Herren fullt ut.

2. *Dere må bli forvandlet til det samme bildet*. «Men vi som med utildekket ansikt ser Herrens herlighet som i et speil, vi blir alle forvandlet til det samme bildet, fra herlighet til herlighet, som av Herrens Ånd» (2 Kor 3,18).

Våre dårlige hjerter mener det er bedre å beholde noe av Satans bilde. Men – å! – dette er vår lykke: å gjenspeile hvert trekk hos Jesus, og det for alltid, å være uten motsigelse og ligne ham i alt – å elske som han, gråte som han og be som han, å bli forvandlet til hans likhet: «Når jeg våkner, skal jeg mettes ved synet av din skikkelse» (Sal 17,15).

3. *Dere må ha hele hans lov skrevet i hjertet*. «Jeg vil gi min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerte» (Jer 31,33). Her ligger den største lykken for dere: at hvert bud får sin rette plass i hjertet og blir risset så dypt inn der at det ikke kan viskes ut. Dette er å følge Herren fullt ut.

3. Å følge Kristus hva det enn koster

Slik var det med Kaleb. Menigheten ville steine ham, men han brydde seg ikke om det. Han ville gjøre sin plikt, hva ondt som enn måtte ramme ham. Han fulgte Herren fullt ut. Å, det er mange som følger Kristus i solskinnet, men som ikke vil følge ham i stormen. Når vinteren kommer, flyr svalene bort. Mange er som svalene. Mange følger ikke fullt ut.

1. *Vanære får mange til å vakle*. Så lenge det er på moten å være gudfryktig, og en heller vinner enn taper anseelse på det, følger mange Kristus. Men når gudsfrykten blir til et ordtak og et spottenavn, tar mange anstøt. Sommerfuglene kommer fram når solen er varm, men en regnskur får dem til å gjemme seg.

2. *Når mennesker mister sin verdslige ro og bekvemmelighet*. Da Paulus og Barnabas skulle dra til Asia, tok de med seg Johannes Markus. Men da arbeidet så farlig ut, vendte han tilbake (Apg 15,37–38).

Vil vi følge Herren fullt ut, må vi gå gjennom både godt og vondt rykte.

1. *Vil vi følge Kristus fullt ut, må vi bære hans vanære*: «La oss da gå ut til ham utenfor leiren og bære hans vanære!» (Hebr 13,13). Vi må bære vanære selv fra våre nærmeste: «Den som elsker far eller mor mer enn meg, er meg ikke verd. Den som elsker sønn eller datter mer enn meg, er meg ikke verd» (Matt 10,37). Vi ville så gjerne komme til himmelen uten vanære, men det kan ikke skje, om vi går den smale vei og følger Kristus fullt ut.

2. *Vi må ikke tenke på et makelig liv, om vi følger Kristus fullt ut*. Kristus gikk en tornefull sti; han ble kronet med torner. Vi må ikke vente å bli kronet med roser. Paulus sier: «For hans skyld har jeg tapt alt, jeg akter det for skrap, for at jeg kan vinne Kristus» (Fil 3,8).

3. *Vi må være villige til å miste livet*: «Men for meg selv akter jeg ikke livet mitt et ord verd» (Apg 20,24). «Det kommer en tid da hver den som slår dere i hjel, skal tro at han gjør Gud en dyrkelse» (Joh 16,2). «Den som finner sitt liv, skal miste det» (Matt 10,39). «Vær tro inntil døden» (Åp 2,10). «De har seiret over ham i kraft av Lammets blod … Og de hadde ikke sitt liv kjært, like til døden» (Åp 12,11).

Å, det er søtt å følge Kristus fullt ut, for da skal vi herske med ham. Holder vi ut, skal vi også herske sammen med ham. Fornekter vi, skal også han fornekte oss (2 Tim 2,12).

4. Hvordan vi kan bli i stand til å følge Herren fullt ut

1. *Ved å holde øyet festet på ham*. Det var dette som gjorde Kaleb i stand til å følge Herren fullt ut. Han holdt ut som om han så den usynlige (Hebr 11,27); han satte alltid Herren for seg (Sal 16,8). Hadde Kaleb søkt et navn, egen rikdom, ry eller ære, ville han ikke ha fulgt fullt ut. Da kunne han ikke ha fulgt alle sine dager, ikke av hele sitt hjerte og ikke hva det enn kostet.

Vil du følge Kristus fullt ut, må du kjenne ham fullt ut. For det første er det synet av hans skjønnhet som drar oss til å følge ham. Han er «utmerket fremfor ti tusen … alt ved ham er tiltrekkende» (Høys 5,10.16). «Når jeg blir opphøyet fra jorden, skal jeg dra alle til meg» (Joh 12,32). Det er en uutsigelig herlighet i Kristus som drar sjelen til å følge ham. All guddommelig fullkommenhet bor i ham, og likevel byr han seg fram for å frelse oss.

For det andre er det at han passer så fullkomment til oss. Han svarer nettopp til det sjelen vår trenger. Vi er bare skyld, han er bare rettferdighet. Vi er bare svakhet, han er bare styrke. Ingenting kan svare så fullkomment til sjelen vår som Kristus. Kyllingene løper inn under morens vinger når de ser dem bredt ut, duen flyr inn i klippekløftene, Noah gikk inn i arken – og slik følger sjelen vår Jesus.

For det tredje er det hans frie nåde. «Den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut» (Joh 6,37). Han tilgir sytti ganger sju. Det er når du holder øyet festet på Kristus, at du følger ham. Det er når sjelen ser Kongen i hans skjønnhet, at den holder seg til ham og løper etter ham. «Min sjel henger fast ved deg» (Sal 63,9). La oss «løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss, med blikket festet på Jesus» (Hebr 12,1–2).

2. *Ved å ha Den Hellige Ånd.* Kaleb hadde en annen ånd. De andre speiderne var kjødelige mennesker, men Kaleb hadde en annen ånd: Den Hellige Ånd bodde i ham, ledet ham, holdt ham oppe og fornyet ham. Slik er det med alle som følger Herren fullt ut.

For det første er Guds Ånd i sjelen en strøm som aldri stanser, en kilde med vann som veller fram til evig liv. Lots hustru så seg tilbake, men hun hadde ikke Den Hellige Ånd boende i seg. For det andre er Ånden en Ånd som fyller. Han elsker å fylle hjertet, å fylle hvert eneste rom. «Bli fylt av Ånden» (Ef 5,18). «Må så håpets Gud fylle dere» (Rom 15,13). Han elsker å skrive hele loven i hjertet og løfte hele sjelen opp til Gud.

5. Det som skal drive oss til å følge Herren fullt ut

«Ham vil jeg føre inn i landet.» De andre speiderne døde av plagen, og folket falt i ørkenen. Men Kaleb og Josva ble ført inn i landet, fordi de fulgte Herren fullt ut.

1. *Det er det eneste lykkelige livet*. Det finnes ikke noe lykkeligere liv under solen enn å følge Kristus alle våre dager. Det finnes ingen mer ulykkelig skapning på jorden enn en som har falt fra. Hver gang vi viker av fra å følge Kristus,

lager vi ulykke for oss selv: Gud skjuler seg, vi føler oss forlatt, og knoklene våre blir knust. Det eneste lykkelige livet er å følge av hele vårt hjerte.

Vi tror gjerne at det gir lykke å ha den eller den avguden, men vi tar helt feil. Din sanne lykke er å overgi deg selv, å gi ham hjertet ditt og alt. En eneste motsigelse i livet ødelegger gleden og samfunnet med ham. Er du ikke langt lykkeligere i de tidene du vandrer nærmest Gud? Å, om det alltid var slik med meg! Forfall fører mørke og ulykke med seg.

Den eneste lykken er å tape alt for hans skyld. Mange kristne vil ikke fornekte seg selv, ikke lide for Kristi skyld, ikke bære vanære eller forfølgelse. Men Kristus vil gi hundre ganger mer igjen: fred i samvittigheten.

2. *Dette er veien til å bli til nytte*. Den kristne som vokser – han som følger Kristus fullt ut – er den som blir til nytte. Velsignelsen til Abraham lød: «Jeg vil velsigne deg … og du skal bli en velsignelse» (1 Mos 12,2). Dette slo i særlig grad til hos Paulus. Han fulgte Kristus fullt ut – og for en velsignelse han ble!

Slik ville også du bli, om du fulgte Kristus fullt ut. Bar du alle Kristi trekk med deg, for en velsignelse ville du ikke bli for stedet der du bor, og for verden! Da ville du ikke være et tre som bare utarmer jorden (Luk 13,7). Hvor nyttig ville du ikke bli for barna dine og naboene dine!

3. *Dette er veien til å dø lykkelig*. Vil du dø som Kristi folk, må du leve som de. Kristne som lever i motsigelse, har som regel et tungt dødsleie. Men de som følger Kristus fullt ut, kan dø som den gamle Paulus: «For jeg blir alt ofret» (2 Tim 4,6), og som Job: «Jeg vet at min gjenløser lever» (Job 19,25).

4. *Dette vil sikre en stor lønn*. Hver og en skal få lønn etter sitt arbeid. Noen skal settes over fem byer, andre over ti. Jeg tviler ikke på at hver synd, hver motsigelse, hvert tilbakefall og hvert forfall hos Guds barn tar noe bort fra deres evige herlighet. Det er et tap for hele evigheten.

Jo mer helt og uten forbehold vi følger Herren Jesus nå, desto rikere vil inngangen til hans evige rike bli for oss. Jo nærmere vi vandrer med Kristus nå, desto nærmere skal vi vandre med ham i all evighet. «Men du har noen få navn i Sardes som ikke har sølt til klærne sine. De skal gå med meg i hvite klær, for de er verdige til det» (Åp 3,4). Amen.

Dundee, 1842

84. Advarsel til den uverdige nattverdsgjest

«*For den som eter og drikker uverdig, han eter og drikker seg selv til dom, fordi han ikke akter på Herrens legeme. Derfor er det mange svake og syke blant dere, og ikke få som sovner inn*» (1 Kor 11,29–30).

Nylig behaget det Gud å utøse sin Ånd på en bemerkelsesverdig måte over et av soknene i Skottland. Presten der fortalte meg at den synden som grep folks samvittighet dypest, var synden å gå uverdig til nattverd. Han sa at det var et svært gripende syn å se gamle mennesker på sytti år sitte og gråte over sakramenter de hadde vanhelliget i årene som var gått.

Jeg er dypt overbevist om at hvis det behager Gud å utøse sin Ånd over de voksne i denne menigheten, vil denne forferdelige synden, uverdig nattverdgang, bli som en kvernstein om halsen på de fleste av dere. Ja, mine kjære venner, Gud har en sak mot dere i dette, og han vil gå i rette med dere, enten i tiden eller i evigheten.

1. *Det finnes noe som heter å ete og drikke uverdig*. Allerede på apostelen Paulus' tid fantes denne synden, og slik er det også i våre dager. Mange sitter ved Herrens bord som ikke burde være der. Mange kommer uten bryllupsklær (Matt 22,11–12). Mange mishager Gud og egger ham til vrede ved å komme, og mange kommer til å angre det i all evighet.

2. *De har ikke noe godt av det, men stor skade*. De eter og drikker seg selv til dom. De tror at de spiser uskyldig brød og vin, eller kanskje tror de at de dekker over syndene fra det siste halvåret når de spiser. Men Gud sier at de eter og drikker seg selv til dom. Det er som om de spiste gift.

3. *Han forklarer hva uverdigheten deres består i*: De akter ikke på Herrens legeme. Uttrykket her er tydelig hentet fra smakssansen, den sansen vi skjelner mellom ulike slags mat med. Å akte på – skjelne – Herrens legeme er å ha en særlig smak og sans for frelsesveien ved Kristus, og ham korsfestet. Når en tungt lastet synder kjenner evangeliets kraft, når han ser Kristi sødme, at han gis fritt, og hans fylde, da smaker han – skjelner han – Herrens legeme.

Men de som ikke har kommet til Kristus, har aldri fått denne smaken, denne sansen for frelsesveien ved Kristus. De kan være svært ordentlige og godlyndte mennesker. De kan lese Bibelen og holde fast ved en ytre form for gudsfrykt;

men de har aldri smakt honningen i Klippens kløfter. Slike mennesker vanhelliger Herrens bord.

1. Bare de som akter på Herrens legeme, bør komme til Herrens nattverd

Ingen andre enn de som akter på Herrens legeme, bør gå til Herrens nattverd – det vil si de som har en sann smak for Kristus.

1. *Det ser vi av det nattverdsgjesten gjør.* Du kommer ikke for å se på brødet og vinen, men for å ete og drikke. Du rekker ut hånden, tar brødet og spiser det, og du tar vinen og drikker den. Fordi brødet og vinen framstiller Herrens legeme, kan et barn forstå at handlingen betyr: «Jeg har min lyst i Herren Jesus Kristus. Han er mitt manna, min søte føde, min eneste vei til tilgivelse, fred og hellighet, min Herre og min Gud.»

Når en sulten tigger kommer til døren din, og du gir ham et stykke godt brød, hvor glad griper han ikke etter det og begynner å spise! Hvorfor? Fordi han har lyst på det – det er det han trenger. Slik er det når du eter ved Herrens bord. Dermed bekjenner du at Kristus er din Frelser, ditt manna, ditt alt. Da mannen fant skatten i åkeren, ble han glad, gikk bort og solgte alt han eide, og kjøpte åkeren (Matt 13,44). Dette er det du bekjenner når du kommer til Herrens bord: Kristus er dyrebar for meg; jeg har forlatt alt for hans skyld.

Bruden i Høysangen sier: «Som et epletre blant skogens trær, slik er min elskede blant de unge menn. Å sitte i hans skygge er min lyst, hans frukt er søt for min gane» (Høys 2,3). Det samme sier du når du kommer til Herrens bord: Jeg har funnet hvile i Kristi skygge, hans frukt er søt for meg – hans vei til tilgivelse, hans Ånd og hans bud, alt er søtt for min gane.

Da de onde åndene var drevet ut av den besatte, satt han ved Jesu føtter, påkledd og ved sans og samling. En gang hadde han bedt Jesus gå bort: «Hva har jeg med deg å gjøre?» (Mark 5,7). Nå er Kristus alt. Dette bekjenner du ved Herrens bord.

Da Paulus ennå var uomvendt, var han en spotter og fnyste av trusler. Men da han fikk smake Jesus, sa han: «Ja, jeg akter i sannhet alt for tap, fordi kunnskapen om Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd» (Fil 3,8). Dette er det du bekjenner når du tar dette brødet og denne vinen.

Kan du i sannhet si at du har funnet skatten og solgt alt for den, at du har satt deg i skyggen av dette epletreet og har din lyst i hans hellige frukt? At du en gang var langt borte fra Kristus, men nå sitter ved hans føtter? At du nå forkynner den troen du før prøvde å utrydde (Gal 1,23), og at du, som Paulus, bare roser deg av Kristi kors (Gal 6,14)? Kan du si for Guds åsyn at Kristus er ditt manna, din søte føde, din fred og ditt alt? Da er du velkommen til Herrens bord. «Venner, et og drikk! Drikk dere glade, mine kjære!» (Høys 5,1).

De fleste av dere kan ikke si dette. Dere har ikke funnet skatten. Vil dere likevel komme til Herrens bord? Hva skal det være godt for? Dere vil ete og drikke uverdig. Det vil egge Gud til vrede på en forferdelig måte. Dere kommer til å angre det når dere skal dø, og sørge over det i all evighet. Noen gjør i løpet

av en halv time det de skal sørge over i all evighet. Judas klager i den evige pine over sin synd og dårskap. Det vil du også gjøre.

2. *Det ser vi av Jesu ord:* «Gjør dette til minne om meg!» (Luk 22,19). Et uomvendt menneske kan ikke minnes Kristus, for han har aldri sett ham og aldri kjent ham. Den som aldri har smakt honning, kan ikke huske hvordan den smaker. Slik kan heller ikke den minnes Herren Jesus som aldri på en frelsende måte har smakt hans sødme.

Riktignok finnes det en slags minne om Kristus som hvem som helst kan ha. Du kan huske det som skjedde i hans liv: at han ble født i en stall, at han gikk på Galileasjøen, at han gråt over Jerusalem, at han ba i Getsemane og døde på korset på Golgata.

Men slik kan også de onde åndene minnes Kristus. De husker hele hans historie mye bedre enn vi. Satan har mer kunnskap om det guddommelige enn mange doktorer i teologi. Og de fortapte sjelene i den evige ulykke minnes Jesus. De husker alt han gjorde og alt han led, og hvor ofte han ville ha frelst dem. Judas minnes Jesus på sitt sted i helvete.

Men – å! – dette er ikke det frelsende minnet om Jesus som vi har ved Herrens bord. Når en synder som strever og er tungt lastet, blir ført til Jesu føtter, finner han en glede og fred i troen som han aldri har kjent før. Han får se Kristi kjærlighet som han aldri har sett den før: Jesu kjærlighet, som kom for de ugudelige og døde for dem.

Han ser at Kristus gis fritt til hver skapning, til syndere, ja, til den største av dem, til tollere og syndere som kommer til ham. Han ser visdommen og herligheten i denne frelsesveien og den underfulle herligheten og fullkommenheten i Guds rettferdighet. Når Ånden på denne måten tar sløret fra øynene hans, ser han Kristus slik at han aldri vil og aldri kan glemme det. Dette er å smake og skjelne Herrens legeme på en åndelig måte.

Hver gang Jesus blir stilt fram for ham på ny, våkner den søte fornemmelsen av hans godhet og skjønnhet igjen. Han kan ikke høre hans navn uten at hjertet blir dratt til ham. Hans navn er som en utgytt salve (Høys 1,3). Når forkynnerne taler hans ord, går tanken straks til Jesus, og når det brutte brødet og vinen settes fram for øynene hans, blir hjertet dratt til å minnes Jesus.

Det er som da enkene sto gråtende rundt Peter og viste ham kappene og klærne Dorkas hadde laget (Apg 9,39). Hvert nytt stykke håndarbeid fra den avdøde venninnen vakte ny kjærlighet i hjertet og nye tårer i øynene. Slik er det for dem som kjenner Jesus: Det brutte brødet og den utøste vinen rører dem i det innerste, så de minnes Jesus.

Har du et slikt helliggjort minne? Husker du da Kristi navn ikke betydde noe for deg, og er det nå som en utgytt salve? Husker du da du først så Herren? Og om du ikke husker selve tidspunktet, kjenner du den underfulle forvandlingen som har skjedd med deg? Da er du velkommen: «Gjør dette til minne om meg!»

Men de fleste, er jeg redd, har ikke noe slikt minne. Dere har ingen nådefull åpenbaring av Kristus å minnes. Dere har aldri aktet på Herrens legeme. Dere sier at dere vil minnes hans liv og død. Men det kunne jo de onde åndene også!

Ville det ikke ryste dere å se de onde åndene sitte ved Herrens bord? Og likevel har de like stor rett til å sitte der som uomvendte sjeler.

3. *Det ser vi av det apostlene gjorde*. Ett eksempel: Den etiopiske hoffmannen var «en mektig embetsmann som hadde tilsyn med skattkammeret hos den etiopiske dronning Kandake» (Apg 8,27).

Ved Guds underfulle nåde begynte denne mannen å bekymre seg for sin sjel. En bibel var kommet i hendene hans, eller kanskje hadde et omvandrende sendebud med Guds miskunn møtt ham. Han fikk ikke ro, men forlot landet sitt og dro til Jerusalem. Der fant han verken fred eller lys. Trist og trett dro han hjemover, og hjertet var fortsatt tungt; han satt og leste i profeten Jesaja. Ved Guds miskunn ble Filip sendt til ham, og i vognen forkynte han ham Jesus, Guds Lam.

Å, for en ny verden som nå åpnet seg for etiopieren! Han ser rettferdighetens vei uten gjerninger. Nå kommer de til vann: «Hva er til hinder for at jeg blir døpt? Filip sa: Tror du av hele ditt hjerte, så kan det skje. Men han svarte og sa: Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn! … Og de steg begge ned i vannet, både Filip og hoffmannen, og han døpte ham … og han dro sin vei med glede» (Apg 8,36–39).

Er dette din erfaring, kjære venn? Har du søkt Kristus slik han gjorde? Har du funnet ham slik han gjorde? Tror du av hele ditt hjerte? Da står Herrens bord åpent for deg, og du skal dra din vei med glede.

Men – å! – slik er det ikke med de fleste. Hadde noen av dere hatt tilsyn med Kandakes skatter, ville dere ikke ha gått så langt som gaten er lang for å finne veien til frelse. Noen av dere leser aldri Bibelen slik etiopieren gjorde, og har aldri søkt veiledning. Dere tør ikke si at dere tror av hele deres hjerte. Hvorfor vil dere da sette dere ved dette hellige bordet? Dere kan nok komme, men – akk! – dere vil ikke dra deres vei med glede.

2. Det er svært farlig

1. *De blir skyldige i Herrens legeme og blod* (1 Kor 11,27). Ingen synd blir tenkt mindre på her på jorden enn uverdig nattverdgang, og ingen blir tenkt mer på i himmelen og i helvete. De som gjør den, står sammen med dem som forrådte og myrdet Herren Jesus. Det gjør de på to måter: For det første ved at de later som de elsker ham og er hans venner, for det andre ved at de i hjertet virkelig hater ham og forakter evangeliet hans.

Da Judas forrådte Herren Jesus, lot han som han elsket ham høyt. Han hadde fulgt ham alle årene han virket, og hadde forkynt i hans navn. Han satt svært andektig ved Herrens bord og dyppet hånden i samme fat som Kristus. Hans ord var «glattere enn smør», men i hjertet tenkte han på strid (Sal 55,22). Da han kom for å forråde Kristus, sa han: «Vær hilset, rabbi!» og kysset ham (Matt 26,49). Men hele tiden bar han et forferdelig hat i hjertet, et dødelig fiendskap mot Kristus og evangeliet hans.

På samme måte lot yppersteprestene og fariseerne som de hadde stor iver for Gud og hans sak. De ga seg ut for å være svært fromme og hellige menn, og likevel hatet de Kristus og dømte ham til døden. Herodes' soldater lot som

de hadde stor ærefrykt for Kristus da de falt på kne for ham og sa: «Vær hilset, du jødenes konge!» (Matt 27,29). Men hele tiden hånte og hatet de ham. Pilatus lot svært gjerne som han var Kristi venn. Han toet sine hender og sa: «Jeg er uskyldig i denne rettferdige mannens blod» (Matt 27,24), og likevel dømte han ham til å bli korsfestet.

Slik er det med de uverdige nattverdsgjestene. Dere kommer til Herrens bord med stor ytre ærbødighet. Dere ser dypt alvorlige ut. Dere tar brødet og vinen og gir dere ut for å være omvendt og for å ha Kristus som deres del. Dere ser ut til å være dypt beveget. Men hele tiden forakter dere Kristus og hans folk og gjør narr av omvendelsen og livet i nåden. «Ve det mennesket … Det hadde vært godt for det mennesket om han aldri var født» (Matt 26,24). Du har det samme hjertet som Judas, som ypperstepresten, som soldatene og som Pilatus. Du er skyldig.

2. *De eter og drikker seg selv til dom*. Det er sant på to måter. For det første legger de en ny synd til de andre. De dynger enda et fjell på sjelen som alt er tynget, og drar slik en tyngre dom over seg – sjelen synker dypere.

For det andre forherder det alltid. All synd forherder, men særlig synd i hellige ting. Den som gjør narr av Bibelen, blir nesten aldri frelst, så forherdende er det. Men av alle synder mot det hellige er uverdig nattverdgang den mest forherdende. Derfor hender det ofte at et uomvendt menneske som går til nattverd, bokstavelig eter og drikker seg selv til dom. Like sikkert som et Guds barn drikker liv av dette begeret, drikker han død av det.

Kanskje sier noen av dere: Selv om jeg er uomvendt, vil jeg gå; for om det ikke gjør meg noe godt, så gjør det meg heller ingen skade. Er det ingen skade å legge enda en synd på sjelen din? Er det ingen skade å forherde hjertet ditt og forsegle det til fortapelse? Er det ingen skade å ete og drikke deg selv til dom?

Kanskje sier noen: Jeg håper at jeg med dette skal dekke over syndene fra det siste halvåret. Noen av dere, som bare har vært i kirken én eller to ganger i hele denne tiden, vil si: Jeg vil gjøre godt igjen det jeg har forsømt, og dekke over syndene mine. Dekker du over de gamle syndene dine ved å legge enda en til haugen? Soner du for de sabbatene du har brutt, ved å komme og vanhellige sakramentet også? Dekker det over synder å ete og drikke seg selv til dom?

3. *Mange er svake og syke, og ikke få sovner inn*. Det finnes synder som Gud straffer med dommer i dette livet, med svakhet i legemet, sykdom og død. Da Ananias og Saffira løy for Den Hellige Ånd, falt de døde om ved apostlenes føtter. Da Herodes ikke ga Gud æren, ble han fortært av ormer og døde på tronen sin (Apg 12,23).

Slik er det særlig når Herrens bord blir vanhelliget. Dette er Guds ord, og han vet best: «Derfor er det mange svake og syke blant dere, og ikke få som sovner inn.» Herren Jesus, som er vert ved bordet, har alt som skjer i sin hånd. Han kan bruke det, og han bruker det, til å slå ned dem som frekt vanhelliger hans bord.

Gud har gjort i stand et virkelig helvete med legemlig ild som aldri skal slukkes, for å nå visse grove syndere som bare legemlig smerte kan få til å flykte. På samme måte behager det Gud ved Herrens nattverd å bruke sykdom og død for å holde vanhellige hender borte fra brødet og vinen. Jeg har ofte sett Gud gjøre

dette. Jeg husker tre dødsfall som skjedde på en slik måte og på en slik tid at jeg ikke kunne tvile på at dette verset gikk i oppfyllelse. Våk og se, kjære venner!

Ta dere derfor i vare, mine kjære, så dere ikke faller døde om med brødet i munnen. Å, det er forferdelig å dø mens en vanhelliger Herrens bord, for da synker en dypere enn graven.

«La hvert menneske prøve seg selv» (1 Kor 11,28). Hva er den egentlige grunnen til at du kommer til Herrens bord? Er det fordi du har nådd en viss alder? Men er du født på ny? Er det fordi familien din går? Er det for å få et godt navn? Er det for penger? Å, da er det Judas om igjen! Er det for å få barnet ditt døpt? Da gjør du én synd for å kunne gjøre en annen.

Er det for å takke ham for det han har gjort for sjelen din (Sal 116)? Er det for å vise verden hvem du har valgt? Er det for å komme nærmere Jesus? Kom da, len deg til hans bryst, og trekk deg aldri tilbake. Amen.

Dundee, 1841

85. Saligere å gi enn å ta imot

«*Det er saligere å gi enn å ta imot*» (Apg 20,35).

Disse ordene hører til en svært gripende tale som Paulus holdt for de eldste i Efesos da han tok avskjed med dem for siste gang. Han kalte dem alle til vitne på at han var ren for alles blod: «For jeg har ikke holdt noe tilbake, men jeg har forkynt dere hele Guds råd» (Apg 20,26–27).

Det er svært tankevekkende å se at han regner plikten til å gi til de fattige som en del av Guds råd – så mye at han gjør det til sitt siste ord til dem: «På alle måter har jeg vist dere at slik bør vi arbeide, for vi må ta oss av de svake. For vi minnes de ordene Herren Jesus selv sa: Det er saligere å gi enn å ta imot.»

Disse ordene, som han siterer fra Frelserens munn, står ingen steder i evangeliene. Det er det eneste ordet av vår Herre som er bevart ved muntlig overlevering. Det ser ut til å ha vært et ord han brukte ofte og sa igjen og igjen: «Det er saligere å gi enn å ta imot.»

Jeg er glad for at jeg har fått anledning til å legge fram for dere denne delen av Guds råd: at dere bør arbeide for å ta dere av de svake. Gud vet at det ikke finnes noen del av hans råd som jeg vil holde tilbake for dere. Og den eneste grunnen jeg vil føre fram for dere, er vår velsignede Herres egen: «Det er saligere å gi enn å ta imot.»

1. Det er lykkeligere å gi enn å ta imot

Vi bør gi rikelig til de fattige, fordi det er lykkeligere å gi enn å ta imot. Det er lykkelig fordi vi da ligner alle lykkelige vesener. Alle lykkelige vesener gir. Deres lykke består ikke i å ta imot, men i å gi.

1. *Englene*. Hele Bibelen viser at englene er lykkelige vesener, langt lykkeligere enn vi kan forestille oss. For det første er de hellige vesener som alltid gjør Guds bud – og hellighet og lykke kan ikke skilles fra hverandre. For det andre er de i himmelen, alltid i sin Fars smil. De «ser alltid min himmelske Fars åsyn» (Matt 18,10). De må være lykkelige – ingen tåre på kinnet, ikke et sukk i brystet.

For det tredje blir de framstilt mens de lovpriser Gud. Den ene roper til den andre: «Hellig, hellig, hellig» (Jes 6,3), og de synger: «Verdig er Lammet» (Åp 5,12). Lovsang er et tegn på glede og fryd: «Er noen glad til sinns? La ham lovsynge!» (Jak 5,13).

Men nå vil jeg at dere skal se at lykken til disse lykkelige åndene består i å gi. For det første gir de alle: «Er de ikke alle tjenende ånder, som sendes ut til tjeneste for deres skyld som skal arve frelse?» (Hebr 1,14).

Her på jorden er det svært få som gir. De fleste liker å få penger, å beholde dem, sette dem i banken og se dem bli flere og flere. Bare noen få gir, og det er ofte ikke de rikeste. Men i himmelen gir alle. Det er deres største glede. Let gjennom boligen til hver eneste engel – du vil ikke finne én oppsparet skatt hos noen av dem. De er alle tjenende ånder.

For det andre gir de til dem som står langt under dem. De nøyer seg ikke med å hjelpe dem som kan gjøre gjengjeld, men gir uten å vente noe tilbake. Det var noen fattige gjetere på markene ved Betlehem, og likevel nølte ikke en stor engel med å komme til dem med vennlige og milde ord. Ja, det ser ut til at mange flere gjerne skulle ha fått bære budskapet. For straks det var sagt, var en stor himmelsk hærskare sammen med ham og lovpriste Gud.

Dere husker også hvor gode englene var mot tiggeren Lasarus. Hundene var de eneste som tok seg av ham på jorden; men englene bøyde seg ned på villige vinger og bar ham til Abrahams fang.

For det tredje elsker de høyeste å gi mest. Det er grunn til å tro at de høyeste englene er de som går lavest ned og gir mest av seg selv i Guds tjeneste. Jesus sier det uttrykkelig: «Den største blant dere skal være tjener for de andre» (Matt 23,11). Englene som ser Guds åsyn, bøyer seg ned for å tjene de ringeste av Guds barn. Den lykkeligste engelens lykke er at han kan gi mer av seg selv og bøye seg lavere ned i søt og ydmyk tjeneste enn englene under ham.

Kjære kristne, dere ber ofte: «Skje din vilje, som i himmelen, så òg på jorden» (Matt 6,10). Mener dere noe med det, så mener dere at dere vil tjene Gud slik englene gjør. Å, da må lykken deres bestå i å gi! Det er i dette englenes lykke består. Vil du bli lik dem, så bli en tjenende ånd.

2. *Gud.* Vi vet svært lite om Gud, men vi vet at han er uendelig lykkelig. Du kan verken legge noe til hans lykke eller ta noe fra den. Vi vet også om mye som hører med til hans lykke. Alt han gjør, må gi ham glede. Da han skapte verden, så han at det var «overmåte godt» (1 Mos 1,31) – Gud hadde glede av å skape. Men Bibelen viser at hans lykke først og fremst består i å gi, ikke i å ta imot.

For det første er det underfullt at han gir føde til alle skapninger. Ikke én spurv er glemt hos Gud. Hele verden har vært under forbannelsen, og Gud kunne med rette ha overgitt alt til ødeleggelse. Men det gjør han ikke, for han har lyst til miskunnhet (Mika 7,18). De unge løvene krever sin føde av Gud, og han gir ravnene føde når de skriker (Sal 104,21; 147,9).

For det andre gir han til de ugudelige: «Han lar sin sol gå opp over onde og gode, og lar det regne over rettferdige og urettferdige» (Matt 5,45). Tenk bare et øyeblikk på hvor mange tusen som spotter hans navn og vanhelliger hans sabbater, og som Gud likevel gir føde hver dag. Han gir dem mat og klær og vender menneskers hjerter så de blir gode mot dem – og likevel forbanner de Gud hver dag. Å, hvor tydelig viser ikke dette at Gud har lyst til miskunnhet! «Vær barmhjertige, likesom også deres Far er barmhjertig» (Luk 6,36).

For det tredje, og mest av alt, ga han sin egen Sønn. Gud har glede av å gi; det er hans natur. Han sparte ikke sin egen Sønn (Rom 8,32). Selv om det var hans egen elskede han ga bort fra sitt hjerte, ville han ikke holde gaven tilbake. Noen av dere ber natt og dag om å bli lik Gud: «Lovet være du, Herre! Lær meg dine forskrifter» (Sal 119,12). Vil dere bli lik ham, så bli lik ham i å gi. Det er Guds største lykke; bli lik ham i den.

Innvending: Vil du at jeg skal gi til ugudelige mennesker som går og misbruker det?

Svar: Gud gir til ugudelige mennesker som går og misbruker det, og likevel blir ikke hans lykke mindre av det. Gud lar sin sol gå opp over onde og gode og lar regnet strømme ned over rettferdige og urettferdige. Det er rett å gi mest og best til Guds barn. Men gi også til de ugudelige, om du vil ligne Gud. Gi til de utakknemlige, gi til de nedrige: «Gi til den som ber deg, og vend deg ikke bort fra den som vil låne av deg» (Matt 5,42) – og husk Herren Jesu ord.

3. *Kristus*. Han var Guds evige Sønn, lik Faderen i alt og derfor også lik ham i lykke. Han hadde herlighet hos Faderen før verden ble til. Likevel besto også hans lykke i å gi. Han var langt høyere enn alle englene, og derfor ga han langt mer enn dem alle: «Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenge i manges sted» (Matt 20,28). Han var den høyeste, derfor bøyde han seg lavest ned.

De ga sin villige tjeneste, han ga seg selv: «For dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde, at han for deres skyld ble fattig da han var rik, for at dere ved hans fattigdom skulle bli rike» (2 Kor 8,9). «La dette sinn være i dere, som òg var i Kristus Jesus» (Fil 2,5).

Kjære kristne, noen av dere ber natt og dag om å være greiner på det sanne vintreet, og dere ber om å bli formet helt og fullt etter Kristi bilde. Er det slik, må dere ligne ham i å gi. En grein bærer samme slags frukt som treet. Er dere virkelig greiner, må dere bære den samme frukten. En gammel gudsmann sier det godt: «Hva skulle det ha blitt av oss om Kristus hadde vært like sparsom med sitt blod som noen mennesker er med pengene sine?»

Innvending 1: Pengene mine er mine egne.

Svar: Kristus kunne ha sagt: Mitt blod er mitt eget, mitt liv er mitt eget, ingen tar det fra meg. Hvor skulle vi da ha vært?

Innvending 2: De fattige fortjener det ikke.

Svar: Det samme kunne Kristus ha sagt: De er ugudelige opprørere mot min Fars lov – skal jeg sette livet til for dem? Jeg vil heller gi til de gode englene. Men nei, han forlot de nittini og gikk etter den som var bortkommet. Han ga sitt blod for dem som ikke fortjente det.

Innvending 3: De fattige kan misbruke det.

Svar: Det kunne Kristus også ha sagt, og med langt større rett. Kristus visste at tusener ville tråkke hans blod under føttene, at de fleste ville forakte det, og at mange ville bruke det som en unnskyldning for å synde enda mer. Likevel ga han sitt eget blod.

Å, mine kjære kristne, vil dere ligne Kristus, så gi mye, gi ofte og gi villig – til de nedrige og de fattige, til de utakknemlige og dem som ikke fortjener det.

Kristus er herlig og lykkelig, og det skal dere også bli. Det er ikke pengene deres jeg er ute etter, men lykken deres. Husk hans eget ord: «Det er saligere å gi enn å ta imot.»

2. Det er lykkeligere fordi en kristen er den han er

Det er lykkeligere å gi, fordi en kristen har en helt egen stilling.

1. *En kristen er en forvalter.* I hvert stort hus er det en forvalter. Hans plikt er å styre sin herres eiendom slik at hver og en får sin del av maten i rette tid. Dere skjønner straks at forvalterens lykke ikke består i å få mer gods, men i å dele ut det han har fått, på rett måte. Hører det noen gårdsfogd eller formann på meg, vet dere godt at lykken deres ikke ligger i hvor mye av herrens gods som går gjennom hendene deres, men i at det blir rett fordelt. Hver forvalters lykke består i å gi, ikke i å ta imot.

Kjære kristne, dere er bare forvaltere av alt dere eier. Dere har ikke ett øre som er deres eget. «Driv handel med dem til jeg kommer igjen» (Luk 19,13), står skrevet på alt. Regnskapsdagen er nær. Å, om dere ville være kloke forvaltere! Dere ville bli langt lykkeligere. Det er djevelen som overtaler dere til å tro at det er bedre å samle og legge opp for dere selv og barna deres. Det er langt lykkeligere å være en ærlig forvalter.

Innvending: Jeg lever under svært fattige kår.

Svar: Du er likevel forvalter. Bruk det du har, som en forvalter for Kristus, så gjør du vel. Han som brukte sine to talenter, gikk ikke glipp av lønnen.

2. *De kristne er hverandres lemmer.* Når vi blir forent med Kristus, blir vi forent med alle brødrene. Ingen forbindelse er nærmere, for den varer lenger enn alle andre. Hustruen du har ved ditt bryst, skal en dag skilles fra deg. Far og barn, søster og bror kan bli skilt for evig. Men slik er det ikke med kristen og kristen. De hører sammen i all evighet, greiner på det samme treet for evig, steiner i det samme templet for alltid. Da må det være det ene lemmets lykke å hjelpe det andre.

For det første er det slik i legemet: Når et lem er skadet eller svakt, hjelper de andre det, og det er deres lykke å gjøre det. Er den venstre hånden såret, gjør den høyre alt for den og dekker alt den trenger.

For det andre er det slik i Kristi legeme. Det er det ene lemmets lykke å hjelpe det andre. Det er som å hjelpe seg selv – ja, det er som å hjelpe Kristus.

Om Kristus kom til døren din, fattig, kledd i filler og skjelvende av kulde, ville du da synes det var tungt å dekke alt han trengte? Å, men dette kan du gjøre hver gang du ser en fattig kristen: «Alt dere gjorde mot én av disse mine minste brødre, det gjorde dere mot meg» (Matt 25,40).

Ve meg! Hvor mange av dere viser ikke Kristus bort fra døren deres med et grovt og sint ansikt! Skammer du deg ikke over å kalle deg kristen?

Og videre: Om Kristus bodde i en fattig stue, uten nok ved til å holde kulden ute og uten nok klær til å holde sengen varm, ville du ikke oppsøke ham? Ville du vente til han oppsøkte deg? Å, ve meg! I hvor mange hjem bor ikke Kristus på denne måten? Og likevel sitter det kristne her i dag som aldri har oppsøkt ham. Legg om vanene, ber jeg dere. «Det er saligere å gi enn å ta imot.»

3. De kristne skal ikke tape på det

1. *De skal ikke tape på det de gir bort, i denne verden*: «Den ene strør ut og får enda mer, den andre holder tilbake mer enn rett er, og det blir likevel bare fattigdom» (Ordsp 11,24). Nå skal jeg si noe som verden vil spotte av; men alt jeg ber dere om, er å gjøre som de i Berøa: Gransk Skriftene og se om det ikke forholder seg slik (Apg 17,11). Hele Bibelen viser altså at den beste måten å få nok i denne verden på, er å gi rikelig.

For det første: «Kast ditt brød på vannet, for i tidens løp skal du finne det igjen» (Fork 11,1). Dette viser til såing av ris. I Østen blir risen alltid sådd når markene står under vann. Kornet blir virkelig kastet på vannet. Etter mange dager tørker vannet opp, og en rik avling av bølgende ris dekker sletten. Slik er det når vi gir rikelig til de fattige av kjærlighet til Jesus. Det er som å kaste bort pengene, som å kaste såkorn på vannet. Men frykt ikke – etter mange dager skal du finne en avling; du skal få igjen for pengene dine i denne verden.

Et ord til kristne som lever i små kår. Dere sier: Var jeg en rik kristen, hvor glad skulle jeg ikke gi! Men jeg er så fattig, hva kan jeg gi? Jeg ber dere bare se på mannen som sår. Når han har lite, holder han da tilbake det lille? Nei, han sår det lille han har, med desto større omhu for å få mer. Gjør det samme!

Hvor lite tror dere ikke Gud! Han sier: «Den som forbarmer seg over den fattige, låner til Herren» (Ordsp 19,17). Jeg tror knapt én av hundre heller vil låne til Herren enn til en rik mann. Dere tror mennesker – ikke Gud.

For bare noen dager siden hørte jeg om et Guds barn som levde under svært trange kår. Mannen hennes var blind, og likevel greide hun ikke bare å leve, men også å gi til andre. Hun arbeidet med egne hender for å ha noe å gi. Hun ga rikelig til de fattige og rikelig til misjonen ute. Dette var å så – alt det såkornet hun hadde, for hun hadde ikke noe lagt til side. Og slo avlingen feil? Nei, den kom til syne i India: En fjern slektning døde og etterlot 20 000 pund til henne alene.

Gud kan gjøre dette hver dag. «Og Gud er mektig til å gi dere all nåde i rikelig mål, for at dere alltid og i alle ting kan ha alt det dere trenger til, og ha overflod til all god gjerning» (2 Kor 9,8). Hvor lett kan ikke Gud ved den minste vending i sitt forsyn gi deg mer enn alt du gir bort på et år! Å, stol på Herren! Men de ugudelige kan ikke stole på Gud. Verden er vantro i sitt hjerte.

Noen vil si: Jeg begynner i kveld. Jeg vil sette ordet ditt på prøve. Jeg vil gi dobbelt så mye som jeg noen gang har gitt, og se om jeg får noe igjen.

Svar: Slett ikke! Behold heller pengene dine, råder jeg deg. Gir du for å få noe igjen, får du ingenting. Du må gi slik en kristen gir – med glede, rikelig og villig, uten å vente noe igjen. Da vil Gud gi deg igjen et godt mål, stappet og ristet: «Gi, så skal det bli gitt dere!» (Luk 6,38). «Den som gir til den fattige, skal ikke lide nød» (Ordsp 28,27).

2. *De kristne skal ikke tape på det i evigheten*. Hele Bibelen viser at de kristne skal få lønn i evigheten nøyaktig etter hvordan de har brukt talentene sine. Penger er ett av disse talentene. Bruker du dem rett, skal du slett ikke gå glipp av lønnen. Kristus viser tydelig at han i dommen vil holde regnskap med mennes-

kene etter hvordan de har behandlet hans fattige kristne. De som har gjort mye for Kristus, skal få en rik inngang; de som har gjort lite, skal få liten lønn.

Jeg takker Gud for at det er noen blant dere som Kristus vil si dette til: «Kom hit, dere som er velsignet av min Far! Arv det riket som er beredt for dere fra verdens grunnvoll ble lagt» (Matt 25,34). Fortsett, kjære kristne, lev videre for Kristus. Glem aldri, verken dag eller natt, at dere selv er dyrt kjøpt. Legg dere selv og alt dere eier i hans hånd, og si: «Herre, hva vil du jeg skal gjøre? … Se, her er jeg, send meg!» (Jes 6,8). Da vet jeg at dere både nå og i evigheten skal erfare at «det er saligere å gi enn å ta imot».

Jeg er redd det er noen kristne blant dere som Kristus ikke kan si noe slikt til. Det stolte huset deres reiser seg midt blant tusener som knapt har ild å varme seg ved og lite klær å holde den bitende frosten ute med – og likevel har dere aldri satt foten over dørstokken hos dem. Kanskje sukker dere på avstand, men dere besøker dem ikke.

Å, mine kjære venner! Jeg er bekymret for de fattige, men enda mer for dere. Jeg vet ikke hva Kristus vil si til dere på den store dagen. Dere ser ut til å være kristne, og likevel bryr dere dere ikke om hans fattige. Å, for en forandring det blir for dere når dere går inn gjennom himmelens porter! Dere blir frelst, men det er også alt. Det blir ingen rik inngang for dere: «Den som sår sparsomt, skal også høste sparsomt» (2 Kor 9,6).

Jeg er redd det er mange som hører meg i dag, som godt kan vite at de ikke er kristne, fordi de ikke har glede av å gi. Å gi rikelig og villig, helt uten å være gjerrig, krever et nytt hjerte. Et gammelt hjerte vil heller gi fra seg sitt eget hjerteblod enn pengene sine. Å, mine venner, nyt pengene deres, få mest mulig ut av dem, gi ingenting bort, nyt dem fort – for jeg kan si dere at dere skal være tiggere i all evighet.

Dundee, 4. februar 1838

86. Kristi taushet under lidelse

«Han ble mishandlet, og han ble plaget, men han opplot ikke sin munn, lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn» (Jes 53,7)

Når de jødiske prestene førte det milde, ullrike lammet bort for å slaktes i templet, gjorde det ikke motstand, og det klaget ikke. Og når klipperen klipper den snøhvite ullen av sauen, gjør den ikke motstand, og den klager ikke.

Slik var det også da Gud ga sin egen Sønn i døden for oss alle: Han gjorde ikke motstand, og han klaget ikke. Da det milde Guds Lam ble ført bort for å slaktes, murret han ikke. Da de fire soldatene delte klærne hans mellom seg og kastet lodd om kjortelen hans – da disse grusomme klipperne røvet den snøhvite ullen fra Lammet – tidde han og opplot ikke sin munn.

Da han ble mishandlet og plaget av mennesker, svarte han ikke et ord. Han ble mishandlet og plaget av Gud – og han murret ikke. «Det behaget Herren å knuse ham. Han slo ham med sykdom» (Jes 53,10). Han ble «slått av Gud og gjort elendig» (Jes 53,4).

Likevel talte han ikke. Han snudde seg ikke og sa: Rettferdige Far, dette er urettferdig. Hvorfor skal jeg lide for synder jeg ikke har gjort? Herre, du vet at jeg er uten flekk og lyte; du vet at jeg ikke visste av synd, og at det ikke ble funnet svik i min munn. Han ble mishandlet og plaget både av Gud og av mennesker, men han opplot ikke sin munn: «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Lære: Kristus var taus under sine lidelser. Vi skal se for det første at Kristus virkelig var taus under sine lidelser, for det andre hvorfor han var taus, og for det tredje hvordan dette vises fram i nattverden.

1. Kristus var taus under sine lidelser

1. *Han var taus overfor mennesker.* Han ble mishandlet og plaget av ugudelige menneskehender, og likevel forsvarte han seg ikke overfor mennesker.

For det første gjelder det da han ble tatt til fange. Jesus var i Getsemane hage, og det var natt, da en folkemengde kom mot ham med lykter og fakler, sverd og stokker. Flyktet Jesus? Nei. Gjorde han motstand? Nei.

Disiplene hans sa: «Herre, skal vi slå til med sverd?» (Luk 22,49), og Peter brukte faktisk sverdet; men Jesus forbød dem. Han kunne ha kalt ned tolv legioner engler. Han kunne ha tatt pusten fra dem så de døde. Men nei, han sa:

«Dette er deres time og mørkets makt» (Luk 22,53). «Skulle jeg ikke drikke det begeret Faderen har gitt meg?» (Joh 18,11). «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

For det andre gjelder det i forhøret hos Kaifas. De hadde bundet Jesus i hagen og ført ham bort til palasset til ypperstepresten Kaifas. Der satt yppersteprester, eldste og skriftlærde og holdt skinnrettergang over Guds Lam. Mange falske tunger vitnet falskt mot ham. Svarte han dem? Nei. Han svarte ikke et ord. Og ypperstepresten sto opp midt iblant dem og sa: «Svarer du ingenting?» Men han tidde og svarte ingenting (Matt 26,62–63). Han ble ført bort som et lam, ført bort for å slaktes, «og lik et får som tier når de klipper det», opplot han ikke sin munn.

For det tredje gjelder det i forhøret hos Pilatus. Fra Kaifas førte de ham bort til den romerske landshøvdingen Pilatus: «Og yppersteprestene kom med mange anklager mot ham», men han svarte ingenting. «Igjen spurte Pilatus ham og sa: Svarer du ingenting? … Men Jesus svarte ikke noe mer, så Pilatus undret seg» (Mark 15,3–5). Å, den blinde romeren visste ikke at han var Guds Lam, som bar manges synder! Så sendte Pilatus ham til Herodes. Herodes spurte ham ut, jødene anklaget ham heftig, og Herodes' krigsfolk gjorde narr av ham; likevel står det skrevet: «Jesus svarte ham ingenting» (Luk 23,9). Han var fremdeles det tause Lammet.

Da Herodes sendte ham tilbake til Pilatus, satte Pilatus seg på dommersetet og erklærte: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen» (Luk 23,4). Han «toet sine hender … og sa: Jeg er uskyldig i denne rettferdige mannens blod» (Matt 27,24). Og likevel avsa han dommen over ham: Han skulle korsfestes. Ropte Jesus: Urettferdig? Ropte han: Jeg står for keiserens domstol, jeg anker til keiseren? Nei. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Og på korset ble han mishandlet og plaget av mennesker. De som gikk forbi, ristet på hodet av ham og sa: «Stig ned fra korset!» Også prestene spottet ham som en som var utstøtt fra Gud. Selv røverne kastet det samme i ansiktet på ham i tre mørke timer. Klaget han? Nei. Han kjente at det var sant at han var utstøtt fra sin Gud. Han svarte ikke et ord. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

2. *Men Kristus var også taus overfor Gud under sine lidelser.* For det første: Dere husker ham i hagen. Dere husker hvordan han ble knust der, da «svetten hans ble som bloddråper som falt ned på jorden» (Luk 22,44).

Der satte Gud begeret med sin vrede fram for ham, for å vise ham hva han skulle drikke. Han kunne ha sagt: Dette begeret er ikke mitt; la dem drikke det som har fylt det med sine synder. Men nei, han ber bare om at det må gå ham forbi: «Min Far! Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi!» (Matt 26,39).

Bønn er ropet fra en som kjenner at han ikke har rett til å kreve noe. Hadde han ment at det var urettferdig å gi ham et slikt beger, ville han ha sagt: Rettferdige Far, dette er ikke mitt å drikke. «Skulle ikke all jordens dommer gjøre rett?» (1 Mos 18,25).

Men nei, han erkjenner at det er rett, om Faderen vil det. Andre gang han ber, sier han: «Kan ikke dette begeret gå meg forbi uten at jeg må drikke det, da skje din vilje!» (Matt 26,42). Han bøyer seg for Guds rettferdighet når Gud gir ham et slikt beger å drikke. Han er Guds Lam. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

For det andre: Dere husker ham på korset. Der skjulte Gud sitt ansikt for ham. I tre timer ville ikke solen skinne på korset – mørket ruget over landet. Men enda dypere var mørket som ruget over Frelserens sjel. Guds ansikt ville ikke skinne på hans Sønn. Sa han likevel at det var urettferdig? Nei. Han sa: «Far, forlat dem, for de vet ikke hva de gjør» (Luk 23,34). Han sa: «I dag skal du være med meg i Paradis!» (Luk 23,43).

Ved den niende time ropte han: «Elo'i, Elo'i, lama sabaktani?» (Mark 15,34) – ord av dødsangst, ikke av murring. Igjen sa han: «Jeg tørster!» Og igjen ropte han: «Det er fullbrakt!» og «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Joh 19,28.30; Luk 23,46). Dette er alle de ordene Jesus talte på korset.

Han ropte ikke: Hvorfor er jeg her – jeg som er herlighetens Herre? Hvorfor skal jeg henge mellom himmel og jord? Rettferdige Far, jeg har aldri syndet – jeg var alltid hellig, uskyldig og ren; hvorfor skal jeg lide slik? Nei, han var taus under lidelsene, både de som kom fra Gud, og de som kom fra mennesker. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

2. Hvorfor Kristus var taus

La oss se etter grunnene til at Kristus var taus under sine lidelser.

1. *Fordi han visste at alle hans lidelser var fullkomment rettferdige*. Tenk deg en mann som står for retten, blir anklaget, vitnet mot og dømt. Er han virkelig skyldig i det han er anklaget for, tier han og sier: Jeg har fortjent alt sammen. Har han noen rettferdighetssans igjen i brystet, blir han overbevist og slått i samvittigheten, og han svarer ikke et ord. Han kjenner at dommen er rett og rettferdig, og derfor tier han. Slik var det med Kristus. Kristus hadde en uendelig rettferdighetssans; derfor svarte han ikke et ord, verken når mennesker anklaget ham, eller når han ble knust under Guds vrede. Han var et taust Lam.

Spørsmål: Hvordan kunne det være rettferdig at Kristus led, når han ikke hadde gjort det han ble anklaget for?

Svar: Det er sant at han var hellig. Han var Guds Sønn – uendelig hellig. Da han ble menneske, var han fremdeles «det hellige» (Luk 1,35); gjennom hele livet var han «hellig, uskyldig, ren, skilt fra syndere» (Hebr 7,26), og i sin død var han et lam uten flekk og lyte. Men likevel sto han i synderes sted. Han «som ikke visste av synd», har Gud «gjort til synd for oss» (2 Kor 5,21). Han som var den Velsignedes Sønn, ble en forbannelse for oss.

«Hånsordene fra dem som håner deg, falt på meg» (Rom 15,3). Han sto i stedet for spottere og drankere, fråtsere, bedragere, tyver, mordere og mennesker som var utstøtt fra Gud. Derfor var det helt rettferdig at de lidelsene disse synderne hadde fortjent, falt på ham. Og derfor opplot han ikke sin munn da han ble

anklaget og dømt: «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Har du knyttet deg til Kristus? Da er det en sterk trøst for deg. Var det rettferdig at Kristus led, da er det ikke rettferdig at du skal lide. Han tidde og opplot ikke sin munn da vreden ble øst ut over ham. Men å, han ville rope høyt om vreden skulle bli øst ut over deg! Du er allerede blitt dømt, slått og spyttet på. Du er allerede blitt knust under Guds vrede. Du skal aldri lide mer. «Hvem vil anklage Guds utvalgte? Gud er den som rettferdiggjør. Hvem er den som fordømmer? Kristus er den som er død» (Rom 8,33–34).

2. *Fordi han ville holde sin del av pakten*. Før verden ble til, inngikk han en pakt med sin Far om at han skulle stå som stedfortreder for syndere. Derfor var det nettopp hans rettferdighet som holdt ham oppe da han kom for å lide, og han gjorde sitt ansikt hardt som stein (Jes 50,7).

Når en svak mann påtar seg en tung oppgave, er han ofte høyrøstet og skrytende før han begynner; men når det kommer til stykket, svikter motet, og han går tilbake på sitt ord. Slik var det ikke med Guds Sønn. Han hadde sverget at han ville bære forbannelsen som hang over syndere.

Han hadde gitt den evige Far hånden på at han ville være synderes Jona og legge seg ned under deres hav av vrede: «Ta meg,» sa han, «og kast meg i det havet av vrede!» (Jona 1,12). Og så, da bølgene og brenningene gikk over ham, ropte han ikke og murret ikke.

Han vendte ansiktet urokkelig fram. Han hadde én gang sverget ved sin hellighet, og han ville ikke vike fra det. Han ville ikke endre det som var gått over hans lepper (Sal 89,35). «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Et ord til dere som er vakt: Stol på Kristus som Frelser. Han er verd all deres tillit. Om jeg bare hadde fortalt dere at Guds Sønn hadde påtatt seg å lide i synderes sted, burde sannelig det gi dere fred; for påtar han seg noe, fullfører han det. Men vi er sendt for å fortelle dere at han har fullført det han påtok seg. Han er en trofast Frelser som holder pakten.

Kom og se på det tause Lammet! Se ham bli ført fra hagen til Kaifas, fra Kaifas til Pilatus, fra Pilatus til Herodes, fra Herodes til Pilatus igjen og fra Pilatus til Golgata. Se ham bære det tunge korset på skuldrene; se ham bære Guds vrede på sitt hode – og likevel murrer han ikke. Han sier ikke: Far, disse syndene er ikke mine. Nei, han holder fast ved sannheten for evig. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Og hvordan lønner du ham for alt dette? Du sier: Jeg våger ikke å tro det. Å, har han fortjent dette av deg, at du gjør ham til en løgner? «Den som ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner» (1 Joh 5,10).

3. *Fordi han elsket*. Kjærlighet til fortapte syndere fikk Guds Sønn til å inngå pakt med sin Far om å bære vreden i deres sted. Og den samme kjærligheten i hans bryst fikk ham til å holde pakten. Ja, det var kjærligheten som bandt hans tunge. Tauene soldatene bandt ham med, var stramme og sterke; men å, hans kjærlighet bandt ham fastere enn alle sammen! Naglene som gjennomboret

hans hender og føtter, holdt ham fast på det blodige korset; men å, hans kjærlighet var den sterkeste naglen – den var sterkere enn døden.

Da jødene anklaget ham og han ikke svarte et ord, var det kjærligheten til syndere som fikk ham til å tie. Da Herodes forhørte ham og Pilatus dømte ham, sa hans skjelvende menneskenatur: Jeg er ikke skyldig. Men å, hans kjærlighet sa: Jo, jeg er skyldig i alt sammen. Da hans Far knuste ham under tyngden av en gåtefull sjelekval, i hagen og på korset – da den uendelige Guds uendelige vrede ble samlet i tre timers dødsangst – da alt dette bøyde hans velsignede hode, vek hans menneskenatur tilbake og sa inne i ham: Jeg har aldri syndet – denne vreden er ikke min; jeg burde ikke bære den.

Men å, hans kjærlighet sa: Enten må jeg eller mitt folk bære den; jeg vil bære den for dem. Å, dere troende, se hvor høyt han har elsket dere! Sannelig var denne kjærligheten sterkere enn døden. En vannflom av vrede kunne ikke slokke den. Kan du telle dråpene i havet? Da kan du lodde dybden av hans kjærlighet til deg. Kan du måle avstanden mellom den høyeste tronen i himmelen og det dypeste fangehullet i helvete? Det er målet på hans kjærlighet til deg.

Noen av dere våger ikke å tro på Jesus. Å, er det slik dere lønner kjærligheten til det tause Guds Lam? Han ville ikke svare da han ble anklaget. Han ville ikke murre da han ble dømt. Da Gud øste vrede over ham, ville han ikke påberope seg sin guddommelige renhet, men sa seg villig til å bære vreden, for at hver synder som ser hen til ham, skal gå fri. Og likevel vil dere ikke se hen til dette Guds Lam! Å, dere bedrøver ham og korsfester ham på ny.

4. *Han var taus fordi han søkte sin Fars ære*. Jeg har ofte prøvd å vise dere at det er til større ære for Gud når synden blir straffet i hans egen Sønn, enn når den blir straffet i de stakkars ormene som har gjort den. Må synderne bære sine egne synder, må de lide i evighet, og likevel blir Guds rettferdighet aldri fullt ut tilfredsstilt. De vil alltid ha mer å lide, og Gud vil aldri få sin fulle ære av dem.

Men når Kristus lider i synderens sted, blir Gud tilfredsstilt med én gang. Han blir uendelig æret. Dette visste Kristus godt. Han kom for å søke sin Fars ære: «Jeg er kommet ned fra himmelen, ikke for å gjøre min vilje, men for å gjøre hans vilje som har sendt meg» (Joh 6,38).

Derfor tidde han: Gud skulle få større ære av sin egen Sønns fullbrakte lidelser enn av synderes evige lidelser. «Å dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, og hvor usporlige hans veier» (Rom 11,33). Derfor sa han: «Å gjøre din vilje, min Gud, er min lyst, og din lov er i mitt hjerte» (Sal 40,9). Derfor skyndte han seg å gå opp til Jerusalem.

Et ord til dere som er vakt: Noen av dere nekter å tro av frykt for å sverte Guds ære. Dere frykter at en så ren og hellig Gud ikke kan ta imot dere til tilgivelse og fred uten at det går ut over hans ære. Er dere visere enn Kristus? Kristus fryktet at Gud skulle miste noe av sin ære om syndere måtte bære sine egne synder, for den uendelige rettferdighet kunne aldri få nok lidelse ut av dem. Derfor tidde han under Guds vrede, for at rettferdigheten skulle bli fullt ut tilfredsstilt ved hans uendelige lidelser.

Vær vise, det ber jeg dere om! Gud blir mer æret ved at du lider i Kristus, enn ved at du lider selv i helvete. Det vil være til langt større ære for Gud om

du holder deg til det blødende, tause Lammet, enn om du skulle bære Guds vrede i all evighet. «Gi Herren … ære før … deres føtter snubler på de mørke fjellene!» (Jer 13,16).

3. Det brutte brødet viser Kristi tause lidelser

I dag, mine venner, stiller jeg fram for dere det klareste og enkleste bildet av de tause lidelsene til Jesus Kristus, Guds Lam. Den natten han ble forrådt, tok han et brød. Hvorfor brød?

1. *Fordi det er enkelt og alminnelig*. Han tok ikke sølv eller gull eller edelstener for å framstille sitt legeme, men brød, enkelt brød. Slik viser han dere at han ikke kom i sin opprinnelige herlighet med sin Fars engler da han kom for å være borgen for syndere. Han tok ikke englers natur på seg, han ble menneske.

2. *Han valgte brød for å vise dere at han tidde og ikke opplot sin munn*. Når jeg bryter brødet, gjør det ikke motstand, det klager ikke, det gir etter for hånden min. Slik var det med Kristus: Han gjorde ikke motstand, han klaget ikke, han ga seg over i den uendelige rettferdighets hånd. «… lik et lam som føres bort for å slaktes, og lik et får som tier når de klipper det. Han opplot ikke sin munn.»

Noen av dere tror ikke. Dere sier ikke ja til å ta imot dette tause Lammet som syndoffer for deres sjel. Enten kjenner dere ikke at dere trenger ham, eller så har dere ikke tro til å se hen til ham. Men ser dere ikke virkelig hen til ham, så vær ikke så ubesindige, så dristige og så selvmotsigende at dere tar brødet og vinen.

Noen av dere tror på det tause Guds Lam. Dere sier: Det var min synd som lå så tungt på hans hjerte. Mine synder var tornene som gjennomboret hans panne. Mine synder var naglene som gjennomboret hans hender og føtter. Mine synder var spydet som gjennomboret hans hjerte. Han «elsket meg og ga seg selv for meg» (Gal 2,20). Kom da til det brutte brødet og den utøste vinen, spis av dem og ta imot Kristus i dem. Og mens dere nærer dere ved tegnene på det tause Lammet: Gjør dette til minne om Jesus.

Dundee, 1837 (nattverdstale)

87. Som en hjort skriker etter rennende bekker

«*Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud*» (*Sal* 42,2)

Dette regnes for å være Davids ord da han flyktet fra sin sønn Absalom. Han synes å ha vandret i en ensom villmark i skråningen av Hermon-fjellet, med Jordan-elven strømmende forbi like ved føttene hans. David synes å ha vært fylt av tunge tanker, for fiendene hans hånte ham hver dag og sa: «Hvor er din Gud?» Ja, selv Gud syntes å ha glemt ham; alle hans brenninger og bølger gikk over ham.

Da sprang plutselig en hjort forbi ham. Den var blitt hardt såret av bueskyttere eller jaget av et villdyr på leopardfjellene. Matt og trett styrtet den mot den rennende bekken og slokket tørsten i vannet. Synet ga ny kraft i Davids sjel. Er ikke dette nettopp et bilde på hvordan jeg burde være? Er ikke min Gud alt for meg som den rennende bekken er for den sårede hjorten? «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.»

Jeg håper sannelig at mange av dere er kommet hit i dag med den samme brennende lengselen i brystet. Ingen andre enn sjeler som har fått nåde, kan lengte etter Gud og etter Jesus Kristus, som han har sendt. Som magnetsteinen bare drar til seg det som er av stål, drar en opphøyet Frelser – Gud åpenbart i kjød – bare til seg det som hans egen Ånd har vakt. Måtte Gud hjelpe meg til kort å vise dere noen av grunnene til at den troende lengter etter Gud!

1. Syndens byrde

Syndens byrde får sjelen til å lengte etter Gud.

1. *Sjeler som ikke er vakt* – de som ikke kjenner noen byrde – lengter ikke etter Kristus. For det første: «Den mette vraker honning» (Ordsp 27,7). Kristus er honningkaken som Gud har sørget for til fattige syndere. Den søteste honningen finnes i kløftene i den Klippen. Men mennesker som ikke er vakt, er mette – mette av fred, mette av forretninger, mette av fornøyelser. De har ingen lengsel etter Kristus; de vraker honningen.

For det andre er mennesker som ikke er vakt, «døde ved … overtredelser og synder» (Ef 2,1). De er like døde for Kristus og de evige ting som de døde på kirkegården er for denne verdens ting. De døde kroppene på kirkegården er nå

innen rekkevidde av predikantens røst. Om de kunne se opp av gravene sine, ville de se bordet dekket med brød og vin; og likevel hører de ikke når vi taler. De gråter ikke, brystet deres lengter ikke, de reiser seg ikke og kommer.

Kjære venner, de døde sjelene inne i kirken er akkurat like døde som dem. Også dere er innen rekkevidde av predikantens røst; også dere kan se Jesus Kristus «malt for øynene som korsfestet» (Gal 3,1); likevel lengter dere ikke etter Kristus. Øynene deres gråter ikke, brystet deres lengter ikke, hjertet deres har ingen lengsel etter Kristus.

For det tredje: Da Israel var i Egypt, hadde de purre og løk og hvitløk; de satt ved kjøttgrytene og spiste brød til de var mette. De ropte ikke etter manna; de søkte ikke vann av den harde klippen. Slik er det med dere som ikke er vakt. Dere har fått purren og løken av denne verdens fornøyelser, fortjeneste og tidsfordriv, og dere bryr dere ikke om Kristus, livets brød. Dere lengter ikke etter tilgivelse og en ny fødsel; hjertet deres har ingen lengsel etter det levende vannet – den som drikker av det, skal aldri i evighet tørste (Joh 4,14).

2. *Mange som er vakt, lengter ikke etter Kristus*. Noen kjenner seg som hjorten som er truffet av bueskytterne, men de tror de kan trekke ut pilene og lege sårene sine selv.

For det første: Da syreren Na'aman kom til Elisja, kjente han sin vemmelige sykdom, og han lengtet etter å bli helbredet. Men da profeten sa til ham: «Gå og bad deg sju ganger i Jordan! … og du skal bli ren», trodde han ikke Guds ord: «Er ikke elvene ved Damaskus, Abana og Parpar, bedre enn alle Israels vann! Kunne jeg ikke bade meg i dem og bli ren? Og han vendte om og dro bort i vrede» (2 Kong 5,10.12).

Slik gjør mange vakte sjeler blant dere. Dere har fått kjenne deres vemmelige sykdom; dere skjelver iblant av frykt for helvete; men når vi forteller dere om Kristi blod, som renser fra all synd, går dere bort i vrede.

For det andre: Da vannflommen kom over jorden, da regnet falt i førti dager og alle kildene i det store dyp brast, tviler jeg ikke på at mange hjerter skalv i angst. Mange flyktet for den kommende vreden. Noen flyktet til toppen av det snødekte Libanon, noen til tindene på Ararat; men bare Noah trodde Guds ord og gikk inn i arken. Slik er det med mange av dere: Dere skjelver for sjelen deres, men tror likevel ikke Guds ord og lengter ikke etter Kristus. «Men dere vil ikke komme til meg for å få liv» (Joh 5,40).

For det tredje: Når Kristus kommer i himmelens skyer, står det at «alle jordens slekter skal gråte sårt over ham» (Åp 1,7). Da vil det ikke være ett menneske på jorden eller i helvete som ikke er vakt. Selv de stolteste og mest døde blant dere vil skjelve den dagen. Men å, det er bare de som tror hans ord, som vil flykte inn under hans vinger! Kjære venner, det er ikke nok at dere er urolige for sjelen deres – dere må flykte til Kristus; ja, dere må være i Kristus før dere er trygge.

3. *Alle som er lært av Gud, lengter etter Kristus*: «Hver den som hører av Faderen og lærer, kommer til meg» (Joh 6,45). «Alle de som Faderen gir meg, kommer til meg. Og den som kommer til meg, vil jeg slett ikke støte ut» (Joh 6,37).

Når Gud overbeviser en synder om at syndene hans er en byrde som er tyngre enn han kan bære – at de vil knuse ham ned i et evig helvete om han dør – og når

han blir overbevist om at Gud har sørget for et lam til brennofferet, og at dette Lammet er fritt for alle, da trenger han seg fram gjennom mengden. Andre kan holde seg tilbake, men det kan ikke han.

Han legger begge hendene på det guddommelige Lammets hode og sier: «Min Herre og min Gud!» (Joh 20,28). «Denne Gud er vår Gud for evig og alltid. Han skal føre oss ut over døden» (Sal 48,15). «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.»

Er noen av dere overbevist om at dere går fortapt – at himmelen er som en stor by med murer, at dere står utenfor, og at vredens storm er i ferd med å bryte løs over dere? Har Gud da også overbevist deg om at Kristus er den eneste porten inn til byen – den trange porten, som likevel er vid nok til å slippe inn hvilken som helst synder i hele verden? Å, da vet jeg at du vil strides for å komme inn; du vil kjempe i angst og ikke finne ro dag eller natt. «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.»

Er noen av dere overbevist om at synden er en dødelig sykdom, at alle andre leger er til ingen nytte, og at Kristus går midt iblant oss full av kraft til å helbrede? Da vet jeg at du vil trenge deg fram, hva andre så gjør: «Om jeg bare får røre ved kappen hans, så blir jeg helbredet» (Matt 9,21). «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.»

Jeg vil nå innby lengtende sjeler til å ta imot Kristus. Det er en sørgelig sannhet at de fleste kristne i våre dager heller er *på vei* til Kristus enn *kommet* til Kristus. De fleste av dere er lik manndraperen mens han løper mot tilfluktsbyen, ikke slik han er når han har satt seg ned innenfor portene. Å, kjenner du deg fordømt i deg selv, og vet du at Gud fritt har gitt syndere en borgen, hvorfor vil du da ikke la sjelen din hvile på hans fullbrakte verk? Hvorfor vil du gå rundt og rundt tilfluktsbyen uten å gå inn?

Denne hellige handlingen skal lære dere den tro som tar imot og gjør Kristus til sin egen: Dere skal ikke vakle lenger, men rekke ut troens hånd og ta imot Jesus. Dere kommer ikke for å se på brødet og vinen, men for å ta imot dem. Ta og et, dere lengtende sjeler! Måtte Gud i samme øyeblikk gi dere lys til å våge dere ut på Kristus og si: «Denne Gud er min Gud for evig og alltid» (Sal 48,15).

2. Lengselen etter hellighet

Lengselen etter hellighet får sjelen til å lengte etter Gud.

1. *De uomvendte har ingen lengsel etter hellighet*, og derfor lengter de ikke etter Gud og Kristus. Ja, dette er den egentlige grunnen til at fattige syndere ikke kommer til Kristus. De vet at om de kom til Kristus, ville de få et nytt hjerte og måtte ta farvel for alltid med sine gamle kamerater og fornøyelser. Men de fleste vil heller gå til helvete enn det.

Da noen grønlendere ble brakt hit til landet, så de ingen skjønnhet i de rike kornåkrene, skogene og slettene; de spurte etter snøviddene sine og isfjellene som glitret i solen. Da de kom inn i husene våre, tålte de ikke rensligheten der; de likte langt bedre sine egne røykfylte, skitne hytter.

Slik er det med dere som er uomvendte. Dere er vokst opp med hjerter som er frosset overfor Gud og guddommelige ting. Når dere får se hjertet til en

kristen – som en hage med livets elv rennende gjennom og vakre blomster av saktmodighet, kjærlighet og hellighet som vokser i den – tåler dere ikke synet; dere elsker deres eget frosne hjerte høyere. Når dere ser det rene hjertet til et Guds barn, sier dere: Jeg vil heller ha mitt eget skitne hjerte.

Å, slik er det med de fleste! Dere lengter ikke etter å bli gjort hellige; dere lengter ikke etter en ny fødsel. Det trengs nåde for å ønske seg nåde. Dere ønsker ikke å bli gjort til en ny skapning; dere vil heller bli værende i djevelens bilde enn å bli forvandlet til Guds bilde. Dere er lik Jerusalem: «Ve deg, Jerusalem! Hvor lenge vil det ikke ennå vare før du blir ren!» (Jer 13,27).

2. *Men alle frelste sjeler lengter etter hellighet:* «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.» For det første: Når en sjel tar imot Kristus, blir han ikke fullkomment hellig med én gang: «De rettferdiges sti er som et strålende lys, som blir klarere og klarere til det er høylys dag» (Ordsp 4,18). Dere har sett dagen kjempe med mørket og så med skyene, til solen bryter fram i middagsglans; slik er det med en kristens hellighet.

Selv i den rikeste jord, etter den dypeste pløyingen, vil det vokse opp ugress blant kornet; slik blir mange bitre røtter igjen i den troendes hjerte. Paulus takket Gud for den nåde som var gitt korinterne, så de ikke manglet noen nådegave (1 Kor 1,4–7); og likevel sier han at det var strid, misunnelse og splittelser blant dem, så han ikke kunne kalle dem åndelige, men kjødelige (1 Kor 3,1–3).

Slik er det med hvert kristent hjerte. Ugress vokser opp i de best stelte hager. Det er nok i Kristus til å fylle alt vi trenger. Det er vår egen skyld at vi ikke er hellige slik Gud er hellig. Det er ikke i Kristus, men i oss selv det er trangt (2 Kor 6,12). Nådens regn er rikelig nok, ja, mer enn nok; men vi lukker ikke munnen vidt opp (Sal 81,11).

For det andre: Hver sjel som er i Kristus, hater synden og lengter etter hellighet. Ingenting får ham til å lengte mer etter Gud enn den onde naturen som strir inne i ham. Paulus ba aldri mer inderlig enn da han hadde tornen i kjødet. Tornen i kjødet får oss til å lengte etter Gud.

Når tidevannet har trukket seg tilbake og etterlatt et skip på tørr sand, kan det ikke flyttes – det ligger der som en hjelpeløs tømmerstokk. Sjøfolkene kan prøve å dra det med tau, men det synker bare dypere ned i sanden. De kan ikke gjøre annet enn å lengte etter flo sjø, så det igjen kan løftes opp på bølgene og seile inn i havnen.

Slik er det med en kristen. Du er ofte som et skip på sanden. Du kan ikke røre deg. Du prøver å gjøre det du skal, men det går tungt. «Uten meg kan dere intet gjøre» (Joh 15,5). Du venter og lengter etter Kristus, etter Åndens fulle flo, som kan løfte sjelen din over bølgene og føre deg med god fart mot den himmelske havn.

La meg innby trette sjeler til å komme til Kristus i dag. Noen av dere kjenner tornen i kjødet, og dere ber om at den må vike fra dere. Noen av dere kjenner dere som forbryteren som var lenket til et lik. Dere kjenner deres vemmelige syndelegeme og roper: «Jeg elendige menneske!» (Rom 7,24). Noen av dere er som hjorten som er blitt såret av løven og skjelver når den hører løven brøle. Dere er blitt såret av Satan, og dere skjelver når dere hører ham brøle.

Kom til Jesus! Han vil gi deg hvile, du lengtende sjel. Ta imot Kristus, lev av Kristus. Uten ham kan du ingenting gjøre. Ved Kristus, som gjør deg sterk, makter du alt (Fil 4,13). Denne hellige handlingen skal lære deg å leve av Jesus. Du ser ikke bare på brødet eller tar på det – du spiser, du drikker. Kom derfor inn i et personlig samfunn med Kristus, du lengtende sjel, og han skal være din styrke: «Gud er vår tilflukt og vår styrke» (Sal 46,2).

3. Forlattheten

Forlattheten får sjelen til å lengte etter Gud.

1. *De troende skulle aldri være forlatt*. Det strider mot løftet: «Ingen av dem som stoler på ham, skal bli forlatt» (Sal 34,23 etter King James). Kristus er alltid den samme. Hans rettferdighet er like fullkommen den ene dagen som den andre. Er du kledd i den rettferdigheten, skal din fred bli som floden (Jes 48,18). Det vanærer Kristus når de troende går nedbøyd hele dagen: «Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!» (Fil 4,4).

2. *Likevel frykter jeg at noen av dere kan vitne om at den troende iblant er svært forlatt*. Månen skinner ikke alltid på en skyfri himmel. Skipene seiler ikke alltid på et hav uten bølger. Den troende vandrer ikke alltid i sin Fars smil. For det første kan det komme av det Gud lar skje med oss i det ytre: Det kommer uventet over oss, vi kan ikke se Guds hensikt med det, og så mistenker vi hans kjærlighet og faller i mørke. Slik var det med Job: «La den gå til grunne, den dagen da jeg ble født, og den natten som sa: Et guttebarn er unnfanget!» (Job 3,3).

For det andre: Den vanligste årsaken er synd som vi slipper inn i hjertet. Gud er en nidkjær Gud. Slik var det med Israel: «Hun sa: Jeg vil gå etter mine elskere, de som gir meg brød og vann, ull og lin, olje og vin» (Hos 2,5).

3. *Den forlatte sjel lengter etter Gud.* Slik var det med Job: «Bare jeg visste å finne ham og kunne komme fram til hans trone!» (Job 23,3). Slik var det med bruden: «Jeg vil stå opp og gå omkring i byen, på gatene og på torgene» (Høys 3,2). Slik var det med David: «Som en hjort skriker etter rennende bekker, slik skriker min sjel etter deg, Gud.»

Tenk på et barn som er vokst opp med ømhet, har hatt varme klær og god mat og er blitt stelt av en mild mors hånd. Når det blir kastet ut i den kalde verden, å, da er det bittert! Å, om jeg var under min fars tak! Å, om jeg så min mors smil! Slik er det med et lysets barn som vandrer i mørke.

Jeg innbyr forlatte sjeler til å komme til Gud, den levende Gud. Noen av dere kjenner dere kanskje som et skip som kastes omkring på et stormfullt hav. «Dyp kaller på dyp ved lyden av dine fossefall»; alle brenningene og bølgene går over deg (Sal 42,8). La deg overtale til å ta imot Kristus, som blir fritt tilbudt deg. Legg helt bort spørsmålet om du noen gang har trodd før. Tro nå! Denne hellige handlingen er som laget for deg. Du sier at du ikke klarer å fatte at det finnes en Frelser; vel, her er han tydelig framstilt for deg i brød og vin: «Dette er mitt legeme, som blir gitt for dere» (Luk 22,19). Du sier: Men hvordan skal jeg vite at han er Frelser for meg? Se, her blir brødet fritt tilbudt: «Den som vil, han får ta livets vann for intet!» (Åp 22,17).

Du sier: Men hvordan vet jeg at han fremdeles blir tilbudt meg? Jeg svarer: «Det er ennå rom» (Luk 14,22). Her er det brød nok og vel så det.

Du sier: Men kan jeg virkelig ta imot ham? Jeg svarer: «Ta, et!» (Matt 26,26). Å, du lengtende sjel, kom inn under hans vinger! «Ånden og bruden sier: Kom!» (Åp 22,17).

Dundee, 4. november 1838 (nattverdstale)

88. Troens gode strid

«Jeg har stridd den gode strid, fullendt løpet, bevart troen. Så ligger nå rettferdighetens krans rede for meg, den som Herren, den rettferdige dommer, skal gi meg på den dagen – ja, ikke bare meg, men alle som har elsket hans komme» (2 Tim 4,7–8)

Hvor salig det er å stå ved dødsleiet til Guds barn! Hvor ulikt det er de ugudeliges! De ugudelige dør iblant i angst. Noen har ropt: «Fortapt, fortapt, fortapt! Å, evighet! Å, om jeg bare hadde en halvtime til å be!» Noen dør med bespottelse og forbanner Gud for smertene og sårene sine. De fleste dør som et dyr, uten tanke eller omsorg for annet enn kroppen: «De er fri for lidelser inntil sin død, og kroppen deres er velnært» (Sal 73,4). «Som en saueflokk føres de ned i dødsriket … De oppriktige skal herske over dem når morgenen bryter fram» (Sal 49,15).

Hvor skjønn er ikke Guds barns bortgang sammenlignet med dette! De sovnet inn i Jesus: «For jeg blir alt ofret, og tiden for min bortgang forestår» (2 Tim 4,6). Paulus sammenligner her døden for det første med et drikkoffer som blir utøst: «Men om jeg og blir ofret når jeg gjør altertjeneste og bærer deres tro fram som offer, så er jeg glad, og gleder meg sammen med dere alle» (Fil 2,17). Han kjente seg så helt viet og overgitt til Gud at døden hans var som når vinofferet ble øst ut – det tilhørte jo Gud allerede.

For det andre sammenligner han den med et skip som legger ut: «Tiden for min bortgang forestår.» Det jordiske var som trossene som bandt ham til denne verden; men snart skulle skuta hans løses fra land og seile fram mot herlighetens kyst, for å fortøyes der for alltid. I disse ordene har vi hemmeligheten ved et gledefylt dødsleie: For det første ser han tilbake på et liv med lidelse, og for det andre ser han fram mot herlighetens krans.

1. Han ser tilbake

Han ser tilbake på tre ting. På livet før omvendelsen ser han slett ikke tilbake her. Det gjorde han ofte, men da for å fordømme det: «… enda jeg før var en spotter og forfølger og voldsmann. Men jeg fikk miskunn, fordi jeg handlet uvitende i vantro» (1 Tim 1,13). «For jeg er den ringeste av apostlene, jeg er ikke engang verd å kalles apostel, fordi jeg har forfulgt Guds menighet» (1 Kor 15,9). «… hvor hardt jeg forfulgte Guds menighet og forsøkte å utrydde den» (Gal 1,13). «… blant dem er jeg den største» (1 Tim 1,15).

Paulus glemte aldri sitt gamle liv, men ikke en eneste stråle av trøst kom derfra, bare fordømmelse. Det var livet *etter* omvendelsen han nå så på – ikke

som sin rettferdighet for Gud, men bare som et tegn på at han virkelig var en synder som var frelst ved Kristus.

1. *Jeg har stridd den gode strid.* Hver dag siden omvendelsen hadde han stridd; han hadde gått gjennom fiendeland og måttet kjempe seg fram. For det første mot sin egen onde natur: en lov i lemmene som «strider mot loven i mitt sinn» (Rom 7,23); «kjødet begjærer imot Ånden» (Gal 5,17); «en torn i kjødet» (2 Kor 12,7). Paulus visste hva slike indre kamper er. Han kjente dem trolig bedre enn noen her.

For det andre mot verden. Så lenge han var spotteren Saulus, gjorde verden stas på ham; men da han ble apostelen Paulus, hatet verden ham. Jo mer han elsket, desto mer hatet de. «Jeg kjempet mot villdyr i Efesus» (1 Kor 15,32). Hans eneste våpen var Guds ord, og likevel kjempet han videre mot en verden som «ligger i det onde» (1 Joh 5,19).

For det tredje mot djevelen: «en Satans engel» (2 Kor 12,7). «For vi har ikke kamp mot kjøtt og blod» (Ef 6,12). Dette hadde han erfart mye av. «For hva han har i sinne, det er vi ikke uvitende om» (2 Kor 2,11).

Likevel var det «den gode strid» (1 Tim 1,18). «Strid troens gode strid!» (1 Tim 6,12). Ofte, når vi står midt i lidelser og fristelser, blir vi trette av kampen. Det er en tung lodd. Men når vi ser tilbake fra evigheten, skal hver gjenløst sjel kunne si: Det var en god strid.

For det første fordi vi er sikre på å seire. «Men i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss» (Rom 8,37). I andre slag vet vi ikke hvordan det går før slaget er over; men i dette har vi et sikkert løfte om seier. Selv der slaget står tettest, får vi salige glimt av triumfen og en salig tillit til Jesus.

For det andre fordi den holder oss nær vår høvding. Hadde vi ingen strid, ville vi ikke holde oss nær Jesus; men når vi blir utsatt for så forferdelige angrep, er vi glade for å skjule oss under Jesu vinger.

For det tredje fordi den er til ære for Gud. Hans ære står på spill i den. Ofte skulle vi ønske at vi slapp å stride; men det ønsker vi ikke i herligheten. Der skal vi se at hver prøvelse var til ære for Gud og fikk fram et nytt drag av hans nåde, kraft og kjærlighet. Strider du denne gode strid? Snart skal vi se tilbake.

2. *Jeg har fullendt løpet*. I samme øyeblikk som en sjel blir ført til Kristus, har den et løp å løpe. «Men da Johannes var i ferd med å fullføre sitt løp, sa han: Den som dere holder meg for å være, er jeg ikke. Men se, han kommer etter meg. Og jeg er ikke engang verdig til å løse skoene av føttene hans!» (Apg 13,25).

Paulus sier: «Men for meg selv akter jeg ikke livet mitt et ord verd, når jeg bare kan fullende mitt løp og den tjenesten som jeg fikk av Herren Jesus: å vitne om Guds nådes evangelium» (Apg 20,24). «Så la oss derfor, da vi har en så stor sky av vitner omkring oss, legge av alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss» (Hebr 12,1).

Hver har sitt eget løp, slik planetene har. De skinner ikke alle på samme sted på himmelen, og slik har hver troende sitt løp, et arbeid å gjøre. Én har forkynnerens løp, en annen husbondens, en annen tjenerens. Hvor ille det er når vi lever i strid med det vi bekjenner, og forlater løpet! Hver av oss har et arbeid å

gjøre for Kristus; la oss gjøre det med flid. «Min mat er å gjøre hans vilje som har sendt meg» (Joh 4,34).

3. *Jeg har bevart troen*. Jeg tror den døende røveren kunne si: Jeg tror, og gå med glede inn i Paradis; men han kunne ikke si: «Jeg har bevart troen.» Det er dette som skiller et fredfylt dødsleie fra et seierrikt. Paulus kjøpte sannhet og solgte den ikke (Ordsp 23,23). Den edle skatten som var betrodd ham, tok han vare på ved Den Hellige Ånd som var gitt ham (2 Tim 1,14). Han holdt fast ved sin første, fulle visshet inntil enden (Hebr 3,14).

Lær av dette at det trengs utholdenhet i troen for å få et seierrikt dødsleie. Det er Kristus, og Kristus alene, som er vår fred når vi skal dø; men den hånden som har holdt ham lengst, har det fasteste grepet. Det er ikke vår utholdenhet som er vår rettferdighet for Gud, men det Herren Jesus har gjort, og hans død; og likevel kan dere ikke bli frelst uten å holde ut i troen. Å, dere som går til side og farer med dårskap, dere samler skyer over deres eget dødsleie! Kan du si at du har bevart troen, du stakkars frafalne?

2. Han ser fram

1. *Den dagen*. «For jeg vet hvem jeg tror på, og jeg er viss på at han er mektig til å bevare det som er betrodd meg, til dagen kommer» (2 Tim 1,12). «Må Herren la ham finne miskunn hos Herren på den dagen!» (2 Tim 1,18). Det er Kristi store åpenbaringsdag, når alle hans hellige kommer med ham. Det var ikke bare dødsdagen han så fram til. Da skulle han riktignok straks gå inn til herligheten: Han skulle komme til Paradis, være «borte fra legemet og hjemme hos Herren» (2 Kor 5,8) og være salig fordi han døde i Herren (Åp 14,13).

Men han så fram til *den dagen*, fordi den er dagen for Kristi fulle herlighet – hans «hjertegledes dag» (Høys 3,11). Det er noe selvopptatt ved bare å lengte etter dødsdagen; men det er en himmelsk glede å vente på den dagen da han kommer.

2. *Rettferdighetens krans*. Det er en herlighetens krans, en livets krans, en uvisnelig krans som aldri skal dø, og heller ikke den som bærer den, skal dø mer. Det er en rettferdighetens krans, en krans som venter på dem som har tatt på seg Guds fulle rustning og rettferdighetens brynje – en krans som ligger rede. Den har ligget rede fra evighet av. Den ligger rede nå mens vi strider. Din krans ligger rede.

3. *Herren skal gi meg den*. Hvor salig det skal bli når Kristus setter kransen på en synders panne! Den rettferdige Gud og Frelser (Jes 45,21)! Englene skal juble når de ser den rettferdige Jesus krone de syndere han døde for. Han skal fullføre vår forløsning. Han ble kronet med torner; han har vært vår talsmann, kronet med herlighet og ære; men ett skritt gjenstår: Han skal sette rettferdighetens krans på. Hele himmelen og jorden og helvete skal erkjenne at han er trofast og sann og rettferdig på alle sine veier. Å, hvor salig det skal være å bli kronet av Jesus!

4. *Sammen med alle som har elsket hans komme*. Én ting ville gjort oss triste: Er det bare jeg som skal krones? Nei, nei: «… ikke bare meg». Paulus kunne ikke være glad i himmelen uten å se andre frelst sammen med seg. Det ga ham glede på dødsleiet å tenke på at titusener på titusener foruten ham skulle bære

kransen – mange av dem mennesker han selv hadde fått være redskap til å frelse.

Dundee, 1842

89. I din hånd overgir jeg min ånd

«*I din hånd overgir jeg min ånd, du forløser meg, Herre, du trofaste Gud*» (*Sal 31,6*)

Det er noe særlig dyrebart ved disse ordene, for det er de ordene Herren Jesus brukte i sin dødsangst. I seks lange timer hang han på det forbannede treet og bar manges synder. Ingen menneskelig tanke kan fatte den byrden han bar: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Mark 15,34).

Vinen blandet med galle var bitter, men den var ingenting mot vredens beger. Smertene i hans mishandlede kropp var forferdelige, men de var ingenting mot den uendelige kvalen da rettferdighetens sverd gjennomboret ham. Dette var hans siste, høytidelige rop: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» (Luk 23,46). Og han bøyde sitt hode og oppga sin ånd.

Det er godt for en som lider, å bruke de samme ordene som Jesus. Det er godt å bruke ordene til en venn som er gått bort. Vi gjemmer dem i minnet og tar vare på dem i hjertet. Men hvilken venn er som Jesus, han som bare talte nådefulle ord?

Det er godt for en synder som er overbevist og har tungt å bære, å ta Jesu ord fra Salme 40 i sin munn: «For trengsler uten tall omgir meg, mine misgjerninger har grepet meg, så jeg ikke kan se» (Sal 40,13). Det er godt for en troende sjel å ta hans ord i Jes 50,8 i sin munn: «Han er nær, han som hjelper meg til min rett. Hvem vil stride mot meg?» Og slik er det også godt for en stakkars, plaget og døende orm å ta disse kjære ordene i sin munn: «I din hånd overgir jeg min ånd, du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.»

Legg merke til tre ting:

1. *Han som taler – en fristet og plaget sjel.* Slik var David: «Du vil ta meg ut av garnet som de hemmelig har lagt for meg» (v. 5). Satan og verden hadde kastet et garn om sjelen hans. Den ene snaren etter den andre lukket seg om ham, som maskene i et garn. Han kjente seg hjelpeløs: «Jeg er glemt og ute av hjertet som en død. Jeg er blitt som et knust kar» (v. 13). Han hadde ikke noe annet sted å gå enn til sin Gud som forløser ham: «I din hånd overgir jeg min ånd, du forløser meg, Herre, du trofaste Gud.»

Slik var det med Herren Jesus: «Sterke okser omringer meg, Basans okser omgir meg. De spiler opp sin munn imot meg som en rovgrisk, brølende løve» (Sal 22,13–14). Hvor kunne han gå uten til sin Gud? «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Slik kan det være noen her som er fristet og plaget, fanget

i Satans garn og omringet av Basans okser. La ham ta dette kjære ordet i sin munn: «I din hånd overgir jeg min ånd.»

2. *Han som det blir talt til – Forløseren*. På den ene siden står en orm, på den andre en Gud som forløser. Da Herren Jesus tok dette ordet i sin munn, satte han inn «Far», for Faderen var hans forløser. Da han hadde fullført det verket Faderen hadde gitt ham å gjøre, og da han hadde drukket de siste dråpene av en uendelig lidelse, kunne han se opp og gjøre krav på full befrielse: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Da Stefanus tok dette ordet i sin munn, sa han: «Herre Jesus, ta imot min ånd!» (Apg 7,59).

Det er særlig Forløseren som er ment – han «som bar våre synder på sitt legeme opp på treet» (1 Pet 2,24) – uten at de andre personene i guddommen er utelukket. Det er en stakkars skyldig og hjelpeløs orm som ser opp til ham som døde for oss: I din hånd overgir jeg min ånd, Herre Gud, du trofaste og sanne.

3. *Det som blir overgitt – «min ånd»*. Menneskets sjel er den dyrebareste delen av ham. Jeg vil ikke tale ringeaktende om legemet – langt derifra. Det er skapt av Gud, og selv om det er skrøpelig og snart skal smuldre til støv, er det en kjær følgesvenn og skal reises opp igjen uforgjengelig. Men ånden er det dyrebare. «For hva gagner det et menneske om han vinner hele verden, men tar skade på sin sjel?» (Matt 16,26). Sjelen ble skapt i Guds bilde.

Det er ånden den stakkars fristede sjelen overgir i den store Forløserens hender: den delen av oss der synden begynner og bryter ut i handling, der skylden ligger tung, der Jesu blod gir fred, og der Satan frister. Det er den mennesket gir i varetekt hos sjelenes store Forløser.

1. Når vi skal gjøre dette

1. *Ved omvendelsen*. Det synes å være dette Paulus mener: «For jeg vet hvem jeg tror på, og jeg er viss på at han er mektig til å bevare det som er betrodd meg, til dagen kommer» (2 Tim 1,12). Iblant beskriver Bibelen omvendelsen ut fra det Gud gjør: Jesus finner det tapte fåret; Jesus går forbi og brer sin kappe over sjelen (Esek 16,8); Faderen drar sjelen til Jesus (Joh 6,44). Andre ganger beskrives den ut fra det mennesket gjør: Det kommer til Jesus, ser på Lammet, holder seg til Kristus – eller, som her, overgir sin ånd i hans hånd.

Å, det er en lykkelig dag når en stakkars synder oppdager at hans ånd er fullstendig fortapt og ødelagt – at sjelen hans er som den spedalskes kropp: uren, uren (3 Mos 13,45) – at syndene hans er uten tall og hjertet hans hardt som fjell, en kilde til urenhet som ingen kan utforske, styre eller tåle; og når han oppdager Jesus som en allmektig Forløser full av kjærlighet, guddommelig og herlig i sin person, men likevel såret og knust under Guds vrede, som han bar for oss – når synderen da overgir sin stakkars skyldige, hjelpeløse og urene sjel i Herren Jesu hender!

Du synder som har tungt å bære: Overgi din sjel til Jesus! Den er i stor fare. Loven fordømmer deg. Syndene dine er mange, og det helvete du har fortjent, er forferdeligere enn noen kan tenke. Satan står deg imot, frister deg og forleder deg. Bare Jesus kan frelse: «I din hånd overgir jeg min ånd.»

2. *I fristelsens tid.* Det synes særlig å være denne tiden salmen sikter til: «Du vil ta meg ut av garnet» (v. 5). Guds barns fristelser er svært forferdelige.

Ofte går et Guds barn lenge uten fristelser. Han er som Naftali, «mettet med nåde og fylt med Herrens velsignelse» (5 Mos 33,23). Kanskje ler han av fristelsen og tror at den aldri skal komme nær ham. Plutselig blir himmelen overskyet, og en sterk strøm av fristelser får lov å sette inn mot hjertet hans: «I stedet for dette lot han meg kjenne / mitt hjertes skjulte ondskap, / og lot helvetes vrede makter / gå løs på sjelen fra alle kanter.»

Verden er med på det. Satan setter all sin ondskap i sving. Hvilke redsler omgir nå den fristede sjelen! Han flykter ned på kne, men våger ikke å be. Han flykter til Bibelen, men den er en forseglet bok. Synden formørker sinnet og skremmer ham bort fra bønnen. Og hele tiden beundrer og roser Guds folk ham, enda ordene deres er som galle for ham. Hva kan hjelpe det fristede mennesket? Ingen uten Jesus.

Å, å få se Jesus i en slik stund – Forløseren, han som døde, han som lever, Talsmannen hos Faderen (1 Joh 2,1)! Å, å få kraft til å overgi en fristet sjel i hans hånd! Du stakkars fristede sjel, gi deg over til Jesus! Han kan utslette synden og forvandle hjertet.

3. *I trengselens tid.* Noen kristne får lite trengsel. De seiler på et blikkstille hav; de har god helse år etter år; de har aldri visst hva det vil si å mangle et godt måltid. Døden har kanskje ikke en eneste gang kommet inn i hjemmet deres. De tror det alltid skal være slik. Men så kommer forandringen. «Harpen med de tusen strengene» kommer ut av stemning. «Leirhytta» viser tegn på forfall, eller den grimme nøden kommer inn i hjemmet, eller døden stiger opp i vinduene (Jer 9,21). Å, det er tungt å bære! Ingen tukt synes, mens den står på, å være til glede, men til sorg (Hebr 12,11).

Hvem kan trøste? Ingen uten Jesus. Han kjente all sorg – dypere sorger enn vi noen gang har kjent eller kommer til å kjenne. Hans hjerte er ikke av stein. Han lider med oss. «Det er ikke av hjertet han plager» (Klag 3,33). Han vil dra oss nærmere til seg. Å, du troende som er i trengsel, overgi din gråtende, lidende, tærende og skjelvende sjel til Jesus: «I din hånd overgir jeg min ånd.»

4. *Når vi skal gjøre vår plikt*. Ofte tenker den nyomvendte i begynnelsen bare på det han kan glede seg over: å høre prekener, gå til nattverd og samtale med kristne venner. Det har mange ganger slått meg hvor ofte det blir spurt: Fikk du noe ut av den nattverden eller den prekenen? Hvor sjelden blir det spurt: Brukte du den til ditt gagn? Hvilken forandring har den virket i livet ditt? Men når Gud vekker sjelen, ser den en pliktens vei som strekker seg ut foran den – ofte innviklet og uoversiktlig, ofte bratt og glatt, ofte farlig og skremmende.

Å, hva skal jeg gjøre? Hvor vanskelig det er å vite hva som er den rette veien, og når jeg vet det, hvor tungt det er å følge den! Overgi din sjel til Jesus. «I ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede» (Kol 2,3). Hans nåde er nok for deg (2 Kor 12,9). «Blinde vil jeg føre på en vei de ikke kjenner» (Jes 42,16). Han har lys til å lede deg, kraft til å holde deg oppe og nåde til å gi deg mot: «I din hånd overgir jeg min ånd.»

5. *I dødens stund.* Få tenker noen gang på å dø før døden kommer. «Den siste fiende som blir tilintetgjort, er døden» (1 Kor 15,26), og en forferdelig fiende er han. Vi går alene. Ingen jordisk venn går med oss. Vi har aldri gått denne veien før. Alt er fremmed og nytt. Følgene varer i evighet. Har vi ikke trodd rett, er det for sent å bøte på det. Dette er noen av de alvorlige tankene som legger seg som en skygge over sjelen.

Hva kan gi fred? Ingen uten Jesus: å se Jesus som Forløser, «i går og i dag den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8) – det samme synet vi fikk da vi først lærte Herren å kjenne, da han først utvalgte oss og vi valgte ham, da han første gang sa: «Søk mitt åsyn!» og vi svarte ham: «Herre, jeg søker ditt åsyn» (Sal 27,8). Å se ham som den trofaste Gud, Herren som ikke forandrer seg (Mal 3,6), han som alltid er den samme, den samme Jesus – å se ham slik og rope: «I din hånd overgir jeg min ånd» – det er fred.

Dundee, 1842

90. Grå hår er kommet på ham

«Grå hår er kommet her og der på ham, men han vet det ikke» (Hos 7,9 etter King James)

Disse ordene beskriver et skjult frafall, kanskje det farligste av alle. Det er vanlig at mennesker som er kommet til års, blir gamle og gråhårede uten å legge merke til det. De fleste vil nødig regnes som gamle. De liker ikke å se hvordan forfallet går fram, og tegnene på alderdommen får snike seg innpå dem uten at de merker det. Tennene faller ut én etter én, hånden mister sin støhet, lemmene mister sin spenst, øyet blir sløvt, og grå hår kommer her og der på hodet – og vi er gamle før vi vet ordet av det. Slik er det også når sjelen forfaller i de guddommelige ting.

Det er en alvorlig og svært gripende sannhet at Guds liv i sjelen kan visne og forfalle. Det kan ikke dø helt. Har Gud først gitt sjelen åndelig liv, vet jeg at han vil bevare det inn i den evige herlighet. «Herren vil fullføre sin gjerning for meg … Gi ikke opp dine henders gjerninger!» (Sal 138,8). Men det kan likevel forfalle mye og sørgelig. Det ser vi tydelig i Skriften.

Gud sier: «Jeg hadde plantet deg som et edelt vintre, helt igjennom av ekte sæd. Hvordan er du da blitt omskapt for meg til et uekte, vilt vintre?» (Jer 2,21). «Vend tilbake, frafalne barn! sier Herren. For jeg er deres herre» (Jer 3,14). «For mitt folk henger fast ved sitt frafall fra meg» (Hos 11,7). «Men jeg har imot deg at du har forlatt din første kjærlighet» (Åp 2,4).

Å, mine venner, det er tydelig når vi ser på oss selv! Riktignok priser jeg Gud for at han ennå synes å legge til menigheten blant dere «dem som ble frelst» (Apg 2,47), og noen av dere synes å gå «fram fra kraft til kraft» (Sal 84,8). Likevel – om hvor mange kan det ikke sies: Grå hår er kommet her og der på dere, men dere vet det ikke. Hvor mange har ikke mistet gleden over Guds hus! Dere har det ikke som i de månedene som er forbi (Job 29,2).

Torsdagskvelden blir ikke satt så høyt som før; det lille bønnemøtet i hjemmene blir sjelden eller aldri besøkt; verdens selskap søkes mer, og Kristi selskap aktes ringere. Er det ikke mindre iver for at andre skal bli omvendt, mindre bønn, mindre lovsang, mindre gavmildhet? Å, brødre, vi som menighet er et minnesmerke om at det finnes noe som heter åndelig forfall.

Hvor ivrige var dere ikke en gang etter å høre Guds ord! Dere ville ikke gå glipp av en eneste anledning, verken på hverdagen eller på sabbaten. Dere hørte som om det gjaldt livet. Lovsangen var fyldigere og mer inderlig da enn nå. Hvor

nøye var dere ikke med å ta vare på Ordet og gjenta det for dere selv, for barna og for kameratene! Hvor brennende i bønnene! Over mange av hjertene deres frykter jeg at vi må skrive: «Ikabod – bortveket er herligheten» (1 Sam 4,21).

Det er også alvorlig at dette forfallet alltid skjer i det skjulte, uten at noen merker det. Det er som når alderdommen kommer: «Grå hår er kommet her og der på ham, men han vet det ikke.» Gamle mennesker merker aldri hvordan alderdommen kommer litt etter litt. Som regel liker de ikke å tenke på at de blir eldre.

Slik er det når en troendes sjel forfaller. Det skjer i det skjulte og i det stille: Troens øye blir sløvere og sløvere, hånden mister sitt faste tak i Jesus, sjelen mister sin friske glede over Immanuels fullbrakte verk – og likevel vet han det ikke. Syndige innrømmelser sniker seg inn i sjelen. «Grå hår er kommet her og der på ham, men han vet det ikke.»

1. Kjennetegn – noen av de «grå hårene»

1. *Bibelen blir forsømt*. Når en sjel først blir ført til Kristus, har han sin glede i Guds ord. Han lengter etter det «som nyfødte barn» (1 Pet 2,2). Som et spedbarn stadig og jevnlig lengter etter morsmelken, lengter sjelen etter Ordet. Han får åndelig forstand på Ordet. Alt synes skjønt og lett å forstå; alt vitner om Jesus. Sjelen griper meningen og spør ivrig forkynnere og andre hva vanskelige skriftsteder betyr. Han vokser: «... for at dere ved den kan vokse». Han kjenner at Ordet er sjelens daglige næring og sverdet som holder fristelsen borte.

Hvilken forskjell når forfallet kommer! Ingen smak for Ordet. Det blir kanskje lest som en plikt eller en tung oppgave, men en gleder seg ikke over det. Andre bøker går foran Bibelen. Det er ingen vekst i kjennskapet til Ordet; han bruker det ikke på seg selv og tar ikke ydmykt imot det (Jak 1,21); tankene vender ikke ofte tilbake til kapitlet han leste om morgenen; han svarer ikke Satan med «Det står skrevet» og «Så sier Herren». Å, mine venner, hvor matt gullet er blitt (Klag 4,1)! «Grå hår er kommet her og der på ham, men han vet det ikke.»

2. *Bønnen blir forsømt*. «For se, han ber!» (Apg 9,11) var det første tegnet på at Paulus var ført fra døden til livet. Sjelen får være Gud svært nær; den går inn bak forhenget, legger seg ned ved Jesu føtter og øser ut sine sukk og tårer der.

Den troende står opp lenge før det dages, slik som hans Herre (Mark 1,35); han våkner om natten og roper i lønnkammeret til Gud. Før han går inn i et selskap, møter en venn eller svarer på et forslag, vil hjertet fly opp til nådestolen; slik ber han uten opphold (1 Tess 5,17). Han roper inderlig om å bli fridd fra synden, og de syndene han er mest fristet til, ber han mest mot. Forbønnen hans for andre er dyp, stadig og vid.

En gang var det godt og lett å be for andre: «... det være langt fra meg å synde mot Herren ved å holde opp med å be for dere» (1 Sam 12,23). Alt dette forandres i det skjulte. Sjelen er langt borte fra Gud. Den legger ikke lenger bønner i det gylne røkelseskaret, går ikke inn bak forhenget og kommer ikke nær. Han står ikke lenger tidlig opp for å be, roper ikke om natten og ber ikke når noe plutselig hender. Nå svarer vi ofte på forslag etter vårt eget sinn uten å spørre Herren til råds. Lite bønn mot synden nå!

Noen synder våger vi ikke å be mot, eller vi gjør det bare matt og uten å bestemme oss for å forlate dem. Lite forbønn nå – vi bærer sjelden våre uomvendte venner på hjertet fram for Gud, og vi ber lite for menigheten, for jødene og for hedningene. Å, dette er noen av de grå hårene!

3. *Kristus blir aktet ringe*. Når vi først lærer Herren å kjenne, er Kristus alt i alle. Han er kilden mot synd, der vi stadig vasker sjelen ren fra synd og urenhet (Sak 13,1). Under hans skinnende hvite kjortel skjuler vi stadig våre nakne sjeler. Han er klippen som gir levende vann, og som alltid følger oss. Han er den medfølende brudgom og eldre bror som vi lener oss til når vi kommer opp fra ørkenen. Han er vår konge; ved hans føtter legger vi hjertet ned, så han kan herske over det i all evighet.

Når vi forfaller, er det ikke slik. Det ligger mye skyld på samvittigheten, men vi går sjelden til kilden; vi tviler på frelsesveien ved Kristus og har ulyst til den. Vi skjuler oss lite under rettferdigheten uten gjerninger. Vi drikker lite av klippen – den synes tørr, eller vi har fjernet oss fra den. Vi støtter oss ikke til Kristus og merker ikke at han er nær, verken natt eller dag. Å, dette er et sørgelig tegn på grå hår!

4. *Synden blir ikke hatet*. Da vi først lærte Herren å kjenne, hvordan så synden ut da? Vi så med skrekk hvor «overmåte syndig» synden er (Rom 7,13). Den syntes ond og bitter – byrden som hadde knust Herren Jesus ned i det dypeste helvete. Vi kunne ikke bære den; vi flyktet fra fristelsen av hele vårt hjerte; vi hadde skarp teft i Herrens frykt (Jes 11,3, slik randnoten i den engelske Bibelen gjengir det). Som dyr raskt får teften av vilt, merket det nye mennesket lett at synden nærmet seg, og flyktet fra den.

Nå har vi liten erkjennelse av synd. Tørre øyne når vi bekjenner – liten bekjennelse eller ingen i det hele; ingen tid satt av til å bekjenne synd. Vi frykter lite for fristelsen, og sjelen våger seg stadig dristigere nær synden.

5. *De kristne blir aktet ringe*. En gang elsket vi alle som elsket Herren; all vår glede var hos dem. Det tegnet Kristus ga som kjennetegn på en sann disippel, gjaldt oss: «Av dette skal alle kjenne at dere er mine disipler, om dere har kjærlighet til hverandre» (Joh 13,35). Vi hadde alt felles med dem, så ingen av dem led nød (Apg 4,32). Vi formante hverandre hver dag (Hebr 3,13), slik jern skjerpes ved jern (Ordsp 27,17). Vi lot ikke synd bli liggende på vår bror (3 Mos 19,17); vi talte med slik kjærlighet, åpenhet og ydmykhet at de ikke kunne ta anstøt.

Nå ser vi kaldt på dem. Vi er ikke så fortrolige med dem lenger – vi er redde for at de skal se skylden vår. Vi sørger ikke så godt for de fattige hellige som før; vi har sverget oss selv til skade (Sal 15,4), og nå begynner vi å bryte det. Vi formaner ikke hverandre hver dag. Når de irettesetter oss, blir vi sinte; og selv irettesetter vi ikke i kjærlighet, men i en bitter ånd – eller vi taler ondt om dem bak ryggen deres.

6. *De ugudelige blir ikke advart*. En gang gråt vi over dem i lønndom og bønnfalt Gud natt og dag om at de måtte bli omvendt; vi avskydde veiene deres: «Uhederlige krokveier hater jeg, de skal ikke få henge ved meg» (Sal 101,3). Nå har vi ikke inderlig medlidenhet med dem; vi ber lite eller ingenting om at de må

bli omvendt. Kanskje smiler vi nå med dårlig samvittighet til deres onde veier. Tar vi ikke del i dem, så irettesetter vi dem i hvert fall ikke.

2. Årsakene til forfallet

1. *En lyst får herske*. Slik var det med Israel: «Alle sammen er de ekteskapsbrytere. De ligner en ovn som bakeren har hetet opp» (Hos 7,4). Dette var årsaken til Israels forfall. Og slik vil det gå med deg og meg. Lyst til penger, sanselig lyst, lyst til ros eller nytelse – leker vi med den og lar den få overhånd, får den hele sjelen til å visne. En tid kjemper du kanskje mot den; så blir motstanden svakere; så finner du unnskyldninger for den; så skjuler du den for deg selv, men lyder den fremdeles.

Dette legger skyld på samvittigheten, tar bort gleden over Bibelen og gjør deg trett av nådestolen. Det får deg til å akte den hellige Frelseren ringe; det gjør at synden blir lite hatet, at de kristne blir unngått, og at en ikke har medlidenhet med de ugudelige. Å, mine brødre, enten må vi være fiender av all synd, eller så blir vi greiner som forfaller og visner! Én lyst som får næring i hjertet ditt, blir en hoggorm ved ditt bryst.

2. *Verdslig selskap*. «Efra'im blander seg med folkene» (Hos 7,8). Dette var jødenes særpreg: «Se, det er et folk som bor for seg selv, og blant hedningefolkene regner det seg ikke» (4 Mos 23,9). Men da de blandet seg med hedningefolkene, begynte grå hår å komme.

Slik er det med de kristne – de er et eiendomsfolk. Jesus sa om dem: «De er ikke av verden, likesom jeg ikke er av verden» (Joh 17,16). Vi er like fullstendig skilt fra verden som Kristus var. Vi har fått blodet over oss og Den Hellige Ånd i oss; vi har våre egne gleder og egne sorger; vi er et folk som ber, et folk som lovsynger. Men i det øyeblikket vi begynner å blande oss med de ugudelige, begynner grå hår å komme: Sjelen visner.

Misforstå meg ikke. Har Gud satt deg i en ugudelig familie, der Gud ikke blir tilbedt, der hans hellige navn blir spottet, der hans ord ikke blir lest, og der ørene dine blir plaget av de ugudeliges urene snakk – så mist ikke motet. Dette er din særskilte prøvelse, og Gud, som avpasser ryggen etter byrden, skal gi deg nåde etter dine dager (5 Mos 33,25).

Men *velger* du selv et sted der Gud ikke er, velger du kamerater som ikke har gudsfrykt, eller våger du deg inn i selskaper der denne verdens gud hersker, der Bibelen er en vitsebok og Guds tjenere er en vise for drankerne (Sal 69,13) – da vil og må sjelen din begynne å visne.

Du går inn i lønnkammeret og åpner Bibelen, men de hellige, rene ordene smaker deg ikke lenger. Du kneler og folder hendene, men bønnen er en byrde: Du har ingen åndelig lengsel. Du nevner Kristi navn, men han synes ikke lenger helt tiltrekkende (Høys 5,16). Synden har mistet sitt skremmende utseende. De levende kristne er nå for nøye og strenge for deg. Å, du har det ikke som i de månedene som er forbi! «Kronen er falt av vårt hode. Ve oss, vi har syndet!» (Klag 5,16).

3. Legedommen

1. *Du kan bli helbredet*. «Efraim, du har ødelagt deg selv, men hos meg er din hjelp» (Hos 13,9 etter King James). «Du har drevet hor med mange elskere, men vend likevel tilbake til meg, sier Herren» (Jer 3,1 etter King James). Satan vil friste deg til å si: Det nytter ikke! Nei, for jeg har elsket fremmede (Jer 2,25). Men det er løgn. Husk: I Kristus er det håp.

2. *Let opp årsaken*. Hjertet ditt vil være svært uvillig til å finne den, men du må finne den. Var du om bord i et skip som holdt på å synke, ville det første være å finne lekkasjen. Slik må du finne lekkasjen i din sjel. Er det en avgud? Legg den åpen. Gå tilbake i tankene og følelsene til du finner den. Er det en lyst du gir etter for? Finn den ut. Er det verdslig selskap? Legg merke til det, sett fingeren på det. Si: Dette er Akan i mitt hjerte – dette er han som fører ulykke over meg (Jos 7,25).

3. *Få tilgivelse for den*. Bekjenn den over syndebukkens hode; dypp den i kilden som er åpnet mot synd (Sak 13,1). Jesus roper: «Vend om til meg, for jeg gjenløser deg!» (Jes 44,22).

4. *Drep ulykkesbringeren*. Gjør med den som de gjorde med Akan. Søk kraft fra Den Hellige Ånd, som bor i deg, til å drepe ulykkesbringeren, så den aldri reiser seg igjen. Å, mine venner, om vi slik ville søke bedring, skulle vi bli bedre av våre fall; vi skulle få honning av løvens kropp (Dom 14,8–9).

Våkn opp, våkn opp, mine venner! Helvete er like dypt som det alltid har vært, Kristus er like fritt gitt, sjelene deres like dyrebare, og evigheten kommer stadig nærmere. Å, hvor uforstandig det er å holde igjen, i stedet for å følge Herren helt, slik Kaleb gjorde (4 Mos 14,24)! «Vær faste og urokkelige, alltid rike i Herrens gjerning, da dere vet at deres arbeid ikke er forgjeves i Herren» (1 Kor 15,58).

91. Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg

«*Og gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, han som dere har fått som segl til forløsningens dag*» (*Ef* 4,30)

Disposisjon: I. Åndens hellige fortrolighet med den troende sjel. For det første bor han i den (Joh 14,17; Esek 36,26; 1 Kor 6,19; 2 Kor 6,16). For det andre lærer han den (Joh 16,13; 1 Joh 2,20). For det tredje ber han i den (Jud 20; Rom 8,26). For det fjerde besegler han den.

II. Hvordan han kan bli bedrøvet. Det er noe hos Gud som svarer til sorg, vrede og lengsel; ta bare bort alt det ufullkomne ved disse følelsene. Da Gud ble åpenbart i kjød, ble han vred over synden, han sørget, han gråt og lengtet. Slik blir også Ånden bedrøvet, og virkningen er den samme som hos en som er bedrøvet: Han trekker seg tilbake. Han blir bedrøvet for det første når vi setter hans verk i stedet for Kristi verk, for det andre når vi ikke støtter oss helt til ham, for det tredje når vi ikke følger hans ledelse, og for det fjerde når vi forakter nådemidlene.

Når vi blir kristne, blir vi kjent med personene i guddommen. En uomvendt sjel vet ingenting og tenker ingenting om Den Hellige Ånd. Hvor underlig og meningsløst må ikke et bud som dette synes for mange av dere! Paulus advarer mot urent og råttent snakk, og grunnen han gir, er: «Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg.» Dere ville forstå det om det sto: Gjør ikke forkynneren din sorg, eller faren din, eller en gudfryktig venn. Men hva kan dere få ut av dette: «Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg»?

III. Anvendelse. For det første: fordi det er så utakknemlig. For det andre: Du vil miste freden med Gud. For det tredje: Du vil falle dypere i synd.

1. Åndens hellige vennskap med den troende sjel

Selve ordene «gjør ikke … sorg» viser dette. Det er en venns del å bli bedrøvet når vi gjør galt. En fiende ville glede seg, og et ufølsomt menneske ville kanskje bli sint; men Den Hellige Ånd blir bedrøvet. Det viser hans hellige, ømme vennskap med den rettferdiggjorte sjel.

Riktignok kan ikke Gud Den Hellige Ånd lide sorg på nøyaktig samme måte som vi, for da ville han ikke være uforanderlig salig. Men det er ingen tvil om at alt som er hellig, edelt og fullkomment i vår sorg over en annens synd, finnes hos ham – alt unntatt det som ville bety ufullkommenhet. Derfor viste disse

følelsene i guddommen seg i Herren Jesu tårer og sukk da Gud ble åpenbart i kjød.

1. *Han bor i sjelen:* «Min Ånd vil jeg gi inne i dere» (Esek 36,27). «… sannhetens Ånd, som verden ikke kan få … han blir hos dere og skal være i dere» (Joh 14,17). «Eller vet dere ikke at deres legeme er et tempel for Den Hellige Ånd som bor i dere?» (1 Kor 6,19). «Jeg vil bo hos dem og ferdes iblant dem» (2 Kor 6,16).

Kan noen tenke seg et inderligere vennskap enn dette? Andre venner kan bo i samme hus som vi, gråte og be sammen med oss og rådslå fortrolig med oss; men han, den salige Talsmannen, bor i vårt legeme – han bor i oss og ferdes i oss.

Kan noe vennskap bøye seg dypere ned? Det var en ufattelig nedlatelse da Guds Sønn ble kjød og tok bolig iblant oss. Det er knapt mindre underfullt at Guds Hellige Ånd kommer ned og bor i en leirhytte, side om side med et så ondt hjerte.

2. *Han lærer der*: «Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten» (Joh 16,13). Ingen godhet er større enn å lære den uvitende, å bære over med en tungnem elev og å lære ham så mye som han kan bære. Det er stor nedlatelse når en mann med veldige evner setter seg ned og lærer et barn alfabetet – en som kunne lede folkenes rådslagninger eller føre septeret over verden – slik John Eliot gjorde. Det er dette Ånden gjør.

Det var ufattelig kjærlighet av Herren Jesus at han kom som lærer, åpnet sin munn i lignelser og forklarte alt så enkelt, med slik majestet og myndighet, enkelhet, kjærlighet og langmodighet. Men å, sannelig er det ikke mindre ufattelig kjærlighet at Ånden kommer og lærer syndere ved sin egen hemmelige ånde: at han åpner deres forstand og tar av det som er Jesu, og forkynner det for oss, så vi har «salvelse av Den Hellige og vet alt» (1 Joh 2,20).

Å, hvordan Ånden bærer over med oss når vi er sene til å lære den guddommelige leksen! Han strir for å ta bort vår uvitenhet; han strir i vårt hjerte og på Bibelens blader. Hvordan viser ikke dette Åndens hellige vennskap og fortrolighet med den troende sjel!

3. *Han ber der*: «Dere fikk jo ikke trelldommens ånd, så dere igjen skulle frykte. Men dere fikk barnekårets Ånd som gjør at vi roper: Abba, Far!» (Rom 8,15). «Og her kommer også Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord» (Rom 8,26). «… be i Den Hellige Ånd» (Jud 20).

Det er en ren vennetjeneste å lære en annen å be. Ofte er det den troende mors del å lede barnet sitt i bønn og lære det å stamme etter henne de lengslene hun har etter guddommelige ting. Men å, hvor mye mer enn en mors ømhet viser ikke Ånden når han legger selve lengslene inn i våre hjerter og sukker i oss! Det er et tegn på fortrolig vennskap å be sammen med hverandre; hva må det da være å be i en annen? Slik er Åndens vennskap.

4. *Han besegler:* «… han som dere har fått som segl til forløsningens dag.» «… da dere kom til troen, fått til innsegl Den Hellige Ånd, som var lovt» (Ef 1,13). En venn som er mye sammen med deg, etterlater et godt inntrykk; hans ord og tanker setter spor i sinnet ditt. Har du en hellig venn, etterlater han en duft som

blir hos deg. Det er en av de lykkelige virkningene av et helliget vennskap. Et slikt inntrykk gjorde David på Jonatan.

Men hvor mye mer underfullt, salig og uutslettelig er ikke det inntrykket Den Hellige Ånd setter når han bor i hjertet! Det blir sammenlignet med avtrykket av et segl i voks, og det varer til forløsningens dag. Å, mine venner, bor denne Vennen i dere? Er legemet deres et tempel for Den Hellige Ånd? Er dere beseglet til forløsningens dag? «Men om noen ikke har Kristi Ånd, da hører han ikke Kristus til» (Rom 8,9).

2. Hvordan Ånden blir bedrøvet

Jeg har allerede vist dere at den sorgen Den Hellige Ånd kjenner, er den samme som vår, bare uten noe av synden og ufullkommenheten. Jesus «så omkring på dem med harme, full av sorg over deres forherdede hjerter» (Mark 3,5). Det Jesu guddommelige natur da kjente, kjenner Den Hellige Ånd når han ser synd.

«Og Herren vendte seg og så på Peter» (Luk 22,61). Vi får ikke vite hva slags blikk det var, men jeg tviler ikke på at det var et sorgens blikk, som om han hadde sagt: Sa jeg deg ikke, Peter, hva skrytet ditt skulle føre til? Det som gikk gjennom Herren Jesu guddommelige sinn i det øyeblikket, er det Den Hellige Ånd kjenner over synden hos de troende.

1. *Når vi setter Åndens verk i stedet for Kristi*. Åndens fremste oppgave er å herliggjøre Kristus: «Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av mitt og forkynne det for dere» (Joh 16,14). Da de tre tusen ble ført til å ta imot Kristus med glede på pinsedagen, var det Ånden som åpnet hjertene og øynene deres. Dette arbeidet elsker han. Å åpenbare Jesus for syndere som hele deres rettferdighet er et kjært arbeid som ærer Gud.

Men mange ser innover etter rettferdighet. De begynner å se på sin helliggjørelse for å få fred; de begynner å se på Åndens verk i dem for å finne rettferdighet, i stedet for på Sønnens verk *for* dem. Dette gjør Ånden sorg. Det strider helt mot Guds frelsesplan – det vanærer loven og gjør Kristi død forgjeves (Gal 2,21).

2. *Når vi ikke støtter oss helt til ham*. En annen hoveddel av Åndens verk er å holde den troende oppe i et hellig liv. «... hold meg oppe med en villig ånd!» (Sal 51,14). «Min Ånd vil jeg gi inne i dere, og jeg vil gjøre det så at dere følger mine bud» (Esek 36,27). «Må din gode Ånd lede meg» (Sal 143,10). «... uten meg kan dere intet gjøre» (Joh 15,5). Dette er Herren Åndens helliggjørende verk, som ingen andre enn han kan gjøre; og han er mektig til å gjøre det.

Men ofte våger ikke en troende å stole på Ånden. Han sier: Jeg går til grunne; jeg vet ikke hva jeg skal gjøre; lystene mine er for sterke; jeg kommer helt sikkert til å falle. Dere lite troende, hvor er troen deres? Dette gjør Vennen som bor i dere, sorg. Sa jeg ikke at jeg ikke ville forlate deg? Sa jeg ikke at jeg ville holde deg oppe? Støtt deg til meg, frykt ikke! Ofte støtter vi oss til noe annet: løfter, forsetter, gode prinsipper, tidligere erfaringer. Å, det er ikke å støtte seg til Jesu enkle løfte og den usynlige Åndens kraft! Det er å gjøre din Venn sorg.

3. *Når vi ikke følger hans ledelse*. Da Jesus var på jorden, ledet han disiplene sine fra sted til sted, og de fulgte Lammet: «La oss dra tilbake til

Judea» (Joh 11,7); «La oss sette over til andre siden» (Mark 4,35). Hadde de nektet, ville det ha gjort ham sorg; det ville ha vist at de manglet tillit.

Slik var det også da apostlene dro ut på sin misjon blant hedningene: De ble hindret av Ånden fra å gå inn i ett land (Apg 16,6). «Ta ut for meg Barnabas og Saulus til den gjerningen som jeg har kalt dem til!» (Apg 13,2). Hadde de forsømt Åndens befaling, ville det ha gjort ham sorg.

Slik er det nå også når Ånden leder de troende – når han roper «Abba» i dem, når han gir en bønnens ånd, en inderlig lengsel etter å be for andre. Gir vi ikke akt på det og holder bønnen tilbake, da gjør vi Ånden sorg.

Var vi på vei inn i et selskap som ikke er tillatelig, et gjestebud der Jesus ikke er, og en gudfryktig venn holdt oss tilbake og sa: Å, gå ikke dit, du vil skade din sjel! – ville det ikke gjøre ham sorg om vi skjøv ham til side, kvalte advarslene hans og styrtet inn på syndens sted? Dette er det mange av dere gjør mot Den Hellige Ånd. Han advarer, han stikker i hjertet – men dere holder fast ved synden. Å, gjør ham ikke sorg, utslokk ham ikke (1 Tess 5,19)!

4. *Når vi forakter nådemidlene*. De er stedene der vi møter Ånden, frelsens kilder (Jes 12,3). Bryter du en avtale med en kjær venn, ringeakter du ham og gjør ham sorg; han går sin vei. Slik er det også med Ånden.

3. Anvendelse

1. *Fordi det er utakknemlig*. Da Peter møtte Jesu blikk og så den sorgen han hadde voldt ham, gikk han ut og gråt bittert (Luk 22,62). Det er det dere skulle gjøre, dere som har gjort Ånden sorg. Det er han som førte dere til Kristus. Er det slik dere lønner Herren Ånden? Har han fortjent dette av dere?

2. *Dere vil miste freden med Gud.* Når Ånden blir bedrøvet, trekker han seg tilbake; seglet blir utydelig og forsvinner; skyld, forvirring, vantro, tvil og frykt trenger seg inn på sjelen. Å, hvilken elendighet dere fører over deres egen sjel! «Din egen ondskap tukter deg» (Jer 2,19).

3. *Dere vil falle dypere i synd.* Når Ånden blir bedrøvet, trekker han seg tilbake; men uten ham kan dere ingenting gjøre. Dere kan ikke be, dere kan ikke vandre mot det jevne land (Sal 143,10); dere synker dypere og dypere. Å, mine brødre, dere som har gjort Ånden sorg og synker dypere og dypere i synd: La nettopp denne tanken vekke dere – at dere ikke vet hvor synden deres skal stanse, om dere ikke nå vender tilbake til Jesus.

Kjære troende, vandre varsomt med denne kjære Vennen. Gjør ham ikke sorg i noe. La ham herske i dere og over dere. Støtt dere til ham, følg hans ledelse og be ofte om ham. Snart skal vi være helt hans.

92. Dere vil ikke komme til meg

«*Men dere vil ikke komme til meg for å få liv*» (*Joh 5,40*)

Ingenting i evangelieberetningene er mer gripende enn å lese om de veldige folkemengdene som hørte Herren Jesu ord og likevel ikke ble frelst. Han sto midt iblant dem, verdens Frelser, villig og mektig til å frelse dem fullkomment (Hebr 7,25). Hele dagen rakte han sine hender ut (Rom 10,21). Hver eneste en i den mengden trengte ham; han var den eneste som kunne frelse dem, det eneste skjulestedet for sjelene deres – og likevel ble de ikke frelst.

Å, hvorfor var det slik? Hør: «Men dere vil ikke komme til meg for å få liv.» Det samme gripende synet har dere fremdeles foran dere: Jesus står midt iblant oss, dere trenger ham alle sammen – men dere vil ikke komme til ham for å få liv.

1. Hva er i Jesu hånd? – Liv

Jesus står midt i en mengde stakkars syndere som har fortjent helvete, og erklærer at det er liv i hans hånd. Med det sa han at alle omkring ham var døde, uten liv, og at de bare i hans hånd kunne finne liv. Dette livet er av tre slag.

1. *Liv for retten* – det vil si tilgivelse. Slik i v. 24: «… er gått over fra døden til livet.» «Den som har Sønnen, har livet» (1 Joh 5,12). «… for at dere ved troen skal ha liv i hans navn» (Joh 20,31). Hver eneste en i den mengden lå under dødsdommen for syndens skyld: «Det er ikke én rettferdig, ikke en eneste» (Rom 3,10). Alle holdt på å gå fortapt. Noen av dem visste det og hadde mørke anelser; de fleste visste det ikke og brydde seg ikke om det.

Likevel gjaldt det dem alle: Alle var under synden, alle var dømt til å dø den annen død – stakkars dødsdømte forbrytere. Lovens dom var gått ut over dem, og når som helst kunne den bli fullbyrdet. Men i Jesu hånd var det liv – en vei til tilgivelse, åpen og fri for dem alle. «I ham var liv» (Joh 1,4). Han kom til verden og døde for at han ærlig og sant kunne by seg selv fram for hver skapning som deres borgen og Frelser.

Slik er det fremdeles. Dere trenger alle liv for retten; dere ligger under forbannelsen fra en brutt lov. Alle i denne forsamlingen som ikke er kommet til Kristus, er under dommen til evig død. Men det er liv i Jesu hånd: Herren Jesus byr seg selv fram for hver av dere som deres fullkomne borgen. Å, hvor sørgelig at de fleste ikke vil komme til Kristus for å få liv!

2. *Åndelig liv* – det vil si indre hellighet. Det er det v. 25 taler om: «… de døde skal høre Guds Sønns røst, og de som hører, skal leve.» Han hadde nettopp sagt

dem at Faderen hadde gitt ham fullmakt til å gjøre levende dem han vil. Det er et skjult liv (Kol 3,3). Det er Kristus som lever i sjelen (Gal 2,20).

Hele mengden omkring ham var død ved overtredelser og synder, lik de tørre knoklene, som lå der i store mengder og var helt tørre (Esek 37,2). Men her var kilden med levende vann, klippen som var slått, og den livgivende strømmen som veltet fram – nok til å gjøre ti tusen verdener levende. Det samme synet er her ennå: «Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid» (Hebr 13,8). Han er den Usynlige som er til stede; i hans hånd er kilden til et nytt liv. Sjelene deres er døde – viljen død, hjertet dødt, sinnet dødt for Gud og guddommelige ting.

Å, om dere ville komme til ham og finne liv! Dere trenger at øyet blir gjort levende, så dere kan se ham; øret, så dere kan høre ham; hjertet, så dere kan ta imot ham; hele sjelen, så dere kan holde dere til ham. Det er en fylde av åndelig liv i Kristus: «Kjente du Guds gave … så hadde du bedt ham, og han ville gi deg levende vann!» (Joh 4,10).

3. *Herlighetens liv* – i Ordet kalt «evig liv»: «… de rettferdige til evig liv» (Matt 25,46). «Og jeg gir dem evig liv» (Joh 10,28). «… for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv» (Joh 3,16). «… den som sår i Ånden, skal høste evig liv av Ånden» (Gal 6,8).

Alle omkring ham var på vei til den annen død. «Fra hennes hus går det veier til dødsriket, de fører ned til dødens mørke rom» (Ordsp 7,27) – de sto over ildsjøen. Jesus hadde det evige liv i sin hånd, rede til å gi retten til det, forsmaken på det og selve livet når tiden var inne. Ikke rart han ropte så inderlig! Slik er det nå også: Hver sjel som ikke har fått tilgivelse, er på vei til døden, over ildsjøen. Jesus har evig liv.

2. Vitnene

1. *Johannes*: «Dere har sendt bud til Johannes, og han har vitnet for sannheten» (v. 33). Sammenlign Joh 1,7: «Han kom for å vitne. Han skulle vitne om lyset.» Gud reiste opp Johannes nettopp for at han skulle peke menneskene til Jesus, og det gjorde han. «Han var det brennende og skinnende lyset», og de ville «en kort stund glede» seg i hans lys (Joh 5,35). Da han fortalte dem om livet som var å få i Jesus, ble de glade en tid; og likevel kom de ikke til Kristus for å få liv.

Slik er det med dere. Dere har fremdeles en fast forkynnertjeneste midt iblant dere. Hvor svakt og dunkelt lyset enn er, peker det likevel på Jesus. Og jeg kan legge til: Dere har en tid villet glede dere i lyset. Dere synes å elske å høre – og likevel vil dere ikke komme.

2. *Gjerningene*. For det første Kristi under. Han hadde nettopp helbredet en mann som hadde vært syk i trettiåtte år. Han helbredet alle som kom, renset spedalske, gjorde vann til vin og vakte opp døde. Alt dette vitnet om at han var Guds veldige Sønn (Rom 1,4).

For det andre at døde sjeler blir gjort levende: «For Faderen elsker Sønnen, og viser ham alt det han selv gjør. Og han skal vise ham større gjerninger enn disse, for at dere skal undre dere. For likesom Faderen reiser opp de døde og gjør levende, slik gjør også Sønnen levende dem han vil» (v. 20–21). Større gjerninger

enn disse! Å gjøre en død sjel levende er et langt større under enn å reise opp et dødt legeme. Begge deler går over menneskers evne, men det første er det mest guddommelige.

Jesus hadde gjort noen levende: sine få disipler og samaritanene. Disse gjerningene vitnet om ham. Slik er det fremdeles: Frelste sjeler midt iblant dere er Kristi vitner og viser dere at det finnes en vei til tilgivelse – og likevel vil dere ikke komme.

3. *Faderen:* «Og Faderen som har sendt meg, han har vitnet om meg» (v. 37). Det gjorde han ved Kristi dåp og forklarelse: «Dette er min Sønn, den elskede! I ham har jeg velbehag» (Matt 3,17). Og han vitner ved at han lærer og drar i det indre (Joh 6,45). Faderen hadde uten tvil strevd med mange av dem; og slik har han gjort med mange av dere – likevel vil dere ikke komme.

4. *Skriftene*. Hele Bibelen er vitnesbyrdet om Jesus (Luk 24,27). Mose lov taler om Jesus i forbilder, profetene forteller om Jesus i profetier, Salmene viser det som rørte seg i hans hjerte, evangeliene beretter om hans ytre liv, brevene forklarer frelsesveien ved ham, og Åpenbaringen viser hans herlige komme. Alt, alt forteller om Jesus. Jesus går gjennom hele Bibelen; den er det stadige vitnet om Jesus.

Om det ikke fantes en eneste trofast forkynner i landet, om ingen ble omvendt, og om Faderens dragning skulle mangle, så er Bibelen likevel Guds trofaste vitne om Jesus. Det skrevne Ord vitner om det levende Ord. Derfor er det Moses som skal anklage dere hos Faderen (Joh 5,45). Slik er det nå – og likevel vil dere ikke komme.

3. Grunnen til at mennesker ikke blir frelst

Det er svært merkverdig at den *eneste* grunnen Kristus dveler ved her, er: «Dere vil ikke komme til meg.» Han sier ikke: Det er ingen tilgivelse for dere, ingen nåde for dere i min hånd. Tvert imot sier han til mennesker som trolig var forkastet: «Dere vil ikke komme til meg.» Kristus kunne ha nevnt andre grunner.

1. *Han kunne ha talt om Guds rådslutninger:* «Men dere tror ikke, fordi dere ikke er av mine får» (Joh 10,26). «Og de kom til tro, alle de som var bestemt til evig liv» (Apg 13,48). Hvert tenkende menneske må vite og kjenne at ingen noen gang kommer til Kristus uten de som Faderen ga ham fra evighet av.

2. *Han kunne ha talt om deres døde sjeler, døde ved overtredelser og synder.* Han kunne ha vist dem at hjertene deres var døde, viljen død og sjelene døde. Han kunne ha vist dem at de aldri ville komme uten at han gjorde dem villige på sitt veldes dag (Sal 110,3). Men dette rører han ikke ved her.

3. *Den eneste grunnen han dveler ved, er denne:* «Dere vil ikke komme til meg.» Hvorfor? Fordi han på den måten viser at de er skyldige: Med vilje har de forkastet ham. Noen av dere klarer kanskje ikke å få dette til å gå i hop: Er jeg bestemt til å gå fortapt, hvordan kan jeg da ha skylden? Kristus kunne forene disse sannhetene, og derfor sa han: «Dere vil ikke komme til meg.»

Og hvorfor vil dere ikke? For det første er noen uvitende – de kjenner ikke Guds rettferdighet (Rom 10,3). Jeg tror mange av dere slett ikke kjenner livets vei i Jesu hånd. «... når en blind leder en blind, faller de begge

i grøften» (Matt 15,14). «Mitt folk går til grunne fordi det ikke har kunnskap» (Hos 4,6).

For det andre kjenner noen ikke at nøden er stor. Vinterkulden driver småfuglene inn mot husene; nøden gjør dem dristige. Kjente dere den store nøden dere er i, ville også dere trekke nær til Jesu blod.

For det tredje elsker noen lystene sine. «Hvordan kan dere tro, dere som tar ære av hverandre? Og den ære som er av den eneste Gud, den søker dere ikke» (v. 44). Mange liker livet for retten og det evige livet, men ikke det åndelige livet. De vil ikke bli helliget. «... han skal frelse sitt folk fra deres synder» (Matt 1,21). Men du elsker lysten din; dere elsker mørket og kommer ikke til lyset (Joh 3,19).

1. *Tenk på hvordan dere skal møte Jesus på dommens dag*. Han skal si: Hvor ofte ville jeg samle dere, men dere ville ikke (Matt 23,37). Jeg sendte alle mine vitner til dere, daglig, tidlig og sent (Jer 7,25), men dere ville ikke. Jeg bønnfalt dere i trengselen og viste dere hvor tomt alt skapt er, men dere ville ikke komme til meg.

2. *Tenk på hvordan dere skal bære denne tanken i evigheten*. Når dere i tusen år har smakt alt det helvete virkelig er, skal denne tanken gjøre alt enda bitrere: Jeg kunne ha vært i himmelen i dag, men jeg *ville* bare ikke komme til Jesus for å få liv. Å, forbannede dårskap, forbannede stolthet, forbannede uvitenhet som holdt meg borte fra verdens Frelser! «Reis deg, Gud! Før din sak» (Sal 74,22).

8. oktober 1842

93. For jeg skammer meg ikke ved evangeliet

«*Derfor er jeg for min del rede til å forkynne evangeliet også for dere i Roma. For jeg skammer meg ikke ved evangeliet, for det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, både for jøde først og så for greker. For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro. Som det står skrevet: Den rettferdige av tro, skal leve. For Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urettferdighet hos mennesker som holder sannheten nede i urettferdighet*» (Rom 1,15–18)

1. *Hvor Paulus ønsket å forkynne*: «… rede til å forkynne evangeliet også for dere i Roma.» Roma var på den tiden den mektigste byen i hele verden. Daniel sammenlignet den med et dyr som hadde store tenner av jern og tråkket andre riker ned med føttene (Dan 7,7). Den ble kalt verdens herskerinne. Likevel var Paulus villig til å forkynne evangeliet der.

Den var verdens mest lærde by. Dens diktere, malere, talere og historieskrivere fra keiser Augustus' tid var berømte over hele verden. Noen av de mest fullendte verkene menneskelig skrivekunst noen gang har frambrakt, ble utgitt i Roma nettopp på den tiden. Den var også verdens mest ugudelige by. Urenheten som fløt gjennom gatene, sto ikke tilbake for Sodomas og Gomorras. Keiseren var et av de grusomste uhyrer som noen gang har vist seg i menneskeskikkelse. Og nettopp her brant Paulus av lengsel etter å få forkynne evangeliet.

2. *Hva Paulus ønsket å forkynne*: «Evangeliet, Kristi evangelium.» Det var ikke for å se Roma at Paulus lengtet etter å komme dit – ikke for å se templene, teatrene og statuene, verdens underverker. Det var ikke for å vise fram sin egen veltalenhet eller gi ut et nytt skrift for å vinne aktelse og bifall hos det romerske folket. Det var for å forkynne evangeliet, frelsesveien ved Guds rettferdighet. «For jeg ville ikke vite av noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet» (1 Kor 2,2).

3. *Hva Paulus følte:* «Jeg skammer meg ikke ved Kristi evangelium.» Det ligger mer i disse ordene enn det som blir sagt. Han mener ikke bare at han ikke skammet seg ved evangeliet, men at han roste seg av det. Det er svært likt Gal 6,14: «Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors!» To ting ligger i dette.

For det første at han ikke skammet seg ved det for Gud. Han hadde våget sin egen sjel på denne frelsesveien. Han kunne si som David: Dette er «all min frelse

og alt godt» (2 Sam 23,5). Frelsesveien ved «Herren, vår rettferdighet» (Jer 23,6) var kjær for Paulus. Sjelen hans hvilte der med stor glede. Slik kom han til Gud i lønnkammeret, slik kom han offentlig, og slik møtte han døden. Han håpet å stå for Gud gjennom hele evigheten kledd i denne guddommelige rettferdigheten.

For det andre at han ikke skammet seg ved det for mennesker. Om så hele verden hadde vært mot ham, ville Paulus ha rost seg av denne frelsesveien. Han brant av lengsel etter å gjøre den kjent for andre mennesker. Han kjente hvor god den var, og så hvor herlig den var, så han kunne ha ønsket seg en røst så sterk at alle mennesker på én gang kunne høre om frelsesveien ved Kristus.

Folk ville le ved tanken på at en stakkars orm som Paulus skulle dra av sted for å legge det mektige Roma under seg med noen få ord fra sine lepper. Men Paulus så en slik guddommelig kraft i evangeliet at han ikke skammet seg ved det. Han visste at det kunne knuse det hardeste hjerte og forbinde det mest sønderbrutte.

De lærde mennene i Roma ville smile av det denne ordgyteren sa (Apg 17,18). Men Paulus så en slik visdom i evangeliet at all menneskelig visdom syntes ren dårskap ved siden av det. Romas ugudelighet nådde opp til himmelen; den var en stadig røk i Guds nese, en ild som brente hele dagen (Jes 65,5). Men Paulus visste at Guds rettferdighet kunne dekke synden til tusen Romaer. Han så at den var så veldig, så umåtelig, så fri, så overvettes herlig og så guddommelig at den kunne flomme over og dekke syndene til den største synder i Roma.

1. Hvorfor verdslige mennesker skammer seg ved evangeliet

1. *Fordi det er dårskap:* «… men vi forkynner Kristus korsfestet, for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap» (1 Kor 1,23). «Men et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham, og han kan ikke kjenne det, det kan bare bedømmes på åndelig vis» (1 Kor 2,14). De som ikke er født på ny, kan ikke fatte frelsesveien ved en annens rettferdighet. Den synes dem en tåpelig plan. De tror slett ikke at den står i Bibelen.

At et menneske skal komme inn i himmelen ved sine gode gjerninger, det kan de forstå; det stemmer med det naturlige hjertets stolthet. Eller at Gud skulle glemme å straffe synden og slippe onde og gode inn i himmelen, det kan de forstå: «Du tenkte jeg var som du» (Sal 50,21). Men at en synder skal dekkes med en annens rettferdighet, at en annens lidelser og hellige liv skal regnes ham til gode, så de dekker alle hans synder – det er ren dårskap for verdslige mennesker.

Derfor skammer så mange av dere seg ved Kristi evangelium. Dere skammer dere ved å høre det forkynt; når det blir lagt klart fram for dere, forakter dere det i hjertet. Dere skammer dere ved det for Gud. Dere går ikke til Faderen på denne veien. Dere går ikke inn i helligdommen i Jesu blod (Hebr 10,19). Dere går ikke inn skyldige og vemmelige i dere selv, kledd bare i Den enes lydighet (Rom 5,19). Dere skammer dere ved det for mennesker – dere skammer dere ved å legge det fram for barna og tjenestefolkene som den eneste veien til tilgivelse og nåde hos Gud.

2. *På grunn av budbæreren.* En gang da Jesus forkynte i sin hjemby, sa de: «Er ikke dette tømmermannen, Marias sønn, bror til Jakob, Joses, Judas og Simon?

Og er ikke søstrene hans her hos oss? – Og de tok anstøt av ham» (Mark 6,3). Da Peter og Johannes sto for Rådet, står det at de «skjønte at de var ulærde lekmenn» (Apg 4,13). Da Paulus forkynte i Aten, sa de: «Hva er det vel denne ordgyteren har å si?» (Apg 17,18). I Korint sa de: «… når han er legemlig til stede, er han svak, og hans ord er ikke noe å bry seg om» (2 Kor 10,10).

Slik er det fremdeles. «Vi har denne skatten i leirkar» (2 Kor 4,7). Hver forkynner jeg kjenner, har en eller annen pinlig brist ved seg. Ugudelige mennesker snubler alltid over dette, og de skammer seg ved evangeliet på grunn av skrøpeligheten hos dem som bærer det fram.

3. *Fordi de hater dets hellighet*. Her er hovedgrunnen til at de som ikke er født på ny, skammer seg ved evangeliet: Det er et evangelium som gjør hellig. Det lar ikke mennesker leve videre i syndene sine. Hadde Kristus kommet for å frelse mennesker i deres synder – rive dem ut av helvete og la dem nyte sine lyster – ville de som ikke er født på ny, hilse evangeliet med jubel.

Men Jesus er en hellig Frelser. Han «ga seg selv for oss for å løse oss ut fra all lovløshet, og rense for seg selv et eiendomsfolk» (Tit 2,14). «… han skal frelse sitt folk fra deres synder» (Matt 1,21). Først dekker han sjelen med sin hvite kjortel; så gjør han sjelen herlig innvendig, gjenoppretter Guds tapte bilde og fyller sjelen med ren, himmelsk hellighet.

Dette tåler ikke de blant dere som ikke er født på ny. Drankeren blant dere sier: Å, han vil ta meg bort fra vertshuset! Den som banner, sier: Å, han vil ta fra meg mine kjære eder! Den sanselige sier: Han vil gjøre meg kysk og ren! Derfor er dere så fiendtlige mot Forløseren; derfor ser dere ingen skikkelse og ingen herlighet (Jes 53,2) hos ham som er helt igjennom tiltrekkende. Dere skammer dere ved Kristi evangelium.

2. Hvorfor de troende roser seg av Kristi evangelium

1. *Fordi det har kraft*: «… det er en Guds kraft til frelse.» For ugudelige mennesker synes ingenting svakere og mer kraftløst enn evangeliet. De ser på det slik Lots svigersønner så på hans alvorlige advarsel: «… svigersønnene tenkte at han drev gjøn» (1 Mos 19,14). Det synes dem løst snakk, et kjerringeventyr; men i virkeligheten er det «en Guds kraft til frelse». Evangeliet er et veldig våpen når Gud fører det: «For våre våpen er ikke kjødelige, men de er mektige for Gud til å bryte ned festningsverker» (2 Kor 10,4). Når Gud fører evangeliet, er det mektig til å vekke de hardeste hjerter.

Dette fikk Paulus erfare selv. Han var en stolt spotter, forfølger og voldsmann (1 Tim 1,13), en stolt, selvrettferdig fariseer. Du ville ha sagt: Ingenting i verden kan vekke den mannen. Jesus åpenbarte seg for ham, og han falt til jorden, skjelvende og forferdet. Det samme hadde han sett hos andre: hos Lydia og fangevokteren, og hos Sergius Paulus, landshøvdingen på Kypros: «… han kom til troen, og han var slått av undring over Herrens lære» (Apg 13,12).

«En Guds kraft til frelse!» – ikke Guds mektige arm til å ødelegge, men hans mektige arm til å frelse. Paulus visste at evangeliet ville ha den samme kraften hos hver den som trodde, enten han var jøde eller greker. Både jødens gjenstri-

dige hjerte og grekerens stolte hjerte skulle knuses under evangeliets skarpe egg.

Ikke rart at Paulus dro så frimodig til Roma, når han hadde et slikt våpen i hånden. Han visste at romernes hjerter var harde som diamant, stolte som Lucifer og like fulle av lyster som helvete er fullt av urene ånder; han visste at Satan holdt den stolte byen i sine armer. Likevel var det her en kraft – den enkle sannheten slik den er i Jesus (Ef 4,21) – som Gud kunne bruke til å bøye de stolteste og hardeste ned, så de satt ved Jesu føtter, påkledd og ved sans og samling (Luk 8,35).

Det er dette som gjør at vi kan holde fram med å forkynne blant dere. Jeg har nå fått erfare noe av hvor harde hjertene deres er, og at det er lettere å skape en verden enn å omvende én av sjelene deres. Men evangeliet er «en Guds kraft», og jeg gir ikke opp håpet om at hvem som helst av dere kan bli omvendt. Gud er mektig til å gjøre det ved dette mektige evangeliet, «for ingenting er umulig for Gud» (Luk 1,37).

Å, brødre, har dere kjent evangeliets kraft? Er evangeliet kommet til dere «ikke bare i ord, men også i kraft og i Den Hellige Ånd og med full overbevisning» (1 Tess 1,5)? Har det knust hjertet deres og forbundet det? Mektige evangelium! Det alene kan frelse. Du vakte synder: Evangeliet er «en Guds kraft til frelse for hver den som tror». Om du så har både jødens og grekerens synder, er det nok i Jesus til å dekke alt. Om hjertet ditt er hardt, er Gud mektig til å bøye det ved dette mektige evangeliet.

2. *Fordi Guds rettferdighet blir åpenbart i det*. Denne grunnen springer ut av den forrige. Det er en Guds kraft, «for i det åpenbares Guds rettferdighet». Det er denne rettferdigheten som gir det all dets kraft, som gjør det så dragende for syndere og gir den urolige samvittigheten slik ro. «Guds rettferdighet» er nettopp lidelsene og lydigheten til Herren Jesus, han som var Gud, fritt tilbudt for å dekke syndere.

Kristi lidelser, fra krybben i Betlehem til korset på Golgata, var alle lidelsene til en som var Gud: «For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herredømmet er på hans skulder, og han skal få navnet Under, Rådgiver, Veldig Gud, Evig Far, Fredsfyrste» (Jes 9,6). «Sverd! Våkn opp mot min hyrde, mot den mann som er min neste! sier Herren, hærskarenes Gud» (Sak 13,7).

Kristi blod blir kalt Guds eget blod (Apg 20,28). Det var dette som ga Kristi lidelser uendelig verdi. Ett hellig menneskes død kunne ha stått i stedet for én synders død, om Gud hadde villet det; men skulle én død stå i stedet for mange synderes død, måtte det være døden til en som var Gud.

Kristi lydighet, fra barndommen til døden, var helt igjennom lydigheten til en som var Gud. Hans guddommelige vilje stemte overens med hans hellige menneskelige vilje i hver lydighetshandling. Hans lydighet mot foreldrene er Guds lydighet; hans bønner var Guds bønner, hans tårer Guds tårer, hans hellige tanker Guds tanker, hans hellige handlinger Guds handlinger – hele hans lydighet er guddommelig. Den har guddommelig fullkommenhet i seg. Den har en guddommelig fylde og herlighet som ingen annen lydighet noen gang har hatt eller kan få: Den er «Guds rettferdighet». Det er den som blir åpenbart i

evangeliet – fritt tilbudt hver skapning til å dekke synd og rettferdiggjøre for Gud.

Det var dette som ga Paulus' arm kraft. Han visste at han bar denne herlige rettferdigheten fram for syndernes øyne. Hva gjorde det om menneskene i Roma var dekket av talløse synder helt opp til himmelen? Han visste at denne herlige rettferdigheten var nok til å dekke alt.

Å, brødre, det er dette vi kommer for å by dere i dag: en rettferdighet så veldig at den kan dekke dere på guddommelig vis. For hver av dine synder er her et sår på Jesus (Jes 53,5). For barndommens synder er her hans lidelser i barndommen; for ungdommens synder hans lidelser i ungdommen; for manndommens synder hans lidelser i manndommen.

For den uendelige vanære du har ført over Guds lov, er her en uendelig ære som er gitt loven. Hans lydighet er guddommelig lydighet. For ditt uhellige liv er her hans guddommelig hellige liv til å dekke deg. Her er hans guddommelig hellige tanker til å dekke dine uhellige tanker, hans hellige ord til å dekke dine uhellige ord, hans hellige handlinger til å dekke dine uhellige handlinger.

Det er noe uendelig veldig og herlig ved Guds rettferdighet. Da vannflommen dekket jorden, dekket den de høyeste fjellene. Den som så ned ovenfra, kunne ikke se en eneste fjelltopp, bare en veldig verden av vann, en veldig slette som speilet solens stråler. Slik er det om du i dag legger deg ned under Guds rettferdighet: Dine synders fjell blir ikke sett, bare den veldige, dype og herlige rettferdigheten til din Gud og Frelser.

Kastet du en stein ut der havet er dypest, ville den bli borte og slukt av havets dype bølger; slik blir en synder som er kastet ned under Guds rettferdighet, så å si borte og slukt opp i Kristus.

En rettferdighet så fri – «av tro til tro»! Det betyr at den blir mottatt ved tro alene. Om noen ville gi alt han har i sitt hus for denne Guds rettferdighet, ville han bare bli foraktet (Høys 8,7). Den er «uten penger og uten betaling» (Jes 55,1). Kristus byr seg selv fritt fram for hver av dere for å være Herren, din rettferdighet.

St. Peter's, 16. oktober 1842 (nattverdstale)

Om Robert Murray M'Cheyne

1813–1843

Robert Murray M'Cheyne (1813–1843) ble født 21. mai 1813 i Edinburgh. Faren, Adam M'Cheyne, var jurist. Robert var begavet og glad i poesi, tegning og selskapsliv, men da hans eldste bror David døde i 1831, ble han vakt, og han søkte fred hos Kristus. Samme år begynte han å studere teologi i Edinburgh under Thomas Chalmers.

I 1835 ble han hjelpeprest i Larbert og Dunipace, og året etter, bare 23 år gammel, ble han prest i den nye St. Peter's-menigheten i Dundee, med rundt 1100 mennesker i et fattig arbeiderstrøk. Han forkynte Kristus enkelt og inderlig og besøkte menigheten hus for hus.

I 1839 reiste han sammen med vennen Andrew Bonar og to eldre prester til Palestina og Øst-Europa for den skotske kirken, for å undersøke forholdene blant jødene. Reisen førte til at kirken begynte misjon blant jødene. Mens han var borte, brøt det ut en vekkelse i menigheten hans under den unge predikanten William Chalmers Burns, og da M'Cheyne kom hjem, fortsatte vekkelsen under hans egen forkynnelse.

M'Cheyne laget en bibelleseplan som tar en gjennom Det gamle testamente én gang og Det nye testamente og Salmenes bok to ganger i året; den er i bruk den dag i dag. Han skrev også salmer, blant dem «When this passing world is done».

Våren 1843 ble han smittet av tyfus under besøk hos syke i menigheten, og han døde 25. mars 1843, bare 29 år gammel. Rundt 7000 mennesker fulgte ham til graven ved St. Peter's. Året etter ga Andrew Bonar ut «Memoir and Remains», hans levnetsløp med brev og prekener, som er blitt en av de mest leste kristne biografiene på engelsk.

Talene hans ble utgitt etter hans død ut fra hans egne manuskripter, slik han hadde skrevet dem som forberedelse til prekestolen.

Det finnes ikke noe fotografi av M'Cheyne. Portrettet bygger på en tegning han laget av seg selv.